

တော်လှန်ရေးဆိုတာ
ဂုဏ်ပြုညစာစားပွဲတစ်ခု မဟုတ်သလို
စာစီစာကုံးတစ်ပုဒ်လည်း မဟုတ်ဘူး၊
ပန်းချီကားတစ်ချပ် မဟုတ်သလို
ဇာထိုးပန်းထိုးတစ်ခုလည်း မဟုတ်ဘူး။

တော်လှန်ရေးဆိုတာ
ညင်ညင်သာသာ
တရွေ့ရွေ့
ကနွဲ့ကလျ
ထောက်ထားစာနာ
ယဉ်ကျေးပျူငှာ
ရိုးသားစွာ
ကုန္တရီရီရီ ရှေ့တိုးဖို့မဟုတ်ဘူး။

တော်လှန်ရေးဆိုတာ
လူတန်းစားတစ်ရပ်က
အခြားလူတန်းစားတစ်ရပ်ကို
အံ့ကြွပြီး တွန်းလှန်ဖယ်ရှားပစ်ခြင်းဖြစ်တယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီး မော်

သန်းရှစ်ရာဇာဓိပတိကြီး မော် (စိုးသွေး-မြန်မာပြန်)

ပြည်သူ့တရုတ်ပြည်သစ်ကိုထူထောင်ခဲ့သည့်
ထာဝရခေါင်းဆောင်

သန်းရှစ်ရာဇာ ဥက္ကဋ္ဌကြီး မော်

စိုးသွေး (မြန်မာပြန်)
(ဒုတိယအကြိမ်)

ပြည့်လင်း စီစဉ် ထုတ်ဝေ သည်

တံခွန်တိုင် စာအုပ်တိုက်

အမှတ်-၅၈၊ ဇွဲလ-လမ်း၊ မင်္ဂလာတောင်ညွန့်မြို့နယ်၊ ရန်ကင်းမြို့။
ရန် - စာ ခုဖြင့် ၆၅၀၊ စာ ၇၅၀၊ ၆၅၀.၂၂ ၊ စာ ၇၅၂ ဝက်ဝက်

မျက်နှာပုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ်

၃၁၀၃၄၁၁၂၁၁

တမူခွင့်ပြုချက်အမှတ်

၃၁၀၂၂၃၁၀၁၁

ထုတ်ဝေသူ

ဦးပြည့်လင်း(၀၄၄၀၃)

တံခွန်တိုင်စာပေ

အမှတ်-၅၈၊ ၉၃-လမ်း၊

မင်္ဂလာတောင်ညွန့်မြို့နယ်၊

ရန်ကုန်မြို့။

မျက်နှာပုံးနှင့်အတွင်းပုံနှိပ်

ဒေါ်ရီ (၀၂၀၁၂)

မိုးစန္ဒာပုံနှိပ်တိုက်

အမှတ်-၁၁၉၊ ၃၂-လမ်း၊

ပန်ဘဲတန်းမြို့နယ်၊

ရန်ကုန်မြို့။

ဖြန့်ချိရေး

အမှတ်-၅၈၊ ၉၃-လမ်း၊

မင်္ဂလာတောင်ညွန့်မြို့နယ်၊

ရန်ကုန်မြို့။

တန်ဖိုး

၃၅၀၀ - ကျပ်

အုပ်စု

၅၀၀ - အုပ်

ထုတ်ဝေသည့်ကာလ

ဇန်နဝါရီ၊ ၂၀၁၂

ဒုတိယအကြိမ်

ဒို့တာဝန် အရေးသုံးပါး

ပြည်ထောင်စု မပြိုကွဲရေး ဒို့အရေး
တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေး ဒို့အရေး
အချုပ်အခြာအာဏာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး ဒို့အရေး

ပြည်သူ့သဘောထား

ပြည်ပအားကိုး ပုဆိန်ရိုး အဆိုးမြင်ဝါဒီများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော်တိုးတက်ရေးကို
နောင်ယုက်ဖျက်ဆီးသူများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
နိုင်ငံတော်၏ ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက် နှောင့်ယှက်သော ပြည်ပ
နိုင်ငံများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖျက်သမားများအား ဘုံရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ်ချေမှုန်းကြ။

နိုင်ငံရေး ဦးတည်ချက် (၄)ရပ်

နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်ရေး၊ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး။
အမျိုးသား စည်းလုံးညီညွတ်မှု ခိုင်မာရေး။
စည်းကမ်းပြည့်ဝသော ဒီမိုကရေစီစနစ် ရှင်သန်ခိုင်မာအောင်
တည်ဆောက်ရေး။
ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်အညီ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော
နိုင်ငံတော်သစ်တည်ဆောက်ရေး။

စီးပွားရေးဦးတည်ချက် (၄)ရပ်

စိုက်ပျိုးရေးကို ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ပြီး ခေတ်မီဖက်မှ နိုင်ငံထူထောင်
ရေးနှင့် အခြားစီးပွားရေးကဏ္ဍများကိုလည်း ဘက်စုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင်
တည်ဆောက်ရေး။
ရေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် ပီပြင်စွာဖြစ်ပေါ်လာရေး။
ပြည်တွင်းပြည်ပမှ အတတ်ပညာနှင့် အရင်းအနှီးများ ဖိတ်ခေါ်၍ စီးပွားရေး
ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး။
နိုင်ငံတော်၏စီးပွားရေးတစ်ရပ်လုံးကို ဖန်တီးနိုင်မှုစွမ်းအားသည် နိုင်ငံတော်နှင့်
တိုင်းရင်းသားပြည်သူတို့၏ လက်ဝယ်တွင်ရှိရေး။

လူမှုရေးဦးတည်ချက် (၄)ရပ်

တစ်မျိုးသားလုံး၏ စိတ်ဝါတ်နှင့် အကျင့်စာရိတ္တ မြင့်မားရေး။
အမျိုးဂုဏ်၊ ဇာတိဂုဏ်ဖြင့်မားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ၊ အမျိုးသားရေး
လက္ခဏာများ မပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး။
စစ်မှန်သော မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ဖြစ်သည့် ပြည်ထောင်စုစိတ်ဓာတ် ရှင်သန်
ထက်မြက်ရေး။
တစ်မျိုးသားလုံး ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ပညာရည်မြင့်မားရေး။

စာအုပ်ကတ်တလောက်အညွှန်း (CIP) ၉၂၃.၂
စိုးသွေး (မြန်မာပြန်)
သန်းရှစ်ရာ၏ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော် / စိုးသွေး (မြန်မာပြန်)။ -ရန်ကုန်
တံခွန်တိုင်စာပေ၊ ဒုတိယအကြိမ်၊ ၂၀၁၂။
၄၄၈-စာ၊ ၁၂.၀၀x၁၈.၈ စင်တီ
(၁) သန်းရှစ်ရာ၏ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်

ဦးသည့် စာအုပ်များ

1. Initial Political Movements of Mao Tse-Tung
by Lee Lwai
2. Mao Tse-Tung by Stuart Schram
3. From Yanan to Peking by Laio Kailung
4. Red Star Over China by Edgar Snow
5. The Long Revolution by Edgar Snow
6. The Other Side Of The River by Edgar Snow
7. Thirty Years Of The Communist Party Of China
by Hu Chiao-Mu
8. On The Long March With Chairman Mao by Chen
Chaung-Feng
9. The Political Thought Of Mao Tse-Tung by Stuart
Schram
10. China Yesterday And Today
Edited by Molly Joe Coye And Jon Livingston
11. New China's Quarters-Century.
Foreign Languages Press, Peking.

စာရေးသူ၏ မရေးမဖြစ်ရေးရသော အမှာစာ

စာဖတ်ခြင်းအားဖြင့် ဘဝကို ထွန်းတောက်ပြောင်းလဲစေနိုင်၏။ စာအုပ်စာပေသည် စိတ်ခွန်အားကိုပေးသည်။ ဘဝ၏ မီးရှူးတန်းဆောင်ဖြစ်သည်။ စာအုပ်စာပေမှ သဘောတရား၊ အတွေးအခေါ်၊ အယူအဆကောင်းများ ရရှိစေနိုင်သည်။

စာရေးသူ၏ဘဝကို ပြောင်းလဲစေခဲ့သော စာအုပ်တစ်အုပ် ကတော့ ကမ္ဘာ့စစ်ဘုရင်ဟုကျော်ကြားသော နပိုလီယန်ဘိုနာဘတ်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်ဖြစ်သည်။ ထိုစာအုပ်ကိုဖတ်ပြီးနောက် စာရေးသူသည် နပိုလီယန်ကဲ့သို့ ကြိုးစားချင်စိတ် တဖွားဖွားဖြစ်ပေါ်၏။ နပိုလီယန်ကဲ့သို့ မဖြစ်မနေ လုပ်တတ်သော စိတ်ဓာတ်မျိုး ဖြစ်ပေါ်၏။ နပိုလီယန်ကဲ့သို့ ကြိုးမားသော မျှော်မှန်းချက်၊ ရည်မှန်းချက်များ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

ထို စိတ်ဓာတ်၊ ထိုဇွဲတို့သည် စာရေးသူအား နာရီများစွာ တစ်စုစိုက်စိုက် ဇွဲနပ်နှင့် လုပ်တတ်သောအကျင့်ကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သဖြင့် စာရေးသူသည် ကြိုးမားသော စာပေတာဝန်များကို ထမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့သည်။ အင်္ဂလိပ်မြန်မာ အဘိဓာန် အကြီး၊ အသေး၊ အလတ်များကို ပြုစုနိုင်ခဲ့သည်။ စာရေးသူ၏ဆန္ဒမှာ လူငယ်များကို စိတ်ခွန်အားပေးစေမည့် စာပေများကို မဖြစ်မနေ ဖတ်စေချင်သည်။ ထိုသို့ စာရေးသူဖတ်စေချင်သော စာအုပ်များအနက်တွင် “သန်းရှစ်ရာ ဇန်နဝါရီလကြီးမော်” စာအုပ်သည်လည်း တစ်အုပ်အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ဤစာအုပ်၌ ပြည်သူ့တရုတ်ပြည်သစ်ကို ထူထောင်သူ ရဲဘော် မော်စီတုန်း၏ လုံ့လ၊ စိရိယ၊ ဇွဲ၊ သတ္တိ၊ အားမာန်၊ အတွေးအခေါ်၊ အယူအဆ၊ အမူအကျင့်များကို မျက်ဝါးထင်ထင် သိမြင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ အဆိုအမိန့်များသည် လေးစားနာယူဖွယ် အလွန်ကောင်းသည်။

“သဘောတရားမပါသော လက်တွေ့လုပ်ရပ်သည် အကန်းနှင့် တူပြီး လက်တွေ့လုပ်ရပ်မပါသော သဘောတရားသည် အကျိုးနှင့်တူသည်”

“တွေဝေဝေး မောစရာတွေကို အသာထားပြီး ဦးနှောက်ကို အလုပ်ပေးထားပါ”

“ထက်မြက်အောင် ဆည်းပူး၊ ပြောင်မြောက်အောင်လေ့ကျင့်ပြီး ပြည်သူ့ကို အလုပ်အကျွေးပြု”

“တော်လှန်ရေးဆိုတာ ဂုဏ်ပြုညစာစားပွဲ မဟုတ်သလို စာစိစာကုံးတစ်ပုဒ်လည်းမဟုတ်ဘူး။ ပန်းချီကားချပ်တစ်ခု မဟုတ်သလို ဇာထိုးပန်းထိုးတစ်ခုလည်း မဟုတ်ဘူး။ ရှေ့ကို တိုးရာမှာ ညင်ညင်သာသာလေး၊ တရွေ့ရွေ့ ကနွဲ့ကလျ၊ ထောက်ထားစားနာ၊ ယဉ်ကျေးယူငြာ၊ ရိုးသားစွာ၊ တူကြွေရှိရှိ ရှေ့တိုးဖို့မဟုတ်ဘူး။ တော်လှန်ရေးဆိုတာ လူတန်းစား တစ်ရပ်က အခြားလူတန်းစားတစ်ရပ်ကို အံ့ကြွပြီး တွန်းလှန် ဖယ်ရှားခြင်း ဖြစ်တယ်။”

ဂျပန်ကျူးကျော်စစ်၊ ပြည်တွင်းစစ် ကာလတလျှောက်လုံး၌ တပ်နီ ရဲဘော်များကို အားတက်စေသည့် အဆိုအမိန့်များကို ပြောဟောခဲ့သည်။ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း ဝန်ထမ်းပြု ပြုမူကျင့်ကြံခဲ့သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ကဗျာဆရာ၊ စာရေးဆရာ၊ သေနင်္ဂ ဗျူဟာဆရာ၊ အတွေးအခေါ်ပညာရှင် ... စသဖြင့် ဘက်ပေါင်းစုံတွင် ထူးချွန် ထင်ရှားသည်။ ကဗျာဖွဲ့ရာတွင် ပြောင်မြောက်သကဲ့သို့ အတွေးအခေါ်များက လေးနက်ပြီး သေနင်္ဂဗျူဟာတွင် အလွန်ကျွမ်းကျင်သည်။

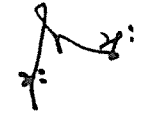
မော်စီတုန်းရေးခဲ့သော ကဗျာများကို ယနေ့ထက်တိုင်အောင် ပြည်သူ့ တရုတ်ပြည်၌ အတန်းငယ်များတွင် ပြဋ္ဌာန်းစာအဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ သေနင်္ဂဗျူဟာကျမ်း၊ သဘောတရားရေးရာကျမ်းများသည် ကမ္ဘာ့အနှံ့ ပျံ့နှံ့ ကျော်ကြားခဲ့သည်။

“ကျွန်ုပ်တို့ ပြည်သူ့အပေါ်မှာ ယုံကြည်မှုရှိရမယ်။ ပါတီ အပေါ်မှာ ယုံကြည်မှုရှိရမယ်။ ဒါဟာ ပဓာနကျတဲ့ မူနှစ်ရပ် ဖြစ်တယ်။ ဒီမူနှစ်ရပ်ကို သံသယရှိနေရင်တော့ ဘာကိုမှ ကျွန်ုပ်တို့ ပြီးစီးအောင် လုပ်နိုင်မှာမဟုတ်ဘူး” ...

ဟူ၍ ‘စာအုပ်နီလေး’ ဟု ကျော်ကြားသော တော်လှန်ရေးအတွေးအခေါ် စာအုပ်တွင် မော်စီတုန်းက ဆိုညွှန်းခဲ့သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ ပထမဦးဆုံး သော ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သည်။ မတ်လ (၂၀)ရက်၊ ၁၉၄၃ ခုနှစ်မှ စက်တင်ဘာ (၉)ရက် ၁၉၄၆ ခုနှစ်အထိ (၃၃)နှစ် နှင့် (၁၇၃)ရက်ထိ ပါတီဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို ယူခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် သူ့ကို ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ဟု တလေးတမြတ် ဆိုညွှန်းခေါ်ပေါ်ကြသည်။

ပြောက်ကျားစစ်ကာလအတွင်း မော်၏ “တစေ့စေ့ချွေ ရေရှည် တိုက်” ဆိုသော ဆောင်ပုဒ်သည် အလွန်ထူးခြားထိရောက်ခဲ့သည်။ “လက်ဦး မှုယူ၊ ရန်သူမောပမ်း တို့တိုက်ခိုက်၊ ရန်သူဆုတ်ခွာ တို့ထက်ကြပ်လိုက်” ဟူသော ပြောက်ကျားစစ် အဆိုအမိန့်များသည် တပ်နီတော်အဖို့ အထူး တန်ဖိုးထားလေးစားစရာ သဘောတရားများဖြစ်သည်။

(၁၂.၁၂.၂၀၁၁)

မာတိကာ

အပိုင်း (၁)

မော်ကို သည်သို့မြင်သည်။

၁။ ရဲဘော်မော်စိတုန်း၏ ကျောင်းသားဘဝ၊ အမှတ်(၁)ဆရာအတတ်သင် ကျောင်းသို့မှဝင်မိ ရှေးပိုင်းကာလနှင့် သမိုင်းနောက်ခံ	၃၁
၂။ ကျောင်းနှင့်ကျောင်းဆရာ	၅၁
၃။ ပင်ကိုယ်အတွေးအခေါ်နှင့် ပင်ကိုယ်ပျိုးထောင်မှု	၇၁
၄။ မှတ်စုနှင့်ဝေဖန်ချက်များ (မီးဘေးမှလွတ်လာသော မှတ်စုစာအုပ်နှစ်အုပ်)	၉၃
၅။ ရိုးမြောင့်သောအမူအကျင့်၊ တော်လှန်တိုက်ခိုက်ရုံညလုပ်ရည်ကိုင်ရည်	၁၁၃
၆။ ကျောင်းသားသမဂ္ဂကိုဦးဆောင်၊ အလုပ်သမားညွှန်ကြားရေးကော်မတီတည်ထောင်သူ	၁၂၉
၇။ ပြည်သူ့သစ် ကျောင်းသားအသင်းကို ဖွဲ့စည်းခြင်း	၁၄၉
၈။ ကိုယ်တွင်တစ်ပြားမှမရှိသော်မှ တိုင်းပြည်အတွက် သောကမီး တောက်လောင်နေသူ	၁၇၃
၉။ ဖေလ(၄)ရက် လှုပ်ရှားမှုကြီးအကြိုနှင့် နှောင်းကာလ ရဲဘော်မော်စိတုန်း၏ တော်လှန်ရေးလုပ်ဆောင်ချက်များ	၁၉၅
၁၀။ "ရှုန်းကျန်းဝေဖန်ချက်" အပတ်စဉ်သတင်းစာရက်စွဲကို ကွပ်ကဲရေးသားသူ	၂၁၁
၁၁။ ပဒေသရှစ်စစ်ဘုရင် ကျန်းကျင့်ရောင်ကို မောင်းထုတ်သည့် လှုပ်ရှားမှုကို ဦးဆောင်ခြင်း	၂၂၃
၁၂။ တရုတ်ပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီကို ထူထောင်ခြင်း	၂၃၃
၁၃။ ပထမအကြိမ်နှင့် ဒုတိယအကြိမ်မြောက် ပြည်တွင်းစစ်ကာလ	၂၄၇

၁၄။ ဂျပန်ကျူးကျော်မှုကို ခုခံတွန်းလှန်သောစစ်ပွဲ	၂၅၉
၁၅။ တတိယအကြိမ်မြောက်တော်လှန်သော ပြည်တွင်းစစ်နှင့် တရုတ် ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံထူထောင်ခြင်း	၂၆၃
၁၆။ မဟာပစ္စည်းမဲ့ယဉ်ကျေးမှု တော်လှန်ရေးကြီးနှင့် ပါတီတွင်း သန့်စင်ရေးအောင်ပွဲ	၂၇၁
၁၇။ တော်လှန်ရေးမီးတောက်များအကြားမှ သံယောဇဉ်မီးပွားကလေးများ	၂၉၇
၁၈။ နိဂုံးမမည်သော နိဂုံး	၃၁၁

အပိုင်း (၂)

ခရီးရှည် ချီတက်ပွဲတလျှောက်

၁။ ကော်မီတီဝင်မော်နှင့် သူ့ကိုယ်ရံတော်	၃၁၇
၂။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်နှင့် အကူရဲဘော်၏စာလေးတစ်စောင်	၃၂၉
၃။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်အား အားမလိုအားမရဖြစ်ရသည့် သူ့ကိုယ်ရံတော်	၃၃၇
၄။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများနှင့် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်	၃၄၃
၅။ ဝူးမြစ်ကမ်းတွင် နှစ်သစ်ကူးစဉ်	၃၅၃
၆။ "အလုပ်ဟာပစ္စည်းမဲ့" ဟုဆိုသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်	၃၆၅
၇။ နှင်းတောင်များနှင့် မြက်ရိုင်းမြေ	၃၈၁
၈။ အိမ်သို့ရောက်သွားခြင်း	၄၁၃
၉။ ကျွန်တော်တို့ပညာရေးကို ဂရုစိုက်လာသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်	၄၂၃
၁၀။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်အား တွေ့ဆုံနှုတ်ဆက်ခြင်း	၄၃၅

နောက်ဆက်တွဲ (က)

■ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် အောက်မေ့ဖွယ်ဖြစ်စဉ်	၄၄၁
--	-----

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော် ရေးသားခဲ့သော စာအုပ်များ

- ပြောက်ကျားစစ် (၁၉၃၇)
- လက်တွေ့ (၁၉၃၇)
- ပဋိပက္ခ (၁၉၃၇)
- နော်မန်ဘက်သွန်း အမှတ်တရ (၁၉၃၉)
- ဒီမိုကရေစီသစ် (၁၉၄၀)
- စာပေနှင့်အနုပညာအမြင် (၁၉၄၂)
- ပြည်သူ့ကို အလုပ်အကျွေးပြု (၁၉၄၄)
- တောင်တွေကိုရွှေ့ပြောင်းလိုတဲ့သူမိုက်အဖိုးအို (၁၉၄၅)
- သေနင်္ဂဗျူဟာကျမ်း (၁၉၄၅)
- ပြည်သူ့လူထုအတွင်း ပဋိပက္ခကို
မှန်ကန်စွာကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရေး (၁၉၅၇)

မော်ကို သည်သို့ မြင်သည်

သဘောထားကြီးမြတ်သူ

ပါတီတွင်း၌ မော်ကို အကြီးအကျယ် ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ခဲ့သူ ပါတီခေါင်းဆောင် သုံးယောက်ရှိခဲ့၏။ တစ်ယောက်ကား လီလီဆန်း။ ကူမင်တန်တို့၏ ထောက်ခံမှုကို ရယူပြီး မော်ကို နှစ်ရှည်လများ ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်လာဖူးသည်။ သို့သော် မော်အစိုးရဖွဲ့နိုင်သောအခါ အလုပ်သမားဌာန ဝန်ကြီးနေရာတွင် နေရာပေးသည်။ ဒုတိယ မော်ဆန့်ကျင်ရေးသမားတစ်ယောက်ကား ဝမ်မင်းဖြစ်သည်။ စောစောပိုင်းကာလတွင် အာဏာလုရန်ပင် ကြိုးစားအားထုတ်ဖူးသည်။ သူသည် ကူမင်တန်များ၏ ထောက်ခံ

မူရခွဲသူဖြစ်၏။ မော်က ဝမ်မင်းအား ပါတီဆန့်ကျင်ရေးသမား အဖြစ်လည်း သတ်မှတ်ထားသည်။ သို့သော် ဝမ်မင်းသည် ဗဟို ကော်မတီဝင် အမြဲဖြစ်နေခဲ့၏။ မော်က သူ့အား “ရဲဘော်” ဟုပင် ခေါ်ပေသည်။

တတိယ မော်ဆန့်ကျင်ရေးသမားကား ချန်ကောတောင် ဖြစ်သည်။ ချန်အား မော်ပြုမူပုံသည် စတာလင်က ထရော့စတီး နောက်သို့ လိုက်ခိုင်းစေပုံနှင့် ခြားနားလွန်းစွာ ခရီးရှည်ချီတက်၍ ဆုတ်ပေးရစဉ်အတွင်း ချန်သည် ပါတီအတွင်း လက်နက်ကိုင် ပုန်ကန်မှုတစ်ရပ်ကို ဦးဆောင်ခဲ့ဖူးသည်။ ပါတီကို နှစ်ခြမ်းကွဲအောင် ခွဲသူဖြစ်ပြီး သဘောချင်းဆန့်ကျင်သော မော်ဘက်တော်သားများကို ရာနှင့်ချီသတ်ပစ်သည်ဟု ကြားရဖူးသည်။ ခရီးရှည်ချီတက်ခြင်း လမ်းဆုံးသို့ရောက်သောအခါ ချန်အား ယင်အန်း၌ ဗဟိုကော်မတီမှ ထုတ်ပယ်ခဲ့သည်။ အနောက် မြောက်နယ်စပ်ဒေသ အစိုးရအဖွဲ့၏ ဒုတိယသဘာပတိအဖြစ်မူ ဆက်လက်ထားရှိသည်ဟု ဆိုသည်။ ၁၉၃၈ ခုနှစ်တွင်မူ ချန်သည် နယ်စပ်ကိုဖြတ်ကျော်ပြီး ကူမင်တန် တို့နှင့် ပူးပေါင်းလိုက်သည်။ သူထွက်မပြေးနိုင်အောင် ပစ်ခတ်ခဲ့ သဖြင့် သူ့သက်တော်စောင့် သေနတ်ထိမှန်ခဲ့ရသည်ဟု ချန်က စွပ်စွဲသည်။ သို့သော် မော်ပြောပြချက်အရ ချန်၏သက်တော် စောင့်မှာ သေနတ်မမှန်ရုံမက စစ်တပ်တွင် အရာရှိအဖြစ် ယခုတိုင် တာဝန်ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။

စစ်ကြီးပြီးသွားသည်တွင် ချန်သည် စစ်ပြေးအဖြစ် ဟောင် ကောင်သို့ ထွက်ပြေးသည်။ ချန်၏ ကျန်းမာရေးမကောင်းဟု ကြားရ သည်တွင် ပြည်သူ့တရုတ်ပြည်တွင် သားသမီးများနှင့်အတူ နေထိုင်

ကျန်ရစ်သော ချန်၏ဇနီးအား မော်က အခေါ်လွှတ်သည်။ လင် ယောက်ျား အတိဒုက္ခရောက်နေချိန်မျိုးတွင် ဇနီးသည်သည် လင့် အနီးတွင် ရှိနေအပ်သည်ဟု မော်ကပြောပြီး ဟောင်ကောင်သို့ လိုက်သွားဖို့ အကြံပေးသည်။ ချန်၏ဇနီးက လိုက်သွားရန် သဘော တူသောကြောင့် ငွေကြေးအလုံအလောက် ထောက်ပံ့၍ ကလေးများ နှင့်တကွ ဟောင်ကောင်သို့ စေလွှတ်ခဲ့သည်။

ကျွန်တော်ကမေးသဖြင့် ထိုအကြောင်းအချက်များ မှန်ကန်ကြောင်း အတည်ပြုပြောဆိုကာ ရယ်လျက် “ဒါနဲ့များ တောင်ဗျာ. . . မစ္စတာဒါးလက်စ်က ကျုပ်တို့ကွန်မြူနစ်တွေဟာ လင်တကွဲသားတကွဲဖြစ်အောင် ဖန်တီးပြီး အိမ်ထောင်စုတွေကို ဖြိုခွဲ တယ်လို့ စွပ်စွဲနေသေးတယ်” ဟု မော်က ဆိုသည်။

သွေးမဆာတတ်သူ

ရှည်ကြာသော တော်လှန်ရေးကာလအတွင်း၌ အလွန် သော့သွမ်းဆိုးယုတ်သည့် ရာဇဝတ်ကောင်များကို တရားနည်းလမ်း တကျ စစ်ဆေးစီရင်ခြင်းများ မပြုနိုင်ဘဲ သုတ်သင်ခဲ့ရသည်များ ရှိဖူးသည်။ သည်အတွက် မော်တွင်လည်း တာဝန်ရှိသည်ဟု ဆိုနိုင် သည်။ သို့သော် မော်သည် သွေးဆာ၍ဖြစ်ခြင်းမျိုးကား မဟုတ်ချေ။

“တော်လှန်ရေးဆိုတာက ညစာထမင်း ဖိတ်ကျွေးသလို မျိုး၊ စာစီစာကုံးတစ်ပုဒ် သီကုံးရသလိုမျိုး၊ ပန်းချီကားတစ်ချပ် ရေးဆွဲရသလိုမျိုး၊ ကိုယ့်စိတ်ကူးလေးနဲ့ကိုယ် ပန်းထိုးနေရသလိုမျိုးနဲ့ တော့ ဘယ်တူနိုင်ပါ့မလဲဗျာ။ တော်လှန်ရေးဆိုတာက ညင်ညင်

သာသာ၊ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့၊ ချမ်းချမ်းမြေ့မြေ့၊ ကြင်ကြင်နာနာ၊ ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေးနဲ့ ဘယ်ဖြစ်နိုင်ပါ့မလဲ” ဟူ၍ တောင်သူလယ် သမားသူပုန်များအား တစ်ခါက ပြောဖူးသည်။

မပေါ်လွင်စေချင်သူ

မော်သည် တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ ဗဟိုကော်မီတီ၌ အဆို တစ်ခု တင်သွင်းဖူးသည်။ မည်သည့်မြို့ရွာကိုမှ သူ့နာမည်၊ သို့မဟုတ် အသက်ထင်ရှားရှိသူ အခြားသူတစ်ဦးတစ်ယောက်၏ အမည်မှည့် ခေါ်ခြင်းမပြုရန် အဆိုပင်။ သူ့မွေးနေ့ကျင်းပခြင်းကိုလည်း တားဆီး ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။

ဇာတ်တူသား မစားသူ

ပေါ်လစ်ဗျူရီအတွင်း၌ မော်သည် အပြင်းအထန် အတိုက် အခံပြုခြင်းများကို ခံရဖူးသည်။ အရေးနိမ့် အလျှော့ပေးရခြင်းများ လည်း ရှိဖူးသည်။ မော်သည် သူ့အတိုက်အခံများကို သတ်ပစ်သည် ဟူ၍မူ မကြားရဖူးချေ။

လူတန်းစားညဉ့် လူတန်းစားအမြင်ကို စွန့်သူ

ကျောင်းသားဘဝအချိန်က ကျွန်တော့်စိတ်၌ ပညာတတ် လူတန်းစားသာ အသန့်ရှင်းဆုံး၊ လယ်သမားတို့သည် အလွန်

ညစ်ပတ်စုတ်ပဲ့သည်ဟု အယူအဆရှိခဲ့ဖူးသည်။

တော်လှန်ရေးသမားဘဝရောက်တော့မှ ကျွန်တော်ကိုယ် တိုင် အလုပ်သမား၊ လယ်သမား၊ တော်လှန်ရေးတပ်မတော်သား တွေနှင့် တစ်တန်းတစ်စားတည်းရှိလာ၍ ကျွန်တော်က တနေ့တခြား ပိုပြီး ရင်းနှီးလာသလို သူတို့ကလည်း ကျွန်တော့်အပေါ် ပိုပြီး ရင်းနှီးလာခဲ့သည်။ သည်တွင်မှ ကျွန်တော့်တွင် ကိန်းအောင်းနေခဲ့ ဖူးသော နေရှင်ပေါက်စနှင့် ပညာတတ်ညဉ့်များ ပျောက်သွားတော့ သည်။ သည်တွင်မှ တကယ်တမ်း ညစ်ပတ်သူများသည် မိမိကိုယ်မိမိ မပြုပြင်ရသေးသော ပညာတတ်များဖြစ်၍ လယ်သမားနှင့် အလုပ် သမားလူတန်းစားမှာမူ သူတို့လက်တွင် ရွဲ့ဘယ်လောက် ပေနေ ပေနေ၊ သူတို့ခြေထောက်တွေ၌ ရွဲ့ဘယ်လောက် ပေကျံနေပေကျံနေ တကယ်တမ်း သန့်ရှင်းသူများ ဖြစ်သည်ဟု သဘောပေါက်လာ သည်။ လူတန်းစားအမြင်ကို ပြောင်းပစ်ဖို့ လိုအပ်ပါသည်ဟု မော်က ရေးသားဖူးသည်။

ပစ္စည်းမဲ့များနှင့် မကင်းကွာသူ

မော်သည် သူ့သတင်းကို သူယူသူဖြစ်၏။ ပျမ်းမျှအားဖြင့် တစ်နှစ်လျှင် လေးလသာ ပီကင်းတွင် နေသည်။ ကျန်ရှစ်လတာ အတွင်း တစ်ပြည်လုံး၏ တနံတလျားကို ခရီးဆန်သည်။ မြို့ကြီး များကို မှန်မှန်ရောက်သလို ပြည်နယ်ခေါင်းဆောင်များနှင့် မပြတ် ထိတွေ့သည်။ ပါတီတွင်း အောက်ခြေအဖွဲ့အစည်းများနှင့် မပြတ် ဆက်သွယ်သည်။ အစိုးရ၏ စီမံကိန်းသစ်၊ ဘုံအဖွဲ့၊ စက်ရုံ၊ ကလေး

ထိန်းဌာန၊ သူငယ်တန်းကျောင်းနှင့် ပညာပေးအလုပ်စခန်းများ သို့လည်း အနံ့ရောက်ဖြစ်သည်။ အချိန်အချက်မပြု၊ တင်ကြို အကြောင်းမကြားဘဲနှင့် လယ်တောများ၊ စက်ရုံကလေးများဆီသို့ ရောက်သွားတတ်ပြီး လယ်သမားများနှင့် ဆွေးနွေးသည်။ သူတို့နှင့် အတူ ရောနှောစားသောက်သွားလေ့ ရှိတတ်သည်။

တာဝန်ကို လေးစားသူ

သူ့ကို လူတိုင်းက လေးစားရိုကျိုးသော်လည်း မော့တွင် သူရဲကောင်းဆန်လိုမှုများ ကျော်ကြားလိုမှုများ မရှိချေ။

ကျွန်တော်အဖို့မူ မော်သည် စိတ်ဝင်စားစရာ ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးပင်။ သူသည် ရိုးသားပွင့်လင်းသည်။ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်နှင့် ရယ်ရွှမ်းပတ်ရွှမ်း နေတတ်သူလည်း ဖြစ်သည်။ စကားကို တိကျ ပွင့်လင်းစွာ ပြောတတ်သလို နေပုံထိုင်ပုံသည် တရုတ်လယ်သမား များကဲ့သို့ ရိုးသားသည်။

မော်သည် စကားပြောကောင်းသလောက် ထူးထူးခြားခြား မှတ်ဉာဏ်ကောင်းသူလည်း ဖြစ်သည်။ စာရေးရာတွင်လည်း ထူးချွန် သည်။ သူ့ စားဝတ်နေရေးကိုမှ အလျဉ်းဂရုထားသူမဟုတ်။ ဖြစ် သလို ဝတ်စားနေထိုင်သည်။ သို့သော် တာဝန်များကိုတော့ မေ့လျော့ခြင်းမရှိတတ်။ မမောနိုင်မပန်းနိုင် လုပ်နိုင်သူလည်း ဖြစ် သည်။ စစ်ရေးနှင့် နိုင်ငံရေးတွင် သူမတူအောင်ပင် ကျွမ်းကျင် သည်။ ထို့ကြောင့် စစ်ရေးစစ်ရာတွင် ဂျပန်များက သူ့အား လေးစား စံထားခဲ့ရ၏။

ရောင့်ရဲလွယ်သူ

စင်စစ် မော်သည် သူ့ဘဝကိုသူ ရောင့်ရဲသူ၊ တပ်နီတော် သားများမခြား နေထိုင်ခြင်းကို သဘောကျသူ ဖြစ်သည်။ အနီများ ကို ဆယ်နှစ်ကျော် ခေါင်းဆောင်မှုပေးလာသည့် သက်တမ်း တလျှောက်တွင် ဓနရှင်ကြီးများ၊ အဖိုးရအရာရှိကြီးများနှင့် အခွန် ဝန်ကြီးများထံမှ အဖိုးတန်ပစ္စည်းအမြောက်အမြားကို သိမ်းပိုက် ရရှိဖူးသော်လည်း မော့တွင် သူပိုင်ပစ္စည်းအဖြစ်ထားရှိသည်မှာ စောင့်၊ ဖျာနှင့် ဝတ်စုံနှစ်ထည် အပါအဝင် အခြားအသုံးအဆောင် အနည်းငယ်သာပင်။

မော်သည် တပ်နီတော်အကြီးအကဲ ကွန်မြူနစ်တို့၏ ဥက္ကဋ္ဌ ကြီးဖြစ်သည်။ သို့သော် သာမန်တပ်နီသားကလေးတစ်ယောက် ကဲ့သို့ပင် ကုတ်အင်္ကျီကော်လာတွင် အနီတန်းကလေးနှစ်တန်း ပါသည့် တံဆိပ်လောက်ကိုသာ တပ်ဆင်ထား၏။

မော်သည် နေ့စဉ် ၁၃ နာရီမှ ၁၄ နာရီအထိ အလုပ် လုပ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ညဉ့်နက်သန်းခေါင်တိုင်အောင် အလုပ် လုပ်သည်။ သို့သော် သူ့ကျန်းမာရေးသည် သံမဏိသားကဲ့သို့ ထုသားပေသား ခံသည်။

ခံစားတတ်သောနှလုံးသားရှိသူ

မော်သည် အတွေ့အကြုံတစ်ခုနှင့်ပတ်သက်၍ ခံစားမှုရှိသူ တစ်ဦးလည်းဖြစ်၏။ တိုက်ပွဲတွင် ကျဆုံးခဲ့သော ရဲဘော်များ

အကြောင်းကို ပြန်ပြောင်းပြောပြရာတွင် သူ့ မျက်လုံးတွင် မျက်ရည်
 ဝေ့နေတတ်ကြောင်း ကျွန်တော်တွေ့ရ၏။ ဟူနန်နယ်တွင် ငတ်မွတ်
 ခေါင်းပါးသည့်ဘေးနှင့် ကြုံရခိုက်တုန်းက ဆူပူလှုပ်ရှားစဉ် ဆုံးရှုံး
 ထိခိုက်မှုများကို ပြန်ပြောင်းပြောပြရာတွင် သူ့အသံသည် တိမ်၍
 တိမ်၍ ဝင်သွားတတ်၏။ ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာတစ်ခုတွင် ဒဏ်ရာရ
 သော စစ်သားတစ်ဦးအား မော်သည် သူ့ကုတ်အင်္ကျီကို ချွတ်ပေး
 ခဲ့ဖူးကြောင်း တပ်နီတော်သားတစ်ယောက်က ပြန်ပြောပြသည်။
 သူ၏ တပ်နီတော်သားများတွင် ဖိနပ်မရှိသောအခါ မော်ကလည်း
 ဖိနပ်စီးရန် ငြင်းဆိုသည်ဟု တပ်နီတော်သားတစ်ယောက်က ပြန်
 ပြောပြဖူးသည်။

မော်အား နှစ်လိုခင်မင်ဖွယ်ကောင်းသော လေးစားကြည်
 ညိုထိုက်သော ခေါင်းဆောင်ကောင်းပီသသော ခေါင်းဆောင်
 တစ်ယောက်အဖြစ် ကျွန်တော် ထင်မြင်လက်ခံသည်။ ကျွန်တော့်
 ထင်မြင်ယူဆချက်များ မှန်ကန်ကြောင်းကိုလည်း အဖြစ်သနစ်များ
 က သက်သေခံခဲ့ပြီ။

အဂ္ဂိစနိုး
 (စာရေးဆရာ/သတင်းစာဆရာ)

ဖြူစင်သောမနော၊ ဖော်ရွေသောဟန်ပန်တို့ကို လှစ်ဟသော
 အပြုံးကိုဆောင်လိုက်စဉ်။

ပြည်သူ့လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော်ကို လှည့်လည်စစ်ဆေးနေသော
ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်

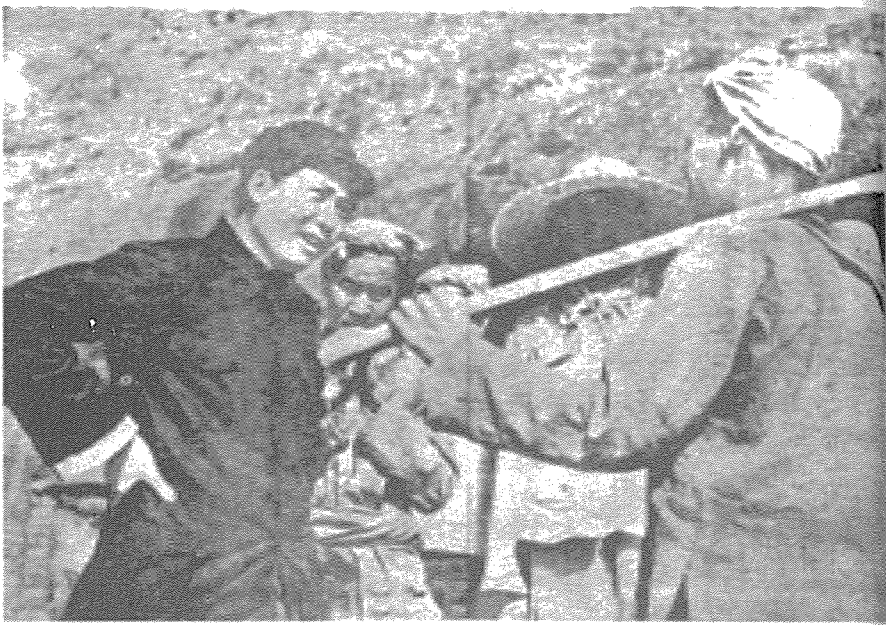

ပိကင်းမြို့
တိအန်ပင်ရင်ပြင်တွင်
၁၉၄၉ ခု အောက်တိုဘာလ
(၁)ရက်နေ့၌
တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ
ဗဟိုပြည်သူ့အစိုးရ
ဖွဲ့စည်းပြီးချိန်၌
မြွက်ဟနေသော
ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်။

ဗဟိုကော်မီတီဌာနချုပ်
'ယင်အန်း' မှ ပိကင်းသို့
ရွှေ့ပြောင်းသည်တွင်
ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်အား
အမြောက်နှင့် သံချပ်ကာ
ယန္တရားတပ်နှင့်အတူ
တွေ့မြင်ရစဉ်
(၁၉၄၅ ခု၊ မတ်လ)

ခုနစ်ကြိမ်မြောက်
တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ
ကွန်ဂရက်တွင်
ဤသို့
တက်ကြွစွာတွေ့ရသော
ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်။
(၁၉၁၅ ခု၊ ဧပြီ)

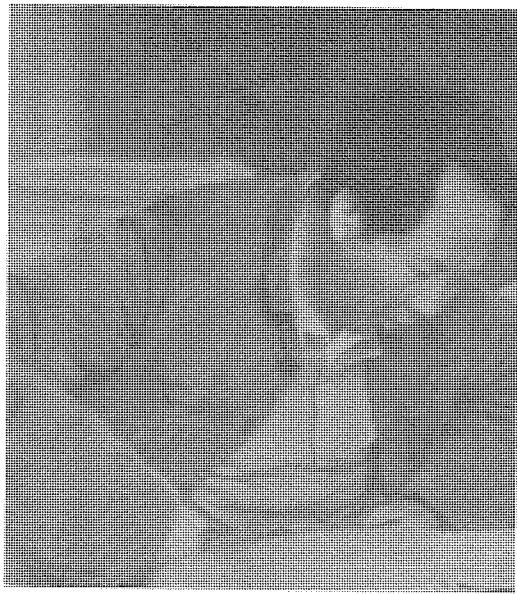
'ယင်အန်း'တွင် ရှိစဉ် ကွင်းဆင်းလေ့လာရင်း တောင်သူဦးကြီးများနှင့် တရင်းတနီးတွေ့ရသည့် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်။

တပ်နီလူငယ်တပ်ဦး တပ်ခွဲဝင်ကလေးများကို စိတ်ရှည်လက်ရှည် ရှင်းလင်းပြောဆိုနေသည့် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်။ (၁၉၇၉)

ပြည်သူ့လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော်က ကူမင်တန်များကို အောင်ပွဲခံပြီးနောက် ဗဟိုကော်မီတီပိကင်းသို့ ရောက်ရှိစဉ်တွင် မိန့်ကြားနေသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်။ (၁၉၄၉ ခု၊ မတ်လ)

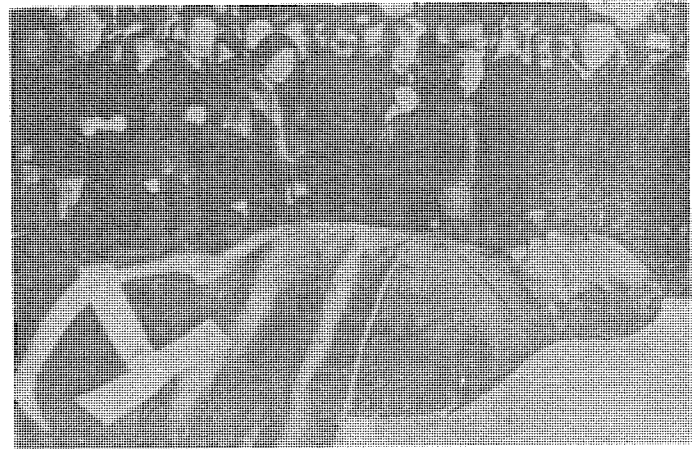
စစ်မဟာဗျူဟာအတွက်
စူးစိုက်အလုပ်များနေသူ
ဥက္ကဋ္ဌကြီး မော်။

တော်လှန်ရေးမီးလျှံများ
အကြားမှ
သံယောစဉ်
မီးပွားလေးများ။
(တော်လှန်ရေးအတွက်
အသက်ကိုစတေးသွားသူ
ဇနီး 'ယန်ကိုင်းဟွေ့'အား
သားငယ်နှစ်ယောက်နှင့်
အတူ တွေ့ရမည်)

'ယင်အန်း' တွင်ရှိစဉ် ကြင်စဉ်းဇနီး 'ချန်ချင်း' နှင့်အတူ တွေ့ရသော
ဥက္ကဋ္ဌကြီး မော်။

'သေခြင်းတရားဟူသည် သေသူအတွက် အကြောင်းမဟုတ်၊
ကျန်ရစ်သူများအတွက်သာလျှင် အကြောင်းဖြစ်သည်' ဆိုသောစကားနှင့်
လျော်ညီစွာ ထာဝရ မနိုးထတော့သော အိပ်စက်ခြင်းမျိုးဖြင့်
အိပ်စက်သွားရချိန်တွင် ကျန်သူများက နောက်ဆုံးဂါရဝပြုရင်း
ပူဆွေး တာသနေကြစဉ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်အတွက် သည်နယ် မြေဆည်မနိုင်
မျက်ရည်ဖြိုဖြိုကျကြစဉ်။

‘တိအန်မင်’ ရင်ပြင်တွင် ပြည်သူ့စစ်တပ်ဖွဲ့များနှင့် ရင်းရင်းနှီးနှီး တွေ့ရစဉ်။

နိုးကြားတက်ကြွသော လူငယ်ထုကလည်း
သည်နယ် ရှိုက်ကြီးတင် ဝိုကြွေးနေကြစဉ်။

ပြည်တွင်းစစ်ကာလတွင် စစ်မဟာဗျူဟာအရ
‘ယင်အန်း’ မှ ‘ဆန်းပေ’ သို့ ဆုတ်ခွာခဲ့စဉ်။ (၁၉၄၇)

တော်လှန်ရေးဆိုတာက
 ညာစာထမင်း ပိတ်ကျွေးသလိုမျိုး
 စာမိစာကုံးတစ်ပုဒ် သိကိုးရသလိုမျိုး
 ပန်းချီကားတစ်ချပ် ရေးဆွဲရသလိုမျိုး၊
 ကိုယ်ခိတ်ကူးလေးနဲ့ကိုယ်
 ပန်းထိုးနေရသလိုမျိုးနဲ့ တော့
 ဘယ်တူနိုင်ပါ့မလဲဗျာ...။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်

အပိုင်း - ၁

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်၏...

- ပဒေသရာဇ် တွန်းလှန်တိုက်ဖျက်ရေး
- နယ်ချဲ့စစ် ခုခံတွန်းလှန်ရေး
- ဆိုရှယ်လစ်တည်ဆောက်ရေးခရီး
- အစ နှင့် အဆုံး။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း ကျောင်းသားဘဝ

အခန်း (၁)

ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ ကျောင်းသားဘဝ ဟူနန် အပုတ်(၁) ဆရာအတတ်သင်ကျောင်း မဝင်မီ ရှေ့ပိုင်းကာလ သမိုင်းနောက်ခံ

ရဲဘော် မော်စီတုန်းအား ၁၈၉၃-ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၆ ရက်နေ့တွင် ‘ဟူနန်’ တိုင်း၊ ‘ရှန်းထန်’ ခရိုင် ‘ရှောင်စန်းချောင်း’ ဒေသတွင် ဖွားမြင်သည်။

‘ရှောင်စန်း’ သည် ‘ရှန်းထန်’ မြို့နှင့် မိုင် ၉၀ (တရုတ်မိုင်) ကွာဝေး၏။ အမျိုးအမည်တူ အစုသုံးလေးစုတို့ ပေါင်းစည်းနေထိုင်ကြသော အတန်ငယ်ဆင်းရဲသည့် ဟူနန်၏ ကျေးရွာကလေးတစ်ရွာသာလျှင်ဖြစ်သည်။

ရှန်းထန်သည် ဟူနန်၏ နာမည်ကြီးသော ကုန်သွယ်ရေး အချက်အချာကျသည့် မြို့တစ်မြို့ ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်က ဟူနန်နှင့် ကွမ်တုန်၏ ကုန်စည်ကူးသန်းသွားလာရေး ဗဟိုအချက်အချာဈေး ကွက်လည်း ဖြစ်ခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းသစ် အတွေးအခေါ်သစ်များ အလွယ်တကူ စီးဝင်ပြန့်ကျဲနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ရဲဘော်မော်စီတုန်း သည် မိဘရိပ်မှ မလွတ်ကင်းသေးသည့် ကလေးဘဝကပင်လျှင် ဟူနန်၏ ခေတ်သစ်လှုပ်ရှားမှုများ၏ ဂယက်လှိုင်းကို တွေ့ထိခံစား ရလေသည်။ ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ဖခင် မော်ဂျန်ရှင်းသည် စော စောပိုင်း၌ ဆင်းရဲသောလယ်သမားတစ်ယောက်သာ ဖြစ်သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် လယ်ယာလုပ်ငန်းအပြင် စပါးနှင့် ဝက်ရောင်း ဝယ်သည့်လုပ်ငန်းကိုပါ အလျဉ်းသင့်သလို ပူးတွဲလုပ်ကိုင်လာသည်။

ထိုမှရသည့်အမြတ်ကို လယ်ယာလုပ်ငန်းတွင်းသို့ မြှုပ်နှံ ပြန်သည်။ ဤသို့ဖြင့် ဆင်းရဲသော သာမန်လယ်သမားအဖြစ်မှ အလယ်အလတ် လယ်သမားဘဝ၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ကြွယ်ဝသောအဆင့် ရှိ လယ်သမားဘဝသို့ တစစ တိုးတက်လာခဲ့သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ ဖခင်သည် စည်းကမ်းအလွန်တင်း ကျပ်သူ၊ သားသမီးများကို တင်းတင်းကျပ်ကျပ် သွန်သင်ပဲ့ပြင် သူတစ်ယောက်ဖြစ်၏။

သားသမီးများကို ရှုမြင်ပဲ့ပြင်ရာတွင်လည်း ချမ်းသာ ကြွယ်ဝသည့် လယ်သမားတစ်ယောက်၏ ရှုထောင့်မှနေ၍ ရှုမြင်သုံးသပ်ပြီး ပြုကျင့်တတ်သူ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အသက် ၁၆ နှစ် မပြည့်သေးသော ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် အားလပ်သည်

ဟူ၍ မရှိခဲ့။

အလုပ်လုပ်သောဖခင်၏ အကျင့်မူနည်းကို လိုက်၍ အလုပ် လုပ်ခဲ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ နေ့စဉ်ဘဝသည် ကျောင်းနှင့် လယ်ယာအကြားတွင် လူးလွန်းနေခဲ့ရသည်သာ။ ကျောင်းသား လယ်ယာလုပ်သားလေး မော်စီတုန်းအဖြစ် တွေ့မြင်ရ သည်။

ကျောင်းသားဘဝနှင့် လယ်ယာလုပ်သားဘဝကို လူငယ် မော်စီတုန်းသည် ဒွန်တွဲခံယူရခဲ့ရ၏။ သည်မျှ မကသေး၊ ဖခင်ကြီး၏ စာရင်းအင်းရှင်းတမ်း လုပ်ငန်းကိုပါ တွဲဖက်တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက် ခဲ့ရပေသေးသည်။

ခြောက်နှစ်သား အရွယ်ကပင်

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ၆-နှစ်သား အရွယ်ကပင် လယ် တောသို့လိုက်ပြီး တိုလီမိုလီ လုပ်စရာကိုင်စရာတို့ကို တနိုင်တထမ်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့၏။

အသက် ၈-နှစ်အရွယ်တွင် စတင် စာဖတ်သည်။ အသက် ၁၃ နှစ်အထိ နေရင်းဒေသရှိ ကိုယ်ပိုင်ကျူရှင်ကျောင်းကလေးတွင် စာသင်ယူခဲ့သည်။ အလွန် စာဖတ်ဝါသနာကြီးသူဖြစ်သည်။

ဆရာများပင် မရှင်းလင်းတတ်သည့် နားလည်ရန် ခက်ခဲ သော ကျမ်းစာအဟောင်းကြီးများကို ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် အာဂုံ ဆောင်ပြနိုင်သည်အထိ ကျမ်းကျေခဲ့၏။

သို့သော် ထိုကျမ်းစာများကို သူ စိတ်ဝင်စားခြင်း မရှိချေ။ စာဖတ်ဝါသနာကြီးသူ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ရတတ်သမျှစာအုပ်

များကို တပင်တပန်းရှာဖွေကာ ကြိုးစားပမ်းစားဖတ်ခဲ့၏။ တရုတ် ရှေးဟောင်းဝတ္ထုများကို ရရှိသဖြင့် ထိုဝတ္ထုများကို တမေ့တမော့ ကြီး ဖတ်ရှုခဲ့သည်။

ဖတ်ရှုသော စာအုပ်အမျိုးအစားကလည်း စုံသည်။ မကောင်းဆိုးဝါး၊ ဆေးနည်းလမ်းမှား စသည်ဖြင့် ရတတ်ရာရာကို မလွတ်တမ်းဖတ်သည်။

ဖခင်ကြီးက မကြိုက်သောကြောင့် အနောက်ခရီးစဉ် ‘ဆွေဟူ’ သုံးပြည်ထောင်ဇာတ် စသည့် စာအုပ်များကို ရှာဖွေပြီး တိတ်တခိုး ဖတ်ရှုခဲ့သည်။ သူသည် တရုတ်ရှေးဟောင်း ဝတ္ထုကြီး များကို ဖတ်ရှုရာတွင် သာမန်ကာလျှံကာ မဖတ်။ အလွန်မှ စေ့စပ် သေချာသည်။

ကျောင်းစာများကို သင်ယူမှတ်သားသကဲ့သို့ပင် လက် သည်းကွင်းများ၊ အစက်များ၊ မျဉ်းများဖြင့် ကျကျနန မှတ်သားထား သည်။ ထို့ပြင် ဖတ်ပြီးသမျှကို ဝေဖန်သုံးသပ်သည်။

စာအုပ်၏ လွတ်နေသောအဖြူသားပေါ်တွင် မိမိအမြင် မိမိအယူအဆကို ရေးမှတ်ထားလေ့ရှိသည်။ ဤသည်ကပင် အမြဲ တမ်း သူထိန်းသိမ်းထားခဲ့သော ကောင်းမွန်သည့် စာဖတ်အကျင့် ဖြစ်၏။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် မှတ်ဉာဏ်ကောင်းသည်။ သဘောပေါက်လွယ်သည်။ မိမိကြိုက်နှစ်သက်မှုကို အတုယူခြင်းမျိုး လည်း ရှိသည်။ ဝတ္ထုထဲရှိ လူစွမ်းကောင်း တော်တော်များများနှင့် ပတ်သက်သော သူကြိုက်နှစ်သက်သည့် အကြောင်းအချက်များကို နုတ်ယူသုံးစွဲတတ်သည်။

ဘဝဖြစ်ရပ်နှင့် အခြေအနေကို သုံးသပ်၍ သော်၎င်း၊ နှိုင်းစာ၍ သော်၎င်း ပြုကျင့်လေ့ရှိသူ တစ်ယောက်လည်း ဖြစ်သည်။

‘အနောက်ခရီးစဉ်’ စာအုပ်သည် ၁၆-ရာစု ‘မင်း’ မင်း ဆက်ခန့်တွင် နာမည်ကြီးစာရေးဆရာတစ်ဦးဖြစ်သူ ‘စူကျင်အင်း’ ရေးသားထားသော ဇာတ်လမ်းဖြစ်သည်။

အလွန်တရာမှ ထူးဆန်းအံ့ဩဖွယ်ရာ၊ ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရာ မရှိသော ဇာတ်လမ်းမျိုးဖြစ်သည်။ ‘သုံးပြည်ထောင်ဇာတ်’ ကမူ ၁၄ ရာစု ‘ရွှမ်’ မင်းဆက်အဆုံး ‘မင်’ မင်းဆက်အစတွင် စာရေး ဆရာကြီး ‘လိုကွမ်ကျုံး’က ‘ချန်စုတ်’၏ ‘သုံးပြည်ထောင်’ နှင့် အများ ပြည်သူများ၏ ပါးစပ်တွင် ရေပန်းစားနေသည်တို့ကို တွဲစပ်စုစည်း ပြီး ရေးသားလိုက်သည့် သမိုင်းနောက်ခံ ရာဇဝင်ဝတ္ထုကြီး တစ်ပုဒ် ဖြစ်သည်။

‘ဟန်’ မင်းဆက်အကုန်တွင် ‘ဝေ’ ‘စူ’ နှင့် ‘ဝူ’ ဟူသည့် သုံးပြည်ထောင်အတွင်း စစ်ရေး၊ နိုင်ငံရေး ယှဉ်ပြိုင်ခြင်းများကို ဖော်ပြထားသည်။ ‘ဆွေဟူ’သည် တရုတ်ပြည်၏မြောက် ‘စုန့်’ မင်း ဆက်တွင် တိုင်းကျော်ပြည်ကျော်ဖြစ်ခဲ့သော လယ်သမားအရေး တော်ပုံကို ဖော်ကျူးထားသည့် ဝတ္ထုရှည်ကြီးဖြစ်သည်။ ၁၄-ရာစု တွင် ‘စီးနှိုက်ရမ်း’က ရေးသားခဲ့သည်ဟု ဆိုကြ၏။

အသက် ၁၃ နှစ်အရွယ်မှ ၁၆ နှစ်အရွယ်အထိ ငယ်ရွယ် သော မော်စီတုန်းသည် အမြဲပင် လယ်ထဲတွင် လူကြီးတစ်ယောက် စာအလုပ်ကို လုပ်ခိုင်းခံခဲ့ရ၏။ သို့သော် သူသည် စာတော်သကဲ့သို့ အလုပ်လုပ်ရာ တွင်လည်းတော်၏။ သူနှင့် အတူတကွလုပ်ကိုင်ခဲ့ သော ရှောင်ခန်းမှ လယ်သမားကြီးက ဤသို့ပြောခဲ့သည်ဟု ဆို

သည်။ သူများတကာ၏လယ်တွင် ပေါင်း နှစ်ခါသာနှုတ်သည်။
ရဲဘော်မော်စီတုန်းကမူ သုံးခါနှုတ်သည်ဟုဆိုသည်။ ပေါင်းပင်တွေ
တိုင်းလည်း သွား၍ နှုတ်လေ့ရှိသည်ဟုဆိုသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း ရဲဘော်မော်စီတုန်းလုပ်သော လယ်သည်
အခြားသူများ၏လယ်ထက် သီးနှံပိုထွက်သည် ဟူ၏။ ထိုမျှမက
မိမိ၏ အိမ်ရှေ့နှင့် ရေကန်ကလေး၏ဘေးတွင် ဟင်းသီးဟင်းရွက်
မျိုးစုံအောင် စိုက်ပျိုးခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ စိုက်ခင်းကိုလည်း စည်း
စနစ်တကျပြုစုတတ်ပြီး နွားကျောင်းခြင်း၊ ဝက်မွေးမြူခြင်း အလုပ်
တို့တွင်လည်း ကျွမ်းကျင်သည်ဟု ဆိုသည်။ နွားတင်းကုပ်နှင့်
ဝက်မွေးမြူရေးခြံကို အမြဲပင် သန့်သန့်ပြန်ပြန် ရှင်းလင်းထားသဖြင့်
သူမွေးသောနွားနှင့် ဝက်တို့သည် အနာရောဂါကြောင့် အဖိတ်
အစင်မရှိခဲ့ဟုဆိုသည်။

စတင်နိုးကြားလာသော လူငယ်မော်စီတုန်း

လယ်ယာလုပ်ငန်းနှင့် ဖခင်ကြီးကိုကူ၍ စာရင်းအင်းများ
ပြုလုပ်ပေးရခြင်း လုပ်ငန်းများအကြားမှ ရတနံသမျှသော အချိန်
ပိုင်းကို ကုတ်ခြစ်၍ယူကာ အပန်းမဖြေဘဲ စာကို စွဲစွဲမြဲမြဲ ဖတ်ခဲ့လေ
သည်။ ကျေးရွာကလေးရှိ ငှားရမ်းရနိုင်သည့် စာအုပ်ဟူသမျှကို
လည်း ဖတ်ရှုပြီးသလောက်ပင်။

ထို့နောက်တွင် ရှားရှားပါးပါးရှာဖွေတွေ့ရှိသော ‘ယခု
ခေတ် အန္တရာယ်’ နှင့် ‘ပြည်သူ့သစ်သတင်းစုံ’ စာစောင်(၁၁)စောင်
တို့ကို ဖတ်ခွင့်ရခဲ့သည်။ စာကို လွတ်လွတ်လပ်လပ် မဖတ်ရ။ ဖခင်
ကြီးမသိအောင် ခိုးကြောင်ခိုးဝှက်ဖတ်ရသည်။ ညတိုင်ကျလျှင်

စောင်ဖြင့် အလင်းရောင်ကိုကွယ်ပြီး ချုပ်ချယ်သည့် ဖခင်ကြီးမသိ
အောင် ဖတ်ရ၏။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းအား အမျိုးသားစိတ် နိုးကြားလာ
အောင် လှုံ့ဆော်မှုအပေးဆုံးသောစာအုပ်သည် အထက်တွင် ဖော်ပြ
ပြီးသော ၁၈၉၃ ခုနှစ်ထုတ် ‘ကျင့်ကွမ်းရင့်’ ဆိုသူ ရေးသားသည့်
‘ယခုခေတ်အန္တရာယ်’ စာအုပ်ပင်ဖြစ်သည်။ ထိုစာအုပ်တွင် ထိုစဉ်
က အဖက်ဖက်မှ နံ့ချာနေသည့် တရုတ်ပြည်ကြီးအတွက် တိုးတက်
နိုင်မည့်နည်းလမ်းများကို ညွှန်ပြထားသည်။ ကျောက်မီးသွေးနှင့်
ဓာတ်သတ္တုတူးဖော်ခြင်း၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ကောင်းမွန်
စေရန် လမ်းဖောက်ခြင်း၊ စက်မှုကုန်စည်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို
အားပေးခြင်း၊ လွှတ်တော်တည်ထောင်၍ ‘ဘုရင်နှင့်ပြည်သူ
တရားအတူစီရင်ရေး’ သတင်းစာတိုက်ထောင်ခြင်း၊ စာကြည့်
တိုက်များ ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ အများပြည်သူတို့၏ ပညာရေး အဆင့်
အတန်းကို မြှင့်တင်ပျိုးထောင်ပေးခြင်း စသည်စသည်တို့ကို ပြုလုပ်
ရန် အကြံပေးတိုက်တွန်းထားသည်။

ဤသည်မှာ ၁၈၉၄ ခုနှစ် ဂျပန် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးစစ်
မတိုင်မီ ခေတ်ဟောင်းတရုတ်ပြည်၏ တိုးတက်သော ပညာတတ်
လူတန်းစားက ကြွေးကြော်သည့် ပြင်ဆင်ရေးဝါဒတစ်မျိုးဖြစ်သည်။

ထိုအချိန်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် အခြားအခြား
သော တရုတ်တစ်မျိုးသားလုံး၏ဘဝ တိုးတက်ပြောင်းလဲရေးနှင့်
စပ်လျဉ်းသည့် ကြွေးကြော်သံများပါရှိသော စာအုပ်ငယ်ပေါင်း
များစွာ ဖတ်ခဲ့ရသည်။ အထူးသဖြင့် အင်အားကြီးနိုင်ငံများက
တရုတ်ပြည်ကြီးကို ဖရဲသီးစိတ်ခွဲသလို ခွဲစိတ်ဝေယူခြင်းနှင့် ပတ်

သက်သည့် စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ဖတ်ရှုရပြီးနောက် 'တိုင်းပြည်၏ အောင်ပွဲနှင့်အရှုံးအတွက် လူတိုင်းတွင် တာဝန်ရှိသည်' ဟူသော မှန်ကန်သည့် နိုင်ငံရေးအမြင်နှင့် အသိစိတ်ကို ရဲဘော်မော်စီတုန်း ပီပီပြင်ပြင် သိရှိလာသည်။

'ခုချိန်အထိ ကျွန်တော် မှတ်သားမိပါသေးတယ်။ အဲဒီ စာအုပ်ရဲ့အစမှာ ကိုးရီးယားနဲ့တိုင်ဝမ်တို့ကို ဂျပန်က ဘယ်ပုံဘယ် နည်း နယ်ချဲ့ကျူးကျော်ခဲ့တယ်၊ 'အန်နန်' နဲ့ 'မြန်မာပြည်' တို့မှာ တရုတ်ပြည်ရဲ့ဂုဏ်သတင်းဟာ မှေးမှိန်ပျောက်ကွယ်ခဲ့တယ်ဆိုတာ တွေကို ဖော်ပြထားတယ်။ အဲဒီစာပိုဒ်တွေကို ဖတ်လိုက်ရတဲ့အခါမှာ အမိတိုင်းပြည်ရဲ့အနာဂတ်ကို အတော်လေး စိုးရိမ်ပူပန်မိတယ်။

အမိတိုင်းပြည်ကို ကြိုးစားကယ်တင်ရေးဟာ ပြည်သူ့ ပြည်သားတို့ရဲ့ ကြီးမြတ်တဲ့ သမိုင်းပေးတာဝန်တစ်ရပ် ဖြစ်တယ်လို့ ကျွန်တော် စတင်တွေ့လိုက်ရတော့တယ်' ဟု ရဲဘော်မော်စီတုန်း ကိုယ်တိုင်က ဖွင့်ဟပြောဆိုခဲ့ပုံကို အမေရိကန်လူမျိုး စာရေးဆရာ ကြီးအက်ဂါစနီးက 'အနောက်တခွင် လည်ပတ်ခြင်းမှတ်တမ်း' စာအုပ်၏ အခန်း(၄)တွင် ဖော်ပြထားသည်။

သည်အချိန်မှာပင် ရှောင်စန်းသို့ ခေတ်သစ်ကျောင်းဆရာ တစ်ယောက် ရောက်ရှိလာသည်။ သူသည် ခေတ်ဟောင်းအယူ အဆများ၊ အယူသည်းခြင်းများကို ပြင်းပြင်းထန်ထန်ဆန့်ကျင်သော တိုးတက်သည့် အမြင်ရှိသူတစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ ပြည်သူတို့၏ အသိဉာဏ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ကျောင်းကန်ပုထိုးထက် စာသင် ကျောင်းများကို ဦးစားပေးရန် လိုအပ်ကြောင်း ထိုဆရာကလှုံ့ဆော် ခဲ့၏။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုအယူအဆကို အလွန်နှစ်သက်

သဘောကျခဲ့သည်။

နုနယ်သေးသည့် ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ စိတ်ကမ္ဘာလေးကို သိမ့်သိမ့်တုန်အောင် လှုပ်စေခဲ့သည့်အကြောင်းတစ်ရပ်က ရှိသေး သည်။ 'ဆင်းဟိုက်' တော်လှန်ရေးမတိုင်မီ လေးငါးနှစ်ခန့်တွင် 'ချင်း' မင်းဆက်၏ ဟောင်းမျဉ်းဆွေးမြေ့၍ နံ့ချာသော အုပ်ချုပ်ရေး စက်ယန္တရားကြောင့် တိုင်းပြည်နှင့်အဝမ်း ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးသည့် ဘေးနှင့် ကြုံကြိုက်နေသဖြင့် ဆူပူပုန်ကန်မှုများ ဖြစ်ပေါ်နေခြင်း ပင်။

ချန်ဆားမြို့တွင်ပင် ထောင်ပေါင်းများစွာသော ငတ်မွတ် နေသည့် ပြည်သူ့ပြည်သားများသည် ထကြွပုန်ကန်ကြ၏။ တိုင်း သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တစ်ခုလုံး၏ စီမံခန့်ခွဲအုပ်ချုပ်ရေးနှင့် စစ်ဆင် ရေးရာ အာဏာ တို့ကိုချုပ်ကိုင်သည့် 'ဖူတိုင်' ခေါ်၊ 'ရွှင်ဖူ' ခေါ် အရာရှိကြီးများကို လူထုက ရာထူးချပြီး မောင်းထုတ်ကြသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် အချို့သော ပုန်ကန်သူများသည် ခေါင်းဖြတ်စီရင် ခြင်းကိုပင် ခံခဲ့ရလေသည်။

ရှောင်စန်းကျေးရွာ၏ ပြည်သူ့မြေအောက်အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်သည့် 'ကိုးလောင်ဟေ့' နှင့် မြေရှင်အရင်းရှင်များ၏ ပဋိပက္ခ သည် အဟုန်ပြင်းထန်လာသည်။

'ချင်း' မင်းဆက် အစပိုင်းအချိန်တွင် စတင်ပေါ်ပေါက်ခဲ့ သည့် ပြည်သူ့မြေအောက်အဖွဲ့အစည်းမျိုးတွင် အဓိကပါဝင်သူများ မှာ အိုးမဲ့အိမ်မဲ့ လယ်ယာလုပ်သားများ၊ အလုပ်လက်မဲ့ စက်ရုံ လုပ်သားကြီးများနှင့် ပျံ့ကျဆင်းရဲသားများဖြစ်ကြသည်။ ရှောင်စန်း ကျေးရွာ၏ ပြည်သူ့ မြေအောက်အဖွဲ့အစည်းကို ဦးဆောင်သည့်

ပန်းပဲဆရာတစ်ယောက်သည် အသက်ကိုပင် စတေးခဲ့သည်။ တစ်နှစ်ကြာပြီးသည်တွင် ရှောင်စန်းကျေးရွာ၌ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများက ချမ်းသာကြွယ်ဝသူတို့၏ ဓနစည်းစိမ်ကို လုယက်ယူငင်သည့် အကြမ်းဖက်မှုများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။

ထိုစဉ်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် တောင်သူလယ်သမားတို့၏ ဖွတ်ကျောပြာစု ခရုဆံကျွတ်ဘဝနှင့် ကျောမွဲများ၏ ဘဝကို အတွင်းကျကျ ထွင်းဖောက်ပြီး သဘောပေါက်အောင် ရှုမြင်ခွင့်ရခဲ့သည်။ သူတို့တတွေ၏ တော်လှန်ပုန်ကန်မှုကိုလည်း ကိုယ်ချင်းစာခဲ့သည်။

လောင်းရိပ်မှ လွတ်လာသူဘဝ

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် စည်းစနစ်လွန်ကဲလွန်းသော ဖခင်ကြီး၏ လောင်းရိပ်အောက်တွင် ရောက်နေခဲ့ရသည်။ သို့သော် သက်ဦးဆံပိုင်ဆန်သော၊ ကပ်စေးနဲကော်တရာကျလွန်းသော ဖခင်ကြီး၏ အပြုအမူများကို ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ကြောင်းကျိုးဆီလျော်စွာ ဆန့်ကျင်တွန်းလှန်ခဲ့၏။ ဖခင်ကြီးက သူ့အားကျောင်းထားသည့် တစ်ခုတည်းသောရည်မှန်းချက်သည် သားဖြစ်သူ မော်စီတုန်းအား သူ့ကဲ့သို့ 'ကြီးပွားချမ်းသာ' ရန်သာဖြစ်သည်။ သားဖြစ်သူ၏ စာဖတ်ခြင်းများသည် မိမိဖြစ်စေချင်သည်နှင့် သွေဖီလွဲချော်လာသည်ကို တွေ့ရသည်တွင် ဖခင်ကြီးက ရဲဘော်မော်စီတုန်းကို အမြဲတစေ အကြောင်းမဲ့ ဆူပူကြိမ်းမောင်းလာသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ဖခင်ဖြစ်သူ၏ အမြင်ကျဉ်းမြောင်းမှုကို အချက်ကျကျ ပြန်လှန်ငြင်းချက်ထုတ်တတ်လေသည်။

ဖခင်ကြီးအား အနည်းနည်းအဖုံဖုံ ဆန္ဒပြခဲ့သည်။

တစ်ခါသော် အလွန် စိတ်ဒေါသထွက်သဖြင့် အိမ်မှ ထွက်ခွာခြင်းဖြင့်ပင် ဆန္ဒပြခဲ့ဖူးသောဟူ၏။ နောက်ဆုံးတွင် ဖခင်ကြီး၏ သင့်တင့် လျှောက်ပတ်သော လိုက်လျောမှုနှင့် အခွင့်အလမ်း ဖွင့်ပေးမှုတို့ကို ရဲဘော်မော်စီတုန်း ရရှိခဲ့သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းအနေနှင့် သူ့ဖခင်ကို ခွင့်မလွှတ်နိုင်သော အချက်တစ်ချက်ကား ရှိခဲ့သည်။ ဆင်းရဲသားများ အလွန်ပင်စားဝတ်နေရေး ကျပ်တည်းကျဉ်းမြောင်းနေသည့် နှစ်တစ်နှစ်တွင် ရဲဘော် မော်စီတုန်း၏ဖခင်သည် စားနပ်ရိက္ခာများကို သိုလှောင်ထားရှိ၍ ဈေးမှန်အတိုင်း မရောင်းချခြင်းပင်။

ဤသို့သော ဖခင်ကြီး၏လုပ်ဆောင်ချက်များသည် လူသားတစ်ယောက်အနေနှင့် ခွင့်လွှတ်နိုင်စရာမရှိဟု ရဲဘော်မော်စီတုန်း ယူဆခဲ့သည်။

တစ်နှစ်သောနှစ်ကုန် (တရုတ်ပြက္ခဒိန်အရ)ချိန်တွင် ဖခင်က သူ့အား ဝက်ရောင်းရငွေတစ်ရပ်ကို သွားသိမ်းယူခိုင်းသည်။ ငွေသိမ်းပြီးအပြန်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူ သုံးလေးဦးကို တွေ့ရသဖြင့် ရငွေအားလုံးကို ခွဲဝေပေးခဲ့သည်ဟု 'ကျွန်တော်သိသော မစ္စတာမော်စီတုန်း၏ အကြောင်းအရာများ' ဟူသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ၁၉၄၅ ခုနှစ်တွင် 'လျှိုလျှိုဝန်' ဆိုသူက ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ရေးပြီး ဖော်ပြဖူးသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏မိခင်ကမူ ခင်ပွန်းသည်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ပင်။ ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ မိခင်၏ကောင်းသတင်းသည် ရှောင်စန်းဒေသတိုက်တွင် သင်းပျံ့မွှေးလှိုင်နေခဲ့သည်။ ဆွေမျိုး

မိတ်သင်္ဂဟများအပေါ်တွင် စိတ်သဘောဖြူစင်သူ၊ ရိုးသားဖြောင့်မတ်သူ၊ သူတပါး၏ အခက်အခဲကို ကူညီသူ၊ မကြွားဝါတတ်သူ စသည်စသည်ဖြင့် အချိုးမွမ်းခံရ၏။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည်လည်း အများနည်းတူ မိခင်ကြီး၏ စိတ်နေမြင့်မြတ်ခြင်းကို အလွန်လေးမြတ်သည်။ လေးစားရိုသေသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် လူမှုဆက်ဆံရေးတွင် မိခင်ထံမှ မွန်မြတ်သော အမွေအနှစ်ကို ဆက်ခံရရှိသည်ဟုဆိုနိုင်သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ မိခင်သည် ၁၉၁၉ ခုနှစ်တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် မိခင်ကြီးနှင့် ဝေးကွာနေစဉ်အတွင်း မိခင်အား အလေးပြု လွမ်းဆွတ်တမ်းတသည့်စာကို အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားထားခဲ့သောဟူ၏။

ကျွန်တော်၏မိခင်ကြီးသည် အလွန် စိတ်နေမြင့်မြတ်ပါပေသည်။ လူအချင်းချင်း ချစ်ခင်လေးစားခြင်းကို အလေးထားသူလည်းဖြစ်သည်။ ရပ်ဆွေရပ်မျိုး ဆွေမျိုး သားချင်းနီးဝေးဟူသမျှသည် မိခင်ကြီးကို ချစ်ခင်ကြည်ညိုကြသည်။ မိခင်ကြီး၏ သိမ်မွေ့သော စိတ်နေစိတ်ထားများသည် လူမနောကို ရောင်ပြန်ဟပ်စေနိုင်သည်။ ချစ်ခြင်းမေတ္တာဖြင့် လူ၏ ပင်ကိုယ်ရိုးသားစိတ်ကို နိုးကြားစေနိုင်သူလည်းဖြစ်သည်။ မုသားစကား မဆိုတတ်ချေ။ အနိုင်ကျင့်ရန်၊ နိုင်ထက်စီးနင်းဆန်ရန် စိတ်ရိုင်းမျိုးမရှိပေ။ ခေါင်းအေးအေးနှင့် အရာခပ်သိမ်းကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာကာ ကြည့်မြင်သုံးသပ်သူလည်းဖြစ်သည်။ အိပ်ယာထက်တွင် မမာမကျန်းရှိစဉ်၌ပင် ကျွန်တော်တို့အား စာကြိုးစားရန်၊

လူမွန်လူချွန်များဖြစ်ရန် ကြိုးစားဖို့ တဖွဖွ မှာကြားခဲ့ဖူးသည်။

ဖခင်ကြီးအား အဆက်မပြတ် နားပူးနားဆာလုပ်ရင်း အခွင့်အလမ်းတိုက်ပွဲကို ဆင်နွဲခဲ့ရပြီးနောက် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် အသက် ၁၆ နှစ်အရွယ်၌ နေအိမ်မှနေရင်း မိုင်(၅၀) ကွာလှမ်းသည့် မိခင်ဖြစ်သူ၏ ဇာတိအရပ်ဖြစ်သော ‘ရှန်ရှန်း’ ရှိ ခရိုင်မူလတန်းကျောင်းတွင် ကျောင်းနေခွင့်ရခဲ့ပြီး ဖခင်ကြီး၏ တင်းကျပ်လွန်းသော လောင်းရိပ်မှ လွတ်ထွက်လာနိုင်ခဲ့ပေသည်။

ဤကျောင်းသို့ ရောက်ကာမှပင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် မိမိ၏ အချိန်ဇယားအားလုံးကို ကိုယ်တိုင်စိတ်တိုင်းတကျ စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့် ရခဲ့လေသည်။

ပညာရေးအခြေအနေသည် အလွန်ကောင်းမွန်တိုးတက်ခဲ့သည်။ ဆရာဖြစ်သူက ရဲဘော်မော်စီတုန်းရေးသားသည့် စာစီစာကုံးများကို အမြဲတမ်း အမွမ်းတတင် ပြောကြားနေရလေ၏။

တော်လှန်ရေး ဒီလိုင်းနှင့်အတူ

‘တုန်းစန်း’ မူလတန်းကျောင်းသည် ထိုခေတ်က ခေတ်အလွန်မီသည့် ကျောင်းတစ်ကျောင်းဖြစ်သည်။ ရှေးက သင်ရိုးညွှန်းတမ်းကျမ်းစာအပြင် သဘာဝသိပ္ပံပညာရပ်များကိုလည်း သင်ကြားပေးသည်။

အနောက်တိုင်းမှ ဘာသာရပ်သစ်များကို မိတ်ဆက်ပေးသည်။ ဆရာများအထဲတွင် ကျစ်ဆံမြီးအတူတပ်ဆင်ထားသည့် ဂျပန်ပြည်မှ ပညာတော်သင်ပြန် ကျောင်းသားကြီးများလည်း

သည်ကျောင်းတွင် ရှိသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် သည်ကျောင်းသို့ရောက်ပါမှ အသစ်အဆန်းအမျိုးမျိုးကို လေ့လာဆည်းပူးခွင့် ရခဲ့၏။ မျက်စိ မြင်ကွင်းမှာလည်း ရှေးကနှင့် မတူတော့ချေ။ တစစ ကျယ်ပြန့် လာခဲ့သည်။

တရုတ်ပြည် ရှေးဟောင်းရာဇဝင်များထဲတွင်သာ ခေါင်း မြှုပ်ထားခဲ့သော ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် နိုင်ငံရပ်ခြား၏ သမိုင်း ပထဝီနှင့် ‘ကမ္ဘာသူရဲကောင်းများ အထုပတ္တိ’ စသည့် စာအုပ်များကို စွဲမက်လာလေသည်။

ထိုခေတ်က သူစိတ်အဝင်စားဆုံးမှာ တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် ပြန့်ကြဲ လွှမ်းမိုးနေခဲ့သော ဒီမိုကရေစီဝါဒရေးရာနှင့် တိုးတက် ကျင့်ကြံ၍ သတ္တိဓိရှိသော ‘ပြည်သူ့သစ်သတင်းစုံ’ ပင် ဖြစ်လေသည်။

အရေးအသား ပြတ်တောင်းမာကျောပြီး လှုံ့ဆော်မှု အင်အား အပြည့်ပါရှိသော ‘ချင်း’ မင်းဆက်၏ နောက်ပိုင်းကာလ လူငယ်ထုကို ဩဇာ အတော်လွှမ်းနိုင်ခဲ့သူတစ်ယောက်ဖြစ်သော သတင်းစာ၊ မဂ္ဂဇင်း သုံးလေးမျိုး၏ ဦးဆောင်အယ်ဒီတာ တစ်ဦး ဖြစ်သူ ‘လျန်ချီချောင်’ (၁၈၇၃-၁၉၂၉) ၏ ကလောင်ထိပ်ဖျားတွင် အမြဲခံစားမှုပါသော ဆောင်းပါးများသည် ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ စိတ်ဝင်စားမှုကို အထွတ်အထိပ်သို့ ပို့ဆောင်နိုင်စွမ်း ရှိခဲ့၏။

လျန်ချီချောင်နှင့် တပြိုင်တည်းပေါ်ထွန်းခဲ့သော ခန်းယို ဝေ (၁၈၅၈-၁၉၂၇) သည်လည်း မပြည့်ဝသေးသော မော်စီတုန်း၏ လူငယ်ဘဝအမြင်တွင် ရိုသေလောက်သောသူ၊ ချီးကျူးထိုက်သော သူတစ်ယောက် ဖြစ်နေခဲ့သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ‘တုန်းစန်း’ မူလတန်းကျောင်း တွင် တစ်နှစ်သာနေခဲ့သည်။ ပိုမိုကျယ်ဝန်းသော အပြင်လောက သစ်ကို ငုံ့မျှော်တောင်းတနေသူဖြစ်သဖြင့် ၁၉၁၁-ခုနှစ်တွင် ချန်ဆားသို့ ရောက်သွားသည်။ တဆက်တည်းတွင် ‘ရှန်းရှန်း’ အလယ်တန်းကျောင်းသို့ တက်ရောက်ပညာသင်ကြားခွင့်လည်း ရခဲ့၏။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ စိတ်အစဉ်သို့ ‘ချင်း’မင်းဆက် အာဏာကို တော်လှန်ဖိဆန်သည့် တော်လှန်ရေးလေဆင်နှာမောင်း သည် ရိုက်ခတ်လာပြီမို့ တော်လှန်ရေးဒီလှိုင်းနှင့်အတူ ရဲဘော် မော်စီတုန်း၏ စိတ်အစဉ်သည် ထထကြွကြွ ရှိလာခဲ့၏။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ဆွန်ယက်ဆင် (၁၈၆၆-၁၉၂၅) ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသည့် မဟာမိတ်အသင်းထုတ် ‘မင်လိပေါက်’ သတင်းစာ၏ စိတ်အားထက်သန်လွန်းသော သတင်းစာဖတ် ပရိသတ်တစ်ယောက် ဖြစ်လာသည်။

သတင်းစာတွင်ပါရှိသော ‘ချင်း’ မင်းဆက်အာဏာ ဆန့်ကျင်ရေး အရေးအသားနှင့် တော်လှန်ရေးလှုံ့ဆော်ချက်များကို အလေးအနက် ခံစားရမိရင်းက မိမိ၏နိုင်ငံရေးအမြင်ကို ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ် ရေးချပြီး ကျောင်းနံရံပေါ်တွင် ကပ်မိလေ၏။

ဤအချိန်တွင် ‘ဟူနန်’ သည် တော်လှန်ရေးပါတီ၏ လှုပ်ရှားမှု အများဆုံးနေရာဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ရဲဘော်မော်စီတုန်း မျက်မှောက်ပြု ကျင်လည်နေရသည့် လောကတစ်ခုလုံးသည် အသစ်အဆန်းများဖြင့် ပြည့်လွန်းနေလေသည်။ တော်လှန်ရေး ဒီလှိုင်း၏ ရိုက်ခတ်မှု အရှိန်အဟုန်ကြောင့် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည်

မိမိ၏ကျစ်ဆံမြီးကို ယတိပြတ် ဖြတ်ခဲ့လေ၏။

ထို့အပြင် အခြားကျောင်းနေဘက်များကိုလည်း ကျစ်ဆံမြီး ဖြတ်တောက်ရန် လှုံ့ဆော်စည်းရုံးခဲ့သည်။ သည်သို့ဖြင့် ရဲဘော် မော်စီတုန်းသည် ‘ချင်း’ မင်းဆက်ဆန့်ကျင်ရေး သန္နိဋ္ဌာန်ကို ချမှတ်ခဲ့လေသည်။

တပ်မတော်သားဘဝ

၁၉၀၅-ခု မှ ၁၉၁၁- ခုနှစ်အတွင်းတွင် ဆွန်ယက်ဆင် သည် စုစည်းပါတီအဖွဲ့နှင့် ဆန့်ကျင်ပုန်ကန်မှု အကြိမ်ကြိမ်ပြုခဲ့ သည်။

‘ဆင်းဟိုက်’ တော်လှန်ရေး စတင်ပြီးနောက် ‘ဟူနန်’ သည် တိုင်းပြည်တစ်ပြည်လုံးတွင် ပထဦးဆုံး လွတ်လပ်မှုကို တုန့်ပြန်အား ပေးသည့် တိုင်းတစ်တိုင်းဖြစ်ခဲ့သည်။

တော်လှန်ရေးပါတီနှင့် တော်လှန်သော ‘တပ်မတော်သစ်’ သို့ဝင်ရန် ‘ချန်ဆား’ မြို့တွင် တော်လှန်ရေးစဉ်ကပင် ရဲဘော် မော်စီတုန်းသည် ဆုံးဖြတ်ခဲ့၏။

ချန်ဆားရှိ ဖူထိုင်အာဏာပိုင်ရုံးတော်ရှေ့တွင် ဟန့်ချီ အလံကို လွင့်ထူကတည်းကပင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် တပ် မတော်သစ်ထံသို့ သာမန်ရဲဘော်တစ်ယောက်အဖြစ် ဝင်ရောက်ခဲ့ လေသည်။

တပ်မတော်သစ်သို့ ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီးနောက် ရဲဘော် မော်စီတုန်းသည် စစ်ရေးလေ့ကျင့်ခြင်းနှင့် စစ်မှုအတတ်ပညာများ ကို လေ့လာသင်ကြားခဲ့ရ၏။ သူရရှိသည့်လစာလေးဖြင့် ဟူနန်

တိုင်းနှင့် တိုင်း၏ ပြင်ပထုတ် သတင်းစာလေးငါးစောင်ကို မှာယူ၍ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း ပြီးမြောက်အောင် ဖတ်ရှုလေ့လာခဲ့သည်။

ထိုအချိန်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် တရုတ်ပြည် နိုင်ငံရေး၊ ကမ္ဘာ့ရေးရာတို့အပြင် ဗဟုသုတများကို အထူးလေ့လာ မှတ်ယူလျက် ရှိနေပြီ။ တပ်ထဲမှ ဘဝတူတပ်သားအချို့နှင့် တပ်စိတ် များကလေးများသည် ရဲဘော်မော်စီတုန်းနှင့် အထူးအကျွမ်းတဝင် ရှိခဲ့၏။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ဘဝတူရဲဘော်များအတွက် စာများ ရေးပေးလေ့ရှိသည်သာမက သူမှတ်သားဖတ်ရှုရသော သတင်းစာ ပါအကြောင်းအရာများကို ရဲဘော်များအား ရှင်းလင်းပြောကြားလေ့ ရှိသည်။

‘ဆင်းဟိုက်’ တော်လှန်ရေးအတောအတွင်း တပ်မတော် သစ်တွင် ရာထူးလူယူမှုများ ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ဘုရာဇကရာဇ်၏ သက်ဦးဆံပိုင်စနစ်ကို တွန်းလှန်ဖြိုဖျက်ခဲ့သည့် တော်လှန်ရေး၏ ရလဒ်သည် ခေတ်ဟောင်းဇကရာဇ်စနစ် အငွေ့အသက်မကုန်စင် သည့် စစ်ခေါင်းဆောင်များ၏လက်သို့ ရောက်ရှိသွားခဲ့၏။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုတော်လှန်ရေးကြီးကို လုံးဝစိတ် ပျက်သွားသည်။ သာမန်စစ်သားကလေးဘဝဖြင့် နှစ်ဝက်ခန့် စစ်မှု ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီးနောက် ‘တပ်မတော်သစ်’ မှ နုတ်ထွက်လိုက်သည်။ တရုတ်ပြည်၏ထွက်ရပ်လမ်းကို ရှာဖွေရန်အတွက် စာပေများ ဆက် လက်ဖတ်ရှုလေ့လာရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။

ကိုယ်တိုင်လေ့လာရေးစနစ်နှင့် စာပေသစ်

ထိုအချိန်တွင် ဟူနန်၏ ကျောင်းစာသင်စနစ်သည်

အတော်ကလေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေသည်။ လက်တွေ့လုပ်ငန်း၊ ဥပဒေပညာ၊ နိုင်ငံရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးစသည့် အထူး သင်ကျောင်းများသည်လည်း ရှေ့ဆင့်နောက်ဆင့် ပေါ်ထွန်းခဲ့သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုသို့သော ကျောင်းသုံးလေး ကျောင်းသို့ ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲဖြေရာ အောင်မြင်ပြီး ကျောင်းဝင်ခွင့် ရခဲ့၏။ သို့သော်လည်း အားလုံးကို သူစိတ်တိုင်းမကျခဲ့ချေ။ တချို့ ကျောင်းတွင်မူ တစ်လခန့်သာနေပြီး ပြန်လည်နုတ်ထွက်ခဲ့သည်။ နောက်ဆုံးတွင် တိုင်းအလယ်တန်းကျောင်း အမှတ်(၁)သို့ အဆင့် (၁)ဖြင့် ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲ အောင်မြင်ခဲ့၏။ သို့သော် တိုးတက်ပြောင်း လဲခြင်းမရှိသည့် သင်ခန်းစာများနှင့် နည်းစနစ်များကို မနှစ်သက် သောကြောင့် နှစ်ဝက်ခန့်သာနေခဲ့ပြီး ကျောင်းမှ နုတ်ထွက်ခဲ့ ပြန်သည်။

တိုးတက်ပြောင်းလဲခြင်း မရှိသည့် သင်ခန်းစာများကို မူသေသင်ကြားနေသည့်ကျောင်းသို့ တက်ရောက်နေမည့်အစား ကိုယ်တိုင် ကြိုက်နှစ်သက်ရာဘာသာရပ်ကို လေ့လာဖတ်ရှုခြင်းက ပိုမိုအကျိုးရှိမည်ဟု ယူဆသောကြောင့် ကိုယ်တိုင်လေ့လာရေး အတွက် ပြင်ဆင်ခဲ့၏။ စားစရိတ်အလွန်ကျဉ်းသည့် ‘ရှန်ရှန်း’ စာစစ်ရုံတွင် တည်းခို၍ အမှီသဟဲပြုပြီး နေ့စဉ် နံနက်စာစားပြီး တိုင်း စာကြည့်တိုက်သို့ သွားရောက်၍ စာပေများကို ဖတ်ရှု လေ့လာလေသည်။ နေ့လည်ချိန်တွင် မုန့်နှစ်ချပ်မျှလောက်ကိုသာ စားပြီး စာကြည့်တိုက်ပိတ်ချိန်အထိ စာကြည့်လေသည်။

ဤနည်းဖြင့် စာကြည့်တိုက်ကို အသုံးပြု၍ လေ့လာ သင်ကြားရေးလုပ်ခဲ့သည်မှာ နှစ်ဝက်ခန့်ကြာခဲ့၏။ ထိုခြောက်လ

ဆိုသည့် ကာလအတွင်း၌ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် စာပေသစ် တော်တော်များများကို ဖတ်ရှုလေ့လာဖြစ်သည်။

‘တာလ်ဝန်’ ၏ ‘ဒြပ်ဝတ္ထုအခြေခံကျမ်း’၊ ‘အာဒမ်စမစ်’ ၏ ‘မူလကြွယ်ဝခြင်း’၊ ‘ဟယ်ရှီးလီး’ ၏ ‘အာကာသ သျှတ္တရကျမ်း’၊ ‘မုလက်’ ၏ ‘မျိုးမည်ပညာ’၊ ‘စာဆိုင်းလ်’ ၏ ‘လူထုပညာရေး’၊ ‘ဂျွန်မီယာ’၏ ‘မျိုးရိုးပညာ’၊ ‘မွန်တက်ကျူ’ ၏ ‘ဥပဒေသဘော တရား’၊ ‘စူးဆိုး’ ၏ ‘ပြည်သူ့သတိကျမ်း’

ထို့အပြင် ကမ္ဘာ့ပထဝီ၊ ကမ္ဘာ့သမိုင်း၊ ဂရိနှင့် ရောမခေတ် ဟောင်းဆိုင်ရာ အနုပညာအရေးအသားများနှင့် ထိုခေတ်ထုတ် စာပေအမျိုးမျိုးကို ဖတ်ရှုလေ့လာဖြစ်ခဲ့သည်။

‘စူးဆိုး’ ၏ ‘ပြည်သူ့သတိကျမ်း’သည် ၁၈ ရာစုနှင့် ၁၉ ရာစု ခေတ်အရင်းရှင်များ၏ လောကသိပ္ပံနှင့် သဘာဝသိပ္ပံရာဇဝင် စာပေကျမ်းဂန်များ ဖြစ်ကြသည်။ တရုတ်ပြည်သို့ ချင်းမင်းဆက် အဆုံးတွင် ပြန်ပွားလာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ မေ (၄)ရက်လှုပ်ရှားမှု မတိုင်ခင်တွင် အရင်းရှင်လူတန်းစား စာပေသစ်နှင့် ပဒေသရာဇ် လူတန်းစား၏ စာပေဟောင်းတို့ တိုက်ပွဲသည် တရုတ်ပြည်တွင် တစ်ရက်ထက်တစ်ရက် ပြင်းထန်လာသည်။

ထိုခေတ်ထိုအချိန်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းဖတ်ခဲ့သည့် စာပေများသည် စာပေသစ်၏ ကိုယ်စားလှယ် စံပြအတွေးအခေါ် များ ဖြစ်လေသည်။

ရေးလှုပ်ရှားမှုများကို ကျယ်ကျယ်ဝန်းဝန်းပြုလုပ်ရင်း အမှတ်(၁) ဆရာအတတ်သင်ကျောင်း၏ တွဲဖက်မူလတန်းကျောင်းတွင် အထွေထွေအမှုဆောင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ထို့အပြင် ဆရာအတတ်သင်ကျောင်း၏ တရုတ်ဘာသာပြန် ဆရာအဖြစ်လည်း တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့လေသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း အမှတ်(၁) ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းတွင် ပညာသင်ကြားနေစဉ်ကာလ ၅ နှစ်ခွဲအတွင်း၌ တရုတ်ပြည်တွင် နှစ်ဆက် ပြည်တွင်းစစ် ဖြစ်ပွားနေ၏။

ဟူနန်သည်လည်း 'ပေရန်' စစ်ခေါင်းဆောင်ကြီး၏ အုပ်ချုပ်မှုအောက်သို့ သုံးကြိမ်တိုင် ရောက်ခဲ့လေသည်။

ဂျပန်နိုင်ငံ၏ နယ်ချဲ့စစ်အရှိန်အဟုန်ကလည်း တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ ပြင်းထန်လာချိန်။ တဖန် မဟာမိတ်စစ်နိုင်ငံကြီးများက ကမ္ဘာစစ်ကြီးကို ဆင်နွှဲနေချိန်။

ပြီးတော့ အမှတ်(၁) ဆရာအတတ်သင်ကျောင်း၏ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ချန်ဆားရှိ ခဲနက်ကျိုစက်ရုံ၊ မီးလုံးစက်ရုံနှင့် ငွေဒင်္ဂါးသွန်း စက်ရုံတို့ကို စုစည်းထားရှိလာချိန်။

၁၉၁၅ ခု စက်တင်ဘာလတွင် ထုတ်ဝေသည့် 'ချန်တူရှူ' က အယ်ဒီတာအဖြစ် ဆောင်ရွက်၍ 'လီတော့ကျောင်း' နှင့် 'လူရွန်း' တို့က ပင်တိုင်ဆောင်းပါးရှင်များအဖြစ် ပါဝင်ရေးသားကြသော 'လူငယ်သစ်' ဂျာနယ်ကို ဗဟိုပြု၍ စာပေသစ်လှုပ်ရှားမှု၏ တိုက်စားခြင်းကြောင့် နှစ်ပေါင်းထောင်နှင့်ချီ၍ ရှိခဲ့သော 'ကွန်ဖူးရှပ်' အဆိုအမိန့်များသည် ခြေမခိုင်တော့ဘဲ လှုပ်ယိုင်လာသည့်အချိန်။

အတွေးအခေါ် အသစ်နှင့်အဟောင်းတို့၏ တိုက်ပွဲအသွင်

သည် တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ ပြင်းထန်သည်ထက် ပြင်းထန်လျက် ရှိနေသည်။ တိုးတက်ချင်သော တရုတ်လူမျိုးတိုင်းသည် တရုတ်ပြည်အား အခြေအနေဆိုးမှကယ်တင်ရန် အနောက်တိုင်းသို့ နည်းကောင်းနည်းမှန်များကို အလောသုံးဆယ် အရှာအဖွေထွက်ကြသည်။

နောက်ဆုံးတွင် မေလ (၄)ရက်နေ့အရေးအခင်း မတိုင်မီ ရုရှမှ 'အောက်တိုဘာတော်လှန်ရေး' အောင်မြင်မှုအမြောက်သံကို ကြားရလေသည်။

ဟူနန်သည် အစပထမတွင် ခေတ်နောက်ကျသည့် ပြည်နယ်တစ်ခု ဖြစ်ခဲ့သည်။ အသက်ရှူပေါက်များကို ပိတ်ဆို့ထားသည့် တောင်တန်းတိုင်းပြည်တစ်ခုနှင့် တူနေသည်။

သို့သော် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး တဖြေးဖြေး တိုးတက်ကောင်းမွန်လာသည့် ယခုချိန်တွင် တောင်နှင့်မြောက် ကူးသန်းသွားလာရာ လမ်းကြားဝရံတာကလေးဖြစ်လာသည်။ ခေတ်နောက်ကျခြင်း၊ ပိတ်ဆို့ခြင်းတို့ကြောင့် ပဒေသရာဇ်အတွေးအခေါ်သည် သည်နေရာတွင် အခြားကမ်းခြေဒေသတို့ထက် ပို၍ခိုင်မာသော အခြေခံရရှိခဲ့၏။

သို့သော် ယခုခေတ်တွင် တောင်နှင့်မြောက် ဆက်သွယ်ရာ လမ်းကြားဖြစ်ပြန်သဖြင့် ခေတ်နောက်ကျခြင်းနှင့် ပိတ်ဆို့ခြင်း သဏ္ဍာန်များကို ဟူနန်သည် ဆက်လက်မထိန်းသိမ်းနိုင်တော့ချေ။ ထို့ကြောင့် ၁၉ ရာစု ၇၀ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းတွင် ဟူနန်သည် အသစ်နှင့်အဟောင်းတို့ တိုက်ခိုက်ရာ အပြင်းထန်ဆုံးသော စစ်တလင်းပမာ ရှိတော့သည်။

သို့သော် သည်နေရာတွင် ဒီမိုကရေစီစနစ် ကျင့်သုံးရေး အတွက် လုံးပမ်းသည့် အပြင်းထန်ဆုံးသော တိုက်စစ်သမားများ ပေါ်ထွန်းခဲ့လေသည်။

ဟူနန်သည် မန်ချူးအစိုးရကို အပြင်းအထန်ဆန့်ကျင်ခဲ့သည့် တစ်ပြည်လုံး၏ အတိုးတက်ဆုံးသော အလှုပ်ရှားဆုံးသော ပြည်နယ်တစ်ခုဖြစ်လာသည်။

အမှတ်(၁) ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းသည် အစိုးရက တည်ထောင်ခဲ့သည့် အခမဲ့ကျောင်းတစ်ဆောင်ဖြစ်သည်။ ယင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ မူလတန်းကျောင်းဆရာများကို မွေးထုတ်ပေးရန်ပင် ဖြစ်သည်။

အလယ်လတ်နှင့် အထက်တန်းလွှာအဆင့်ရှိ လူတန်းစားလွှာများ၏ သားသမီးများသည် တက္ကသိုလ်သို့ ဝင်ရောက်ရန်သာ ရည်သန်ကြသည်။ အမှတ်(၁) ဆရာအတတ်သင်ကျောင်း ကဲ့သို့သော ကျောင်းမျိုးကို ထိုလူတန်းစားများသည် စိတ်ကူးပင်မထည့်ခဲ့ချေ။

ထို့ကြောင့် အလယ်လတ်နှင့် အထက်လွှာများ၏ သားသမီးများသည် အစိုးရ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂလိကတို့၏ အလယ်တန်းကျောင်းသို့သာ ဝင်ရောက်ပညာသင်ယူကြသည်။

ဆင်းရဲနွမ်းပါးခြင်းကြောင့်၊ သို့မဟုတ် အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် အိမ်မှ ထောက်ပံ့မှုမရရှိကြတော့သော လူငယ်ထုမှာ အမှတ်(၁)ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းသို့ ဝင်ရောက်ရန် အားခဲရတော့သည်။

သည်လူငယ်ထုသည် မရေတွက်နိုင်အောင် များပြားလွန်း

ရကား အမှတ်(၁)ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းသို့ ဝင်ရောက်နိုင်ရန် ပညာထူးချွန်ရ၏။ အရည်အချင်းပြည့်ပါမှ သည်ကျောင်းသို့ ဝင်ရောက်နိုင်သည်။

သို့သော် ထိုအချိန်သည် တိုင်းပြည် မငြိမ်မသက်ဖြစ်နေသည့်အချိန်။ စီမံကိန်းလျာထားချက်အတိုင်း အကောင်အထည်ဖော်ရန်လည်း မဖြစ်နိုင်သည့်အချိန်။ ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းမှ သင်တန်းနှစ်ကုန်၍ စာမေးပွဲအောင်မြင်သွားပြီးကြသူများ၏ နောင်ရေးမှာလည်း အာမခံချက်မရှိချေ။

ကျောင်းသားများသည် မိမိတို့၏ရှေ့ရေးကို တွေးပူရင်း ဝါသနာတူချင်း စိတ်သဘောကိုက်ညီသူချင်း ပေါင်းစည်းဖြစ်သည်။ တူညီသောစိတ်ဆန္ဒနှင့် တူညီသောရည်မှန်းချက်ကြောင့် ပေါင်းစည်းမိကြသူတွေလည်း ရှိသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် အမှတ်(၁)ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းသို့ ဝင်ရောက်ခဲ့စဉ်ကတည်းက သည်အခြေအနေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကောင်းစွာအသုံးချခဲ့သည်။

တစ်ဖက်တွင် ပညာရေးအုတ်မြစ်ကိုခိုင်မာရန် အားစိုက်ထုတ်ခဲ့ပြီး တစ်ဖက်တွင် လူသားတို့၏ဘဝနှင့် တိုင်းပြည်ကို ကယ်တင်ရန် အခြေခံသဘောတရားများကို စူးစမ်းလေ့လာခဲ့သည်။ လယ်ယာစိုက်ပျိုးသူသည် မြေယာကိုပိုင်ဆိုင်ရမည်ဟူသော အကြံပြုချက်ကို ထုတ်ဖော်ပြောကြားခဲ့သည်။

‘ချင်း’ မင်းဆက် ဆန့်ကျင်ရေးသမား ဝမ်ချွမ်စန်း (၁၆၁၉-၁၆၉၂)နှင့် မစ္စတာဆွန်ယက်ဆင် မတိုင်မီခေတ်က တရုတ်ပြည် ဒီမိုကရေစီတော်လှန်ရေးကာလတွင် အတိုးတက်ဆုံးသော

အတွေးအခေါ်ရှင်ဖြစ်သည့် ထန်ရှိုထုံ (၁၈၆၅-၁၈၉၈)တို့၏ စိတ်ဓာတ်မျိုးကို ဆက်ခံလာသူ ဆရာကောင်းတစ်ယောက်နှင့် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် အမှတ်(၁) ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းတွင် လာတွေ့သည်။ စိတ်တူလက်တူရှိသော သူငယ်ချင်းကောင်းတစ်စု နှင့်လည်း သိရှိပေါင်းဖက် ဖြစ်သည်။

ထန်ရှိုထုံ၏ စိတ်ဓာတ်မျိုးကိုဆက်ခံသော ဆရာဆိုသူသည် ဝမ်ချွမ်စန်း(၁၆၁၉-၁၆၉၂) ဖြစ်သည်။ ချင်းမင်းဆက်ကို တော်လှန် ပုန်ကန်သူတစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ အရေးရှုံးနိမ့်လေသောကြောင့် 'ဝမ်ချွမ်စန်း' သည် ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်သွားရ၏။

ကျမ်းစာပေများကို အနှစ် ၄၀ တိုင်တိုင် ပြုစုခဲ့သည်။ စုစုပေါင်း အမျိုးပေါင်း(၇၀)ကျော်သည်။ နောင်လာနောင်သား များက 'မစ္စတာချွမ်စန်း' ဟု တမြတ်တနိုးခေါ်ကြ၏။ ကြီးမြတ်သည့် တိုင်းချစ်ပြည်ချစ်ဝါဒီ အတွေးအခေါ်ပညာရှင်ကြီးဟု ယူဆခံရသူ လည်း ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံရေးတွင် ခေတ်ဟောင်းသို့ ပြန်ဆုတ်ခြင်းကို ဆန့်ကျင် သည်။ လယ်ယာစိုက်ပျိုးသူသည် မြေယာပိုင်ဆိုင်ရမည် ဟူသော အယူအဆကို ထုတ်ဖော်ပြောကြားခဲ့၏။ ရဲဘော်မော်စီတုန်း အပါအဝင် တိုးတက်သော ခေတ်ပညာတတ်လူငယ်များက ကိုးစား ကြ၏။ သူ၏ အဆိုအမိန့်နှင့် အယူအဆများသည် အထူးသဖြင့် ဟူနန်နယ်တွင် အရှိန်အစော် လွှမ်းမိုးခဲ့လေသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုစဉ်က အခြေအနေများကို ပြန်လည်တွေးတော စမြဲပြန်ရာတွင် ဤသို့ပြောခဲ့သည်။

'ကျွန်တော် အမှတ်(၁) ဆရာအတတ်သင် နေခဲ့စဉ်က

အတွေ့အကြုံ မျိုးစုံခဲ့ပါတယ်။ ထိုအချိန်ကစပြီး ကျွန်တော်ရဲ့ နိုင်ငံရေးစိတ်ဓာတ် နိုးကြွမှုဟာ အရှိန်ရလာပါတယ်။ ရင့်ကျက် လာပါတယ်။ လောကရဲ့ လှုပ်ရှားတိုးတက်မှုအစဉ်နဲ့ ဗဟုသုတ အထွေထွေကိုလဲ ထို အမှတ်(၁)ကျောင်းမှပင် ရရှိခဲ့ပါတယ်'

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ၁၉၁၇ ခုနှစ်တွင် 'ပြည်သူ့သစ် ပညာအဖွဲ့အစည်း'ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ အသင်းဝင်များသည် အများ အားဖြင့် အမှတ်(၁)ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းမှ ကျောင်းသားများ ဖြစ်ကြသည်။

တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ အစောဆုံးသော အမာခံများမှာ လည်း အမှတ်(၁)ကျောင်းမှ ကျောင်းသားနှင့် ကျောင်းဆရာများ သာလျှင် ဖြစ်လေသည်။

၁၉၂၇ ခုနှစ် မေလတွင် 'မာလွတ်' အရေးအခင်းဖြစ်ခဲ့ သည်။ ထိုအရေးအခင်းပြီးသည့် နောက်ပိုင်းတွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်း နှင့် အခြားကျောင်းသားတော်တော်များများ ကျောင်းဝင်စာရင်းမှ ပယ်ဖျက်ခံခဲ့ရသည်။

စင်စစ် အမှတ်(၁) ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းသည် ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ တော်လှန်ရေးစိတ်ဓာတ်ကို မြေတောင် မြှောက်ပေးသော ဘူမိနက်သန်မှန်သည့်နေရာလည်း ဖြစ်ပေသည်။

စာကြည့်တိုက်ကောင်းနှင့် စာအုပ်စာတမ်းများစွာ ထားရှိ သဖြင့် စာပေပညာစိတ်ကို စိတ်ဆန္ဒရှိသလောက် လေ့လာခွင့်ရခဲ့ သည့်နည်းတူ အမြော်အမြင်ကျယ်သော ဆရာကောင်း သမား ကောင်းများနှင့်လည်း အဆက်အသွယ်ရခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် ရဲဘော်မော်စီတုန်းက ဤသို့ပြောဖူး၏။

‘ကျွန်တော်ဟာ တက္ကသိုလ်ကို တက်ရောက်ပညာမသင်ဖူးပါ။ နိုင်ငံခြားသို့လည်း ပညာတော်သင်မသွားရောက်ဖူးပါ။ ကျွန်တော်၏ ပညာဗဟုသုတနဲ့ အသိဉာဏ်အားလုံးကို တကယ်တမ်း မြှင့်တင်ပေးလိုက်တာကတော့ အမှတ်(၁) ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းသာ ဖြစ်ပါတယ်’

အမှတ်(၁)ဆရာအတတ်သင်ကျောင်း၏ ဆရာများနှင့် ထိုဆရာများ၏ စွမ်းဆောင်ချက်များနှင့်ပတ်သက်၍ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် အမွန်းတင်ပြောခဲ့ဖူးသည်။

‘ကျွန်တော်ရဲ့ဦးနှောက်ထဲမှာ အလေးအနက် စွဲထင်နေရစ်တဲ့ဆရာမှာ ‘ရန်ချန်းကျိ’ ပင်ဖြစ်ပါတယ်. . .။ သူဟာ အင်္ဂလန်မှ ပြန်လာတဲ့ ပညာတော်သင်ကျောင်းသားတစ်ယောက် ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ရဲ့ နေထိုင်စားသောက်ပုံဟာ နောက်ပိုင်းမှာ ကျွန်တော်နဲ့အလွန်နီးစပ်သလို ရှိခဲ့ပါတယ်။ သူက ကျင့်ဝတ်သိက္ခာဘာသာရပ်ကို သင်ကြားပေးတဲ့ ဆရာတစ်ယောက်ဖြစ်တယ်။ သူ့ကိုယ်တိုင်က လည်း မြင့်မြတ်တဲ့ အကျင့်စာရိတ္တရှိသူတစ်ယောက် ဖြစ်ပါတယ်. . .။ သူ့ရဲ့ တပည့်တပန်းများကို ရိုးသားသော၊ ကိုယ်ကျင့်တရားစောင့်ထိန်းသော၊ ဖြောင့်မတ်သော၊ ကမ္ဘာလောကကြီးကို အကျိုးပြုသော စိတ်ဓာတ်မျိုးကို ဖြည့်စွမ်းပေးခဲ့ပါတယ်။’

ထိုအချိန် ထိုသမယသည် ပဒေသရာဇ်စနစ်၏ ဟောင်းမုန်းသောယဉ်ကျေးမှုနှင့် ပညာသင်စနစ်တို့အား တွန်းလှန်ရန်အားပြုနေချိန်ပင်။ သည်အခြေအနေတွင် တိုးတက်သော အတွေးအခေါ်ရှိသည့် အကျင့်စာရိတ္တ ဖြူစင်ဖြောင့်မတ်သည့် ‘ရန်ချန်းကျိ’ ကဲ့သို့သော ဆရာတစ်ယောက်ရှိခြင်းမှာ ကျောင်းသားများအတွက်

အတိုင်းအဆ မရှိပေ။ အကျိုးကျေးဇူးနှင့် ချမ်းသာပျော်ရွှင်ခြင်းကို ရရှိခံစားခဲ့ရ၏။

ထို့ကြောင့် အမှတ်(၁)ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းမှ တိုးတက်သည့် ကျောင်းသားများသည် အလိုအလျောက် မစ္စတာရန်ချန်းကျိ၏ အနီးဝန်းကျင်တွင် လာရောက်စုစည်းမိကြသည်။ ကျောင်းသားများသည် မစ္စတာရန်ချန်းကျိအား သည်းလှိုက်အူလှိုက်လေးစားရိုသေကြ၏။ မြတ်နိုးချစ်ခင်ကြသည်။ သူသည် သင်ခန်းစာများကို သင်ကြားနေချိန်တွင် ကျောင်းသားများသည် ဂရုတစိုက်လေ့လာမှတ်သားကြ၏။

ကျောင်းဆင်းသော်မှ ရဲဘော်မော်စီတုန်းနှင့် စိတ်တူသဘောတူလူငယ်များသည် မစ္စတာရန်၏အိမ်သို့ သွားရောက်၍ ဆုံးမစကားကို နာယူကြပြန်၏။

ရံဖန်ရံခါ ဆရာအား မှတ်စုများကို ပြင်ဆင်ပေးခိုင်းတတ်ကြသည်။ ရံဖန်ရံခါ ကမ္ဘာ့တလွှား၏ သတင်းများကို ဆွေးနွေးတိုင်ပင် ဖြစ်ကြသည်။ မစ္စတာ‘ရန်’သည် သူ့ကျောင်းသားတစ်စုကို အလွန် သံယောဇဉ်ကြီးသည်။ နှစ်သက်သဘောကျသည်။ အထူးသဖြင့် ရဲဘော်မော်စီတုန်းကို ပို၍သဘောကျသည်။

သူတို့၏ ဆရာတပည့်ဆက်ဆံရေးကို အာဇာနည်တစ်ယောက်ဖြစ်သူ ‘ကျန်းခွန်းတီ’ ၏ ၁၉၁၇ ခု ဩဂုတ်လမှ စက်တင်ဘာလအထိ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းတွင် အောက်ပါအတိုင်းရေးသားထားသည်ကိုတွေ့ရ၏။

ဩဂုတ် ၂၂ ရက်

ညနေစာ စားပြီးသော် 'ပန်ချန်းရန်ကျိ' (ဆရာမစ္စတာရန်၏နေအိမ်) သို့ သွားသည်။ ဆရာကြီးက စာဖတ်ခြင်း၏ အဓိက အရေးကြီးသည့်အချက်သည် အပြန်ပြန်အလှန်လှန် ပြန်လည်ဖတ်ရှုခြင်းပင်ဟု မိန့်ကြား၏။

လိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကို ထုတ်ယူကောက်နုတ်တတ်ရမည်။ စာအုပ်ရေ များများဖတ်ခြင်းပေါ်တွင် မူမတည်။ အမြန်လိုက်လည်း အနှေးရတတ်သည်။ မိမိ၏ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်သို့ မရောက်မနေကြီးစားရာတွင် သူတစ်ပါးနောက်တွင် ကျန်ရစ်သည့်တိုင် မမှုပါနှင့်။ ပစ္စက္ခအခြေအနေကို မညည်းတွားပါနှင့်။ ကိုယ်စွမ်းဉာဏ်စွမ်းဟူသည် ပျက်စီးမသွားနိုင်ပါ။ ကိုယ်စွမ်းဉာဏ်စွမ်းအားကို ပေါင်းစည်းနိုင်မိသည့် အချိန်အခါတွင် အပြည့်အဝ ညစ်ထုတ်သုံးစွဲရမည် စသည်ဖြင့် ဆုံးမစကားပြောကြားသည်။

စက်တင်ဘာ ၈ ရက်

မနေ့က ဆရာ'ရန်' ဤသို့ ဆုံးမဖူးသည်။ မိမိကိုယ်ကို ထိန်းချုပ်ရာတွင် အားစိုက်ရမှု များနေသည်။ ကျင့်ကြံမှုဘက်တွင် လျော့နေသေးသည်။ ကျင့်ကြံမှုဖက်တွင် အားကောင်းလာလျှင် မိမိကိုယ်ကို ထိန်းချုပ်ရာ၌ အားစိုက်မှု သိပ်မလိုဘဲ မပင်မပန်းရှိမည်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ယခု အချိန်မှစ၍ 'တင်းတိမ်ရောင်ခြင်း၊ ဂုဏ်ပကာသနမက်မောမှု ကင်းခြင်း' တို့မှစ၍ ကျင့်ကြံရမည်။ အထက်တွင် ဖော်ပြပါရှိသည့် 'ကျင့်ကြံခြင်း' သည် မိမိကိုယ်ကိုမိမိ ထိန်းကျောင်းချုပ်တည်းရန် ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ မိမိကိုယ်မိမိ မကြာခဏ စစ်ဆေးဝေဖန်ရန်၊ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာကို စောင့်စည်းရန်၊ ပင်ကိုယ်ဗီဇ၏ မွန်မြတ်သောအရည်အသွေးကို ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းပေးရန်၊ လောကမှ ညစ်ညမ်းညွှဲဖျင်းသည့် အကျင့်ဆိုးများ၏ ဩဇာလွှမ်းမိုးခြင်း၊ ဆေးဆိုးခံရခြင်းများကို ရှောင်ကြဉ်ရန်၊ လောဘရမက်ကို ချုပ်ငြိမ်းရန်၊ ဂုဏ်ပကာသနကို ရှောင်ရှားရန်တို့နှင့် ဆိုင်ပေသည်။

စက်တင်ဘာလ ၁၃ ရက်

ညနေ ထမင်းစားပြီးချိန်တွင် 'ပန်ချန်းရန်ကျိ' သို့ ရောက်ဖြစ်ပြန်သည်။ ဆရာ'ရန်' သည် ကျွန်တော်တို့ တတွေအား 'တာဟွကျိုင်း' စာဖတ်မှတ်တမ်းကို ရှင်းလင်းပြောပြသည်။ ပြီးလျှင် လူတစ်ဦးတစ်ယောက်အနေနှင့် အကျိုးဖြစ်ထွန်းလိုလျှင် အလုပ်တခုခုကို လောက်ချ၍ အုတ်မြစ်ခိုင်ခိုင် ဆောင်ရွက်သွားဖို့ လိုအပ်သည်ဟု ဆိုဆုံးမလေသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ ကျောင်းသားဘဝကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ကြည့်လျှင် မည်မျှ အတွေးအခေါ်နက်ရှိုင်းပြီး ပညာဗဟုသုတကြွယ်ဝ၍ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာကောင်းမွန်သော ဆရာ

ကောင်းထံမှ အတုယူအတတ်သင်မှုများ များစွာလွှမ်းမိုးခြင်း ရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။

ကျောင်းသားများသည် ဆရာ‘ရန်’ထံမှ ပညာဗဟုသုတ များကို ရသမျှ မှတ်ယူဆည်းပူးသည်သာမက ဆရာ၏ အမူအကျင့် ကိုပါ အတုခိုးယူသည်။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းအပါအဝင် ကျောင်းသား တစ်စုသည် ဆရာ ‘ရန်ချန်းကျီ’ ထံမှ နက်ရှိုင်းထိရောက်သော အကျိုးတရားများကို ဆက်ခံရရှိခဲ့လေသည်။

ပထမအချက်မှာ အတွေးအခေါ်အယူအဆ၊ စိတ်ပြဋ္ဌာန်း ချက်နှင့် ရည်မှန်းချက်တို့ ဖြစ်သည်။ တရုတ်ပြည်၏ ခေတ်ဟောင်း ပဒေသရာဇ် ပညာရေးအတွေးအခေါ်အား ဝေဖန်ရာတွင် မစ္စတာ ‘ရန်’သည် ထိရောက်လေးနက်စွာ ဝေဖန်နိုင်ခဲ့၏။

မစ္စတာ‘ရန်’ သည် လူတိုင်းအား မိမိဘာသာမိမိရပ် တည်ရဲသည်၊ တိုက်ခိုက်ရဲသည့် စိတ်ဓာတ်မျိုး ကိန်းအောင်းရန် အားပေးတိုက်တွန်းခဲ့၏။ သားနှင့်ဖခင်၊ ညီရင်းအကိုပင်ဖြစ်စေ မှီခိုလိုစိတ်မထားရန် တားမြစ်သည်။

မစ္စတာ‘ရန်’သည် ရဲဘော်မော်စီတုန်းနှင့် ကျောင်းသား များအား အတွေးအခေါ်သစ်နှင့် မိတ်ဆက်ပေးရာတွင် အထူး ထက်မြက်ကျွမ်းကျင်သူတစ်ယောက်လည်း ဖြစ်သည်။ လူငယ်သစ် စာစောင် ထုတ်ဝေဖြစ်သည်တွင် သုံးလေးစောင်ကိုမှာယူပြီး အတန်း ထဲ၌ စာတော်သည့်ကျောင်းသားများကို လက်ဆောင်အဖြစ် ပေး လေသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ‘လူငယ်သစ်စာစောင်’ လက် ဆောင်အပေးခံရသည့် ကျောင်းသားတစ်ယောက်ဖြစ်၏။ လက်

ဆောင်မရသူ ကျောင်းသားများကလည်း ဤ ‘လူငယ်သစ် စာစောင်’ကို မှာယူ၍ ဖတ်ရှုလေ့လာကြသည်။ မစ္စတာ‘ရန်’ သည် ‘လူငယ်သစ်စာစောင်’တွင် ဆောင်းပါးများရေးသည်။ ရဲဘော် မော်စီတုန်း၏ ဆောင်းပါးကိုလည်း မဂ္ဂဇင်းတိုက်သို့ မိတ်ဆက်စာ နှင့်တကွ ပေးပို့ပြီး ဖော်ပြပေးစေခဲ့သည်။

မစ္စတာရန်သည် ‘အရာရှိတစ်ယောက်ဖြစ်ရုံရေး’ ဆိုသည့် ရည်မှန်းချက်မျိုးကို မနှစ်မြို့ချေ။ ဆန့်ကျင်၏။ လူ့ဘဝတွင် ပြီးပြီး ပျောက်ပျောက် ပေါ့ပေါ့နေပေါ့ပေါ့စားနေခြင်းမျိုးကိုလည်း ငြင်းဆန် ၏။ ကျောင်းသားများသည် ဝေးလံသည့် ရည်မှန်းချက်များ ထားရှိရမည်ဟု အမြဲပင် သွန်သင်မြွက်ဟသည်။

ပညာရပ်တစ်မျိုး၊ အတတ်ပညာတစ်ခုခုတွင် ကျေကျေ လည်လည် တတ်မြောက်ထူးချွန်ရန် အားထုတ်ဖို့ တိုက်တွန်း၏။ အလုပ်တစ်ခုခုကို အစကောင်းကောင်း အနှောင်းသေချာ ဆောင် ရွက်ခြင်း၊ ပြင်ပလောကကို အကျိုးပြုခြင်း၊ မိမိတစ်ဦးတည်း ကောင်း စားရေးအတွက် မရည်ရွယ်ခြင်းတို့မှာ သူ အမြဲတစေ မြွက်ဟလေ့ ရှိသည့် ဆုံးမစကားနှင့် အကြံပေးချက်များပင်တည်း။

‘အကျင့်ဆိုးထဲက ‘ငါ’ အဟောင်းကိုဖျက်၊ ရည်မှန်းချက်မှ ‘ငါ’ အသစ်ကိုတည်’ဟူ၍ အမြဲတစေ ဆုံးမလေ့ရှိသည်။ သူ၏ လူ့ဘဝသဘောတရားတို့ကို ရှင်း လင်းဖော်ပြသည့် မှတ်စု၏ ပထမအခန်းတွင် ‘ရည်မှန်း ချက်ထားခြင်း’ ကို အလေးထား ဖော်ပြသည်။

‘စစ်တပ်ကြီးတစ်တပ်မှ စစ်ဦးစီးမှူးကို ဖမ်းဆီးရ လွယ်သော်လည်း လူပြိန်းတစ်ယောက်ထံမှ ရည်မှန်းချက်

ကို ရယူရန် 'ခဲယဉ်းသည်' ဟု ဆိုထားသည်။

တစ်ဖန် 'စိတ်ဓာတ်ကြံ့ခိုင်သူသည် မိမိကိုယ်မိမိ ချုပ်ထိန်းနိုင်သည်။ ကာမဂုဏ်မက်မောခြင်းမှလည်း ချုပ်ထိန်းနိုင်သည်။ ကျင့်ဝတ္တရားဆိုသည် မိမိကိုယ်မိမိ ထိန်းချုပ်ခြင်းနှင့် အမြဲမပြတ် ဆက်စပ်နေသည်။ လူ့ဘဝ ဟူသည် အဆက်မပြတ် ယှဉ်ပြိုင်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

သူတစ်ပါး၏ သွေးစုပ်ခြင်းကို တွန်းလှန်နိုင်သည့် စိတ်ဓာတ်မျိုးသည်သာ အတုမရှိသော စိတ်ဓာတ်မျိုး တည်း။ မတိမ်းရှောင်ဘဲ ရင်ဆိုင်ရဲခြင်း၊ အန္တရာယ်နှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်၍ အသက်ပေးရဲခြင်းတို့သည် စိတ်ဓာတ် ကြံ့ခိုင်ခြင်း၏ ပြယုဂ်များတည်း။

စိတ်စေတနာကောင်းခြင်းသည် စိတ်ကျန်းမာ ရေးနှင့် ပြည့်စုံခြင်းပင်။ ရှေးပဝေသဏီကပင် ဝါဒတစ်ခု ကို ယုံကြည်ကိုးစားသူများသည် အသက်သွေးကိုပင် စတေးရဲသည်။

စိတ်ဓာတ်နှင့် ဂုဏ်သိက္ခာကိုမူ အထိခိုက် မခံ တတ်ကြပေ။ အရှုံးမပေးတတ်ကြချေ။ ရန်သူသည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုး၏ ကိုယ်ခန္ဓာကိုသာ နှိပ်စက်ကလူ ပြုနိုင် သည်။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်ဓာတ်ကိုမူ မချုပ်ချယ် မညှဉ်း ပန်းနိုင်ချေ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုး၏ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်သည် ခဏပန်းသာလျှင် ထိခိုက်ချိုးနှိမ်ခံရတတ်ပြီး ရေရှည်တွင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုး၏ စိတ်ဓာတ်နှင့် ရည်မှန်းချက်သည် ဥဒါန်း

တွင် ရစ်မြဲတည်း။”

“လူ့အဖွဲ့အစည်းသည် လောကကြီး၏ အဖွဲ့ အစည်းဖြစ်သည်။ လူသည် အသိုင်းအဝိုင်းနှင့်နေသည့် သတ္တဝါဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် လူတိုင်းသည် မိမိ၏ အသိုင်းအဝိုင်းနှင့် လောကကြီးအတွက် အကျိုးစီးပွားကို ဖော်ဆောင်ပေးရမည်သာတည်း။

လူပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးတစ်ယောက်တည်း၏ ပင်ကိုယ် အကျိုးအမြတ်သည် အများ၏အကျိုးအမြတ်နှင့် ဆန့်ကျင် ဖီလာခဲ့သည့်အခါတွင် လောကနှင့် အများ၏အကျိုးကို ဝဲ၍ မိမိ၏အကျိုးကို စွန့်လွှတ်နိုင်ရမည်။

သို့သော် ဤသို့မိမိတစ်ကိုယ်ရေ၏ အကျိုး အမြတ်ကို စွန့်လွှတ်နိုင်သော်လည်း မိမိ၏ရည်မှန်းချက် ကိုကား မစွန့်လွှတ်ရချေ။ မိမိ၏ရည်မှန်းချက်ကို မစွန့် ပယ်သူသည် မည်သူမျှ မချိုးနှိမ်နိုင်သော စိတ်ဓာတ်၏ ပိုင်ရှင်သာတည်း” ဟူ၍ သူ ရေးသားပြုစုသည့် ‘ကျမ်းဂန် စကား မျိုးတူမှတ်စု’ တွင် ဆိုထားခဲ့သည်။

ဒုတိယအချက်ကား စာပေဖတ်ရှုခြင်းနှင့် ပညာသင်ကြား ရေးဖြစ်သည်။ မစ္စတာ ‘ရန်’ ၏ ပညာသင်ကြားရေးနည်းစနစ်မှာ ‘ရှေးဟောင်းစာပေနှင့် ခေတ်ပေါ်စာပေကို ယှဉ်တွဲလေ့လာရေး၊ တရုတ်ပြည်နှင့် အနောက်တိုင်းစာပေယဉ်ကျေးမှုကို ပေါင်းစပ်ရေး’ တို့တွင် အခြေခံလေသည်။

စင်စစ် ရဲဘော်မော်စီတုန်းနှင့် သူ၏သူငယ်ချင်း အပေါင်း အသင်းတို့သည် စာပေဖတ်ရှုရာတွင် ကျယ်ပြန့်နက်ရှိုင်းမှုရှိခြင်း၊

ပြဿနာတစ်ခုကို စေ့စေ့ငုငု သုံးသပ်ဆင်ခြင်တတ်သည့် အလေ့အထ ရှိခြင်း၊ စာဖတ်မှတ်စုထားခြင်း၊ ဖတ်ရှုသောစာအုပ်၏ ဘေးသားတွင် တေးမှတ်ခြင်း၊ အချက်အလက်များကို မျဉ်းတားခြင်း၊ စာကို ကြေညက်အောင်ဖတ်ခြင်း စသည့် အလေ့အလာကောင်းများကိုလည်း မစွတော်ရန် ထံမှပင် အတုယူရရှိခြင်း ဖြစ်လေသည်။

တတိယအချက်အနေနှင့် လက်တွေ့လုပ်ခြင်းကို အလေးထားခြင်းဖြစ်သည်။ လုပ်ငန်းကိစ္စတစ်ခုတစ်ရာကို လုပ်ဆောင်ရာတွင် ဇွဲလုံ့လဝီရိယရှိခြင်း၊ လေးလေးနက်နက် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် တွေးယူစဉ်းစားတတ်ခြင်း၊ နေထိုင်စားသောက်မှုကို တင်းကျပ်စွာ စနစ်ကျစေခြင်းနှင့် အကြမ်းဒုက္ခ ခံနိုင်ရည်ရှိခြင်းစသည့် စိတ်နေစရိုက်တို့သည် ရဲဘော်မော်စီတုန်းနှင့် ကျောင်းသားများအဖို့ အတုယူဖွယ်သော မစွတော်ရန် ၏ စိတ်နေစရိုက်တို့တည်း။

မစွတော်ရန် သည် သူ၏ကျင့်ဝတ်နှင့် ပတ်သက်၍ ဤသို့ ပြောခဲ့သည်။

‘ကျုပ်တွင် သူတပါးထက်သာသည့်နေရာ မရှိပါ။ လုံ့လဝီရိယရှိခြင်းနှင့် ဒုက္ခအခက်အခဲကို ကြံကြံ ခံနိုင်ခြင်းတို့တွင်မူ သူများထက် အောက်မကျပါ။ ကြာရှည် တောင့်ခံနိုင်ခြင်းဖြင့် အောင်ပွဲရခဲ့သည်ချည်း ဖြစ်သည်။ သူတပါး သုံးလေးနှစ်နှင့် ပြီးချင်ပြီးပါစေ... ကျုပ်ကမူ နှစ်ပေါင်းသုံးဆယ် ကြာလျှင်လည်း ကြာ၊ မဖြစ်မနေကြိုးစားမည်သာ ဖြစ်သည်။’

အလုပ်လုပ်ကိုင်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်သော သူ၏ အယူအဆကိုလည်း သည်သို့ ဖော်ကျူးခဲ့သည်။

မည်သည့်ကိစ္စရပ်ကိုမဆို လုပ်တော့မည် စိတ်ပြဋ္ဌာန်းလျှင် စိတ်စူးစိုက်ပြီး အားသွန်ခွန်စိုက်လုပ်ပါ။ သို့မှလည်း ရှုံးနိုင်ခြင်းမှ လွှဲဖယ်၍ အောင်မြင်ခြင်းကို ဆွတ်ခူးနိုင်မည်သာ။ တဖက်တွင် လူ၏စွမ်းအားသည် အကန့်အသတ်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အလုပ်ကို လောမကြီးနှင့်၊ ဆန္ဒမစောနှင့်၊ အလုပ်များလာလျှင် အာရုံထွေပြားလာတတ်သည်။ အာရုံစူးစိုက်မှု လျော့နည်းသွားတတ်၏။ သို့နှင့် အလုပ်မတွင် ခရီးမပေါက် ဖြစ်တတ်သည်။

‘မစွတော်ရန်’သည် ပညာရေးပျံ့နှံ့မှုအတွက် အထူးပင် ကြိုးကုပ်အားထုတ်ခဲ့၏။ ညကျောင်းဖွင့်ရန် ကျောင်းသားများအား ကူညီခဲ့သည်။

ကိုယ်ကျင့်တရား ကောင်းမွန်သည်။ အပြောအဆို အနေအထိုင် နှိမ့်ချသည်။

မာန်မာနမရှိ။ စာသင်ခြင်း၊ ဆွေးနွေးခြင်းလုပ်ငန်းများ မရှိလျှင် တကိုယ်တည်း အတွေးနက်နေတတ်၏။ မုသားစကား မဆိုတတ်။ ခြိုးခြံချွေတာ၍ နေထိုင်စားသောက်သည်။

စည်းစိမ်ကို မမက်မော။ အလုပ်ကို ကြိုးကြိုးစားစား လုပ်သည်။ လုပ်အားကို တန်ဖိုးထားသည်။ စားဝတ်နေထိုင်ရေးကိုမူ အလေးမထား။ အချိန်ကို တန်ဖိုးထားသည်။ ခြိုးခြံချွေတာသည့် နေရာတွင် နံနက်စာကိုပင်မစားဘဲ ချွေတာသည်။

ရေအေးနှင့် ရေချိုးသည်။ ခရီးရှည် လမ်းလျှောက်၏။ အလဟဿ အကျိုးမရှိသည့် အနေအထိုင်နှင့် အပြောအဆိုကို ရှောင်ရှားသည်။

ဤသို့သော အချက်အလက်များကို တပည့်များအားလည်း

ဆုံးမစကားပြောကြားပြီး သူ့ကိုယ်တိုင်လည်း စံနမူနာပြု၍ အပြောနှင့်အလုပ်ဟပ်အောင် နေထိုင်ပြသည်။ မစ္စတာ 'ရန်' ၏ လေးမြတ်ဖွယ်သော စိတ်နေစရိုက်နှင့် အကျင့်ကောင်းများသည် ရဲဘော်မော်စီတုန်းနှင့် ကျောင်းသားများဆီ ပျံ့နှံ့ကူးစက်လေသည်။ ကျောင်းသားများသည် အတုမြင်အတတ်သင်လေ၏။

မစ္စတာ 'ရန်' သည် တိုင်းပြည်အတွက် သားကောင်း ရတနာများကို မွေးထုတ်ပေးရန်ကို မိမိ၏ မဟာတာဝန်ကြီးတစ်ရပ်အဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းထားခဲ့၏။

'မစ္စတာရန်' ကျောင်းစာသင်ပုန်းတွင် ရေးခဲ့သည့် ကဗျာနှစ်ကြောင်းအနက် အောက်အကြောင်းဖြစ်သော 'မိုးကောင်းကင်ကို ထောက်ကူထားရန် သစ်ပင်ကြီးကို စိုက်ပါမည်' ဆိုသော စာကြောင်းသည် အမှတ်(၁)ကျောင်းသားများ ၏ အသည်းတွင် စွဲမြဲနေခဲ့၏။ ထို စာကြောင်းသည် မစ္စတာ 'ရန်' ၌ မည်သို့သော မျှော်လင့်အားထားချက်များ ရှိနေကြောင်းကို ဖော်ကျူးပြသရာလည်း ရောက်ပေ၏။

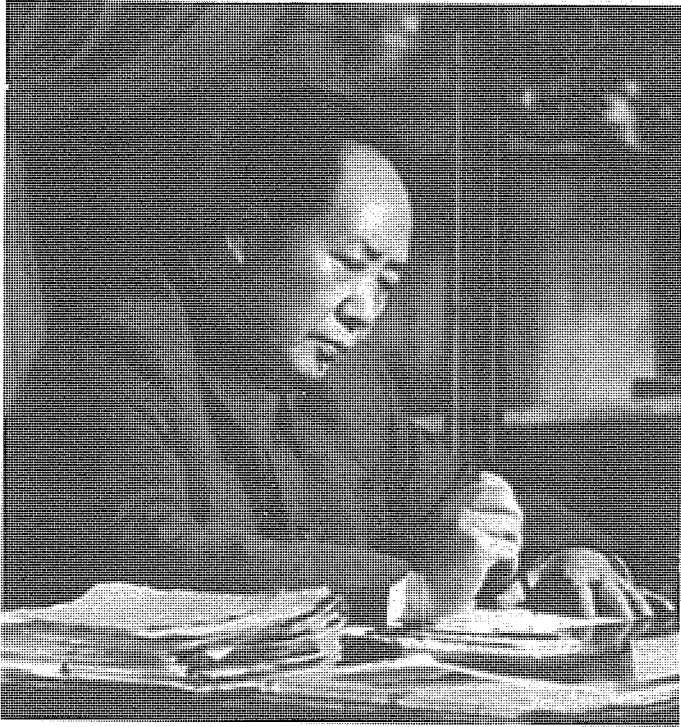
မြင့်မြတ်သည့်အယူအဆနှင့် မွန်မြတ်သည့်ပန်းတိုင်တို့ကို ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်၍ မနားမနေ လုံးပမ်းတိုက်ခိုက်ခြင်း၊ မိမိ၏ လှုပ်ရှားရုန်းကန်မှုဟူသမျှကို ရည်မှန်းချက်၏ အလုပ်လမ်းညွှန်မှုအောက်တွင် အလိုအလျောက် လိုက်နာကျင့်ဆောင်ခြင်းမျိုးဖြင့် ရှိစေခြင်းသည် စိတ်ဓာတ်၏ အမြင့်ဆုံးသောအပိုင်းကို လှစ်ဟရာရောက်သည်ဟု မစ္စတာ 'ရန်' ခံယူသည်။ သမိုင်းတလျှောက်တွင် ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုကို ဆန့်ကျင်သည့် တော်လှန်ရေးသမားနှင့် မျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဤအခြေခံစိတ်ဓာတ်သဘောမျိုး ရှိကြသည်ချည်း

ဖြစ်သည်ဟု မစ္စတာ 'ရန်' သဘောပေါက်၏။ ထိုစိတ်ဓာတ်မျိုးကို မိမိ၏တပည့်များအား နှိုးဆော်လှုံ့ဆွပေးရန်သည် သူ၏ မဟာတာဝန်ကြီးဟုလည်းခံယူသည်။ စင်စစ် မစ္စတာ 'ရန်' သည် ထိုတာဝန်ကို ကျေပွန်စွာ ထမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့သူလည်း ဖြစ်၏။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းနှင့် မစ္စတာ 'ရန်' အကြားတွင် နက်ရှိုင်းသော ဆက်သွယ်မှုများရှိခဲ့၏။ ဖခင်၏ သွန်သင်ဆုံးမမှုအောက်တွင် ကြီးပြင်းလာသော မစ္စတာ 'ရန်' ၏ သမီးဖြစ်သူ 'ရန်ကိုင်းဟွေ့' သည် ဖခင်ကြီး၏ ကောင်းမြတ်သော စိတ်နေစရိုက်နှင့် အလွန်ပင်နီးစပ်သည့် သမီးရတနာ ဖြစ်လေသည်။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းနှင့် 'ရန်ကိုင်းဟွေ့' တို့သည် အချိန်ကြာမြင့်စွာ ခင်မင်ကျွမ်းဝင်ခဲ့ကြ၏။ သူတို့နှစ်ဦးသည် မစ္စတာ 'ရန်' ကွယ်လွန်ပြီးနောက် ၁၉၂၁ ခုနှစ်တွင် 'ချန်ဆား' မြို့၌ လက်ထပ်ကြလေသည်။ ရဲဘော် 'ရန်ကိုင်းဟွေ့' သည် အာဇာနည်အမျိုးသမီးတစ်ယောက်၏ဘဝကို ခံယူလျက် ၁၉၃၀-ပြည့်နှစ်တွင် ရန်သူဖမ်းဆီးခြင်းကိုခံရပြီး ချန်ဆားမြို့တွင် တော်လှန်ရေးအတွက် အသက်စွန့်သွားရလေသည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော် (၁၉၆၆)

အခန်း (၃)

ပင်ကိုယ်အတွေးအခေါ်နှင့် ပင်ကိုယ်ပျိုးထောင်မှု

ရဲဘော် မော်စီတုန်းသည် ကျေးရွာကျူရှင်၊ ‘တုန်စန်း’ မူလတန်းကျောင်းနှင့် နောက်ပိုင်းတွင် ‘ချန်ဆား’တွင် စစ်မှုထမ်းရင်း ပင်ကိုယ်လေ့လာခြင်းများကြောင့် စာပေဟောင်းနှင့် စာပေသစ်တွင် အတော်ပင် အခြေခံရရှိခဲ့လေသည်။ ရဲဘော် မော်စီတုန်းသည် မျက်မှောက်ခေတ်ကို မကျေမနပ်စိတ်၊ နိုင်ငံတော်ကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲလိုသည့်စိတ် စသည့် မျိုးချစ်စိတ်နှင့် နိုင်ငံရေးစိတ်ဓာတ်များ ပြင်းပြင်းထန်ထန်ရှိလေသည်။ အတွေးအခေါ်သစ်ကို အထူးအသားပေး လေ့လာသည်။ ရိုးသားသပ်ရပ်ပြီး အလုပ်ကြိုးစားသည့် အမူအကျင့်ကိုလည်း ထိုစဉ်ကပင် မွေးမြူခဲ့၏။

ထို့အပြင် ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ အမှတ်(၁) ဆရာအတတ် သင်ကျောင်းမှ ငါးနှစ်ခွဲခန့်သော ပညာသင်ကာလသည် သာမန် ကျောင်းသားတစ်ယောက်နှင့် အလွန်ပင်ကွာခြားသည်။ စာဖတ် သည့်အကျင့်နှင့် စာပေလေ့လာခြင်းကို အချိန်ရှိသမျှ ကြိုးကြိုး ကုပ်ကုပ် အားထုတ်ခဲ့သည်ကြောင့် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် နိုးကြား တက်ကြွသော လူငယ်တစ်ယောက် ဖြစ်နေခဲ့၏။ တိုင်းပြည်နှင့် လူမျိုးကို ကယ်တင်နိုင်ရန် နည်းလမ်းရှာသည်။ လောကဓံလှိုင်း၏ ရိုက်ခတ်မှုဒဏ်ကို ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်ရန်လည်း လေ့ကျင့်ပေးသည်။ ကြီးမားသည့် ရည်မှန်းချက်ကို ထားရှိကာ ထိုအချိန်မှစ၍ ပန်းတိုင် သို့ ချီတက်လျက်ရှိ၏။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် စာဖတ်သည့်နေရာတွင် ဇွဲ လုံ့လ အလွန်ကြီးသူ၊ ပညာကို ရတနာအလား အပတ်တကုတ် ကြိုးကုပ်သူ ဟူ၍ ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ ကျောင်းနေဘက်များက မှတ်တမ်းတင် ပြောဆိုချီးမွမ်းကြ၏။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် စောစောအိပ်ယာထသည့် အကျင့်ရှိသည်။ မျက်နှာသစ်၊ ရေချိုးပြီးသည်နှင့် စာကြည့်ဆောင်သို့ သွား၍ စာများကိုဖတ်သည်။ အားလပ်ချိန်တွင်လည်း အနားမနေ ချေ။ စာကြည့်တိုက်သို့သွား၍ စာအုပ်များ ရှာဖွေဖတ်ရှုသည်။ စာကြည့်ခန်းတွင် သတင်းစာများဖတ်သည်။ အမှတ်(၁)ကျောင်း အနောက်ဖက် တောင်ကုန်းသို့ပင် အလွန်ခင်မင်သည့် ကျောင်းနေ ဘက်များနှင့် သွားရောက်၍ စာများဖတ်လေ့ရှိသည်။

ကျောင်းသားများ အိပ်ယာဝင်ချိန်တွင် ဓာတ်မီးလုံးများ ညလုံးပေါက်ထွန်းထားသည့် နေရာများဖြစ်သော လက်ဖက်ရည်

သောက်ခန်း၊ သတင်းစာဖတ်ခန်းနှင့် ဝရံတာများတွင် ဆက်လက်၍ စာပေများကို ဖတ်မှတ်ပြန်၏။

အမှတ်(၁)ကျောင်းမှ ကျောင်းသားတို့သည် အများအား ဖြင့် စာကြိုးစားကြသူတွေချည်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် ရဲဘော် မော်စီတုန်းသည် သူများတကာထက်ပင် ပို၍ ကြိုးစားလေသည်။ လက်တွင်း၌ စာအုပ်တစ်အုပ်အုပ် အမြဲလိုလို ရှိနေတတ်သည်။ အလ္လာပသလ္လာပနှင့် နောက်ပြောင်စကားများကို ပြောဆိုသည့် အလေ့မရှိ။ သူငယ်ချင်းများနှင့်လည်း ထွေရာလေးပါး ပြောချင် ရာရာ ပြောလေ့ပြောထမရှိ။ စာဖတ်၍ရရှိသော ခံစားရချက်နှင့် မှတ်စုပါအကြောင်းအရာတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍သာ ဆွေးနွေးတိုင်ပင် လေ့ရှိသူဖြစ်သည်။

အမှတ်(၁)ကျောင်းသို့ စရောက်ကတည်းက ကျောင်းအား သည့်ရက်များတွင် အခြားသောကျောင်းသားများကဲ့သို့ လမ်းသလား ပြီး ဈေးဆိုင်များဘက်သို့ တောင်ငေးမြောက်မျှော် မသွားဖူးချေ။ ထိုရက်များတွင် တစ်ယောက်တည်း စာပေဖတ်ရှုနေလျှင်ဖတ်ရှု၊ မဖတ်ရှုလျှင် ရင်းနှီးသော သူငယ်ချင်းတစ်စုနှင့် ကျောင်းနှင့်နီးသော တောင်ကုန်း သို့မဟုတ် မြစ်ကမ်းနားဘက်သို့ အပန်းဖြေ လမ်း လျှောက်ထွက်လေ့ရှိသည်။ မြို့ထဲသို့ထွက်ဖြစ်လျှင်လည်း ချန်ဆားရှိ စာအုပ်အဟောင်းဆိုင်များရှိရာလမ်းဖြစ်သော 'ရွှီချန်ကျ' လမ်းနှင့် 'ဖူကျင့်ကျ'လမ်းတို့ ဘက်သို့သာရောက်သည်။ စာအုပ်ဟောင်းများကို ဝယ်ယူသည်။ သူ့တွင် အခြားကိစ္စရပ်များအတွက် အသုံးပြုရန် ငွေပိုငွေလျှံမထား။ ရှိသမျှ ပိုက်ဆံများကို စာအုပ်များပင် ဝယ်ပစ် လေ့ရှိသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ပထမ၌ အလေးထားလေ့လာခဲ့သည်မှာ တရုတ်ဘာသာစာပေသမိုင်းနှင့် ပထဝီဘာသာရပ်များသာဖြစ်သည်။ နောင်တွင် ဒဿနိကဗေဒကို အထူးနှစ်သက်ပြီး လေ့လာလိုက်စားသည်။ သတင်းစာ၊ စာနယ်ဇင်းနှင့် မဂ္ဂဇင်းများကိုလည်း အလွတ်ပေးသည်ဟူ၍ မရှိ။

ထိုခေတ်ထိုအချိန်က အများအားဖြင့် အလေးထားလေ့လာနေကြသည့်ပညာရပ်မှာ သဘာဝသိပ္ပံပင်ဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားအများစုသည် နိုင်ငံရေးကို၎င်း၊ လောကရေးရာကို၎င်း စိတ်ဝင်စားခြင်း မရှိကြ။ အနာဂါတ်အတွက် ငွေရှာရန်ဖြစ်နိုင်သော ပညာရပ်တစ်ခုခုကိုသာ အလေးထားပြီး လေ့လာကြသည်။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းကမူ အများနှင့်ခြားနားစွာ ပစ္စုပ္ပန်အခြေအနေကို သူမနှစ်မြို့။ တိုင်းပြုပြည်ပြု စိတ်ဓာတ်သည် ပြင်းထန်တက်ကြွနေသည်။ မိမိ၏ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် မိမိတွင် ထိုက်တန်သော အလုပ်အကျွေးများပြုရန် လိုအပ်ကြောင်း သိထားသဖြင့်လည်း စာပေနှင့်အတွေးအခေါ်ပိုင်းတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လေ့လာခဲ့လေသည်။

၁၉၁၃-ခုနှစ်မှ ၁၉၁၅-ခုနှစ် စစ်အပြီးတွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်း ပို၍အလေးထား အားစိုက်ခဲ့သည့်ဘာသာမှာ တရုတ်စာ၊ ကိုယ်ကျင့်တရားဘာသာ၊ သမိုင်းနှင့် ပထဝီဘာသာရပ်တို့ဖြစ်ပေသည်။

အမှတ်(၁) ဆရာအတတ်သင်ကျောင်း၏ စာကြည့်တိုက်သည် စာအုပ်အတော်ပင် စုံစုံလင်လင်ရှိခဲ့သည်။ အသစ်ထုတ်ဝေသည့် စာအုပ်များကို အများအားဖြင့် ဝယ်ယူသည်။ ထို့ပြင် ထိုခေတ်

ထိုအချိန်က ပေါ်ပင်များဖြစ်သော မဂ္ဂဇင်းစာစောင်နှင့် အမျိုးပေါင်းတစ်ဆယ်ကျော်ကျော် နှစ်ဆယ်ခန့်နီးနီးကိုလည်း မှန်မှန်မှာယူသည်။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် စာကြည့်တိုက်သို့ ရောက်လာသမျှသော စာအုပ်များကို မလွတ်တမ်းဖတ်ရှုခဲ့သည်။ စာကြည့်တိုက်မှူးတစ်ယောက်ဆိုလျှင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းနှင့် အတော်ပင် အကျွမ်းဝင်ရင်းနီးခဲ့၏။ နောင်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်း ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသည့် 'ပြည်သူ့သစ်ပညာရေးအဖွဲ့'၏ ရှေးအကျဆုံးသော အဖွဲ့ဝင်တစ်ယောက်လည်း ဖြစ်လာလေသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းကိုယ်တိုင် ပြန်လည်၍ ပြောကြားဖူးသည်မှာ ၁၉၁၁ ခုနှစ်မှ ၁၉၂၇ ခုနှစ်အထိ 'ကျင်ကမ်းစန်' တောင်ပေါ်သို့ မတက်ရောက်ဖြစ်ရင်သာ ရှိရမည်။ ပီကင်း၊ ရုန်ဟဲနှင့် ဟူနန်၏ နေ့စဉ်သတင်းများကို တစ်ရက်မှ အဖတ်မပျက်ခဲ့ပါ' ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

သတင်းစာဖတ်ရာတွင်လည်း အလွန်နံ့စပ်သေချာသည်။ ပြည်တွင်းပြည်ပသတင်းမကျန် ဖတ်ရှု၏။ သတင်းစာတွင် ပါရှိသော နိုင်ငံရပ်ခြားဒေသအမည်များနှင့် လူပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အမည်များကို မြေပုံနှင့် တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေး၍ပင် ကြည့်လေ့ရှိသူဖြစ်သည်။

မူရင်းအင်္ဂလိပ်အမည်များကို စာရွက်တစ်ရွက်တွင် ရေးမှတ်သည်။ ထိုရေးမှတ်ထားသော စာရွက်များကို ပေါင်းစုလိုက်သော အခါ စာအုပ်ကြီးတစ်အုပ်ဖြစ်သွား၏။ ထိုစာအုပ်ကြီးအတွင်း၌ လိုအပ်သည့် အကြောင်းအရာနှင့် အမည်နာမများကို လိုအပ်ချိန်တွင် သူ အလွယ်တကူ ရှာဖွေယူနိုင်လေသည်။

ထို့ကြောင့် ပြည်တွင်းပြည်ပ အခြေအနေတို့ကို မှန်မှန်

ကန်ကန် စုံစုံလင်လင် သိရှိနားလည်၏။ လောလောဆယ်တွင် အခြေအနေတစ်ရပ်နှင့်ပတ်သက်၍ သိရန်လိုအပ်ပြီး အရေးပေါ် လာချိန်မျိုးတွင် ကျောင်းသားများသည် သူ့ကိုရှာဖွေကြသည်။

သူတို့ရှာဖွေရကျိုးနပ်အောင်လည်း ရဲဘော်မော်စီတုန်းထံမှ လိုအပ်သည့်အဖြေများ ရရှိလေသည်။ သူ့အား ရှာဖွေသူများသည် သူ့ရှိသည့်နေရာများကို သိနှင့်ပြီးဖြစ်၏။ အခန်းထဲတွင် မရှိလျှင် စာကြည့်တိုက်နှင့် စာဖတ်ခန်းတွင် သေချာပေါက်ရှိတတ်သူ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

၁၉၁၅ ခုနှစ် ‘လူငယ်သစ်ဂျာနယ်’ ကို ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး နောက် မစ္စတာရန်ချန်းကျိ မိတ်ဆက်ပေးသောကြောင့် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုဂျာနယ်၏ အမြဲတမ်း စာဖတ်ပရိသတ်တစ်ယောက်ဖြစ်လာသည်။

အထူးသဖြင့် ‘ချန်တူရှူး’၊ ‘လီတော့ကျောင်း’တို့၏ ဆောင်းပါးများကို သူ့ကြိုက်နှစ်သက်ခဲ့သည်။

‘ချန်တူရှူး’၊ ‘ပူရီးလင်’ စသူတို့၏ ကွန်ဖူးရှပ်ကို ဝေဖန်ရှုံ့ချသည့် ဆောင်းပါး၊ ‘လီတော့ကျောင်း’၏ ‘ကြီးထွားချိန်’နှင့်‘ယခု’ စသည့် လမ်းညွှန်ဆောင်းပါးများသည် ရဲဘော်မော်စီတုန်းနှင့် ကျောင်းသားတော်တော်များများ နှစ်သက်စွဲလမ်းခဲ့သည့် ဆောင်းပါးများဖြစ်ခဲ့သည်။

သူတို့သည် ထိုဆောင်းပါးများ၏ အနှစ်သာရကို မိမိတို့၏ ဒိုင်ယာရီ (သို့မဟုတ်) မှတ်စုစာအုပ်များတွင် စာပိုဒ်လိုက် ရေးမှတ်ထား လေ့ရှိကြသည်။

မိမိတို့၏ ယူဆချက်ထင်မြင်ချက်ကိုလည်း ဖြည့်စွက်သွင်း

ထားကြ၏။ ကျောင်းအားချိန်များ၌ ဆွေးနွေးကြရာတွင်လည်း ထိုဆောင်းပါးရှင်နှင့်ပတ်သက်၍ ရှုထောင့်အသီးသီးမှ ရှုမြင်သုံးသပ်ရင်း ဆွေးနွေးကြလေသည်။

ငယ်ရွယ်စဉ်ကတည်းကပင် တရုတ်စာကို အလွန်နှစ်ခြိုက်ခဲ့သူဖြစ်သောကြောင့် အမှတ်(၁)ကျောင်းတွင်လည်း ရှေးဟောင်းတရုတ်စာပေအပြင် ခေတ်သစ်စာပေများကိုလည်း နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း လေ့လာခဲ့လေသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုစဉ်ကတည်းက လူကြိုက်များပြီး၊ အကြောင်းအရာလေးနက်သည့် ပြောင်မြောက်သောဆောင်းပါးများကို ရေးသားနိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

သူ၏ဆောင်းပါးများသည် ဆရာများ၏ ‘မှတ်ရှုလေ့လာအတုယူရန်’ဟူသော မှတ်ချက်များဖြင့် ကျောင်း၏ အောင်စာရင်းများ ထုတ်ပြန်ကပ်သည့်နေရာတွင် ပြသထားလေ့ရှိသည်။ ရှေးဟောင်းစာပေနှင့် ခေတ်ပေါ်စာပေ နှံ့စပ်သောကြောင့် အချက်ကျကျ ရေးသားနိုင်သည်။

ကျိုးကြောင်းယုတ္တိကို ရှင်းလင်းဖွင့်ဆိုရသည့် ဆောင်းပါးမျိုးတွင် ပိုပြီး လက်ရာမြောက်သည်။ အကြောင်းအချက် စုံလင်သည်။ ရှေ့နောက် အစီအစဉ်ကျသည်။

ဝေဖန်သုံးသပ်ချက် တိကျသည်။ စာဖတ်သူအား ဆွဲဆောင်နိုင်လောက်သော ဟာသရသများလည်း ပါဝင်သည်။

သူ၏ ကျောင်းနေဘက်သူငယ်ချင်းများက ရဲဘော်မော်စီတုန်း ဆောင်းပါးရေးသားရာတွင် လျင်မြန်လွယ်ကူကြောင်းကို အမွမ်းတင်သောအားဖြင့် ‘သူ ဆောင်းပါးရေးရမည်ဆိုလျှင်

ထောင်သောင်းမကတဲ့ စကားလုံးတွေ စီကာစဉ်ကာ ထွက်ပေါ်လာ တော့တယ်' ဟု ဆိုခဲ့ဖူးသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ကဗျာလင်္ကာဘက်တွင်လည်း ထူးချွန်၏။ အမြဲတစေ ရေးလေ့ရေးထမရှိသော်လည်း ရေးချင်စိတ် ရှိ၍ ရေးလိုက်လျှင် အကြောင်းအရာလေးနက်ပြီး ပြောင်မြောက် သည့် ကဗျာများ၊ ဆွဲအားရှိသောကဗျာများ ဖြစ်လာသည်ချည်း ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့်လည်း သူကဗျာရေးဖြစ်ပြီးနောက် အပေါင်း အသင်းများက အလှအယက် ဖတ်ရွတ်ဖြစ်ကြလေ၏။

ပင်ကိုယ်အတွေးအခေါ်နှင့် စဉ်းစားဉာဏ်ကို အသုံးပြုပြီး ဝေဖန်ပိုင်းခြားတတ်သည်။ ဤအချက်သည် စာဖတ်ရာတွင် ရဲဘော် မော်စီတုန်းအတွက် အရေးကြီးသည့် ထူးခြားချက်တစ်ရပ် ဖြစ်လေ သည်။

'ဖတ်ပြီးတဲ့စာ၊ ကြုံဖူးတဲ့ပြဿနာများကို အဖန်ဖန် ပြန်၍ စဉ်းစားပေးပါ။ အစာစားပြီး အစာချေခြင်းနှင့် တူပါသည်' ဟူသော စကားသည် ရဲဘော်မော်စီတုန်းက သူ့ကျောင်းနေဘက်များအား ပြောကြားလေ့ရှိသည့် လက်သုံးစကားပင် ဖြစ်တော့သည်။

ဥပမာအားဖြင့် သူသည် 'မန်ဝန်'ဆိုသူ ရေးသားသည့် စာပေကို ဖတ်သည်။ ဖတ်ရင်းလည်း သူ့လေ့လာပြီးသော ယုတ္တိဗေဒ ပညာနှင့် ဝေဖန်ပိုင်းခြားကြည့်သည်။ အကယ်၍ ဆောင်းပါး၏ အဘော်သည် အလွန်ကောင်းလျှင် ယုတ္တိတန်လျှင် သေချာကျနစွာ အမှတ်အသား ပြုထားသည်။

ယုတ္တိမတန်လျှင်မူ ဒေါင်လိုက်မျဉ်း ကန့်လန့်မျဉ်း ကြက်ခြေ

များဖြင့် တေးမှတ်ပြီး 'မဖြစ်နိုင်' သို့မဟုတ် 'ယုတ္တိမတန်' ဟူ၍ မှတ်ချက်များ ရေးမှတ်လေ့ရှိသည်။

သူ့ဖတ်ပြီးသည့်စာအုပ်တွင် မှတ်ချက်များဖြင့် ပြည့်နှက် နေတတ်၏။ အများအားဖြင့် မင်ရောင်နှစ်ရောင်မှ သုံးရောင်ထိပင် သုံးတတ်ကြောင်းသိရသည်။ ဤသို့သိရှိရခြင်းမှာ သူ့ဖတ်သည့် စာအုပ်အား ဖတ်သည့်ခေါက်ရေကို ခန့်မှန်းသိနိုင်သည်။ ရံဖန်ရံခါ တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် သူ့ဝေဖန်ချက်ကို ပြန်လည်သုံးသပ် ခြင်းမျိုးလည်း ပြုတတ်ပေသည်။

မစ္စတာရန်ချန်းကျိသည် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာဘာသာရပ်ကို သင်ကြားရာတွင် ဂျာမဏီပြည် စိတ္တဒဿနိကဗေဒပညာရှင် တစ်ဦး၏ ဆောင်းပါးများကို အသုံးပြုခဲ့သည်။ သို့သော် ရဲဘော် မော်စီတုန်းသည် 'ချီမင်းဆက်' မတိုင်မီ ပညာရှင်များ၏ အတွေး အခေါ် 'စုန့်'နှင့် 'မင်' မင်းဆက်လက်ထက်မှ သဘောတရားများကို အပြင် 'ဝမ်ချမ်စန်း' 'ထန်စိထုန်' 'လှန်စီချောင်း' နှင့် 'လီတော့ ကျောင်း' 'ချန်တူရှု' စသူတို့၏ အယူအဆနှင့် နှိုင်းယှဉ်စပ်ဟပ် ကြည့်သည်။ ဆက်စပ်လေ့လာပြီး ဝေဖန်သုံးသပ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကိုယ်ပိုင်ယူဆချက်များကို ထိထိမိမိ ထုတ်ဖော်နိုင်သဖြင့် မစ္စတာ ရန်နှင့် ကျောင်းသားများ၏ လေးစားမှုကို ခံခဲ့ရသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် စာပေလေ့လာရာတွင် စုစည်းမှု စနစ်ဖြင့် လေ့လာသည်။ ဥပမာ သမိုင်းဘာသာကို လေ့လာမည် ဆိုသော် အခြားဘာသာရပ်များကို အသာထားပြီး သမိုင်းဘာသာ ရပ်နှင့် စပ်ဆိုင်သည့် ရနိုင်သမျှသော စာပေအဟောင်းအသစ် တို့ကို စုဆောင်းကာ ဖတ်ရှုလေ့လာသည်။ ဒဿနိကကို လေ့လာ

လျှင်လည်း ထိုနည်းနှင့်ပင်။

အမှတ်(၁)ကျောင်းသို့ မဝင်ခင်စပ်ကြားတွင် နိုင်ငံခြားဘာသာစာပေကို တိုက်ရိုက်ဖတ်ရှုလေ့လာချင်သောကြောင့် အင်္ဂလိပ်စာကို ဂရုတစိုက်လေ့လာခဲ့သည်။ သို့သော် အခြားပို၍ အရေးကြီးသည့် ရည်မှန်းချက်များအရ ထိုသို့ ကြိုးစားချက်တွင် ခရီးရောက်တန်သလောက် မရောက်ခဲ့ပြန်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် စာပေဖတ်ရှုလေ့လာရာတွင် နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ်ရှိသကဲ့သို့ အမေးအမြန်းထူသည့် အကျင့်လည်း ရှိသည်။ ပညာသင်ယူခြင်းနှင့် မေးမြန်းလေ့လာခြင်းဟူသည် ဆက်စပ်နေသည်ဟုလည်း သူ ယူဆထားပုံပေါ်သည်။

ကျောင်းနေဖက်သူငယ်ချင်းများနှင့် လေ့လာမှတ်သားချက်များကို အပြန်အလှန် မေးမြန်းဆွေးနွေးခြင်းများ အမြဲတစေ ပြုလုပ်ဖြစ်သည်။ 'ပန်ချန်းရန်ကျီ' သို့သွားသည့် ကျောင်းသားများအနက်တွင် သူသည် အရောက်အပေါက်အများဆုံး ဖြစ်လေသည်။

'ချွမ်စန်းပညာရေးအသင်း' ကို ၁၉၁၅ ခုနှစ်တွင် တည်ထောင် ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်က ဟူနန်ရှိ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ရှိပြီး တိုင်းပြည်၏ရှေ့ရေးကို မျှော်တွေးပူပန်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များက 'ချွမ်စန်းပညာရေးအသင်း'ကိုဖွဲ့ကာ အပတ်စဉ် ဟောပြောပွဲများကျင်းပသည်။ အခလွတ်နားထောင်ခွင့်ပြုသည်။ ထို့အပြင် 'ချွမ်စန်းပညာရေးအသင်း' မဂ္ဂဇင်းတစ်စောင်ကိုလည်း ထုတ်ဝေခဲ့၏။

'ယွမ်စီခိုင်'ဘုရင်လက်ထက်တွင် သည်ပညာရေးဟောပြောပွဲနေရာသည် ချန်ဆား၏ဆန့်ကျင်သံကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းကြားရသည့် နေရာတစ်နေရာ ဖြစ်လေသည်။ ရဲဘော်မော်စီတုန်း

သည် ဟောပြောပွဲသို့ ရင်းနှီးသော ကျောင်းနေဘက်များကို စုစည်းပြီး မပျက်မကွက် သွားရောက်နားထောင်လေ့ရှိလေ၏။

ထို့ပြင် ချန်ဆား၊ ပီကင်း၊ ရှန်ဟဲမြို့များရှိ နာမည်ကြီး ပညာရှင်ကြီးများထံသို့ ရိုသေကိုင်းရှိုင်းစွာ သွားရောက်ရင်း သိရှိနိုင်သည်တို့ကို မေးမြန်းသည်။ လူကိုယ်တိုင် မရောက်ဖြစ်နိုင်လျှင် စာဖြင့်ဆက်သွယ်၏။

ထိုအခါမျိုးတွင် မစ္စတာ'ရန်' သည် ဒိုင်ခံမိတ်ဆက်ရသူအဖြစ် စိတ်ရှည်လက်ရှည် တာဝန်ထမ်းဆောင်ပေးခဲ့၏။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် 'လီတာကျောင်း' နှင့် 'ချန်တူရှူ'တို့ကို သိကျွမ်းခဲ့ခြင်းနှင့် နောင်တွင် ပီကင်းတက္ကသိုလ်စာကြည့်တိုက်တွင် သွားရောက် အလုပ်လုပ်ခြင်းတို့သည်လည်း မစ္စတာ'ရန်' ၏ မိတ်ဆက်ပေးခြင်းကြောင့်သာ ဖြစ်လေ သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုစဉ်တွင် တိုးတက်သည့် ပညာရှင် အများအပြားနှင့် စာပေးစာယူ အဆက်အသွယ် ရှိပြီးဖြစ်သည်။ တစ်ပြည်လုံး လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက် ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ ထိုစဉ်က ပေးစာကမ်းစာများအနက် သုံးလေးစောင်ကို တွေ့ရသည်။

ထိုပေးစာများကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် ထိုစဉ်ကတည်းက ရဲဘော်မော်စီတုန်းဆွေးနွေးခဲ့သည့် နယ်ပယ်သည် ကျယ်ပြောကြောင်း သိသာသည်။ တိုင်းရေးပြည်ရေး၊ ပညာသင်ယူရေး ကိုယ်ခန္ဓာလေ့ကျင့်ရေး၊ ဒဿနိကဗေဒအတွေးအခေါ်၊ လူ့ဘဝယူဆချက်နှင့် စကြဝဠာဆိုင်ရာ ယူဆချက်မှအစ ကမ္ဘာလောကတစ်ခုလုံးကို ကယ်ဆယ်ရန်နည်းလမ်းအထိ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ပါရှိကြောင်း ထို

ပေးစာကမ်းစာများအရ သိရလေသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုအချိန် ထိုအရွယ်၌ပင်လျှင် တိုင်းရေးပြည်ရေးကို အထူးဂရုစိုက်နေပြီဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှား ပေါ်လွင်လေသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းနှင့် သူငယ်ချင်းတစ်စုသည် စာကြိုးစား လေ့လာရာတွင် ကျန်ကျောင်းသားများနှင့် အထူးပင်ခြားနားခဲ့ သည်။ ဤအချက်သည် ဆရာဖြစ်သူ မစ္စတာ 'ရန်' ၏ သွန်သင်ပဲ့ပြင် မှုကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်၏။ အခြားတစ်ဖက်တွင် 'ကုရန်ရှု' 'ရန်စီကျိုင်း' နှင့် 'ဝမ်ချွမ်စန်း' တို့၏ သြဇာသက်ရောက်မှုကြောင့် ဖြစ်နိုင်လေသည်။

သို့သော် ရဲဘော်မော်စီတုန်း စာပေများနှင့် သဘောတရား များကို နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် လေ့လာမှတ်သားနေခြင်းသည်ပင်လျှင် တရုတ်ပြည်ကြီး၏ အနာဂါတ်ကို ပြုပြင်ဖန်တီးရန် ရည်သန်ချက် ကြောင့် ဖြစ်နေပေသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် စာအလွတ်ကျက်ခြင်းကို ဆန့် ကျင်သည်။ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပာယ်ကို တီးခေါက်နားလည်ရေးကို ရည်သန်၏။

နေထိုင်စားသောက်ရေးတွင် ခြိုးခြံချွေတာသည်။ ဤသို့ ခြိုးခြံခြင်းသည် စိတ်ဓာတ်ကြံ့ခိုင်ရေးအတွက် လေ့ကျင့်ပေးရာ ရောက်သည်ဟုလည်း ယူဆရ၏။ 'ဆင်းရဲဒုက္ခကို ကြံ့ကြံ့ခံနိုင် သူသာ အောင်မြင်မှုသရဖူကို ဆောင်းရမြဲ' 'ဟင်းရွက် အရိုးအမျှင် ကို ကိုက်နိုင်သူသာ အရာခပ်သိမ်းကို လုပ်နိုင်စမြဲ' ဆိုသော ရှေး ဆောင်ပုဒ်များကို လက်ခံယုံကြည်ပြီး တကယ်လည်း ကျင့်သုံး

လေသည်။

အားကစားနှင့် ကိုယ်ကာယလေ့ကျင့်ခန်းကိုလည်း သူ သည် အရေးအလွန်ပြုခဲ့၏။ ကိုယ်နှင့်စိတ်တပြိုင်နက် ဘက်ညီဖွံ့ဖြိုး ခြင်းကို အရေးပေးသည်။

'ရန်စီကျိုင်း' 'ကုရန်ရှု' တို့၏ 'စာပေမှကာယသို့' နှင့် 'စာပေနှင့်စစ်ရေး တစ်ဖက်ဖက်ကိုလျှော့လျှင် မဖြစ်နိုင်' ဟူသော အတွေးအခေါ်အယူအဆများကို အလွန်ကိုးစားသည်။ နောက်ပိုင်း တွင် 'ကျောင်းသားအသင်း'ကို တည်ထောင်သောအခါ၊ ဘောလုံး ကစားနည်း၊ ရေကူးခြင်း၊ ခြေလျင်တောင်တက် စသော ကျန်းမာရေး ဘက်ဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များကို အကြံပေးခဲ့လေ၏။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် 'ချိန်ကျီ'၏ 'ဥစ္စာပစ္စည်းနှင့် ကာမ ဟူသည့် အခက်အခဲနှစ်ခုကို မကျော်လွှားနိုင်ခဲ့သော် ဤသူသည် မပြောပလောက်သောသူသာပင်' ဟူသော အယူအဆနှင့် မစ္စတာ 'ရန်'၏ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာနှင့်ပတ်သက်သော ဆုံးမဩဝါဒများကို ဦးထိပ်ထားပြီး လိုက်နာခဲ့သူလည်းဖြစ်သည်။ သူသည် သူ၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ကိစ္စအသေးအမွှားကလေးများကို ရှေ့တန်း မတင်တတ်သောသူ တစ်ယောက်အဖြစ် သူ့မိတ်ဆွေအပေါင်း အသင်းများအဖို့တွင် စံပြတစ်ယောက် ဖြစ်နေလေသည်။

အချုပ်ဆိုရလျှင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် အသိပညာနှင့် အတတ်ပညာများကို လေ့လာဆည်းပူးရခြင်း၌ ရောင့်ရဲသည်ဟူ၍ မရှိ။ တဖန် ထိုအသိပညာ အတတ်ပညာ ပြည့်ဝရေးအတွက် သူ စိုက်စိုက်မတ်မတ် လေ့လာဆည်းပူးနေခြင်းသည် တစ်ခုတည်းသော ရည်ရွယ်ချက်တွင် အကြောင်းခံ၏။ ထိုရည်ရွယ်ချက်ကား တရုတ်

ပြည်ကြီး၏ ပြဿနာများအတွက် အဖြေရှာနိုင်ရန်သာတည်း။

အခက်အခဲတစ်ခုတရားနှင့် ရင်ဆိုင်ရချိန်တွင် ခံနိုင်ရည် ရှိရန်လည်း သူ့ကိုယ်သူ ထုသားပေးသားကျပြီးသူတစ်ယောက်ဖြစ် အောင် လေ့ကျင့်၍ အသင့်ပြင်ဆင်ထားခဲ့လေသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် စာပေနှင့်ပတ်သက်၍သာ နှစ် မြောနေသူတော့ မဟုတ်။ ကျန်းမာရေးကို မေ့မထား။ အကျင့် စာရိတ္တ၊ အသိဉာဏ်နှင့် ကိုယ်ကာယတို့ ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးရေးကို တိုက် တွန်းသည်။ စိတ်ရောကိုယ်ပါ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အလေးထားသူ တစ်ယောက်လည်း ဖြစ်သည်။

ကိုယ်ကာယလေ့ကျင့်ခန်းများ၏ ရည်ရွယ်ချက်သည် ကိုယ်ခန္ဓာ သန်စွမ်းကြီးခိုင်စေရေး ဖြစ်သည်သာမက စိတ်ဓာတ် ကိုပါ ခိုင်မာစေသည်ဟု ဆိုခဲ့၏။

ကျန်းမာရေးလိုက်စားသော မော်

ထိုအချိန်က ကျောင်းတွင် သင်ခန်းစာများက များလွန်းပြီး ကိုယ်ကာယလေ့ကျင့်မှုကို အားမပေးသောကြောင့် ရဲဘော် မော်စီတုန်းသည် ကျောင်း၏မူကို သဘောမကျဖြစ်ခဲ့သည်။

‘ကျုပ်တို့တိုင်းပြည်၏ ပညာရေးစနစ်မှာ သင်ခန်းစာ များက အဓမ္မများကဲ့သို့ များပြားသည်။ ကျောင်းသားများသည် အရွယ်နှင့်မမျှအောင် သင်ခန်းစာ၏ဒဏ်ကို ပီနေသည်။

အရွယ်ရောက်ပြီး ကျန်းမာတောင့်တင်းသူများပင် သင်ခန်းစာများ၏ ဒဏ်ပိခြင်းကို ခံနိုင်ဖွယ်မရှိ။ အရွယ်မရောက် သေးသော ကျောင်းသားများအဖို့မူ ပြောစရာမလိုတော့’ဟု

ရေးသားခဲ့ဖူးသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းက ကျောင်းနေဘက်များအား ဤသို့ ပြောခဲ့သည်။ ‘ ‘ရိန်ကျီ’ ‘ကြာစိမ်း’နှင့် ‘ဝမ်ပို’ စသူတို့ဟာ ဉာဏ် ကောင်းတယ်၊ ဒါပေမယ့် အသက်တိုခဲ့တယ်။ ‘ရန်စီကျိုင်း’ကတော့ ဉာဏ်ပညာ ထက်မြက်ရုံမကဘူး၊ စစ်မက်ရေးရာမှာလည်း ကျွမ်း ကျင်တယ်။ ‘ဂျီရန်စု’ ဆိုရင် အိုမင်းပြီး ဇရာထောင်းတဲ့ အရွယ် မှာတောင် တရုတ်ပြည်အနှံ့ ခရီးလှည့်နိုင်သေးတယ်။ အဲ့ဒီ ပုဂ္ဂိုလ် မျိုးကိုသာ အတုယူရပေမယ်’

ကျောင်းတွင် အားကစားချိန် သတ်မှတ်ထားသော်လည်း အားကစားလေ့ကျင့်ခန်းကို ဖိဖိစီးစီး လေ့ကျင့်ရသည်ဟူ၍ မရှိ။ အချိန်ဖြုန်းသလိုသာ ဖြစ်နေသည်။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထို အစီအစဉ်ကို စိတ်တိုင်းမကျ ဖြစ်နေခဲ့သည်။

ကျောင်းတွင်ထားရှိသည့် အားကစားနည်းများကလည်း ပုံသေ ဖြစ်နေသည်။ သည်အချက်ကိုလည်း ရဲဘော်မော်စီတုန်း မနှစ်သက်ခဲ့ချေ။

၁၉၁၇ ခုနှစ်တွင် ကျောင်း၌ နေ့စဉ် နံနက်ပိုင်း နှစ်ချိန် တက်ပြီးတိုင်း ဆယ်မိနစ်အနားပေးပြီး ထိုဆယ်မိနစ်အတွင်း ကျန်းမာရေး လေ့ကျင့်ခန်းများပြုလုပ်ရန် ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။ လေ့ကျင့်ခန်းများကမူ သမရိုးကျအတိုင်း ပုံသေဖြစ်နေ၏။ ထိုနှစ်တွင် ရှေ့ဆင့်နောက်ဆင့် ကျောင်းသားခုနစ်ယောက် သေဆုံး ခဲ့သည်။

သေဆုံးသူ ကျောင်းသားခုနစ်ယောက်အတွက် လွမ်းဆွတ် တသပွဲကျင်းပချိန်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းက သရော်သည့် သဘော

ပါသော လင်္ကာနှစ်ကြောင်းကို လွမ်းသူ့ပန်းခွေတွင် ရေးသား ချိတ်ဆွဲထား၏။

‘ကျောင်းသားခုနစ်ယောက် ဘာကြောင့်အသက်ဆုံး၊ ဆယ် မိနစ်အချိန်တွင် လေ့ကျင့်ခန်းမလုပ်၍ အသက်ဆုံး’ ဟူ၍ ဖြစ် သည်။ စင်စစ် ထိုဆယ်မိနစ်ဆိုသောအချိန်သည် ကျန်းမာရေး လေ့ကျင့်ရန် လုံလောက်သောအချိန်မဟုတ်ဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ လွမ်းသူ့ပန်းခွေတွင် ရေးသား ချက်မှာ တစ်ကျောင်းလုံးရှိဆရာများနှင့် ကျောင်းသားများအတွက် သင်ခန်းစာရယူဖွယ် ဖြစ်သွား၏။

ကျန်းမာရေးအား အလေးထားရန် နှိုးဆော်ပေးသလို ဖြစ်နေသည်။ နောင်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းအား ကစားခုန်စားနှင့် ပတ်သက်၍ ကျောင်းသားများ၏ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် တာဝန် ပေးအပ်ခဲ့သည်။

ထို့ပြင် ကျောင်းတွင်းကျောင်းပြင် သန့်ရှင်းရေးကိုလည်း ဦးစားပေးစီစဉ်သည်။ ထိုက်သင့်တော်လျော်သော ပြင်ဆင်မှုများ လည်း ရှိလာ၏။ ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်းများကို ဦးစားပေး လာသည်။ ထို့ကြောင့် အမှတ်(၁)ကျောင်းမှ လက်ရွေးစင်များသည် ဆုများ ဆွတ်ခူးနိုင်ခဲ့သည်မှာ ဦးရေအားဖြင့် မနည်းချေ။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းက ကျန်းမာရေးသည် အရေးကြီး ကြောင်း မကြာခဏပြောဖူး၏။ အသိပညာ၊ စိတ်ကျန်းမာရေး တို့သည် ကိုယ်ခန္ဓာ ကျန်းမာသန်စွမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်မှီတွယ်ခြင်း ရှိနေပုံကို ရှင်းလင်းပြောဆိုလေ့ရှိသည်။

ကိုယ်ခန္ဓာလေ့ကျင့်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ အောက်ပါ

အတိုင်း အချက်သုံးချက်ကို ရဲဘော်မော်စီတုန်း ချမှတ်ခဲ့ဖူးသည်။

(၁) လုံ့လဝီရိယရှိရမည်။ နွေဦး၊ နွေရာသီ၊ ဆောင်းဦး၊ ဆောင်း ရာသီမရွေး နေသာသာမိုးရွာရွာ လေတိုက်တိုက် နှင်းထန်ထန် မပျက်မကွက် အစဉ်တစိုက် လေ့ကျင့်ရမည်။ လေ့ကျင့်စဉ် စိတ်ပါဝင်စားမှု အပြည့်အဝရှိရမည်။

(၂) ရဲရင့်ဖျတ်လတ်မှုရှိရမည်။ တွန့်ဆုတ်ဆိုင်းတွ မနေရ။

(၃) ကာယလေ့ကျင့်ခန်းသည် နည်းလမ်းနည်းနည်းနှင့် လွယ်လွယ်ရှိရမည်။ လေ့ကျင့်ခန်းတစ်ခုနှင့်တစ်ခု ကူးပြောင်းရန် အချိန်သည် သိပ်မကြာစေရ။

မစ္စတာရန်ချန်းကျီသည် ‘စုန်လူ’ ‘ကျူးလူ’ တို့၏ အဆို အမိန့်ကို နှစ်သက်လက်ခံသူတစ်ယောက်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ကိုယ်ခန္ဓာ လေ့ကျင့်ခန်းထက် ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်ခြင်းနှင့် စိတ်စွမ်းအင်လေ့ကျင့် ခြင်းကိုသာပြုရန် အထူးအားပေးခဲ့သည်။

အချို့သော ကျောင်းသားများက ဆရာ၏ဩဇာကြောင့် ဆရာ၏ဆန္ဒအတိုင်း ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်သည့် လေ့ကျင့်ခန်းများကို အသားပေး လေ့ကျင့်ခဲ့ကြလေ၏။

သို့သော် ရဲဘော်မော်စီတုန်းကမူ သူ့အလွန်လေးစားသော ဆရာသမား၏ အဆိုအမိန့်ကိုပင် သည်နေရာတွင် လိုက်နာခြင်း မပြုချေ။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းက ဤသို့ ယူဆသည်။

‘လောကတွင် အရာတိုင်းတွင် ရွေ့လျားပြောင်းလဲနေမြဲ။ လူ၏ကိုယ်ခန္ဓာသည်လည်း ပြောင်းလဲနေမြဲ။ နွဲ့ပျောင်းသူသည် ကြီးစားပမ်းစားလေ့ကျင့်လျှင် ကြာသော် လူသန်တစ်ယောက်

ဖြစ်လာနိုင်သည်။ ကျန်းမာသန်စွမ်းသူပင် ဖြစ်လင့်စကား ကျန်းမာရေးကို ဂရုမစိုက်သည်ရှိသော် တဖြည်းဖြည်း ချူချာပြီး နွဲ့ပျောင်းသွားမည်’ ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ကျောင်းသားများ၏အလယ်တွင် ကိုယ်ကာယလေ့ကျင့်ခန်းများကို ဦးစားပေးလေ့ကျင့်ရန် လိုအပ်ကြောင်း ပါးစပ်မှ တဖွဖွပြောဖူးသလို ကိုယ်တိုင်လည်း စံနမူနာပြုအဖြစ် လက်တွေ့လုပ်ဆောင်ပြသည်။

လက်ဝှေ့ကစားနည်း အပါအဝင် ကောင်းနိုးရာရာအားကစားနည်းများကို စုပေါင်း၍ ‘လေ့ကျင့်ခန်းခြောက်မျိုး’ကို တီထွင်ခဲ့သည်။ လက်၊ ခြေ၊ ခန္ဓာကိုယ်၊ ခေါင်းပိုင်း၊ လက်ဝှေ့နှင့် အမြင့်ခုန်စသည့် အမှုအကျင့်များပါဝင်သော လေ့ကျင့်ခန်းဖြစ်လေသည်။

သူသည် နေ့စဉ် နံနက်အိပ်ယာထချိန်နှင့် အိပ်ယာမဝင်ခင်၌ လေ့ကျင့်ခန်းခြောက်နည်းကို တစ်ကြိမ်စီ ပြုကျင့်သည်။ အမှတ်(၁)ကျောင်း၏ စာသင်တန်းများအပြင်ဘက်ရှိ လမ်းကြားသည် အတော်ပင်ကျယ်သည်။

ကျောင်းချိန်တစ်ကြိမ်အပြီး အနားရချိန်တွင် ထိုလေ့ကျင့်ခန်းများအနက် တစ်နည်းနည်းကို လမ်းကြားတွင်လေ့ကျင့်သည်။ စာဖတ်စာရေးရာတွင် အထိုင်ကြာခဲ့သော် ခြေဆန့်၊ ခေါင်းလှည့်စသည့် လေ့ကျင့်ခန်းများကိုပြုခြင်းဖြင့် ထိုင်းမှိုင်းသောစိတ်အာရုံကို လှုံ့ဆော်ပေးလေ့ရှိသည်။

တစ်ခါတစ်ရံ အိပ်ယာမှ တစ်ရေးနိုးချိန် သန်းခေါင်ယံအချိန်များ၌ပင် အခန်းအပြင်ထွက်ပြီး ကိုယ်လက်လှုပ်ရှား လေ့ကျင့်

ခြင်းများ ပြုတတ်လေသည်။

ကျန်းမာရေးအတွက် သူ့အနှစ်သက်ဆုံးနှင့် စွဲစွဲမြဲမြဲကျင့်သုံးခဲ့သောနည်းလမ်းမှာ ရေအေးနှင့်ရေချိုးခြင်းပင်။ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ရေအေးနှင့်ပင် ရေချိုးခဲ့သည်။

သူသည် ကျောင်းသား(၂၀)ကျော်ကို ဖွဲ့စည်း၍ နံနက်တိုင်း ရေတွင်းသို့ စုဝေးသွားရောက်ပြီး အပြန်အလှန် ရေချိုးပွတ်တိုက်ခြင်းများ ပြုကျင့်လေသည်။

ဆောင်းရက်၊ မိုးရက်နှင့် ဆီးနှင်းထန်ပြီး လေအေး၊ တိုက်ခတ်နေသည့်အချိန်များတွင်ပင် အပေါ်ပိုင်းကိုချွတ်ပြီး ကျောင်း၏ အနောက်ဘက်ထောင့်တွင် ပြေးလွှားခုန်ပေါက်ပြီး လှုပ်ရှား၍ ကိုယ်ကို ပွတ်တိုက်လေ့ရှိသည်။

ဤသို့ ကျန်းမာရေးအတွက် လှုပ်ရှားခြင်းကို ကျောင်းသားများက ‘မိုးရေချိုးခြင်း၊ လေရေချိုးခြင်း၊ နှင်းရေချိုးခြင်း’ ဟု ခေါ်ဝေါ်သတ်မှတ်ကြသည်။

တစ်ခါက ကျောင်းတွင် အားကစားပြိုင်ပွဲ ကျင်းပနေသည်။ ရုတ်တရက် မိုးကြီးရွာချသည်။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည်သာ မိုးရွာသည်ကို ပဓာနမထားဘဲနေသည်။ ကျောင်းသားအားလုံး မိုးခိုပြီးမှပင် သူလည်း စာသင်ခန်းသို့ ပြန်ဝင်သည်။ သူတစ်ကိုယ်လုံး ရွံ့ရွံ့စိုနေတော့၏။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း နှစ်သက်သည့် ဒုတိယအားကစားနည်းမှာ ရေကူးခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ရေကူးခြင်းသည် စင်စစ် သူငယ်စဉ်ဘဝကပင် ကြိုက်နှစ်သက်ခဲ့သည့် ကစားနည်းပင်။ နွေရာသီတွင် ကျောင်းဆင်းချိန်၌ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း အုပ်စုဖွဲ့၍

‘ရှန်းကျန်း’ နှင့်မလှမ်းလှသော ‘နန်ဟူ’ ကွေ့သို့ သွားရောက်၍ ရေကူးကြသည်။ အမှတ်(၁)ကျောင်း၏ မှတ်တမ်းအရ ရဲဘော် မော်စီတုန်းသည် ၁၉၁၇-ခုနှစ်တွင် ကျောင်းသားသမဂ္ဂကို ဦးဆောင်စဉ် သူ့ရေကူးအဖွဲ့သို့ ပါဝင်ကြသည့် ကျောင်းသား ဦးရေမှာ အယောက်ရှစ်ဆယ်ကျော်ပင်ရှိသည်ဟုဆိုသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းနှင့် သူ၏သူငယ်ချင်း ‘ချိုက်ဟိုရှိုင်း’ တို့သည် ဆောင်းဦးဝင်ပြီး နောက်ပိုင်း၌ပင်လျှင် ‘ရှန်းကျန်း’ မြစ်တွင် ရေကူးမြဲ ဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။

နွေရာသီကျောင်းပိတ်ရက်တွင် အုပ်စုဖွဲ့၍ ‘ရွက်လူစန်း’ တောင်သို့သွားပြီး စခန်းချသည်။ ညနေပိုင်းတွင် ကျွန်းဆွယ် သဏ္ဍာန် ရှိသည့်နေရာ၏ အစွန်ဘက်သို့ ရေကူးသွားလေ့ရှိသည်။

ရေကူးပြီးနောက် သဲသောင်ခုံတွင် အညောင်းဆန့်ခြင်း၊ အိပ် စက်အနားယူခြင်း၊ အပြေးပြိုင်ခြင်းများ ပြုလုပ်မြဲဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။

သည်ကြားထဲ လူ့ဘဝ၊ တိုင်းရေးပြည်ရေး၊ ပညာလေ့လာ ဆည်းပူးရေးတို့နှင့်ပတ်သက်ပြီး လွတ်လွတ်လပ်လပ် တပျော်တပါး ဆွေးနွေးကြသည်ဟုလည်း သိရ၏။

ခံနိုင်ရည်ကိုကျင့်သော မော်

ရဲဘော်မော်စီတုန်း ကြိုက်နှစ်သက်သော တတိယလေ့ ကျင့်မှုမှာ တောင်တက်ခြင်း၊ ရပ်ဝေးခရီးထွက်ခြင်းနှင့် အခြား ဒေသတွင် အိမ်တွင်၌မအိပ်ဘဲ အိမ်ပြင်၌ အိပ်စက်နားနေခြင်းမျိုး ဖြစ်သည်။

ကျောင်း၏အနောက်ဘက် တောင်လျှောက်လေးပေါ်တွင် တစ်ကျောင်းလုံးရှိ ကျောင်းသားများနှင့်ဆရာများက တညီတညွတ် တည်း အားကစားကွင်းကို တည်ဆောက်သည့် အထိမ်းအမှတ် အနေနှင့် ‘ကျွင်းကြည်ထင်’ ဇရပ်ကလေးကို တည်ဆောက်ထား၏။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းနှင့် ရဲဘော်‘ကျန်းခွန်းတိ’တို့သည် ဇရပ် ကလေးအတွင်း၌ပင် စာဖတ်ခြင်း၊ ဆွေးနွေးခြင်းပြုရသည်ကို အလွန်နှစ်သက်ကြလေ၏။

ညဘက်တွင်မူ အများအားဖြင့် ဇရပ်၏ပြင်ပတွင် အိပ်စက်အနားယူလေ့ရှိသည်။ ကျောင်းပိတ်ရက်များတွင် ခရီးထွက် ၍ လေ့လာခြင်းမျိုးကို အထူးလိုလားသည်။

‘ရွက်လူစန်း’ နှင့် ‘ရှန်းကျန်း’ မြစ်နံဘေးရှိ တောင်တန်း များသည် သူတို့၏ ခြေစကြာလှည့်ရာ နေရာများတည်း။ တခါတရံ မောပန်းပြီး ခြေကုန်လက်ပမ်းကျချိန်များတွင် ဘုန်းကြီးကျောင်း သို့မဟုတ် တစ်နေရာတွင် ခိုဝင်အိပ်စက်လေ့ရှိကြ၏။

ရေအေးနှင့်ရေချိုးခြင်း၊ မိုးရေနှင့် ရေချိုးခြင်း၊ အကာအရံ မဲ့ ရွက်ထည်မိုးအောက်တွင် အိပ်စက်ခြင်းတို့သည် အလေ့အကျင့် မရှိသူ လူသာမန်တစ်ယောက် ပြုလုပ်ရန်မလွယ်သည့် အလေ့ အကျင့်များ ဖြစ်သည်။

သို့သော် ထိုသို့ပြုခြင်းမှ ရဲရင့်သည့်စိတ်ဓာတ်၊ လုပ်ရဲ ကိုင်ရဲသည့်စိတ်ဓာတ်၊ ခံနိုင်ရည်ခွဲတို့ကို လေ့ကျင့်ပေးရာရောက် သည်ဟု ရဲဘော်မော်စီတုန်းနှင့် အပေါင်းအပါတို့က စွဲမြဲစွာ ယူဆ ထားကြ၏။

ထိုသို့ ပြုဖန်များ၍ ရက်လကြာသည်ရှိသော် ထူးဆန်း

သည် ခုခံအားတစ်မျိုးကို ရယူနိုင်ကြပေမည်ဟုလည်း ယုံကြည်ကြ၏။

‘စိတ်ဓာတ်ကို တိုးတက်စေ၊ အန္တရာယ်ကို ကြမ်းတမ်းစေ’ ဆိုသောစကားမှာ သူတို့တတွေ၏ ဆောင်ပုဒ်ပင် ဖြစ်လေသည်။

ညတစ်ညတွင် မိုးလည်းသည်းထန်သည်။ လေပြင်းလည်း လာ၏။ မိုးကြိုးနှင့် လျှပ်ပန်းလျှပ်နွယ်များကလည်း တထိန်းထိန်း တလက်လက်ရှိ၏။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ‘ချိုက်ဟိုရှိန်း’ ၏အိမ်သို့ တစ်ကိုယ်လုံးစွတ်စိုလျက် ရောက်သွား၏။

စင်စစ် သူသည် ‘ရွက်လှစန်း’တောင်ထိပ်မှ ပြေးဆင်းလာခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ဤသို့ လေပြင်းလည်းနှင့် မိုးလည်းဆင်နေသည့်အခါမျိုးတွင် သူ၏ခံနိုင်ရည် ဇွဲနှင့်သတ္တိကို စမ်းသပ်ခြင်းသာ လျှင် ဖြစ်လေသည်။ ‘ပြည်သူ့သစ်ပညာရေးအသင်း’ ကို ဖွဲ့စည်းပြီးသည်တွင် ကျောင်းပိတ်ရက်၌ သူတို့လူစုသည် ‘ရွက်လှစန်း’ တောင်ပေါ်တွင် တည်းခိုကြ၏။ ကိုယ်တိုင်ပင်ပန်းခံ၍ ရေငင်ပြီး ထမင်းချက်သည်။ ပဲနှင့်ဆန်ကို ရောပြီးချက်သည့်ထမင်းကို အလှေအကျင့်လုပ်၍ စားကြသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုကျောင်းသားတစ်စုအား ခေါင်းဆောင်၍ ဤသို့ တပင်တပန်း အဆင်းရဲခံကာ လေ့ကျင့်ခြင်းသည် တိုင်းပြည်နှင့်လူမျိုးအတွက် တစ်ချိန်တစ်ခါတွင် လိုအပ်လာမည့် တိုက်ပွဲအတွက် အထောက်အကူရစိမ့်သောငှာ လေ့ကျင့်ခြင်းပင်။

အခန်း (၄)

မှတ်စုနှင့် ဝေဖန်ချက်များ မီးဘေးမှ လွတ်လာသည့် မှတ်စုစာအုပ်နှစ်အုပ်

ရဲဘော် မော်စီတုန်းသည် အမှတ်(၁)ကျောင်းတွင် နေထိုင်ခဲ့စဉ်အတွင်း ကျောင်းသင်ဘာသာရပ်များအပြင် ပြင်ပဗဟုသုတနှင့်စာပေများကို အပန်းတကြီး လေ့လာခဲ့သည်။ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နှင့် တွေးခေါ်ယူခြင်း၊ ဝေဖန်သုံးသပ်ခြင်းတို့ကို ပိုင်နိုင်စွာကျင့်သုံးခဲ့သည်။ ထိုအချက်အလက်များကို ကျန်ရစ်ခဲ့သော သူ၏ မှတ်စုစာအုပ်တစ်အုပ်မှ လေ့လာ၍ ရနိုင်ပေသည်။ သည်မှတ်စုစာအုပ်သည်လည်း မီးဘေးမှကင်းလွတ်ပြီး ပြုအဖြစ်သို့ မရောက်ရှိခဲ့ခြင်းကြောင့်သာ အလွန်ရှားပါးသည့် သမိုင်းဝင် အဖိုးတန်မှတ်တမ်း

တစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။

အမှတ်(၁)ကျောင်းတွင်နေစဉ်အတွင်း ရဲဘော်မော်စီ တုန်းသည် စာဖတ်မှတ်စု၊ နေ့စဉ်မှတ်တမ်း၊ သတင်းစာပါ ကောက် နုတ်ချက် စသည့် မှတ်စုစာတမ်းများကို ထားရှိခဲ့သည်။ သူ ထားရှိ စုဆောင်းခဲ့သော မှတ်စုမှတ်တမ်းများသည် တောင်းတစ်တောင်း ပြည့်သည်အထိပင် များပြားလေသည်။ ‘ရှုန်းထန်’ ‘ရှောင်စန်း’ အိမ်တွင် သိမ်းဆည်းထားခဲ့သည်။ ‘မာလွတ်အရေးအခင်း’ ဖြစ်ပွား ပြီးနောက် သူ၏ ဆွေမျိုးသားချင်းများက ဖောက်ပြန်ရေးသမား များ၏ နှိပ်ကွပ်ခြင်းရန်မှ ကင်းလွတ်စိမ့်သောငှာ သူ၏စာအုပ် စာတမ်းပေါင်းစုံနှင့် မှတ်စုများကိုလည်း အနောက်ဘက်တောင် ပေါ်တွင် မီးရှို့ခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ပြာပုံအနီး မီးဘေးလွတ်လာ သော ဤမှတ်စုနှင့် ဝေဖန်ချက်စာအုပ်နှစ်အုပ်ကို တစ်ယောက် ယောက်က ကယ်တင်ခဲ့ပြီး တပြည်လုံး လွတ်လပ်ရေးရသည်အထိ သိမ်းဆည်းထားခဲ့သည်။

မှတ်စုမှာ လိုင်းကိုးကြောင်းပါသည့် အတည့်ရေးစာအုပ် ဖြစ်သည်။ ရွက်ရေ ၄၇ ရွက်၊ စာမျက်နှာ ၉၄ မျက်နှာရှိသည်။ စာလုံးရေ တစ်သောင်းကျော် ပါရှိ၏။ ရှေ့ပိုင်း ၁၁ ရွက်မှာ ‘လီဆောင်း’ နှင့် ‘ကြိုကိုး’ လင်္ကာကို လက်ရေးလှကူးထားခြင်း ဖြစ် သည်။ ‘လီဆောင်း’၏ အပေါ်ဘက်တွင် စာပိုဒ်တိုင်း၏ အဓိက အချက်ကို ရေးမှတ်ဖော်ထုတ်ထားသည်။ နောက်ပိုင်း ၃၆ ရွက်တွင် ‘စာသင်ခန်းမှတ်စု’ဟုခေါင်းစဉ်တပ်ထားသည်ကို တွေ့ရ၏။ အဓိက ရေးသားထားချက်မှာ ကိုယ်ကျင့်တရားဘာသာရပ်နှင့် တရုတ် စာပေဆိုင်ရာ မှတ်စုတို့များ ဖြစ်သည်။ ၁၉၁၃-ခု ၁၉၁၄-ခုနှစ်

အထိ ဆရာကြီး ‘မစ္စတာရန်ချန်းကျိ’ ၏ စာသင်စဉ် မှတ်ထားသည့် မှတ်စုမှန်း သိသာလေသည်။ ၁၉၁၄-ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေသည့် မစ္စတာ‘ရန်’ ရေးသားသော ‘ကျမ်းဂန်စကား မျိုးတူမှတ်စု’နှင့် ကိုက်ကြည့်မည်ဆိုလျှင် ဤမှန်းဆချက်သည် မှားအံ့မထင်။ ‘လီဆောင်း’ နှင့် ‘ကြိုကိုး’ နှစ်ပုဒ်စလုံးကို အပြည့်အဝတစ်လုံး မကျန် ရေးသားထားသည်။ လက်ရေးအလွန်သပ်ရပ်သည်။ အလွန် ကြိုက်နှစ်သက်ပုံပေါ်သည်။

‘စာသင်ခန်းမှတ်စု’ ကို အတော်ပင် ကျယ်ကျယ်ဝန်းဝန်း မှတ်သားထားသည်။ ပညာရေးဆောင်းပါးနယ်ပယ်တွင် ရှေ့ခေတ် စာပေပညာရှင်အများအပြား၏ အပြောအဆို၊ အတွေးအခေါ် စုံစုံလင်လင် ပါရှိ၏။ ထို့ပြင် သမိုင်းတလျှောက် ခေတ်အမျိုးမျိုးမှ နိုင်ငံရေးအခြေအနေနှင့် လူပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း မှတ်သားထားသည်။ ရံဖန်ရံခါ နိုင်ငံခြား ကမ္ဘာကျော်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများနှင့် ပတ်သက်၍ လည်း ဝေဖန်ချက်များ ရေးမှတ်ထားသည်။ နပိုလီယံ၊ ဆီဇာ စသည့်သူများနှင့်ပတ်သက်၍ ထင်မြင်ယူဆချက်များကို ဝေဖန်ထား သည်။ အချို့စာမျက်နှာများတွင် သဘာဝသိပ္ပံဗဟုသုတများကို မှတ်သားထားသည်။ ဖတ်ခဲ့သမျှ စာအုပ်ဆောင်းပါးတိုင်းတွင် တွေ့ရှိခဲ့သမျှသော အကြောင်းအချက်၊ စကားပုံ၊ အဆိုအမိန့်၊ အဓိကဆိုလိုချက်နှင့် သတိပေးချက်များကို သီးခြားရေးမှတ်ထား လေသည်။ ရံဖန်ရံခါ ဝေဖန်ချက်ကိုပါ ကြားညှပ်ရေးမှတ်ထားတတ် သေး၏။ ဤဝေဖန်သုံးသပ်ချက်အားလုံးသည် ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ ကိုယ်ပိုင်ဝေဖန်သုံးသပ်ချက်ချည်း မဟုတ်သည့်တိုင် အများအားဖြင့် သူ့အဘော်များသာ ဖြစ်လေသည်။

သည်မှတ်စုများအရ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ကျောင်းသား လူငယ်ဘဝ၌ စာဖတ်ကြွယ်ဝပုံ၊ ဆင်ခြင်ဉာဏ်သုံးပုံ၊ အချက်ကျကျ ဝေဖန်သုံးသပ်တတ်ပုံတို့ကို တစေ့တစောင်း လေ့လာခွင့် ရနိုင်ပေသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ကိစ္စအသေးအမွှားများ၊ ထူးဆန်းသည့်ဖြစ်ရပ်နှင့် ကိန်းဂဏန်းအထောက်အထား လေ့လာရေးလုပ်ငန်းများတွင် အာရုံစူးစိုက်မှုမရှိကြောင်း သိရသည်။

စိတ်နှင့်ရုပ်၊ အုပ်ချုပ်မှုနှင့်ဆူပူမှု၊ မြင့်မြတ်ခြင်းနှင့် နိမ့်ကျခြင်း၊ ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးစနစ် အစရှိသည်တို့ကိုသာ အထူးဂရုစိုက် တာဝန်တည်း လေ့လာခဲ့လေသည်။ ဤအချက်သည် သူ၏ လူ့သဘာဝရှုထောင့်ကို အစပျိုးထူထောင်ချက်လည်း ဖြစ်သလို၊ ခိုင်ခံ့စွဲမြဲသော စမ်းသပ်ချက်တစ်ရပ်လည်း ဖြစ်လေသည်။

ထိုမှတ်စုတွင် ပို၍ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည့် အချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

ရှေးဦးစွာ လူသည်မြင့်မြတ်သော ရည်မှန်းချက်ရှိရမည်။ မိမိကိုယ်မိမိ သူတော်စင်အနေဖြင့် သတ်မှတ်၍ ကျင့်ဆောင်ရမည်။ လူဟူသမျှသည် မိမိအတွက် ခရီးပန်းတိုင်တခုခုကို မလွဲမသွေထားရမည်။ ထို့နောက် မိမိ၏ အပြောအဆို အပြုအမူအားလုံးတို့သည် မိမိထားရှိသည့်ပန်းတိုင်နှင့် လိုက်လျောညီထွေရှိရမည်ဟု သူယူဆသည်။

သူဆိုလိုသောရည်မှန်းချက်သည် အမြင့်ဆုံးသော ရည်မှန်းချက်မျိုးကို ဆိုလိုသည်။ သူ၏မှတ်စုတွင် ဤသို့ရေးထား၏။

‘ငါ’ ဟူသည် နယ်ကိုချဲ့ပြီး စကြာဝဠာတစ်ခုလုံးကို ‘ငါ’ အကြီးကြီးတစ်ခု ဖြစ်စေရမည်။ တစ်ခုသော ‘ငါ’ သည် ‘ငါ’ အသေးဖြစ်သည်။ စကြာဝဠာမှ ‘ငါ’ သည် ‘ငါ’ အကြီး ဖြစ်သည်။ တစ်ခုသော ‘ငါ’ သည် အခြားခန္ဓာမှ ‘ငါ’ ဖြစ်သည့် စကြာဝဠာမှ ‘ငါ’ စိတ်ဓာတ်ဝိညာဉ်တိုင်းမှ ‘ငါ’ ပင်တည်း။

‘ငါ’ အကြီးနှင့် ‘ငါ’ အသေးဟူသည့်ပြဿနာကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် သူသည် ရှေးဟောင်းပညာရှင်နှင့် သူရဲကောင်းများကို အတုယူထားသည်။

မှတ်စုတွင် ဤသို့ဖော်ပြထားသည်။
‘သူတစ်ဦးက ဤသို့ဆိုခဲ့သည်။ ‘ကျုပ် ရှေးက သူတော်ကောင်းများကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် အိုးခြေ အိမ်ခြေ ပျက်သော်မှလည်း ပူဆွေးကြောင့်ကျခြင်းဟူ၍ မဖြစ်ရှိ။’

‘မြွေပွေးသည် လက်ကို ကိုက်ခဲ့သည်။ သူ့ရဲကောင်းသည် လက်ကို ဖြတ်ပယ်၏။ လက်ကို မမြတ်နိုးသည် မဟုတ်။ မြတ်နိုးသည်သာ။ ဤလက်ကို မဖြတ်ပါက တစ်ကိုယ်လုံး မြွေ ဆိပ်ပျံ့နှံ့ပြီး ဆိုးဝါးဆုံးသောအခြေသို့ ရောက်နိုင်သည်။ လက်ထက် ကိုယ်ခန္ဓာကို ပိုပြီးခင်မင်ရမည်။ သူတော်စင်တို့မှာလည်း လောကရှိ လူမျိုးစုံကို ကိုယ်ခန္ဓာအဖြစ် မှတ်ယူသည်။ မိမိ၏တစ်ကိုယ်နှင့် တစ်အိမ်ထောင်ကို လက်အဖြစ်ဖြင့် မှတ်ယူသည်။ လူအများကို ချစ်ခင်နှစ်သက်၍ မိမိ၏ကိုယ်နှင့် အိမ်ယာကို

မချစ်ခင် မနှစ်သက်တော့ပါ။ မိမိ၏ တစ်ကိုယ်နှင့် တစ်အိမ်ထောင် ပျက်ကြွေသော်လည်း အခြားသူတို့နှင့် သူတို့၏ အိမ်ခြေထောင်ပေါင်း တည်တံ့နေသဖြင့် သူတော် စင်သည် စိတ်ငြိမ်သက်ပြီး ချမ်းမြေ့နိုင်လေသည်။

စာတွေ့ကို လက်တွေ့နှင့်ပေါင်းစပ်ရန် အရေးကြီးသည်ဟု ရဲဘော်မော်စီတုန်းခံယူသည်။ သည်အချက်သည် ခက်ခဲပြီး၊ သည် အကျင့်သည် နက်နဲကြောင်း သူယူဆထားလေသည်။ ပညာကို လက်တွေ့မှရခြင်းသည်သာ တန်ဖိုးကြီးကြောင်း သူယူဆထားလေ သည်။

‘လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကို အလေးမမူလျှင် သီးနှံရ ရန်အတွက် အခက်အခဲကို သိမည်မဟုတ်’

‘ပိုးချည်ရက်လုပ်သည့်လုပ်ငန်းနှင့် ဝေးကွာလျှင် အင်္ကျီဘယ်လိုရသည်ကို သိနိုင်မည်မထင်’

‘ယခုအချိန်တွင် အဓိကအချက် နှစ်ချက်ရှိ သည်။ မိမိကိုယ်မိမိ အလေးထားပါ။ မိမိကိုယ်မိမိ တင်း ကျပ်စွာချုပ်ကိုင်ပါ။ သူတပါးကို အပြစ်မတင်ပါနှင့်။ ဒုတိယအချက်မှာ ပစ္စုပ္ပန်နှင့် ဆက်သွယ်မှုရှိပါ။ ဥပမာ ဆိုသော် သမိုင်းကိုလေ့လာလျှင် ပစ္စုပ္ပန်အခြေအနေနှင့် မျက်မှောက်ခေတ်ကို အလေးထားဆက်စပ်ရမည်။ မိမိ နှင့်သက်ဆိုင်သောကြောင့်ဖြစ်သည်’ ဟူ၍ ရဲဘော်မော်စီ တုန်း၏မှတ်စုတွင် ရေးမှတ်ထားခဲ့၏။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ဂုဏ်ပကာသန အဝန်အရာများ ကို မက်မောခြင်းမရှိ။ သူ၏မှတ်စုတွင် အောက်ပါအတိုင်း ရေးမှတ်

ထားသေးသည်။

‘သူတော်စင်မှန်လျှင် အမှန်တရားအတွက်သာ အားထုတ်ကြိုးကုတ်မည်။ ဝမ်းစာအတွက် အားထုတ်မည် မဟုတ်။ ရည်မှန်းချက်တစ်ခု ချထားမြဲ။ ဤရည်မှန်းချက် သည် ဝမ်းဗိုက်ကို ဖြည့်တင်းခြင်း၊ ကိုယ်ခန္ဓာကို နွေးထွေး စေခြင်းအတွက် ကြိုးပမ်းရန်မဟုတ်။ ဘုရင်မင်းမြတ် ဖြစ်သော်မှလည်း ဤဆန်စပါးကို စားနေရသည်။ ဤ အဝတ်အထည်ကို ဝတ်ရသည်။ ထိုကြောင့် ဝမ်းခြင်းနှင့် ကိုယ်ခန္ဓာနွေးထွေးခြင်းသည် ရည်မှန်းချက်ဟု လုံးဝမဆို နိုင်ချေ။’

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် အလုပ်လုပ်ရာတွင် ပြတ်သား တိကျခြင်း၊ စေ့စပ်သေချာခြင်း၊ သူတပါးထက် ထူးချွန်သာလွန်ခြင်း များကို အားပေးသည်။

‘ပြဿနာတစ်ခုကို တိတိကျကျ ကိုင်တွယ်နိုင်ရန် လိုသည်။ ပြတ်သားကြည်လင်စွာ ထိုးဖောက်ပြန်နိုင်ဖို့ လိုသည်။ သို့ဆိုလျှင် မအောင်မြင်ခြင်းဟူသည် မရှိနိုင်။ ရှင်းလင်းစွာ သိရှိပြီးမှ ပြတ်သားစွာ ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။ ရှင်းလင်းစွာလည်း သိရှိပြီးဖြစ်လျှင်၊ ပြတ်သားစွာလည်း ဆုံးဖြတ်ပြီးဖြစ်လျှင် ဆောင်ရွက်ဖော်ဆောင် ရာ၌ မအောင်မြင်နိုင်သော အရေးကိစ္စဟူသည် မရှိပြီ’

‘လူ့လောကတွင် ခက်ခဲသည့်အရာ တစ်ခုသာ လျှင်ရှိသည်။ အခြားမဟုတ်။ စေ့စပ်သေချာခြင်းပင်။ အရာတိုင်းကို လျစ်လျူမရှုဘဲ ကိစ္စအသေးအမွှားမှ အကြီး

အမားအထိ ဂရုစိုက်ဆောင်ရွက်သော် အောင်မြင်ရန် မခဲယဉ်းပါ။ သို့မဟုတ်ဘဲ အသေးအဖွဲ့များကို ဂရုမစိုက်ခဲ့လျှင် ကိစ္စကြီးများပင် ပျက်စီးနိုင်သည်။ ကြီးကြီးစားစားနှင့် အမှုကိစ္စ အသေးအမွှားကလေးများကအစ အလေးထားသဖြင့် အောင်မြင်မှုရသူမှာ 'ထောင်ကိန်းကုန်း' ဖြစ်သည်။ ဤအသေးအမွှားကလေးများကို လျစ်လျူရှုခဲ့သဖြင့် အကြီးအကျယ် ဆုံးရှုံးနစ်နာ၍ နာမည်ပျက်ခဲ့သူမှာ 'ဆီဆာ' ပင်တည်း။

'လူတော်လူကောင်းမည်သည် မိမိ၏ ထူးချွန်ရာဖြင့် မကြွားဝါ။ တပါးသူတို့၏ ထူးချွန်ရာများကို ပေါင်းစည်းပြီး မိမိ၏ထူးချွန်ရာကို ပေါင်းဆင့် ပါရမီဖြည့်လေ့ရှိမြဲတည်း' စသည်ဖြင့် ရေးမှတ်ခဲ့သည်။

စတုတ္ထအနေနှင့် အားစိုက်ရန်နည်းလမ်းသည် ကြာရှည်စုဆောင်းမှုအပေါ်တွင် အခြေခံကြောင်း သူ သိမြင်ယူဆ၏။ မှတ်စုတွင် ဤသို့ရေးမှတ်ထားခဲ့၏။

'ကမ္ဘာပေါ်တွင် မစစ်မှန်သော၊ ကြာရှည် မစုဆောင်းသောအရာတို့သည် အသုံးချနိုင်မည်မဟုတ်။ အားအင်ဖြင့် မိုးကောင်းကင်ကို မ၍မရနိုင်။ အသက်အားဖြင့် လောက၏ အခက်အခဲကို မဖြေရှင်းနိုင်သော်လည်း စိတ်ဓာတ်အားဖြင့် လောက၏ စောင်းနိုးမိသောဘက်သို့ မတိမ်းနိုင်သောသူသည် မည်သို့မျှ ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် အောင်မြင်ဖွယ်ရာမရှိ'

အထက်ပါမှတ်စုတွင် ရေးမှတ်ချက်များကို ကြည့်ခြင်းအား

ဖြင့် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုငယ်ရွယ်စဉ်ကပင် မည်မျှ ကြိုးစားပမ်းစားအရာမျိုးကို လေ့လာရှာမှီးခဲ့သည်၊ မည်မျှကြီးမားသော ရည်မှန်းချက်မျိုးကို ထားရှိခဲ့သည်ဆိုသည့်အချက်မှာ ပေါ်လွင်ထင်ရှားနေပေသည်။

ထိုအချိန်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ခေတ်ဟောင်းခေတ်သစ်တွေ့ခေါ်ရှင်များ၏ အသိပညာများကို စုဆောင်းသိမှီးလျက်ရှိ၏။ သို့သော် သူ၏ ကိုယ်ပိုင်သုံးသပ်တတ်သော၊ ပိုင်းခြားဝေဖန်တတ်သောအမြင်ကိုမူ မစွန့်လွှတ်။

ထိုကြောင့် ဖတ်ခဲ့သမျှသောစာ၊ ရရှိခဲ့သမျှသော အတွေးအခေါ်တို့ကို ကျေကျေညက်ညက် သုံးသပ်ဝေဖန်နိုင်စွမ်းလည်း ရှိခဲ့၏။ ဝေဖန်ပိုင်းခြားပြီး လက်ခံနိုင်သည်တို့ကို လက်ခံ၍ လိုအပ်သည်တို့ကို အသုံးချနိုင်သည်။

ဤအလေ့အကျင့်နှင့် စွမ်းဆောင်ရည်သည် နောက်ပိုင်း၌ သူ၏အတွေးအခေါ်နှင့် လုပ်ရည်ကိုင်ရည်ကို ကြီးစွာ အထောက်အကူ ပြုလေသည်။

စာအုပ်တစ်အုပ်တွင် စာလုံးရေတစ်သိန်းခန့် ရှိပေသည်။ ထို စာအုပ်ပေါ်တွင် စာလုံးရေ တစ်သောင်းနှစ်ထောင့်တစ်ရာကျော် ဝေဖန်ချက်ကို ရေးထား၏။ ထို့ပြင် ဖတ်ပြီးသောစာအုပ်၏ အကြောင်းများ၊ စကားလုံးများကို မင်ဖြင့် အစက်များ၊ အချောင်းများ၊ မျဉ်းများ၊ စက်ဝိုင်းများဖြင့် တြိဂံပုံများ ကြက်ခြေများဖြင့် မှတ်ချက်ပြုထား၏။

သည်စာဖတ်အကျင့်သည် ထူးဆန်းသည့် အကျင့်အမှုတစ်ခုဖြစ်ပေသည်။ ဤမှတ်ချက်တေးချက်များကို ရဲဘော်မော်စီ

တုန်းဖတ်မှတ်ခဲ့သည့် ‘ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာအရင်းခံ’ စာအုပ်တွင် အများဆုံး တွေ့ရလေသည်။

၁၉၁၇-ခုနှစ် နှင့် ၁၉၁၈-ခုနှစ်သည် ရဲဘော်မော်စီတုန်း အဖို့ အမှတ်(၁)ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းတွင် ပညာသင်ယူသည့် နောက်ဆုံးနှစ်ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်တွင် ပါမောက္ခ ဆရာမစ္စတာ ရန်ချန်ကျီသည် ‘ကိုယ်ကျင့်တရားဘာသာ’ကို သင်ကြားပို့ချဆဲ ဖြစ်၏။ အသုံးပြုသည့်ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်မှာ ‘ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာအရင်းခံ’ စာအုပ်ဖြစ်လေသည်။

စာရေးသူ‘ပိုင်’ သည် ၁၉-ရာစု စိတ္တဆိုင်ရာ ဒဿနိက ပညာရှင်တစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး ရည်ရွယ်ချက်နှင့်အကျိုးအမြတ် ဆိုသည်ကို ပေါင်းစပ်ဆက်နွယ်ပေးလေသည်။

ထိုစဉ်က ကျောင်းသားအများစုသည် ဤဘာသာရပ်ကို စိတ်မဝင်စားကြချေ။ သင်ခန်းစာပို့ချချိန်တွင် အာရုံမစိုက်ကြ။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းနှင့် ကျောင်းသားအနည်းစုကသာ သေချာစွာ အာရုံစိုက်၍ နားထောင်ခဲ့၏။ မှတ်စုများ မှန်မှန်ရေးမှတ်ခဲ့သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်ကို ကြိုက်နှစ်သက်သည်။ စာအုပ်ပါအချက်အလက်များကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် အကဲဖြတ်ဝေဖန်သုံးသပ်ပြီး ‘စိတ်၏အင်အား’ ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ် ရေးခဲ့သည်။

မစ္စတာ‘ရန်’ အလွန်စိတ်သဘောခွေပြီး အလွန်အမင်း ချီးကျူး အမွမ်းတင်ခံရသည့် ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ဖြစ်ပြီး အမှတ်ပြည့် ပေးခဲ့လေသည်။

ထိုအချိန်က အခြေအနေကို ပြန်ပြောင်းစဉ်းစားမိသဖြင့်

ရဲဘော်မော်စီတုန်းက နောင်တွင် ဤသို့ပြန်ပြောခဲ့သည်။

‘ကျုပ်တို့ ထိုစဉ်က စိတ္တအဆိုကိုသာ သင်ခဲ့ရသဖြင့် ရုပ်ခြပ်နှင့်စပ်ဆိုင်သော အကြောင်းယုတ္တိများဆိုင်ရာ စာအုပ်များကို အမှုမဲ့အမှတ်မဲ့ပင် ထားရှိခဲ့ရသည်။ နောင် ထိုစာအုပ်များ တွေ့ရှိရသည်တွင် စိတ်အာရုံကို အလွန်နှိုးဆွနိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။’

ရဲဘော်မော်စီတုန်းကိုယ်တိုင် စိတ်ဝင်တစား ဖတ်မှတ်ခဲ့သည့် ထိုစာအုပ်ကို သူ၏ကျောင်းနေဘက် ကျောင်းသားဟောင်းတစ်ယောက် သိမ်းဆည်းထားခဲ့သည်။ ထိုစာအုပ်ကို သိမ်းဆည်းထားသူမှာလည်း ယုတ္တိဗေဒ၏ အခြေခံသဘောတရားကို လေ့လာစူးစမ်းနေသည့် အတွေးအခေါ်ပညာရှင်တစ်ယောက် ဖြစ်နေလေသည်။

ဤ ‘ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာအရင်းခံ’ စာအုပ်ပေါ်ရှိ ဝေဖန်ချက်များသည် သေသပ်လှသည့်လက်ရေးဖြင့် စာမျက်နှာဘေးလွတ်နေသည့်နေရာနှင့် စာကြောင်းများအကြားတွင် ရေးမှတ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ အသေးဆုံးသောစာလုံးမှာ ပွိုင့် ခုနစ်အရွယ်ရှိ ခဲစာလုံးကဲ့သို့ရှိပြီး မှန်ဘီလူးနှင့်ကြည့်မှ ရှင်းလင်းမြင်သာမည် ဖြစ်သည်။

ဝေဖန်ချက်အများဆုံး ရေးသားထားသည်မှာ အခန်း(၄) ‘အပြစ်နှင့်အဆိုး’ နှင့် အခန်း(၅) ‘စေတနာနှင့် စိတ်ကောင်း’ တို့တွင် ဖြစ်သည်။ စာလုံးရေပေါင်း ငါးထောင်ကိုးရာကျော် ရှိ၏။

ဒုတိယဝေဖန်ချက်အများဆုံးမှာ အခန်း(၆) ‘ကိုယ်ကျိုးမက်သူနှင့်အများကျိုးဆောင်သူ’ ဖြစ်သည်။ စာလုံးရေ တစ်ထောင်

ငါးရာကျော်ခန့် ပါရှိသည်။

တတိယအများဆုံး ဝေဖန်ထားသည်ကတော့ အခန်း(၁) 'အကြောင်းအကျိုးမူရင်းခံနှင့်ပုံစံများ၏ ရှင်းလင်းဖွင့်ဆိုချက်' ဖြစ်သည်။ စာလုံးရေ တစ်ထောင့်တစ်ရာကျော်ခန့်ရှိသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ ဝေဖန်သုံးသပ်ချက်များသည် အများအားဖြင့် မိမိ၏ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာရှုထောင့်၊ လူ့ဖြစ်ရပ် ရှုထောင့်၊ သမိုင်းရှုထောင့်နှင့် စကြိုဝဋ္ဌာရှုထောင့်အသီးသီးမှ အမြင်ကို ပေါင်းစပ်ချဲ့ထွင်ထားခြင်းဖြစ်၏။ မူရင်းစာအုပ်အား ဝေဖန် သုံးသပ်ချက်အမျိုးမျိုးနှင့် အဆင့်ဆင့် ပိုင်းခြားထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။

မူရင်းရေးသားထားချက်အား အတိုချုံး၍ သဘောတူ ချီးကျူးထားခြင်းနှင့် အခန်းလိုက်အပိုဒ်လိုက် အကျဉ်းချုံးပြီး အဘော်ကို ဖော်ပြထားသည်။ တဖန် စာအုပ်၏လွတ်နေသော နေရာအနှံ့အပြားတွင် တရုတ်ပြည်၏သမိုင်းနှင့်ဆက်စပ်ပြီး ရေးမှတ်ထားပြန်လေသည်။

မောင့်ကျို၊ မော့ကျို၊ စုန့်လူ၊ ဝမ်ချမ်စန်း၊ ထန်စိထုန် အစရှိသည့် ပညာရှင်များ၏ အတွေးအခေါ်နှင့် မေလ ၄ ရက် မတိုင်မီက တိုင်းပြည်၏ ပကတိအခြေအနေနှင့် အတွေးအခေါ် ဒီလှိုင်းရိုက်ခတ်ပုံကို ရောပြမ်း တေးမှတ်ထားလေသည်။

နေရာတိုင်း၌ အမှန်တရားကို ရှာဖွေစူးစမ်းချက်များ၊ တိုင်းပြည်ကိုပြုပြင်ရန် ရည်စူးချက်များဖြင့် ပြည့်လျှံနေ၏။

မူရင်းစာအုပ်တွင် ရုပ်ခြပ်နှင့် ဆက်နွယ်မှုနီးစပ်သော နေရာများကို ဝိုင်းပြီး တေးမှတ်ထားတတ်၏။

'ဤစကားသင့်မြတ်သည်'

'ဤအဆိုတိကျသည်'

'ဤယူဆချက်နှင့် သဘောချင်းကိုက်ညီသည်' စသည်ဖြင့် သုံးသပ်ချက်များ ရေးမှတ်ထား၏။

မူရင်းစာအုပ်အား လက်မခံ၊ ဆန့်ကျင်ပြီး မယုံသင်္ကာ ဖြစ်သည့် နေရာတော်တော်များကိုလည်း တွေ့ရသည်။

'ဤသို့မဖြစ်နိုင်'

'သည်သို့မဟုတ်ချေ'

'ဤအပိုဒ်မသင့်လျော်'

'ဤနေရာတွင် သံသယဖြစ်စရာ'

'ဤအချက်ကို လက်မခံချင်' စသည့် ဝေဖန်ချက်များကို လည်း တွေ့ရ၏။

ထိုဝေဖန်ချက်များ၏ ထူးခြားချက်အချို့မှာ အောက်ပါ အတိုင်းပင်။

(၁) မိမိ၏တန်ဖိုးကို အလေးထားရမည်။ လူတစ် ယောက်အား လွတ်လပ်မှုပေးရမည်။ သူ့ဘာသာသူ ဖွံ့ဖြိုးကြီးထွားစေရမည်။ ထိုအချက်နှင့် ပတ်သက်၍ ဝေဖန်ချက်မှာ -

'ကျွန်ုပ်တို့သည် မိမိ၏ကိုယ်ခန္ဓာနှင့်တကွ စိတ် ဓာတ်ရေးရာကိုပါ ဖွံ့ဖြိုးစေရမည်။ မိမိကိုယ်ကိုထိန်းချုပ် ခြင်း၊ ဆန့်ကျင်ခြင်းသည် အပြစ်ကြီးလေး၏။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့တိုင်းပြည်တွင် ကြီးသုံးကြီးနှင့် ဘာသာရေး၊ အရင်းရှင်၊ ဧကရာဇ်တိုင်းပြည် ဟူသည့်အရာတို့သည်

ပြည်သူတို့၏ နတ်ဆိုးကြီး လေးပါးဖြစ်၏။ အားလုံးကို အပြတ်သုတ်သင် ရှင်းလင်းပစ်ရမည်သာ။ နတ်သိကြားကို ယုံကြည်မည့် အတူတူ မိမိကိုယ်ကို အဘယ်ကြောင့် မယုံကြည်အပ်သနည်း။ မိမိကိုယ်သည် နတ်ပင်ဖြစ်သည်။ သည့်ပြင်နတ်သည် ရှိသေးသလော။

(၂) မူရင်းစာအုပ်ရှိ ခုခံတိုက်ခိုက်ခြင်း၊ အကောင်း အဆိုး ခွန်တွဲယှဉ်ပြိုင်ခြင်းနှင့် လူသားတိုးတက်ဖြစ်ပေါ်မှု စသည့် အဆိုကို ချဲ့ထွင်ပေးခဲ့သည်။

ဥပမာအားဖြင့် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ အရာခပ်သိမ်းနှင့် ယှဉ်ကျေးမှုများသည် ခုခံတိုက်ခိုက်မှုကြောင့် အောင်မြင်ခဲ့ သည်။ (မူရင်းစာအုပ် စာမျက်နှာ-၁၀၆)ဟူသည့် စာပိုဒ် ပေါ်တွင် မှတ်ချက်ရေးသားထားသည်မှာ မြစ်ရေသည် ကုန်းပြင်မြင့်၏ အတားအဆီးကြောင့် ရေအားပိုကြီးလာ ၍ အားမာန်ပိုပြင်းလာသည်။ လေသည် တောင်၏ကာ ဆီးမှုကြောင့် အရှိန်အဟုန်ပြင်းစွာ ဟစ်အော်၍လာလေ သည်' ဟူ၍ဖြစ်သည်။

တဖန် 'သမိုင်းတလျှောက် အသက်ရှင်ခဲ့ နေထိုင် ခဲ့သည့်ပုံစံမှာ အကောင်းနှင့်အဆိုး ယှဉ်ပြိုင်ခြင်းအားနှင့် တိုးချဲ့လာခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ (မူရင်းစာအုပ်စာမျက်နှာ- ၁၀၉) ဟူသည့် အပိုဒ်ပေါ်တွင် 'ကျွန်တော် သမိုင်းဖတ်ရှု ရာတွင် 'ကျန့်'ကို စစ်နိုင်ငံကလေးများခေတ်၊ 'လျို'နှင့်ရှုန့် အာဏာလုသည့်ခေတ်၊ 'သုံးပြည်ထောင်' စစ်အင်အား၊ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး စသည့် အင်အားအခြေ

အနေများ ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သည့်ခေတ်ကို အထူးစိတ်ဝင်စား ခဲ့သည်။ ထိုအချိန်များတွင် အခြေအနေအမျိုးမျိုး ပြောင်း လဲဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ပညာရှင် လူတော်လူကောင်း အများအပြား ပေါ်ထွန်းခဲ့သည်ဟူ၍ မှတ်သားထား လေ၏။

(၃) ဓလေ့ထုံးတမ်းဟောင်းကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် အတွေးအခေါ်သစ်ကို လိုက်စားသည်။ အတွေးအခေါ်နှင့် ပညာ၏ အကျိုးသက်ရောက်ပုံကို အလေးထားခဲ့သည်။

မူရင်းစာမျက်နှာ-၁၁၆ တွင် 'အဟောင်းကို ပြုပြင် ပြောင်းလဲရန် အငွေ့အသက်ကိုပင် တားဆီးသည်။ အတိတ်သည် ပစ္စုပ္ပန်ကို ဖိနှိပ်အနိုင်ယူ၍ ခေတ်သစ်ကို လိုလားသည့်စွမ်းအင် တဖြည်းဖြည်း ကုန်ခန်းဆုတ်ပါးစေ သည်။ ဤအခြေ အနေတွင်ရှိခဲ့သော ကမ္ဘာလောကသည် ပျက်စီးခြင်းသို့ ဆိုက်ရောက်လတ္တံ့' ဟူသော စာပိုဒ်ပေါ် တွင် 'ပြည်သူ့တရုတ်ပြည်သည်လည်း ဤအခြေအနေ ဆိုက်ရောက်နေသည်' ဟူ၍ မှတ်ချက်ရေးထား၏။

အောက်ပါတို့မှာ အခြားနေရာများတွင် တေးမှတ်ထား သော ကောက်နုတ်ချက်များ ဖြစ်သည်။

'ဤသို့သော အဟောင်းသည်သာမှန်၍ အသစ် သည် မှားသည်ဟူသည့် အတွေးအမြင်မျိုးကို ကျွန်တော် တို့တိုင်းပြည်တွင်သာမက အနောက်တိုင်းတွင်လည်း တွေ့ ရလေသည်။'

'အသိပညာသည် လူ၏စိတ်ကို လုံးဝ ဩဇာ

မသက်ရောက်ဟူသောအဆိုသည် မှား၏။ အသိပညာသည် လူ၏စိတ်ကို များစွာမှပင် လွှမ်းမိုးပြီး အရှိန်အဟုန် ပျံ့နှံ့နိုင်လေ သည်။ လူသားတို့၏ တိုးတက်မှု၊ တော်လှန်မှု၊ အမှားကို ပြုပြင်မှု စသော စိတ်ဓာတ်တို့သည် အသိပညာသစ်အရ လမ်းညွှန်ဦးဆောင်မှုပေး၍ လှုပ်ရှားခြင်းသာ လျှင်တည်း။’

(၄) လက်တွေ့ဖြစ်ရပ်ကို အလေးထားသည်။ မျက်မှောက်ခေတ်ကို အလေးထားသည်။ လက်တွေ့လုပ်ဆောင်မှုကို အလေးထားသည်။

ဥပမာ။ ။ သိမ်းငှက်သည် မိုးကောင်းကင်ယံ၌ ပျံသန်းနိုင်ခြင်းမှာ လေထု၏ ခုခံမှုပင်ဖြစ်သည်။ သို့သော် အသင်သည် လေထုကို မခံစားရလျှင် သာ၍ပင် လွတ်လွတ်လပ်လပ် ပျံသန်းနိုင်မည်သာ။ ဤစကားသည် ‘ခန်းထယ်’ က သူထူးတစ်ယောက်ကို သရော်ခနဲခြင်းဖြစ်သည်။ သိရသည်မှာ အသိတရားသည် လက်တွေ့ဖြစ်ရပ်မှ စတင်သည်။ (မူရင်းစာမျက်နှာ-၁၀၇) ဟူသည့် အပိုဒ်ကို ‘အမှန်ဆုံးတရား၊ အရှင်းဆုံးစကား’ ဖြင့် မှတ်ချက်ချထားသည်’ အောက်ပါဝေဖန်သုံးသပ်ချက်များအရ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုအချိန်ကပင် အလုပ်ကို မည်မျှအခြေကျကျ တီတိပပ ဆောင်ရွက်ကျင့်ကြံခဲ့ကြောင်း သိရှိနိုင်လေသည်။

‘ကျွန်တော်တို့သည် လက်တွေ့ကို ထိပ်တန်းတွင် ထားရမည့်တာဝန်ရှိသည်’

‘သမိုင်းကို ဝေဖန်ရာတွင် ကျွန်တော်တို့သည်

ဤသူသည် ဆိုးလည်းဆိုးသည်၊ ကောင်းလည်းကောင်းသည်ဟု ပြောစမှတ်ပြုတတ်၏။ ထိုသူ၏ ကောင်းသော ဆိုးသော လုပ်ရပ်များကို ဒွန်တွဲပြီး ဖော်ပြခြင်းမျိုးဖြစ်သည်။ တကယ့်ဖြစ်ရပ်နှင့် ကင်းကွာလျှင်တော့ အကောင်းအဆိုးဟူ၍ မရှိနိုင်။

ထို့ကြောင့် ကမ္ဘာပျက်ပြုန်းသည့်တိုင် နာမည်ကောင်း တွင်ကျန်ရစ်စေရန် တွေးတောကြံဆသူသည် သူ၏ ဤသို့ တစ်ပါးသူ၏ နာမည်တွင်ကျန်ရစ်ခြင်းမျိုးကို အားကျသူသည် လည်းပေါ၏။’

စင်စစ် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ‘ပိုင်’ ၏ တိုးတက်ခြင်းအဆို၏ ရှုထောင့်နှင့် ‘ထန်စိထုန်’၊ ‘လူငယ်သစ်မဂ္ဂဇင်း’ စသည်တို့၏ တိုးတက်သောအမြင်၊ တိုးတက်သောအဆိုတို့၏ လှုံ့ဆော်မှုများကို ရရှိခဲ့သည်။ အတွေးအခေါ်ပိုင်းတွင် ငြင်းဆန်သက်သေပြ ရုပ်ဝါဒ၏ နိဒါန်းဘက်သို့ ယိမ်းယိုင်စပြုနေလေပြီ။

ဥပမာအားဖြင့် မူရင်းစာအုပ် အခန်း(၉) ‘စိတ်ဓာတ်၏ လွတ်လပ်မှု’ နှင့်ပတ်သက်၍ အောက်ပါဝေဖန်ချက်ကို တေးမှတ်ထားခဲ့၏။

‘ကျွန်တော်ကို သဘာဝက အကန့်အသတ်ပြုသည်။ အပြန်အလှန်အားဖြင့် ကျွန်တော်သည်လည်း သဘာဝ၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သဘာဝသည် ကျွန်တော်၏အားကို ကန့်သတ်နိုင်သည်။ ကျွန်တော်တွင်လည်း သဘာဝကို အကန့်အသတ်ပြုနိုင်သည့်အား ရှိသည်။ ကျွန်တော်၏စွမ်းအားမှာ သေးမွှားသော်လည်း သဘာဝကို လုံးဝမထိခိုက်နိုင်ပါဟု မဆိုသာချေ။

ဒါကတော့ အတွေးဟူသည် လက်တွေ့ဖြစ်သည်။ အကန့်အသတ် ရှိခြင်းသည် အကန့်အသတ်မဲ့ခြင်းကို ဆိုလို၏။ အချိန်ကို ခံစား နိုင်သည်မှာ အချိန်ခံစားနိုင်ခြင်းကို ကျော်လွန်နိုင်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ထင်မြင်ကြံဆချက်သည် တွေးတောခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ပုံသဏ္ဍာန် သည် လက်တွေ့ပင်ဖြစ်သည်။ ငါသည် စကြာဝဠာဖြစ်သည်။ မွေးခြင်းသည် သေခြင်းပင်။ သေခြင်းသည် မွေးခြင်းပင်။ ယခုသည် အတိတ်နှင့်အနာဂတ်ပင်။ သေးခြင်းသည် ကြီးခြင်းပင်။ အဖိုသည် အမဖြစ်သည်။ အထက်သည် အောက်ပင်ဖြစ်သည်။ ညစ်ညမ်းခြင်း သည် သန့်ရှင်းခြင်းပင်။ ထူထဲခြင်းသည် ပါးလွှာခြင်းပင်။ အချုပ် ဆိုရသော် တစ်သောင်းသည် တစ်ခုသာလျှင်တည်း။ ပြောင်းလဲခြင်း သည် ထာဝရပင်ဖြစ်၏။

‘ကျွန်ုပ်သည် အမြင့်မြတ်ဆုံးသောလူဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ကျွန်ုပ်သည် အနိမ့်ကျဆုံးသောလူဖြစ်သည်။’

အထက်ပါကောက်နုတ်ချက်များအရ ရဲဘော်မော်စီတုန်း သည် ယုတ္တိဗေဒနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဒဿနိကပညာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လေ့လာရာတွင် မည်မျှပျော်မွေ့နှစ်မြုပ်ခဲ့သည်ဆိုသည်ကို သိမြင် နိုင်သည်။ ဒဿနိကဗေဒ၏ အခြေခံပြဿနာများကို စူးစမ်းလေ့ လာရာတွင် ထိုစဉ်ကတည်းက မည်မျှ ခရီးပေါက်နေပြီဖြစ်ကြောင်း သိသာနိုင်သည်။ သူ၏ဉာဏ်ပညာထက်မြက်ခြင်း၊ ပညာရပ်တစ်ခု ကို လေ့လာရာတွင် နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ်ရှိခြင်း၊ လက်တွေ့စမ်းသပ် ဆင်ခြင်ခြင်း စသည့် အရည်အသွေးများကြောင့် အတွေးအခေါ်ပိုင်း တွင် တီထွင်ကြံဆချက်၏ အောင်မြင်ခြင်းအသီးအပွင့်များပင် ဝေဆာနေပြီဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားသည်။ ထိုအချိန်ကတည်းကပင်

သာမန် တရုတ်တော်လှန်ရေး ခေတ်ပညာတတ်များထက် အဆ ပေါင်းများစွာ သာလွန်နေပြီဖြစ်ကြောင်း ပေါ်လွင်နေ၏။

၁၉၁၇ ခုနှစ်မှ ၁၉၁၈ ခုနှစ်အတွင်း အောက်တိုဘာ တော်လှန်ရေး (လီနင်ဦးဆောင်သည့် ဗော်ရှီဗစ်တော်လှန်ရေးကြီး) ၏ အမြောက်သံသည် မြည်ဟိန်းခဲ့၏။ သို့သော် ‘လူငယ်သစ်’ ဂျာနယ်သည် အချိန်မီဖော်ပြနိုင်စွမ်းမရှိခဲ့။

ထို့ကြောင့် အတွင်းဘက်ကျသော ‘ချန်ဆား’ တွင်သာ ရှိနေသေးသည့် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် အတွေးအခေါ်သစ်၊ အသိပညာသစ်များကို ငတ်မွတ်လိုလားနေပါသော်လည်း မရရှိနိုင် သေးချေ။

‘ထန်စိထုန်’ ၏ ‘လင်ရွယ်’၊ ‘လီတုကျောင်း’ ၏ ‘ဖွံ့ဖြိုးချိန်’၊ ‘ယခု’၊ ‘အသစ်နှင့်အဟောင်း’ စသည့် ဆောင်းပါးများနှင့် ‘ပိုင်’ ၏ ဒဿနိကဗေဒဆိုင်ရာ စာပေများလောက်နှင့်သာ တင်းတိမ် ရောင့်ရဲနေခဲ့ရ၏။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုအချိန်ကရှိသည့် မိမိအတွေး အခေါ်ဆိုင်ရာ အခြေအနေများနှင့်ပတ်သက်၍ ဤသို့ပြောဖူး သည်။

‘ထိုခေတ်ထိုအခါက ကျုပ်၏အတွေးအခေါ်အယူအဆမှာ လွတ်လပ်မှုဝါဒ၊ စိတ်ကူးယဉ်ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒများ၏ ပေါင်းစပ်မှုမှ ရရှိသည့် ထူးဆန်းသော ပေါင်းစပ်အယူအဆသာ ဖြစ်ပါတယ်’

သို့သော် ထိုစာအုပ်တွင်ပါရှိသည့် ဝေဖန်ချက်များအရ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုအချိန်တွင် လူနှင့် စကြာဝဠာ၏ အစ အဆုံးကို ရှာဖွေလေ့လာရန် သွေးဆူနေကြောင်း သိသာသည်။

ထိုရှင်သန်လှုပ်ရှားမှုကို အတားအဆီးပြုသော ပိုက်ကွန်
ဟောင်းမှန်သမျှကို တိုက်ဖျက်သည်။ အတွေးအခေါ်မှာ ပေါက်ကွဲ
လုနီး မီးတောင်တစ်လုံးကဲ့သို့ပင်ရှိသည်။ မည်သည့်အင်အားကမျှ
တားဆီးနိုင်ဖို့ မရှိချေ။

ထို့ပြင် သူသည် စိတ္တကျမ်းနှင့် တိုးတက်သောအယူအဆ
ဆိုသည်တို့၌ နစ်မြောနေခဲ့သော်လည်း ထိုအယူအဆများ၏ သို့ပန်း
တစ်ယောက်အဖြစ်သို့မူ အရောက်မခံ။ တရုတ်ပြည်သစ် တည်
ဆောက်ရေးတွင် လက်နက်အဖြစ် အားကိုးအားထားပြုနိုင်မည့်
အတွေးအမြင် အယူအဆများလောက်ကိုသာ အကာဖယ် အနှစ်
စစ်ပြီး ထုတ်ယူလက်ခံထားခြင်းသာလျှင် ဖြစ်လေသည်။

ထို့နောက် နောက်ပိုင်းတွင် တရုတ်ပြည်သို့ ပျံ့လွင့်လာသည့်
မာ့ကစ်နှင့် လီနင်ဝါဒများကို ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် တရုတ်ပြည်ရှိ
သာမန်တိုးတက်သောပညာတတ်များထက် ခိုင်မြဲစွာ အကြွင်းမဲ့
လက်ခံနိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေ၏။

အခန်း (၅)

ရိုးသားပြောမတ်သောအမှုအကျင့် တော်လှန်တိုက်ခိုက်ရဲသည့် လုပ်ရည်ကိုင်ရည်

အမှတ်(၁) ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းသို့ ရောက်လာသည့်
ကျောင်းသားများသည် အများအားဖြင့် ကျေးလက်တောရွာမှ
ရောက်လာခဲ့ကြသူများသာ များသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း နေပုံ
ထိုင်ပုံကအစ ရိုးသားကြသည်။ ထိုကျောင်းသူကျောင်းသားများ
အနက် ရိုးသားဆုံးသူတစ်ယောက်ကတော့ ရဲဘော်မော်စီတုန်းပင်။

ထိုအချိန်က ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းမှ ကျောင်းသား
များ၏ စားစရိတ်နေစရိတ်များကို တစ်စိတ်တစ်ဒေသအားဖြင့်
ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းအနေဖြင့် ထောက်ပံ့ကူညီသည်။ ရဲဘော်

မော်စီတုန်းသည် 'ချန်ဆား' တွင် စာပေလေ့လာနေစဉ်အတွင်း စုစုပေါင်း တစ်ရာနှင့်ခြောက်ဆယ်သော အသပြာကိုသာ သုံးစွဲ ခွင့်ရသည်။

ထိုငွေထဲမှာ သုံးပုံတစ်ပုံသည် သတင်းစာမှာယူရန် အတွက် အသုံးပြု၏။ ကျန်ငွေများအနက်မှလည်း စာအုပ်အမျိုးမျိုး နှင့် ဂျာနယ်မဂ္ဂဇင်းများ ဝယ်ယူရန် အသုံးပြုလေသည်။

အမှတ် (၁) ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းသို့ စတင်ဝင်စဉ်က ကျောင်းမှ ရဲဘော်မော်စီတုန်းအား အစိမ်းရောင်ဝတ်စုံတစ်စုံ ပေးခဲ့ သည်။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုဝတ်စုံကိုပင် လေးငါးနှစ် ဆက်တိုက် ဝတ်စားခဲ့၏။

အရောင်ကျွတ်သည်အထိ၊ အပေါက်များ ဗလပွ ဖြစ်သည် အထိ၊ ဖာထေးရာများ ဗလဗျစ်ဖြစ်သည်အထိ ထိုဝတ်စုံကိုပင် ဝတ်ခဲ့၏။

ကျောင်းဝတ်စုံအပြင် သူသည် မီးခိုးရောင် တရုတ်ရှေး ဟောင်း ဝတ်ရုံရှည်ကြီးကိုလည်း အမြဲဝတ်လေ့ရှိသည်။ ဆောင်း ရာသီတွင် အတွင်းမှ နှစ်ထပ်ညှပ်အင်္ကျီတိုတစ်ထည်ကို ဝတ်ဆင် သည်။

အရောင်အဆင်းမရှိတော့သော ဘောင်းဘီဖြူရော်ရော် ကိုမူ တစ်နှစ်ပတ်လုံး မပြောင်းမလဲ ဝတ်ဆင်လေသည်။

နွေရာသီတွင် အမြဲလိုလို ခြေစွပ်မဝတ်ချေ။ ဖိနပ်မှာလည်း ပေါက်ပြဲနေ၏။ သူ၏ စောင်နှင့်အိပ်ယာခင်းတို့ကလည်း ဟူနန်၏ ကျေးရွာအများအပြားတွင် အသုံးပြုနေကြသည့် အပြာရောင် ပိတ် စွပ်စောင်ပင်ဖြစ်သည်။

အတွင်းမှ ဝါဂွမ်းသည် ဟောင်းလွန်းမက ဟောင်းပြီး၊ ပျော့အိခြင်း မလျှဉ်းမရှိ။ ညစ်ထပ်ထပ် မာကျောကျောရှိနေပြီ။ (နောက်ပိုင်း ချန်ဆားတွင် ကနဦးပိုင်း တော်လှန်ရေးလှုပ်ရှားမှုကို သူပါဝင်ဦးဆောင်ခဲ့စဉ်ကလည်း ဤမီးခိုးရောင်ဝတ်ရုံရှည်နှင့် ဤ စောင်ဤအိပ်ယာခင်း တို့ကိုပင် ဆက်လက်သုံးစွဲခဲ့သည်။)

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် သူ့ကိုယ်သူ ဂရုမစိုက်တတ်သူ၊ ဖြစ်ကတတ်ဆန်း နေတတ်သူဖြစ်သည်ဟု ကျောင်းနေဘက်များက ယူဆ ကြ၏။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ ဤသို့ ရိုးသားစွာ နေထိုင်စား သောက်ပုံကို သူဝတ်စားသည့် အင်္ကျီအဝတ်အစားများမှာ သာမက အခြားနေရာများမှလည်း သိမြင်နိုင်သည်။

ဥပမာအားဖြင့် တနင်္ဂနွေကျောင်းအားရက်များတွင် ကျောင်းသားများသည် မြို့တွင်းသို့ထွက်၍ ကျောင်းသို့ အချိန်မီ ပြန်မရောက်ခဲ့သော် ထမင်းကျန်ဟင်းကျန်များကို စားချင်လည်း စား၊ မစားလိုလျှင် မိမိတို့အစီအစဉ်နှင့် ဖြည့်စွက်ချက်ပြုတ်၍ စားသောက်ကြရလေသည်။

ထမင်းစားချိန်လွန်မှ ပြန်ရောက်လာသည့် ကျောင်းသား များသည် များသောအားဖြင့် သုံးယောက်တစ်စု၊ ငါးယောက်တစ်စု စုပြီး ချက်ပြုတ်၍ စားသောက်ဖြစ်ကြသည်ချည်းဖြစ်သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းကမူ အများမစားချင်သော အပယ်ခံ ထမင်းဟင်း အေးစက်စက်ကိုသာ တစ်ယောက်တည်း အေးအေး လူလူ စားသောက်ပြီး တိတ်တဆိတ်ပင် ထွက်ခွာသွားလေ့ရှိ၏။

ဆရာများအနက်တွင် 'ရွှီလောင်' (ရဲဘော်ရွှီထက်လိ)၏

ရိုးရှင်းသော နေထိုင်စားသောက်ပုံသည် ကျောင်းသားများကို များစွာ အကျိုးသက်ရောက်စေသည်။

ထိုစဉ်က 'ချန်ဆား' ရှိ ကျောင်းဆရာအများစုသည် ကျောင်းနှစ်ကျောင်းသုံးကျောင်းတွင် တပြိုင်နက် ကျောင်းဆရာ တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရလေသည်။

ထို့ကြောင့် ဆရာများသည် လူသုံးယောက် မသည့် 'အော်စင်' (ထမ်းသည့်အခါ အသံမြည်သည့် ထမ်းစင်) ကို စီး၍ သွားသွားလာလာ ပြုလေ့ရှိသည်။

သို့သော် 'ရွှီလောင်'ကတော့ အခြားဆရာများနှင့် ခြားနား နေသည်။ မည်သည့်အခါမှ ထမ်းစင်ကို စီးလေ့မရှိ။ လန်ချားကိုပင် စီးလေ့ မရှိချေ။ နေ့စဉ်နံနက်တိုင်း မြို့တံခါးအဖွင့်ကိုစောင့်ပြီး ကျောင်းချိန်အမီ ခြေလျင်သွားလေ့ရှိမြဲ ဖြစ်သည်။

ဆရာ 'ရွှီလောင်' သည် သူ့ကိုယ်တိုင်၏ စားဝတ်နေရေးကို အသားမပေးချေ။ ဖြစ်သလိုနေ ဖြစ်သလိုစားသည်။ ပိတ်အင်္ကျီ ကိုသာ ဝတ်လေ့ရှိသည်။ စာသင်ရာတွင်မူ ကြိုးကြိုးစားစား တက် တက်ကြွကြွ ရှိ၏။

ကျောင်းသားများကို စာပေသင်ပြရာတွင် စေတနာ အပြည့်အဝထားရှိပြီး အပင်ပန်းခံသည်။ မိမိကိုယ်ကိုပင် မေ့လျော့ လောက်အောင် စာသင်ခြင်းတာဝန်တွင် နစ်မြုပ်နေတတ်၏။

လုပ်ငန်းခွင်တွင် မေ့လျော်နေတတ်သည်။ သူတပါး၏ အခက်အခဲကိုလည်း အကူညီဆုံးသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဖြစ် သည်။ ကျောင်းသားများသည် 'ရွှီလောင်'ကို အလွန်လေးစားရိုသေ ကြသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းနှင့် အပေါင်းအသင်းတစ်စုကမူ အထူး ပြောဖွယ်မရှိချေ။ သို့နှင့် 'ရွှီလောင်'၏ အနေအထိုင်နှင့် စိတ်နေ စရိုက်များကို အားကျပြီး အတုယူလိုက်နာဖြစ်ကြ၏။

၁၉၁၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် ကျောင်း၏အနောက် ဖက်တောင်ကုန်းတွင် အားကစားကွင်းကို တည်ဆောက်ကြသည်။ ကျောင်းချိန်ပြင်ပတွင် လုပ်အားပေးရန် ယာယီလုပ်အားပေးအဖွဲ့ ကို ဖွဲ့စည်းလေသည်။

ကျောင်းတစ်ကျောင်းလုံးရှိ ဆရာများအနက် အချို့ တစ် ဝက်သည်လည်း ထိုအဖွဲ့တွင် ပါဝင်ဆင်နွှဲခဲ့သည်။ ရဲဘော် မော်စီတုန်းသည် မြေကိုသယ်ပိုးရာတွင် တောင်းပြည့်သယ်ပိုး၏။ ခိုကပ်ခြင်း အလျဉ်းမရှိချေ။ သူငယ်စဉ်က အိမ်တွင် အလုပ်လုပ် သကဲ့သို့ပင် အပင်ပန်းအဆင်းရဲခံပြီး လုပ်အားပေးလေသည်။

ရေထမ်းသည့်အခါတိုင်းတွင်လည်း ရဲဘော်မော်စီတုန်း တွင် ဖိနပ်မပါချေ။ အခြားကာယလုပ်အား စိုက်ထုတ်ရသည့် လုပ်ငန်းများတွင်လည်း ခွန်အားတစိုက် ပါဝင်လှုပ်ရှားသည်။

သူ့ကိုယ်တိုင် ဖိဖိစီးစီး အလုပ်လုပ်သကဲ့သို့ သူ့ကဲ့သို့ တပင် တပန်း အလုပ်လုပ်သည့် အလုပ်သမားကြီးများကိုလည်း လေးစား ခင်မင်လေသည်။

ထိုလုပ်အားအပြည့်ပေးသည့် အလုပ်သမားကြီးများနှင့် တရင်းတနီးတခင်တမင် ရောနှောသည်။ (၁၉၅၁-ခုနှစ်တွင် အမှတ်(၁) ကျောင်းမှ ကျောင်းနေဘက်တစ်ယောက်နှင့် တွေ့သော အခါ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုစဉ်က အလုပ်သမားကြီး သုံး လေးယောက်အကြောင်းကို အရေးတယူမေးသည်ဟူ၏။)

မကြားဝါတတ်သော လူတစ်ယောက်၏ အပြောအဆိုနှင့် အနေထိုင်တို့သည် များသောအားဖြင့် ရိုးစင်းပြီး သဘာဝကျမြဲပင်။ ထို့ပြင် မိမိ၏အင်အားကို ကိုးစားယုံကြည်စိတ်လည်း အပြည့်အဝ ရှိမြဲပင်။

လူငယ်ဘဝကပင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုသည့် အရည်အသွေးများဖြင့် ပြည့်စုံသူတစ်ယောက်ဖြစ်ခဲ့၏။ အတန်းထဲ တွင်လည်း ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် အလွန်စည်းကမ်းရှိသောသူ၊ ယဉ်ကျေးဖွယ်ရာသူ၊ ရိုးသားဖြောင့်မတ်သူတစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ လမ်းလျှောက်ရာတွင်လည်း ကူနွေသိက္ခာရှိရှိ သွားသည်။ ခုန်ပေါက် ပြေးလွှားပြီး သွားသည်ဟူ၍ မရှိ။ စကားပြောရာတွင် ပြီးစလွယ် မပြောတတ်။ အမြဲတမ်း ကူနွေသိက္ခာရှိရှိ နေထိုင်လေ့ရှိ၏။

စကားပြောရာတွင် စိတ်လောတကြီးမရှိ။ ရှုပ်ရှုပ်ထွေးထွေး မပြော။ အော်ကြီးဟစ်ကျယ်စကားမဆို၊ ဖြေးဖြေးမှန်မှန် နာခံသူ မရှုပ်ရန် ပြောလေ့ရှိမြဲပင်။ အရေးကြီးသည့် ကိစ္စများနှင့် ကြုံကြိုက် ချိန်မျိုးတွင်ပင် ခေါင်းအေးပြီး စိတ်တည်ငြိမ်မှုရှိလေသည်။

အစည်းအဝေးများ၌ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ တက် ရောက်သူအဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်စေ ရောက်ရှိစဉ်အတွင်း စကားကို အရမ်း ပြောလေ့မရှိ။ အထူးသဖြင့် ရှည်လျားပြီး ပြီးငွေဖွယ်ကောင်းလောက် သော မိန့်ခွန်းမျိုးကို ပြောလေ့မရှိ။ (ရှည်လျားသောမိန့်ခွန်းမျိုးကို ပြောလေ့ရှိခြင်းသည် မေလ ၄ ရက် အရေးအခင်းမတိုင်မီနှင့် ဖြစ်ပွားပြီးစအချိန်တွင် ခေတ်သစ်လူငယ်များ၏ ရောဂါတစ်မျိုးဖြစ် လေသည်။) စကားများကို ဘူးလုံးနားမထွင်းနှင့် အကြောက်အကန် အငြင်းပွားနေသည့်အခါများတွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ငြိမ်

သက်စွာ နားထောင်နေလေ့ရှိသည်။ အားလုံးသောသူများ၏ အဘော်နှင့် အယူအဆများကို ကြားနာရပြီးမှသာလျှင် ရဲဘော် မော်စီတုန်းသည် ပါးစပ်ဟလေ့ ရှိလေသည်။

ရိုးရိုးအချိန်များတွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်း ပြောဆိုလေ့ ရှိသည့် စကားများမှာ တိုင်းရေးပြည်ရေး၊ ပြည်သူတို့၏ ဒုက္ခ၊ ခေတ် ဟောင်းနှင့်ခေတ်သစ်မှ ပုဂ္ဂိုလ်များ၏အကြောင်း၊ စာဖတ်ရသည့် အကျိုးနှင့် ဖတ်ရမှတ်ရသော မှတ်စုပါအကြောင်းများသာလျှင် ဖြစ် သည်။ အခြားအကျိုးမရှိသော အလ္လာပသလ္လာပ တောင်စဉ်ရေမရ စကားမျိုးကို ပြောဆိုလေ့ မရှိချေ။

သူ့စကားပြောပုံမှာ အေးဆေးသည်။ ဟာသနှင့် သရော် သော လေသံနှောပြီး ပြဿနာကို ဆွေးနွေးလေ့ရှိသည်။ စကားပြော ရာတွင် အဓိပ္ပာယ်မိမိ၊ ကွင်းဆက်ကျကျ ပြောတတ်၏။ နားထောင် သူ၏စိတ်နှလုံးကို မိမိရရ ဆွဲဆောင်နိုင်စွမ်းရှိအောင် ပြောဆိုနိုင် သည်။ ဤသည်မှာ ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ ထူးခြားသော စွမ်းရည် တစ်မျိုးပင်ဖြစ်သည်။

စိတ်ဓာတ်ကျဆင်းနေသူတစ်ယောက်သည် ရဲဘော်မော်စီ တုန်းနှင့် စကားပြောဆိုရလျှင် စိတ်ဓာတ်တက်ကြွလာနိုင်စရာ ရှိ သည်။ ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်စဉ် တာဝန် ဝတ္တရား တော်တော်များများကို ထမ်းဆောင်ရ၏။ ထိုစဉ်တွင် သူသည် အမှန်တရားဘက်မှ ရပ်တည်ကာ ပြောစရာရှိသည်များကို အရှိန်အရှိအတိုင်း မထောက်မကွယ် ပြောလေသည်။ အမှုကိစ္စ တစ်ခုခုနှင့် ကြုံကြိုက်စဉ်တွင် 'ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သေချာ စွာလေ့လာရန်၊ အဆုံးအရှုံးဘက်မှ များများတွေးရန်။ သို့ဆိုလျှင်

အရေးမသာခဲ့လျှင်လည်း စိတ်ထိခိုက်မှု လျော့ပါးမည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် စိတ်ဓာတ်စစ်ဆင်ရေးအတွက် ခံစစ်ကြောင်းကို ပြင်ဆင်ထားပြီးသဖြင့်ဖြစ်သည်' ဟု ရဲဘော်မော်စီတုန်းက ဆိုသည်။

ကျောင်းသားသမဂ္ဂကို ဦးဆောင်စဉ်က ကျောင်းသားထုအတွက် အကျိုးရှိရာရှိကြောင်း ကိစ္စရပ်များကို ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်။ သို့သော် ကိစ္စတစ်ခု အထမြောက်သွားပြီးတိုင်း ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် သူ့အကြံပေး၍ သူလုပ်ဆောင်၍ တစ်ခါဖူးမျှ မပြော။ ထိုအချိန်ကတည်းကပင်လျှင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် မဝင့်ဝါတတ်သူတစ်ယောက်ဟု နာမည်သတင်း မွှေးပျံ့သင်းခဲ့လေသည်။

သို့သော် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် အဓိပ္ပာယ်မဲ့သည့်အရေးကိစ္စ၊ အများအကျိုး ထိခိုက်နစ်နာမည့်အရေးကိစ္စ၊ အထူးသဖြင့် ခေတ်ဟောင်းပဒေသရာဇ် သက်ဦးဆံပိုင် ပြုမူချက်များနှင့် ပတ်သက်လာလျှင် တစ်ရွေးသားမှ အလျော့မပေးချေ။ ပြတ်ပြတ်သားသား ရဲရဲတောက်တောက် တန်ပြန်တွန်းလှန်လေ့ရှိလေသည်။ မဟုတ်မခံသည့် စိတ်ဓာတ်တော့ ရှိသည်။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် အမြဲအစဉ်အားဖြင့် သွေးအေးနေသူတစ်ယောက်တော့ မဟုတ်ချေ။ အလျော့မပေးရန် လိုအပ်သည့် အခြေအနေတစ်ခုတွင် အပြင်းအထန် တုန့်ပြန်တိုက်ခိုက်တတ်သည့် စိတ်နေသဘာဝကတော့ ရှိမြဲပင်။

ထိုစဉ်က တရုတ်ဘာသာသင်ကြားသော 'ရွှမ်မုတ်ဆိတ်ကြီး'ခေါ် 'ရွှမ်ကျိုလျှို' ဟုခေါ်သော ဆရာတစ်ယောက်ရှိသည်။

မန်ချူးခေတ်က ဘုရင့်စာမေးပွဲအောင်မြင်ခဲ့သူ တစ်ယောက်ဖြစ်၏။ စည်းကမ်း အလွန်တင်းကျပ်သူတစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ စာပေရေးသားဟန်နှင့်ပတ်သက်၍ ရှေးမူရေးဟန်အတိုင်း ပြင်ဆင်ရေးခိုင်းသဖြင့် ရဲဘော်မော်စီတုန်းက ဆရာ၏အမိန့်ဩဝါဒအတိုင်း ပြင်ဆင်ရေးသားခဲ့၏။ ဆရာ'ရွှမ်' သည် ရဲဘော်မော်စီတုန်းကို အလွန်စိတ်ကြိုက်တွေ့သွားလေသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းကလည်း အစတွင် ဆရာ'ရွှမ်' ၏စကားကို နားထောင်သည်။ ဆရာ'ရွှမ်'သည် ပဒေသရာဇ်စနစ်အတိုင်း ကျင့်သုံးသူဖြစ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရသော် ဆရာ'ရွှမ်' ကို ရှောင်လေတော့၏။

၁၉၁၅ ခုနှစ်တွင် ကျောင်းအုပ်တစ်ယောက် အမှတ်(၁) ကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ရောက်ရှိလာပြီး ဆောင်းဦးပေါက် စာသင်နှစ်အစပိုင်းတွင် ကျောင်းသားတိုင်း အထွေထွေကြေးအဖြစ် ငွေကျပ်တစ်ဆယ် ပေးဆောင်ရမည်ဟု စည်းမျဉ်းသတ်မှတ်လေသည်။ ကျောင်းသားအများစုသည် ထိုမျှသောငွေကို ပေးရန် အခက်အခဲရှိနေလေသည်။

ထိုကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ရဲဘော်မော်စီတုန်းက ကျောင်းသားအများစုဘက်မှရပ်တည်ကာ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ရေး၏။ ကျောင်းအုပ်ကြီးက မခံမရပ်နိုင်အောင်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ရဲဘော်မော်စီတုန်းအား ကျောင်းထုတ်မည်ကြံသည်။ သို့သော် ဆရာ'ရန်ချန်းကျိ' 'ရွှီထက်လီ' 'ဖန်ဝေရှု' စသည့် ဆရာများက ထပ်ခါတလဲလဲ တောင်းဆိုချက်ကြောင့် ရဲဘော်မော်စီတုန်းအား ကျောင်းဆက်နေခွင့်ပြုလိုက်လေသည်။ သူသည် ဉာဏ်ပညာထက်မြက်

ထူးချွန်သော ကျောင်းသားတစ်ယောက်ဖြစ်သောကြောင့် ကျောင်းဆက်နေခွင့်ပြုရန် ဆရာများက ကျောင်းအုပ်ကြီးအား အဖန်တလဲလဲ တောင်းပန်ကြသဖြင့် ဆရာကြီးက လိုက်လျောရလေသည်။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းထုတ်ပယ်ခံရခြင်းမှ သိသိကာလေး လွတ်ခဲ့လေသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုစဉ်အချိန်ကတည်းက ခေတ်ဟောင်းအကြွင်းအကျန် စနစ်ဆိုးများကို ခါးခါးသီးသီး မုန်းတီးစက်ဆုပ်နေခဲ့လေသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ကျောင်းသားများ၏ရိုသေမှုကို အခံရဆုံးသောအချက်မှာ ပဒေသရာဇ် စစ်ခေါင်းဆောင်ကြီးများနှင့် တိုက်ခိုက်ပြီး အောင်ပွဲခံသောကြောင့်ပင်။

‘ဆင်းဟိုက်’ တော်လှန်ရေးကာလ နောက်ပိုင်းတွင် ပဒေသရာဇ်စစ်ခေါင်းဆောင်ကြီးများသည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး၊ အုပ်စုတစ်စုနှင့်တစ်စု အပြိုင်အဆိုင် နယ်မြေလုနေသည်။ စစ်အင်အား ပြိုင်ဆိုင်နေခဲ့ကြသည်။ တောင်ပိုင်းနှင့် မြောက်ပိုင်းဟူ၍ နှစ်ပိုင်းခွဲပြီး အပြိုင်ကြနေကြသည်။ သည်တွင် ဟူနန်ပြည်နယ်သည် ရှေ့တန်းစစ်တလင်းကြီးသဖွယ် ဖြစ်နေတော့၏။

မြောက်ပိုင်းစစ်ခေါင်းဆောင်ကြီးများက ဟူနန်တွင် ခြေကုပ်စခန်းယူကာ ‘ကွမ်တုန်’နှင့် ‘ကွမ်စီး’ ပြည်နယ်နှစ်ခုကို ရယူရန် ကြိုးပမ်း၏။ တောင်ပိုင်းမှ စစ်ခေါင်းဆောင်ကြီးများကလည်း ဟူနန်ကို အခြေထားပြီး မြောက်ပိုင်းကို ထိုးစစ်ဆင်ရန် ကြံရွယ်၏။

ထို့ကြောင့် ဆယ်နှစ်ကာလအတွင်း တောင်ပိုင်းနှင့်မြောက်

ပိုင်း နယ်မြေလုပွဲ စစ်အင်အားစမ်းပွဲသည် ဆက်တိုက် ဖြစ်ပွားနေခဲ့သည်။ ဟူနန်သည် ပဒေသရာဇ်စစ်သားများ၏ အဝင်အထွက်ပြုရာ ဗဟိုအချက်အချာလို ဖြစ်နေလေသည်။

စစ်ရှုံးသောဘက်မှ ဆုတ်ခံခံရင်း လူသတ်၊ မီးရှို့၊ ပစ္စည်းယူ၊ ဓားပြတိုက်ကြသလို စစ်နိုင်သည့်ဘက်မှလည်း ထိုနည်းနှင့်ပင် ပြုကျင့်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ပဒေသရာဇ်စစ်အင်အားနှစ်ခု၏ အကြားတွင် ဟူနန်ပြည်သူတို့သည် မြေဇာပင် ဖြစ်နေရရှာသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း အမှတ်(၁) ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းတွင် ပညာသင်ကြားနေစဉ်ကာလ၌ စစ်ဘေးဒုက္ခကို အကြိမ်ကြိမ်ခံရသည်။ မြောက်ပိုင်း ပဒေသရာဇ်စစ်ခေါင်းဆောင်ကြီး၏ နှိပ်စက်ကလုပြုမှုခြင်းကို သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျခံခဲ့ရဖူးသည်။

၁၉၁၃-ခုနှစ် ‘ကူမင်တန်’က ‘ရွမ်စီခိုင်’ကို တိုက်ခိုက်၍ စစ်ရှုံးနိုင်စဉ်က တစ်ကြိမ်ခံရသည်။ ၁၉၁၇-ခုနှစ်တွင်တစ်ကြိမ်၊ ၁၉၁၈-ခုနှစ် နွေဦးတွင်တစ်ကြိမ်၊ တောင်နှင့်မြောက်နယ်လုပွဲတွင် ဟူနန်သည် စစ်တလင်း ဖြစ်ခဲ့ရလေသည်။

နှစ်ဆက် စစ်ဘေးစစ်ဒဏ်ကို ခံရသောကြောင့် နယ်ခံလူထုသာမက ကျောင်းသားများ၏ပညာရေးသည်လည်း ကြီးစွာထိခိုက်ခံရလေသည်။

အမှတ်(၁)ကျောင်းသည် ပဒေသရာဇ်စစ်တပ်များ၏ စစ်စခန်းကြီးသဖွယ် ဖြစ်နေခဲ့သည်။ အမှတ်(၁)ကျောင်းသည် မီးရထားသံလမ်းဘေးတွင် တည်ရှိ၏။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးတွင် အချက်အချာကျသည်။ ကျောင်းဆောင်ခန်းများကလည်း ကျယ်ဝန်း

သည်။ ထို့ကြောင့် ဟူနန်တွင် နယ်လုပွဲစစ်ဖြစ်သည်နှင့် ဤနေရာတွင် စစ်စခန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသွားမြဲပင်။

၁၉၁၇-ခု နိုဝင်ဘာလတွင် ဟူနန်တောင်ပိုင်း၌ စစ်မီးတဟုန်း ဟုန်းတောက်လောင်နေသောကြောင့် အရေးပေါ်အခြေအနေဖြစ်သဖြင့် အမှတ်(၁)ကျောင်းသားများသည် ကာကွယ်ရေးအဖွဲ့ဖွဲ့ပြီး နေ့ရောညပါ ကျောင်းလုံခြုံရေးအတွက် ကင်းစောင့်ခဲ့ရ၏။

၁၉၁၈-ခုနှစ်တွင်လည်း ကျောင်းသားများအား ကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့ကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းစေပြီး လုံခြုံရေးတာဝန် ယူခိုင်းထားရသည်။ မြောက်ပိုင်းစစ်တပ်များ ရောက်လာမှပင် ကျောင်းသားများ၏တာဝန်သည် ပြီးဆုံးသွားသည်။

ပညာသင်ပျက်၏။ ကျောင်းအုပ်ကြီးက ကျောင်း၏ စားစရိတ် ကျပ်တစ်ဆယ်သာ ပေးနိုင်လေသည်။

ထိုနှစ်တွင် အကြီးမားဆုံးပြဿနာက နှစ်ဝက်ကျော်ခန့် ပညာရေးစရိတ်ကို မရရှိခြင်းပင်။ တစ်ရက်တွင် တစ်နပ်သာစားရသည့် နေ့ရက်များရှိသလို နှစ်နပ်စလုံး အစာမစားရသည့်နေ့ရက်များလည်း ရှိခဲ့၏။ ကျောင်းသားထုနှင့် ဆရာများသည် ယိုယွင်းနေသော အခြေအနေဆိုးကို တောင့်ပြီးခံထားခဲ့ရသည်။

သည်သို့ တောင်ပိုင်းနှင့်မြောက်ပိုင်း ပဒေသရာဇ် စစ်ခေါင်းဆောင်များ၏ သူတပြန်ငါတပြန် စစ်ဆင်စစ်ထိုးပြုနေစဉ်တွင် စစ်ဘေးစစ်ဒဏ်ကို ခံရနေသည့်အတောအတွင်း ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် တစ်ကျောင်းလုံးရှိ ကျောင်းသားများပါဝင်သော 'ကျောင်းသားများ အပျော်တမ်းတပ်' ကို ဦးဆောင်ခဲ့သည်။

ရုတ်တရက် ပေါ်ပေါက်လာနိုင်သော အခြေအနေဆိုးကို အကာအကွယ်ပြုရန်ဖြစ်သည်။

သို့သော် 'ကျောင်းသားများ အပျော်တမ်းတပ်'တွင် ရှိသည့် လက်နက်များသည် လေ့ကျင့်စဉ်အသုံးပြုသည့် သေနတ်များသာလျှင် ဖြစ်၏။ တိုက်ပွဲတွင် အသုံးချမရသည့် သေနတ်များဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ရဲတပ်ဖွဲ့နှင့် အဆက်အသွယ်ပြုလုပ်ပြီး အကူအညီတောင်းခံသည်။ ရဲတပ်ဖွဲ့မှ သေနတ်လေး ငါးခြောက်လက်ခန့် ရရှိခဲ့သဖြင့် ထိုသေနတ်များကို အားကိုးပြု၍ ကျောင်းအနောက်ဖက်ရှိ 'မျောက်ခေါင်းဖုန်း' တောင်ပေါ်တွင် ရန်သူကို ဆီးကြိုတိုက်ခိုက်ရန် ကင်းပုန်းချ၍ စောင့်နေခဲ့၏။

ဆရာများနှင့် ကျောင်းသားအချို့ကမူ ကျောင်း၏ အနောက်ဖက်အိပ်ဆောင်ရှိ မြေကွက်လပ်တွင် ဝပ်လျှိုး၍နေကြ၏။ ရန်သူနှင့် ရင်ဆိုင်ရန်ဆုံးဖြတ်ပြီးသော ကျောင်းသားများကမူ ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ အမိန့်အတိုင်း နာခံကြလေသည်။

မြောက်ပိုင်းမှ အမှတ်(၈) တပ်မဟာကိုဦးစီးသော 'ဝမ်လူရှန်' ၏ စစ်တပ်များသည် 'ရှန်းထန်' ကျူးကြိုးတလျှောက်မှ ချန်ဆားသို့ ဆုတ်ခွာထွက်ပြေးလာချိန် ဖြစ်သည်။

'ဝမ်'၏ စစ်ရေးနိမ့်ပြီး ဆုတ်ခွာလာသည့် စစ်သားများသည် ကျောင်းနှင့်မနီးမဝေးသို့ ရောက်လာစဉ်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များကို တောင်ထိပ်မှဆီး၍ သေနတ်ပစ်ဖောက်စေသည်။ လေ့ကျင့်ရေးသေနတ်ကိုင်ဆောင်ထားရသည့် ကျောင်းသားအချို့က ဗျောက်အိုးများကို ဖောက်ကြသည်။

ဆုတ်ပြေးလာသော စစ်သားများသည် 'ကွေ့ကျွင်း' စစ်

တပ်မှ 'ထန်ဟောက်မင်'၏ ပထုတ်ခြင်းကြောင့် ခွဲထွက်လာသော 'ဖူလျန်ကျို' ၏တပ်များ ဖြစ်လေသည်။

ကျောင်းသားများက 'ဖူလျန်ကျို' ပြေးပြီ။ 'ကျွေ့ကျွင်း' တပ်တွေ မြို့ထဲကိုရောက်နေပြီဟေ့။ မင်းတို့ လက်နက်ချလိုက်တော့' ဟု တပြိုင်နက်အော်ဟစ်ကြသည်။

စစ်ရှုံးတပ်များသည် အခြေအနေမှန်ကို မတွက်စစ်သာ။ ဝေ့ လည်လည်ဖြစ်နေသည်။ ထို့ကြောင့် ကိုယ်စားလှယ်စေလွှတ်ပြီး ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ဆွေးနွေး၏။

ပြီးလျှင် လက်နက်ချလိုက်ကြသည်။ ထိုနေ့ညတွင် လက်နက်ချ စစ်သားများသည် ကျောင်းရှေ့မြက်ခင်းပြင်တွင်ပင် နားနေအိပ်စက်ကြသည်။ နောက်နေ့တွင်မှ တရုတ်တုန်သည်ကြီး များအသင်းက ငွေထုတ်၍ စစ်သားများအား စရိတ်ပေးပြီး ပြန် လွှတ်လိုက်လေသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ယင်းသို့သော သတ္တိစွမ်းပကား နှင့် ကြံရန်ဖန်ရည်များကြောင့် ကျောင်းဆရာများနှင့် ကျောင်းသား များသည် အလွန်ပင် ချီးမွမ်းကြရပေသည်။

၁၉၁၈ ခုနှစ် တောင်နှင့်မြောက်ပိုင်းစစ်တပ်များ မီးထွန်း ညှိကြပြန်သည်တွင် အတွေ့အကြုံရထားပြီးဖြစ်သော ရဲဘော် မော်စီတုန်းသည် ကျောင်းသားများတပ်ဖွဲ့၏ တပ်ဖွဲ့မှူးအဖြစ် တစ်ကျောင်းလုံး၏ လုံခြုံရေးတာဝန်ကို ယူခဲ့ပြန်သည်။ 'ချန်ဆား' မြို့တွင်း အခြေအနေသည် ကျီးလန်စာစားဖြစ်နေ၏။ တောင်ပိုင်း စစ်တပ်က စစ်ရေးနိမ့်သည်။ ဆုတ်ခံခံရင်း 'ချန်ဆား'မြို့အတွင်း လူယက်သောင်းကျန်းမှုများကို ကျူးလွန်လေသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် အခြားကျောင်းရှိ ကျောင်းသား များကို စုစည်းပြီး 'ကျောင်းသားများ ကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့' ကို ဖွဲ့စည်းသည်။ မြို့တွင်း လမ်းကြီးလမ်းငယ် အသွယ်သွယ်တို့တွင် ကင်းလှည့်ပြီး မြို့လုံခြုံရေးတာဝန်ကို ယူခဲ့၏။

ဤသို့ ပဒေသရာဇ် စစ်တပ်အချင်းချင်း အင်အားပြိုင် ခြင်း၊ နယ်မြေလုခြင်းစစ်တလင်းသို့ ချန်ဆားမြို့သည် သုံးလေးကြိမ် ကျရောက်ခဲ့သောကြောင့် မြို့ခံလူထုနှင့် ကျောင်းသားများသည် စစ်ဘေးစစ်ဒဏ်ကို အတော်ခံခဲ့ရသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုစဉ်အတွင်း 'ကျောင်းသား အပျော်တမ်းတပ်ဖွဲ့'အပြင် 'အမျိုးသမီးနှင့် ကလေးသူငယ်များ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့'တစ်ခုကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ စစ်ဒဏ် ကြောင့် စစ်၏ အနိဋ္ဌာရုံကို မျက်မှောက်ပြုကြရရှာသော အမျိုးသမီး နှင့် ကလေးသူငယ်များကို ကယ်ဆယ်စောင့်ရှောက်ခဲ့လေသည်။

ဝေဟနလှည့်ရေးဆိုတာ
ညစ်ညစ်သောသာ
ဝေရွှေရွှေ
ကန္တာရ
ထောက်ထားစားနာ
ယဉ်ကျေးပျူငှာ
ချီးသားစွာ
လူဝါဒချိ
ရွှေတိုင်းဖို့ မဟုတ်ဘူး။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော် (၁၉၄၉)

အခန်း (၆)

ကျောင်းသားသမဂ္ဂကို ဦးဆောင်၍ အလုပ်သမားညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနထောင်သူ

ရဲဘော် မော်စီတုန်းသည် အမှတ် (၁) ဆရာအတတ်သင်
ကျောင်းတွင် ပညာဆည်းပူးနေစဉ်အတွင်း ဆရာ၊ ကျောင်းသားနှင့်
အပေါင်းအပါများ၏ ချစ်ကြည်ရင်းနှီးခြင်းကို အပြည့်အဝ ခံယူရရှိခဲ့
သည်။

မာန်မာနထောင်လွှားခြင်းမရှိသူ၊ ပညာကို အပတ်တကုပ်
ရှာဖွေဆည်းပူးသူ၊ အများအကျိုးကို သယ်ပိုးဆောင်ရွက်သူ၊ ကိုယ်
ကျိုးကိုမခံကွက်သူ၊ အပြောနှင့်အလုပ်ညီသူ၊ ခံယူချက်ခိုင်မာသူ
တစ်ယောက် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။

ခေတ်ဟောင်းစနစ်ဆိုးကို တော်လှန်ခဲ့သောသတ္တိနှင့် ကြံရည်ဖန်ရည် ကောင်းခြင်းကြောင့်လည်း ကျောင်းသားအများစုက သူ့ကို လေးစားကြည်ညို၏။

၁၉၁၇ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းမှစ၍ ကျောင်းသားသမဂ္ဂကို ဦးဆောင်ခဲ့ပြီး ကျောင်းသားများ၏အကျိုးကို ပြတ်သားထိရောက်စွာ သယ်ပိုးထမ်းဆောင်နိုင်သောကြောင့်လည်း ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ အမည်နှင့်ဂုဏ်သတင်းသည် တောက်ပဝင်းထိန်ခဲ့လေသည်။

ကျောင်းသားအများစုက ရဲဘော်မော်စီတုန်းအား ‘အကြံ ဉာဏ်အိတ်’ ဟူ၍ပင် တင်စား၍ခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် စာဖတ်ဝါသနာ အလွန်ကြီးသော ကျောင်းသားတစ်ယောက်ဖြစ်သော်လည်း သင်္ချာဘာသာရပ်တွင်မူ အလေးမမူခဲ့။ ထို့ကြောင့် စာမေးပွဲတွင် သင်္ချာအမှတ်သည် အလွန် ပင်နည်းသည်။

သို့သော် ‘သင်္ချာဆရာ ဝမ်လီအန်း’ကမူ သူ့ကို အလွန် ချီးမွမ်းသည်။ ခင်လည်းခင်သည်။ ကျောင်းပိတ်ရက်များအတွင်း တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် အိမ်သို့ မပြန်တော့ချေ။ သင်္ချာဆရာ ‘ဝမ်’၏ အိမ်သို့ သွားရောက်ပြီး စတည်းချသည်။ သင်္ချာဘာသာကို သင်ယူရန်အတွက် သွားခြင်းမဟုတ်ချေ။ ‘မစ္စတာဝမ်’ က ရဲဘော် မော်စီတုန်း၏ နေထိုင်စားသောက်ရေးအတွက် စီစဉ်ပေးရှာသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း တစ်ချိန်က သူ့စကားနားမထောင်ခဲ့ သော ဆရာ ‘ရွမ်ကျိုလျှို’ သည်ပင်လျှင် ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးကို နှစ်သက်ပြီး ခင်မင်လေသည်။

ကျောင်းသားအများ၏ရှေ့တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏

မရိုသေမှုသဘောမျိုး သက်ရောက်သည့်အပြုအမူကို ခံခဲ့ရသော် လည်း ရဲဘော်မော်စီတုန်းကို စေတနာမပျက်ချေ။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းအား ကျောင်းထုတ်တော့မည့် အခြေ အနေတွင် ကျောင်းဆက်လက်နေထိုင်ခွင့်ပြုရန် ကျောင်းအုပ်ကြီး အား အာမခံရာတွင် သူလည်းပါဝင်ခဲ့လေသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းအား ကျောင်းသားအများစုက မည်မျှ ချစ်ခင်လေးစားကြသည်ဆိုသည်ကို ‘ကျောင်းသား အချင်းချင်း ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခြင်း’ က သက်သေခံလျက်ရှိသည်။

၁၉၁၈ခုနှစ်၊ အမှတ်(၁) ကျောင်းမှတ်တမ်းတွင် ထိုသို့ ကျောင်းသားအချင်းချင်း ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ မှတ်တမ်းတင်ထားချက် ရှိသည်။

‘ကျောင်းသားအချင်းချင်း ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခြင်း’ သည် ထိုအချိန်က ကျောင်းသားများ၏ ပညာအရည်အချင်းနှင့် အကျင့်စာရိတ္တတို့ကို အဖက်ဖက်မှ စစ်ဆေးပိုင်းဖြတ်ရန် တီထွင် ကျင့်သုံးသည့် နည်းတစ်မျိုးဖြစ်လေသည်။ ရွေးချယ်ပုံနည်းလမ်းနှင့် ကျင်းပနည်းမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

ရွေးချယ်ရာတွင် အပိုင်းအားဖြင့် သုံးပိုင်းခွဲခြားထားသည်။

(၁) အကျင့်စာရိတ္တ။ ။ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ၊ မိမိကိုယ်ကို စောင့် ထိန်းခြင်း၊ စာကြိုးစားခြင်း၊ အပင်ပန်းအဆင်းရဲ ခံနိုင်ရည်ရှိခြင်း၊ ရိုးသားဖြောင့်မတ်ခြင်း၊ အများအကျိုးကို သယ်ပိုးဆောင်ရွက်ခြင်း စသည်တို့ ပါဝင်ကြသည်။

(၂) ကာယ။ ။ သတ္တိသွေး၊ ကျန်းမာသန်စွမ်းခြင်း၊ ဖျတ်လတ် လျင်မြန်ခြင်း၊ အားကစားလိုက်စားယှဉ်ပြိုင်ခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။

(၃) ဉာဏ။ ။ အခြေအနေအမျိုးမျိုး၊ ပြဿနာအရပ်ရပ်ကို ရင်ဆိုင်နိုင်ခြင်း၊ စကားပြောစွမ်းရည်၊ စာပေအနုပညာ၊ သိပ္ပံတို့တွင် နှံ့စပ်တတ်ပွန်ခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။

ရွေးချယ်သည့်နည်းလမ်းမှာ စာသင်နှစ်အပိုင်းအခြား၏ တစ်နေ့သော ကျောင်းဆင်းချိန်တွင် အတန်းတွင်းမှ ကျောင်းသားတို့ သည် မိမိတို့၏ စာသင်ခန်းအတွင်း၌ ရွေးချယ်ပွဲကို ကျင်းပနိုင် သည်။ ကျောင်းသားတိုင်း မဲသုံးမဲပေးနိုင်၏။ မဲတစ်မဲအတွက် လူတစ်ယောက်ကို မိမိတို့စိတ်ကြိုက် ရွေးချယ်နိုင်ခွင့်ရှိသည်။

ကျောင်းသားများက မိမိတို့ရွေးချယ်သည့် ကျောင်းသား၏ အမည်နာမနှင့် အထက်ပါ အပိုင်းသုံးပိုင်းအနက်မှ အကျိုးဝင်မည့် အပိုင်းကို ရေးသွင်းဖော်ပြရသည်။ ထိုကံတန်သည့်အပိုင်းကိုသာ ရေး သွင်းဖော်ပြခွင့်ရှိသည်။

အရွေးချယ်ခံရသူအား အတန်းဖြင့် အကန့်အသတ်ထား[ခင်း မရှိချေ။ သို့သော် ကျောင်းသားများသည် အများအားဖြင့် မိမိတို့နှင့် တစ်တန်းတည်းသားကိုသာ ဦးစားပေးရွေးချယ်သည်က များသည်။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် တစ်တန်းတည်းနေကြသူချင်း ဖြစ်၍ ပုဂ္ဂိုလ်အရ ရင်းနှီးခင်မင်ပြီးသားဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

အမှတ်(၁)ကျောင်း၏မှတ်တမ်းတွင် ၁၉၁၇ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၏ ရွေးချယ်တင်မြောက်ပွဲကို မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။ အမှတ်(၁) ကျောင်းတွင် အတန်းခွဲပေါင်း (၁၁)တန်းရှိ၏။ စုစုပေါင်း ကျောင်း သား (၄၀၀)ကျော်ခန့် ရှိသည်။

ရွေးချယ်တင်မြောက်ခြင်း ကျင်းပရာတွင် အရွေးခံရသူ

သည် မဲ ၅ မဲပြည့်မှသာ အရွေးခံရသူစာရင်း ဝင်လေသည်။

တစ်ကျောင်းလုံးတွင် အရွေးချယ်ခံရသူ ၃၄ ယောက်သာ ရှိ၏။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုရွေးချယ်ခံရသူ ၃၄ ယောက် အနက် မဲအရေအတွက် အများဆုံးရရှိလေသည်။

အရွေးချယ်ခံရသူများထဲမှ လူခြောက်ယောက်သည် သာလျှင် အကျင့်စာရိတ္တနှင့် ဉာဏတို့တွင် ဘက်စုံပြည့်စုံ၏။ အခြား သူတို့မှာ အကျင့်စာရိတ္တ၊ သို့မဟုတ် ဉာဏ၊ သို့မဟုတ် ကာယပိုင်း တွင် တစ်ဖက်ဖက်၌ ချွတ်ယွင်းတိမ်းချော်နေလေသည်။

အကျင့်စာရိတ္တနှင့် ဉာဏပိုင်းတွင် အကျင့်သိက္ခာ၊ ကိုယ့် ကိုယ်ကိုစောင့်ထိန်းခြင်း၊ စာကြိုးစားခြင်း၊ အခြေအနေအမျိုးမျိုးကို ရင်ဆိုင် ရဲခြင်းနှင့် ရဲစွမ်းသတ္တိဟူ၍ အပိုဒ်ငယ်ခြောက်ခု ရှိသည့် အနက်တွင်လည်း ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည်သာ အများဆုံးမဲရရှိခဲ့ သည်။ ကျန်အရွေးချယ်ခံရသူများသည် အများအားဖြင့် ထိုအပိုဒ် ငယ်လေးပိုဒ်နှင့်သာ ကိုက်ညီလေသည်။

ဥပမာအားဖြင့် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာနှင့် ပြည့်စုံသူသည် ရဲဘော်မော်စီတုန်းအပါအဝင် အခြားကျောင်းသားသုံးဦးသာလျှင် ရှိ၏။ အခြေအနေအမျိုးမျိုးနှင့် ရင်ဆိုင်နိုင်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသူမှာ ရဲဘော်မော်စီတုန်းအပြင် အခြားတစ်ယောက်သာလျှင်ရှိသည်။

သို့သော် သတ္တိသွေးနှင့် စကားပြောစွမ်းရည်တို့တွင်မူ ရဲဘော် မော်စီတုန်းမှလွဲ၍ အခြားရွေးချယ်ခံရသည့်ကျောင်းသား တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှမရှိချေ။

အရွေးချယ်ခံရသူများ၏ အပိုဒ်ငယ်ပါ အရည်အသွေးများ သည် အများအားဖြင့် စာပေ၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ၊ သင်္ချာဘာသာ၊

ပန်းချီ၊ အားကစားယှဉ်ပြိုင်မှုတို့သာလျှင် ဖြစ်သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွင်ပါဝင်၍ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ရသည်တွင် ခေါင်းဆောင်နိုင်မှုစွမ်းရည်၊ စည်းရုံးရေးစွမ်းရည်များ တစစတိုးတက်ခဲ့ပေသည်။

အမှတ် (၁) ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းတွင် ၁၉၁၃-ခု ဆောင်းဦးတွင် 'အတတ်ပညာအသင်း' ကို တည်ထောင်သည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျောင်းသားများ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာအမျိုးမျိုးကို တတ်မြောက်စေရေးအတွက် ဖြစ်သည်။

၁၉၁၄ ခုနှစ်တွင် ထိုအသင်းကို 'စွမ်းရည်တိုးတက်ရေး အသင်း'ဟု အမည်ပြောင်းခဲ့သည်။ ၁၉၁၅ ခုနှစ်တွင်မူ 'ကျောင်း သားများသမဂ္ဂ'ဟု အမည်ပြောင်းခဲ့ပြန်သည်။

ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ... အကျင့် သိက္ခာစောင့်စည်းရန်၊ ပညာရေးကိုလေ့လာရန်၊ ဗဟုသုတတိုးပွား ရန်၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာရပ်ကို လေ့ကျင့်ပျိုးထောင်ပေး ရန်၊ ခန္ဓာကိုယ်ကျန်းမာသန်စွမ်းရေးကို ဖော်ဆောင်ရန်၊ ကျောင်း သားအချင်းချင်း ရင်းနှီးရိုင်းပင်းမှုရှိရန်ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ပင် ဖြစ်သည်။

ကျောင်းသားသမဂ္ဂအသင်းဝင်များမှာ ကျောင်းတွင် ရှိဆဲ ကျောင်းသားများနှင့် အောင်မြင်ပြီးသွားသော ကျောင်းသားများ ဖြစ်၏။ ဆရာများသည် အကူအညီအတိုင်ပင်ခံအဖွဲ့အဖြစ် တည်ရှိ သည်။ ဥက္ကဋ္ဌသည် ကျောင်းအုပ်ကြီးပင်ဖြစ်၏။ ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ၏ အလုပ်တာဝန်များကို အဓိက ဖော်ဆောင်ရသူများကတော့မူ 'အထွေထွေ အမှုဆောင်အဖွဲ့'ပင် ဖြစ်လေသည်။

ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၏ အဓိကတာဝန်များကို ထမ်း ဆောင်ရသော အထွေထွေအမှုဆောင်အဖွဲ့ကို အတန်းတိုင်း၏ ကိုယ်စားလှယ်များမှတစ်ဆင့် အစည်းအဝေးပွဲဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားခြင်း ဖြစ်သည်။

၁၉၁၈ ခုနှစ် အမှတ်(၁)ကျောင်း မှတ်တမ်းအရ ရဲဘော် မော်စီတုန်းသည် ၁၉၁၅ ခုနှစ်မှ ၁၉၁၈ ခုနှစ်အထိ နှစ်တိုင်းတွင် ကျောင်းသားများသမဂ္ဂတွင် အရေးကြီးသောတာဝန်များကို ထမ်း ဆောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၁၅ ခုနှစ်မှ ၁၉၁၇ ခုနှစ် နှစ်ဦးပိုင်းအထိ စာသင်နှစ်အပိုင်းအခြား လေးပိုင်းတွင် 'ပြန်ကြားရေးမှူး' တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်သည်။ ၁၉၁၇ ခုနှစ် ဆုံးပိုင်းမှ ၁၉၁၈ ခုနှစ် နှစ်စ ပိုင်းအထိ သူသည် အထွေထွေအမှုဆောင်နှင့် ပညာရေးလေ့လာ ရေးဌာနခွဲမှူး တာဝန်နှစ်ခုကို တပြိုင်တည်း ပူးတွဲတာဝန်ထမ်း ဆောင်ခဲ့သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း အထွေထွေအမှုဆောင်အဖြစ် စတင် လုပ်သည့် စာသင်နှစ်မှစ၍ ကျောင်းသားသမဂ္ဂသည် အထူးတက် ကြွလှုပ်ရှားလာသည်။ ကျောင်းသားများ၏ အကျိုးစီးပွားတိုးတက် ရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းရပ်တော်တော်များများကို ပြီးပြတ်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း ကျောင်းသားများသမဂ္ဂတွင် အထွေ ထွေအမှုဆောင်တာဝန် ထမ်းဆောင်စဉ်အတွင်း စကားရည်လှပွဲ များ ကျင်းပခြင်း၊ ပညာရေးနှင့်ပတ်သက်သည့် အထူးပြဿနာများ လေ့လာအဖြေရှာခြင်း၊ နာမည်ကျော်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများအား ဟောပြော စေခြင်း၊ အားကစားပြိုင်ပွဲ၊ အုပ်စုလိုက် ရေကူးခြင်းစသည့်

လှုပ်ရှားမှုများကို ဖော်ဆောင်ခဲ့ရုံမက တောင်ပိုင်းနှင့်မြောက်ပိုင်း ပဒေသရာဇ်စစ်တပ်များ စစ်မီးမွှေးချိန်တွင် အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့ သည့်အတိုင်း ကျောင်းသားများသမဂ္ဂသည် ‘ကျောင်းသားများ ကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့’ ကို ဖွဲ့စည်း၍ ကျောင်းတွင်းကျောင်းပြင် လုံခြုံရေးတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခဲ့လေသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် သူတထူးတစ်ယောက်၏ ထူးချွန် ရည်ကို အထူးဂရုပြုသည်။ အလေးထားသည်။ ထိုက်သင့်တော် လျော်သလို အသုံးချတတ်သည်။ အံဝင်ခွင်ကျဖြစ်ရန် အသုံးချ နိုင်စွမ်းရှိ၏။ ပမာအားဖြင့် ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွင် စာပေစကား တွင် ကျွမ်းကျင်လိုသူကို စာပေဌာနခွဲ၌ တာဝန်အပ်နှင်း၏။ သင် ကြားပို့ချခြင်းကို ဝါသနာထုံသူအား စာပေသင်ကြားပို့ချရေးကို လေ့လာသည့်ဌာနခွဲတွင် ဝင်ရောက်စေသည်။ ကျောင်းသား ကိုယ် စားလှယ်များ၏ ‘ထူးချွန်ရည်’ အလိုက် ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နိုင်ရန် ဖွဲ့ စည်းစီစဉ်ခဲ့သည်။

ထိုအချိန်တွင် တရုတ်စာသင်သော ဆရာတစ်ယောက် သည် စာအသင်အပြည့်ဖျင်းသောကြောင့် ကျောင်းသားများက ထိုဆရာကို မလိုလားချေ။ ထိုဆရာသည် သတင်းစာလုပ်ငန်းတွင် လုပ်ဖူးသူဖြစ်သည်။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုဆရာအား အနီး ကပ်ချဉ်းကပ်ပြီး လေ့လာသည်။ ပြီးလျှင် ကျောင်းသားများအား ဆရာ၏ သတင်းစာလုပ်ငန်းနှင့်ပတ်သက်၍ ထူးချွန်ရည်ကို အထင် မသေးရန်ပြောဆို၏။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် သူပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ကျောင်းသား များအား ဤသို့ပြောကြားလေ့ရှိသည်။ ‘လူပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦး

တစ်ယောက်ကို ရှုမြင်တဲ့အခါမှာ သူ့ရဲ့ထူးချွန်ရည်ကို ဦးစားပေးပြီး ကြည့်ရပေမယ်။ လူတိုင်းမှာ ထူးချွန်ရည်တစ်ခုစီ ရှိမြဲဖြစ်တယ်။ ကြီးသည် သေးသည် ပဓာနမထားဘဲ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ထူးချွန်ရည်ကို အားပေးအသုံးပြုသင့်တယ်’ ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၏ အထွေထွေအမှုဆောင်တာဝန်ကို ထမ်းရွက်စဉ်အတွင်း သူ၏ ထူးချွန်သည့် ဦးဆောင်မှုစွမ်းရည်ကို ကောင်းစွာပြသခဲ့လေသည်။ အလုပ်တွင် ကြိုးစားခြင်း၊ စေ့စပ်သေချာခြင်း၊ စည်းရုံးရေးကောင်း ခြင်း စသည့် ထူးချွန်ချက်များအပြင် သူ၏ ရှေ့နောက် အစီအစဉ် တကျ ဆောင်ရွက်တတ်သည့် စွမ်းအင်နှင့်လည်း ပြည့်စုံလေသည်။

ပြဿနာတစ်ခုကို ရှုထောင့်အထွေထွေမှ သုံးသပ်သည်။ ထောင့်စုံအောင် ရှုမြင်သည်။ မည်သည်ကို အရင်၊ မည်သည်ကို နောက်၊ ရှေ့နောက်အစီအစဉ်ချပြီး ဆောင်ရွက်ရမည်ကို ဂယဏန လေ့လာသည်။ ထို့ကြောင့် သူ့အကြံပြုချက်နှင့် သူ့လုပ်ဆောင်ချက် များသည် အောင်မြင်လေသည်။

ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ သင်းလုံးကျွတ်အစည်းအဝေး၌ ဖြစ်စေ၊ အမှုဆောင်များအစည်းအဝေး၌ဖြစ်စေ ရဲဘော်မော်စီတုန်း သည် သဘာပတိနေရာများ၌ ဆောင်ရွက်ရလေ့ရှိသည်။ ရံဖန်ရံခါ အဆိုတင်သွင်းသူနှင့် ကန့်ကွက်သူများအကြား အငြင်းပွားမှုသည် အတော်ပင် ပြင်းထန်တတ်သည်။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် သည်လို အချိန်မျိုးတွင် ငြိမ်သက်၍ အထူးဂရုစိုက်နားထောင်သည်။ မှတ် သားသည်။ ပြီးစလွယ် မဆုံးဖြတ်။ ဘက်မလိုက်။ အေးအေး သက်သာ စဉ်းစားချိန်ဆပြီးနောက် ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုခု အကြံပြု

ချက်တစ်ခုခုကို ပေးတတ်မြဲ။

သူသည် ထိုသို့ ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုခုမှတ်ရာတွင်၊ အကြံပြုချက်တစ်ခုခု ပုမှတ်ရာတွင် အပြစ်အနာအဆာကို ဖယ်ရှား၊ အကောင်းကို ထုတ်ယူသော စနစ်အတိုင်း ပြုကျင့်သည်ဖြစ်သော ကြောင့်လည်း အများက လက်ခံလေသည်။

၁၉၁၈ ခုနှစ် နှစ်ဦးပိုင်းသည် ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ အမှတ်(၁)ကျောင်းတွင် ပညာသင်ခဲ့သော နောက်ဆုံးစာသင်နှစ် ဖြစ်သည်။ သို့သော် ကျောင်းသားများ၏ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းကို ခံရသဖြင့် အထွေထွေအမှုဆောင်အဖြစ် ဆက်လက်တာဝန် ထမ်းဆောင်သည်။

ဧပြီလပိုင်းတွင် တောင်ပိုင်းစစ်တပ်သည် ‘ဟင်ရန်’ နှင့် ‘ယုန် ကြိုး’ ဘက်သို့ ဆုတ်ခွာသွားသည်။ မြောက်ပိုင်းစစ်တပ်သည် ကျောင်းတွင် စခန်းချ၏။ ကျောင်းသားအများအပြားသည် ကျောင်းစာသင်ခန်းကို စွန့်ခွာသွားခဲ့ရ၏။ ကျောင်းတွင် လူတစ်ရာကျော်သာ ကျန်ရစ်သည်။ ကျောင်းသမဂ္ဂ၏ လှုပ်ရှားမှုများသည်လည်း အလိုလို ရပ်စဲသွားလေသည်။

အတန်းတိုင်း၏ စာသင်နှစ်သည် စော၍ ဆုံးခန်းတိုင် သွားရသောကြောင့် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ကျောင်းသားများ သမဂ္ဂတာဝန်ကို ကျောင်းတွင်ကျန်ရစ်သည့် ကျောင်းသားများနှင့် ဥက္ကဋ္ဌသို့ လွှဲအပ်လေသည်။ ကျောင်းသားများသမဂ္ဂတာဝန်များကို လွှဲအပ်ပြီးနောက် အကြံပြုချက်နှစ်ရပ်ကိုရေးသားကာ ၁၉၁၈ ခု၊ မေလ ၂၉ ရက်နေ့စွဲဖြင့် မိမိ၏အမည်ကို ရေးထိုးခဲ့သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ကျောင်းသားများသမဂ္ဂတွင်

အထွေထွေအမှုဆောင်တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေစဉ်ကပင်လျှင် ညကျောင်းကို စိတ်အားထက်သန်စွာ ပျိုးထောင်ခဲ့သည်။ ဤအချက်သည် ရဲဘော်မော်စီတုန်းနှင့် အလုပ်သမားများ စတင်ထိတွေ့ရန် အခွင့်အလမ်း ဖန်လာခြင်းပင်။

၁၉၁၉ ခု နှစ်ဦးပိုင်းတွင် ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းနှင့် တွဲဖက်မူလတန်းကျောင်းတို့မှ ဆရာများသည် အလုပ်သမား ညကျောင်းကို တည်ထောင်ခဲ့ကြသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် အချို့ချို့သော ဆရာများက ဆက်မလုပ်ကြတော့သောကြောင့် ကျောင်းသားများသမဂ္ဂကိုယ်တိုင် အလုပ်သမားညကျောင်းကို ပြန်လည်ပျိုးထောင်ခဲ့လေသည်။ ပညာသင်ကြားမှု လေ့လာရေးဌာနခွဲမှ အလုပ်သမားညကျောင်းကို ကြိုးကိုင်ခဲ့လေ၏။

ညကျောင်းကို ထူထောင်ခဲ့ရာတွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် အားကြိုးမာန်တက် အရှိဆုံးဖြစ်သည်ဟု ကျောင်းသားဟောင်းများက တညီတညွတ်တည်း မှတ်ချက်ချခဲ့သည်။

အလုပ်သမားညကျောင်း ထူထောင်ရန်နှင့်ပတ်သက်၍ ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ အဆိုပြုချက်လေးချက် တင်သွင်းခဲ့သည်ကို အမှတ်(၁)ကျောင်းမှတ်တမ်းတွင် ဖော်ပြထားလေသည်။

(၁) တိုင်းပြည်၏ လက်ဝင်းအခြေအနေမှာ တိုင်းပြည်၏ အဓိကကျသော အင်အားစုကြီးဖြစ်သည့် ကျောင်းနေခွင့် မရရှိရှာသော အလုပ်သမားများနှင့် တောင်သူလယ်သမား လူတန်းစားများဖြစ်သည်။

(၂) ဥရောပနှင့် အမေရိကန်နိုင်ငံတို့တွင် ပညာသင်ကြားရေးစနစ်သည် အတော်ပင်ကျယ်ပြန့်နေပြီ။ တရုတ်ပြည်သည်

ထိုနိုင်ငံများနှင့် ပုခုံးချင်းမယှဉ်သာသည့်တိုင် လူတိုင်းတွင် ပညာသင်ကြားနိုင်ခွင့် ရှိရမည်။

(၃) အလုပ်သမားညကျောင်းအား ဆရာအတတ်သင်၏ တတိယနှစ်နှင့် စတုတ္ထနှစ်ကျောင်းသားများ၏ လက်တွေ့ခန်းအဖြစ် ထားရှိနိုင်သည်။

(၄) အပြင်လောကနှင့် အမှတ်(၁)ကျောင်း၏ကြားတွင် ခြားထားသောနံရံကြီးကို ဖြိုခွဲနိုင်သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် စတုတ္ထအချက်ကို အလေးအနက် အထူးထားလေသည်။ ထိုအချိန်သည် ဟူနန်နယ်တွင်း၌ စစ်မီးထပ်ခါတလဲ တောက်လောင်နေချိန်ဖြစ်သဖြင့် ပညာရေးလောကသည် ကမောက်ကမဖြစ်နေသည်။ ကျောင်းသုံးစရိတ်ပင်လျှင် လုံလောက်စွာ မရခဲ့ပေ။

ကျောင်းသားများကလည်း ပြင်ပလောကတွင် ဖြစ်ပျက်နေသည့် အခြေအနေကို ပီပီပြင်ပြင်မမြင်ရ။ ပြင်ပလောကကလည်း ကျောင်းသားများ၏ ကျောင်းတွင်းအခြေအနေကို သိနားမလည်နိုင်ချေ။ စင်စစ် ပဒေသရာဇ် စစ်အင်အားများ၏ စစ်တလင်းကြားတွင် ကျောင်းသားများရော ပြည်သူလူထုပါ ဗျာများနေကြချိန်တည်း။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုစဉ်က ကျင့်သုံးနေသော ပညာသင်ကြားရေးစနစ်ကို မနှစ်သက်ချေ။ သင်ခန်းစာများကလည်း ပုံသေကျလွန်းသည်။ ကျောင်းသားများကလည်း ဆရာများသင်ကြားသော ပြဌာန်းချက်စာအုပ်၏ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများကို အရကျက်မှတ်၏။ ဆရာများကလည်း အများအားဖြင့် သင်ရိုး

ညွှန်းတမ်းကုန်အောင် သင်ကြားဖို့လောက်သာ ဦးတည်ချက်ထားရှိနေသည်။

ကျောင်းတက်ကျောင်းဆင်းချိန်မှလွဲ၍ ဆရာနှင့် ကျောင်းသားသည် အဆက်အစပ်မရှိသလောက် ဖြစ်နေသည်။

ဆရာနှင့်ကျောင်းသားများအကြားတွင် နက်ရှိုင်းသော မေတ္တာ စေတနာယှက်နွယ်မှုမျိုး မရှိသလိုဖြစ်နေ၏။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းက သည်သို့ မဖြစ်စေလို။ ထို့ကြောင့် အမှတ် (၁)ကျောင်းတွင် နေရသည်ကို သူမပျော်မွေ့ချေ။ တစ်နေ့သောနံနက်ခင်းတွင် သူငယ်ချင်းများကို ရဲဘော်မော်စီတုန်းက သည်သို့ပြောဖူးသည်။

‘မနေ့ညက ငါ ကျောင်းထွက်လိုက်တော့မလို့ ဆုံးဖြတ်မိတယ်။ ကျောင်းအုပ်ကြီးရဲ့ အခန်းဝကို ကျောင်းထွက်ခွင့်တောင်းခံလွှာတင်မလို့ သုံးလေးခေါက် ရောက်ခဲ့တယ်’ ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း ညကျောင်းကိုပျိုးထောင်ခြင်းသည် သူ့စိတ်တွင် ခံစားနေရချက်များကို ဖြေသိမ့်သောသဘောလည်း ပါသည်။ လက်တွေ့နှင့် စိတ်ကူးအကြိအစည်ကို ပေါင်းစပ်ခြင်း သဘောလည်း ဖြစ်သည်။ ပညာရေးစနစ်တစ်ခုလုံးအပေါ် ထိုစဉ်က သူ ကျေနပ်မှု မရှိကြောင်း၊ အားရမှုမရှိကြောင်းလည်း ပေါ်လွင်လေသည်။

ညကျောင်းမှ ကျောင်းသားများသည် များသောအားဖြင့် ကျောင်းစာသင်ခန်းနှင့် မနီးစပ်နိုင်ခဲ့သော အလုပ်သမားများသာ ဖြစ်သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ အဓိက ဦးတည်ရည်မှန်းချက်ကလည်း ထိုလူတန်းစားအတွက်ပင်ဖြစ်သည်။

ညကျောင်းဖွင့်လှစ်ရသည့် ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျောင်းပတ်ဝန်းကျင်မှ အလုပ်သမားများအတွက်ဖြစ်သည်။

ထိုချိန်က ချန်ဆားတောင်ဖက် တံခါးအပြင်ဘက်ရှိ အမှတ် (၁)ကျောင်း၏ အနီးပတ်ဝန်းကျင်သည် ငွေဒင်္ဂါးသွန်းစက်ရုံ၊ ခဲကျိုစက်ရုံ၊ ဓာတ်မီးလုံးစက်ရုံအစရှိသည့် စက်ရုံများနှင့် မီးရထားသံလမ်းမှ လုပ်သားများ စုဝေးနေထိုင်ရာနေရာ ဖြစ်သောကြောင့် တည်း။

အလုပ်သမားညကျောင်းသို့ ဝင်ရောက်ရန် ကျောင်းသားများအား ကြော်ငြာရာတွင် ရိုးရိုးနှင့်ရှင်းရှင်း ကြော်ငြာခဲ့လေသည်။

‘ကျွန်တော်တို့ပြောစကားကို အနည်းငယ် နားထောင်ပါ။ ခင်ဗျားတို့တတွေအဖို့ အခက်အခဲ အတွေ့ရဆုံးအရာက ဘာလဲ။ ရိုးရိုးရှင်းရှင်းပြောရရင် ကိုယ်ပြောချင်တာကို ရေးမပြတ်သလို သူများရေးပြတာကို မဖတ်တတ်ဘူး။ ဂဏန်းသင်္ချာဆိုလဲ မတွက်တတ်ဘူး။ ဒါပဲ’

‘ခင်ဗျားတို့တတွေဟာ လုပ်သားတွေဖြစ်တယ်။ တဖက်မှာ စားဝတ်နေရေးအတွက် အလုပ်လုပ်နေကြရတယ်။ တခြားတဖက်မှာကျတော့ ခင်ဗျားတို့ အားလပ်တဲ့ အချိန်မှာ စာသင်ကြားပေးမယ့် ဆရာမရှိဘူး။ ဒီတော့ ‘အ’ သုံးလုံးကျေဖို့ မပြောနဲ့ ရေးတတ်ရုံလေး၊ ဖတ်တတ်ရုံလေး၊ တွက်တတ်ရုံလေး အတွက်တောင် မလွယ်ဘူးဖြစ်နေတယ်’

‘ခု အဲဒီအခက်အခဲအတွက် အဖြေတစ်ခုရလာပြီ။ ဘာလဲဆိုရင် အမှတ် (၁)ကျောင်းက တည်ထားတဲ့ ညကျောင်းပါပဲ။ ဒီနှစ်ဦးပိုင်းရဲ့ ပထမလဝက်မှာတုန်းက

ဆိုရင် ကျောင်းသား အတော်လေးများခဲ့တယ်။ ဒါကို ခင်ဗျားတို့လည်း ကြားဖူးမှာပါဘဲ’

‘အဲဒီညကျောင်းဟာ ခင်ဗျားတို့တတွေအတွက် တည်ထောင်တာဖြစ်တယ်။ တနင်္လာနေ့က သောကြာနေ့အထိ ညစဉ် နှစ်နာရီ စာသင်ချိန်ရှိမယ်။ သင်မယ့်ဘာသာ ရပ်ကတော့ ခင်ဗျားတို့အဖို့ တကယ်အသုံးလိုနေတဲ့ ပေးစာရေးနည်းနဲ့ အတွက်အချက်ပါဘဲ’

‘သင်ခန်းစာပို့ချချက်ကို ကျွန်တော်တို့က ရိုက်ကူးပေးမယ်။ ဒီအတွက် ပိုက်ဆံပေးဖို့မလိုဘူး။ ညအချိန်ကျောင်းတက်ရတာဖြစ်လို့ ခင်ဗျားတို့ရဲ့ အလုပ်ချိန်ကို မထိခိုက်နိုင်ဘူး။ တကယ်လို့ ပညာသင်လိုစိတ်ရှိရင်တော့ တစ်ပါတ်အတွင်းမှာ ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းသို့ စာရင်းပေးသွင်းနိုင်ပါတယ်’

‘အချို့က ဒီလိုပြောသံကြားရတယ်။ ‘အခြေအနေ သိပ်မဟန်ဘူးတဲ့။ အာဏာပိုင်များရဲ့အမိန့်ကို ဖိဆန်ရာကျမယ်တဲ့’။ ဒီအတွက် ကျွန်တော်တို့ တာဝန်ယူပါတယ်။ ကျောင်းဝင်စာရင်းပေးသွင်းပြီးရင် စိစစ်ရေးကဒ်ပြား တစ်ခုစီ ထုတ်ပေးထားမယ်။ စစ်သားနဲ့ရဲသားတွေက စစ်ဆေးရင် အဲဒီကဒ်ပြားကိုပြပြီး ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းရဲ့ ညကျောင်းသားလို့သာပြောလိုက်ပါ။ ဘာမှ အန္တရာယ် မရှိနိုင်ပါဘူး’

ကြော်ငြာကို လမ်းများတွင် လူမြင်သာသည့်နေရာ၌ ကပ်သည်။ လက်ကမ်းကြော်ငြာကို ရဲများမှတဆင့် ဝေငှခိုင်းသည်။

သို့သော် ကျောင်းဝင် စာရင်းပေးသွင်းသူမရှိချေ။ နောက်ဆုံးတွင် နံရံကပ် ကြော်ငြာကြီးများကို လမ်းခွဆုံများ၌ ရေးကပ်သည်။ သည်တွင် စာရင်းသွင်းလာသူ ကိုးယောက်ရှိလေသည်။

ထို့ကြောင့် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ပြဿနာအတွက် အဖြေရှာသည်။ ကျောင်းဝင်စာရင်း အဘယ်ကြောင့် စာရင်း မပေးသွင်းကြလေသနည်း။

သည်တွင် အဖြေရှာတွေ့၏။ ညကျောင်းဖွင့်လှစ်သည့် အလေ့အထ ချန်ဆားတွင် နည်းလွန်းသေးခြင်း၊ အခြေမခိုင်သေးခြင်း၊ လူထုက ယုံကြည်ကိုးစားစိတ် နည်းပါးနေသေးခြင်း၊ ရဲများမှ တဆင့် ကြော်ငြာကမ်းခြင်းသည်လည်း နည်းလမ်းမမှန်ခြင်း၊ ရွံစိတ်ကို ပွားစေခြင်း၊ လူထု၏ မယုံသင်္ကာစိတ်ကို ပိုမိုတိုးပွားစေခြင်း စသည့် အချက်များကို တွေ့ရလေသည်။

သည်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ကျောင်းသားများ စုစည်းပြီး ကြော်ငြာခြောက်ရာခန့်ကိုယူ၍ စက်ရုံအလုပ်ရုံနှင့် အလုပ်သမားများ၏ နေအိမ်များသို့ သွားရောက်ဝေငှသည်။ ဆွယ်တရားဟောပြောပြီး နားချသည်။

သည်လုပ်ဆောင်ချက်သည် အတော်ပင် ခရီးရောက်သည်။ သုံးရက်အတွင်း လူ ၁၂၀ ကျော် လာရောက်စာရင်းပေးသွင်း၏။ ဆက်လက်စာရင်းပေးသွင်းမည့် လူများကလည်း မနည်းချေ။ သို့ရာတွင် ဆရာအကန့်အသတ်ရှိသဖြင့် ကျောင်းသားဦးရေကိုလည်း ကန့်သတ်လိုက်ရ၏။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် 'ညကျောင်းမှတ်တမ်း'တွင် ထိုစဉ်က အလုပ်သမားများ ပညာလိုလားတောင့်တနေကြပုံကို

ဤသို့ ရေးထားသည်။ 'အမေ၏နို့ကို တစာစာတောင်းနေသော ဆာမွတ်နေသည့် ကလေးများကဲ့သို့ ဖြစ်နေကြသည်။'

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် သမိုင်းဘာသာရပ်ကို ကိုယ်တိုင် သင်ကြားသည်။ သူ့အလေးထားသည့် ဘာသာရပ်လည်း ဖြစ်သည်။ သမိုင်းဘာသာရပ်ပို့ချရင်း အလုပ်သမားများ၏ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ကို မွေးမြူပျိုးထောင်ပေးလေသည်။

ယခင် အလုပ်သမားညကျောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဆရာများ တောင့်မခံနိုင်သောကြောင့် တမျိုးတမည်ဖြစ်ခဲ့ဖူးပြီ။ ထို့ကြောင့် ရဲဘော်မော်စီတုန်းက အများစု၏ သဘောတူညီချက်ကို ရယူပြီး စည်းကမ်းအချို့ကို သတ်မှတ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် 'ဆရာသည် ကျောင်းသားကဲ့သို့ အချိန်မှန်လာရမည်' ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် အလုပ်သမားညကျောင်း တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးအတွက် ထက်သန်သောအားမာန်နှင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့လေသည်။

နိုဝင်ဘာလ (၉)ရက်နေ့တွင် ညကျောင်းစတင်ဖွင့်လှစ်၏။ ကျောင်းဖွင့်အခမ်းအနားမိန့်ခွန်းကို ဥက္ကဋ္ဌကိုယ်စား ဆရာ 'ဖန်ဝေရှု' က ပြောကြားသည်။ ထို့နောက် ရဲဘော်မော်စီတုန်းက ကျောင်းချိန်အတွင်း စည်းကမ်းချက်များနှင့် ပတ်သက်ပြီး တစ်ချက်ပြီးတစ်ချက် ရှင်းလင်း၏။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းရှင်းလင်းသော ကျောင်းတွင်း စည်းကမ်းချက်များသည် အလုပ်သမားများ၏ အခက်အခဲကို များစွာ ဝဲညှာရာရောက်လေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် 'ကျောင်းတက်ချိန်တိုင်း

တွင် ဖြစ်သလို ဝတ်စားလာနိုင်သည်။ သစ်လွင်ကောင်းမွန်ရန်မလို။ ညကျောင်းမှ ကျောင်းသားများကို စောင့်ရှောက်စေရန် တာဝန်ယူဖို့ ရဲသားများကို ကမ်းလှမ်းထားပြီးဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် သွားရေး လာရေးအတွက် စိတ်ချပါ' စသည်ဖြင့်ဖြစ်သည်။

ဤနှစ်တွင် စစ်တပ်များသည် ချန်ဆားတွင် ဝင်လိုက်ထွက် လိုက်နှင့် အတော်ပင် ခြေရှုပ်နေ၏။ ထို့ကြောင့် စစ်မိန့်ပယောဂဖြင့် နောက်ပိုင်းတွင် ကျောင်းသားဦးရေ လျော့ပါးသွား၏။ ကျောင်းသား ဦးရေလျော့ပါးသွားသော်လည်း ဆရာများသည် ရဲဘော်မော်စီတုန်း ၏ အားပေးမှု စိတ်အားထက်သန်မှုကြောင့် ခရီးပန်းတိုင်သို့ ရောက်သည့်တိုင် ဇွဲမလျော့ခဲ့ကြချေ။ စာသင်နှစ်ကုန်ဆုံးသည်တွင် ကျောင်းသားများကို အဆင့်သုံးဆင့်ခွဲ၍ ဆုချီးမြှင့်သည်။

၁၉၁၈-ခု နှစ်ဦးပိုင်းသည် ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ အမှတ် (၁)ကျောင်းတွင် ပညာသင်ကြားသည့် နောက်ဆုံးနှစ်ကာလလည်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ကျောင်းတွင် ဆက်လက်၍ တာဝန်ထမ်းဆောင်မြဲ ထမ်းဆောင်ခဲ့၏။ ရဲဘော် မော်စီတုန်းသည် မိမိတို့တည်ထောင်သည့် စေတနာအလုပ်သမား ညကျောင်းနှင့်ပတ်သက်သော သတင်းများကို ဆောင်းပါးရေး၍ သတင်းစာများ၌ ဖော်ပြပြီး ကျန်ကျောင်းများအတုယူရန် လှုံ့ဆော် ခြင်းလည်း ပြုခဲ့လေသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် အမှတ်(၁) ဆရာအတတ်သင် ကျောင်းတွင်ရှိစဉ် ကျောင်းအနီးပတ်ဝန်းကျင်ရှိ အလုပ်သမား များသည် သူ့အား ညကျောင်းက 'ဆရာမော်'အဖြစ် သိကျွမ်းကြ၏။ ဆရာမော်အား သူတို့၏ ဆရာကောင်းတစ်ယောက်။

ခင်မင်ဖွယ် လေးစားဖွယ်ကောင်းသော မိတ်ဆွေကောင်းတစ် ယောက်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုကြလေသည်။

အမှတ် (၁)ကျောင်းတွင် ညကျောင်းကို ဖွင့်လှစ်ထူထောင် ဖြစ်ခြင်းအတွက် ရဲဘော်မော်စီတုန်းရရှိသည့် အကျိုးများကား ကြီးမားလေစွ။ အလုပ်သမားလူတန်းစားနှင့် ထိတွေ့ရင်းနှီးရသည့် ကနဦးအတွေ့အကြုံပင်တည်း။ အလုပ်သမားလူတန်းစားနှင့် အပြန်အလှန် မေတ္တာစေတနာ ဖလှယ်ဖြစ်ခဲ့၏။

တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ တည်ထောင်ပြီးနောက် ရဲဘော် မော်စီတုန်းသည် ဟူနန်တွင် အလုပ်သမားလှုပ်ရှားမှုကို ဦးဆောင် သည့်အခါ အလုပ်သမားညကျောင်းတွင် ဆရာလုပ်စဉ်က တွေ့ကြုံခဲ့ သည့် အတွေ့အကြုံများကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ထိထိရောက်ရောက် ကျင့်သုံးခွင့်ရခဲ့သည်။

၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် အမှတ်(၁) ကျောင်း၏ တွဲဖက်မူလတန်းကျောင်းကို ဦးဆောင်စဉ်တွင် အမှတ် (၁)ကျောင်း၏ ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၏ တာဝန်ယူဆောင်ရွက် ချက်အရ ကျောင်း၏အနီးပတ်ဝန်းကျင်တွင် 'ပြည်သူ့ကျောင်း' တစ်ခု ဖြစ်ရှိလာသည်။

နောင်တွင် ပုံမှန်တည်မြဲသော ကျောင်းတစ်ကျောင်း အဖြစ်သို့ ကူးပြောင်းသွားလေ၏။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော် ဓာတ်ပုံနှင့် အောင်ပွဲရတပ်နီတော်
ဘီဂျင်းသို့အဝင်။ (၁၉၄၉)

အခန်း (၇)

ပြည်သူ့သစ် ကျောင်းသားအသင်းကို ဖွဲ့စည်းခြင်း

‘မေလ-၄ရက်’ လှုပ်ရှားမှုတွင် တရုတ်ပြည်တစ်ပြည်လုံး နေရာအနှံ့အပြားတွင် စာတတ်ပေတတ်လူငယ်များသည် တက်တက်ကြွကြွ လှုပ်ရှားခဲ့ကြသည်။ ရုရှပြည် အောက်တိုဘာတော်လှန်ရေးကြောင့် နိုးကြားလာသည့် လူငယ်တော်တော်များများ၏ စိတ်အာရုံတွင် မှက်စိဝါဒနှင့် လီနင်ဝါဒက အမြစ်တွယ်ခဲ့လေပြီ။

ထိုလူငယ်များသည် တရုတ်ပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ ကနဦးခေါင်းဆောင်များနှင့် အမာခံများ ဖြစ်လာကြလေသည်။ အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ်ပြင်းထန်သော ထိုလူငယ်များသည် ပညာဆည်းပူးစဉ်ကပင် အများတကာထက် ထူးချွန်ထက်မြက်သည့် အင်္ဂါရပ်များ

ပေါ်ထွက်နေခဲ့၏။

သူတို့၏ အနှောက်အယှက် ပိုက်ကွန်ဟူသမျှကို ဖောက်ထွင်းရဲသည့်စိတ်ဓာတ်၊ နက်နဲသည့် နိုင်ငံရေးအယူအဆနှင့် လူထုနှင့် ရင်းနှီးစွာဆက်သွယ်သည့် အလေ့အလာ၊ ရိုးသားသည့်နေထိုင်ပုံ၊ ပွင့်လင်းပြီး ကိုယ်ကျိုးမဖက်သည့် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ၊ ဘာသာရပ်တိုင်းတွင် နက်ရှိုင်းစွာလေ့လာသည့် အလေ့အထ၊ ဝံ့ဝံ့စားစား လှုပ်ရှားသည့် စွမ်းဆောင်ရည်များသည် နောင်လာနောက်သားများအတွက် စံပြုဖြစ်ခဲ့သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုသို့ စံပြုကျောင်းသားများအနက်တွင် ထိပ်ဆုံးတန်းမှ ပါဝင်သူတစ်ယောက်ဖြစ်ခဲ့၏။ အမှတ်(၁)ကျောင်းတွင်နေစဉ်အတွင်း ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ အထက်ပါ အရည်အသွေးနှင့် ဂုဏ်အင်္ဂါရပ်များသည် အထူးပင် ပေါ်လွင်နေပေသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ အမှတ်(၁)ကျောင်းမှ အရင်းနှီးဆုံးသော သူငယ်ချင်းများဖြစ်ကြသည့် အာဇာနည် ‘ချိုက်ဟိုရုန်း’ ‘ဟိုစုစု’ ‘ချန်ချန်’ ‘ကျန်းခွန်းတီ’ ‘လှိုရွယ်ကျန်’ စသည့်သူများသည် တယောက်မကျန်ပင် တရုတ်ပြည်ကြီး၏ သားကောင်းများဖြစ်ခဲ့ကြသည်။

သူတို့တတွေသည် တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ ကနဦး လုပ်ဆောင်မှုနှင့် ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ တော်လှန်ရေးအစပိုင်း လှုပ်ရှားမှုများနှင့် ခွဲခွာမရစကောင်းသော ဆက်စပ်မှုများ ရှိခဲ့သည်။

တရုတ်ပြည်၏ ခေတ်ဆိုးခေတ်ကာလအတွင်း သည်သို့ တော်လှန်ရေးမိတ်ဖွဲ့ခြင်းမျိုးသည် တိုင်းပြည်နှင့်လူမျိုးတို့အတွက်

ကြိုးပမ်းရုန်းကန်နိုင်ရန် စွမ်းအင်တစ်မျိုးပင်ဖြစ်သည်။ ဤရှေ့ဆောင်တပ်သားများသည် တော်လှန်ရေးမုန်တိုင်းမိုးအတွင်းသို့ မဆင်းသက်မီ သူတို့၏ တိုက်ပွဲဝင်ရန် မိတ်ဖွဲ့ခြင်းသည် ထူးခြားသည့် ဂုဏ်ပုဒ်ကို ဆောင်လေသည်။

စိတ်တူ၊ ကိုယ်တူ၊ ဝါဒတူ၊ ရည်မှန်းချက်တူ ဖြစ်ကြသည့် အပြင် သူတို့တတွေသည် တောလက်ဒေသမှ လာကြသူများဖြစ်ပြီး တောင်သူလယ်သမားများနှင့် ဆက်စပ်ထိတွေ့ လာခဲ့ကြသူများ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်း ကြမ်းတမ်းသော တော်လှန်ရေးခရီးကြမ်းတလျှောက် ဆုံးခန်းတိုင် လက်တွဲခဲ့နိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။

သူတို့တတွေသည် စာပေဖြင့်သာ တင်းတိမ်မက်မောနေကြသူများ မဟုတ်။ လူ့လတ်တန်းစားဉာဏ်ပျောက်သည့် အရင်းရှင်ပေါက်စ တော်လှန်ရေးသမားမျိုးလည်း မဟုတ်ချေ။

ထိုအချိန်က ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် သူ၏သူငယ်ချင်းများကို ဤသို့ပြောဖူးသည်။

‘လူတစ်ယောက်ဟာ တိုးတက်လိုလျှင်၊ စိတ်ဓာတ်ခိုင်မာ တောင့်တင်းလိုလျှင် လေ မိုး ဆီးနှင်းဒဏ်ကို သစ်ပင်များ ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်ပုံကို အတုယူရမယ်။ အမြစ်ဟာ မြေကြီးမှာ ခိုင်မာစွာ တွယ်ကုပ်နေနိုင်မှ ထိုအပင်က အသီးသီးနိုင်မယ်။ လေယူရာတိမ်းတဲ့ မြက်ပင်လို လေမိုးဒဏ်ကို အရှုံးမပေးလေနဲ့။ ပုံစံအပြောင်းအလွဲ မလွယ်ပါနဲ့’ ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် မီးပွင့်မီးဖွားကလေးများ၏ အချက်အချာအကျဆုံးသော ဗဟိုချက်လည်း ဖြစ်လေသည်။ သူသည် အားလုံးအနက်တွင် တီထွင်ကြံဆနိုင်စွမ်းအား ပိုကောင်း

သည်။ ပို၍နက်ရှိုင်းစွာ တွေးခေါ်မြော်မြင်တတ်၏။ လက်တွေ့ကျကျ လုပ်ကိုင်တတ်သည့် စိတ်ဓာတ်ရှိသူတစ်ယောက်လည်း ဖြစ်သည်။

‘ချိုက်ဟိုရှန်း’ ‘ဟိုစုဟန်’ ‘ချန်ချန်း’ ‘ကျန်းခွန်းတိ’ ‘လိုရွယ်ကျန်’ အာဇာနည်ငါးယောက်တို့သည် ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ အစောဆုံးသော သွေးသောက်ရဲဘော်များ ဖြစ်လာကြခြင်းမှာ စိတ်တူသဘောတူ ရည်ရွယ်ချက်တူ၍ ဖြစ်သည်။

ရဲဘော်ချိုက်ဟိုရှန်းသည် တရုတ်ပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ ကနဦးပိုင်းကာလ ထူးချွန်သည့် ပါတီဝင်တစ်ယောက်နှင့် စည်းရုံးရေးသမားကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့၏။

ပါတီ၏ ဒုတိယအကြိမ် ကိုယ်စားလှယ်များ အစည်းအဝေးတွင် ဗဟိုကော်မတီဝင်အဖြစ် အရွေးခံခဲ့ရလေသည်။

ပဒေသရာဇ်စနစ်နှင့် မြေရှင်များ၏ ဖိနှိပ်မှုအောက်တွင် ဒုက္ခတွင်းနက်နေသည့် ပြည်သူတို့၏ဘဝကို ရဲဘော်မော်စီတုန်းနှင့် အပေါင်းပါများသည် လေ့လာသိရှိပြီးသားဖြစ်နေသည်။

‘မေလ (၄)ရက်’ လှုပ်ရှားမှုမတိုင်မီကတည်းက ဟူနန်ရှိ လူငယ်များသည် ‘မော်’ နှင့် ‘ချိုက်’ နှစ်ဦးကို စံပြနမူနာများအဖြစ် ထားရှိ၏။ ထိုအချိန်တွင် သူတို့နှစ်ယောက်သည် သတင်းကြီးနေခဲ့ပြီ။

ရဲဘော် ‘ချိုက်ဟိုရှန်း’ သည် ဟူနန်ပြည်နယ် ‘ရှန်းရှန်း’ လူမျိုးဖြစ်သည်။ ငယ်စဉ်ကတည်းက နွားကျောင်း၊ အလုပ်သင်လယ်ထွန်၊ စက်မှုပညာသင် စသည်ဖြင့် လုပ်ကိုင်ခဲ့ရရင်း ပညာရေးဘက်တွင်လည်း စိတ်ဝင်စားခဲ့၏။

အမှတ်(၁) ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းသို့ ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲဖြေဆိုအောင်မြင်ခဲ့သည်။ သူ၏ စာကြိုးစားခြင်း၊ လက်တွေ့လုပ်ဆောင်ချက်၊ တော်လှန်သည့် အတွေးအခေါ်အယူအဆ၊ ဝေဖန်သုံးသပ်တတ်ခြင်း၊ ဆောင်းပါးရေးရာတွင် အချက်မိမိရှိခြင်း၊ တည်ကြည်ရိုးစင်းသည့် နေထိုင်စားသောက်ပုံများတို့သည် ရဲဘော်မော်စီတုန်းနှင့် အလွန်တူညီလေသည်။

သူတို့နှစ်ယောက်သည် ‘ပြည်သူ့သစ်’ ကျောင်းသားအသင်းကို အတူတကွ ဖွဲ့စည်းဖြစ်ကြသည်။ မှတ်စိတ်ဝါဒလည်း နှစ်ယောက်စလုံး ယုံကြည်လေ့လာခဲ့ကြ၏။

‘ကျန်းခွန်းတိ’၏ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းတွင် ‘ချိုက်ဟိုရှန်း’ နှင့် ပတ်သက်၍ များစွာရေးမှတ်ထားကြောင်း နောင်တွင်တွေ့ရသည်။

၁၉၁၇ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ရဲဘော် ‘ကျန်းခွန်းတိ’ သည် မြစ်တစ်ဖက်ကမ်းသို့ဖြတ်ကျော်၍ ‘ရွက်လှစန်း’ တောင်ခြေရှိ ‘ချိုက်’ ၏အိမ်တွင် သုံးရက်ကြာ နေထိုင်ဖြစ်သည်။

သူတို့ အပေါင်းအသင်းတစ်စုသည် မိုးမသောက်မီ အိပ်ရာထပြီး တောင်တက်လေ့ကျင့်ကြသည်။ နေ့ခင်းတွင် တောင်ပေါ်တခွင် လှည့်လည်သည်။ ညအချိန်တွင် တစ်ဦးစီ၏အယူအဆနှင့် ခံစားရချက်များကို ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးသည်။

အောက်ပါတို့သည် ၂၃ ရက်နေ့ညက ရဲဘော် ‘ချိုက်ဟိုရှန်း’ ၏ ပြောစကားတစ်ပုဒ်ဖြစ်ပြီး ‘ကျန်းခွန်းတိ’ ၏ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းတွင် ရေးသားထားခြင်းဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ရဲဘော် ‘ချိုက်’ သည် သူ၏စိတ်တွင် ကြာရှည်စွာစွဲမြဲနေသော တဖြေးဖြေး အစီအစဉ်တကျ လုပ်

ဆောင်သွားရန် ကိစ္စရပ်များကို ဆွေးနွေးသည်။

(၁) တရုတ်စာပေလောကတွင် ဘာသာရပ်တစ်ခုကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံလေ့လာနိုင်သည့် စာအုပ်ဟူ၍ မရှိသေး။ ထို့ကြောင့် တရုတ်ပြည်၏ ရှေးဟောင်းမှ ယခုခေတ်အထိ ရှိခဲ့သော ဓလေ့ထုံးတမ်းများကို စုစည်းလေ့လာရမည်။ တဆက်တည်း ပြောင်းလဲသည့် အဖြစ်အပျက်တရားတို့ကို လေ့လာရမည်။

(၂) တရုတ်ပြည်တွင် ပြီးပြည့်စုံသည့် ရာဇဝင်သမိုင်း ဟူ၍ မရှိ။ ယခင်ခေတ်ဟောင်းကပြုစုထားသည့် ရာဇဝင် ဇာတ်လမ်းများသည် ရှင်ဘုရင်နှင့် မှူးမတ်သေနာပတိများ အကြောင်းသာ ပါဝင်သည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်နယ်နှင့် ခရိုင်မြို့နယ်အသီးသီး၏ သမိုင်းကို စုဆောင်း၍ ပြည်သူနှင့် လောကအကြောင်းများပါဝင်သော သမိုင်း စာစောင် ပြုစုရန်ဖြစ်သည်။

(၃) တရုတ်ပြည်တွင် ရှေးဟောင်းစာပေနှင့် ခေတ်သစ်စာပေဟူ၍ နှစ်မျိုးကွဲပြားနေသည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းတို့ကို လေ့လာ၍ ပြည်သူနှင့်လောကအတွက် အကျိုးပြုနိုင်မည့် ပေါင်းစည်းသည့်နည်းလမ်းကို ရှာဖွေသည်။

ထို့နောက် သူ၏စာဖတ်ရာမှရရှိသည့် ဗဟုသုတများကို ဖောက်သည်ချသည်။ ယခုတလော အနောက်တိုင်းမှ စာပေယဉ်ကျေးမှုတို့သည် အရှေ့သို့ တစတစကူးပြောင်းလာသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့ လက်ရှိစာပေအဟောင်းနှင့် အံဝင်ခွင်ကျ မဖြစ်ပေ။ ထို့ပြင် စာပေသစ်ကို လိုက်စား

သူများသည် စာပေဟောင်းကို စွန့်လျက်ရှိပြီး စာပေဟောင်းကိုလိုက်စား သူကလည်း စာပေသစ်ကို စွန့်သည်။

‘ကျွန်တော်’နှင့် ‘ရဲဘော်’ချိုက်’ ၏ ယူဆချက်များသည် စာအုပ်သစ်ကို များများဖတ်၊ စာအုပ်ဟောင်းကိုလည်း သင့်သလို လေ့လာ၊ တရုတ်ပြည်၏ မူပိုင်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုတို့သည် အလုံးစုံ မမှန်ကြချေ။ ထို့ပြင် အနောက်တိုင်းယဉ်ကျေးမှုသည်လည်း ကျွန်တော်တို့ တိုင်းပြည်တွင် နေရာတကာ အတုယူသုံး၍ မဖြစ်ပေ။

‘ထို့ကြောင့် အခြေအနေကိုဆန်းစစ်ပြီး ခေတ်ဟောင်းမှ ကောင်းနိုးရာရာကိုချန်၍ မကောင်းသည်ကို ပြုပြင်ရမည်။ အနောက်တိုင်းစာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုများမှ တော်သင့်သည်တို့လောက်သာထုတ်ယူပြီး အဆိပ်အတောက်ဖြစ်စေသည့် စာပေတို့ကို ထုတ်ပယ်ပစ်ရမည်။’

ဤသို့ဖြင့် လက်ဝဲလက်ယာ ဘက်မလိုက်ဘဲ မှန်မှန်ကန်ကန် တိတိကျကျ ဆောင်ရွက်သွားရမည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ခေတ်သစ်လူငယ်များ၏ တာဝန်ပင်တည်း။’

အထက်ပါတို့သည် ‘ကျန်းခွန်းတီ’ ဒိုင်ယာရီမှ တွေ့ရှိသည့် ‘ချိုက်ဟိုရှန်း’ ၏ ပြောစကားတချို့ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ရဲဘော် ‘ကျန်းခွန်းတီ’ ၏ မှတ်တမ်းတွင် သူ့ရဲ့ဘော်နှင့်ပတ်သက်၍ ထင်မြင်ယူဆချက်ကို ဆက်လက်မှတ်တမ်းတင်ထားခဲ့ပြန်သည်။

‘စက်တင်ဘာလ ၂၆ ရက်နေ့။ ဤတစ်ခေါက်သည် ‘ချိုက်’၏ အိမ်တွင် တစ်ညအိပ်ရန်သာ ရည်ရွယ်

သည်။ မမျှော်လင့်ဘဲ သုံးရက်ကြာ နေဖြစ်သွား၏။ ယခုနှစ် ပိုင်းတွင် ဆွေမျိုးများ၊ သူငယ်ချင်း အပေါင်းအသင်းများ၏ နေအိမ်သို့ သွားရောက်၍ တည်းခိုဖြစ်ခြင်းမျိုး အလွန်နည်း သည်။ သို့သော် ယခုတခေါက် ခရီးထွက်ခြင်းသည် ချစ်သူငယ်ချင်းနှင့် တစ်နေ့တာပိုပြီးနေရခြင်းသည် တစ်နေ့ တာပိုပြီး ပညာဗဟုသုတ တိုးတက်မှု ရရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ရက်ပိုမိုတည်းခိုနေခြင်းသည် အကျိုးရှိ၏။ နောင်တွင် ပညာသင်နှစ်အတွင်း မြစ်တစ်ဖက် ကမ်းသို့ သုံးလေးခါ ဖြတ်ကျော်ရန် ရည်ရွယ်သည်ဟုဆိုလျှင် သုံးလေးကြိမ်ပညာ ဆည်းပူးခွင့်ကို မျှော်လင့်ခြင်းသာ ဖြစ်မည်ပင်'

ရဲဘော် 'ချိုက်ဟိုရှုန်း' သည် ၁၉၂၁ ခုနှစ်တွင် ပြင်သစ် ပြည်သို့ ပညာသင်ရန် ရောက်ရှိနေစဉ်တွင် ပြင်သစ်အစိုးရက ပြည်နှင့်သဖြင့် အမိတိုင်းပြည်သို့ပြန်လာသည်။

ပြန်လာလျှင်လာချင်း ပါတီဗဟိုကော်မီတီတွင် အမှုထမ်း ဆောင်သည်။ ၁၉၂၅ ခုနှစ်၊ မေလ ၃၀ ရက် လှုပ်ရှားမှုကို ဦးဆောင် ခဲ့၏။

သူသည် ၁၉၃၁ ခုနှစ်တွင် ဟောင်ကောင်မြို့၌ အဖမ်းခံရ သည်။ ထို့နောက် 'ကွမ်ကျိုး' မြို့သို့ ရောက်ရှိ၏။ ရန်သူ၏ ရက်စက်စွာ အညှဉ်းပမ်းအနှိပ်စက်ကိုခံရရင်း ပါတီနှင့်လူမျိုး အတွက် အသက်စွန့် သွားသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ ငယ်စဉ်ဘဝက တော်လှန်ရေး လှုပ်ရှားမှုများကိုလေ့လာလျှင် သူနှင့် လက်ပွန်းတတီးရှိခဲ့သော ရဲဘော် 'ကျန်းခွန်းတီ'ကိုလည်း သိထားရန်လိုပေသည်။

ရဲဘော် 'ကျန်းခွန်းတီ' အား ၁၈၉၄ ခုနှစ်တွင် မွေးဖွား ခဲ့သည်။ မွေးရပ်မြေဖြစ်သော 'ရစ်ရန်'မြို့ 'လုံကျိုး' မူလတန်းကျောင်း တွင် နေခဲ့သည်။

ထိုစဉ်ကပင် 'ထန်'နှင့် 'ခန်း'တို့၏ အဆိုအမိန့်များကို နှစ်သက် လက်ခံခဲ့၏။ ကျောင်းဆက်မထားနိုင်သည်ကြောင့် နုတ် ထွက်ခဲ့ပြီး အိမ်၏စီးပွားရေးဖြစ်သော လယ်ယာလုပ်ငန်းတွင် ဝင် ရောက်လုပ်ကိုင်ရပြန်သည်။

၁၉၁၃ ခုနှစ်တွင် အမှတ်(၁)ကျောင်းသို့ ဝင်ခွင့်ရခဲ့၏။ ကျောင်းတွင်ရှိစဉ် သူ၏အတွေးအခေါ်၊ ရည်မှန်းချက်၊ ပညာရေးနှင့် နေထိုင်ပုံ အစစအရာရာတို့တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းနှင့် တစ်ပုံစံ တည်း ဖြစ်သည်။

သူတို့နှစ်ယောက်၏ ပညာရေးနှင့် စာရိတ္တရေးသည် အတန်းတွင်း၌ အမြဲတမ်း စံပြဖြစ်ခဲ့၏။

၁၉၁၉ ခုနှစ်တွင် ပြင်သစ်သို့ သွားရောက်သည်။ အလုပ် လုပ်ကိုင်ရင်း ပညာဆက်လက်ဆည်းပူးသည်။ တော်လှန်ရေးတွင် ပါဝင် ခဲ့ခြင်းကြောင့် ၁၉၂၁ ခုနှစ်တွင် ရဲဘော် 'ချိုက်ဟိုရှုန်း' နှင့်အတူ ပြင်သစ် အစိုးရ၏ ပြည်နှင့်ဒဏ်ပေးခြင်းကို ခံရသည်။

မိမိတိုင်းပြည်သို့ ပြန်ရောက်လာသော် ပီကင်းရှိ ပါတီအဖွဲ့ အစည်း၏ ညွှန်ကြားချက်အရ သံလမ်းအထူးလုပ်ငန်း ကိုယ်စား လှယ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ အလုပ်သမားသပိတ်အရေးတော်ပုံကြီးကို ဆင်နွှဲ ခဲ့သည်။

ပထမ ပြည်တွင်းတော်လှန်ရေး ကာလအတွင်းတွင် မြောက်ပိုင်း၌ အလုပ်သမားစည်းရုံးရေးတာဝန်ကို ထမ်းရွက်ခဲ့၏။

၁၉၂၈ ခုနှစ်တွင် တပ်နီတော် အမှတ်(၅)တပ်မကြီးကို ဖွဲ့စည်းပြီးနောက် သူသည် နိုင်ငံရေးမှူးတာဝန်ခံချုပ်တာဝန်ကို ယူခဲ့၏။

ထို့နောက် ရဲဘော် ‘ဟိုလုံ’နှင့်အတူ ‘ဟူနန်’ ပြည်နယ်နှင့် ‘ဟူပေ’ ပြည်နယ်ကို ထူထောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၃၀ ခုနှစ်၊ ဟူပေပြည်နယ်အနောက်ပိုင်း ‘ဟုန်ဟူ’ ကန်ကြီးတဝိုက်တွင် တရုတ်ပြည်သစ်တော်လှန်ရေးအတွက် ရဲဝံ့စွာ အသက်ကို စွန့်လှူသွား၏။

ရဲဘော် ‘ကျန်းခွန်းတိ’၏အိမ်တွင် သူ၏ ၁၉၁၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၃၁ ရက်နေ့မှ အောက်တိုဘာလ ၂ ရက်နေ့အထိ မှတ်သားထားသော ဒိုင်ယာရီစာအုပ်ကို သိမ်းဆည်းထားမိ၏။ ထိုဒိုင်ယာရီစာအုပ်ကလေးတွင် အကြောင်းအချက်များစွာကို ရေးမှတ်ထားသည်။

မစ္စတာ ‘ရန်’၏အိမ်သို့ မကြာခဏသွားရောက်ပြီး နာယူ မှတ်သားထားခြင်းများနှင့် ပြည်သူ့အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်ပတ်သက်သော သူ့ ခံယူချက်များကို ဖွင့်ဟထားခဲ့၏။

စာဖတ်ရာမှရရှိသည့် ဗဟုသုတနှင့် ခံစားရချက်များကို လည်း သူ၏ဒိုင်ယာရီတွင် ရေးမှတ်ထားခဲ့သည်။

ဥပမာအားဖြင့် ဩဂုတ်လ ၆ ရက် နေ့စွဲဖြင့် အောက်ပါ အတိုင်း ရေးမှတ်ထားသည်။

‘မည်သည့်ကိစ္စတွင်မဆို မိမိရပ်တည်နေသည့် နေရာနှင့် တပါးသူ၏ ရပ်တည်ရာနေရာ၊ အခြေအနေတို့ကို သိရှိဖို့လိုသည်။ ‘မန်ကျီ’က ဤသို့ဆိုခဲ့သည်။ ‘အမှားအမှန်ကို ဝေဖန်ပိုင်းခြားတတ်သော စိတ်သည် အသိဉာဏ်ပွင့်လင်းခြင်း၏ အစပင်။ ထို့ကြောင့်

အမှားအမှန်ကို ခွဲခြားသိရှိနိုင်ရန်သည် ကျုပ်တို့တတွေ ယနေ့ အထူးသတိပြုရမည့် အချက်ဖြစ်သည်။’

သူ၏မှတ်တမ်းမှ နိုင်ငံ၏အခြေအနေနှင့် ပြည်သူ့ စားဝတ် နေရေးကို ဂရုစိုက်ခြင်းရှိကြောင်းကိုလည်း တွေ့မြင်ရသည်။

ဒိုင်ယာရီ၏ ၆ ရက်တာမှတ်တမ်းအဖြစ် ရေးမှတ်ထားသည်မှာ ထိုအချိန်က ‘တွမ့်ချီလွေ’အစိုးရ၏ ဂျာမန်စစ်ကြေငြာရေးနှင့် ‘ကျန်းရွန်း’၏ ခေတ်နောက်ပြန်ဆွဲသည့် နိုင်ငံရေးလုပ်ရပ်များ ပင်ဖြစ်သည်။

ဩဂုတ်လ (၇)ရက်နေ့တွင် အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားထား၏။

‘ယခုတလော ရေတော်တော်ကြီးနေသည်။ ခရိုင်အသီးသီးတွင် တာကျိုးဆည်ပေါက်ဖြစ်ကုန်၏။ လယ်သမားများ၏ တစ်နှစ်တာ ကြိုးပမ်းထားချက်များသည် ရေနှင့်အတူ မျောပါကုန်ပြီ။ မည်သို့ပင် အသက်ရှင်ရမည်ဆိုသည်ကို တွေးမရ။ ဤအချင်းအရာများကို အစိုးရပိုင်းမှ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များသည် တွေးတောမှန်းဆရကောင်းမှန်းပင် သိမည်မထင်။

တဖန် ရှေ့ပိုင်းတွင် ဖော်ပြထားပြီးဖြစ်သကဲ့သို့ ရဲဘော် ‘ချိုက်ဟိုရှန်း’၊ ‘မော်စီတုန်း’တို့နှင့် တောင်တက်လေ့ကျင့်ခြင်း၊ အမှန်တရားအတွက် ရှာဖွေဆွေးနွေးချက်များကို ရေးမှတ်ထားခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့၏။

သူ၏ကိုယ်ခန္ဓာ ကျန်းမာသန်စွမ်းရေးအတွက် အဘယ်ပုံကြိုးစားခဲ့သည်ဆိုခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍လည်း ရေးမှတ်ထားလေသည်။

သူ့ခိုင်ယာရီကလေးသည် သူ၏တိုင်းပြည်အတွက် စိုးရိမ်ကြောင့်ကျစ်တံ၊ ပြည်သူ့ကိုချစ်မြတ်နိုးစိတ်၊ မိမိကိုယ်ကို ခက်ခက်ခဲခဲ ကြိဖန်ခြိုးခြိနေထိုင်သည့် အလေ့အထနှင့် အမှန်တရား၏ စူးစမ်းလေ့လာချက်များကို တွေ့ရှိရသဖြင့် သူ့စိတ်သဏ္ဍာန်ကို မှန်းဆ၍ တွေး ကြည့်နိုင်လေသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းနှင့် စိတ်တူကိုယ်တူဖြစ်သော နောက်တစ်ယောက်မှာ 'ချန်ချန်း' ဖြစ်သည်။ ၁၈၉၄ ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်၍ ဟူနန်ပြည်နယ် 'လိုရန်' လူမျိုးဖြစ်လေသည်။ 'ပြည်သူ့သစ် ကျောင်းသားအသင်း' ကို ဖွဲ့စည်းသူများအနက် တစ်ယောက်အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ ဦးဆောင်မှုအောက်တွင် ဟူနန်နယ် တဝှမ်း၌ ပါတီ၏လုပ်ငန်းများကို ထထကြွကြွ ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ တစ်ယောက်လည်း ဖြစ်သည်။

သူငယ်စဉ် မူလတန်းကျောင်းကတည်းက ပတ်ဝန်းကျင်ကို အလေးဂရုအလျဉ်းမပြုဘဲ ကျောင်းပြုတင်းပေါက်မှာရပ်၍ တစ်ယောက်တည်း ပြောဟောလေ့ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အမှတ်(၁) ကျောင်းသို့ ရောက်သောအခါ ဟောရေးပြောရေးဘက်တွင် ထူးချွန်သူတစ်ယောက်အဖြစ် ကျောင်းသားအများစုက အသိအမှတ်ပြုရ၏။

အသံဩဇာ ပြည့်စုံသည်။ သဘောတရားကို ရှင်းလင်းဖွင့်ဆိုရာတွင် ချက်ကျပြီး ပိုင်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းသားများ သမဂ္ဂတွင် စကားရည်လှပွဲဌာနခွဲများအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့၏။ ထို့ပြင် သူ၏စာကြိုးစားမှု၊ နေထိုင်စားသောက်ပုံ၊ ဝီရိယရှိမှုတို့သည် အတုယူစရာဖြစ်သည်။

၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်၊ ရဲဘော်မော်စီတုန်း ချန်ဆားသို့ ပြန်၍ အမှတ်(၁)ကျောင်း၏ တွဲဖက်မူလတန်းကျောင်း၌ အထွေထွေတာဝန်ခံအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေစဉ်တွင် ရဲဘော် 'ချန်ချန်း' သည်လည်း အတူ စာသင်ကြားနေခဲ့၏။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း ဟူနန် အလုပ်သမားအရေးတော်ပုံကို စတင်ဦးဆောင်ဆင်နွှဲသောအခါ သူသည်လည်း ရဲဘော်မော်စီတုန်းနှင့် လက်ရေတပြင်တည်း ပါဝင်ခဲ့လေသည်။

ပထမအကြိမ် ပြည်တွင်းတော်လှန်ရေးတိုက်ပွဲတွင် ပါတီသည် သူ့အား 'ဆွေခိုစန်း' သို့ စေလွှတ်၍ အလုပ်သမားအသင်း ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်စေသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းနှင့် တွဲဖက်မိသည့် နောက်တစ်ယောက်ကတော့ 'ဟိုစုဟန်' ဖြစ်သည်။ သူ၏မွေးရပ်မြေခရိုင် 'ရွန်စန်း' ကျောင်းတွင် ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။

စနစ်သစ်ပညာရေးကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရေးအတွက် သူသည် ကျောင်းသားများအသင်းကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ စနစ်ဟောင်းပညာရေးသမားများနှင့် အတိုက်အခံပြုခဲ့ကြ၏။

၁၉၁၂ ခုနှစ်တွင် ရဲဘော် 'ဟိုစုဟန်' သည် အမှတ်(၁) ကျောင်းသို့ ရောက်ရှိလာသည်။ နှစ်နှစ်ကြာ၍ အောင်မြင်ပြီးနောက် 'ချန်ဆား' ရှိ 'ချူရီ' မူလတန်းကျောင်းတွင် ကျောင်းဆရာအဖြစ် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း 'ပြည်သူ့သစ်' ကျောင်းသားအသင်းကို ဖွဲ့စည်းစဉ် ရဲဘော် 'ဟိုစုဟန်' သည် အသင်းဝင်ထဲတွင် အသက်အကြီးဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဖြစ်ခဲ့၏။ အရပ်က ပုပျပ်ပျပ် ကိုယ်

ခန္ဓာက ကျစ်ကျစ်လျစ်လျစ်၊ ဖော်ရွေသည်။ အသင်းအတွက် အနစ်နာအခံနိုင်ဆုံးသော သူတစ်ယောက်လည်းဖြစ်သည်။

သူသည် တပါးသူ၏ဆန့်ကျင်မှုကို ပမာဏမပြု။ တပါးသူ၏ ထောက်ပံ့မှုကိုမယူ။ ကိုယ့်လမ်းကိုယ်လျှောက်သည့် လူစားမျိုး ဖြစ်သည်။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းက သူ၏ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးနှင့် ပတ်သက်၍ မကြာခဏ ချီးမွမ်းဖူးလေသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း ဟူနန်တွင် တော်လှန်လှုပ်ရှားမှုကို အစပျိုး ခင်းကျင်းစဉ်တွင် သူသည် တိုက်ရိုက်ပါဝင်သူနှင့် ကွပ်ကဲအုပ်ချုပ်သူ တစ်ယောက်အဖြစ် ပါဝင်ခဲ့သူလည်းဖြစ်သည်။

ပထမအကြိမ် ပြည်တွင်းတော်လှန်ရေးတိုက်ပွဲ ဆုံးရှုံးရပြီး နောက် သူ့ကို ဆိုဗီယက်သို့ ပညာသင်ကြားရန် ပါတီက စေလွှတ်သည်။ 'အသက်ရှင်နေစဉ် တကယ့်ရှင်နေခြင်းမျိုးကို လိုလားရမည်။ ရှင်ပြီးတော့ သေနေတာမျိုး အလိုမရှိ' ဟု သူက သူ့မိသားစုထံ စာရေးပေးခဲ့၏။

၁၉၃၄ ခုနှစ်တွင် တပ်နီတော်သည် ခရီးရှည်ချီတက်ပွဲကို စခဲ့ ၏။ ၁၉၃၅ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ရဲဘော် 'ဟိုစုဟန်' နှင့် 'ကျွဲချိုးပိုင်' 'ကင့်ကြည်ဟွေး' စသူတို့သည် တော်လှန်ရေးနယ်မြေမှ ဆုတ်ခံခံကြရစဉ်တွင် ရန်သူ၏ ပိတ်ဆို့ခိုင်းရုံမျှကိုခံခဲ့ရ၏။ ထိုစဉ် တွင် သူသည် အသက် ၆၀ ကျော် အဖိုးကြီးဖြစ်နေပေပြီ။ လမ်းမလျှောက်နိုင်တော့ချေ။ 'ဖူကျန့်' ပြည်နယ်၊ 'ချန်ကင်း' ခရိုင်၊ 'ဆွေခို' အနီးတစ်နေရာတွင် ချောက်ကမ်းပါးမှကျ၍ သေဆုံးခဲ့၏။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ အခြားရဲဘော်တစ်ယောက်မှာ 'လှိုရွယ်ကျန့်' ဆိုသူဖြစ်သည်။ အမှတ်(၁)ကျောင်းတွင် ရဲဘော်

မော်စီတုန်းနှင့် အတန်းတူနေခဲ့ရသူဖြစ်သည်။

အရပ်ပုပု၊ အသံလေးလေး ပိုင်ရှင်တစ်ယောက်ဖြစ်၏။ အလုပ်လုပ်ရာတွင် သေချာစေ့စပ်ရှိပုံနှင့် အားကြိုးမာန်တက် စာကြိုးစားပုံတို့သည် တစ်တန်းလုံး၏ အလေးအမြတ်ပြုဖွယ်ရာ အမှုအကျင့်ကောင်းများ ဖြစ်လေသည်။

၁၉၁၈ ခု နှစ်ကုန်ပိုင်းတွင် သူ၏အိမ်သို့ သူပေးပို့သော စာတစ်စောင်နှင့် ပီကင်းသို့ သူမသွားမီ ရဲဘော်မော်စီတုန်း ရေးပို့သော ပို့စ်ကဒ်တစ်စောင်ကို သူ့အိမ်တွင် မိသားစုက တရိုတသေ သိမ်းဆည်းထားခဲ့၏။ ထိုအချိန်သည် ရဲဘော်မော်စီတုန်းအဖို့ တော်လှန်ရေး ရှေ့ခရီးစဉ်အတွက် အလုပ်များနေချိန်ဖြစ်သည်။ တစ်ဖက်က အလုပ်လုပ်ရင်း အခြားတစ်ဖက်တွင် နိုင်ငံရပ်ခြားသို့ ပညာတော်သင်စေလွှတ်ရေးအတွက် ဖွဲ့စည်းဦးဆောင်နေချိန်လည်း ဖြစ်လေသည်။

သူသည် ကျောင်းတွင်သာ စာပေသင်ကြားမှုလုပ်ငန်းကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်နေရန် အလွန်သင့်သည်ဟု ယူဆသော ကြောင့် သူ့အား ပြင်သစ်သို့ ပညာတော်သင်မသွားဖြစ်ရန်အတွက် ရဲဘော်မော်စီတုန်းက အလေးအနက်တိုက်တွန်းခဲ့၏။

၁၉၂၁ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းတွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ဟူနန်တွင် အလုပ်သမားသပိတ်ကို ဦးဆောင်နေစဉ် ရဲဘော် 'လှိုရွယ်ကျန့်' သည် ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ အားအထားရဆုံးသော လက်ထောက်တစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့သည်။

သူသည် 'ချန်ဆား' ၏ အစဦး 'လန်ချား' လုပ်သားသပိတ်ကို ဦးစီးဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

ပထမအကြိမ် ပြည်တွင်းတော်လှန်ရေးတိုက်ပွဲအထိ သူသည် ချန်ဆားတွင် အလုပ်သမားလှုပ်ရှားမှုကို ဦးဆောင်ခဲ့၏။ ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ် ‘ကျယ်ကျန်း’ ပြည်နယ်တွင် တော်လှန်ရေးတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်စဉ် ကျဆုံးခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် အမှတ်(၁)ကျောင်းတွင် ပညာဆည်းပူးစဉ်ကတည်းက အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သော စိတ်တူကိုယ်တူ ရည်မှန်းချက်တူသူများနှင့် ပေါင်းဖက်မိခဲ့၏။

‘ချိုက်ဟိုရှုန်း’ စသည့် အပေါင်းပါအနည်းငယ်သည် နောက်ပိုင်းတွင် အခြားကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့သွားသဖြင့် ကွဲကွာသွားကြသော်လည်း ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် အဆက်အသွယ်မပြတ် စာရေးဆက်သွယ်ခဲ့လေသည်။

‘ရွက်လှစန်း’ တောင်ခြေရှိ ‘ချိုက်’ ၏အိမ်နှင့် မြို့တွင်းရှိ ‘ချိုရီ’ မူလတန်းကျောင်းသည် သူတို့တတွေ အမြဲစုဝေးလေ့ရှိရာ အရပ်ဖြစ်သည်။

ဤလူငယ်တစ်စုသည် တဖြေးဖြေးနှင့် ဤသို့ခံစားလာရကြ၏။ တရုတ်ပြည်ကြီး၏ အခြေအနေသည် တနေ့တခြား အဆိုးဘက်သို့ ယိမ်းယိုင်နေသည်။ အပျက်သဘောဘက်သို့ ဦးတည်နေသည်။ ထို့ကြောင့် အမိနိုင်ငံကို ကယ်တင်ရန်သည် သူတို့တတွေ၏ သမိုင်းပေး မဟာတာဝန်ကြီးတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။

‘တိုင်းပြည်၏ တည်တံ့မှု ယိုယွင်းပျက်ပြုန်းခြင်းတွင် တိုင်းသူပြည်သားတိုင်းမှာ တာဝန်ရှိသည်’ ဟူသော ပညာရှိတစ်ယောက်၏ အဆိုအမိန့်သည် သူတို့တတွေ၏ခေါင်းတွင် သံမှိုနှက်သလို စွဲမြဲနေခဲ့၏။ အချင်းချင်း စာရေးဆက်သွယ်ကြရာတွင်

‘တိုင်းပြည်ကိုထူထောင်ရန် ဒေါက်တိုင်ကြီး’ဟု အချင်းချင်း ကျီစားနောက်ပြောင်ဖြစ်ကြ၏။

ဤသို့သော တနေ့တခြား အဆိုးဘက်သို့ ယိမ်းယိုင်နေသည့် တရုတ်ပြည်၏အခြေအနေဆိုးကို ပြောင်းလဲပစ်ရန်သည် တစ်ဦးကောင်း တစ်ယောက်ကောင်း၊ စနစ်တစ်ခုကောင်း၊ တစ်ဖွဲ့ကောင်းနှင့်မရ။ ပြည်သူအများအပြား ပါဝင်စုစည်းပါမှဆိုသည်ကို ရဲဘော်မော်စီတုန်းက သိမြင်လာသည်။

ထို့ကြောင့် ကျောင်းတွင်း၌ တိုးတက်သည့် အယူအဆရှိသော ကျောင်းသားတစ်စုလောက်ကိုသာ စုစည်းသိမ်းသွင်းရုံနှင့် မပြီးဘဲ အခြားအခြားသောကျောင်းများမှ တိုးတက်သော ကျောင်းသားများကိုပါ စည်းရုံးရန်လိုအပ်သည်ဟု ရဲဘော်မော်စီတုန်းက ယူဆလေသည်။ ၁၉၁၅ ခု ဆောင်းဦးတွင် သူသည် ‘နှစ်ဆယ့်ရှစ်ကြောင်းရှိ မိတ်ဖွဲ့ကြေငြာစာ’ ကို ဖြန့်ဝေခဲ့၏။ (မော်စီတုန်းဟူသည့် စာသုံးလုံးကို အကြောင်း ၂၈ ကြောင်းရေးသည့် အတွက်ဖြစ်သည်) အတော်ပင် လှုပ်ရှားခဲ့သည့် ကြေညာစာတမ်းဖြစ်သွား၏။

စာစောင်တစ်ခုလုံးတွင် တရုတ်စာလုံးရေ နှစ်ရာသုံးရာခန့် ပါရှိသည်။ တိုင်းပြည်ကို ချစ်မြတ်နိုးသည့် လူငယ်တိုင်းအား သူနှင့်ဆက်သွယ်ရန် လှုံ့ဆော်ထားသည့် မိတ်ဖွဲ့ကြေငြာစာ ဖြစ်သည်။ တကယ်တမ်း အပင်ပန်းခံနိုင်ရည်ရှိရမည်ဖြစ်ပြီး တိုင်းပြည်အတွက်အသက်ကို စွန့်လွှတ်ရဲသူ ဖြစ်ရမည်ဟု ထိုစာတွင် ဖော်ပြထားသည်။

ဤကြေငြာစာစောင်ကို ရဲဘော်မော်စီတုန်းကိုယ်တိုင် ဖယောင်းစက္ကူနှင့်ရေးပြီး စာကူးသည်။ ချန်ဆားရှိ အဓိက

အရေးကြီးသော ကျောင်းတိုင်းသို့ ပေးပို့ခဲ့သည်။ စာအိတ်ပေါ်တွင် အများမြင်သာသည့်နေရာ၌ ကပ်ထားပေးပါရန်ဟုလည်း ဖော်ပြ၏။

ထိုအချိန်က ချန်ဆားသည် အတွေးအခေါ် မဖွံ့ဖြိုးသော ပိတ်ဆို့နေသော နေရာဒေသဖြစ်သည်။ (ဤအပြုအမူကို သာမန် လူတို့ နားလည်သဘောပေါက်ခြင်းမရှိချေ။ ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ ထိုကြေငြာစာအရ ခြောက်ယောက်သောသူတို့ထံမှသာ တုန့်ပြန်စာ ရခဲ့သည်။)

ပြည်နယ်အမျိုးသမီးကျောင်းသည် ထိုစာကိုရခဲ့သည်တွင် ပထမ၌ အထင်လွဲအမြင်လွဲ ဖြစ်ခဲ့သည်။ အမှတ်(၁)ကျောင်းသို့ ဆက်သွယ်သောအခါမှပင် အဖြေမှန်ကို သိသွား၏။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏စာကို ကျောင်းတွင်တွေ့လိုက်ရသည့် လူငယ်တစ်ယောက်က မိတ်ဖွဲ့စာရေးလာသည်။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းက ချက်ချင်းပြန်စာရေးသည်။ လှိုက်လှဲဝမ်းသာကြောင်းနှင့် တနင်္ဂနွေနေ့တွင် စာကြည့်တိုက်တွင်ဆုံကြရန် ချိန်းလေသည်။

နှစ်ယောက်သား တွေ့ဆုံမိသည်ဆိုလျှင်ပင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် စကားထွေလာ ပြောမနေတော့ချေ။ မေးခွန်းများကို စတင်မေးမြန်းတော့သည်။

‘ခုတလော ဘာစာတွေဖတ်သလဲ...။ ဆောင်းပါးရော ဘယ်လိုဆောင်းပါးမျိုး ရေးခဲ့သလဲ’ စသည်ဖြင့် မေးခွန်းများကို မေးသည်။

တခဏချင်းတွင်းပင် ရင်းနှီးသွားကြပြီး မှတ်စုကို လဲလှယ် ကြည့်ရှုဖြစ်ကြ၏။

‘စိတ်ရဲ့အဟာရကို ပေးစွမ်းတဲ့ စာအုပ်ကောင်းကို ဖတ်ရမယ်။ လတ်တလော အကျိုးအမြတ်လေးလောက်ကို မမက်မောပါနဲ့။ ရာထူးတက်ဖို့၊ သန်းကြွယ် သူဌေးဖြစ်ဖို့လောက် မရည်မှန်းပါနဲ့။ ထို့ထက်ကြီးမြင့်တဲ့ ရည်မှန်းချက်မျိုးထားရှိတဲ့ လူတစ်ယောက်အဖြစ် ကျင့်ကြံပါ...’ ဟု ရဲဘော် မော်စီတုန်းက အကြံပြုပြောဆိုခဲ့၏။

နောက်ပိုင်းတနင်္ဂနွေများတွင် သူသည် ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ အလည်ခရီးထွက်ရန် ဖိတ်ခေါ်ခံရသည်။ စုပေါင်းဆွေးနွေးပွဲတွင်လည်း ထိုမိတ်ဆွေသစ် ပါစမြဲ။

‘ပြည်သူသစ်’ ကျောင်းသားအသင်း ထူထောင်သည်တွင် ထို မိတ်ဆွေသစ်သည် အစောဆုံးသော အသင်းဝင်တစ်ယောက် ဖြစ်လေသည်။

တစ်နှစ်ကျော်ခန့် ပြင်ဆင်နေခဲ့ပြီးနောက် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် အခင်မင်ဆုံးသော သူငယ်ချင်းအပေါင်းအသင်းများနှင့် စာဖတ်မှတ်စုများ ဖလှယ်ကြသည်။

တိုင်းပြည်၏ရှေ့ရေးအတွက် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ကြသည်။ တိုင်းပြည်၏အခြေအနေသည် အလွန်အရေးကြီးနေချိန်ဖြစ်ပြီး တိုးတက်သော အယူအဆရှိသည့်သူများအနေနှင့် အသင်းအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းရန် လိုအပ်ပြီဖြစ်ကြောင်း ထင်မြင်ယူဆကြသည်။

ထို့ကြောင့် ၁၉၁၇ ခုနှစ်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် သာ၍ ကျယ်ပြန့်သော အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုကို ထူထောင်ရန် ရှေ့ပြေးအဖြစ် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်သော သူငယ်ချင်းတစ်စုနှင့် ‘ပြည်သူသစ်’ ကျောင်းသားများအသင်းကို ဖွဲ့စည်းလေသည်။

မေလ ၄ ရက် ရှေ့နောက်တလျှောက်တွင် တရုတ်ပြည် နေရာအသီးသီး၌ တိုးတက်သောအယူအဆရှိသည့် တရုတ်လူငယ် များသည် အဖွဲ့အစည်းတစ်မျိုးစီကို အသီးသီး ထူထောင်ကြလေ သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ရဲဘော် 'ရွှင်တိုက်ရင်း' တို့ 'ဂူဟန်'တွင် တည်ထောင်သည့် 'ပရဟိတအသင်း'၊ ရဲဘော် 'ချူအင်လိုင်း' တို့ 'တီယန်စင်' တွင် ထူထောင်သည့် 'နိုးကြားအသင်း' စသည်တို့ဖြစ် သည်။

ဤအသင်းများသည် စင်စစ် အနည်းနှင့်အများဆိုသလို 'လူငယ်သစ်'ကျာနယ်၏ လှုံ့ဆော်မှု၊ တိုက်တွန်းအားပေးမှုကြောင့် ပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း ဦးဆောင်တည်ထောင်သည့် 'ပြည်သူ သစ်' ကျောင်းသားများအသင်းသည် အစောဆုံးနှင့် အကျိုးသက် ရောက်ဆုံးသော အသင်းအဖွဲ့အစည်းဖြစ်ခဲ့၏။

'ပြည်သူသစ်' ကျောင်းသားများအသင်းသည် ဒုတိယ နှစ်တွင် မှ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ခိုင်ခိုင်ခန့်ခန့် ဖွဲ့စည်းသည်။ ၁၉၁၈ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၈ ရက် တနင်္ဂနွေတစ်နေ့တွင် ချန်ဆားမြို့ 'ရွက်လှစန်းတောင်' 'ရင်ဝမ်း'ရပ်ကွက်ရှိ ရဲဘော် 'ချိုက်ဟိုရှန်း' ၏နေအိမ်တွင် အသင်းဖွဲ့စည်းခြင်း ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားကို ကျင်းပ လေသည်။

အခမ်းအနားသို့ တက်ရောက်သူ ၁၃ ယောက်ရှိသည်။ ရဲဘော် ချိုက်ဟိုရှန်း၊ ဟိုစုဟန်၊ ချန်ချန်း၊ ကျန်းခွန်းတီ၊ လိုရွယ်ကျန် စသူတို့လည်း တက်ရောက်ကြသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း ရေးဆွဲသည့် အခြေခံမူကြမ်းတစ်ရပ်

ကို အစည်းအဝေးက အတည်ပြုဆုံးဖြတ်သည်။ မူကြမ်း၏အာဘော် မှာ ရည်မှန်းချက်မြင့်မားရန်နှင့် တိုင်းပြည်အတွက် အကျိုးပြုရန်ပင် တည်း။

အသင်းဝင်သစ်တစ်ယောက်ဖြစ်ရန် မလွယ်ကူချေ။ အသင်းသားတစ်ယောက်၏ မိတ်ဆက်ခေါ်ဆောင်ခြင်းရှိရပြီး အစည်းအဝေးက ဆုံးဖြတ်အတည်ပြုချက် ရရှိရမည်ဖြစ်သည်။ မူကြမ်းတွင် စားဝတ် နေထိုင်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ သတိပြုရန်နှင့် တားမြစ်ချက်များလည်း ပါ ရှိ၏။

အားလုံးက ရဲဘော်မော်စီတုန်းကို ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တညီ တညွတ်တည်း တင်မြှောက်ကြ၏။ သို့သော် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ရိုးသားစွာ ငြင်းဆန်သည်။

နောက်ဆုံးတွင် ဒုဥက္ကဋ္ဌရာထူးကို ရှောင်လွဲ၍မရသဖြင့် လက်ခံလိုက်ရ၏။ ချိုက်ဟိုရှန်းနှင့် ချန်ချန်းစသည့် ရဲဘော်များ သည် အမှုဆောင်ငါးဦးတွင် ပါဝင်၏။

ထိုနေ့တွင်ပင် အသင်းဝင်ကြေးကို အသီးသီးထည့်ဝင် ကြ၏။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းက အသင်းဝင်သစ်များကို တိုးချဲ့၍ စစ်ယူရန် တိုက်တွန်းပြောကြားလေသည်။

'ပြည်သူသစ်'ဟူသည် တိုးတက်သစ်ဆန်းခြင်းနှင့် အဟောင်းကို တော်လှန်ခြင်း အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုဆောင်သည်။ 'မိမိတွင် နဂိုက မရှိသည့်အရည်အသွေးကို တပါးမှစစ်ယူလက်ခံ၍ တရုတ်ပြည်ကြီးအား ကိုယ်ကျင့်တရားသစ်၊ အတွေးအခေါ်သစ်၊ အယူအဆသစ်တို့ဖြင့် တည်ဆောက်ရန်ဖြစ်သည်' ဟု ဆိုလို၏။

အသင်းဝင်များသည် 'မေလ ၄ရက်' လှုပ်ရှားမှုဖြစ်ပွားချိန်

တွင် ခုနစ်ဆယ်ကျော် ရှစ်ဆယ်အထိ တိုးချဲ့နိုင်ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ အသင်းဝင်ဖြစ်ရန် တင်းကျပ်သောစည်းကမ်းများဖြင့် တွပ်ထိန်းထားသည်။ ပညာအရည်အချင်းမကောင်းသူ၊ ရည်မှန်းချက်မပြင်းပြသူ၊ တက်ကြွလှုပ်ရှားမှု မရှိသူများကို အသင်းဝင်အဖြစ် လက်ခံရိုးမရှိချေ။

အသင်းဝင်များသည် များသောအားဖြင့် အမှတ်(၁) ကျောင်းမှ ပညာထူးချွန်သည့် ကျောင်းသားများ ဖြစ်ကြသည်။ အချို့မှာ ချန်ဆား မူလတန်းကျောင်းများ၏ တိုးတက်သည့် ကျောင်းဆရာများဖြစ်ကြသည်။ ထို့ပြင် အမျိုးသမီးကျောင်းမှ ဆရာမနှင့် ကျောင်းသူအချို့လည်း ပါဝင်သည်။

အသင်း၏ မျက်နှာစုံညီစည်းဝေးပွဲကို ရက်သတ္တတစ်ပတ်လျှင် တစ်ကြိမ် သို့မဟုတ် နှစ်ပတ်လျှင်တစ်ကြိမ် ကျင်းပလေ့ရှိသည်။ ပညာရေးလောကနှင့် တိုင်းရေးပြည်ရေးကို ဆွေးနွေးကြပြီး အယူအဆချင်း ဖလှယ်ကြသည်။ ဝေဖန်ကြသည်။ တစ်ယောက်၏ အားနည်းချက်ကို အပြန်အလှန် ဆန်းစစ်ဝေဖန်ခဲ့ကြ၏။

တစ်ခါတစ်ရံ ပြဿနာတစ်ရပ်ကို တစ်ပတ်ကြာသည့်တိုင် အချိန်ပေးပြီး ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ အစည်းအဝေးပွဲများတွင် အများအားဖြင့် ရဲဘော်မော်စီတုန်းကသာ ဦးစီးသည်။ နိဂုံးချုပ် အမှာစကားကိုလည်း ရဲဘော်မော်စီတုန်းကပင် အပြောများ၏။

ထိုအချိန်တွင် အသင်းဝင်များသည် အလွန်နီးကြားတက်ကြွနေကြသည်။ တိုးတက်သောအယူအဆနှင့် သဘောတရားလေ့လာမှုအတွက် စိတ်ဓာတ်ပြင်းထန်နေကြ၏။ တရုတ်ပြည်ဟောင်း၏ အဆိုးဘက်ယိုင်လဲနေသော အခြေအနေများကို ပြုပြင်

ပြောင်းလဲချင်စိတ် ကြွရွှနေသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် သည်နည်းသည်ပုံ ဟောပြောနေရုံနှင့် တင်းတိမ်ရောင့်ရဲခြင်းမရှိချေ။ သည်မျှနှင့် အသင်းဝင်များ၏ သဘောတရားရေးပိုင်းကို နက်ရှိုင်းစွာ ဖြည့်တင်းပေးနိုင်မည် မဟုတ်ဟု သူယုံကြည်သည်။

ထိုထက်ကျယ်ပြန့်သော လေ့လာရှာဖွေခြင်းမျိုးကို ရည်မျှော်၏။ ဖြစ်နိုင်လျှင် နိုင်ငံ၏ပြင်ပသို့ သွားရောက်ပြီး တရုတ်ပြည်သစ် ထူထောင်ခြားနားရန် လိုအပ်သည့်အသိပညာနှင့် အတတ်ပညာများကို အသင်းဝင်များအား ဖြည့်တင်းစေချင်သည်။

ထို့ကြောင့် နောက်ပိုင်းတွင် ပြင်သစ်ပြည်သို့ အလုပ်လုပ်ရင်း ခြိုးခြံချွေတာ၍ နေထိုင်စားသောက်ကာ ပညာရှာဖွေနိုင်သော အခွင့်အလမ်းမျိုး ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ချိန်တွင် ထိုအခွင့်အလမ်းကို အသင်းဝင်များ ရရှိခံစားနိုင်စေရေးအတွက် တက်တက်ကြွကြွ လှုပ်ရှားခဲ့လေသည်။ သို့ကြောင့်လည်း ၁၉၁၉ ခု မှ ၁၉၂၀ ခုနှစ်အတွင်း 'ပြည်သူ့သစ် ကျောင်းသားများအသင်း' မှ အသင်းသားအများအပြားသည် ပြင်သစ်နိုင်ငံသို့ ထွက်ခွာသွားခဲ့လေသည်။

အသင်းသားများ တစ်စုတစ်လုံးတည်း မရှိကြတော့သည့်အတွက် အမြဲမတွေ့ဆုံနိုင်တော့ချေ။ ထို့ကြောင့် အဝေးရောက်အသင်းသားများသည် တစ်လတစ်ကြိမ် စာရေးဆက်သွယ်ရန် စည်းကမ်းသတ်မှတ်ထားခဲ့၏။ အဝေးရောက် ရဲဘော်များထံမှ ရောက်ရှိလာသည့် စာများကို ရဲဘော်မော်စီတုန်းကပင်လျှင် စီစဉ်ပေးပြီး စာကူးစက်ဖြင့် ကူးယူ၍ အသင်းသားများထံသို့ ဖြန့်ချိပေး၏။ စုစုပေါင်း သုံးကြိမ် ထုတ်ဝေဖြန့်ချိနိုင်ခဲ့သည်။

ဤအသင်းသည် တိကျသည့်မူဝါဒနှင့် စည်းမျဉ်းများ မရှိသော်လည်း နောင်တွင် ပြဿနာရပ်တစ်ခုကို ဦးတည်ဆွေးနွေး ရာတွင် အတွေးအမြင်အယူအဆများ ကွဲပြားခြားနားခြင်းမျိုး ရှိလာခဲ့၏။

ဤအသင်းမပျက်ပြယ်မီတွင် အသင်းဝင်များကို အကြမ်း အားဖြင့် သုံးမျိုးသုံးစား ခွဲခြားနိုင်သည်။ လူများစုသည် ပစ္စုကွ အခြေအနေကို မလိုလားသည့် တော်လှန်ရေးသမားများဖြစ်သည်။ ကျန်အတန်းအစား နှစ်မျိုးမှာ မျက်မှောက်စနစ်ကိုပင် ပြုပြင် ပြင်ဆင် ဖာထေးရေးသမားများနှင့် ယတိပြတ် ဆုံးဖြတ်ပြဋ္ဌာန်းချက် မချနိုင်သော ကြားနေရေးသမားများ ဖြစ်သည်။

၁၉၂၁ ခုနှစ်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ဟူနန်တွင် ကွန်မြူနစ်ပါတီကို တည်ထောင်ပြီးသည့်နောက် ပြည်သူ့သစ် ကျောင်းသားများအသင်းသည် တစ်စတစ်စ ဆိတ်ငြိမ်ပြီး မှေးမှိန် ပျောက်ကွယ်သွားတော့သည်။ အသင်းသားထဲမှ တော်လှန်ရေး သမားများသည် အများအားဖြင့် တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ အစော ဆုံးသော အရေးအကြီးဆုံးသော မဏ္ဍိုင်ကြီးများ ဖြစ်ရှိခဲ့သည်။

ကြမ်းတမ်းခက်ထန်သည့် တရုတ်ပြည်ကြီး၏ တော်လှန် ပြောင်းလဲမှုကြီးတွင် အသင်းဝင်အနည်းစုသည်သာ ကျဉ်းမြောင်း သော နိုင်ငံရေးအမြင်ဖြင့် လမ်းကြောင်းပြောင်းလဲသွားကြသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ကူမင်တန်ဖောက်ပြန်ရေးသမား၏ဘက်တော်သား ဖြစ်သွားကြသည်။ အချို့လည်း ရာထူးရာခံနှင့် ခနစီးပွားဖြစ်ထွန်း ရေးကို ကွက်၍ကြည့်ပြီး ပစ္စည်းမဲ့တော်လှန်ရေးကို မျက်ကွယ်ပြု သွားကြလေသည်။

အခန်း (၈)

ကိုယ့်တွင် တစ်ပြားမရှိသော်မှ တိုင်းပြည်အတွက် သောကမီး တောက်လောင်နေသူ

ရဲဘော် မော်စီတုန်းသည် အမှတ်(၁) ဆရာအတတ်သင် ကျောင်းတွင် ပညာဆည်းပူးနေစဉ်က မာ့ကစ်နှင့် လီနင်ဝါဒကို မတွေ့ထိ မဆည်းပူးခဲ့ရပေ။ ဆည်းပူးခွင့်လည်း မကြုံ။ ဆည်းပူးရန် အခြေအနေကလည်း မပေးခဲ့ချေ။

ထိုစဉ်က ဥရောပ၏ ဒီမိုကရေစီဟောင်းဝါဒ၊ စိတ်ကူးယဉ် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ၊ သိပ္ပံနှင့် တရုတ်ပြည်ရှိ ထူးချွန်သောလူမျိုး၏ ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ် သမိုင်းဝင်သူရဲကောင်းများ အကြောင်းတို့ လောက်သာ လေ့လာဖတ်ရှုခွင့်ရခဲ့သည်။ ဖတ်ရှုခဲ့ရသမျှတို့မှ အနှစ်

ထုတ်ယူ အကာဖယ်ရှားပြီး မိမိအတွက် စိတ်ခွန်အားနှင့် ဦးနှောက်၏ အဟာရကို ဖြည့်တင်းခဲ့သည်။

မည်သို့ပင်ရှိစေ ထိုစဉ်ကတည်းက စစ်ဘုရင်အုပ်ချုပ်ရေး စနစ်နှင့်၊ အရင်းရှင်နယ်ချဲ့ဝါဒကို အမြစ်ပါလှန်လှဲရန်ဟူသော နိုင်ငံရေးအမြင်နှင့် တရုတ်ပြည်သစ်ကို ထူထောင်ရန်ဟူသော ရည်မှန်းချက်ကို ချမှတ်ပြီးဖြစ်လေပြီ။

ဤရည်မှန်းချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သူ့အပေါင်း အဖော် သူငယ်ချင်းများနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ဒိုင်ယာရီနှင့် မှတ်စု၊ ပေးစာ စသည်တို့တွင်လည်း အတိအလင်းဖော်ပြခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် 'ပြည်သူ့သစ်အသင်း'ကို စတင်တည်ထောင်ပြီးနောက် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ပို၍ပင် အစီအစဉ်ကျကျ တရုတ်ပြည်သူတို့၏ နေ့စဉ်ဘဝနှင့် နိုင်ငံရေးပညာကို လေ့လာဖြစ်ခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် ရင်းနှီးသော တိုင်ပင်ဖော်တိုင်ပင်ဖက်များက သူ့အား ချစ်စနိုးကျီစား၍ ပြောလေ့ရှိသောစကားမှာ 'ကိုယ့်တွင် တစ်ပြားမှမရှိသော်မှ တိုင်းပြည်အတွက် သောကမီးတောက်လောင်နေသူ'ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ အပေါင်းအသင်းများက ထိုသို့ ချစ်စနိုးကျီစားလောက်အောင်ကိုလည်း ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် တရုတ်ပြည်ကြီး၏ အခြေအနေအတွက် စိုးရိမ်ပူပန်နေလေသည်။

တိုင်းပြည်နှင့်လူမျိုး၏ ဘေးအန္တရာယ်သည်လည်း တစစနီးကပ်လျက်ရှိပြီ။ ဟူနန်ပြည်သူတို့သည် နှစ်ရှည်လများ မြောက်ပိုင်းစစ်ဘုရင်ကြီးများ၏ ငရဲပြည်တွင် ဒုက္ခအသွယ်သွယ်ကို မျက်မှောက်ပြုနေကြချိန်ဖြစ်သည်။

ဤအနိဋ္ဌာရုံများသည် လူငယ်မော်စီတုန်း၏ စိတ်အစဉ်ကို

နောက်ကျမရွှင် ဖြစ်နေစေလေသည်။ တိုင်းပြည်၏ အခြေအနေသည် တစစ ဆိုးဝါးလာသည်နှင့်အမျှ သူ့ပုခုံးတွင် ထမ်းရန်တာဝန်သည် ကြီးလေးလာပြီဟု ရဲဘော်မော်စီတုန်း ခံယူခဲ့လေသည်။

ရှေ့အခန်းများတွင် ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည့်အတိုင်း ၁၉၁၃ ခုနှစ် နွေဦးမှ ၁၉၁၈ ခုနှစ် နွေရာသီအထိ ရဲဘော် မော်စီတုန်းသည် အမှတ်(၁)ကျောင်းတွင် ပညာသင်နေဆဲဖြစ်သည်။ ထိုငါးနှစ်ခွဲကာလသည် 'မေလ ၄ ရက်' ၏ အကြိုရက်များပင်တည်း။

အကြောင်းမူကား နယ်ချဲ့အရင်းရှင်သည် ထိုအချိန်၌ နယ်ချဲ့ကျူးကျော်ခြင်းကို တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ တိုးချဲ့နေချိန်။ စစ်အာဏာရှင်ကြီးများ၏ ရက်စက်မှုများသည် တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ ဆိုးဝါးလာချိန်။ သူတို့အချင်းချင်း အာဏာလုတိုက်ပွဲများ တစတစ ပြင်းထန်နေချိန်။ အတွေးအခေါ်အသစ်နှင့်အဟောင်းတို့၏ တိုက်ပွဲသည်လည်း အရှိန်ရလာချိန်။

ထိုအချိန်တွင် နယ်ချဲ့အရင်းရှင်တို့သည် စီစဉ်လျာထားချက်အတိုင်း တရုတ်ပြည်ကြီးကို ဖရဲသီးစိပ်ခွဲသလို စိပ်ခွဲ၍ စားကျက်လု နေကြချိန်ဖြစ်လေသည်။

မြစ်တွင်းတွင် နယ်ချဲ့တို့၏ စစ်သင်္ဘောနှင့် ကုန်တင်သင်္ဘောများရှိနေသည်။ အချက်အချာကျသော မြို့ကြီးများတွင် သူတို့၏ 'ငှားရမ်းမြေ' နှင့် စစ်တပ်များရှိနေနှင့်ပြီ။

တစ်ပြည်လုံးရှိ သံလမ်း၊ သင်္ဘောဆိပ်၊ သတ္တုတွင်း၊ စာတိုက် စသည်တို့သည် သူတို့၏လက်အောက်တွင် ရှိနေသည်။

ထိုမျှမက နယ်ချဲ့တို့၏ ကုန်စုံဆိုင်၊ စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံ၊ ဘဏ်တိုက်၊ ဘုရားကျောင်းနှင့် စာသင်ကျောင်းများသည် မြို့ကြီးပြ

ကြီးမှသည် ကျေးရွာအထိ ပျံ့နှံ့ခဲ့ပြီလည်းဖြစ်သည်။

ဒီလှိုင်းပမာ အဆက်မပြတ်နှင့် တိုးမြှင့်နေခဲ့သော သူတို့၏ ထွက်ကုန်များသည်လည်း တရုတ်ပြည်တွင်းသို့ လိုမ့်၍ဝင်နေသည်။

တရုတ်ပြည်သို့ ရွှေသိုက်လာတူးသည့် နယ်ချဲ့လက်ဝါးကြီး အုပ်စီးပွားရေးအကွင်းအကွက်များကို 'နိုင်ငံခြားသားဥပဒေ' က အကွယ်အကာ ပေးထားသည်။

ဂျပန်တို့ကလည်း အခြားအရင်းရှင်နိုင်ငံများ ပထမ ကမ္ဘာစစ်တွင် စာရင်းရှုပ်ထွေးနေချိန်တွင် တရုတ်ပြည်သို့ စစ်ရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးတို့တွင် ခြေကုပ်စခန်းများကို တိုးချဲ့ခဲ့၏။

တရုတ်ပြည်၏ တောင်ပိုင်းနှင့် မြောက်ပိုင်း စစ်ဘုရင်ကြီး များကလည်း နယ်ချဲ့ဝံ့ပုလွေကို နေအိမ်ခန်းထဲသို့အရောက် ခေါ်သွင်းနေချိန်လည်းဖြစ်သည်။

ပဒေသရာဇ် စစ်ဘုရင်ကြီးများက တစ်ဦးလျှင် အရင်းရှင် နယ်ချဲ့ နိုင်ငံနှစ်နိုင်ငံလောက်ကို အချိတ်အဆက်ပြုပြီး အားကိုးအား ထားရှာကာ မိမိတို့၏အာဏာ ဆက်လက်တည်မြဲရေးအတွက် ကောက် ကျစ်စဉ်းလဲစွာ အပြိုင်ကြိုးပမ်းနေကြသည်။

ထို့ကြောင့် တရုတ်ပြည်တွင် နှစ်စဉ်နှစ်ဆက် စစ်ဘုရင်များ အချင်းချင်း စစ်မီးတောက်လောင်နေခဲ့သည်။ စစ်ဘေးအန္တရာယ် သည် တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ ဆုတ်ယုတ်လျော့ပါးသွားသည်ဟူ၍ မရှိ။ ပိုမို ဆိုးဝါးလျက်သာရှိလေသည်။

တိုင်းရင်းသား အရင်းရှင်ပေါက်စများ အပါအဝင် တောင် သူလယ်သမား တရုတ်ပြည်သူများသည် နယ်ချဲ့အရင်းရှင်နှင့် စစ်ဘုရင်များ၏ တစကြီးထွားမှုအစဉ်ကိုလိုက်၍ ဆင်းရဲတွင်းနက်

နေချိန်လည်းဖြစ်သည်။

ထိုအခြေအနေသည် ဟူနန်တွင် အခြားပြည်နယ်များ ထက် ပို၍ ဆိုးဝါးလျက်ရှိလေသည်။

ချန်ဆား၏ 'ရှန်ကျန်း' မြစ်ထဲတွင် ဂျပန်အလံ၊ အမေရိ ကန်အလံနှင့် ဗြိတိန်အလံ စသည့် အလံများလွင့်ထူထားသည့် စစ်သင်္ဘောများဖြင့် ပြည့်နေလေသည်။

မြစ်ကမ်းပါးတလျှောက်တွင် နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီ၊ ဘဏ်တိုက်၊ စက်ရုံနှင့် ကုန်တိုက်ကြီးများသည် ချန်ဆားမြို့ကလေးတွင်ပင် သုံးဆယ်ခန့် ရှိနေသည်။

တရုတ်ပြည်၏ နာမည်ကြီးသော သံဖြူသတ္တုတွင်းနှင့် အခြား သတ္တုတွင်းများကို နိုင်ငံခြားကုန်သည်များက ချုပ်ကိုင်ထား သည်။ ပထမကမ္ဘာစစ်ပြီးဆုံးသည့် နောက်ပိုင်းကာလတွင် သတ္တု ခဲရိုင်းကုန်ကြမ်းများ၏ ဈေးကွက်သည် ကျဆင်းသွားသည်။ ထို့ ကြောင့် သတ္တုတွင်းလုပ်သား များစွာတို့သည် အလုပ်လက်မဲ့ဘဝသို့ ဆိုက်ရောက်ကြရ၏။

ဤကာလအတွင်း ဟူနန်သည် မြောက်ပိုင်းစစ်ဘုရင်၏ လက်သို့ ကျရောက်ခဲ့သည်။ ဟူနန်သည် တောင်ပိုင်းနှင့်မြောက်ပိုင်း စစ်ဘုရင်များ၏ အာဏာလုအင်အားပြိုင်ရာ စစ်တလင်းလည်း ဖြစ်ခဲ့သည်။

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကလည်း နှိပ်စက်၊ စစ်ဘေးစစ် ဒဏ်ကို လည်းခံရ မြေရှင်ပဒေသရာဇ်တို့၏ သွေးစုပ်ချယ်လှယ်မှုကို ခံရနှင့် ပြည်သူတို့သည် ဆင်းရဲတွင်း အလွန်ပင်နက်ခဲ့ရရှာသည်။

၁၉၁၅ ခုနှစ်တွင် မြစ်လေးမြစ်မှ မြစ်ရေ အလွန်အကျူး

လျှို့ဝှက်ကြောင့် တရုတ်ပြည်တစ်ပြည်လုံးတွင် ခရိုင်ပေါင်း သုံးဆယ့် လေးခရိုင် ရေဘေးဆိုက်ရောက်ခဲ့သည်။

သန်းပေါင်းများစွာသော ပြည်သူတို့သည် ဒုက္ခရောက်ကြ သည်။ ထို့နောက် ၁၉၁၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၁၈ ခုနှစ်အထိ ရေဘေးသည် ၃ နှစ်ဆက်တိုက် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြန်သည်။

သူပုန်နှင့်စားပြများ၏ နှောက်ယှက်ခြင်း ဘေးအန္တရာယ် ကလည်း ပြည်နယ်တစ်ခွင်လုံး အနှံ့အပြားပင်။ ဟူနန်အနောက် ပိုင်းနှင့် မြောက်ပိုင်းရှိ ခရိုင်အသီးသီးတို့ကို သူပုန်များ အမြီပင် ဝင်စီးနေကျ ဖြစ်သည်။ ချန်ဆားစသည့် မြို့ကြီးပြကြီးများတွင် သူပုန်များနှင့် ပတ်သက်၍ ဂယက်ရိုက်ခတ်ခဲ့သည်။

ပြည်သူတို့၏ အသက်အိုးအိမ်ကို အများဆုံး ဖျက်ဆီး နေသည် မှာ စစ်ဘေးအန္တရာယ်ပင်ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် ၁၉၁၇- ၁၉၁၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၁၈ ခုနှစ်အထိ မြောက်ပိုင်းပဒေသရာဇ် စစ်တပ်ဖြစ် သော ‘ကျန်းကျင့်ယောင်’ ၏စစ်တပ်ကြောင့် ဟူနန်နယ်ရှိ ပြည်သူ များသည် များစွာ ဒုက္ခရောက်ခဲ့၏။

တောင်ပိုင်းနှင့်မြောက်ပိုင်း ပဒေသရာဇ်စစ်တပ်များ အချင်းချင်း ထိပါးတိုက်ခိုက်မှုကြောင့် အပျက်အစီး အဆုံးအရှုံး အလွန်ပင် များခဲ့လေသည်။

ထိုအချိန်က စစ်၏အနိဋ္ဌာရုံနှင့်ပတ်သက်၍ သတင်းစာ များက အောက်ပါအတိုင်းဖော်ပြထားသည်။

‘ပေါင်ချင့်’၊ ‘ချန်ဆား’၊ ‘လီလင်’ စသည့် ဒေသတို့ တွင် မြောက်နှင့်တောင် စစ်တပ်များတိုက်ပွဲနှင့် လမ်းဖြတ် သန်းခြင်း၊ လုယက်ဖျက်ဆီးခြင်း၊ မီးရှို့ခြင်း၊ အဓမ္မကျင့်ကြံ

ခြင်းတို့ကြောင့် အိမ်ခြေဆယ်အိမ်ထောင်လျှင် ကိုးအိမ် ထောင် ပျက်စီးရသည့်ကိန်းသို့ ဆိုက်ရောက်လုနီးပါးဖြစ်နေ ပြီ ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ဆိုကြီးများ အလုအယက်ခံရသည်။ ဈေးကွက်သည် ဆိတ်ငြိမ်သွား၏။ ဆန်စပါးဈေးနှုန်းကြီးမား၍ ငတ်မွတ်သည့် ပြည်သူများအဖို့ ရှေ့ရေကို မတွေးဝံ့သလောက်ပင်။ ရေဘေးက လည်း နှစ်စဉ်နှစ်ဆက် ဖြစ်ပွားနေခဲ့၏။ ပြည်သူတို့သည် ဒုက္ခပင် လယ်ဝေနေလေသည်။

ချန်ဆားမြို့ရှိ သန့်ရှင်းရေးသမားပင်လျှင် အဖမ်းခံရ သည်။ မြို့သူမြို့သားများသည်လည်း စစ်တပ်ရောက်ရှိတိုင်း အခါခပ်သိမ်း ဒုက္ခရောက်ရှိစမြဲ။

ချန်ဆားမြို့ရှိ ကုန်သည်များအသင်းချုပ်သည် စစ်တပ်အ တွက် လိုအပ်ရာရာကို တာဝန်ယူရသောကြောင့် ထိုနှစ်အတွင်း တစ်သိန်းခွဲကျော်ခန့်အရှုံးပေါ်ကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ခဲ့၏။

‘လီလင်’ မြို့တွင် ပဒေသရာဇ်စစ်သားတို့၏ မီးရှို့လုယက် ခြင်းခံရသည်။ အိမ်ခြေပေါင်းမှာ တစ်သောင်းနှီးနှီးရှိခဲ့သည်။ အဖျက်အဆီးမခံရဘဲ ကျန်ရစ်သည်ကတော့ ဘုရားကျောင်းနှင့် တဲစုတ်ခြောက်ရာသာဖြစ်သည်။

‘ချန်ထယ်’မြို့နယ်တွင် ရေဘေးနှင့်စစ်ဒဏ်ကို အတော် ပင် ခံခဲ့ရသည်။ တောင်နှင့်မြောက်စစ်ပွဲကြောင့် ရိက္ခာပြတ်တောက် ခဲ့သည်။

ဟိုဘက်သည်ဘက် စစ်တပ်များ အပြန်အလှန် သွားလာ ဖြတ်သန်းရာ စစ်ကြောင်းကျရောက်သောကြောင့် နှစ်ဖက်သော

စစ်တပ်တို့၏ အဖျက်အဆီးကို ခံခဲ့ရသည်။ သည်ကြားထဲ မြစ်ရေလျှံ
သောအခါ ရွာအသီးသီးသည် ရေအောက်တိုင်းပြည် ဖြစ်ရပြန်၏။
မှည့်ဖြိုးဝေဆာနေသော သီးနှံများသည် ဒီလှိုင်းနောက်ပါသွားလေ
သည်။

‘စင်းဟွ’ ဟူသည့်မြို့တွင် ဈေးများပိတ်ကုန်ပြီး လုပ်ငန်း
အသီးသီး ရပ်ဆိုင်းသွားသည့် အခြေအနေထိပင် ရောက်သွားသည်။
အရာရာ ကုန်ဈေးနှုန်းကြီးမြင့်၏။ ဆင်းရဲသား လူတန်းစားများ
သည် ဆန်ပြုတ်တစ်ခွက်ပင် ဝမ်းဖြည့်ရန် အနိုင်နိုင်။

လက်သမားများသည် မိမိတို့ပညာရပ်ကို မှီခို၍ စား
သောက်ရန် မဖြစ်တော့ချေ။ အခြားလက်မှုအတတ်ပညာရှင်
များသည်လည်း ထိုနည်းနှင့်ပင်။ မြို့ကြီး၏ ဆယ်မိုင်အတွင်း
အပြင်တွင် သောင်းကျန်းသူများ ဝင်ရောက်လုယက် ဖျက်ဆီးနေ
ကြ၏။

မြောက်ပိုင်းပဒေသရာဇ်၏ စစ်တပ်ဖြစ်သော ‘ကျန်းကျင့်
ယောင်’၏တပ်သည် စည်းကမ်းအလွန်မရှိသည့် တပ်ဖြစ်သည်။ ထို
အချိန်က အဆိုးယုတ်ဆုံး၊ အကြမ်းကြုတ်ဆုံး၊ အဓမ္မမှုအပြုဆုံးသော
တပ်ဖြစ်၏။

အထက်ပါအခြေအနေအားလုံးကို ရဲဘော်မော်စီတုန်း
သည် ကြားသိ ထိတွေ့နေရသည်။

အရင်းရှင်ပဒေသရာဇ်များနှင့် ပြည်သူတစ်ရပ်လုံး၏ ပဋိ
ပက္ခ။ စစ်ဘုရင်အချင်းချင်း အာဏာလုစစ်အင်အား ပြိုင်ပွဲစစ်
ဘုရင်များ အာဏာလုသည့် အင်အားပြိုင်ပွဲ။ မြေရှင်ပဒေသရာဇ်
နှင့် နင်းပြား တောင်သူလယ်သမားတို့အကြား ပဋိပက္ခ။ အလုပ်

သမားနှင့် အရင်းရှင်တို့အကြား ပဋိပက္ခ။ အတွေးအခေါ်ဟောင်းကို
ဆုပ်ကိုင်ထားကြသူနှင့် အတွေးအခေါ်သစ်ကို ခံယူထားကြသူတို့၏
အကြား ပဋိပက္ခ။

ဤအချင်းအရာ အားလုံးတို့သည် လူငယ်မော်စီတုန်း၏
အတွေးစဉ်တွင် အမျှင်မပြတ်အောင်ရှိတော့သည်။

‘တိုင်းပြည်ရဲ့အခြေအနေဟာ အတော်ကို ဆိုးဝါးလာနေ
ပြီ. . .။ ပြည်သူတွေ အသက်ရှင်ဖို့တောင် အနိုင်နိုင်’ ဟူ၍ ရဲဘော်
မော်စီတုန်းက ထိုအချိန်ကအခြေအနေကို အတိုချုပ်ပြီး ပြောခဲ့
သည်။

ထိုအချိန်က ပြည်သူတို့သည် နက်ရှိုင်းမည်းမှောင်သော
ပစ္စုပ္ပန်အခြေအနေဆိုးသို့ ရောက်ရှိနေခဲ့၏။ အနာဂတ်၏ အလင်း
ရောင်နှင့် မျှော်လင့်ချက်ဟူသည် မှန်းဆ၍မရနိုင်သော အခြေ
အနေ။ စိတ်ဓာတ်အခြေအနေသည် အနိမ့်ဆုံးသောအဆင့်သို့
လျှောဆင်းကျရောက် နေ၏။

အမှတ်(၁)ကျောင်းမှ ကျောင်းသားနှင့် ဆရာအများစု
သည်လည်း ထိုသို့ စိတ်ဓာတ်ချထားသူများအနက်တွင် ပါဝင်လေ
သည်။

‘တရုတ်ပြည်ကြီး ပျက်စီးလုနီးပေ။ လူတွေရဲ့စိတ်ဓာတ်
ပျက် ပြားကုန်ပြီ’ စသည့် အဆိုးဆုံးအခြေအနေနှင့်ပတ်သက်၍
ခံစားရချက်ကိုဖွင့်ဟသည့် စကားသံသည် နေရာတိုင်းမှာလိုလို
ကြားနေရသည်။

သို့သော် ရဲဘော်မော်စီတုန်းနှင့် အပေါင်းပါများကတော့
စိတ်ဓာတ်မကျဆင်းချေ။ မျှော်လင့်ချက်လည်း ထားရှိမြဲပင်။

တရုတ်ပြည်ကြီး၏ ရှေ့ရေးအတွက် မျှော်လင့်ချက် အပြည့်အဝ ထားရှိဆဲပင် ဖြစ်သည်။

ခေတ်အခြေအနေက ပေးအပ်လာသည့်တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရန် အသင့်ပြင်ထားပြီး ဖြစ်နေသည်။ တိုင်းပြည်ကို ကယ်တင်နိုင်မည့်နည်းလမ်းကို အခါမလပ် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်နေကြဆဲလည်း ဖြစ်သည်။

ထိုစဉ်က သူတို့တွင် မာ့ကပ်နှင့်လီနင်ဝါဒအရ အခြေအနေတစ်ရပ်ကို မှန်ကန်သောရှုထောင့်မှ ရှုမြင်သုံးသပ်နိုင်မှု မရှိသေးချေ။

သို့သော် သူတို့သည် ခိုင်မြဲသော ရှေ့ဆောင်သူများက တော့ ဖြစ်နေပြီ။ အမှန်တရားနှင့်အလင်းရောင်ကို အခါမလပ် ရှာဖွေနေလေပြီ။

ရဲဘော် ‘ကျန်းခွန်းတီ’ သည် ၁၉၁၇ ခုနှစ် ဩဂုတ်လမှ အောက်တိုဘာလအထိ ဒိုင်ယာရီပေါ်တွင် မော်စီတုန်း ထိုစဉ်က ပြောဆိုခဲ့သည်နှင့်ပတ်သက်၍ သုံးလေးနေရာတွင် ရေးသားထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

စက်တင်ဘာလ ၂၂ ရက်၊ ညနေတွင် ကျန်းခွန်းတီသည် ရဲဘော်မော်စီတုန်းနှင့် ‘ရွန်ကျန်း’ မြစ်တွင် ရေကူး၏။ ပြီးနောက် ရဲဘော် ‘ချိုက်ဟိုရွန်း’၏ နေအိမ်သို့ အတူတကွ သွားရောက်ကြသည်။ အောက်ပါတို့သည် ၂၃ ရက် ဒိုင်ယာရီတွင် ရေးမှတ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

အချိန်မှာ ညနေမိုးချုပ်ခါနီးပြီဖြစ်၍ ဤနေရာတွင် တည်းခိုကြသည်။ ညတွင် ရှည်ကြာစွာ စကားလက်ဆုံ

ပြော၍မကုန်။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းက ‘ပြည်သူတွေ၏ အတွေးအခေါ်သည် ကျဉ်းမြောင်းနေသေးတယ်။ တိုင်းပြည်မှ ပြည်သူတွေရဲ့ အတွေးအခေါ်ဟောင်းကို ဆေးကြောသန့်စင်ပြီး အတွေးအခေါ်အသစ်ကို ရိုက်သွင်းပေးနိုင်မယ့် ဒဿနိကတော်လှန်ရေးသမားတစ်ယောက် ယောက် ဘယ်လိုများပေါ်ထွန်းနိုင်ပါ့ မလဲ။ တရုတ်လူမျိုးတို့ တွေးခေါ်မြော်မြင်မှုပိုင်းမှာ အောက်တန်းကျနေတယ်။ စုတ်ညံ့နံ့ချာမှန်း ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် မသိကြ။ အရှင်သခင်နှင့် ကျွန်စိတ်ဓာတ်မျိုး ကိန်းအောင်းနေတယ်။ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ပြည်သူတို့ရဲ့ တွေးခေါ်မြော်မြင်မှုကို တော်လှန်ပြောင်းလဲပေးမလဲ၊ တော်လှန်သော တွေးခေါ် မြော်မြင်ရှင်တစ်ယောက် ဘယ်လိုပေါ်ထွန်းနိုင်မလဲဟူ၍ ပြောဆိုသွားသည်။

ပြီးနောက် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် သူ၏ တော်လှန်သော အယူအဆပိုင်းကို တင်ပြသည်။ ‘တော်လှန်ရေးဆိုတာ ဓား၊ လှံ၊ သေနတ်နဲ့ ထိတွေ့ရခြင်းမျိုးသာမဟုတ်၊ အဟောင်းကို ပယ်၊ အသစ်ကို တည်ခြင်းပင်’ ဟုဆိုသည်။

တော်လှန်ရေးနည်းဖြင့်သာ တရုတ်ပြည်ကြီး၏ အခြေအနေဆိုးကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် ဖြစ်နိုင်ကြောင်း ထိုစဉ်ကပင် ရဲဘော်မော်စီတုန်း သိမြင်နေခဲ့သည်။

ရှေ့ပိုင်းတွင် ဖော်ပြပြီးခဲ့သည့် ရဲဘော်မော်စီတုန်း ဖတ်မှတ်ပြီးသော ‘ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ၏ မူလသဘောတရား’ စာအုပ်၏ အခန်း (၃) ‘အဆိုးနှင့်အပြစ်’ တွင် ‘ရှင်ခြင်းနှင့် သေခြင်း’ ဟူသော

စာပိုဒ် (မူရင်းစာအုပ်စာမျက်နှာ ၁၀၆-၁၀၇)၌ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားထားလေသည်။

ကျွန်တော်၏ တရုတ်ပြည်ကြီး ပျက်စီးတော့မည်ကို ကျွန်တော် စိုးရိမ်ခဲ့သည်။ ယခုတော့ ထိုသို့ ပူပန်မှု မဖြစ်ပြီ။ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းကို ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်း၍ ၎င်းပြည်သူ၏ စွမ်းရည်ကိုပြောင်းလဲ၍ ၎င်း ရနိုင်သည်။ ပူပန်စရာမရှိပါ။ အဓိကပြဿနာက ဘယ်ပုံဘယ်နည်း ပြောင်းလဲရမည်ဆိုသော နည်းလမ်းသာလျှင်ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော့်သဘောအရ ဒြပ်ဝတ္ထုများကို ပျက်စီးရာမှ ပြန်လည်ဆောက်တည်ရန်ဖြစ်သည်။ ကလေးငယ်သည် မိခင်၏ဝမ်းမှ ကျွတ်လွတ်မွေးဖွားသန့်စင်လာသည်နှင့် အလားသဏ္ဍာန် တူသည်။

တိုင်းပြည်မှာ ဤသို့ဖြစ်သည်။ လူမျိုးမှာလည်း ဤသို့ပင်တည်း။ လူ့ဘဝသည်လည်း ဤသို့နယ်ပင်။ ခေတ်အဆက်ဆက် လူမျိုးအဆက်ဆက်တို့၏ အဖုံဖုံ အနည်းနည်းသော တော်လှန်ရေးကြီးများသည် အဟောင်းကိုချုပ်ငြိမ်းစေ၍ အသစ်ကို မွေးဖွားပေးမြဲ။ အဟောင်းမှအသစ်သို့ ဆေးဆိုးအရောင်တင်သည့်နယ်။ ဤအချင်းအရာသည် မွေးခြင်းနှင့် သေခြင်း၊ တည်ရှိခြင်းနှင့်ပျက်စီးခြင်းတို့၏ ပြောင်းလဲခြင်း နိယာမပင်တည်း။

၁၉၁၇ ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ပီကင်းမြို့ရှိ ပညာရှင်တစ်ဦးထံ စာရှည်ကြီးတစ်စောင်ရေးပြီး ဒဿနိကဆိုင်ရာ အယူအဆများနှင့်ပတ်သက်၍ မေးခွန်းများ

မေးခဲ့ဖူး၏။ ထိုအချိန်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် အနောက်တိုင်း အရင်းရှင် ဒီမိုကရေစီဟောင်းအရ တရုတ်ပြည်၏ ပစ္စုကွအခြေအနေနှင့် ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန် မဖြစ်နိုင်ကြောင်း သိမြင်သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းနှင့် အပေါင်းအပါတို့သည် တစ်ဖက်တွင် နယ်ချဲ့ကိုလိုနီစနစ်နှင့် ပဒေသရာဇ်ကို ဆန့်ကျင်စိတ် ပြင်းထန်နေသော်လည်း၊ အတွေးအခေါ်သစ်ကို စစ်ယူလက်ခံနေသော်လည်း အခြားတစ်ဖက်တွင် တရုတ်ပြည်ကြီး၏ သမိုင်းကြောင်းတွင် ထင်ရှိသော ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်ကို အလေးပေးထိန်းသိမ်းသည်။ အနောက်တိုင်း ယဉ်ကျေးမှုကိုချည်း အရမ်းမဲ့ လိုက်စားလက်ခံခြင်း မရှိချေ။

သူတို့တတွေသည် တရုတ်ပြည်မှ အဟောင်းအမျိုးနှင့် နိုင်ငံခြားမှအသစ်အဆန်းကို သမိုင်းဒြပ်ဝတ္ထု ရှုထောင့်မှနေ၍ ဝေဖန် လက်ခံကြသည်။ အကြမ်းကိုဖယ်၍ အနှစ်ကို စစ်ယူ၏။ မိမိနိုင်ငံ၏ ပြဿနာရပ်များအတွက် အသုံးချနိုင်မည့် လိုအပ်ချက်များကို လက်ခံယူသည်။

ဤရပ်တည်ချက်ကြောင့်လည်း မေလ ၄ ရက် လှုပ်ရှားမှု ကာလတွင် တိုးတက်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အယူအဆပိုင်းဆိုင်ရာ တို့တွင် ခြားနားခြင်းရှိခဲ့၏။

တရုတ်ပြည်၏ ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်ကို လုံးဝငြင်းဆိုသော အယူအဆကို ရဲဘော်မော်စီတုန်းက မနှစ်သက်ချေ။ ထိုအမွေအနှစ်အတွင်းမှ ဟောင်းမျဉ်းစုတ်ချာသည့် အပိုင်းလောက်ကို

ကွက်၍ မြင်ခြင်းမျိုးကို ရဲဘော်မော်စီတုန်း လက်မခံချေ။

နောက်ပိုင်းတွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် မေလ ၄ ရက်နေ့ လှုပ်ရှားမှု၏ ပျော့ကွက်အားနည်းချက်ကို ထောက်ပြသောအားဖြင့် အောက်ပါအတိုင်းဆိုခဲ့သည်။

ထိုအချိန်က များစွာသောဦးဆောင်မှုတို့သည် မာ့ကပ်စ်ဝါဒ၏ လမ်းညွှန်မှုအရ ဝေဖန်ဆန်းစစ်ခြင်းမျိုး မရှိသေးချေ။ အပေါ်ယံ ပုံပန်းသဏ္ဍာန်ကြည့်၍ ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည့် မှားယွင်းချက်ကြောင့် နောင်တွင် လှုပ်ရှားမှု၏တိုးတက်မှုအစဉ်ကို ထိခိုက်ခဲ့သည်' ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုခေတ်ထိုအချိန်တွင် ထွန်းပေါက်ခဲ့သော ပညာတတ်လူတန်းစား တော်လှန်ရေးသမားများနှင့် တော့ တစ်မျိုးတစ်ဘာသာ ထူးခြားနေ၏။

လုပ်သားထုနှင့် လက်ပွန်းတတီး ထိတွေ့မှုရှိခြင်းကို သူ အလေးပေးသည်။ အခွင့်အခါကြိုကြိုတိုင်းလည်း လုပ်သားထုအတွင်း ချဉ်းကပ်ပြီး လေ့လာသည်။ လိုအပ်ရာရာကို တတ်နိုင်သလောက် အကျိုးဆောင်ခဲ့သည်။

ပမာအားဖြင့် ၁၉၁၆ ခုနှစ် နွေရာသီကျောင်းပိတ်ရက်တွင် စာရေးပြီး ခရီးစရိတ်ရှာသည်။ ပြီးနောက် 'ချန်ဆား' မှ 'လင်ရှန်း' 'ရစ်ရန်' သို့ လေ့လာရေးခရီးထွက်သည်။

ဟူနန်ပြည်နယ်အလယ်ပိုင်း ကျေးရွာအများအပြားကို ဖြတ်ကျော်ခဲ့သည်။ ဤသို့ လေ့လာရေးခရီးထွက်ခြင်း၏ အဓိက ရည်ရွယ်ချက်သည် ကျေးလက်တောင်သူလယ်သမားတို့၏ နေ့စဉ်ဘဝနှင့်အခြေအနေ၊ ပညာရေး၊ စီးပွားရေးတို့ကို လေ့လာရန်ပင်

ဖြစ်သည်။

သူသည် တရုတ်လယ်သမားကြီးတစ်ယောက်၏ သားတစ်ယောက်သာဖြစ်သည်။ ငယ်စဉ်က ကျေးလက်တွင် ကြီးပြင်းခဲ့သူ။ ထို့ကြောင့် လယ်သမားများအပေါ်တွင် မေတ္တာ၊ စေတနာ အရင်းခံ ရှိခဲ့ သူဖြစ်၏။

တောင်သူလယ်သမားဟူသည် သဘာဝဘေး၊ စစ်ဘေးနှင့် မြေရှင်လူဆိုးတို့၏ ကြီးလေးသော ဖိနှိပ်မှုအောက်တွင် အလူးအလဲခံစားနေရသည်ကို သူ မရှုစိမ့်နိုင်ချေ။ အခန်းအောင်းပြီး စာအုပ်များအကြားတွင်သာ မနှစ်မြုပ်ထားနိုင်ချေ။

သည်တစ်ခေါက် လေ့လာရေးခရီးထွက်သောအခါ သူသည် နေ့စဉ်မှတ်တမ်းတွင် လမ်းခရီးတလျှောက် တွေ့မြင်ခဲ့ရသည့် အခြေအနေ အရပ်ရပ်နှင့်ပတ်သက်၍ ရေးမှတ်ထားခဲ့၏။

သူ လေ့လာရေးခရီးမှ ပြန်ရောက်လာသောအခါတွင် သူငယ်ချင်းများက သူ့ခိုင်ယာရီကို အလှအယက် ဖတ်ရှုလေ့လာကြ၏။ ဆောင်းပါးသုံးလေးပုဒ်ကိုရေးပြီး ဟူနန်ထုတ် သတင်းစာတိုက်သို့ ပေးပို့၍ ဖော်ပြခဲ့သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ကျောင်းသားများသမဂ္ဂတွင် တာဝန်ယူရင်း အလုပ်သမားညကျောင်းကို ထူထောင်နေသည့် ကာလတွင် လုပ်သားများနှင့် စတင်ထိတွေ့ခဲ့ရသည်။

အလုပ်သမားများ၏ နေထိုင်မှုအဆင့်အတန်းကို လေ့လာခွင့် ရရှိခဲ့သည်။ အလုပ်သမားများ အဘယ်ကြောင့် ဆန္ဒပြုခဲ့ရသည်ဆိုခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ လေ့လာသိရှိခွင့်ရခဲ့သည်။

၁၉၁၆ ခုမှ ၁၉၁၈ ခုနှစ်အကြား ချန်ဆားရှိ လက်မှု

အလုပ်သမားတို့သည် ကုန်ဈေးနှုန်းမြင့်မားမှုကြောင့် လုပ်ခတိုးပေးရန် တောင်းဆိုခဲ့ကြသည်။

ဥပမာအားဖြင့် အမွှေးတိုင်လုပ်ငန်း၊ ဆေးဆိုး၊ လွှဖြတ်၊ ဆိပ်ကမ်း ဝန်တင်ဝန်ချလုပ်သား၊ သံသတ္တုလုပ်ငန်း စသည်တို့တွင် ဆန္ဒပြမှုများ စတင်ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။

အထူးသဖြင့် ၁၉၁၇ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် 'ဆွေခိုစန်း'မှ သုံးထောင်ကျော်သော သတ္တုတွင်းလုပ်သားများသည် အပိုဆုကြေးပေးရန် ဆန္ဒပြ သပိတ်မှောက်ကြသည်။

ဤဆန္ဒပြမှုတွင် လုပ်သားတစ်ယောက် အသတ်ခံလိုက်ရသောကြောင့် လုပ်သားထုလောကတွင် အထူးဂယက်ရိုက်သွားခဲ့ဖူးသည်။

ဤသို့သောသတင်းများကို ထိုစဉ်က ချန်ဆားထုတ်သတင်းစာများက စုံစုံလင်လင်ဖော်ပြပေးခဲ့သည်။

ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒအခြေခံရရှိပြီးဖြစ်သော ရဲဘော်မော်စီတုန်းအတွက် ဤအရေးအခင်းများသည် လေးလေးနက်နက် စိတ်အတွေး ကျက်စားစရာ အကွင်းအကွက်များ ဖြစ်ခဲ့၏။

အမှတ်(၁)ကျောင်းတွင်ရှိစဉ် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် တရုတ် ပြည်၏ ပြဿနာများအတွက် ဖြေရှင်းရန်နည်းလမ်းများကို မည်သို့ ရှာဖွေခဲ့ပုံကို ရဲဘော်'ရွှိထက်လီ'က တခါသော် ပြန်လည်စဉ်းစားခန်းတွင် အောက်ပါအတိုင်း ဆိုဖူးသည်။

'ရဲဘော်မော်စီတုန်း ကျောင်းနေစဉ်ကာလမှာ ပထမ ကမ္ဘာစစ်ကြီးနဲ့ တိုက်ဆိုင်နေခဲ့တယ်။ ဒီမိုကရေစီသစ် တော်လှန်ရေးနဲ့ အတွေးအခေါ်ဟာလည်း ကျောင်းထဲသို့

ပျံ့နှံ့ခဲ့တယ်။ ဒါ့ကြောင့် 'စင်းဟိုက်' တော်လှန်ရေး ရှုံးနိမ့်ရတဲ့အကြောင်းရင်းကို သေသေချာချာလေ့လာပြီး သူ အဖြေပေးခဲ့တယ်။ တရုတ်ပြည်ရဲ့ စာတတ်ပေတတ်တွေဟာ လူထုလူတန်းစားအသီးသီးနဲ့ ဝေးကွာနေလို့ တော်လှန်ရေးမှာ အရေးမသာခြင်းဖြစ်တယ်လို့ ဆိုတယ်။ ဘယ်လိုတော်လှန်ရေးမျိုးမဆို အောင်မြင်ဖို့အတွက် တော်လှန်ရေးကို ရှေ့ဆောင်တဲ့ ပညာတတ်လူတန်းစားတွေဟာ ပြည်သူလူထုနဲ့ တစ်စည်းတစ်လုံးတည်း ရှိဖို့လိုအပ်တယ်လို့ သူက ဆိုတယ်။

'ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီးအပြီးမှာ ငါက သူ့ကို ပြင်သစ်ကို ပညာတော်သင်သွားဖို့ ဖိတ်ခေါ်တယ်။ ဒါပေမယ့် အထက်က အကြောင်းပြချက်နဲ့ သူ ငါ့ရဲ့ဖိတ်ခေါ်ချက်ကို ငြင်းဆန်ခဲ့တယ်။ သူ့မှာ တရုတ်ပြည်ကြီးနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ဗဟုသုတတွေကို လေ့လာဖို့ လိုအပ်သေးတယ်လို့ ယူဆထားပုံရတယ်' ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

၁၉၁၈ ခုနှစ် ဇွန်လပိုင်းတွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် အမှတ်(၁) ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းမှ ဘွဲ့ရခဲ့လေသည်။

သူနှင့် သူငယ်ချင်းများသည် 'ရွက်လှစန်း' တောင်၏ 'ဟူနန်တက္ကသိုလ် စီမံရေးဌာန' တွင် တည်းခိုနေထိုင်ကြသည်။ အလွန် အစားအသောက် ဆင်းရဲကြ၏။ နံနက်စာ တစ်နပ်စားပြီးလျှင် ညစာအတွက် ပူပန်ရသည်။ စားရသည်ကလည်း ပဲနှင့် ဆန်ရောချက်သည့်ထမင်း ဖြစ်သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ သူငယ်ချင်းအချို့ဆိုလျှင် ဖိနပ်ပင်

မစီးနိုင်တော့သည့် အခြေအနေ။ တချို့ကတော့ မြက်ဖိနပ်နှင့်။ သို့တိုင် သူတို့တတွေသည် အအားမနေ၊ တောင်တက်သည်။ ထင်းခွေသည်။ ဝေးလံသောနေရာမှ ရေကိုခပ်ငင်ကြ၏။

စာပေဖတ်ရှုရင်း ရှေ့ရေးအတွက် တိုင်ပင် ဆွေးနွေးကြသည်။ ဖြစ်သလို ရှာဖွေစားသောက်ပြီး စာပေလေ့လာခြင်းတွင် သူတို့အားလုံးသည် စိတ်ဓာတ်တက်ကြွနေဆဲပင်။

သို့သော် သူတို့တတွေ၏ အတွင်းစိတ်သည် လှိုင်းဂယက် နှယ် ပြင်းထန်စွာလှုပ်ရှားနေသည်။ မိမိတို့ရှေ့ရေးနှင့် တရုတ်ပြည်ကြီး၏ ရှေ့ရေးအတွက် ဖြေရှင်းရန်ပြဿနာများက သောင်းခြောက်ထောင်။ ထိုပြဿနာများ၏အဖြေကို ရှာမရအောင်ပင် ဝေ့လည်လည် ဖြစ်နေခဲ့၏။

သူတို့တတွေထဲတွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် စိတ်အတက်ကြွဆုံး ဖြစ်နေသည်။ သူ့အတွင်းစိတ်သည် မငြိမ်မသက်ဆုံး အလှုပ်ရှားဆုံး။

အရင်းရှင်နယ်ချဲ့များ၏ အင်အားတိုးချဲ့ခြင်း၊ စစ်ဘုရင်ကြီးများ၏ ပြည်သူ့အပေါ် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှု၊ လူငယ်များ၏ ဆင်းရဲဒုက္ခတို့သည် ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ အတွေးစဉ်တွင် ရစ်ဝဲ၍ နေလေသည်။

တရုတ်ပြည်ကြီး၏ပြဿနာအတွက် အဖြေရှာရန်က တော်လှန်ရေးအတွေးအခေါ်များ၏ ပုခက်ဟုဆိုလောက်သော ပီကင်းမြို့သို့သွားရန်လည်း စီစဉ်မိသည်။

ထိုစဉ်က တရုတ်ပြည်ကြီး၏ မှောင်မဲနေသော ပစ္စုပ္ပန်တွင် ဆင်းရဲဒုက္ခအမျိုးမျိုးကို ရဲဝံ့စွာ ရင်ဆိုင်ရင်း တိုင်းပြည်နှင့်လူမျိုးကို

ကယ်တင်ရန် အားမာန်မလျှော့ချေ။

မိမိတို့၏ ရည်မှန်းချက်အပေါ် ယုံကြည်စိတ်ချရ၏။ အခြေအနေပေးသလို နေထိုင်စားသောက်ခဲ့၏။ ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ ‘ချန်ဆား’ဟူသောလင်္ကာတွင် ခံစားရချက်များက ထင်ဟပ်နေလေသည်။

တစ်ယောက်တည်း ရပ်နေမိသည်။

ချမ်းမြမြဆောင်းဦး။

‘ကျွီကျွီကျွီ’ ခေါ်သည် ကျွန်းဆွယ်ကလေးပေါ်တွင်။

‘ရှုန်းကျန်း’ မြစ်ရေလျှင်သည် မြောက်ဖက်ဆီ

တရွေ့ရွေ့ စီးဆင်းနေသည်။

ရွက်ကြွေတို့က ထောင်သောင်းမကတဲ့ တောင်လုံးတွေကို အနီရောင်ဝတ်ရုံ ခြုံပေးထားပေးပါရဲ့ . . .

သစ်တောအုပ်တစ်ခုလုံး ဆေးခြယ်ထားသည့်နှယ်။

မြစ်ရေယဉ်သည် မြသားပမာ စိမ်းမြနေရဲ့။

ရာပေါင်းများစွာ ရွက်လှေတို့က အပြေးပြိုင်သည့်နှယ်။

သိန်းငှက်သည် ကောင်းကင်ယံထက်သို့ ထိုးတက်သွား၏။

ငါးများသည် ရေအောက်တွင် ကျင်လည်နေသည်။

အို. . သတ္တဝါအပေါင်းတို့မှာ လွတ်လပ်မှုအတွက်

ရှုန်းကန်နေရပါကလား. . .

ပျင်းပျင်းရိရိပင် မေးမိသည်။

ဤအဆုံးအစမရှိသော မြေပြင်ကြီးကို ပိုင်စိုးသူက မည်သူပေးနည်း။

ထိုအချိန်က အဖော်အသင်းများနှင့် တစ်ခေါက်တစ်ခါ

အလည်ရောက်ခဲ့သည်။ ထိုတောက်ပသောနေ့ရက်
 ပျော်ရွှင်ဖွယ်နေ့ရက်များကို တ' သမိပါ၏။
 ကျောင်းသားအရွယ်၊ နုငယ်စဉ်က အဖြစ်။
 ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ဖျတ်လတ်သည့်အချိန်အခါ။
 ပညာတတ်များ၏ အရည်အသွေးကို အသုံးချသည်လည်း
 အမှန်။
 တိုင်းရေးပြည်ရာကို လက်ညှိုးထောက် ဆွေးနွေးဖြစ်မြို့။
 စာပေဖက်တွင်သာ မျက်စိကို ဖွင့်ထားသည်။
 အရေးပိုင်တို့ကို မျက်စိတွင် နေရာမပေးခဲ့။
 မှတ်မိသေးသလား...။
 မြစ်လယ်ခေါင်မှာ ရေဆော့ကစားစဉ်က
 ဒီလှိုင်းများက လှေထိပ်ကို မြောက်တက်အောင်
 ပြေးဆောင်ခဲ့ပုံများ။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းနှင့် ရဲဘော်ချိုက်ဟိုရုန်းတို့သည် 'ပြည်
 သူသစ်'ကျောင်းသားများ၊ အသင်းဝင်များကို စုရုံး၍ သုံးလေးရက်
 ခန့် အစည်းအဝေး ပြုလုပ်ကြသည်။ ရှေ့ရေးအတွက် အစီအစဉ်
 ချကြ၏။

ထိုအချိန်တွင် မစ္စတာ 'ရန်ချန်းကျိ' သည် ပီကင်း
 တက္ကသိုလ်တွင် ပါမောက္ခအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေချိန်
 ဖြစ်သည်။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းထံ မစ္စတာ 'ရန်'က စာရေးဆက်သွယ်
 သည်။ ပြင်သစ်သို့သွားပြီး အလုပ်လုပ်ရင်း ပညာသင်နိုင်သည့်
 အခွင့်အလမ်းများနှင့်ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းရေးသားရင်း ပီကင်းမြို့

၏ အခြေအနေသစ်များကိုပါ စာတွင်ဖော်ပြထားသည်။

ဟူနန်၏အခြေအနေသည် ဆိုးဝါးသည်ထက် ဆိုးဝါး
 နေသည်ဟု ရဲဘော်မော်စီတုန်းက မြင်သည်။ အခြေအနေနှင့်
 အချိန်အခါ၏ တိုက်တွန်းချက်အရ မိမိတို့လူစုအနက် အချို့အဝက်
 သည် ဟူနန်ကို စွန့်ခွာရန်လိုအပ်သည်။

ပီကင်းနှင့် အခြားအရပ်ဒေသများရှိ တော်လှန်ရေး
 အင်အားစုများနှင့် အဆက်အသွယ်ယူရန် လိုအပ်သည်ဟု ရဲဘော်
 မော်စီတုန်းက ဆိုသည်။

ပြင်သစ်နိုင်ငံသို့ အလုပ်သွားလုပ်ရင်း ပညာရှာမှီးသည့်
 အခွင့်အလမ်းကိုလည်း ထိုက်သင့်တော်လျော်သလို ရယူရန်လိုမည်။
 ရုရှားနှင့် အခြားဥရောပနိုင်ငံများ၏ တော်လှန်ရေးလှုပ်ရှားမှုများ
 ကို လေ့လာဖွဲ့လိုအပ်မည်ဟု ရဲဘော်မော်စီတုန်းက ဆိုသည်။

အားလုံးက ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ အဆိုပြုချက်ကို လက်ခံ
 ခဲ့ကြသည်။

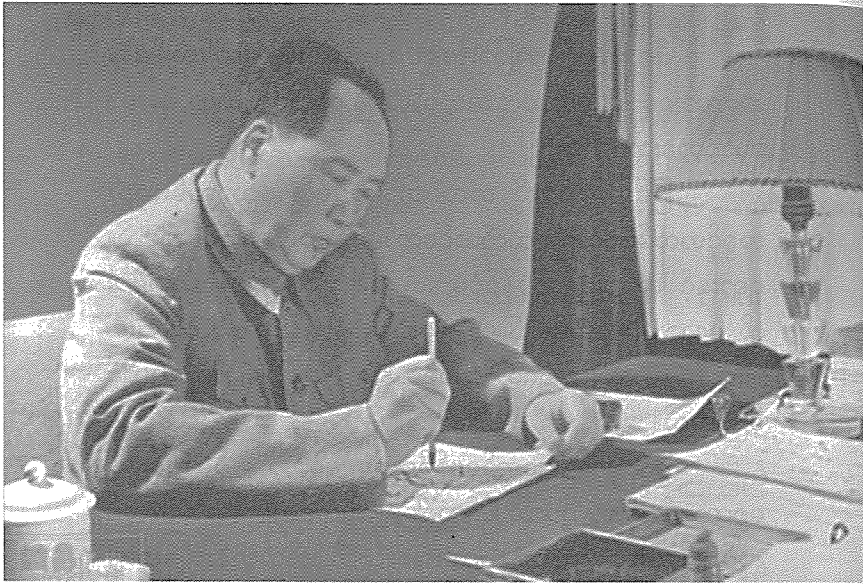
ဤသို့ဖြင့် ရဲဘော်မော်စီတုန်း၊ ရဲဘော်ချိုက်ဟိုရုန်းနှင့်
 မစ္စတာရန်ချန်းကျိတို့သည် ပြင်သစ်ပြည်သို့ လူငယ်များအား အလုပ်
 လုပ်ရင်း ပညာတော်သင်လွှတ်ရေးအတွက် တိုက်တွန်းလှုံ့ဆော်ခဲ့
 လေ၏။

တော်လှန်ရေးဆိုတာ...

လူတန်းစားတစ်ရပ်က အခြားလူတန်းစားတစ်ရပ်ကို
အုံကြွပြီး တွန်းလှန်ဖယ်ရှားပစ်ခြင်း ဖြစ်တယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော် (၁၉၆၆)

သန်းရှစ်ရာ၏ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်

စိုးသွေး (မြန်မာပြန်)

အခန်း (၉)

မေလ (၄)ရက်လှုပ်ရှားမှု၏
အကြိုနှင့် နှောင်းကာလ
ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏
တော်လှန်ရေးလုပ်ဆောင်ချက်များ

ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီးတွင် ပြင်သစ်နယ်ချဲ့သည် တရုတ်ပြည်
မှ လုပ်သားဆယ်သောင်းကို ငှားရမ်း၍ စစ်အတွက် အသုံးချခဲ့၏။
ထို့ကြောင့် နောက်ပိုင်းတွင် ရဲဘော် 'ဝူရွီကျမ်း'နှင့် 'ချိုက်ရွမ်ဖေ'
စသူတို့သည် 'အလုပ်ကို ကြိုးစားလုပ်၊ ပညာကိုကြိုးကုတ်ရှာ'ဆိုသော
ဆောင်ပုဒ်နှင့်အညီ အလုပ်လုပ်ရင်း ပညာသင်ရန် တီထွင်ဖွဲ့စည်း
ခဲ့သည်။

ထိုအချိန်တွင် အောက်တိုဘာတော်လှန်ရေး၏ ဂယက်သည် တရုတ်ပြည်သို့ ရိုက်ခတ်လာပြီဖြစ်သည်။

ရုရှားသို့ ပညာတော်သင်သွားရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ အရှေ့ဥရောပရှိ နိုင်ငံအသီးသီးမှ ပစ္စည်းမဲ့လူတန်းစားများကလည်း တော်လှန်ရေးကို ဆင်နွှဲနေချိန်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် တော်လှန်ရေးနှင့်နီးစပ်သော ပြင်သစ်ပြည်သို့ အလုပ်ကိုတစ်ဖက်ကလုပ်ရင်း ပညာသင်ယူရန် တိုးတက်သောလူငယ်များသည် အလွန် စိတ်အားထက်သန်နေလေသည်။

‘ပြည်သူ့သစ်’ စာဖတ်အသင်းဝင်များ၊ ဟူနန်ကျောင်းရှိ ကျောင်းအသီးသီးမှ တိုးတက်သည့် လူငယ်လူရွယ်များ၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးပြီး ပညာလိုလားသော လူငယ်များသည် ထိုစည်းရုံးလှုပ်ရှားမှုကို အလွန်စိတ်ပါကြသည်။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် အသင်းသားများအား အစည်းအဝေးတစ်ရပ် ခေါ်ပြီးနောက် အခြေအနေအရပ်ရပ်သို့လေ့လာရန် ရဲဘော် ‘ချိုက်ဟိုရှန်း’ကို ပီကင်းသို့ စေလွှတ်လေသည်။

ရဲဘော် ‘ချိုက်’သည် ရဲဘော်မော်စီတုန်းထံသို့ အဆက်မပြတ် စာရေးဆက်သွယ်ခဲ့၏။ အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို လေ့လာပြီးသောအခါ ပြည်တွင်း၌ ဦးစီးဦးဆောင်လုပ်မည့်သူတစ်ယောက် လိုအပ်သည်ဟု ယူဆသည်။ အားလုံး၏ ရှိသေလေးစားခြင်းကို ခံရသော ရဲဘော်မော်စီတုန်းကလွဲ၍ ဦးစီးဦးဆောင်လုပ်ရန် မဖြစ်နိုင်။ ထို့ကြောင့် ရဲဘော် ‘ချိုက်’က ပီကင်းသို့ အမြန်လာသင့်ကြောင်း တိုက်တွန်းလေသည်။

အသင်းသားများသည် ရုရှားပြည် သို့မဟုတ် ပြင်သစ်ပြည်

သို့ သွားဖို့လိုအပ်သည်။ တရုတ်ပြည်တွင် ကျန်ရစ်သူများကလည်း တိုးတက်သော အတွေးခေါ်ပိုင်းဆိုင်ရာတို့ကို စုဆောင်းလေ့လာရန်လိုသည်။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများ၏အကြောင်းကို လေ့လာပြီး တရုတ်ပြည်ကြီးနှင့် သင့်လျော်မည့် နည်းနာများကို စစ်ယူရမည်ဟူ၍ ရဲဘော်မော်စီတုန်းက စာပြန်လိုက်သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုလှုပ်ရှားမှုအတွက် တွေ့ဆုံရန် လိုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အချို့နှင့်တွေ့ဆုံရန် ပီကင်းသို့သွားဘို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်၏။

ပီကင်းသို့မသွားမီ လူအယောက်နှစ်ဆယ်ခန့်ကို စည်းရုံးနိုင်ခဲ့သည်။ ဟူနန်တွင်ကျန်ရှိနေသော အသင်းဝင်များ၏ လုပ်ငန်းရပ်များကို အစီအစဉ်ချမှတ်ပေးခဲ့သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း ပီကင်းသို့ရောက်ပြီးနောက် ဟူနန်လူငယ်များသည် လေးငါးဆယ်ခန့်ပင် စိတ်တူသဘောတူစုစည်းမိကြသည်။

ပြင်သစ်သို့မသွားမီ အကြိုသင်တန်းသို့ တစ်နှစ်ကြာတက်ရ၏။ အဓိကအားဖြင့် ပြင်သစ်စာပေ၊ ပုံဆွဲနှင့် သင်္ချာဘာသာရပ်များကို ပို့ချသည်။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းနှင့် ရဲဘော်ချိုက်ဟိုရှန်းစသည့် အနည်းစုက ပီကင်းတွင်နေထိုင်လျက် လိုအပ်သော လုပ်ဆောင်ချက်အဆင့်ဆင့်ကို စီစဉ်ပေးသည်။

‘တရုတ်ပြည်သစ်ပညာသင်အသင်း’ကို ရဲဘော်မော်စီတုန်းကပင် ဦးဆောင်ခဲ့သည်။ ရဲဘော်မော်စီတုန်း ရေးဆွဲပေးသော အစီအစဉ်များကို လိုက်နာကြသည်။

(၁၉၁၉)ခုမှ (၁၉၂၀)ခုနှစ်အထိ တရုတ်တစ်ပြည်လုံးမှ

လူငယ် ပေါင်းတစ်ထောင်ခြောက်ရာကျော်တို့သည် အလုပ်လုပ်ရင်း ပညာသင်ရန် ပြင်သစ်ပြည်သို့ သွားရောက်နိုင်ခဲ့သည်။ ဟူနန် နယ်တစ်နယ် တည်းမှာပင် ပညာသင် သုံးလေးရာခန့် ပါဝင်လေသည်။ ရဲဘော် ‘ချိုက်ချန်း’(အမျိုးသမီး)နှင့် ‘ရှန်ကျင်ရွှီ’(အမျိုးသမီး) တို့သည် ‘အမျိုးသမီး ပညာတော်သင်အသင်း’ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြန်သည်။

ဟူနန်ပညာရေးလောကတွင် နှစ်ပေါင်းနှစ်ဆယ်ခန့် လုပ်သက်ရှိခဲ့သော အသက် (၄၃)နှစ်ရှိ နာမည်ကျော် စာတတ်ပေတတ် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဖြစ်သူ ရဲဘော် ‘ရွှီထက်လီ’နှင့် အသက်(၅၁) ကျော်ရှိသော ‘အမေချိုက်’(ရဲဘော်ချိုက်ဟိုရှန်းနှင့် ချိုက်ချန်း တို့၏ မိခင်ကြီး)တို့ပင် အလုပ်လုပ်ရင်း ပညာသင်ရန် သွားရောက်ကြလေသည်။

၁၉၂၁ ခုနှစ်တွင် ပြင်သစ်ပြည်၌ အလုပ်လုပ်ရင်း ပညာသင်နေကြသော ရဲဘော် ‘ချူအင်လိုင်း’နှင့် ‘ဝမ်လို့ဖေး’ စသူတို့သည် ‘ဆိုရှယ်လစ်လူငယ်အသင်း’ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ဟူနန်မှ ပြင်သစ်ပြည်သို့ ပညာတော်သင်အဖြစ် ရောက်ရှိနေကြသော ရဲဘော် ‘ချိုက်ဟိုရှန်း’၊ ‘လီဖုချန်း’၊ ‘လီဝေဟန်း’၊ ‘ချိုက်ချန်း’၊ ‘ရှန်ကျင် ရွှီ’၊ ‘ကျန်းခွန်းတီ’၊ ‘လို့ရွယ်ကျန်’ စသည့် လူငယ်များသည် ရဲဘော် ‘ချူအင်လိုင်း’တို့ ဖွဲ့စည်းသော ဆိုရှယ်လစ်လူငယ်အသင်း၏ ကျောထောက်နောက်ခံများ ဖြစ်လေသည်။

သူတို့သည် မာ့ကစ်ဝါဒကို စုစည်းပေးလာကြသည်။ တဆင့် ပြန်လည်ပို့ချကြသည်။ ပြင်သစ်နယ်ချဲ့၏ ဖိနှိပ်မှုကို ဆန့်ကျင်ခဲ့ကြသည်။

၁၉၂၁ ခုနှစ်၊ ဆောင်းဦးတွင် ပြင်သစ်အစိုးရသည် ရဲဘော်

‘ချိုက်ဟိုရှန်း’၊ ‘ကျန်းခွန်းတီ’၊ ‘လို့ရွယ်ကျန်’တို့ကို ကွန်မြူနစ်ဝါဒဖြန့်ချိခြင်းအပြစ်ဖြင့် ပြည်နှင့်ဒဏ်ပေးခဲ့၏။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းကမူ ပြင်သစ်သို့ ပညာသင်သွားရန် အလျဉ်းရည်ရွယ်ချက်မရှိချေ။ မိမိဘာသာမိမိ လေ့လာရှာမှီးရေးကို အဆက်မပြတ်လုပ်ဆောင်ရန် အစီအစဉ်ရှိခဲ့၏။ ပြင်သစ်ပြည်သို့ အလုပ်လုပ်ရင်းပညာသင်ရန်အတွက် ပညာသင်စေလွှတ်ရေးကို ရဲဘော် မော်စီတုန်းသည် ပီကင်းမြို့တွင် ဆင်းရဲဒုက္ခခံ၍ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးနေခဲ့သော်လည်း သူ့အနေနှင့်မူ တရုတ်ပြည်သူတို့၏ အကြောင်းကို ကောင်းစွာ မသိရှိသေးသောကြောင့် လေ့လာရန် လိုသေးသည်ဟု ယူဆသည်။ ပြင်သစ်သို့ သူ့သွားရန် ဆန္ဒမရှိချေ။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းနှင့် အသင်းဝင်ရှစ်ဦးတို့သည် ပီကင်းတွင် အခန်းကျဉ်းကလေးတစ်ခုအတွင်း၌ ကျပ်ကျပ်တည်း တည်းနေရသည်။ နေထိုင်စားသောက်မှုသည် ကျပ်တည်းဆင်းရဲ၏။

သို့သော် စာပေသစ်နှင့်အတူ သစ်ဆန်းသည့်အတွေးအခေါ်များကို အလွယ်တကူ လေ့လာနိုင်သည့်နေရာဖြစ်သည်။ လှုပ်ရှားမှုအမျိုးမျိုးတွင် ပါဝင်နိုင်ရန်လည်း အခွင့်အခါကောင်းရသည်။

အမှတ်(၁)ကျောင်းတွင် သူတို့နှင့် လက်ပွန်းတတီးရှိခဲ့သော ဆရာ ‘ရန်ချန်းကျိ’သည် ပီကင်းတက္ကသိုလ်တွင် ပါမောက္ခအဖြစ် ထမ်းရွက်နေသောကြောင့် သူတို့အား အစစ ကူညီစောင့်ရှောက်ခဲ့၏။

‘ပီကင်းမှာနေရတဲ့ဘဝဟာ အတော့်ကို ပင်ပန်းဆင်းရဲပါတယ်။ အိမ်ခန်းကျဉ်းလေးတစ်ခုအတွင်းမှာ ရှစ်ယောက်သား

နေရတယ်။ ညတိုင်းကျရင် အားလုံး အုတ်ခုံကုတင်ပေါ်မှာ ပူးပူး ကပ်ကပ် အိပ်ရတယ်။ အသက်တောင် ဝအောင် မရှူနိုင်သလောက် ဘဲ။ ကိုယ်ကို တစ်ဖက်ကိုစောင်းမယ်ကြံရင် တစ်ဖက်လူကို အသိ ပေးရတယ်'ဟူ၍ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုစဉ်ကဘဝကို ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ်အဖြစ် ပြန်ပြောပြခဲ့ဖူးသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ပီကင်းသို့လာရန် စရိတ်မရှိ သဖြင့် မိတ်ဆွေတွေဆီက ချေးငှားစုဆောင်းပြီး လာခဲ့ရသည်။ ပီကင်းမြို့သို့ ရောက်ပြန်တော့လည်း စရိတ်အတွက်က လိုပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် တက္ကသိုလ်ပါမောက္ခဖြစ်နေသော မစ္စတာ'ရန်'ဆီတွင် အလုပ်ရရေးအတွက် အကူအညီတောင်းရသည်။

မစ္စတာရန်က ရဲဘော်မော်စီတုန်းအား တက္ကသိုလ်ပိဋကတ် တိုက်မှူးဖြစ်သူ 'လီတော့ကျောင်း'ဆိုသူနှင့် မိတ်ဆက်ပေးသည်။ 'လီ'က ရဲဘော်မော်စီတုန်းအား သူ့လက်ထောက်အဖြစ် အလုပ် ပေးခဲ့၏။ လခ တစ်လရှစ်ဒေါ်လာသာ ရခဲ့သည်။ (လီတော့ကျောင်း သည် နောင်တွင် ကွန်မြူနစ်ပါတီ ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများအနက် တစ်ယောက်အပါ အဝင်ဖြစ်ခဲ့ပြီး လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခြင်း ခံခဲ့ရ သည်။)

ရဲဘော်မော်စီတုန်း အလုပ်လုပ်သောအခန်းသည် ရဲဘော် 'လီ'၏ရုံးခန်း (ယခု အမှတ်တရအခန်းအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည်) နှင့် ကပ်လျက်ရှိသည်။ ထိုအချိန်က မာ့ကစ်ဝါဒ လေ့လာရေးအဖွဲ့ ငယ်သည် ထိုအခန်းကလေးအတွင်း၌ မကြာခဏစုဝေးဖြစ်ကြ သည်။

မေလ(၄)ရက်နေ့ အကြိုရက်များတွင် ပီကင်းတက္ကသိုလ်

သည် တော်လှန်ရေးအတွေးအခေါ်နှင့် တိုးတက်သောအယူအဆ သစ်များ စုစည်းရာနေရာလည်း ဖြစ်သည်။

'လူငယ်သစ်' ဂျာနယ်သည် တိုးတက်သည့်အယူအဆ ရှိသော ခေတ်ပညာတတ်များ၏ စုပေါင်းအဆိုပြုသည့် ပညာသစ် လှုပ်ရှားမှု မဏ္ဍိုင်သဖွယ် ရှိခဲ့သည်။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ပီကင်း တက္ကသိုလ် စာကြည့်တိုက်တွင် စာကြည့်ပိဋကတ်တိုက်မှူး၏ လက် ထောက်အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေစဉ်တွင် သူ၏ပညာဖွံ့ဖြိုး ရေးအတွက် ထိထိမိမိ အသုံးချခဲ့၏။

ချန်ဆားတွင်နေခဲ့စဉ်ကပင် သူသည် ပီကင်းတက္ကသိုလ် တွင် တက်ရောက်နေသော ရဲဘော်'တင့်ကျုံးရှု'နှင့် တော်လှန်ရေး ပြဿနာကို စာအားဖြင့်ဆက်သွယ်၍ ဆွေးနွေးခြင်း ပြုခဲ့၏။

ထိုအချိန်တွင် ပီကင်းတက္ကသိုလ်သည် ပညာရေးဘက်တွင် အတော်ပင် တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးနေပြီ။ တက္ကသိုလ်၌ စာပေပညာနှင့်ပတ် သက်သော အသင်းအပင်း (၁၆)သင်းခန့် ရှိနေ၏။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် အမှတ်(၁)ကျောင်းတွင် နေခဲ့စဉ် တုန်းကကဲ့သို့ သူငယ်ချင်းတစ်စုနှင့် မစ္စတာ'ရန်'၏ အိမ်သို့သွား ရောက်၍ ဒဿနိကဆိုင်ရာ ပို့ချချက်များကို နာယူဆည်းပူးသည်။

တက္ကသိုလ်တွင်လည်း သူ့နှစ်သက်သော ဘာသာရပ်များ ကို နာယူခဲ့သည်။ ထို့ပြင် 'ဒဿနိကအသင်း'နှင့် 'သတင်းစာပညာ လေ့လာရေးအသင်း'တို့၏ ထကြွစွာလှုပ်ရှားခြင်းများတွင် ပါဝင် ဆင်နွှဲခဲ့၏။

'သတင်းစာပညာ လေ့လာရေးအသင်း' ကဲ့သို့သော အသင်းအဖွဲ့သည် ထိုအချိန်က တရုတ်ပြည်၏ ဆန်းသစ်တည်ထွင်

သော အသင်းအဖွဲ့မျိုး ဖြစ်သည်။ အပါတ်စဉ် ဟောပြောပွဲများ ကျင်းပလေ့ရှိသည်။ တက်ရောက်ကြားနာသူ သုံးလေးဆယ်ထက် မနည်း ရှိသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ပင်ကိုယ်ကပင် သတင်းစာဖတ် ဝါသနာပြင်းထန်ခဲ့သူတစ်ယောက်ဖြစ်သောကြောင့် ဤအသင်းသို့ စိတ်ဝင်စားစွာ တက်ရောက်ခဲ့သည်။

မေလ(၄)ရက် မတိုင်မီကာလတွင် တရုတ်ပြည်၌ မှက်စိဝါဒနှင့် လီနင်ဝါဒကို အစီအစဉ်တကျ မတင်သွင်းနိုင်ခဲ့သေး ပေ။ သို့သော် အောက်တိုဘာတော်လှန်ရေးကြီး၏ အောင်မြင်မှု သည် မှက်စိဝါဒနှင့် လီနင်ဝါဒ၏ အကောင်းဆုံးသော ကြေငြာချက် အဖြစ် ရှိခဲ့သည်။

ရဲဘော်လီတာ့ကျောင်းသည် (၁၉၁၈)ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ တွင် ‘လူငယ်သစ်’ ၌ ‘ပြည်သူတို့၏အောင်ပွဲ’နှင့် ‘ဗော်ရှီဗစ်တို့၏ အောင်ပွဲ’ ဟူသော ဆောင်းပါးနှစ်ပုဒ်ကို ရေးသားဖော်ပြခဲ့သည်။ ယင်းဆောင်းပါးတွင် အောက်တိုဘာတော်လှန်ရေးကို ချီးကျူးအမွမ်း တင်ထားပြီး တရုတ်ပြည်သူနှင့် လူငယ်ထုအတွက် ဆိုရှယ်လစ်တော် လှန်ရေးကို လမ်းညွှန်သမှု ပြုခဲ့သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုစဉ်က တိုးတက်သည့် တော် လှန်ရေးဒီမိုကရေစီဝါဒတစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ မှက်စိဝါဒဘက်သို့ ယိမ်းယိုင်လျက်ရှိပြီ။

သူ၏စကားအရပြောလျှင် နိုင်ငံရေးတွင် ပိုပြီးစိတ်ဝင်စား လာသည်။ ဦးနှောက်သည် ပိုပြီးတိုးတက်လာသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း ပီကင်းသို့ရောက်ခဲ့ရသည်မှာ ပြင်သစ်

သို့ သွားမည့် ပညာသင်များအား ဦးဆောင်မှုပေးရန် ဖြစ်သည်။ သို့သော် ရဲဘော်မော်စီတုန်းအတွက် ထိုထက်မကသော အခွင့် အလမ်းများ ပွင့်ခဲ့၏။ မြင်ကွင်းပိုပြီးကျယ်လာသည်။ အတွေးအခေါ် သစ်များနှင့် ထိတွေ့ရမှု ပိုမိုများပြားလာသည်။ မှက်စိဝါဒနှင့် စတင်ကျွမ်းဝင်လာခဲ့ရ၏။

သို့သော် ဆင်းရဲသောကျေးရွာတစ်ခုတွင် ပေါက်ဖွားခဲ့သူ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် (၂၅)နှစ်တိုင် နေထိုင်ခဲ့သော ဟူနန်ကိုမူ မေ့နိုင်စွမ်းမရှိခဲ့။

ဟူနန်ပြည်သူတို့သည် ဆင်းရဲဒုက္ခတွင်း နက်မြဲနက်ဆဲ ကာလ။ ဟူနန်သည် ခေတ်နောက်ကျသော၊ အပိတ်အဆို့ခံနေရ သောဒေသ။ ဟူနန်သည် မြောက်ပိုင်းပဒေသရာဇ် စစ်ဘုရင်ကြီး ‘ကျန်းကျင့်ယောင်’ ၏ သားသတ်ရုံကြီးဖြစ်နေဆဲ။ ရဲဘော်မော်စီ တုန်းအဖို့ ဟူနန်တွင် လုပ်စရာများစွာရှိနေဆဲ။ ဟူနန်၏တိုးတက် သော လူငယ်နှင့်ပြည်သူတို့ကို စည်းရုံး၍ တိုက်ပွဲဝင်ရန်အတွက် ရဲဘော်မော်စီတုန်းတွင် ကြံရွယ်ချက် ရှိနေသည်။

ထို့ကြောင့် ၁၉၁၉ ခုနှစ် နှစ်ဦးပိုင်းတွင် ရှန်ဟဲတွင် ပြင်သစ်သို့သွားမည့် ရဲဘော်တစ်စုကို ပို့ခဲ့ပြီးနောက် ရဲဘော် မော်စီတုန်းသည် မတ်လတွင် ဟူနန်သို့ ပြန်လာခဲ့လေသည်။

ချန်ဆားတွင်ကျန်နေသေးသော ‘ပြည်သူသစ်’ အသင်း ဝင်များအား ပီကင်းအတွေ့အကြုံ၊ မှက်စိဝါဒ၊ အောက်တိုဘာ တော်လှန်ရေးတို့ကို ပြန်လည်ရှင်းလင်းပြသည်။

အသင်းဝင်ရဲဘော်ရဲဘက်များအား မှက်စိဝါဒကို လေ့လာရန် စိတ်အားထက်သန်စွာ တိုက်တွန်းနှိုးဆော်သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် မိမိ၏ စားသောက်နေထိုင်ရေး အတွက် ‘ရှိုးရက်’မူလတန်းကျောင်းတွင် သမိုင်းဘာသာ သင်ကြားပြသရသောဆရာအဖြစ် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်သည်။ လခသည် အနိမ့်ဆုံး လူမှုကုန်ကျစရိတ်ကို ကာမိရုံကလေးရှိ၏။

ဟူနန်မှ ဆက်လက်၍ တိုးတက်လိုသောလူငယ်များကို စုစည်းပြီး ပြင်သစ်သို့ပို့ပေးသည်။ တပြိုင်တည်းတွင် လက်ရှိအခြေအနေကို မနှစ်သက်သောပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ကျယ်ပြန့်စွာ အဆက်အသွယ်ရယူခဲ့သည်။

စစ်ကြီးအတွင်း၌ ဥရောပနှင့်အမေရိကန်တို့တွင် နယ်ချဲ့တို့သည် စစ်ဖက်တွင် ဗျာများနေရချိန်လည်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် တရုတ်ပြည်တွင် စီးပွားရေးအရ အသက်ရှူချောင်လာ၏။

အလုပ်သမားလူတန်းစား၏ အင်အားသည်လည်း တိုးပွားကြီးမားခဲ့သည်။ သို့သော် ထိုကာလတွင် တရုတ်ပြည်သည် နယ်ချဲ့ဝါဒအပေါ်တွင် မှီခိုနေရဆဲ ဖြစ်သည်။

စက်မှုလုပ်သားများ၏ ဦးရေကမူ ဥသန်းခန့်ရှိမည်ဟု ခန့်မှန်းရသည်အထိ တိုးတက်ခဲ့သည်။ ၁၉၁၇ ခုနှစ်တွင် ရုရှားပြည်တွင် ‘အောက်တိုဘာတော်လှန်ရေးကြီး’သည် အောင်ပွဲရခဲ့၏။

ပစ္စည်းမဲ့လူတန်းစားကို ကိုယ်စားပြုသော အလုပ်သမားထုကြီး တစ်ရပ်လုံးက ထောက်ခံကြိုဆိုသည်။ ဆိုဗီယက်အစိုးရက ဇာဘုရင်လက်အောက်တွင် တရုတ်ပြည်အပေါ် နိုင်ထက်စီးနင်းချုပ်ဆိုခဲ့သည့် တရားမျှတခြင်းကင်းသော စာချုပ်အားလုံးကို ဖျက်သိမ်းကြောင်း ကြေငြာသည်။

မူလက ရယူခံစားခဲ့သည့်အခွင့်ထူးများကို လက်လွှတ်ခဲ့

သည်။ ဆိုဗီယက်အစိုးရ၏ ထိုလုပ်ရပ်သည် တရုတ်လုပ်သားထု တစ်ရပ်လုံးနှင့် တိုးတက်သော အမြင်အတွေးရှိသည့် လူငယ်များအား များစွာနှိုးကြား တက်ကြွစေခဲ့သည်။ မှတ်တမ်းနှင့် လီနင်ဝါဒသည် တရုတ်ပြည်တွင်းသို့ ပျံ့နှံ့လာခဲ့၏။ တိုးတက်သောပညာတတ်များစွာက လေ့လာလက်ခံကြ၏။

‘စန်းတုန်း’ ပြည်နယ်တွင် ယခင်က ဂျာမန်များရရှိခဲ့သည့် အခွင့်အထူးများကို ဂျပန်ပြည်က ဆက်လက်ခံစားနိုင်ခွင့်ရှိသည်ဟု ပဲရစ်ငြိမ်းချမ်းရေးကွန်ဖရင့်တွင် ဓနရှင်နိုင်ငံများက အသိအမှတ်ပြုလိုက်ပြီဆိုသည့်သတင်းသည် ၁၉၁၉ ခုနှစ် ဧပြီလအတွင်း၌ တရုတ်ပြည်သို့ရောက်ရှိလာသည်။

ထို့ကြောင့် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးနှင့် မျိုးချစ်လှုပ်ရှားမှုကြီးတစ်ခု ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ပီကင်းရှိ ကျောင်းသားနှစ်သောင်းငါးထောင်တို့သည် ၁၉၁၉ ခုနှစ် ဧပြီလကုန်တွင် ထိုလှုပ်ရှားမှုကြီးကို စတင် ပြင်ဆင်သည်။

တစ်ပြည်လုံးသို့ နိုင်ငံကိုချစ်မြတ်နိုးစိတ်နှင့် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်စိတ်ကို ထုတ်ဖော်ပြသရန် ကြေးနန်းများဖြင့် လှုံ့ဆော်ခဲ့၏။

သို့နှင့် ပီကင်းကျောင်းသားများမှ အစပြုသော နယ်ချဲ့စနစ် ဆန့်ကျင်ရေးနှင့် မျိုးချစ်လှုပ်ရှားမှုကြီးသည် ၁၉၁၉ ခု မေလတွင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။

ပီကင်းမြို့တွင် ကျောင်းသားငါးထောင်ကျော်နှင့် လုပ်သားပြည်သူတို့သည် မေလ (၄)ရက်နေ့၌ နယ်ချဲ့စနစ်ဆန့်ကျင်ရေး၊ အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ်ဖော်ထုတ်ရေးအတွက် လှည့်လည်ဆန္ဒပြ

သည်။

ကျောင်းသား(၃၂)ယောက် အဖမ်းခံရသဖြင့် နယ်ချဲ့စနစ် ဆန့်ကျင်ရေး ဆန္ဒပြပွဲကြီးသည် တရုတ်ပြည်တစ်ပြည်လုံးသို့ တောမီးပျံ့သလိုပျံ့ခဲ့၏။ မေလ (၇)ရက်နေ့တွင် အချက်အချာကျ သော မြို့ကြီးတိုင်းတွင် ကျောင်းသားများသည် နယ်ချဲ့စနစ် ဆန့်ကျင်ရေး ဆန္ဒပြပွဲ ကို ကျင်းပကြသည်။

ထိုစဉ်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် နယ်ချဲ့စနစ်ဆန့်ကျင် ရေးတွင် ကျောင်းသားများ တက်ကြွစွာ ညီညွတ်ဖွဲ့ဖွဲ့ပါဝင်ရန် လက်ကမ်းကြော်ငြာကို ကိုယ်တိုင်ရေးပြီး ဖြန့်ဝေခဲ့သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ ဦးဆောင်မှုအောက်တွင် 'ဟူနန် ပြည်နယ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ' ကို ဇွန်လ(၃)ရက်နေ့တွင် ငြောက် တည်ထောင်လိုက်ကြ၏။

ထိုနေ့တွင်ပင် ချန်ဆားရှီ ကျောင်းသားထု တစ်ရပ်လုံး သည် နယ်ချဲ့စနစ်ဆန့်ကျင်ရေးသပိတ်ကို မှောက်ကြပြန်သည်။ မရှေးမနှောင်းတွင်ပင် နယ်ချဲ့စနစ်ဆန့်ကျင်ရေး ကျောင်းသား သပိတ်သည် ပြည်နယ်တစ်ခွင်လုံးသို့ ပျံ့နှံ့သွားတော့၏။

မေလ(၄)ရက် လှုပ်ရှားဆန္ဒပြမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ပဒေ သရာဇ်အစိုးရသည် ကျောင်းသားထောင်ကျော်ကို ဇွန်(၃)ရက်နေ့ တွင် ဖမ်းဆီးခဲ့သောကြောင့် တစ်ပြည်လုံးရှိကျောင်းသားများ၏ ဒေါသမီးသည် တငြိုးငြိုးတောက်လောင်ခဲ့သည်။

ကျောင်းသားများ၏ နယ်ချဲ့စနစ်ဆန့်ကျင်ရေးနှင့် မျိုးချစ် လှုပ်ရှားမှုသပိတ်သည် တစ်မျိုးသားလုံး၏သပိတ်အသွင်သို့ ဆောင် ပေသည်။

တိုင်းရင်းသားလုပ်ငန်းရှင်နှင့် ကုန်သည်တို့ကလည်း သပိတ်တွင် ပါဝင်ဆင်နွှဲသည်။ ရှန်ဟဲတွင် အလုပ်သမားခုနှစ် သောင်းကျော်တို့သည် ဇွန်လ(၅)ရက်မှစ၍ သပိတ်ထဲသို့ တိုးဝင် လာသည်။ တရုတ်ပြည်တစ်ပြည်လုံး၏ လုပ်သားထုကြီးတစ်ရပ်လုံး ကလည်း ထိုနယ်ချဲ့ စနစ်ဆန့်ကျင်ရေးနှင့် အမျိုးသားရေး ဆန္ဒပြ သပိတ်ကြီးကို ထောက်ခံကြိုဆိုခဲ့၏။

မေလ(၄)ရက် လှုပ်ရှားမှုကြီးသည် တရုတ်ပြည်၏ ထို နယ်ချဲ့ စနစ်ဆန့်ကျင်ရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီသစ်တော်လှန်ရေးကို အခန်းသစ် ပေးလိုက်သလိုရှိသည်။

ကြီးမားများပြားသော တရုတ်လုပ်သားထုကြီးသည် နိုး ကြားတက်ကြွစွာ နိုင်ငံရေးဇာတ်ခုံပေါ် ခြေလှမ်းမိရာလည်းကျ သည်။

ကျောင်းသားများ အဖမ်းခံရသည်တွင် ကျောင်းသားများ သမဂ္ဂကို ထူထောင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သော ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထို သမဂ္ဂကို ဆက်လက်ဦးဆောင်၍ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးနှင့် မျိုးချစ် စိတ် ရှင်သန်ရေးအတွက် ဆက်လက်ဦးဆောင်ကာ လှုပ်ရှားခဲ့သည်။ ဂျပန်ဖြစ်ပစ္စည်းများကို တားဆီးဆန့်ကျင်သော 'ပြည်တွင်းဖြစ် ထွက်ကုန်များကို ထိန်းသိမ်းရေးအသင်း' တွင် တက်ကြွစွာပါဝင် လှုပ်ရှားခဲ့၏။

သို့သော် ဝိသမလောဘသား ကုန်သည်အချို့သည် ဂျပန် ဖြစ် ပစ္စည်းများကို မှောင်ခိုရောင်းဝယ်ခြင်းဖြင့် ထိုအသင်း၏ လုပ်ဆောင်ချက်ကို ဖျက်ဆီးသောကြောင့် ဆုံးမပညာပေးရန် သဘောနှင့် ဇူလိုင် (၇)ရက်နေ့တွင်စုပေါင်း၍ ဂျပန်ဖြစ်ပစ္စည်းများ

ကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးသည့် ဆန္ဒပြပွဲကြီးကို ကျင်းပခဲ့သည်။ 'တိုင်းရင်းသားတို့၊ ဂျပန်ဖြစ်ကုန်ကို မဝယ်ကြနှင့်'ဟူ၍ အလံတွင် ကမ္ဘာ့ထိုးပြီး ဆန္ဒပြကြ၏။

ဂျပန်ဖြစ်ပစ္စည်းများကို တားမြစ်သည့် တစ်ချိန်တည်းမှာပင် 'မျိုးချစ်ငွေစု' လှုပ်ရှားမှုကို ဆက်လက်ဖော်ဆောင်သည်။

'အစားလျော့စား၊ ငွေသားစုဆောင်း၊ အင်အားကိုသိုမှီး၊ ဂျပန် နယ်ချဲ့ကို တိုက်ရန်ပြင်'ဟု ဆော်ဩခဲ့ကြ၏။

ပီကင်း၊ ရှန်ဟဲ၊ တီအင်ဆင်တို့မှ ဗဟုသုတကို စုဆောင်း၍ ပြည်သူလူထုကို ပိုမိုကျယ်ပြန့်စွာ စည်းရုံးလှုံ့ဆော်နိုင်ရန် ဇူလိုင်လ (၉)ရက်နေ့တွင် ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ဦးဆောင်မှုအောက်၌ 'ဟူနန် လုပ်ငန်းပေါင်းစုံ စုပေါင်းသမဂ္ဂ'ကို တည်ထောင်ခဲ့သည်။

သမဂ္ဂကြီး၏ အောက်ခြေယူနစ်သည် 'မျိုးချစ်ဆယ်ယောက်အဖွဲ့စု' ကလေးပင် ဖြစ်သည်။ ဤအဖွဲ့ကလေးများတွင် မြို့နယ်အသီးသီးမှ မျိုးချစ်ပြည်သူများ ပါဝင်စုစည်းခဲ့ကြသည်။

၁၉၁၉ ခု ဇူလိုင်လ(၁၅)ရက်နေ့တွင် (၁၀)ဦးအဖွဲ့ကလေးပေါင်း (၄၀၀)ကျော်ကို ပေါင်းစည်း၍ အောက်တိုဘာလကုန်ပိုင်းတွင် '၁၀ ဦး သမဂ္ဂအဖွဲ့' ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

ကျောင်းပိတ်ရက်များအတွင်း ကျောင်းသားများသည် နယ်ချဲ့စနစ်ဆန့်ကျင်ရေး၊ အမျိုးသားစိတ် ရှင်သန်ပြင်းထန်ရေးအတွက် လှုံ့ဆော်ပြောဟောကြသည်။ ဂျပန်နယ်ချဲ့လက်အောက်တွင် ကိုရီးယားပြည်သူတို့ မည်မျှဆင်းရဲဒုက္ခဖြစ်နေသည့်ဆိုသည်ကို နားထောင်သူများ မျက်ရည်စို့လောက်အောင်ပင် ဟောပြောခဲ့ကြ၏။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းလိုက်သည့် ကျောင်းသားများသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းသည် ဟူနန်နယ် တစ်နယ်လုံးတွင် ပျံ့နှံ့သွားတော့သည်။

တော်လှန်ရေး၏အရှိန်ကို ရှေ့သို့ တစ်ဆင့်တင်ရန် ရည်မှန်းထားသော ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် သွေးဆူနေသော မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ထက်သန်နေသည့် ပြည်သူများ သွေးမအေးသွားရန် အစဉ်တစိုက် ဂရုစိုက်နေခဲ့၏။ ပြည်သူများ သွေးမအေးသွားစေရန်လည်း ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် အပန်းတကြီး လုံးပန်းနေခဲ့လေသည်။

တော်လှန်ရေးဆိုတာ

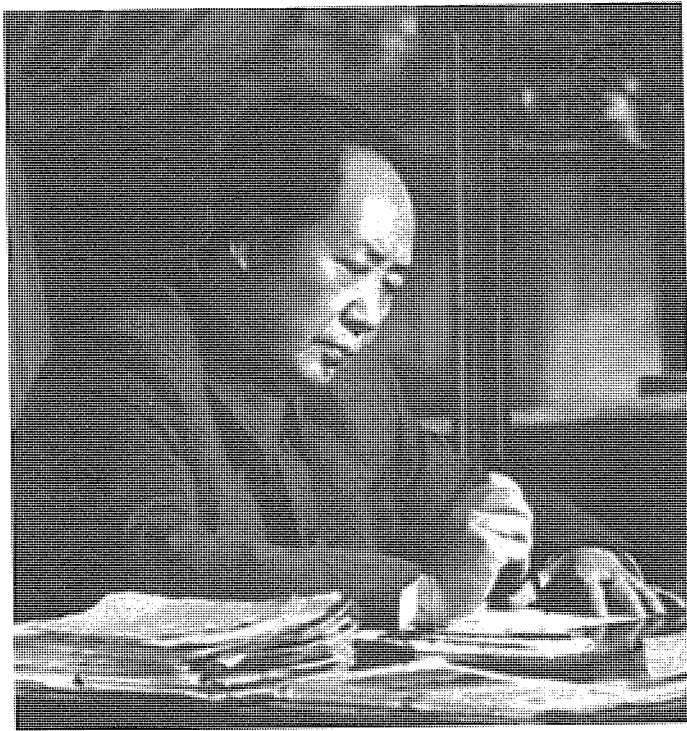
ဂုဏ်ပြုညစားပွဲတစ်ခု မဟုတ်သလို

စာစီစာကုံးတစ်ပုဒ်လည်း မဟုတ်ဘူး။

ပန်းချီကားတစ်ချပ် မဟုတ်သလို

ဇာတိပန်းထိုးတစ်ခုလည်း မဟုတ်ဘူး။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော် (၁၉၆၆)

အခန်း (၁၀)

“ရှန်ကျန်း ဝေဖန်ချက်”

အပတ်စဉ် သတင်းဂျာနယ်ကို ကွပ်ကဲရေးသားသူ

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ဟူနန်သို့ ပြန်ရောက်ပြီးကတည်းက သူ့အတွေးစဉ်ကို စိုးမိုးနေသည့် အကြံအစည်တစ်ခုက ရှိနေခဲ့သည်။ သတင်းစာသို့မဟုတ် စာစောင်တစ်ခုခုကို ထုတ်ဝေဖြန့်ချိပြီး သစ်လွင်သည့် တော်လှန်ရေးအတွေးအခေါ်များကို ဖော်ပြရန်ပင် ဖြစ်သည်။

မေလ(၄)ရက် လှုပ်ရှားမှုကြီးအပြီးတွင် တော်လှန်ရေး နိုးကြားမှုနှင့်လှုပ်ရှားမှုကို ပို၍တွန်းအားပေးနိုင်ရန် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ‘ရှန်ကျန်းဝေဖန်ချက်’ အပါတ်စဉ်ထုတ် သတင်း

ဂျာနယ်ကို ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ အရေးပါသောဆောင်းပါးများကို ကိုယ်တိုင်ပင်ကွပ်ကဲပြီး ရေးသားလေသည်။

‘ရှန်ကျန်းဝေဖန်ချက်’ ပွဲဦးထွက် သတင်းဂျာနယ်ကို ပီကင်းသို့ ပို့ပေးခဲ့စဉ်တွင် ရဲဘော် ‘လီတော့ကျောင်း’က တစ်ပြည်လုံး တွင် အကောင်းဆုံးသော မြော်မြင်ချက်အကျယ်ပြန့်ဆုံးသော စာစောင်ဖြစ်သည်ဟု ချီးကျူးထုတ်ဖော်ခဲ့သည်။

‘ရှန်ကျန်းဝေဖန်ချက်’ကို ၁၉၁၉ ခု၊ ဇူလိုင်လ(၁၄)ရက်နေ့ တွင် စတင်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

သတင်းဂျာနယ်၏ ဆောင်ပုဒ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရဲဘော် မော်စီတုန်းက ဖော်ပြရာတွင် ‘ယခု ကမ္ဘာပေါ်တွင် တော်လှန်ရေး ဒီလှိုင်းကို မည်သူမျှ မတားဆီးနိုင်ကြ။ အကြီးမားဆုံးအင်အားသည် ပြည်သူတို့၏ သွေးစည်းမှုပင် ဖြစ်သည်။ ပြည်သူတို့သည် အဖိနှိပ်ခံ ဘဝမှ လွတ်မြောက်ရန် သွေးစည်းကြရမည်။ ‘ရှန်ကျန်းဝေဖန်ချက်’ ၏ တာဝန်သည် တော်လှန်ရေးဒီလှိုင်းကို လေ့လာ၊ ဖြန့်လွှင့်၊ တွန်း ထုတ်ပေးရန်ပင်တည်း’ ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

မေလ(၄)ရက်လှုပ်ရှားမှုကြီး ဖြစ်ပွားပြီးနောက် စာစောင် နှင့် ဂျာနယ်တို့သည် မိုးရွာပြီးသည်တွင် ဝါးမျှစ်ထွက်သည့်နယ် အလျှိုလျှို ထွက်ခဲ့သည်။ သို့သော် ‘ရှန်ကျန်းဝေဖန်ချက်’လောက် လူကြိုက်မများခဲ့။ ရှန်ကျန်းဝေဖန်ချက်၏ အဓိကကျသော သာလွန် ချက်မှာ ရဲဘော်မော်စီတုန်း ရေးသားသည့် မှာကံစိတ်ဝါဒအခြေခံ သဘောတရားပါရှိသော နိုင်ငံရေးဆောင်းပါးပင်ဖြစ်သည်။ အကြောင်းယူထွက်တစ်ခုကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဖော်ပြပြီးနောက် အဆုံးတွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် သူ၏ဝေဖန်ချက်ကို ထည့်

သွင်းထားသည့် ရေးသားဟန်မှာ ရှင်းလင်းပြီး ဖတ်ရှု ရသူနားလည် လွယ်သည်။ အားမာန်ပါသည်။

‘ရှန်ကျန်းဝေဖန်ချက်’ ပထမစာစောင်ကို စောင်ရေ နှစ်ထောင် ရိုက်နှိပ်ခဲ့၏။ ထိုနေ့တွင်ပင် ပြတ်သွားသည်။ နောက်တိုး နှစ်ထောင် ထပ်ရိုက်ပြန်သည်။ မလောက်ငှချေ။ ထို့ကြောင့် ဒုတိယပါတ်ထုတ်ကို ငါးထောင်ရိုက်ခဲ့သည်။ ဤကိန်းဂဏန်းသည် ထိုစဉ်က စာစောင်မဂ္ဂဇင်း များနှင့် နှိုင်းယှဉ်သော် များပြားလှလေ သည်။

ကျောင်းသားများကိုယ်တိုင် လုပ်အားပေးသည့်အနေနှင့် လက်ပွေ့ပြီးရောင်းသည်။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းကိုယ်တိုင်ပင် ထိုသို့ ရောင်းခဲ့ဖူးသည်။

‘ရှန်ကျန်းဝေဖန်ချက်’သည် ကျောင်းသားသမဂ္ဂ၏ ဦးဆောင်မှု အရထုတ်ဝေသော သတင်းဂျာနယ်ပင်ဖြစ်သော်လည်း စာမူရေးသား ပေးပို့သူ နည်းပါးသည်။ ထို့ကြောင့် ရဲဘော် မော်စီတုန်းပင် ဆောင်းပါး သုံးလေးပုဒ်ခန့် ပင်တိုင်ရေးရ၏။

နွေရာသီ၏ ပူအိုက်သောညတွင် ခြင်များ၏ နှောက် ယှက်ခြင်း ကိုတွန်းလှန်ရင်း ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ညဉ့်နက် သန်းခေါင်တိုင် သတင်းဆောင်းပါးနှင့် ဝေဖန်ချက်များကို တကုန်း ကုန်းနှင့် ရေးရှာသည်။

ညဉ့်နက်မှ အိပ်ရသဖြင့် အိပ်ယာထ နောက်ကျသည်။ တခါတလေ ထမင်းစားချိန်ပင် မမိတော့သောကြောင့် အိပ်ယာမှ ထထချင်း မျက်နှာကပျာကသိသစ်ပြီး စာသင်ရန် ကျောင်းအမိ ပြေးရလေသည်။

ပွဲဦးထွက်စာစောင်ဆိုလျှင် တစ်စောင်လုံးနီးပါး သူတစ်ယောက်တည်း ရေးရသည်။ ဒုတိယထုတ်ကိုမူ သုံးပုံနှစ်ပုံ၊ တတိယနှင့် စတုတ္ထစာစောင်တို့ကစပြီး စာစောင်၏ တစ်ဝက်ခန့်သော စာမူတို့ကို သူပင် ရေးသားရ၏။

စာမူရေးသားသည့်အဆင့်၊ တဖန် စာစီအမှားကို ပြင်ဆင်သည့်အဆင့်၊ ရိုက်နှိပ်သည်ကို ပြန်လည်စစ်ဆေးသည့်အဆင့် စသည်ဖြင့် အဆင့်တိုင်းကို သူတစ်ယောက်တည်း ပင်ပန်းတကြီး ကျော်လွှားခဲ့သည်။

ထိုအချိန်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ‘ရိုးရက်’ ကျောင်းတွင် ကျောင်းဆရာအဖြစ် ဆောင်ရွက်နေတုန်းဖြစ်သည်။ သူပိုင်ပစ္စည်းပစ္စယမှာ နည်းပါးရှင်းလင်းလွန်းသည်။ ခြင်ထောင်ဟောင်းတစ်ထည်၊ ဖျာစုတ်တစ်ချပ်၊ ခေါင်းအုံးနှင့် စာအုပ်များသာပင်။ ကိုယ်ပေါ်တွင်မူ ဖြူပြာပြာပိတ်အင်္ကျီရှည်ကြီးကို အမြဲတစေ ဝတ်ထားလေ့ရှိသည်။

ထိုဝေဖန်ချက် သတင်းဂျာနယ်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ကမ္ဘာ့ရေးရာနှင့်ပတ်သက်၍လည်း အလေးပေးလေ့လာဖော်ပြသည်။

ကမ္ဘာ့အလုပ်သမား လှုပ်ရှားမှုသပိတ်များကို ဖော်ပြထား၏။ အင်္ဂလန်၊ အမေရိကန်နှင့်ပြင်သစ်တို့၏ ပဲရစ်အစည်းအဝေးတွင် ပြုလုပ်သော ဆုံးဖြတ်ချက်အား ခိုးရာပါပစ္စည်းကို ခွဲဝေခြင်းအဖြစ် ရှုံ့ချသရော် ထားသည်။

ထိုအချိန်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ပြည်တွင်းပြည်ပ သတင်းများကို အထူးအာရုံစိုက်ခဲ့၏။ တရုတ်ပြည်၏ အဓိကအရေး

ကြီးဆုံးအချက်နှင့် ပြဿနာသည် စစ်ဘုရင်ကြီးများ၏ အချင်းချင်း လူယက် သတ်ဖြတ်ခြင်းမဟုတ်၊ ပြည်သူလူထုတစ်ရပ်လုံး၏ အတွေးအခေါ် နိုးကြားမှုကို မြှင့်တင်ရန်သာ အဓိကလုပ်ငန်းဖြစ်သည်ဟု ရဲဘော်မော်စီတုန်း သဘောပေါက်ခဲ့သည်။

ထိုအချိန်တွင် စစ်ဘုရင်အစိုးရသည် မာ့ကစ်ဝါဒနှင့် ဗော်ရှီဗစ်တော်လှန်ရေးကို အမျိုးမျိုးသိက္ခာချပြီး လုပ်ကြံသတင်းများ လွှင့်နေချိန်လည်း ဖြစ်သည်။

‘ဟူနန်ရဲ့ အခြေအနေက ဆိုးဝါးလာပြီ။ သွေးဆူဂိုဏ်းသားတွေရောက်လာပြီ’ဟု စစ်ဘုရင် ‘ကျန်းကျင့်ယောင်’က သတင်းလွှင့်ခဲ့သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုသတင်းလွှင့်ချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ‘ရှန်ကျန်းဝေဖန်ချက်’တွင် အောက်ပါအတိုင်း ချေပခဲ့သည်။

‘အဘယ်ဟာက သွေးဆူဂိုဏ်းဖြစ်သနည်း။ စတင် ယိုးစွပ်သူများ ပြန်လည်ဖြေကြားနိုင်ပါ၏လော။ သွေးဆူသမားဟု စွပ်စွဲခံရသူများသည် တိုင်းပြည်နှင့်လူမျိုးအတွက် အသက်စွန့်ပံ့သူများသာ ဖြစ်ကြသည်။

အကယ်၍ ဟူနန်သို့ သွေးဆူဂိုဏ်းသားများ ဝင်လာပါလျှင်လည်း စွပ်စွဲသူများ၏ စွပ်စွဲချက်ကြောင့်သာ ဖြစ်လာရခြင်းဖြစ်သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် သတင်းဂျာနယ်တွင် အရေးတကြီးဆုံး ဆောင်းပါးများအဖြစ် အသားပေးဖော်ပြထားသည်မှာ ‘လူထုသွေးစည်းရေး’ပင် ဖြစ်သည်။

အမှတ်(၂) (၃) (၄) စာစောင်တို့တွင် ထိုဆောင်းပါးကို

ဆက်တိုက်ဖော်ထုတ်ထားခဲ့၏။ မေလ(၄)ရက်လှုပ်ရှားမှုတွင် ပါဝင်ခဲ့ကြသော နိုးကြားတက်ကြွသည့် ခေတ်ပညာတတ် တော်တော်များများသည် ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ ဆောင်းပါးများကို နှစ်သက်လက်ခံခဲ့ကြ၏။

ဤဆောင်းပါးမှ ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ စောစောပိုင်း ကာလ ပြည်သူ့တော်လှန်ရေး၏ တစ်ပေါင်းတစ်စည်းတည်ရှိသော စစ်မျက်နှာကို ဖွဲ့စည်းပြင်ဆင်ရေး အတွေးအမြင်ကို တွေ့မြင်နိုင်သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းက ယူဆသည်မှာ ‘ကမ္ဘာ့သမိုင်းတွင် မည်သည့် ခေတ်ပြောင်းတော်လှန်ရေးကြီးတွင်မဆို အယူအဆတူသူ များသည် စည်းရုံးဖြစ်မြဲတည်း’ ဆိုသော အယူအဆပင်။

ပမာအားဖြင့် ရဲဘော်မော်စီတုန်း မျက်မှောက်ပြုနေရသော ခေတ်တွင်လည်း အရင်းရှင်ကြီးများအကြားတွင် စည်းရုံးညီညွတ်မှုရှိခြင်းသည် ပြည်သူလူထုကို အများဆုံး ဆိုးကျိုးသက်ရောက် ဖန်တီးနိုင်သည်။

ထို့ကြောင့် ပြည်သူလူထုသည် သွေးစည်းကြပြီး စည်းစည်းရုံးရုံးဖြင့် ခေတ်ပြောင်းတော်လှန်ရေးကြီးကို ဆင်နွှဲရန်လိုသည်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

အောက်တိုဘာ ဆိုရှယ်လစ်တော်လှန်ရေးကြီး၏ အောင်မြင်မှုသည် ပြည်သူတို့သွေးစည်းခြင်း၏ ရလဒ်ဖြစ်ကြောင်းလည်း သိသာမြင်သာနေပေပြီ။

သွေးစည်းသည်ဆိုရာ၌ ရဲဘော်မော်စီတုန်း ယူဆသည်မှာ အဆင့်အတန်း၊ အလုပ်အကိုင်နှင့် အကျိုးစီးပွားအရ ခွဲခြား၍

သီးခြား စုစည်းမှု ဖြစ်မည်ဆိုသော အချက်ပင်။

တော်လှန်ရေးကြီးတစ်ရပ်တွင် အဓိကအချက်အချာ ကျသော အင်အားစုမှာ လယ်သမားနှင့် အလုပ်သမားများ ဖြစ်ကြပြီး ထိုလူတန်းစားနှစ်ရပ်၏ သွေးစည်းညီညွတ်ခြင်းသည် အရေးကြီးသည်ဟု ရဲဘော်မော်စီတုန်း ယူဆသည်။

ပြည်သူတစ်ရပ်လုံး၏ သွေးစည်းခြင်းသည် အလုပ်သမားနှင့် လယ်သမားတို့ကို မဏ္ဍိုင်ပြုပြီး ကျန်လူတန်းစားလွှာအသီးသီး၏ တွဲဖက်ပေါင်းစည်းကြသည့် အခြေခံတွင် ရပ်တည်သည်။ သို့မှလည်း တော်လှန်ရေးကို အောင်မြင်စွာ ဆင်နွှဲနိုင်မည့်အင်အားကို ရရှိမည်ဟု ရဲဘော်မော်စီတုန်း ယူဆသည်။

‘ဆင်းဟိုက်တော်လှန်ရေး’သည် မန်ချူးမင်းဆက်ကို ဆန့်ကျင်သော ပညာတော်သင်ကျောင်းသားတစ်စု ‘ကိုးလောင်ဟွေ’နှင့် စစ်တပ်အချို့၏ လုပ်ဆောင်မှုသာဖြစ်၍ ဘုရင်တစ်ပါးလောက်ကိုသာ တွန်းလှန်နိုင်ခဲ့သည်။ အများပြည်သူနှင့် များစွာမသက်ဆိုင်ဟု ရဲဘော်မော်စီတုန်း ယူဆ၏။

အောက်တိုဘာ ဆိုရှယ်လစ်တော်လှန်ရေး၏ အကျိုးဆက်ကြောင့် တရုတ်ပြည်တွင် ကြီးမားသော ‘မေလ ၄ ရက်’ လှုပ်ရှားမှုကြီး ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် ပြည်သူတစ်ရပ်လုံး၏ သွေးစည်းရေးကို ကျွန်ုပ်တို့ သည် မဆိုင်းမတွ တက်တက်ကြွကြွ ဆောင်ရွက်ရမည်ဟု ရဲဘော်မော်စီတုန်းက ဆောင်းပါးတွင် ရေးသားဖော်ပြထား၏။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းက သူ၏ ‘ပြည်သူများသွေးစည်းရေး’ ဆောင်းပါးတွင် နိဂုံးချုပ်ထားသည်မှာ-

‘ကျုပ်တို့ တရုတ်လူမျိုးသည် ပင်ကိုယ်က ကြီးမားသော စွမ်းအင်အားနှင့် ပြည့်စုံသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ဖိနှိပ်လေလေ တုန်ပြန်တွန်းကန်အား များလေလေပင် ဖြစ်သည်။ ကြာကြာသိုလှောင်ထားလေ ပေါက်ကွဲခြင်းအရှိန်အဟုန် ပြင်းထန်လေလေပင်။

တရုတ်ပြည်သူများ၏ သွေးစည်းခြင်းသည် မုချအောင်ပွဲရ ရမည်။ ကျုပ်တို့သည် ဆက်လက်၍ လှုပ်ရှားကြိုးစားရမည်။ ကျုပ်တို့တတွေ၏ ရွှေဝါရောင်ဝင်းနေသော ကမ္ဘာသစ်ကြီးသည် မဝေးလှသော အနာဂတ်တွင်ပင် ရှိပါသတည်း’ ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ပညာသင်စဉ်ကပင် သမိုင်းဘာသာရပ်ကို အထူးတလည် လေ့လာလိုက်စားခဲ့သည်။ တရုတ်ပြည်သူတို့၏ သမိုင်းတွင် ခေတ်အဆက်ဆက်၌ မည်သည့်နယ်ချဲ့စနစ်ကိုမဆို တွန်းလှန်လေ့ရှိကြောင်း ရဲဘော်မော်စီတုန်း တွေ့ရှိခဲ့ရပြီးဖြစ်သည်။

မုန်ကန်သော ရှေ့ဆောင်လမ်းညွှန်မှုအောက်တွင် သွေးစည်းညီညွတ်သော တရုတ်ပြည်သူတို့၏အားသည် ကြီးမားပြင်းထန်ပြီး တားဆီးချက်မှန်သမျှကို မလွဲမသွေဖြိုဖျက်နိုင်မည်ဟု ရဲဘော်မော်စီတုန်း ယူဆသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် တရုတ်ပြည်သူတို့၏ သွေးစည်းညီညွတ်သောအင်အားကို အစဉ်တစိုက် စုစည်းဖြစ်ခဲ့သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း(၁၉၁၉)ခု၊ ဇူလိုင်လတွင် ရေးသားခဲ့

သော ‘ပြည်သူ့သွေးစည်းရေး’သည် မာကုံးစ်ဝါဒ၊ လီနင်ဝါဒ၏ ရှုထောင့်နှင့် တရုတ်ပြည်သူတို့၏တော်လှန်ရေး လက်တွေ့လုပ်ငန်းစဉ်ကို ဆက်စပ်ပေးရန်အတွက် အရေးကြီးသော ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ဖြစ်ခဲ့သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း ကွပ်ကဲရေးသားခဲ့သည့် တော်လှန်သော အတွေးအမြင်များကို စုစည်းဖော်ပြလျက်ရှိသော ‘ရှန်ကျန်းဝေဖန်ချက်’ သတင်းဂျာနယ်သည် တော်လှန်ရေးလူငယ်ထုနှင့် ပြည်သူတို့၏ ကြိုဆိုမှုကို ရရှိခဲ့သည်။ စစ်ဘုရင်ကြီး ‘ကျန်းကျင့်ယောင်’အတွက်မူ ခေါင်းပေါ် တည့်တည့်သို့ ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ခြင်းနှင့် တူနေ၏။

၁၉၁၉ ခု ဩဂုတ်လ အစတွင်ပင် ‘ကျန်းကျင့်ယောင်’က သတင်းဂျာနယ်နှင့်တကွ ကျောင်းသားများသမဂ္ဂကို ပိတ်ပင်တားဆီးလိုက်၏။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း အမျိုးပြုသော အပေါင်းပါများသည် ‘ရွက်လှစန်း’ ဟူနန်တက္ကသိုလ် ပြင်ဆင်ရေးဌာနသို့ ပြောင်းရွှေ့ကာ တော်လှန်ရေးမီးရှူးမီးပွားများကို ဆက်လက်ဖြန့်လွှတ်နေခဲ့၏။

‘ရှန်ကျန်းဝေဖန်ချက်’သည် ငါးကြိမ်သာ ထွက်ခဲ့ရသော်လည်း ထိုခေတ်ထိအချိန်တွင် တော်လှန်ရေးလှုပ်ရှားမှုနှင့် မျိုးချစ်လူငယ်များစွာကို တော်လှန်ရေးအရှိန်အစော် ပျံ့နှံ့စေခဲ့ပေသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းကိုယ်တိုင်ပင် ဤသို့ ပြောခဲ့ဖူးသည်။

‘မေလ(၄)ရက် လှုပ်ရှားမှုကြီးအပြီးမှာ ငါ့ရဲ့ အများဆုံးအချိန်ကို ကျောင်းသားများရဲ့ နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုအပေါ်မှာ အသုံးချခဲ့တယ်။ ‘ရှန်ကျန်းဝေဖန်ချက်’ရဲ့ အဓိကစာရေးသူလည်း ဖြစ်

တယ်။ ဟူနန်ကျောင်းသားများတည်ထောင်တဲ့ သတင်းဂျာနယ်ပဲ။
'ဟူနန်'ကျောင်း သားလှုပ်ရှားမှုကို များစွာအကျိုးပြုခဲ့တယ်'

'ရှန်ကျန်းဝေဖန်ချက်' အပိတ်ခံရပြီးနောက် အခြားအခြား
သောကျောင်းများမှ ကျောင်းသားများသည် မိမိတို့၏ ဆိုင်ရာ
သတင်း စာစောင်များကို ဆက်လက်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ အကြံဉာဏ်ပေးချက်အရ 'ကျောင်း
သားများသမဂ္ဂမဂ္ဂဇင်း'ကို ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။ ထိုသမဂ္ဂသည်
ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် စုစည်းကျစ်လျစ်စွာ ရှိနေ
ခဲ့သည်။

'ရှန်ကျန်း' ကျောင်းသားအသင်း၏ 'ဟူနန်သစ်'စာစောင်
သည် ကျောင်းပိတ်စတွင်မူ ရေးသားသူနည်းပါးသောကြောင့်
အမှတ်စဉ်(၇)မှစပြီး ရပ်စဲသွားသည်အထိ နောက်ပိုင်းလုပ်ငန်းများ
ကို ရဲဘော်မော်စီတုန်းက တာဝန်ယူ ရေးသားထုတ်ဝေသွားသည်။
'ရှန်ကျန်းဝေဖန်ချက်'၏ စိတ်ဓာတ်ကို ဆက်ခံထားကြောင်း တွေ့ရ
၏။

'ကျန်းကျင့်ယောင်' ဘုရင်ခံသည် နောက်ပိုင်းတွင် သူနှင့်
ဆန့်ကျင်သော မဂ္ဂဇင်းစာစောင်အားလုံးကို ပိတ်ပစ်ခဲ့သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းကမူ ချန်ဆားမှထုတ်ဝေသော 'တၢ
ကုန်းပေါက်' စသည့် သတင်းစာတွင် စစ်ဘုရင်၏ ချုပ်ချယ်မှုများကို
ဆက်လက်၍ တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့၏။

၁၉၁၉ ခု၊ ဇူလိုင်လ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ချန်ဆား၌
ကျောင်းသူတစ်ယောက်သည် မိဘများက သူဌေးတစ်ယောက်နှင့်
အတင်းအဓမ္မ လက်ထပ်ပေးသဖြင့် ကိုယ့်ကိုကိုယ် သတ်သေလိုက်

သောသတင်းသည် တောမီးပြန်သလို ပျံ့နှံ့သွားတော့သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းက သည်အချက်ကို စနစ်ဆိုးတစ်ခု၏
ပြယုဂ်အဖြစ် မြင်သည်။ ယူဆသည်။ ဟောင်းမျဉ်းစုတ်ချာသော
စနစ်၏ ဒဏ်ချက်ကို ခံရခြင်းဟု ရဲဘော်မော်စီတုန်းက ယူဆ၏။
ထို့ကြောင့် ၁၆ ရက်မှ ၂၈ ရက်နေ့အထိ ၁၃ ရက် အတွင်း
'တၢကုန်းပေါက်' သတင်းစာတွင် ဆောင်းပါးကိုးပုဒ် ရေးသားခဲ့၏။

ချန်ဆားမှ အခြားသော သတင်းစာများကလည်း ထိုကိစ္စ
ကို အလေးထားပြီး ဝေဖန်ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ပဒေသရာဇ်စနစ်
ဟောင်းကြီးကို ပြစ်တင်ဝေဖန်သံများသည် ပဲ့တင်ထပ်လာပြန်၏။

အချို့က မိဘနှင့်ယောက်ျားဘက်သို့ အပြစ်ဖို့သည်။
သို့သော် ရဲဘော်မော်စီတုန်းကမူ ဤသို့ ရေးသားခဲ့၏။

မိဘနှင့်ယောက်ျားဘက်ကိုသာ အပြစ်တင်ရုံနှင့်
မပြီး။ ပတ်ဝန်းကျင်ဟောင်းတစ်ခုလုံး၊ စနစ်ဆိုးကြီးတစ်ရပ်
လုံးကိုပါ အဓိကထား၍ ဝေဖန်သွားရမည်။ ဤစနစ်ဆိုး
သည် ကျောင်းသူတစ်ယောက်ကိုသာမက မရေမတွက်နိုင်
သော ကျောင်းသူများစွာနှင့် အမျိုးသမီးထုကိုပါ သေတွင်း
ထဲသို့ ပို့နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် စနစ်သစ်ကို မထူထောင်
နိုင်လျှင် မလွယ်ချေ။

သေဆုံးသွားရှာသည့် ကျောင်းသူကလေးကို ရဲဘော်
မော်စီတုန်းသည် များစွာကိုယ်ချင်းစာသည်။ သို့သော် မိမိကိုယ်မိမိ
သတ်သေမည့်အစား စနစ်ဆိုးကို ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ရင်း သေပွဲဝင်
သွားရသည်က မြတ်သည်ဟု ရဲဘော်မော်စီတုန်း ယူဆသည်။ ရဲဘော်

မော်စီတုန်းကိုယ်တိုင်လည်း အလားတူပြဿနာနှင့် ကြုံကြိုက်ခဲ့ဖူးသည်။ သူ ၁၄ နှစ်အရွယ်တွင် အသက်နှစ်ဆယ်အရွယ်ရှိ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်နှင့် မိဘများက ထိမ်းမြားပေးခဲ့ဖူးသည်။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုအချိန်က မိန်းမနှင့်ပတ်သက်၍ စိတ်ဝင်စားခြင်း အလျဉ်းမရှိခဲ့ချေ။ ထို့ကြောင့် မိဘများ လက်ထပ်ပေးခဲ့သော အမျိုးသမီးနှင့် အတူမနေခဲ့သလို ဇနီးသားမယားသဖွယ်လည်း ဆက်ဆံခဲ့ခြင်း မရှိချေ။

အခန်း (၁၁)

ပဒေသရာဇ် စစ်ဘုရင် 'ကျန်းကျင့်ယောင်' အား
မောင်းထုတ်သည့် လှုပ်ရှားမှုကို ဦးဆောင်ခြင်း။

'ကျန်းကျင့်ယောင်' ၏ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သော အုပ်ချုပ်မှုကို ဟူနန်လူထုက မုန်းတီးစက်ဆုပ်၏။ 'ကျန်းကျင့်ယောင်' အား မဖယ်ရှားနိုင်လျှင် ဟူနန်ပြည်သူတို့၏ဘဝသည် မျှော်လင့်ချက်ကုန်ဆုံးနေမည်။ ထို့ကြောင့် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် အခြေအနေကို တွက်ကိန်းချ၍ ရပြီးဖြစ်သဖြင့် မေလ (၄)ရက် ရှေ့နောက်ကာလတွင် ဂျပန်နယ်ချဲ့ ဆန့်ကျင်ရေး၊ ပဒေသရာဇ်ဆန့်ကျင်ရေး မျိုးချစ်လှုပ်ရှားမှုကို 'ကျန်ကျင့်ယောင်' မောင်းထုတ်ရေးအတွက် ဦးတည်ရွှေ့လျားခဲ့သည်။

‘ဆင်းဟိုက်တော်လှန်ရေး’ အပြီးတွင် ‘ကွမ်စီကိုင်’ အာဏာ လုခဲ့သည်။ ထိုအချိန်မှစပြီး တရုတ်ပြည်တွင် တောင်နှင့်မြောက် စစ်ဘုရင်များ နှစ်ခုကွဲသွား၏။

အထူးသဖြင့် ဟူနန်သည် တောင်နှင့်မြောက် စစ်ဘုရင် များ လုယက်သော စစ်တလင်းပြင် ဖြစ်နေ၏။ ဟူနန်လူထုသည် စစ်ဒဏ်ကို ခံနေရသည်မှာ လွှဲတုံးတုံးနှင့် အဖြတ်ခံနေရသည်သို့ ရှိနေသည်။

၁၉၁၂ ခုနှစ် နောက်ပိုင်း (၇)နှစ်ကာလအတွင်း ဟူနန် သည် မြောက်ပိုင်းစစ်ဘုရင်များ၏ ပဒေသရာဇ်စနစ်ဖြင့် အုပ်ချုပ်မှု အောက်သို့ သုံးကြိမ်တိုင် ရောက်ခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် ‘ကျန်းကျင့် ယောင်’၏ လက်ထက်တွင် ဟူနန်ပြည်သူတို့သည် ဖိနှိပ်သည့်ဒဏ်ကို အဆိုးဝါးဆုံး ခံရလေသည်။

၁၉၁၇ ခုနှစ်မှ ၁၉၁၈ ခုနှစ်အထိ နှစ်နှစ်ကာလအတွင်း စစ်ဘုရင် ‘ကျန်း’၏ အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင် ပဒေသရာဇ်စစ်တပ် များ၏ မီးရှို့ခြင်း၊ သတ်ဖြတ်၊ လုယက်၊ အဓမ္မကျင့်၊ ညှဉ်းပမ်း၊ နှိပ်စက် စသည့်ဒဏ်ကို အလူးအလဲခံနေခဲ့ကြရသောကြောင့် ဟူနန် ပြည်သူလူထုသည် ခါးခါးသီးသီး မုန်းတီးနာကျည်းနေကြ၏။

ကျောင်းသားများက ဂျပန်ဖြစ်ကုန်ပစ္စည်းများ သပိတ် မှောက်ဆန္ဒပြခြင်း စသည်တို့ကိုပြုလုပ်ခြင်း၊ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှု များကို ဖန်တီးခြင်းကြောင့် ‘ကျန်းကျင့်ယောင်’ အဖို့ အာဏာကို အဖိဆန်ခံရရုံမက သူ၏ဘတ်ဂျက်ကိုလည်း ထိခိုက်ခဲ့သည်။ ထို့ ကြောင့် ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဖိနှိပ်ခဲ့သည်။

၁၉၁၉ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ(၂)ရက်နေ့တွင် ကျောင်းသားများ

သမဂ္ဂ၏ ဦးဆောင်မှုအောက်တွင် ဂျပန်ကုန်စည်များ မီးရှို့ဖျက် ဆီးသော ဆန္ဒပြပွဲကြီးကို ကျင်းပခဲ့သည်။ ကျောင်းသားများသာမက လုပ်သားထုများလည်း ဆန္ဒပြပွဲတွင် ပါဝင်ခဲ့သည်။

ဟောပြောပွဲကျင်းပစဉ်တွင် ‘ကျန်းကျင့်ထန်း’ (ကျန်းကျင့် ယောင်၏ညီထွေး)သည် မြင်းစီး၍ ကိုယ်တိုင်ဦးဆောင်ပြီး လက် နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များဖြင့် အကြမ်းဖက်နှိမ်နင်းခဲ့လေသည်။

ဤအချက်သည် ဟူနန်ကျောင်းသားလူငယ်ထု၊ ပညာရေး လောကနှင့် ပြည်သူလူထုအား ကြီးမားသော ဖိနှိပ်ညှဉ်းပမ်းခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ကျောင်းသားထုတစ်ရပ်လုံးသည် ဒေါသမီး တဟုန်းဟုန်း တောက်ခဲ့သည်။ လူနည်းစုကျောင်းသားများက သပိတ်မှောက်ခြင်း ကို ကြောက်ရွံ့သည်။ အစိုးရထံ လိုလားချက်လောက်သာ တောင်းဆို ချင်သည်။

သို့သော် ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ တိကျသော ခေါင်းဆောင် မှုအောက်တွင် ဒီဇင်ဘာလ (၉)ရက်မှစ၍ တစ်ပတ်အတွင်းတွင် ချန်ဆားရှိ ကျောင်းပေါင်းစုံမှ ကျောင်းသားများသည် ‘ကျန်းကျင့် ယောင်’ ပဒေသရာဇ်စနစ်အား မတွန့်မရွံ့ ကျောင်းပိတ်သပိတ် မှောက်ပွဲ ဆင်နွှဲခဲ့ကြ၏။

ဟူနန်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂသည် ကျောင်းပေါင်း တစ်သောင်းသုံးထောင်ကို ကိုယ်စားပြု၍ ‘ကျန်းကျင့်ယောင် ဟူနန်မှ မထွက်မချင်း ကျောင်းသားများ ကျောင်းသို့မပြန်’ဟု ကြွေး ကြော်ကာ ဆန္ဒပြ၏။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ စီစဉ်ချက်အရ အခြားအခြားသော

မြို့နယ်ဒေသများသို့လည်း ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များ စေလွှတ်၍ ထောက်ခံအားပေးပွဲများ ကျင်းပစေသည်။ ထို့ကြောင့် များမကြာမီတွင်ပင် ဟူနန်ပြည်နယ်တွင်း၌ပင်မက ပြည်နယ်၏ ပြင်ပဒေသများတွင်လည်း ‘ကျန်း’အား မောင်းနှင်သည့်ဂယက် သည် ပွက်လောရိုက် အောင် ပြင်းထန်ခဲ့၏။

၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်၊ ဇွန်လ (၁၁)ရက်နေ့တွင်မူ ‘ကျန်း’ သည် ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ရတော့သည်။ ‘ကျန်း’၏ စစ်တပ်များသည် လည်း ဟူနန်မှ ဆုတ်ခွာခဲ့ရသည်။ ‘ကျန်း’ ၏နေရာကို ရောက်လာ သူကတော့ ‘ကျန်း’နှင့်ပြိုင်ဘက် ပဒေသရာဇ် စစ်ဘုရင်တစ်ယောက် ပင်။

‘ကျန်း’ကို မောင်းနှင်ထုတ်နိုင်ခဲ့သော်လည်း ပဒေသရာဇ် အုပ်စိုးမှုအောက်တွင် ဟူနန်ပြည်သူတို့သည် ဒုက္ခအမျိုးမျိုးကို ဆက်လက် ခံစားနေရပြန်ပင်။

သို့သော် ‘ကျန်း’ဆန့်ကျင်ရေးလှုပ်ရှားမှုသည် ဟူနန် ကသာမက တရုတ်တစ်ပြည်လုံးရှိ ဒီမိုကရေစီသစ် တော်လှန်ရေး အင်အားများစွာ၏ အားမာန်ကို နှိုးဆွရာရောက်ခဲ့၏။ တော်လှန် ရေး၏အရှိန်ကို မြှင့်ပေးရာလည်း ရောက်ပေသည်။

၁၉၂၀ ခုနှစ်တွင်ပင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ‘ကျန်း’ ဆန့်ကျင်ရေးဆန္ဒပြပွဲကြီးကို ဦးဆောင်ဆင်နွှဲခဲ့ပြီးနောက် ပီကင်း မြို့သို့ ဒုတိယအကြိမ် သွားရောက်ခဲ့သည်။ ယခုတစ်ခေါက် ပီကင်း သို့ ရောက်ရှိခြင်းသည် မှုတ်စီကို ခိုင်မြဲစွာယုံကြည်ခဲ့သည်။ မှုတ်စီဝါဒနှင့် လီနင်ဝါဒများကို ရှေ့တစ်လှမ်းတက်ပြီး လေ့လာ လက်ခံရန် အကြောင်းဖန်လာသည်။

‘ငါ ဒုတိယအကြိမ် ပီကင်းကိုရောက်တော့မှ ရုရှားပြည် တော်လှန်ရေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့စာအုပ်များကို ဖတ်ခဲ့ရတယ်။ အဲဒီ အချိန်မှာ ရှာဖွေလို့ရရှိတဲ့ တရုတ်ဘာသာနဲ့ ရေးသားထားတဲ့ မှုတ်စီဝါဒဆိုင်ရာ စာအုပ်တွေကို စေ့စေ့စုံစုံ ဖတ်ခဲ့တယ်။’

‘ဒါကြောင့်လည်း မှုတ်စီဝါဒကို ခိုင်မြဲစွာ ယုံကြည်ခဲ့တယ်။ မှုတ်စီရဲ့ အယူအဆတွေကို ယနေ့တိုင် မယိမ်းမယိုင် လက်ခံ ခဲ့တယ်။ ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်၊ ဇွန်လရောက်ချိန်မှာ သဘောတရား ရော လက်တွေ့မှာပါ မှုတ်စီဝါဒတစ်ယောက် ဖြစ်လာရော’ဟူ၍ ရဲဘော်မော်စီတုန်းက အတိတ်ဖြစ်စဉ်နှင့်ပတ်သက်၍ ပြန်ပြောခဲ့ သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ပီကင်းသို့ ဒုတိယတစ်ခေါက် ရောက်ချိန်တွင် တော်လှန်ရေးဆိုင်ရာ သဘောတရားများကို များစွာတွေ့ရှိ လေ့လာခွင့် ရခဲ့၏။ ‘လီတာ့ကျောင်း’၊ ‘တင့်ကျိုးရှု’ စသည့် မှုတ်စီဝါဒကို ယတိပြတ်ယုံကြည်သူများနှင့် အဆက် အသွယ်ခိုင်မြဲခဲ့၏။

၁၉၂၀ ခုနှစ်၊ ဧပြီလတွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ‘ရှန်ဟဲ’သို့ ရောက်သွားသည်။ ရှန်ဟဲတွင် တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီကို နောင်တွင် ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သော ချင်တူရှူးနှင့် တွေ့ဆုံခဲ့သည်။ ချင်တူရှူးထံမှလည်း နိုင်ငံရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး ညွှန်ကြားချက်များ ရရှိခဲ့၏။ ရဲဘော် မော်စီတုန်းသည် ‘ဟူနန်ပြည်ပြုပြင် ရေးအသင်း’ ဖွဲ့စည်းရေးအစီအစဉ်ကို ဆွေးနွေးခဲ့သည်။

ရှန်ဟဲတွင်ရှိစဉ် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ပြင်သစ်သို့ သွားမည့် ‘ပြည်သူ့သစ် စာဖတ်အသင်း’သားများကို စုစည်း၍

စည်းဝေးပွဲတစ်ကြိမ် ခေါ်ခဲ့သည်။ တရုတ်ပြည်ကြီးအား ပြုပြင် ပြောင်းလဲရန်မူကို အတိအလင်း ချမှတ်ခဲ့သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ဟူနန်မှ လူငယ်တစ်စုကို ရှန်ဟဲ နှင့် ပြင်သစ်သို့ ပို့ဆောင်ရန် စီစဉ်ပြီးနောက် ဇူလိုင်လဆန်းတွင် ချန်ဆားသို့ ပြန်လာခဲ့၏။

‘ကျန်းကျင့်ယောင်’ ဆုတ်ခွာပြီးနောက်တွင် ဟူနန်ပြည်သူ တို့သည် မြောက်ပိုင်းပဒေသရာဇ်၏ စစ်ဘုရင်ကြီးများ ဖိနှိပ်စိုးမိုးမှုမှ အလျဉ်းလွတ်ကင်းချင်နေကြချိန်လည်း ဖြစ်သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ‘ချန်ဆား’သို့ ပြန်ရောက်ပြီး နောက် စစ်ဘုရင်များဖြစ်သော ‘ထန်းရန်ခိုင်’နှင့် ‘ကျောက်ဟန်ထီ’ တို့၏ ဆိုးယုတ်ခြင်းများကို ဖော်ထုတ်တိုက်ဖျက်ရေး လှုပ်ရှားမှုများ ကို ဆက်လက်ဦးဆောင်သည်။

အောက်တိုဘာတော်လှန်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍ အတွင်း ကျကျ နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် လေ့လာထားပြီးသော ရဲဘော်မော်စီ တုန်းသည် တရုတ်ပြည်၏တော်လှန်ရေးသည် အချိန်မတန်သေး ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိခဲ့၏။

တော်လှန်ရေး၏အရှိန်အဟုန်ကို တိုးမြှင့်စေရေးအတွက် လှုပ်ရှားမှုများကို မနားမနေ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နေခဲ့၏။ ဒီမို ကရေစီလှုပ်ရှားမှုကို ပိုမိုကျယ်ဝန်းစေရန်၊ တော်လှန်ရေး အင်အား စုများကို ကြီးထွားစေရန်၊ ‘ထန်း’၊ ‘ကျောက်’ အစိုးရ၏ ဖောက်ပြန် သော ပဒေသရာဇ်ပင်ကိုယ်ဇာတိကို ပေါ်လွင်စေရန်အတွက် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် သူ၏ရဲဘော်များဖြစ်ကြသော ‘ဖင်ဟွမ်’၊ ‘ဟိုစူဟန်’ တို့နှင့်အတူ သတင်းစာနှင့် ပညာရေးနယ်ပယ်မှ ပုဂ္ဂိုလ်

အသီးသီးကို စုစည်းခဲ့သည်။ ‘ဟူနန်ပြုပြင်ရေးကို တိုက်တွန်းသော အသင်း’ကို တည်ထောင်ဖြစ်ခဲ့၏။ ‘ဟူနန်ပြုပြင်ရေး’ဟူသော ကြေငြာချက်တစ်ရပ်ကို ဇူလိုင်လ (၆)ရက် ထုတ်သတင်းစာတွင် ဖော်ပြခဲ့၏။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် စက်တင်ဘာလ(၃)ရက်နေ့မှ အောက်တိုဘာလ(၃)ရက်နေ့အထိ ချန်ဆားထုတ် ‘တက္ကန်းပေါက်’ သတင်းစာတွင် ဆောင်းပါးဆယ်ပုဒ်ကို ရေးသားခဲ့သည်။ ဆောင်း ပါးများသည် အများပြည်သူ၏ အကျိုးစီးပွားများကို အရင်းခံထား သော၊ အများပြည်သူ၏ အနာဂတ်အတွက် မျှော်လင့်ချက် ရည်ရွယ်ချက် ပြင်းထန်သောသဘောကို ဖော်ထုတ်ပြသရာရောက် သဖြင့် လူအများ၏ ဒီမိုကရေစီ လှုပ်ရှားရေးစိတ်ဓာတ်ကို နှိုးဆွ ပေးနိုင်ခဲ့သည်။

(၁၉၂၀)ခုနှစ် စက်တင်ဘာလကုန် အောက်တိုဘာလ ဆန်းပိုင်းလောက်တွင် ကျောင်းသားများသမဂ္ဂကို အလယ်မဏ္ဍိုင် ထား၍ ချန်ဆားရှိ အသင်းအဖွဲ့ပေါင်းစုံတို့သည် ‘ပြည်နယ်အုပ်ချုပ် ရေးမှု’ကို မည်သို့မည်နည်း ရေးဆွဲရန်သင့်ကြောင်းကို ရဲဘော် မော်စီတုန်းက ဦးဆောင်၍ ဆွေးနွေးကြသည်။

စက်တင်ဘာလ(၁၄)ရက်တွင် ‘ထန်းရန်ခိုင်’သည် သူဌေး ကြီး အရာရှိကြီးများကိုဖိတ်ခေါ်၍ အုပ်ချုပ်ရေးမူရေးဆွဲရန် ညှိနှိုင်း ဆွေးနွေးသည်။ ဤအချက်ကို အခွင့်ကောင်းယူရန်သင့်သည်ဟု ရဲဘော်မော်စီတုန်း ယူဆသည်။

ထို့ကြောင့် အောက်တိုဘာ(၄)ရက်နေ့တွင် ချန်ဆားမြို့ ကုန်သည်များဗဟိုအသင်းတွင် အရပ်ရပ်မှ ကိုယ်စားလှယ်များ

ပါဝင်သော အစည်းအဝေးတစ်ရပ်ကို ခေါ်ယူသည်။ အစည်းအဝေး သို့ တက်ရောက်ကြသူများက ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏အဆိုကို သဘောတူခဲ့ကြ၏။

ထိုအချိန်တွင် အင်အားအရှိဆုံးသောအဖွဲ့မှာ ကျောင်း သားများသမဂ္ဂသာလျှင်ဖြစ်သည်။ အောက်တိုဘာ (၆)ရက်နေ့တွင် ကျောင်း သားများသမဂ္ဂမှ အခြားသောအသင်းအဖွဲ့သို့ ကိုယ်စား လှယ် စေလွှတ်ပြီး အစည်းအဝေးတက်ရောက်ရန် ဆော်ဩခဲ့၏။ အောက်တိုဘာလ(၁၀)ရက်နေ့တွင် လူထုအစည်းအဝေးပွဲနှင့် လှည့် လည်ပွဲကျင်းပပြီး တောင်းဆိုချက်များတင်သွင်းရန် ချိန်းဆို၏။

အောက်တိုဘာ(၁၀)ရက်နေ့တွင် မိုးရွာနေသော်လည်း ချီတက်ပွဲကို တက်တက်ကြွကြွဆင်နွှဲခဲ့ကြသည်။ ‘ထန်းရန်ခိုင်’၏ ရုံးခန်းသို့ရောက်သည်နှင့် ‘ထန်း’က ချီတက်ဆန္ဒပြသူများ၏ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့်တွေ့ဆုံပြီး တောင်းဆိုချက်များကို အပြည့်အဝ လက်ခံမည်ဟု ချွေးသိပ်သည်။

ချီတက်ဆန္ဒပြသူ လူစုလူဝေးကြီးသည် ပြည်နယ်လွှတ် တော်ရုံးသို့ ရောက်သည်တွင် အလံကိုဖြုတ်ချသည်။ ပြည်သူလူထု သည် လွှတ်တော်ကိုမကျေနပ်ကြောင်း ဖွင့်ဟသည့်သဘောကို ပြဆို ခြင်းဖြစ်သည်။

နောက်တစ်နေ့တွင် ‘ထန်းရန်ခိုင်’က အလံကိုဆွဲချသည့် အတွက် အသင်းများမှ ကိုယ်စားလှယ်များကို ခေါ်ယူခဲ့သည်။ ပဒေသရာဇ်မျက်နှာဖုံးကို ချွတ်ပြသည်။ ခြိမ်းချောက်သတိပေးချက် သဘောပါသည့် ကြေငြာစာကို ထုတ်ဖော်သည်။

‘ထန်း’၊ ‘ကျောက်’ ‘ပြည်နယ်’အစိုးရသည် အလံဖြုတ်ချ

သူမှာ ရဲဘော်မော်စီတုန်းဖြစ်သည်ဟု သတင်းလွှင့်ခဲ့ကြ၏။

၁၉၂၀ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလတွင် ‘ကျောက်ဟန်ထိ’ သည် ‘ထန်း’ ကိုမောင်းထုတ်၍ အာဏာလုခဲ့သည်။ ထို့နောက် လူတစ်စုကို ဗန်းပြဖိတ်ခေါ်ပြီး အုပ်ချုပ်ရေးမူကြမ်းကို ရေးဆွဲကာ ၁၉၂၂ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၁)ရက်နေ့တွင် အလောတဆယ် အတည်ပြုခဲ့လေ သည်။

၁၉၂၂ ခုနှစ်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်း ဦးဆောင်မှုအောက် တွင် ဟူနန်အလုပ်သမားလှုပ်ရှားမှုသည် အမြင့်ဆုံးအပိုင်းသို့ ရောက်ခဲ့သည်။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် အလုပ်သမားလှုပ်ရှားမှုကို ဦးဆောင်ရင်း တဖက်တွင် မာ့ကစ်ဝါဒနှင့် လီနင်ဝါဒများကို ရဲဘော် များအကြား ဖြန့်ဖြူးခဲ့သည်။ ကွန်မြူနစ်ပါတီထူထောင်ရန် အသင့် ပြင်ဆင်နေ၏။

ဂူနန်ပြည်နယ်ရှိ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်၏ အထိမ်းအမှတ်ကျောက်တိုင်

သန်းရှစ်ရာ၏ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်

စိုးသွေး (မြန်မာပြန်)

အခန်း (၁၂)

တရုတ်ပြည် ကွန်မြူနစ်ပါတီကို ထူထောင်ခြင်း။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ၁၉၂၀ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လတွင် ပီကင်းမှ ရှန်ဟဲကိုဖြတ်၍ ဟူနန်သို့ပြန်ရောက်လာစဉ် မှာက်စ် လီနှင့်ဝါဒ ဖြန့်ချိရေးကို ခရီးအတော်ပေါက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။

အမှတ်(၁) ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းတွင် ရှိစဉ်ကပင် တော်လှန်သော အတွေးအခေါ်ရှိသည့်သူများကို စုစည်းထားသော 'ပြည်သူ့သစ်စာဖတ်အသင်း' ကို ထူထောင်ခဲ့သည်။ ထိုအသင်းသည် နောက်ပိုင်း တော်လှန်ရေးလှုပ်ရှားမှုတလျှောက်တွင် ရှေ့ဆောင်အင်အားစုအဖြစ် ပါဝင်ခဲ့၏။

တရုတ်ပြည်၏ အခြားမြို့နယ်များတွင် 'ဆိုရှယ်လစ်လူငယ် အသင်း'နှင့် 'ကွန်မြူနစ်လူငယ်အဖွဲ့'များကို ဖွဲ့စည်း၍ စတင် လှုပ်ရှားနေကြစဉ်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည်လည်း အလားတူ အဖွဲ့အစည်းမျိုးကို ဖွဲ့စည်းခဲ့၏။ တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီအတွက် အခြေခံကောင်းမည့်သူများအဖြစ် လေ့ကျင့်ပျိုးထောင်ပေးနေခဲ့၏။

၁၉၂၀ ခုနှစ်၊ နှစ်ဦးကာလတွင် ရဲဘော် 'ချိုက်ဟိုရှန်း' သည် ပြင်သစ်ပြည်တွင်နေရသည့် တိုတောင်းလှသော လေးငါးလ အတွင်း၌ မာ့ကစ်ဝါဒနှင့်ပတ်သက်သော စာပေများကို ကြိုးစား ဖတ်ရှုပြီး တရုတ်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုခဲ့သည်။

ရဲဘော် 'ချိုက်'သည် မာ့ကစ်ဝါဒနှင့် လီနင်ဝါဒကို လက်ခံ ရမည်။ ဆိုရှယ်လစ်တော်လှန်ရေးကြီး ဆင်နွှဲရမည်။ လူတန်းစား တိုက်ပွဲ မလွဲမသွေဆင်နွှဲရမည်။ ကွန်မြူနစ်ပါတီကို ထူထောင် ရမည်ဟု နှလုံးပိုက်ထားသူတစ်ယောက်လည်း ဖြစ်သည်။

ထိုအချိန်တွင် ပြင်သစ်ပြည်သို့ 'ပြည်သူ့သစ်စာဖတ် အသင်း'၏ အသင်းဝင် (၁၄)ယောက် ရောက်ရှိနေ၏။ ၁၉၂၀ ခု၊ ဇူလိုင်လဆန်းပိုင်းတွင် သူတို့သည် ငါးရက်ကြာ စည်းဝေးခဲ့ကြ၏။

အစည်းအဝေးတွင် တရုတ်ပြည်ပြုပြင်ရေးနှင့် ကမ္ဘာ့ရေးရာများကို အလေးအနက်စဉ်းစားကာ ဆွေးနွေးဖြစ်ကြသည်။

သည်တွင် သဘောတရားရေးအရ ကွဲလွဲချက်များရှိလာ သည်။ ရဲဘော် 'ချိုက်' ဦးဆောင်သော အများစုက ရုရှားတော်လှန် ရေး လမ်းစဉ်ကို နှစ်သက်သည်။ ခေတ်ပြောင်းတော်လှန်ရေးကြီး တစ်ရပ်ကို မလွဲမသွေ ဆင်နွှဲရမည်ဟု ယူဆ၏။ 'ရှောက်ကျိရှန်း' ဦးဆောင်သော လူနည်းစုအဖွဲ့ကမူ ညင်ညင်သာသာ ပြုပြင်ပြောင်း

လဲရေးကို နှစ်သက်ကြ၏။

နှစ်ဖက်လုံးသည် ရဲဘော်မော်စီတုန်းထံ စာရေးဆက် သွယ်ပြီး ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ အဆုံးအဖြတ်ကို တောင်းခံခဲ့ကြ သည်။ ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ သဘောထားကို မေးမြန်းစူးစမ်းသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းက ၁၉၂၀ ခု၊ ဒီဇင်ဘာ(၁)ရက်နေ့ နေ့စွဲဖြင့် ရဲဘော် 'ချိုက်'နှင့် အခြားပြင်သစ်တွင်ရှိသော အသင်းသား များထံ စာရှည်ကြီးတစ်စောင် ရေးပို့လိုက်သည်။ ရဲဘော်မော်စီတုန်း ၏စာတွင် 'ရဲဘော် 'ချိုက်' ၏ တရုတ်ပြည်သည် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒကို လက်ခံ၍ ရုရှားတော်လှန်ရေးလမ်းစဉ်အတိုင်း ချီတက်ရမည်' ဟူသောအဆိုကို အလေးအနက် ထောက်ခံအတည်ပြုထားသည်။ အခြားသောသူများ၏ 'ပြင်ဆင်ရေးဝါဒ'ကို လက်မခံကြောင်းနှင့် ထိုသို့ ပြင်ဆင်ရေးနည်းဖြင့် တရုတ်ပြည်ကို ပြောင်းလဲမရနိုင် ကြောင်းလည်း ထည့်သွင်းဖော်ပြထား၏။

၁၉၂၀ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလတွင် ရဲဘော် 'ချိုက်'သည် ထပ်လောင်း၍ ရဲဘော်မော်စီတုန်းထံသို့ စာရှည်ကြီးတစ်စောင် ပို့ခဲ့၏။ စာတွင် တရုတ်ပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီကို တည်ထောင်ရန် လမ်းစဉ်များကို ဆွေးနွေးဖော်ပြထား၏။

ထိုစာကို ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ၁၉၂၀ ခုနှစ် နှစ်ကုန် ပိုင်းတွင်မှ ရရှိသည်။ စာရရခြင်း ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ရဲဘော် ချိုက်ထံ စာပြန်ခဲ့၏။ ကွန်မြူနစ်ပါတီဖွဲ့စည်းရန် အသင့်ပြင်ဆင်ပြီး အခြေအနေတွင်ရှိနေကြောင်း စာပြန်ခဲ့၏။

ပညာစာပေစာအုပ်အသင်း

၁၉၂၀ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လတွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ဟူနန်သို့ပြန်ရောက်စဉ် မာ့ကစ်ဝါဒဖြန့်ဖြူးရေးနှင့် စာပေသစ် လှုပ်ရှားမှု စသည့် တော်လှန်ရေးလှုပ်ရှားမှုများကို လုပ်ဆောင်ခဲ့ သည်။ ထိုလုပ်ဆောင်ချက်များအနက် ကွန်မြူနစ်ပါတီ ထူထောင် ရေးနှင့် အနီးစပ်ဆုံးဟုဆိုရမည့် လုပ်ငန်းရပ်မှာ 'ပညာစာပေ အသင်း' ကို ထူထောင်ခြင်းပင်။

'ကျန်းကျင့်ယောင်' ဟူနန်တွင် စိုးမိုးအုပ်ချုပ်စဉ်တွင် နတ် ကန်တော့ခြင်းကို အကြီးအကျယ် အားပေးအားမြှောက်ပြုခဲ့သည်။ သစ်ဆန်းသောအယူအဆနှင့် အတွေးအခေါ်များကို ဖျက်ဆီးပိတ် ဆို့ခဲ့သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းက ထိုအချိန်ကတည်းပင် အတွေးသစ် အမြင်သစ်များကို ဖြန့်ဖြူးရန်သည် အလွန်လိုအပ်ပြီဟု ယူဆခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် သူသည် ပီကင်းနှင့်ရှန်ဟဲမှရရှိခဲ့သည့် ဗဟုသုတ အခြေခံ လျက် မဂ္ဂဇင်းနှင့်စာစောင်အမျိုးမျိုးကို ထုတ်ဝေဖြန့်ချိရေးလုပ်ငန်း ကို ထူထောင်ရန် စိုင်းပြင်းခဲ့၏။

ဇူလိုင်လ (၃၁)ရက်နေ့တွင် ချန်ဆားမြို့ထုတ် သတင်းစာ မှ 'ပညာစာပေစာအုပ်အသင်း'ကို တည်ထောင်ရခြင်းအကြောင်းကို ထုတ်ဖော်ခဲ့သည်။

ဩဂုတ်လ (၁)ရက်နေ့တွင် အသင်းစတင်တည်ထောင်ရန် အတွက် အစည်းအဝေးခေါ်ယူခဲ့၏။ အစည်းအဝေးမှ ဤအသင်း၏ မူကို ချမှတ်ခဲ့သည်။

အသင်းဖွဲ့စည်းခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်အဖြစ် ဖော်ပြထား သည်မှာ အဖိုးတန်သောစာပေသစ်များ ပြည်နယ်တစ်ခုလုံး ယုံနှံ့ရန် နှင့် လူတိုင်းဖတ်ရှုခွင့်ရရန်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ပထမအကြိမ် အစည်းအဝေးတွင် မန်နေဂျာတစ်ဦးကို ရွေးကောက်ခဲ့သည်။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းကမူ လုပ်ငန်းတာဝန်ကို ကူညီရန် အသင်း၏ 'အထူးဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပြန်ကြားရှင်းလင်း ရေးမှူး' တာဝန်ကို ယူခဲ့သည်။

၁၉၂၀ မှ ၁၉၂၁ ခုနှစ် နွေဦးပေါက်ချိန်အထိ ပြည်နယ် အတွင်းအပြင် စာအုပ်ဖြန့်ချိရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဆက်သွယ်မှုရှိခဲ့ သည့်ဒေသမှာ ခြောက်ဆယ်မှ ခုနစ်ဆယ်အထိ ရှိခဲ့သည်။

ထိုအချိန်တွင် ဟူနန်တော်လှန်ရေးလူငယ်နှင့် တိုးတက်ကြ သည့် လူတိုင်းသည် စာပေသစ်အတွေးအခေါ်သစ်ကို ဝတ်မှုတ်ဆာ လောင်နေကြချိန်လည်း ဖြစ်သည်။

စာအုပ်အများအပြားသည် ရောက်သည်နှင့် ကုန်သည်။ မဂ္ဂဇင်း၊ သတင်းစာနှင့် စာစောင်များသည် ရောင်းမလောက် အောင်ပင် အရောင်းသွက်ခဲ့၏။

ဝယ်ယူဖတ်ရှုသူများမှာ အများအားဖြင့် ကျောင်းသားများ ဖြစ်ကြသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် အလုပ်သမားများကလည်း ဝယ်ယူ ဖတ်ရှု လေ့လာခဲ့ကြ၏။

'ပညာစာပေအသင်း'၏ လုပ်ငန်းတာဝန်သည် ကြီးမား ကျယ်ပြန့်လာသည်။ အသင်းစတင်တည်ထောင်သည်မှ ပထမ အကြိမ် ပြည်တွင်းတော်လှန်ရေးဖြစ်ချိန်အထိ အသင်းသည် မာ့ကစ် ဝါဒ၊ လီနင်ဝါဒကိုဖြန့်ဖြူးရာတွင် အတော်ပင်ထိရောက်ခဲ့သည်။

ဤသို့ မှတ်တမ်းဝါဒကို ဖြန့်ဖြူးပေးသော စာအုပ်ဖြန့်ချိရေး အသင်းရှိခြင်းကြောင့်လည်း ပါတီထူထောင်ရေးတွင် ကြီးစွာ အထောက်အကူပြုခဲ့သည်။ ပညာစာပေအသင်းတွင် ပါတီဖွဲ့စည်းရေး၏ ကျောထောက်နောက်ခံကောင်းလည်း ဖြစ်ခဲ့သည်။

ဤအသင်းကို တည်ထောင်ရာ၌ ရဲဘော်မော်စီတုန်းတွင် အခြား ရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုလည်း ရှိသေးသည်။ သူကိုယ်တိုင် ချမှတ် ကျင့်သုံးသော ဒီမိုကရေစီကျကျ စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်ကို ပျံ့နှံ့ရန် ပင်တည်း။

တရုတ်လူမျိုးတို့၏ လုပ်ငန်းခွင်နှင့်ပတ်သက်၍ လျှို့ဝှက် ကြသောအကျင့်ဆိုးကို တိုက်ခိုက်သောအားဖြင့် ရဲဘော်မော်စီတုန်း ကိုယ်တိုင် အသင်း၏ အခြေအနေအရပ်ရပ်နှင့်ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းချက်ကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

အသင်း၏ရည်ရွယ်ချက်၊ လုပ်နည်းလုပ်ထုံး၊ ရောင်းချ ဖြန့်ချိရေးစနစ်၊ ဝင်ငွေထွက်ငွေစာရင်း၊ လက်ကျန်ရှင်းတမ်း၊ ရောင်း ရစာအုပ်များ၏ အမျိုးအမည်နှင့် အရေအတွက်စာရင်းတို့ကိုပါ တပါတည်း ဖော်ပြခဲ့၏။

အသင်းဝင်အားလုံးကို သိရှိစေရန်သာမက အသင်း၏ ပြင်ပမှ ပုဂ္ဂိုလ်များကိုလည်း သိရှိစေခဲ့၏။

ငွေစာရင်းရှင်းတမ်းများ အချိန်မှန် မပြုစုခဲ့လျှင် ရဲဘော် မော်စီတုန်းသည် သတိပေးနှိုးဆော်သည်။ တိကျမှန်ကန်မှုမရှိလျှင် မကျေနပ်ကြောင်း ဖွင့်ပြောလေ့ရှိ၏။

၁၉၂၇ ခုနှစ်၊ 'မာလွတ်အရေးအခင်း'တွင် စာအုပ်အသင်း သည် ကူမင်တန်များ၏ဖျက်ဆီးခြင်းကို ခံခဲ့ရသည်။

မှတ်တမ်းဝါဒ လေ့လာရေးအဖွဲ့

တော်လှန်ရေးစိတ်ဓာတ်ရှိသူ လူငယ်အများကို စည်းရုံးပြီး မှတ်တမ်းဝါဒ လေ့လာရေးအဖွဲ့ကို 'ပညာစာပေစာအုပ်အသင်း' ကို ထူထောင်သည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် 'မှတ်တမ်းဝါဒလေ့လာရေးအဖွဲ့'ကို တည်ထောင်ခဲ့သည်။ အတွေး အခေါ်ပိုင်းတွင် ပါတီတည်ဆောက်ရေးအတွက် အခြေအနေကို ဖန်တီးရန် ပြင်ဆင် ခြင်းဖြစ်၏။

ရှန်ဟဲနှင့်ပီကင်း စသည့်မြို့များ၌ ၁၉၂၀ ခု၊ မေလတွင် မှတ်တမ်းဝါဒလေ့လာရေးအဖွဲ့ကို စတင်ထူထောင်ခဲ့သည်။

မှတ်တမ်းဝါဒလေ့လာရေးအဖွဲ့၏ အဖွဲ့ဝင်များသည် ပြည် သူသစ်စာဖတ်အသင်းဝင်များ၊ ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၏ ကျော ထောက်နောက်ခံများနှင့် တိုးတက်သော ကျောင်းဆရာအချို့ ပါဝင်သည်။ အဖွဲ့ဝင် သုံးလေးဆယ်ခန့် ရှိ၏။

'ဟိုစုစုနန်း'၊ 'ချန်ချန်း'၊ 'ရှစ်စီး'၊ 'ကိုလျန်း'၊ 'ရွှေငွေစုဖန်' စသည့် အမှတ်(၁)ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းမှ ရဲဘော်အချို့လည်း ပါဝင်ခဲ့၏။

'မှတ်တမ်းဝါဒဆောင်းပါးများ၊ လီနင်၏ဆောင်းပါးများနှင့် အခြားတိုးတက်သော အယူအဆရှိသည့် မဂ္ဂဇင်းတိုက်များမှ ထုတ် ဝေသော ဆောင်းပါးများသည် အဖွဲ့ဝင်များ၏ မဖတ်မနေရ စာအုပ် များ ဖြစ်ကြ၏။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းကိုယ်တိုင်ကလည်း ထိုစာအုပ်များကို သေချာစွာဖတ်သည်။ မှတ်သည်။ မှတ်စုမှတ်တမ်းများ ထားရှိသည်။

အခြားရဲဘော်များအား ဆွေးနွေးရှင်းလင်းခြင်းပြုသည်။

၁၉၂၀ ခုနှစ်၊ သြဂုတ်လတွင် 'ဟိုစုဟန်'၊ 'ဖင်ဟွမ်' အစ ရှိသူတို့အပြင် ထိုအချိန်က ဟူနန်၏ ပညာရေးလောကတွင် တိုးတက်သော အယူအဆများရှိသည့် 'ဖန်ဝေရှ' စသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အဆက်အသွယ်ပြုပြီး ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ရုရှားပြည်သို့ အလုပ်လုပ်ရင်း ပညာသင်သွားရန်အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းလှုံ့ဆော်ခဲ့သည်။

၁၉၂၁ ခုနှစ်တွင် အခက်အခဲအမျိုးမျိုးကို ကျော်လွှား၍ လူငယ်အချို့ကို ရုရှားသို့ ပို့နိုင်ခဲ့၏။ ထိုလူငယ်များသည် အမိနိုင်ငံသို့ ပြန်ရောက်လာသောအခါ ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ အစောဆုံးသော အမာခံများ ဖြစ်လာခဲ့ကြ၏။

ဆိုရှယ်လစ်လူငယ်အသင်း

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ပီကင်းမှ ဟူနန်သို့ ပြန်ခဲ့သော်လည်း ပီကင်းရှိ မှာက်စံဝါဒအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အဆက်အသွယ်ရှိနေခဲ့သည်။ အဖွဲ့၏တာဝန်ခံမှာ 'လီတာ့ကျောင်း' နှင့် 'တင့်ကျုံးရှု' တို့ဖြစ်ကြသည်။

၁၉၂၀ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလတွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ပီကင်းမှပေးပို့သော 'ဆိုရှယ်လစ်လူငယ်အသင်း' ၏ အသင်းစည်းကမ်းကို ရရှိခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ဟူနန်တွင် 'ကွန်မြူနစ်ပါတီ' ၏ ရှေ့ပြေးအင်အားစုဖြစ်သော 'ဆိုရှယ်လစ်လူငယ်အသင်း' ကို တည်ထောင်လေသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် သူ၏လုပ်ဖော်လုပ်ဖက် ရဲဘော်များနှင့် အစည်းအဝေး အကြိမ်ကြိမ်ကျင်းပပြီး 'ပြည်သူ့သစ်စာဖတ်

အသင်း' ကို ဖျက်သိမ်း၍ 'ဆိုရှယ်လစ်လူငယ်အသင်း' ကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ များစွာသော ပြည်သူ့သစ်စာဖတ်အသင်းဝင်များသည် ထိုလူငယ်အသင်းသို့ ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။ လူနည်းစုဖြစ်သော တော်လှန်ရေးကိုမလိုလားသည့် အသင်းဝင်များအား ထုတ်ပယ်ရှင်းလင်းရေး လုပ်ခဲ့၏။

တရုတ်ပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ မတည်ထောင်မီ 'ပြည်သူ့သစ်စာဖတ်အသင်း' သည် ဟူနန်၏ တော်လှန်ရေးလှုပ်ရှားမှုကို ဦးဆောင်သည့်နေရာကို ယူခဲ့၏။

ထိုပြည်သူ့သစ် စာဖတ်အသင်းသည်ပင် 'ဆိုရှယ်လစ်လူငယ်အသင်း' သို့ အသွင်ကူးပြောင်းခဲ့သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ကျောင်းအသီးသီးမှ တိုးတက်သော အယူအဆကိုလက်ခံသည့် ကျောင်းသားများအား 'ဆိုရှယ်လစ်လူငယ်အသင်း' ၏ အသင်းဝင်အဖြစ် ရွေးချယ်ခဲ့သည်။

အသင်းဝင်များ၏ အရည်အသွေးကို အသေအချာ ဆန်းစစ်သည်။ အလေးထားသည်။ မှတ်ကျောက်အတင်ခံနိုင်သော တိုးတက်သည့် ကျောင်းသားများကိုသာ စိစစ်၍ အသင်းဝင်အဖြစ် လက်ခံခဲ့၏။

ထို့ကြောင့် ၁၉၂၁ ခုနှစ်၊ တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ မတည်ထောင်မီတွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ တိကျမှန်ကန်သော ဦးဆောင်မှုအောက်တွင် 'ဆိုရှယ်လစ်လူငယ်အသင်း' ဝင် အတော်များများ စုစည်းမိခဲ့၏။ အတွေးအခေါ်၊ စည်းကမ်း၊ ကေဒါပိုင်းတွင် ပါတီထူထောင်ရန်အတွက် ခိုင်ခံ့သော အခြေခံကို ရရှိနေပေပြီ။

၁၉၂၀ ခုနှစ်၊ မေလတွင် ရှန်ဟဲ၌ တရုတ်ပြည်ကွန်မြူနစ်

ပါတီ၏ ရှေ့ပြေးအဖွဲ့ (ကွန်မြူနစ်ဝါဒအဖွဲ့)ကို ဖွဲ့ခဲ့၏။ ပီကင်းတွင်မူ စက်တင်ဘာလတွင် ဖွဲ့ဖြစ်သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည်လည်း ချန်ဆားတွင် အလားတူ အဖွဲ့အစည်းကို ဖွဲ့ခဲ့၏။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် အရင်းနှီးဆုံး ဖြစ်သော ရဲဘော်ဟိုစဟန်နှင့် အသင်း၏ ကြီးလေးသောတာဝန် များကို ဂရုတစိုက် ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။

၁၉၂၁ ခုနှစ်၊ ဇွန်လတွင် ရှန်ဟဲမှ အကြောင်းကြားစာကို ရခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် ရဲဘော်မော်စီတုန်းနှင့် ရဲဘော်‘ဟို’ တို့သည် ပါတီတည်ထောင်ရေး အစည်းအဝေးကို တက်ရောက်ရန် ရှန်ဟဲသို့ မေလတွင် သွားရောက်ခဲ့သည်။

အစည်းအဝေးတွင် ‘ချင်တူရှု’နှင့် ‘လီတာကျောင်း’တို့က ဦးဆောင်ပြီး ဆွေးနွေးခဲ့ကြ၏။ ထိုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် ပြည်နယ်ကွန်မြူနစ်ပါတီကို ဟူနန်တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ရဲဘော် မော်စီတုန်းသည် ဟူနန်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ အတွင်းရေးမှူးတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခဲ့လေသည်။ ရှန်ဟဲပါတီ ဗဟိုကော်မတီကိုလည်း ‘ချင်တူရှု’က ဦးစီး၍ ဖွဲ့ခဲ့သည်။

၁၉၂၁ ခုနှစ်၊ ဆောင်းဦးတွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ‘အန်းရွမ်’သို့ ကိုယ်တိုင်သွားရောက်ပြီး အခြေအနေကို လေ့လာခဲ့၏။

နေရာတိုင်းတွင် ပါတီ၏အဖွဲ့အစည်းကို မဖွဲ့စည်းမီ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုနေရာထိုဒေသ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု နည်းလမ်း အဆက်အသွယ်ပြုရန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို စေ့စေ့စုံစုံလေ့လာ သည်။ အထူးသဖြင့် လူထုဆက်ဆံရေး အခြေခံကို အလေးထားပြီး လေ့လာသည်။ ပါတီကို လူထုထဲတွင် တည်ထောင်၍ လူထုနှင့်အမြဲ

လက်တွဲရန် လိုလားသည်။

ပါတီနှင့်လူထု နီးကပ်စွာ ဆက်စပ်နေစေချင်သည်။

၁၉၂၁ ခုနှစ်၊ ဆောင်းရာသီတွင် ပါတီသည် ချန်ဆားတွင် အိမ်ကလေးတစ်ဆောင်ကို ငှားရမ်းပေးပြီး ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ နေအိမ်နှင့် ပြည်နယ်ပါတီခွဲ၏ဌာနအဖြစ် ထားရှိပေသည်။

‘ကြည့်ရှိုးတက္ကသိုလ်’ကို တည်ထောင်၊ တော်လှန်ရေးလူငယ်ကေဒါကို လေ့ကျင့်။

တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီထူထောင်ပြီးနောက် ရဲဘော် မော်စီတုန်းသည် သဘောတရားရေးပိုင်း လေ့လာရေးကို မဖြစ် မနေ အလေးပေးခဲ့သည်။

၁၉၂၁ ခုနှစ်တွင် ပါတီဝင်များနှင့် အသင်း၏ကေဒါကို မှုက်စ် လီနင်ဝါဒသဘောတရား လေ့လာရေးအတွက် ရဲဘော် မော်စီတုန်းသည် ‘ကြည့်ရှိုးတက္ကသိုလ်’ကို တည်ထောင်ခဲ့သည်။

ဤတက္ကသိုလ်သည် သူ့တွင် အစောပိုင်းကတည်းက ကိန်းဝပ်နေခဲ့သော ရည်မှန်းချက်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ခေတ်ဟောင်း နှင့်ခေတ်သစ် စာပေသင်ကြားနည်းများထဲမှ ကောင်းသည့်အချက် များကို ထုတ်နုတ်စုစည်းထားသည်။

ဩဂုတ်လ (၁၆)ရက်တွင် ချန်ဆား၏ သတင်းစာများ၌ ‘ဟူနန်ကြည့်ရှိုးတက္ကသိုလ်’၏ စည်းမျဉ်းများကို ဖော်ပြခဲ့သည်။ ‘ကျောင်းသားများ၏ ပညာအရည်အချင်းကို မကန့်သတ်၊ လေ့လာ ရန် ဇွဲရှိရမည်။ ကျောင်းလခမယူ။ ဘော်ဒါဆောင်နေလိုသူများသည် စားစရိတ်သာလိုမည်’ စသည် စသည်ဖြင့် ဖြစ်သည်။

ကျောင်းသားနည်းသော်လည်း မာ့ကပ်ဝါဒဖြန့်ချိရေးနှင့် ကေဒါတို့၏ အရည်အသွေးပျိုးထောင်ခြင်း၊ သဘောတရားရေးပိုင်းတွင် မြှင့်တင်ခြင်းတို့အတွက် များစွာအထောက်အကူဖြစ်ခဲ့သည်။

ဤတက္ကသိုလ်သည် ပီကင်း၊ ရှန်ဟဲ စသည့် မြို့များသို့ လည်း ဂယက်ရိုက်သွား၏။ တိုးတက်သောစာစောင်များမှတစ်ဆင့် အားပေးထောက်ခံခြင်းများ ပြုခဲ့ကြ၏။

မာ့ကပ်၊ လီနင်ဝါဒကို ဖြန့်ဖြူးရေးနှင့် တရုတ်ပြည် တော်လှန်ရေး၏ပြဿနာများကို ပို၍ စနစ်တကျလေ့လာနိုင်စေရန် ကြည့်ရှုပြီးတက္ကသိုလ်၏ အမည်ဖြင့် ‘ခေတ်သစ်’ လစဉ်ထုတ် မဂ္ဂဇင်းတစ်စောင်ကိုလည်း ၁၉၂၃ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၁၅)ရက်နေ့ မှစပြီး ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

နှစ်ရာခန့်ရှိသည့် ကျောင်းသားများထဲမှ ပညာရည်ချွန်ပြီး နိုးကြားတက်ကြွသော ကျောင်းသားများသည် ဆရာ၏ မိတ်ဆက်ခြင်းဖြင့် ပါတီဝင်များ ဖြစ်လာကြသည်။

၁၉၂၃ ခုနှစ်၊ ဧပြီလတွင် ‘ကျောက်ဟန်တီ’ က ရဲဘော်မော်စီတုန်းအား လူဖမ်းဝရမ်းထုတ်ခဲ့၏။ ကြည့်ရှုပြီးတက္ကသိုလ်ကို ပိတ်ပစ်ရန်လည်း ကြံစည်ခဲ့သည်။

သို့သော် ပါတီ၏ အဆက်အသွယ်နှင့် ပညာရေးနယ်ပယ်မှ ဩဇာရှိသူများက တားမြစ်ခဲ့ကြသည်။ နိုဝင်ဘာလတွင်မူ ‘ကျောက်’ က ကြည့်ရှုပြီးတက္ကသိုလ်ကို ပိတ်ပစ်ရန် အမိန့်ထုတ်ပြန်လိုက်၏။

ဤအခြေအနေအတွက် ပါတီကလည်း ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှု ရှိပြီးဖြစ်သည်။

၁၉၂၃ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ (၂၄)ရက်နေ့တွင် ‘ရှန်ကျန်း

ကျောင်းဟူသော အထက်တန်းကျောင်းတစ်ခုကို ကြေညာဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်မှ ကျောင်းသား(၂၀၀)ကျော်တို့သည် ရှန်ကျန်းကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ကြသည်။

စင်စစ် ထိုကျောင်းမှ ဆရာများနှင့် ကျောင်းသားများသည် ယခင် ကြည့်ရှုပြီးတက္ကသိုလ်မှ ဆရာများနှင့် ကျောင်းသားများသာ လျှင် ဖြစ်ကြပေသည်။

ဗဟိုကော်မတီဝင်မော်

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ၁၉၂၃ ခု၊ ဇွန်လတွင် ကျင်းပသော တတိယအကြိမ် ကွန်ဂရက်အပြီးတွင် တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ ဗဟိုကော်မတီဝင်အဖြစ် ရွေးချယ်ခြင်း ခံခဲ့ရသည်။

တတိယအကြိမ် ပါတီကွန်ဂရက်က မြောက်ပိုင်းစစ်ဝါဒီများကို ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ရေးအတွက် ကူမင်တန်နှင့် ပူးပေါင်းရန်၊ ညီညွတ်ရေးတပ်ဦးတည်ဆောက်ရန် ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ချမှတ်ခဲ့သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ရှန်ဟဲသို့သွား၍ ဗဟိုကော်မတီတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ရပြီး ၁၉၂၄ ခု၊ ဇန်နဝါရီလတွင် ကင်းတုံဦးကျင်းပသော ပထမအကြိမ်မြောက် ကူမင်တန်အမျိုးသားကွန်ဂရက်သို့ တက်ရောက်ခဲ့ရသည်။ မတ်လတွင် ရှန်ဟဲသို့ ပြန်လာခဲ့ပြီး ကူမင်တန်ပါတီ၏ ဗဟိုကော်မတီဝင်တာဝန်ကိုပါ ပူးတွဲထမ်းဆောင်ခဲ့ရသည်။

စနစ်သို့ ဦးတည်လမ်းပြောင်းသွားတော့သည်။

၁၉၂၅ ခု၊ မေလတွင် ဗြိတိန်နှင့်ဂျပန်အား ဆန့်ကျင်သော ရှန်ဟဲအလုပ်သမားများ၏ သပိတ်ကြီးပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ မေလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ရှန်ဟဲမြို့ရှိ ဝါဂွမ်းစက်ရုံပိုင်ရှင် အရင်းရှင်ကြီးက ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင် ‘ကူချင်ဟွန်း’ ကို သတ်ပစ်လိုက်သည်။

မေ ၃၀ ရက်တွင် ရှန်ဟဲမြို့ ကျောင်းသူကျောင်းသားများနှင့် အလုပ်သမားထုသည် ဝါဂွမ်းစက်အလုပ်သမားများကို ထောက်ခံသော ဆန္ဒပြပွဲကြီးကို ကျင်းပသည်။ ဗြိတိသျှ ပုလိပ်တပ်ဖွဲ့များက သေနတ်ဖြင့် ပစ်ခတ်သောကြောင့် များစွာ သေကြေဒဏ်ရာရခဲ့သည်။

ရှန်ဟဲလူထုနှင့် တရုတ်တစ်မျိုးသားလုံး၏ ဒေါသမီးသည် တဟုန်းဟုန်းတောက်လောင်ခဲ့ပြီး တရုတ်ပြည်သူတို့အား နယ်ချဲ့က အစုလိုက်အပြုံလိုက် သတ်ဖြတ်ခြင်းကို ဆန့်ကျင်သည့် ဆန္ဒပြပွဲများ ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့၏။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် မေ ၃၀ရက် အလုပ်သမားလှုပ်ရှားမှုကြီး အပြီးတွင် ဟူနန်တောင်သူလယ်သမားများ၏ အင်အားကို ထိုးစစ်တိုက်စစ်အဖြစ် မြင်လာသည်။ တောင်သူလယ်သမားများဆီ စည်းရုံးရေးဆင်းခဲ့သည်။ လအနည်းငယ်အတွင်း၌ တောင်သူလယ်သမားသမဂ္ဂ (၂၀)ကျော်ကို ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့သည်။

နောင်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် တောင်သူလယ်သမားပြဿနာများနှင့်ပတ်သက်၍ ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ ထိုက်သင့်သော အခန်းကဏ္ဍကို ဖော်ထုတ်ရေးသားခဲ့သည်။ သည်တွင် ချင်တူရှူးနှင့် သဘောချင်းကွဲလွဲခဲ့၏။

၁၉၂၃ ခုနှစ် ကွန်မြူနစ်ပါတီ ငါးကြိမ်မြောက်ကွန်ဖရင့်ကျင်းပသည့်အချိန်အထိ ပါတီသည် ‘ချင်တူရှူး’၏ ခေါင်းဆောင်မှုအောက်တွင်ပင် ရှိသေးသည်။ ၁၉၂၆ ခု၊ မတ်လတွင် ပထမအာဏာသိမ်းပွဲပြုလုပ်ပြီးသော ချန်ကေရှိတ်သည် ရှန်ဟဲနှင့် နန်ကင်းမြို့များတွင် ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင်များအပေါ် တိုက်ခိုက်နှိမ်နင်းနေပြီဖြစ်သည်။

ချင်တူရှူးသည် ငါးကြိမ်မြောက်ပါတီကွန်ဂရက်ကို တက်ရောက်လာသူတိုင်း၏ ဆန္ဒနှင့်ဆန့်ကျင်ပြီး ကူမင်တန်ပါတီနှင့် လုံးထွေး တုန်းရှိုသေးသဖြင့် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုအချိန်က ပါတီ၏ဝါဒနှင့် တောင်သူလယ်သမားများနှင့်ပတ်သက်သော ချင်တူရှူး၏ လုပ်ရပ်များကို အတော်မကျေမနပ်ဖြစ်ရသည်။

ငါးကြိမ်မြောက်ကွန်ဂရက်အပြီးတွင် တရုတ်ပြည်လုံးဆိုင်ရာ တောင်သူလယ်သမားများသမဂ္ဂကို ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့ပြီး ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုသမဂ္ဂတွင် ပထမဦးဆုံးသောဥက္ကဋ္ဌဖြစ်ခဲ့၏။

၁၉၂၇ ခုနှစ်၊ နွေဦးပေါက်ရာသီတွင် ကိန်းဆီး၊ ဖူးကိန်းနှင့် ဟူနန်တွင် တောင်သူလယ်သမားများ၏လှုပ်ရှားမှုသည် စစ်ရေးစစ်ရာ သဘောမျိုးအသွင်ကိုပင် ဆောင်ခဲ့သည်။ ထိုလှုပ်ရှားမှုများကြောင့် ကူမင်တန်ပါတီသည် အတော်ကလေး တုန်လှုပ်ခဲ့သည်။

ကူမင်တန်ပါတီက တောင်သူလယ်သမားသမဂ္ဂများကို နှိမ်နင်းရန် စစ်တပ်များစေလွှတ်ခဲ့သည်။ ကွန်မြူနစ်ပါတီ အတွင်း ရေးမျိုးဖြစ်သူ ချင်တူရှူးကလည်း ရဲဘော်မော်စီတုန်းအား ဟူနန်မှ ပထုတ်လိုက်သည်။ တချို့သော ဟူနန်နယ်တွင်ဖြစ်ပွားသည့် လှုပ်ရှားမှုများသည် ရဲဘော်မော်စီတုန်းကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု အပြစ်

ဖို့သည်။

ထိုနှစ်ဧပြီလတွင် ကူမင်တန်သည် နန်ကင်းနှင့်ရှန်ဟဲတွင် တန်ပြန်တော်လှန်ရေးကို စတင်ခဲ့သည်။ အလုပ်သမား အစည်းအရုံးဝင်များကို အစုလိုက်သတ်ပစ်ခဲ့၏။ မေလ၂၁ ရက်နေ့တွင် စစ်ဗိုလ် 'စုကီဆီယန်း'သည် ချန်ဆားမြို့၌ တော်လှန်မှုကို ဆန့်ကျင်သော အာဏာသိမ်းပွဲကိုပြုလုပ်ပြီး တော်လှန်ရေးသမားများစွာကို သတ်ပစ်ခဲ့၏။

ဇူလိုင်လ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ဝူဟန်ရှိ လက်ဝဲအုပ်ချုပ်ရေးအစုဝင် ကူမင်တန်ပါတီက ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် သဘောတူထားချက်များကို ပယ်ဖျက်လိုက်၏။ ကွန်မြူနစ်များကိုလည်း ကူမင်တန်အစိုးရအဖွဲ့ထဲမှ ထုတ်ပယ်ပစ်လိုက်သည်။ သို့နှင့် ပထမအကြိမ်မြောက် တော်လှန်ရေး ပြည်တွင်းစစ်သည် အရေးနိမ့်ခဲ့ရလေသည်။

ဒုတိယအကြိမ်မြောက် တော်လှန်သော ပြည်တွင်းစစ်

၁၉၂၇ ခု၊ ဩဂုတ်လ ၁ရက်နေ့တွင် ချူအင်လိုင်၊ ချူတေး၊ ယီဘင်း၊ ဟိုလုန်းနှင့် အခြားရဲဘော်များသည် ပါတီ၏ ဩဇာတိက္ကမ အောက်တွင်ရှိသော မြောက်ကြောင်းချီ တပ်မတော်မှ တပ်သားပေါင်း ၃၀,၀၀၀ ကျော်ကို ရှေ့ဆောင်၍ ကင်စီပြည်နယ်နန်ချင်း၌ လက်နက်ဆွဲကိုင်၍ ထကြွပုန်ကန်ခဲ့သည်။ ပုန်ကန်မှုကြီးနှင့်အတူ တပ်နီတော်ကိုလည်း ဖွဲ့စည်းဖြစ်ခဲ့သည်။

ဝူဟန်ရှိ ကူမင်တန်အဖွဲ့က ကွန်မြူနစ်ပါတီအား ဆန့်ကျင်ပြီးနောက် ၁၉၂၇ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၇ ရက်နေ့တွင် ပါတီသည် အရေးပေါ်ညီလာခံတစ်ရပ်ကို ခေါ်ယူကျင်းပခဲ့သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုအစည်းအဝေး၌ ချင်တူရှူးအား ပါတီအတွင်းရေးမှူးနေရာ ဖယ်ရှားရေးအတွက် ဆုံးဖြတ်ရန် ဦးဆောင်တိုက်ခွဲရာ အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ချင်တူရှူးအား ပါတီခေါင်းဆောင်မှုမှ ဖယ်ရှားပစ်လိုက်၏။

၁၉၂၈ ဇူလိုင်လတွင်ကျင်းပသော ၆ ကြိမ်မြောက် ပါတီကွန်ဂရက်ကြီးက ချင်တူရှူး၏ အရုံးပေးရေးဝါဒအပေါ် ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခဲ့၏။ ချင်တူရှူးက သူ့အမှားကို ဝန်ခံခြင်းမရှိခဲ့ချေ။ ထို့ကြောင့် ချင်တူရှူးနှင့် အပေါင်းအပါတစ်စုအား ၁၉၂၉ ခုနှစ်တွင် ပါတီမှ ထုတ်ပယ်ပစ်လိုက်သည်။

ဩဂုတ်လ (၇)ရက်နေ့ညီလာခံက ကောက်သိမ်းချိန်၌ ပုန်ကန်မှုများကို ဆင်နွှဲရန် လယ်သမားများအား ညွှန်ကြားချက်များ ထုတ်ပြန်ခဲ့၏။ ညီလာခံအပြီးတွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ကင်စီပြည်နယ်၏ အနောက်ဖက်နှင့် ဟူနန်ပြည်နယ်၏ အရှေ့ဖက်သို့ လှုပ်ရှားမှုအတွက် စည်းရုံးရေးတာဝန်ဖြင့် သွားရောက်ခဲ့သည်။

စက်တင်ဘာလတွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ဟူနန်တောင်သူလယ်သမားများ သမဂ္ဂများမှတစ်ဆင့် ဆက်သွယ်စည်းရုံးခဲ့သဖြင့် ပုန်ကန်မှုအတွက် ကျယ်ပြန့်စွာ စည်းရုံးနိုင်ခဲ့သည်။ ပထမဆုံးသော လယ်သမားအလုပ်သမား လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့သည်။ 'အမှတ် (၁) လယ်သမားအလုပ်သမားတပ်ရင်း' ဟု အမည်တွင်ခဲ့သည်။

သေဘေးမှ သိသီကလေးလွတ်လာသူ

လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းရေးအတွက် 'အန်ယန်'

သတ္တုတွင်းလုပ်သားများထံ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် စည်းရုံးရေးဆင်းခဲ့၏။ တစ်နေ့တွင် ကူမင်တန်ကိုထောက်ခံသည့် အလုပ်သမားအုပ်စု၏ ဖမ်းဆီးမှုကို ခံခဲ့ရသည်။

ထိုအချိန်က ကူမင်တန်များသည် ကွန်မြူနစ်နိမ့်နင်းရေးကို ဖိဖိစီးစီး ကိုင်တွယ်နေချိန်။

ရာပေါင်းများစွာသော ဖမ်းမိသည့်ကွန်မြူနစ်များကို သတ်ဖြတ်နေဆဲလည်းဖြစ်သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းကိုလည်း ဆိုင်ရာက သတ်မိန့်ချခဲ့သည်။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် လွတ်မြောက်ရေးအတွက် လမ်းစကို ရှာခဲ့၏။ သူ့မိတ်ဆွေထံမှ ချေးယူရရှိငွေကို ရဲဘော်မော်စီတုန်းက ကူမင်တန်အစောင့်တပ်သားများအား လာဘ်ထိုးကြည့်သည်။ စစ်သားတွေက လွတ်ပစ်ရန် သဘောတူညီသော်လည်း အကြီးအကဲက သဘောမတူခဲ့ချေ။

ထို့ကြောင့် နောက်ဆုံးအဆင့်ဖြစ်သည့် ထွက်ပြေးရန် လမ်းကို ရဲဘော်မော်စီတုန်း ရွေးချယ်ခဲ့၏။

တစ်နေ့တွင် အစောင့်ကင်းသားအလစ်၌ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထွက်ပြေးခဲ့သည်။ မြက်ပင်ရှည်ကြီးများတွင် နေလုံးကွယ်ပျောက်သည်အထိ တစ်နေ့ကုန် ပုန်းအောင်းနေခဲ့ရ၏။ ကူမင်တန်တပ်သားများက သူ့နောက်သို့ ခြေရာခံပြီးလိုက်ခဲ့သည်။ လယ်သမားများကိုလည်း သေနတ်ဖြင့်ခြိမ်းချောက်၍ ဝိုင်းရှာခိုင်းသည်။

ကူမင်တန်စစ်သားများသည် ရဲဘော်မော်စီတုန်း ပုန်းခိုနေခဲ့သော နေရာအနီးတဝိုက်သို့ အကြိမ်ကြိမ်ဖြတ်သန်းသွားကြ၏။

လွတ်မြောက်ရေးလမ်းစသည် မရှိနိုင်တော့ဟုပင် ရဲဘော်မော်စီတုန်း ယူဆခဲ့၏။

နောက်ဆုံးတွင်မူ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် တိမ်းရှောင်လွတ်မြောက်ခဲ့၏။ တောင်များကိုဖြတ်ကျော်ပြီး ညလုံးပေါက်ခရီးဆက်ခဲ့သည်။ နောက်ဆုံးတွင် လယ်သမားတစ်ဦးက အနီးဆုံးသောမြို့သို့ သွားရန်လမ်းကို ညွှန်ပြသဖြင့် ရန်သူ့နယ်မြေမှ လုံးဝလွတ်မြောက်လာခဲ့၏။

ပထမဆုံး ဆိုဗီယက်နယ်မြေကို ထူထောင်ခဲ့သူ

ထိုအချိန်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် တပ်ရင်းတစ်ရင်းကို ထူထောင်နိုင်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းဦးဆောင်သော ထိုတပ်ရင်းသည် ဟူနန်ကိုဖြတ်၍ တောင်ပိုင်းသို့ ချီတက်ခဲ့သည်။

၁၉၂၇ ခုနှစ်၊ ဆောင်းရာသီမှ ၁၉၂၈ ခုနှစ် မိုးရာသီအထိ ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏တပ်သည် ချင်းကန်ရှန်တွင် တပ်စွဲနေခဲ့၏။ ၁၉၂၇ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာတွင် ဟူနန်နယ်စပ်တွင် ပထမဆုံး ဆိုဗီယက်နယ်မြေ (ကျေးလက်အခြေခံခန်း)ကို ထူထောင်ဖြစ်ခဲ့၏။ ပထမဆုံးသော ဆိုဗီယက်အစိုးရအဖွဲ့ကိုလည်း ရွေးကောက်တင်မြောက်ခဲ့ကြသည်။

၁၉၂၇ ခုနှစ်၊ ဆောင်းရာသီတွင် ဝန်ရှိုးနှင့် ယွမ်ဝင်ရှက်တို့ ဦးစီးသော လက်နက်ကိုင် ဆူပူရေးသမားများသည် ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏တပ်နှင့် လာရောက်ပူးပေါင်းကြလေသောကြောင့် တပ်ရင်းသုံးရင်းအထိ အင်အားပြည့်တင်းခဲ့၏။

၁၉၂၈ ခု၊ မေလတွင် ချင်ကန်ရှန်သို့ 'ချူတေး' ဦးဆောင် သည့်တပ်က ရောက်ရှိလာခဲ့၏။ ဟူနန်၊ ကိန်းဆီး၊ ကွမ်တုန် နယ်စပ် တလျှောက်တွင် ဆိုဗီယက်နယ်မြေခြောက်ခုကို ထပ်မံထူထောင် နိုင်ခဲ့၏။

တပ်နီတော်နှင့် နိုင်ငံရေးမှူး 'မော်'

ချင်ကန်ရှန်၌ရှိသော လက်နက်ကိုင်များ ပြန်လည်စည်းရုံး ပြီး တပ်နီတော်တပ်ရင်း(၄)ကို ဖွဲ့စည်းပြီးသောအခါ ရဲဘော်ချူတေး သည် စစ်ဦးစီးချုပ်ဖြစ်လာသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းက တပ်နီတော်၏ နိုင်ငံရေးမှူးတာဝန် ကို ယူခဲ့၏။ ဟိုချိန်းတပ်ရင်းတွင် ပုန်ကန်မှုများဖြစ်ပွားပြီးနောက် ချင်ကန်ရှန်သို့ လက်နက်ကိုင်တပ်သား အများအပြား ရောက်ရှိလာ သဖြင့် တပ်နီတော်တပ်ရင်း(၅)ကို ဖွဲ့စည်းဖြစ်ပြန်သည်။

၁၉၃၀ ခုနှစ်တွင် တရုတ်ပြည်အဝှမ်း၌ တပ်နီတော်ကြီး သည် လူ့အင်အား ၆၀,၀၀၀ ခန့်ထိ တိုးတက်ခဲ့၏။ ၁၉၃၀ ခုနှစ်နှင့် နှောင်းပိုင်းတွင် တော်လှန်သော အခြေခံစခန်းများဖြစ်သည့် ဆိုဗီယက်နယ်မြေများကို နေရာများစွာတွင် တိုးချဲ့ခဲ့သည်။

တပ်နီတော်၏ လျင်မြန်စွာကြီးထွားလာမှုကြောင့် ချန်ကေရှိုတ်သည် များစွာတုန်လှုပ်ခဲ့သည်။

၁၉၃၀ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းအထိ ချန်ကေရှိုတ်သည် အလယ်ပိုင်းနယ်မြေရှိ တပ်နီတော်ကြီးကို ဝိုင်းရံသောတိုက်ပွဲ၌ စစ်သည်အင်အား (တစ်သိန်း)ခန့်ရှိသော ဒီရီဇ်တပ် ၇ တပ်ကို စေလွှတ်ခဲ့သည်။ တပ်နီတော်က ဒီရီဇ်တပ်မကြီးတစ်တပ်နှင့်

တစ်ဝက်ခန့်ကို ချေမှုန်းပစ်လိုက်ပြီး ရန်သူ၏ စစ်မြေပြင်သေနာ ပတိကို ဖမ်းဆီးရမိခဲ့၏။

၁၉၃၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ချန်ကေရှိုတ်သည် လူ့ အင်အား (နှစ်သိန်း)ခန့်ဖြင့် အလယ်ပိုင်းနယ်မြေရှိ တပ်နီတော်အား ဒုတိယအကြိမ် ထိုးစစ်ဆင်ခဲ့ပြန်သည်။ တပ်နီတော်က ချေမှုန်းနိုင် ခဲ့ပြန်၏။ ရန်သူအင်အား (သုံးသောင်း)ကျော်နှင့် လက်နက်ငယ် (နှစ်သောင်း)ကျော်ကို ဖမ်းဆီးရမိခဲ့သည်။

ထိုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် ချန်ကေရှိုတ်သည် သူ့ကိုယ်တိုင် ကွပ်ကဲအုပ်ချုပ်၍ ဗြိတိသျှ၊ ဂျပန်နှင့်၊ ဂျာမန်စစ်ရေးရာအတိုင်ပင်ခံ များ လိုက်ပါ၍ အလယ်ပိုင်းနယ်မြေရှိ တပ်နီတော်၏ အခြေခံစခန်း များကို စစ်ကြောင်းသုံးကြောင်းဖြင့် ထိုးဖောက်၍ တတိယအကြိမ် မြောက် ထိုးစစ်ကို ဆင်ပြန်သည်။

သည်တစ်ကြိမ်တွင်လည်း ချန်ကေရှိုတ်သည် အရေးနိမ့် ရပြန်သည်။ တပ်သားသုံးသောင်းကျော်သာရှိသော တပ်နီတော် သည် ငါးရက်အတွင်း စစ်ကြောင်းငါးကြောင်းဖြန့်ပြီး ခုခံတိုက်ခိုက် နိုင်ခဲ့၏။ စက်တင်ဘာလတွင် အရေးနိမ့်သောကြောင့် ချန်ကေရှိုတ် သည် သူ့တပ်များကို ဆုတ်ခွာသွားစေခဲ့၏။

ထိုစစ်ပွဲအပြီးတွင် ၁၉၃၁ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် ပထမ အကြိမ်မြောက် ဆိုဗီယက်ကွန်ဂရက်ခေါ်ပြီး ဗဟိုဆိုဗီယက်အစိုးရ ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုဗဟိုဆိုဗီယက်အစိုးရ အဖွဲ့တွင် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်း ခံခဲ့ရ၏။

ထိုလတွင်ပင် အင်အားနှစ်သောင်းခန့်ရှိသော ကူမင်တန် အမှတ်(၂၆) တပ်ရင်းသည် ပုန်ကန်ခြားနားပြီး တပ်နီတော်နှင့်

လာ ရောက်ဆက်သွယ်ခဲ့၏။

၁၉၃၃ ခု၊ ဧပြီလတွင် ချန်ကေရှိုတ်သည် စတုတ္ထအကြိမ် မြောက်ထိုးစစ်ကို လူ့အင်အားအလုံးအရင်းနှင့် ဆင်နွဲ့ခဲ့ပြန်သည်။

လူ့အင်အား ၅၀၀,၀၀၀ ခန့်ရှိသော ဒီပီအိတ်မကြီးများကို အသုံးပြု၍ တပ်နီတော်အား ဝိုင်းရံတိုက်ပွဲဆင်ခဲ့သည်။ ရဲဘော် မော်စီတုန်း၏ သေနင်္ဂီဗျူဟာလမ်းညွှန်အရ တပ်နီတော်ကြီးက ပြန်လှန် ဝိုင်းရံသောတိုက်ပွဲဖြင့် အောင်ပွဲများ ရရှိခဲ့ပြန်သည်။

၁၉၃၃ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလတွင် ချန်ကေရှိုတ်သည် လူ့ အင်အား ၉၀၀,၀၀၀ ခန့်ကို အသုံးပြု၍ တပ်နီတော်အား ၅ ကြိမ်မြောက် ဝိုင်းရံသော ထိုးစစ်ကို ဆင်ခဲ့သည်။ သည်တိုက်ပွဲတွင် တပ်နီတော်သည် ရန်သူ၏ဝိုင်းရံခြင်းကို မချေမှုန်းနိုင်ခဲ့ချေ။

တပ်နီတော်သည် ခုခံကာကွယ်ရေး တစ်ခုတည်းပေါ်တွင် သာ အမှီပြုသော လုံးဝမှားယွင်းသည့် စစ်ရေးရာလမ်းစဉ်နှင့် ပါတီ ၏ ဗဟိုအုပ်ချုပ်မှုအဖွဲ့က ကျင့်သုံးသော မှားယွင်းသည့် ဝါဒသဘော ထားများကြောင့်ဖြစ်သည်။

ခရီးရှည်ချီတက်ပွဲနှင့် တပ်နီတော်

တပ်နီတော်သည် ၁၉၃၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် အခြေခံစခန်းများမှ ဆုတ်ခွာ၍ ခရီးရှည်ချီတက်ပွဲကို စတင်ခဲ့သည်။

အခြေအနေက တပ်နီတော်အား အနောက်မြောက်ဆီသို့ ရွှေ့ဖို့ တိုက်တွန်းလှုံ့ဆော်ခဲ့၏။

ငါးကြိမ်မြောက်ထိုးစစ်တွင် ရန်သူက အင်အား ၉၀၀,၀၀၀

အထိ အသုံးပြုခဲ့သော်လည်း တပ်နီတော်တွင် အရံတပ်သားများပါ စုစည်းပါမှ အင်အား ၂၀၀,၀၀၀ နီးပါးခန့်သာရှိသည်။

ထိုစစ်သည်တော် ၂၀၀,၀၀၀ အတွက် ရိုင်ဖယ်သေနတ် ၁၀၀,၀၀၀ ခန့်သာရှိ၏။ အမြောက်ဟူ၍ လုံးဝမရှိ။ လက်ပစ်ဗုံးနှင့် ကျည်ဆန်များကို ခြိုးခြံချွေတာနေရသည်။ ကန့်သတ်တိုင်းတာပြီး သုံးစွဲ နေရ၏။

ချန်ကေရှိုတ်၏တပ်တွင်မူ လေယာဉ်အစင်း ၄၀၀ ခန့်နှင့် သံချပ်ကာတပ်ရင်းများလည်း ရှိနေသည်။ ထို့ကြောင့် စစ်ချီရာတွင် လေကြောင်းမှ စောင့်ရှောက်မှု၊ အမြောက်များဖြင့် ပစ်ခတ်ကာ ကွယ်ပေးမှု၊ သံချပ်ကာတပ်များ၏ အကာအကွယ်ပေးမှုတို့ဖြင့် စစ်ချီနိုင်သော်လည်း တပ်နီတော်တွင် ထိုအခွင့်အလမ်းမျိုး မရှိခဲ့ ချေ။

ငါးကြိမ်မြောက်ထိုးစစ်တွင် ချန်ကေရှိုတ်၏ စစ်ရေးရည် မှန်းချက်သည် တပ်နီတော်အား အပြီးသတ်ချေမှုန်းရေးပင်ဖြစ် သည်။

တပ်နီတော်သည် မိမိတပ်များ၏ ဝိုင်းရံပိတ်ဆို့မှုတွင် ချောင်ပိတ်မိနေပြီဖြစ်မှန်း ချန်ကေရှိုတ် နားလည်သည်။ သူ၏ စစ်ရေးရည်မှန်းချက်သည်လည်း ပြည့်ဝရန် မဝေးတော့မှန်း သူသိ ၏။

သို့သော် တပ်နီတော်သည် ကိန်းဆီးဒေသမှ ဆုတ်ခွာရေး ကို အထူးလျှို့ဝှက်စွာဖြင့် လျှင်မြန်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။ ရန်သူသည် တပ်နီတော် ခရီးရှည်ချီတက်ပြီး ဆုတ်ခွာမှန်းကို အချိန်နှောင်းမှ သိခဲ့၏။

တပ်နီတော်သည် မူလရည်မှန်းရာဖြစ်သော ရှင်စီမြောက် ပိုင်းသို့ ၁၉၃၅ ခု၊ အောက်တိုဘာလ ၂၀ ရက်နေ့တွင် ဆိုက်ရောက် သည်။

ခရီးရှည်ချီတက်ပွဲတလျှောက် တပ်နီတော်သည် ရှောင် တခင် တိုက်ပွဲလေးများစွာကို ဆင်နွဲ့ခဲ့ရသည်။ တိုက်ပွဲငယ်များ သာမက ၂၄ နာရီကြာ တိုက်ပွဲမျိုးကို ၁၅ ရက်ခန့် ဆင်နွဲ့ခဲ့၏။ ချီတက်ရက်ပေါင်း ၃၆၈ ရက်ဖြစ်ပြီး တိုက်ပွဲငယ်များကြောင့် နားခဲ့ရသည့်ရက်များအပါအဝင် နားရက် ၁၀၀ ရှိသည်။

ခရီးရှည်ချီတက်ပွဲအတွင်း တောင် ၁၈ တောင်၊ မြစ် ၂၄ မြစ်၊ ပြည်နယ် ၁၂ ပြည်နယ်ကို ဖြတ်သန်းပြီး ၆၂ မြို့ကို သိမ်း ပိုက်ခဲ့၏။

တပ်နီတော်သည် ချေမှုန်းရန်လိုက်လာသော ရန်သူတပ် ရင်း ၁၀ တပ်ကို နှိမ်နင်းအောင်မြင်ခဲ့၏။ ခရီးရှည် ၂၅,၀၀၀ လီ (မိုင် ၈၀၀၀) ရှိ၏။

အခန်း (၁၄)

ဂျပန်ကျူးကျော်ရေးကို ခုခံတွန်းလှန်သောစစ်ပွဲ

၁၉၃၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၉ ရက်နေ့တွင် ပီကင်းကျောင်း သားများတို့၏ ‘ဂျပန်နယ်ချဲ့ကို တွန်းလှန်ကြ၊ ပြည်တွင်းစစ်ကို ရပ်စဲကြ၊ တရုတ်ပြည်ကို ကယ်တင်ကြ’ ဟူသော ကြွေးကြော်သံ များကို တညီတညွတ်တည်းကြွေးကြော်၍ ဆန္ဒပြပွဲကြီးသည် တရုတ် ပြည်တစ်ပြည်လုံးသို့ ပျံ့နှံ့သွားခဲ့၏။

၁၉၃၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် ပါတီရှေ့တန်း ခေါင်းဆောင်များ၏ ညီလာခံတွင် ‘ဂျပန်နယ်ချဲ့စနစ်အား တိုက်ခိုက်ရေးသဘောထား’ အမည်ရှိ အစီရင်ခံစာကို ရဲဘော် မော်စီတုန်းက တင်သွင်းခဲ့၏။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ အစီရင်ခံစာတွင် ဂျပန်နယ်ချဲ့ ဆန့်ကျင်ရေးနှင့် အမျိုးသားညီညွတ်ရေးတပ်ပေါင်းစု တည်ထောင်ရေးပြဿနာကို စနစ်တကျ ရှင်းလင်းပြဆိုထား၏။

အမျိုးသားကယ်တင်ရေးပြဿနာအတွက် အရေးကြီးနေသည့်အချိန်တွင် ချန်ကေရှိုတ်သည် တပ်နီတော်အား သဲကြီးမဲကြီး တိုက်ခိုက်နေဆဲဖြစ်သည်။

၁၉၃၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၂ ရက်နေ့တွင်မူ ဂျပန်အား ခုခံတွန်းလှန်ရာ၌ တရုတ်ပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် မိတ်ဖက်ပြုရမည်ဟု တောင်းဆိုသော ‘စစ်ဗိုလ်ချုပ်စုလယမ်း’ နှင့် ‘ယန်ဟူချင်’ တို့သည် စီယင်တွင် ချန်ကေရှိုတ်အား ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်လိုက်ကြ၍ ကွန်မြူနစ်ဆန့်ကျင်ရေးနှင့် တစ်မျိုးသားလုံးပျက်စီးရေးကို ဦးတည်နေသော ပြည်တွင်းစစ်ကို အဆုံးသတ်ခဲ့စေ၏။

ချန်ကေရှိုတ် အချုပ်မှလွတ်လာပြီးနောက် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးရခဲ့၏။ ချန်ကေရှိုတ်အနေနှင့် ပြည်သူလူထုတစ်ရပ်လုံး၏ တောင်းဆိုချက်ကို မလွန်ဆန်နိုင်ချေ။ ဂျပန်နယ်ချဲ့၏ ကျူးကျော်ဝင်ရောက်မှု သည် သူ၏အုပ်စိုးမှုနှင့် သူ့အကျိုးစီးပွားကို တိုက်ရိုက်ခြိမ်းခြောက်ခဲ့၏။

ထို့ကြောင့် ချန်ကေရှိုတ်သည် မလွဲမရှောင်သာသော အခြေအနေအရ ဂျပန်နယ်ချဲ့အား ခုခံတွန်းလှန်ရေးစစ်ပွဲတွင် ပါဝင်ခဲ့လေသည်။

၁၉၃၇ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၇)ရက်နေ့တွင် တရုတ်ပြည်အား ထိုးစစ်ဆင်ရန် မာကိုပိုလိုထံတွင်ရှိသော တရုတ်စစ်တပ်များကို တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။

ချန်ကေရှိုတ်တပ်မတော်ပါဝင်သော တရုတ်တပ်များသည် ဂျပန်ကျူးကျော်စစ်ကို ခုခံကြသဖြင့် အမျိုးသားခုခံတွန်းလှန်ရေးစစ်ပွဲကြီး ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။

ဩဂုတ်လ (၁၃)ရက်နေ့တွင် ဂျပန်တပ်မတော်သည် ရှန်ဟဲမြို့ကို တိုက်ခိုက်ပြန်သည်။ ရှန်ဟဲမြို့စောင့်တပ်များက ခုခံတွန်းလှန်ပစ်ခဲ့၏။ ကူမင်တန်အစိုးရနှင့် နားလည်မှုယူပြီးနောက် တပ်နီတော်သည် တရုတ်ပြည်တောင်ပိုင်း၏ ပြည်နယ်များတွင် ထားရစ်ခဲ့သော ပြောက်ကျားအင်အားစုများအား အမှတ်(၈)နှင့် အမှတ်(၄)တပ်မတော်သစ်အဖြစ်သို့ ပြောင်းလည်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး ခုခံတွန်းလှန်ရေးစစ်ပွဲကို ဆင်နွှဲရန် တရုတ်ပြည်မြောက်ပိုင်းနှင့် အရှေ့ပိုင်းစစ်မျက်နှာများသို့ ထွက်ခွာသွားကြ၏။

ဂျပန်နယ်ချဲ့တွန်းလှန်ရေး စစ်ပွဲအတွင်း၌ တပ်နီတော်၏ အင်အားသည် အရှိန်အဟုန်ပြင်းစွာ ကြီးထွားခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် ချန်ကေရှိုတ်သည် အမေရိကန်၏ လျှို့ဝှက်အကူအညီဖြင့် တပ်နီတော်ကြီးထွားစေရေးကို ဟန့်တားသော လုပ်ရပ်များကို လုပ်လာရုံမက တန်ပြန်တော်လှန်ရေး လမ်းကြောင်းကို ပြန်၍ နင်းလာခဲ့၏။

၁၉၄၄ ခုနှစ်၊ နောက်ပိုင်းတွင် ပြည်သူ့လွတ်မြောက်ရေး တပ်မတော်သည် ပြန်လှန်ထိုးစစ်သို့ ကူးပြောင်းခဲ့သည်။

၁၉၃၇ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလမှ ၁၉၄၅ ခုနှစ် မတ်လအထိ ရန်သူနှင့် တိုက်ပွဲပေါင်း ၁၁၅၀၀၀ ကျော်ကျော်ကို ရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ခဲ့၏။ ရန်သူဘက်မှ ၉၆၀၀၀၀ကို သေကြေဒဏ်ရာ ရစေခဲ့၏။ ဂျပန်နှင့် ချန်ကေရှိုတ်စစ်သား ၁၀၀၀၀၀ ကို လက်နက်ချ

စေနိုင်ခဲ့သည်။

ဩဂုတ်လ (၈)ရက်နေ့တွင် ဆိုဗီယက်ယူနီယံက ဂျပန်အား စစ်ကြေငြာခဲ့ရာ တရုတ်ပြည်၏ ခုခံတွန်းလှန်ရေးစစ်ပွဲသည် နောက်ဆုံးအဆင့်သို့ ရောက်ရှိသည်။

ဂျပန်တပ်များသည် သိမ်းပိုက်ထားခဲ့သော မြို့များကို တစ်မြို့ ပြီးတစ်မြို့ စွန့်လွှတ်ဆုတ်ခွာခဲ့ရပြီးနောက် ဩဂုတ်လ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ဂျပန်က လုံးဝ လက်နက်ချကြောင်း ကြေငြာလေသည်။

အခန်း (၁၅)

တတိယအကြိမ်မြောက်တော်လှန်သော ပြည်တွင်းစစ်နှင့် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ ထူထောင်ခြင်း

ဂျပန် လက်နက်ချပြီးနောက် ချန်ကေရိုတ်သည် အမေရိကန်အကူအညီဖြင့် ကွန်မြူနစ်ဆန့်ကျင်ရေးနှင့် တတိယအကြိမ်မြောက်ပြည်တွင်းစစ်ကို ဆင်နွှဲရေးအတွက် အကြံပြုခဲ့သည်။ ပြည်သူ့လွတ်မြောက်သောနယ်မြေများကို အားသွန်၍ ထိုးစစ်ဆင်ရန် ကြံခဲ့သည်။

ပြည်သူ့လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော်ထက် ကူမင်တန်တပ်သည် လက်နက်ကိုင်အင်အားစု များသည်ကတစ်ကြောင်း၊ ကူမင်တန်တို့ သိမ်းပိုက်ထားသော နယ်မြေများ၏ဦးရေနှင့် သဘာဝ

ပစ္စည်းများသည် လွတ်မြောက်သောနယ်မြေများထက် သာလွန်များပြားသည်က တစ်ကြောင်း၊ ကူမင်တန်အစိုးရအား အမေရိကန်အစိုးရက ပေးအပ်သော နိုင်ငံရေးရာ၊ စီးပွားရေးရာ၊ စစ်ရေးရာ အကူအညီများကြောင့် ၎င်းချန်ကေရှိတ်သည် တတိယအကြိမ်မြောက် ပြည်တွင်းစစ်ကို အနိုင်တိုက်ခိုက်နိုင်မည်ဟု ရည်မျှော်ထားခဲ့၏။

စစ်ပွဲနှစ်များစွာကို ဖြတ်သန်းခဲ့ရသည့် တရုတ်ပြည်တဝှမ်းလုံးရှိ ပြည်သူလူထုသည် ငြိမ်းချမ်းရေးကို တညီတညွတ်တည်း လိုလားနေကြ၏။

ခုခံတွန်းလှန်ရေးစစ်ပွဲကြီးအပြီး၊ ၁၉၄၅ ခု ဩဂုတ်လ ၅ ရက်နေ့တွင် တရုတ်ပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီက လက်ရှိအခြေအနေနှင့်ပတ်သက်သော ကြေညာချက်ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့၏။ ထိုကြေငြာချက်တွင် ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ဒီမိုကရေစီရေးနှင့် ညီညွတ်ရေးအတွက် လိုလားချက်များကို ဖော်ထုတ်ပြဆိုခဲ့သည်။

ထိုလားချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ဩဂုတ်လ ၂၈ ရက်နေ့တွင် ချုံကင်းမြို့သို့ သွားရောက်ခဲ့သည်။ ကူမင်တန်၏ ချန်ကေရှိတ်နှင့် တစ်လကျော်မျှ ဆွေးနွေး ခဲ့သည်။

ချန်ကေရှိတ်က စစ်ပွဲတွင် လက်ဦးရရန်နှင့် သူ၏ စီမံချက်များကို ဖုံးကွယ်ထားရန် ဆွေးနွေးပွဲတွင် လိုက်လျော သဘောတူညီမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့၏။ အောက်တိုဘာ ၁၀ ရက်နေ့ ၌ ဆွေးနွေးပွဲကြီးမှ ထွက်ပေါ်ချက်များကို ကွန်မြူနစ်ပါတီက ပြည်သူသို့ တရားဝင် ကြေငြာခဲ့သည်။ ထိုအခါတွင် ချန်ကေရှိတ်သည် အလျင်က ကြံစည်

ထားခဲ့သည့်အတိုင်း လွတ်မြောက်သော နယ်မြေများသို့ တမုဟုတ်ချင်း ထိုးစစ်စတင်ပေတော့သည်။

သို့သော် အသင့်ရှိပြီးသော တပ်နီတော်သည် ကူမင်တန်၏ထိုးစစ်ကို ချေမှုန်းနိုင်ခဲ့သည်။

ဂျပန်ခုခံတွန်းလှန်စစ်အတွင်း ဂျပန်ကိုရှောင်၍ တရုတ်ပြည် အနောက်တောင်နှင့် အနောက်မြောက်ပိုင်းတွင် ကူမင်တန်တပ်များသည် တပ်စွဲနေသည်။ ထိုအခြေအနေအတွက် ချန်ကေရှိတ်သည် ပြည်တွင်းစစ်အတွက် အခြေအနေမကောင်းခဲ့ချေ။ တပ်နီတော်သိမ်းပိုက်ထားသော မြို့တော်များနှင့် ဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းများကို လျှင်မြန်စွာ ပြန်လည်ရယူရန် လိုအပ်နေ၏။ ပြည်တွင်းစစ်၏ မျက်နှာအသီးသီးသို့ သန်းပေါင်းများစွာသော တပ်များကိုလည်း ပို့ရန် လိုအပ်ပေသည်။ ချန်ကေရှိတ်၏ ခြေလှမ်းများအား ကူညီရန်အတွက် အမေရိကန်က အဆင်သင့်ရှိနေခဲ့သည်။

ချန်ကေရှိတ်သည် သူ၏ သန်းပေါင်းများစွာသော စစ်သားများကို လွတ်မြောက်သောနယ်မြေများသို့ ပို့ဆောင်ရေးတွင် အမေရိကန်လေယာဉ်ပျံနှင့် စစ်သင်္ဘောများကို အသုံးပြုခဲ့၏။ ဤလုပ်ဆောင်ချက်များကို အချိန်ယူလုပ်ဆောင်ရန်အတွက် ချန်ကေရှိတ်သည် ၁၉၄၆ ခု ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် စစ်ရပ်စဲရေးအမိန့်ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့ပြီး နိုင်ငံရေးအတိုင်ပင်ခံ ညီလာခံကြီးကို ဗန်းပြခေါ်ယူခဲ့၏။

စစ်ရပ်စဲရေးကြေငြာပြီးမကြာမီအတွင်းပင် တရုတ်ပြည်မြောက်ပိုင်းသို့ ချီတက်သွားသော ပြည်သူ့လွတ်မြောက်ရေး တပ်မတော်အား တိုက်ခိုက်ရန် ချန်ကေရှိတ်သည် သူ့တပ်များကို

အမိန့်ပေးခဲ့သည်။ ၁၉၄၆ ခုမှစ၍ စစ်ရပ်စဲရေးအမိန့်နှင့် နိုင်ငံရေးရာအတိုင်ပင်ခံ ညီလာခံကြီး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို လုံးဝမီလာဆန့်ကျင်၍ လွတ်မြောက်သောနယ်မြေများကို အင်အားအလုံးအရင်းနှင့် ထိုးစစ်ဆင်ခဲ့သည်။ တစ်မြို့ပြီးတစ်မြို့ သိမ်းယူခဲ့သည်။

ချန်ကေရှိုတ်၏ စစ်ရေးထိုးနှက်ချက်ကို အောင်ပွဲခံရန်အတွက် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် မှန်ကန်သော စစ်ရေးဝါဒသဘောထားကို ချမှတ်ခဲ့သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ သေနင်္ဂဗျူဟာ လမ်းညွှန်ချက်အရ တပ်နီတော်သည် ပျမ်းမျှအားဖြင့် တစ်လလျှင် ကူမင်တန်တပ်မဟာ (၈)ခုခန့်ကို ချေမှုန်းနိုင်သည်။ ကူမင်တန်တပ်များမှ သိမ်းယူရရှိခဲ့သော လက်နက်များဖြင့် တပ်နီတော်ကို အားဖြည့်သည်။ ရန်သူ့စစ်သုံးပန်းများအား ပြန်လည်ပညာပေးပြီး အားဖြည့်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် စစ်ပွဲတလျှောက်တွင် တပ်နီတော်၏အင်အားသည် ကြီးမားသည်ထက် ကြီးမားလာပြီး ကူမင်တန်တပ်မတော်သည် တစတစ အင်အားယုတ်လျော့သွား၏။

၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် အောင်ပွဲအသစ်အတွက် ပြင်ဆင်ရန် ကွန်မြူနစ်ပါတီ ဗဟိုကော်မတီသည် ရှင်စီမြောက်ပိုင်း၌ ညီလာခံကြီးတစ်ရပ်ကို ဆင့်ခေါ်ခဲ့သည်။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းက လက်ရှိအခြေအနေနှင့် ငါတို့လုပ်ငန်းများဟူသော အစီရင်ခံစာကို တင်သွင်းခဲ့သည်။ ဤအစီရင်ခံစာ၌ တော်လှန်သော ထိုးစစ်အဆင့်သို့ ဝင်ရောက်သောကာလ၌ ပါတီအနေနှင့်ရင်ဆိုင်ရမည့် စစ်ရေးရာ၊ စီးပွားရေးရာ၊ လယ်ယာမြေပြဿနာနှင့် ညီညွတ်ရေးတပ်ပေါင်းစု ပြဿနာများကို စိစစ်တင်ပြထားသည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် ပြည်သူ့လွတ်မြောက်ရေး တပ်မတော်သည် ကူမင်တန်များ သိမ်းပိုက်ထားသော ကာကွယ်ရေးအချက်အချာနေရာများဖြစ်သည့် မြို့တော်ကြီးများကို သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့၏။ ၁၉၄၈ ခု၊ စက်တင်ဘာလ ၁၂ ရက်နေ့မှ နိုဝင်ဘာလ ၂ ရက်နေ့အထိ ဆင်နွဲ့သော ပြန်လှန်ထိုးစစ်အပြီးတွင် တရုတ်ပြည်အရှေ့ပိုင်း တစ်ခုလုံးသည် လွတ်မြောက်ခဲ့၏။

၁၉၄၈ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာ ၇ ရက်နေ့မှ ၁၉၄၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့အထိ တောင်ပိုင်းစစ်မျက်နှာ ရှူချောင်ဒေသ အနီး၌ ဆင်နွဲ့ခဲ့သော ပြန်လှန်ထိုးစစ်အရ ကူမင်တန်တပ်သား ၅၅၅၀၀၀ ကို မလှုပ်နိုင်မရှားနိုင် ဖြစ်စေခဲ့သည်။ နောက်ဆုံးတွင် နန်ကင်းမြို့အား လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော်က တိုက်ခိုက်ရန် လမ်းပွင့်သွားခဲ့သည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် မြောက်ပိုင်းစစ်မျက်နှာရှိ လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော်သည် တိယန်းစင်နှင့် ပီကင်းမြို့ကို

လွတ်မြောက်စေရန် ထိုးစစ်ဆင်ခဲ့၏။ ၁၉၄၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၁ ရက်နေ့တွင် ကူမင်တန်တပ်များ၏ လက်တွင်းသို့ ကျရောက်သွားခဲ့သော မြောက်ပိုင်းလွတ်မြောက်နေသော နယ်မြေများ၏ အရေးကြီးသည့် မြို့တော်တစ်ခုဖြစ်သော ကာ(လ်)ဂန်မြို့နှင့် ကူယင်ဆင်မြို့များကို ပြန်လည်သိမ်းပိုက်ခဲ့ပြီး ပီကင်းမြို့ကို အေးအေးသက်သာ လွတ်မြောက်စေနိုင်ခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် ယန်စီမြစ်အလယ်နှင့် အောက်ပိုင်း၏ မြောက်ဖက်ဒေသအားလုံး လွတ်မြောက်ခဲ့သည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ် ဧပြီလ (၂၁)ရက်နေ့တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းနှင့် ချူတေးသည် ကျန်နေသေးသော မလွတ်မြောက်သေးသည့် ဒေသများကို လွတ်မြောက်စေရန် တရုတ်ပြည်သူ့လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော်ကြီးအား တောင်ပိုင်းနှင့် အနောက်မြောက်ပိုင်းသို့ စစ်ချီရန် အမိန့်ပေးခဲ့သည်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ် ဧပြီလ (၂၃)ရက်နေ့တွင် နန်ကင်းမြို့ကို လွတ်မြောက်စေခဲ့သည်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ်အတွင်း ရှေ့တန်းမြို့တော်ကြီးများကို တစ်ချိုးတစ်ချ လွတ်မြောက်စေနိုင်ခဲ့၏။ ၁၉၅၁ ခုနှစ် မေလတွင်မူ တိုင်ဝမ်ကျွန်းမှတစ်ပါး တရုတ်တစ်ပြည်လုံး လွတ်မြောက်ခဲ့၏။

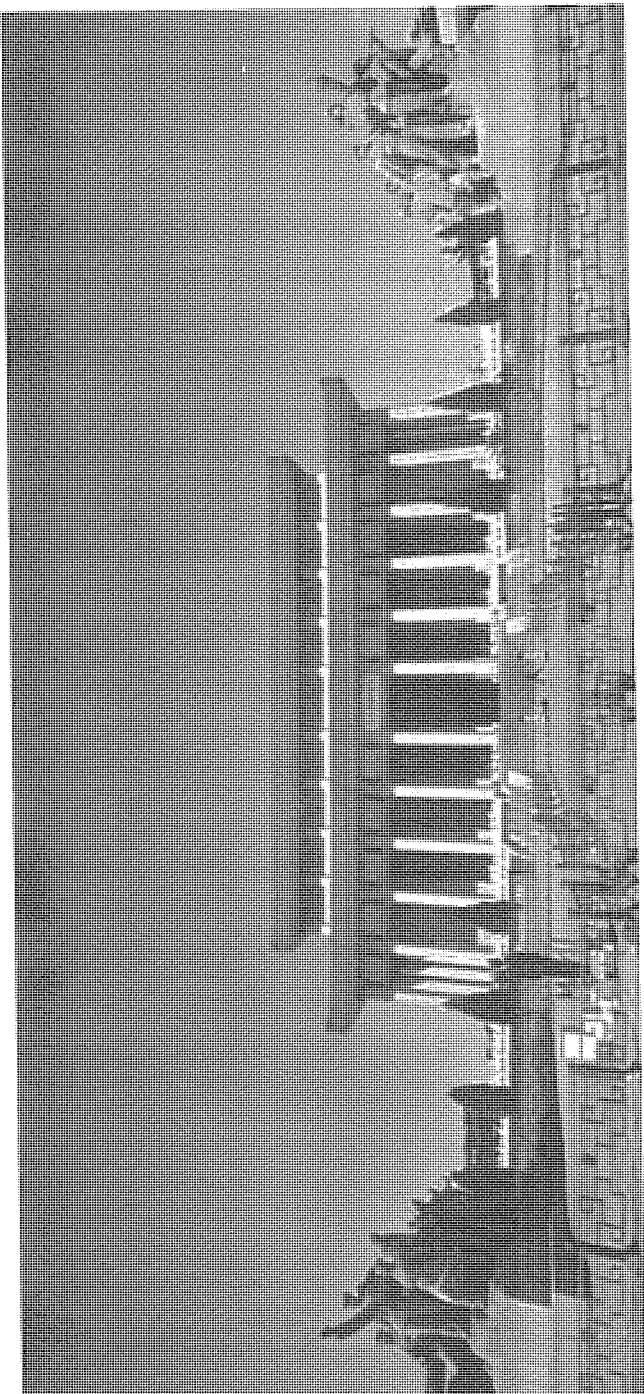
၁၉၄၉ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ(၁)ရက်နေ့တွင် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ ဗဟိုပြည်သူ့အစိုးရကို တည်ထောင်ခဲ့၏။ ဗဟိုပြည်သူ့အစိုးရကို နိုင်ငံရေးရာအတိုင်ပင်ခံညီလာခံကြီးက ရွေးကောက်တင်မြောက်ခြင်း ပြုခဲ့သည်။

နိုင်ငံရေးရာအတိုင်ပင်ခံ ညီလာခံကြီးသို့ အထူးဖိတ်ကြားခြင်းခံရသော ကိုယ်စားလှယ်ပေါင်း (၆၆၂)ယောက် တက်ရောက်

သည်။ ညီလာခံကြီးက ဗဟိုပြည်သူ့အစိုးရ၏ သဘာပတိအဖြစ် ရဲဘော်မော်စီတုန်းအား ရွေးကောက်တင်မြောက်ခဲ့သည်။ တရုတ်ပြည်သူ့ သမ္မတနိုင်ငံမြို့တော်အဖြစ် ပီကင်းမြို့ကို ရွေးချယ်ခဲ့သည်။ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ ထူထောင်ခဲ့ပြီးနောက် တရုတ်ပြည်၏ အနာဂတ်ရုပ်ပုံလွှာဟုဆိုရမည့် ရဲဘော်မော်စီတုန်းရေးသားသည့် ‘ပြည်သူ့ဒီမိုကရေစီ အာဏာရှင်စနစ်’ ဆောင်းပါးကို ၁၉၄၉ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ(၁)ရက်နေ့တွင် ထုတ်ဝေဖော်ပြခဲ့သည်။ ပြည်သူ့ဒီမိုကရေစီ အာဏာရှင်စနစ်သည် အလုပ်သမားများနှင့် လယ်သမားများ မိတ်ဖက်ခြင်းကို အခြေခံ၍ အလုပ်သမားလူတန်းစား (ကွန်မြူနစ်ပါတီမှတစ်ဆင့်) ဦးဆောင်သော ဒီမိုကရေစီပင်ဖြစ်သည်ဟု ရဲဘော်မော်စီတုန်းက ထိုဆောင်းပါး၌ ဖော်ပြခဲ့၏။

ပြည်သူ့တရုတ်ပြည် ဘီဂျင်းမြို့၊ တိယန်းမင်ရင်ပြင်ရှိ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်၏ အထိမ်းအမှတ် ခန်းမဆောင်

အခန်း (၁၆)

မဟာပစ္စည်းမဲ့ တော်လှန်ရေးကြီးနှင့်
ပါတီတွင်းသန့်စင်ရေးအောင်ပွဲ။
ပစ္စည်းမဲ့ယဉ်ကျေးမှုတော်လှန်ရေးကြီး၏ အကြိုကာလတွင်

မဟာပစ္စည်းမဲ့တော်လှန်ရေးကြီးသည် တရုတ်ပြည်သမိုင်းတွင် ဒုတိယအကြီးကျယ်ဆုံးသော လူထုအုံကြွမှုကြီးဖြစ်သည်။

ပစ္စည်းမဲ့တော်လှန်ရေးကြီး၏ အဓိက တောင်းဆိုချက်သည် ဗျူရိုကရေစီဆန်သော ခေါင်းဆောင်အတန်းအစားများကို ဖယ်ရှားရေးပင်ဖြစ်သည်။ စင်စစ် ပစ္စည်းမဲ့တော်လှန်ရေးကြီးသည် လွတ်မြောက်ရေးရပြီးသည့်နောက် အလေးနက်ဆုံးသော သဘောတရားရေး တိုက်ပွဲစဉ်လည်း ဖြစ်သည်။

တရုတ်ပြည် လွတ်မြောက်ရေးရပြီးနောက် ‘မော်’ကို ဆက်ခံမည့် လျှို့ဝှက်ချက်ချိက တော်လှန်ရေးကြီးပြီးဆုံးပြီဟု သဘောပေါက်သည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ကမူ ထိုသို့မယူဆ၊ လူတန်းစားတိုက်ပွဲများရှိနေဦးမည်ဖြစ်ပြီး ထိုလူတန်းစားတိုက်ပွဲမှ လူတန်းစားတော်လှန်ရေးကြီး မလွဲမသွေ ဖြစ်ရှိလာဦးမည်ကို ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော် တွက်ဆပြီးသားဖြစ်သည်။

ယဉ်ကျေးမှုတော်လှန်ရေးကြီးမစမီတွင် ကျေးလက်နှင့် မြို့ပြ၏ ကွာဟချက်ကို ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်တွေ့မြင်နေရသည်။ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးနှင့် လူမှုရေးတို့တွင် ကျေးလက်နှင့် မြို့ပြသည် ကွာဟချက် ကြီးမားသည်ထက် ကြီးမားနေသည်။

ပါတီနှင့် နိုင်ငံတော်၏ အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရား အထက်ထပ် အဆောက်အအုံအတွင်း၌ ‘အတ္တကို ရိုက်ချိုး၊ ပြည်သူ့အကျိုးကို ဆောင်’ဆိုသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်၏ဝါဒနှင့် ဖိလာခြင်းများရှိနေသည်။ ပညာရေးဘက်တွင်လည်း လူတန်းစားကွာဟချက် ကြီးလာသည်။ ဓနရှင်ပညာတတ် ညွှန်ကြားရေးမှူးများသည် စာမေးပွဲများကို ခက်သည်ထက် ခက်အောင် ဖန်တီးခဲ့ကြ၏။ သည်နည်းဖြင့် ပညာအခြေခံညံ့ခဲ့ကြရသော အလုပ်သမား၊ လယ်သမားသားသမီးများသည် အထက်တန်းကျောင်းနှင့် ကောလိပ်များမှ ပေါင်းသင်သလို အပယ်ခံနေခဲ့ရသည့် အခြေအနေ။ တက္ကသိုလ်များသည် အတ္တလွန်ကဲသော ပညာတတ်အထက်တန်းလွှာ လူကုံထံသားသမီးများကို လေ့ကျင့်မွေးမြူပေးနေသလို ဖြစ်နေသည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်သည် မြို့ပြကို မယုံကြည်သူတစ်ယောက် ဖြစ် သည်။ ကျောင်းစာသင်ခန်းကို စွန့်ခွာပြီး သည်မှာဘက်တွင်

ကျေးလက် စည်းရုံးရေးမှူးဘဝ၊ တော်လှန်ရေးသမား၊ စစ်သား စသည့် ဘဝမှတ်တိုင်များကို စိုက်ထူခဲ့သည်မှာ ၁၉၄၉ ခုနှစ်ထိ ဖြစ်ပေသည်။ သေနတ်တစ်ချက်မှ မပစ်ဖူးသော၊ ပေါက်တူးတစ်ချက်မျှမပေါက်ဖူးသော ပညာတတ်များနှင့် ‘ပါရဂူ’ ဆိုသူများကို ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်သည် အထင်မကြီး။ သူ့အထင်ကြီးသူ၊ လေးစားသူများသည် တော်လှန်ရေးကြီးတစ်ရပ်အတွက် အားအကောင်းဆုံး စစ်သားများဖြစ်နိုင်သည့် ဆင်းရဲသား တောင်သူလယ်သမားများသာ ဖြစ်သည်။

ပါတီနှင့် နိုင်ငံတော်အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရား၏ အထက်ထပ် အဆောက်အအုံသည် သူ့ဝါဒကို မည်ကာမတ္တလောက်သာ ကျင့်သုံးလျက်ရှိသည်။

ယဉ်ကျေးမှုတော်လှန်ရေးကြီးတွင် အဓိက တိုက်တွက်အဖြစ် ဖြစ်ရှိလာသူက လျှို့ဝှက်ချက်ချိ။

လျှို့ဝှက်ချက်ချိသည် ၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင် မိမိလက်ထောက်အဖြစ် ပါတီကရွေးခဲ့သည်ကို မိမိလက်ခံခဲ့သူ။ ၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် ပါတီအတွက် အချိန်ပြည့် အလုပ်လုပ်နိုင်ရန်ဟုဆိုပြီး မိမိနေရာအား ပုခုံးလွှဲပေးခဲ့သည့်သူ။ သို့သော် မိမိအနေဖြင့် လူရွေးမှားပြီဆိုသည်ကို ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်သည် ၁၉၅၉ ခုနှစ်လောက်ကတည်းကပင် သဘောပေါက်ခဲ့သည်။

‘ယဉ်ကျေးမှုတော်လှန်ရေး၏ ရည်ရွယ်ချက်သည် အရင်းရှင်လမ်းလိုက်သည့် ပါတီထိပ်သီး အာဏာပိုင်များအား ဖယ်ရှားရန်ဖြစ်သည်ဟု’ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်က ဆိုသည်။

ထိုစဉ်တွင် လျှို့ဝှက်ချက်ချိနှင့် မဟာမိတ်များသည် အရင်း

ရှင်လမ်း လိုက်စပြုနေပြီ။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်အား ဆောင်းပါးဝတ္ထုဖြင့် ဆောင်းပါးရိပ်ခြည် ဝေဖန်နေသူက ရှိနေပြီ။

ရုရှားနှင့် သဘောကွဲလွဲသည်တွင် တပ်တွင်လည်း သဘော ကွဲလွဲမှုများရှိနေသည်။ တစ်စုက ယာယီဖြစ်စေ ရုရှားနှင့်စေ့စပ်လို သည်။ အနုမြူဗုံး ထုတ်လုပ်နိုင်ရေးနှင့် စစ်တပ်ကို စက်မှုသိပ္ပံနည်း အရ ခေတ်မီလက်နက်များဖြင့် တပ်ဆင်စေချင်သည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ကမူ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုအားကိုးရေးမှုကို ပြီးပြီး ပြတ်ပြတ်ဆုတ်ကိုင်ထားခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ သည်အရေးတွင် မော်နှင့် လျူလျောက်ချီသည်လည်း သဘောထားကွဲပြားခဲ့ကြ၏။

၁၉၅၉ ခုနှစ်တွင် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး 'ဝိန်တေ့ဟိုင်'သည် ဆိုဗီယက်ယူနီယံနှင့် အရှေ့ဥရောပနိုင်ငံများသို့ ရောက်ခဲ့သည်။ ခရုရှော့ နှင့် တွေ့ဆုံခဲ့၏။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်၏ ခေါင်းဆောင်မှုအား ဝေဖန်သည့် စာတစ်စောင်ကို ခရုရှော့သို့ ပေးခဲ့သည်ဟု သတင်း သဲ့သဲ့ထွက်ခဲ့သည်။

ဗဟိုကော်မတီအစည်းဝေးသို့ တက်ရောက်ရန် တရုတ် ပြည်သို့ ပြန်လာခဲ့ပြီးနောက်တွင်လည်း ဆိုရှယ်လစ်စနစ် ထူထောင် ရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်၏ ခေါင်းဆောင်မှုကို ဝေဖန် သည်။

'ခွန်ယုံကျော်လွှား လှုပ်ရှားမှု၊ ပြည်သူ့ဘုံအဖွဲ့၊ အထွေထွေ လမ်းစဉ်၊ ရုရှားနှင့်ကွဲခြင်းတို့ကြောင့် ကြီးစွာဆုံးရှုံးရသည်' ဟူ၍ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်အား သွယ်ဝိုက်သောနည်းနှင့် အပြစ်ပုံချသည်။ ဝိန်တေ့ဟိုင်ကို ထောက်ခံသူများက သူ့စစ်ဦးစီးချုပ်နှင့် တရုတ် ကွန်မြူနစ်ပါတီ စတင်ထူထောင်ချိန်ကစပြီး မော်အား အစဉ်တစိုက်

ဆန့်ကျင်ခဲ့သည့် ပါတီအထွေထွေအတွင်ရေးမှူးချုပ်ကောင်း ချန်ဝမ်ရှန်းတို့ဖြစ်သည်။

သို့သော် ဝိန်တေ့ဟိုင်သည် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်အား သဘော တရားအရာ၌ မယှဉ်နိုင်ခဲ့။ ၁၉၅၉ ခုနှစ် ပါတီတွင်း တိုက်ပွဲအတွင်း သူက ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ကို အရှုံးပေးခဲ့သည်။

သူမှားပါသည်ဟု ပါတီကို ဝန်ချတောင်းပန်သည်။ ဝိန်တေ့ ဟိုင်သည် ပေါ်လစ်ဗြူရီမှ ပြုတ်ကျသွားသည်။ ဗဟိုကော်မတီဝင် အဖြစ်မူ ရှိနေသေးသည်။

စင်စစ် ဝိန်တေ့ဟိုင်သည် ထိုစဉ်ကတည်းက အငြိမ်းစား ယူချင်ပြီ။

သို့သော် လျူလျောက်ချီက သူ့ကို အားပေးနှစ်သိမ့်ထား သည်။ ပါတီတွင်းတိုက်ပွဲတွင် စိတ်ရှည်ဖို့လိုသည်ဟု လျူလျောက်ချီ က ဆိုသည်။

(၁၉၆၀-၆၁)ခုနှစ်တွင် ဝိန်တေ့ဟိုင်သည် ပြည်တွင်းတွင် ခရီးလှည့်၍ ကွင်းဆင်းလေ့လာသည်။ ပြီးလျှင် အစီရင်ခံချက် ငါးစောင်ကို ဗဟိုကော်မတီသို့ တင်သွင်းသည်။ အစီရင်ခံချက်များ သည် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်၏ခေါင်းဆောင်မှုကို ထပ်မံ၍ ဆန့်ကျင်တိုက် ခိုက်ထားခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။

၁၉၆၂ ခု၊ စက်တင်ဘာလတွင် ကျင်းပသော ဗဟိုကော် မတီ ဆယ်ကြိမ်မြောက် မျက်နှာစုံညီအစည်းဝေးတွင် ဝိန်တေ့ဟိုင် က စာလုံးရေ (၈၀၀၀၀) ပါသော စာတမ်းတစ်ခုကို တင်သွင်းပြန် သည်။ စာတမ်းသည် ယခင်ဝေဖန်ချက်များအား အကျယ်ချဲ့ထား ခြင်း ဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။

သည်တစ်ကြိမ်တွင် ဝိနိတေဟိုင်းအား မူလရာထူးအဆင့်တွင် ပြန်လည်ခန့်ထားရေးအတွက် အားထုတ်ခဲ့ကြသော ပါတီအတွင်းရေးမှူး ‘တိန်ရှောက်ပင်း’ နှင့် လျှို့ဝှက်ချီတို့က ဝိနိတေဟိုင်းကို ထောက်ခံသည့် သဘောရှိသည်ဟု ဆိုသည်။

ဝိနိတေဟိုင်းကို ထောက်ခံသူများတွင် ဝါဒဖြန့်ချိရေးပိုင်းမှ ပုဂ္ဂိုလ်များလည်းပါကြောင်း နောင်တွင်သိရ၏။

၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင်မူ လျှို့ဝှက်ချီသည် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်အား တစ်ကြိမ်တစ်ခါသော်မှ အတိအလင်းဆန့်ကျင်ခြင်း မပြုခဲ့ချေ။

ဝိနိတေဟိုင်းကို ဖြုတ်ချ၍ ‘လင်ပြောင်’အား အစားထိုးခဲ့စဉ်ကလည်း စိတ်မပျက်ပါနှင့် လက်ခံခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။

၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင်မူ လျှို့ဝှက်ချီသည် ဆိုရှယ်လစ်တည်ထောင်ရေးအတွက် မော်၏ဦးဆောင်မှုများနှင့်ပတ်သက်၍ ပါတီအစည်းအဝေးများတွင် ဝေဖန်ခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။

ထိုနှစ်တွင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်၏ အခြေခံသင်ကြားချက်များကို အိတ်ဆောင်စာအုပ်ကလေးများအဖြစ် စစ်သေနာပတိချုပ် ‘လင်ပြောင်’ က တပ်နီတော်များ ဖတ်ရှုကျက်မှတ်ရန် ထုတ်ဝေနေချိန်တွင် အချိန်အခါ အခြေအနေနှင့် မဟပ်တော့သည့် လျှို့ဝှက်ချီရေးသားခဲ့သော မိမိကိုယ်မိမိ ပြုစုပျိုးထောင်ရေးကျမ်းကို ပါတီဝါဒဖြန့်ချိရေးဌာနက စောင်ရေများစွာ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

ပါတီဝါဒဖြန့်ချိရေးသည် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်၏ စစ်အတွင်းနှင့် စစ်ပြီးကာလတွင် အရေးကြီးသောကျမ်းများကို လုံးဝလျစ်လျူရှုကာထားခဲ့၏။

၁၉၆၀ ခုနှစ်ကစပြီး ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်၏ ခေါင်းဆောင်မှုအား စောင်းပါးရည်ညွှန်း၍ ဆန့်ကျင်သော အနုပညာလုပ်ငန်းနှင့် စာနယ်ဇင်းများ တိတ်တဆိတ် ထွက်ပေါ်ခဲ့သည်။

၁၉၆၁ ခုနှစ်တွင် လက်ထောက် ပီကင်းမြို့တော်ဝန်တစ်ယောက်ဖြစ်သူ ‘ဂူဟန်’သည် သမိုင်းနောက်ခံပြု ပြဇာတ်နှစ်ပုဒ်ကို ရေးသားခဲ့သည်။

ဝိနိတေဟိုင်း ရာထူးဖြုတ်ချခံရခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်အား စောင်းပါးရည်ညွှန်း၍ ရေးသားခြင်းဖြစ်သည်။

ပါတီအထက်ပိုင်း အာဏာပိုင်များ၏ အားပေးအားမြှောက်ပြုခြင်းကြောင့် ဂူဟန်သည် အခြားစာရေးဆရာများနှင့် ပူးတွဲ၍ သတင်းစာများတွင် အီစွတ်ပုံပြင်ဆန်ဆန် ဆောင်းပါးများကို ရေးသားခဲ့ပြန်သည်။ သူတို့သည် ပီကင်းမြို့တော်ဝန် ‘ဝိန်ကျင်း’ ၏ တပည့်များ ဖြစ်ကြသည်။

ထိုအခန်းဆက်ဆောင်းပါးများသည် ပေါ်လစီပြုရိုလူကြီးနှင့် ဝါဒဖြန့်ချိရေးဌာနတာဝန်ခံ ‘လူတင်ယီ’ နှင့် သူ၏လက်ထောက် ဗဟိုကော်မတီဝင်တစ်ဦးဖြစ်သူ ‘ချူယန်’ တို့၏ သဘောတူညီချက် ရသောကြောင့်သာလျှင် ထိုဆောင်းပါးများ သတင်းစာတွင်ပါရှိခြင်းဖြစ်သည်။

သူတို့တတွေ၏ သမိုင်းနောက်ခံ ဇာတ်ကြောင်းများသည် စင်စစ် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်၏ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်တည်ဆောက်ရေးအတွက် ခေါင်းဆောင်မှုနှင့်လုပ်ရပ်များကို လှောင်ပြောင်သရော်ကြခြင်းသာဖြစ်သည်။

သည်တွင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်က သူ့ကိုယ်စား တိုက်ခိုက်နိုင်

မည့် လူတစ်ယောက်ကို ရှန်ဟဲသို့ သွားရောက်ရှာဖွေခဲ့သည်။ ၁၉၅၇ ခုနှစ် တွင် အနုပညာနယ်ပယ်နှင့် စာနယ်ဇင်းလောကတွင် နေရှင်ဩဇာလွမ်းမိုးမှုကို တိုက်ခိုက်ခဲ့ဖူးခြင်းကြောင့် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော် ကိုယ်တိုင်က အမွမ်းတင်ခဲ့ရဖူးသော စာရေးဆရာ ‘ရောင်ဝေယွန်’ ပင် ဖြစ်သည်။

‘ဝူဟန်’၏ပြဇာတ်ကို ဝေဖန်သော ‘ရောင်ဝေယွန်’ ၏ စာတမ်းကို ရှန်ဟဲတွင်ပုံနှိပ်ပြီးဖြန့်ချိခဲ့သည်။ ဝူဟန်သည် ကြီးလေးသော အတွေးခေါ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အမှားများကို ကျူးလွန်ခဲ့သည်ဟု ရောင်ဝေယွန်၏ ဝေဖန်ချက်တွင် ဆိုထားသည်။

၁၉၆၅ ခု၊ အောက်တိုဘာလတွင် ယဉ်ကျေးမှုတော်လှန်ရေးငါးဦးကော်မတီကို ဗဟိုကော်မတီက လျှို့ဝှက်ဖွဲ့ပေးခဲ့၏။ မြို့တော်ဝန် ပိန်ကျင်းသည် ထိုကော်မတီတွင် တစ်ဦးအပါအဝင် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ပိန်ကျင်းသည် ၁၉၉၆ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ချောင်ပိတ်မိနေသော ဝူဟန်အတွက် အကာအကွယ်ပေးရာ ရောက်သည့် ကြေးနန်းညွှန်ကြားချက်တစ်ရပ်ကို ‘ယဉ်ကျေးမှုကော်မတီ’ အမည်တပ်၍ ထုတ်ပြန်လိုက် သည်။

ပိန်ကျင်းတစ်ယောက်တည်းသာသိပြီး သူတစ်ယောက်တည်း၏သဘောအရ လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြစ်သဖြင့် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်သည် သည်းမခံနိုင်အောင်ဖြစ်ခဲ့သည်။ ၁၉၉၆ ခု မေလ (၁၆)ရက်တွင် အထူးဗဟိုကော်မတီအစည်းအဝေးခေါ်ပြီး ပိန်ကျင်း၏ အစီရင်ခံစာကို ချေဖျက်သည်။

ဗဟိုကော်မတီသည် ပြင်းထန်သော ညွှန်ကြားချက်ကြေးနန်းကို ထုတ်ပြန်ခဲ့၏။ ပိန်ကျင်းအား ပါတီအစိုးရ၊ စစ်တပ်နှင့်

ယဉ်ကျေးမှုနယ်ပယ်များသို့ လျှို့ဝှင်လာသည့် နေရှင်ကိုယ်စားလှယ်များအနက် ရှေ့တန်းအကျဆုံးသူအဖြစ် သတ်မှတ်လိုက်၏။

ပစ္စည်းမဲ့တော်လှန်ရေးကြီး၏ မီးတောက်မီးလျှံ

၁၉၉၆ ခု၊ ဇွန်လတွင် ပီကင်းရှိ စစ်တပ်သတင်းစာက ဗဟိုကော်မတီ၏ ကြွေးကြော်သံဖြစ်သော ပြည်သူ့နေ့စဉ် သတင်းစာနှင့် ပါတီဗဟို၏ သဘောတရားရေးစာစောင်ဖြစ်သည့် ‘အလံနီဂျာနယ်’တို့ကို သိမ်းယူလိုက်၏။

ပါတီဆန့်ကျင်ရေးလမ်းစဉ်ကို တိုက်ဖျက်ရန်နှင့် ပညာရေး၊ စာပေ၊ စာနယ်ဇင်း၊ ဇာတ်သဘင်နှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းရပ်များတွင် ပစ္စည်းမဲ့တော်လှန်ရေးအတွေးအခေါ်ကို မြှင့်တင်ရန် ပြင်းထန်သော လူတန်းစားတိုက်ပွဲတစ်ရပ် စပြီဖြစ်ကြောင်း ကြေညာခဲ့၏။

လျှို့ဝှက်ချီသည် ပစ္စည်းမဲ့တော်လှန်ရေးကြီး၏ မီးတောက်သည် သူ့ဆီသို့ရောက်လာချိန်တွင် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံသမားပီပီ ဥက္ကဋ္ဌ ကြီးမော်၏ လျင်မြန်ပြင်းထန်သောတိုက်ချက်ကို ရင်ဆိုင်ရန် အဆင်သင့်မရှိခဲ့ချေ။

တပ်နီလူငယ်တပ်ဦးအဖွဲ့ဝင်များသည် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်၏ ရှေ့ဆောင်မှုအောက်တွင် ပစ္စည်းမဲ့တော်လှန်ရေးကြီး၏ မီးတောက်မီးလျှံများအဖြစ် တရုတ်ပြည်တဝှမ်း နေရာအနှံ့အပြားတွင် အလျှို့လျှို့ ပေါ်ထွက်လာခဲ့၏။

တော်လှန်ရေး၏ မီးတောက်မီးလျှံသည် အရှိန်ပြင်းသည်ထက် ပြင်းခဲ့သည်။ လူငယ်တပ်နီတပ်ဦးအဖွဲ့ဝင်များသည် အရင်း

ရှင်လမ်းကြောင်းသို့ ပြန်လျှောက်ချင်သော၊ ပစ္စည်းမဲ့တော်လှန်ရေးကို သွေဖီသောပါတီနှင့် နိုင်ငံတော်အဆောက်အအုံ၏ အထက်ထပ်မှပုဂ္ဂိုလ်များကို တန်ပြန်တော်လှန်ရေးသမားများ၊ ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရေးသမားအဖြစ် ဖော်ထုတ်တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။

လျှို့ဝှက်ချီသည် တရုတ် 'ခရုရှော့'အဖြစ် သတင်းစာများတွင် ဖော်ထုတ်ဖွင့်ချခြင်းခံခဲ့ရ၏။ ၁၉၆၈ ခုနှစ်တွင် သိက္ခာအကြီးအကျယ်အချခံရပြီး ဗဟိုကော်မတီမှ အထုတ်ပယ်ခံရ၏။

တစ်နှစ်သာကြာမည်ဟု ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ခန့်မှန်းခဲ့သည့် ပစ္စည်းမဲ့တော်လှန်ရေးကြီးသည် သုံးနှစ်တိုင်တိုင် ကြာခဲ့၏။ ပီကင်းပါတီကော်မတီကိုဖျက်ပစ်ပြီး ခရီးရှည်ချီတက်ပွဲ တပ်သားဟောင်းတစ်ဦးဖြစ်သူ ပေါ်လစ်မြူရီအဖွဲ့ဝင်နှင့် ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး 'လီစူဖန်'၏ ခေါင်းဆောင်မှုအောက်တွင် အသစ်ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခဲ့၏။

မြို့တော်ဝန် 'ပိန်ကျင်း'အား ထိုအချိန်မှစ၍ ပါတီနှင့် အစိုးရ တာဝန်အားလုံးမှ ချထားပြီးဖြစ်သည်။

စင်စစ် ပစ္စည်းမဲ့မဟာယဉ်ကျေးမှုတော်လှန်ရေးကြီးသည် ပါတီအတွင်း အပုပ်ချပွဲကြီးဖြစ်သည်။

အရင်းရှင်လမ်းကို လိုက်လိုသည့် ထိပ်သီးအာဏာပိုင်များအား အလဲထိုးခဲ့သော ပြင်းထန်သောလူတန်းစားတိုက်ပွဲလည်း ဖြစ်ပေသည်။

ဤတော်လှန်ရေးကြီးက ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏နောက်တွင် လူတန်းစားရပ်တည်မှုမှန်ကန်သော၊ တော်လှန်ရေးကြီးကို မသွေဖီသော ပစ္စည်းမဲ့လယ်သမား၊ အလုပ်သမားများနှင့် တပ်နီတော်သည် ကျောထောက်နောက်ခံအဖြစ် ထာဝရတည်ရှိနေမည်ကို လှစ်ပြခဲ့၏။

၁၉၆၉ ခု၊ ဧပြီလတွင် ကိုးကြိမ်မြောက် ပါတီကွန်ဂရက်က ပါတီတွင်း လက်ကျန်အမြဲတေများကို သွေးသစ်လောင်း၍ ဗဟိုကော်မတီသစ်တစ်ရပ်ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့၏။

ပစ္စည်းမဲ့တော်လှန်ရေးကြီးက ပါတီနှင့် နိုင်ငံတော်အဆောက်အအုံ၏ အထက်လွှာနှင့် အောက်ခြေကွာဟမှုကို နည်းနိုင်သမျှနည်း အောင် ဆက်စပ်ပေးခဲ့သည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်၏ သဘောတရားနှင့် လက်တွေ့ကိုလည်း ဆက်စပ်၍ပေးခဲ့သည်။

ပညာရေးလောက၏ ပုံသဏ္ဍာန်ကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲခဲ့သည်။ အဆင့်မြင့်အရာထမ်းများက ကိုယ်ပိုင်အသိစိတ်ဖြင့် လခကို လျှော့ယူခဲ့ကြ၏။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ကိုယ်တိုင်လည်း သူရသောလစာငွေ၏ နှစ်ဆယ်ရာခိုင်နှုန်းကို လျှော့ယူခဲ့သည်။

ပစ္စည်းမဲ့ မဟာယဉ်ကျေးမှု တော်လှန်ရေးကိစ္စကြီးတွင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်သည် အကြွင်းမဲ့ အောင်ပွဲခံခဲ့ကြောင်းကို ဖော်ညွှန်းသောအားဖြင့် ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလတွင်ပြုလုပ်သော ကိုးကြိမ်မြောက်ပါတီကွန်ဂရက်၌ 'လင်ပြောင်'က ပြောကြားခဲ့သည့်မှာ-

'ဘယ်အခြေအနေ ဘယ်အချိန်မှာပဲဖြစ်ဖြစ် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ရဲ့ အတွေးအခေါ်ကို ဆန့်ကျင်သူမှန်သမျှဟာ ပါတီနဲ့ တစ်တိုင်းပြည်လုံးရဲ့ ဒဏ်ခတ်ခြင်းကို မလွဲမသွေ ခံရမှာဖြစ်တယ်' ဟူ၍ ပင် ဖြစ်သည်။

မေလ(၇)ရက် သင်တန်းကျောင်း

'မေလ(၇)ရက်သင်တန်းကျောင်းဆိုသည်မှာ ပြုပြင်ရေးသမားအတွက် တည်ဆောက်ထားသော ပြုပြင်ရေးကျောင်းများ

ဖြစ်သည်။

၁၉၆၈ ခု၊ မေလ(၇)ရက်နေ့တွင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်က ညွှန်ကြားချက်တစ်ရပ် ထုတ်ခဲ့သည်။

ကေဒါထုကြီးတစ်ရပ်လုံးအား အောက်ခြေသို့ဆင်းပြီး အလုပ်လုပ်ရန်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ အောက်ခြေသို့ဆင်းပြီး အလုပ်ကြမ်းလုပ်ခြင်းသည် အောက်ခြေလူတန်းစားများ၏ဘဝကို အသစ်တဖန်လေ့လာဖို့ ရရှိသည့်အခွင့်အလမ်းဖြစ်သည်ဟုလည်း ဆိုသည်။

မေလ(၇)ရက် သင်တန်းကျောင်းများသည် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်၏ ထိုညွှန်ကြားချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ယခင်က အကျဉ်းသားများ၊ ပြစ်ဒဏ်ကျခံရသူများ၊ တော်လှန်ရေးကိုဆန့်ကျင်သော မြေရှင်များ၊ တန်ပြန်တော်လှန်ရေးသမားများ၊ ရာဇဝတ်မှုကျူးလွန်သူများသည် အလားတူ သင်တန်းကျောင်းမျိုးသို့ တက်ရောက်ခဲ့ရသည်။

ပစ္စည်းမဲ့လူတန်းစား နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ သားကောင်းအဖြစ် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုပြောင်းလဲရန် အလုပ်ကြမ်းလုပ်ရင်း ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒကို လေ့လာခဲ့ရ၏။

ယခု ယဉ်ကျေးမှုတော်လှန်ရေးကြီး၏ အကျိုးဆက်အဖြစ် ဖြစ်ရှိလာသည့် မေလ(၇)ရက် သင်တန်းကျောင်းသို့ အမှားကျူးလွန်မိသူ ပါတီခေါင်းဆောင်များ၊ မိမိ၏အစုက ကျူးလွန်သော အမှားများအတွက် တာဝန်ရှိသည့် ပါတီခေါင်းဆောင်များသည် ဆိုရှယ်လစ်၏အနှစ်သာရကို ပြန်လည်လေ့လာရန် တက်ရောက်ကြရလေသည်။ လယ်သမား အလုပ်သမားများထံမှ လေ့လာသင်ကြားရန်

ရောက်ရှိလာခြင်းဖြစ်သည်။

ယဉ်ကျေးမှုတော်လှန်ရေးကာလတွင် တော်လှန်ရေးကော်မတီဝင်များသည် ပါတီစစ်တပ်၏ ဦးဆောင်မှုအောက်၌ ကေဒါထုအား ကျေးလက်သို့ဆင်းပြီး အလုပ်ကြမ်းလုပ်ရန် လမ်းဖွင့်ပေးခဲ့လေသည်။

တက္ကသိုလ်များ၊ စက်ရုံကြီးများ၊ မြို့ပြနှင့် ကျေးလက်အုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီများ စသည့် ဌာနကြီးများမှ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဆိုင်ရာ အကြီးအကဲများသည်ပင် ကျေးလက်သို့ဆင်း၍ အလုပ်ကြမ်းလုပ်သည်။ ပါတီသင်တန်းကျောင်းမှ အဖွဲ့အစည်းခေါင်းဆောင်ကြီးများလည်း ပါသည်။

သင်တန်းကျောင်း၏ အခြေခံမူမှာ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်၏ အတွေးအခေါ်အတိုင်း အလုပ်လုပ်ရန်၊ ကမ္ဘာ့အမြင်ကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန်၊ လယ်သမားများထံမှ လေ့လာပြီး သူတို့နှင့် အခြေခံကျကျ ပေါင်းစပ်ရန်၊ လူထုလုပ်ငန်းလုပ်ရန်၊ အလုပ်ကြမ်းလုပ်ရင်း ဓနရှင်ကမ္ဘာ့အမြင်ကို ဝေဖန်ရှုံးချရန် ဖြစ်သည်။

ယဉ်ကျေးမှုတော်လှန်ရေးမတိုင်မီက ပါတီသင်တန်းကျောင်းများသည် အလုပ်ကြမ်းနှင့်ကင်းကွာခဲ့သည်။ လူထုနှင့်ကင်းကွာခဲ့သည်။ ကုန်ထုတ်လုပ်ရေးနှင့် အလှမ်းကွာခဲ့သည်။ လက်တွေ့ဘဝနှင့် တခြားစီရှိနေခဲ့သည်။

အသစ်တဖန် ပြည်သူ့ဘဝ လက်တွေ့လေ့လာရင်း ဆိုရှယ်လစ်၏အနှစ်သာရကို ဆက်လက်ဆည်းပူးပြီးသော ကေဒါများအနက် မြို့ပြသို့ပြန်တက်သွားသူများလည်းရှိသလို ကျေးလက်တွင်ပင် အခြေချသူလည်း ရှိခဲ့၏။

ပစ္စည်းမဲ့ယဉ်ကျေးမှု တော်လှန်ရေးကြီး၏ မဟာအောင်
ပွဲကို ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်သည် ဆွတ်ခူးနိုင်ခဲ့သည်။ လှူလျှောက်ချိနှင့်
လင်ပြောင်တို့၏ ဓနရှင်ဋ္ဌာနချုပ်နှစ်ခုကို တိုက်ခိုက်ချေမှုန်းပစ်နိုင်
ခဲ့သည်။ ပစ္စည်းမဲ့ အာဏာရှင်စနစ်သည် ပိုပြီးစုစည်းခိုင်မာခဲ့၏။

‘တရုတ်ပြည်ကို ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ကသာ ကယ်တင်နိုင်
တယ်’ ဟု ထောက်ပြခဲ့ဖူးသည့် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်သည် ဆိုရှယ်လစ်
စနစ်ဆောက်တည်မှု ခိုင်မြဲစေရေးနှင့် ဖြစ်ထွန်းတိုးတက်စေရေး
အတွက် ပစ္စည်းမဲ့အာဏာရှင်စနစ်အရ လိုအပ်သော ပစ္စည်းမဲ့
ယဉ်ကျေးမှုတော်လှန်ရေး ကြီးကို ရှေ့ဆောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

စင်စစ် ပစ္စည်းမဲ့ယဉ်ကျေးမှုတော်လှန်ရေးကြီးသည်
ပစ္စည်းမဲ့လူတန်းစားနှင့် ဓနရှင်လမ်းကြောင်းလိုက်လိုသည့် လူတန်း
စားတို့၏ တိုက်ပွဲစဉ်ဖြစ်သည်ဟုလည်းဆိုသည်။ ပြုပြင်ရေးဝါဒ
လမ်းစဉ်နှင့် မှတ်စံဝါဒလမ်းစဉ်တို့၏ တိုက်ပွဲစဉ်ဟုလည်း ဆိုသည်။

‘စနစ်ဟောင်းနေရာမှာ လူမှုစနစ် အသစ်စက်စက်တစ်ခု
တည်ထောင်လိုလျှင် စနစ်ဟောင်းနေရာ ရှင်းပစ်ရမည်။ စနစ်
ဟောင်းကို ရောင်ပြန်ဟပ်ပြတဲ့ အတွေးအခေါ်ဟောင်း အကြွင်း
အကျန်များဟာ လွယ်လွယ်နဲ့ပျောက်ကွယ်မသွားဘဲ လူတို့ရဲ့
ဦးနှောက်ထဲမှာ အကြာကြီး စွဲနေအုံးမှာပဲ’ဟု ပြောကြား၍ နိုင်ငံရေး
နှင့် အတွေးအခေါ် နယ်ပယ်တွင် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒနှင့် အရင်းရှင်ဝါဒ
နှစ်ခုအကြား ရေရှည်တိုက်ပွဲဖြစ်နေဦးမည်ကို ဖော်ညွှန်းခဲ့၏။

ယဉ်ကျေးမှုတော်လှန်ရေးကြီးသည် အထက် အဆောက်
အအုံနယ်ပယ်အား မှတ်စံဝါဒအရ သိမ်းပိုက်ရန်၊ ပစ္စည်းမဲ့
အာဏာရှင်စနစ် ခိုင်မြဲစေရန်၊ အရင်းရှင်စနစ် ပြန်လည်မလွှမ်းမိုး

လာအောင် ကာကွယ်တားဆီးရန်၊ ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံတော်ကြီး
အသွေးအရောင် ပြောင်းမသွားရန် ကြိုးစားလုပ်ဆောင်သည့်
လှုပ်ရှားမှုကြီးဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။

တစ်ဖက်က တန်ပြန်တော်လှန်ရေးလမ်းစဉ်ကို ဆက်လက်
ဝေဖန်ရှုံ့ချရင်း တစ်ဖက်တွင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်၏ စစ်ရေးစာစောင်
များကို အထူးလေ့လာရန်လိုအပ်သည် ဟုဆိုသည်။

ပစ္စည်းမဲ့တော်လှန်ရေးလမ်းစဉ်၏ ရှေ့ဆောင်မှုအောက်
တွင် ပါတီ၏ ဗဟိုစုစည်းမှုရှိသော ခေါင်းဆောင်မှုကို အားသစ်
လောင်းပေးရန်နှင့် ပါတီတစ်ရပ်လုံး၊ တပ်မတော်တစ်ရပ်လုံး၏ တော်
လှန်ရေးသွေးစည်းမှုကြီးကို ပစ္စည်းမဲ့ယဉ်ကျေးမှု တော်လှန်ရေးကြီး
က အားသစ်လောင်းပေးလေသည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ကိုတိုင် ချမှတ်ခဲ့သော ‘အားသွန်ခွန်စိုက်
လုပ်ကိုင်း၊ ထိပ်တန်းရောက်အောင် ကြိုးစား၊ ဆိုရှယ်လစ်လောကကို
များ-မြန်-ကောင်း-သက်သာစွာဖြင့် တည်ဆောက်ရေး’ ဟူသော
အထွေထွေလမ်းစဉ်၏ ရှေ့ဆောင်အရ ခုန်လွှားတိုးတက်မှု အခြေ
အနေများကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက်လည်း မဟာပစ္စည်းမဲ့
ယဉ်ကျေးမှု တော်လှန်ရေးကြီးသည် လိုအပ်လေသည်။

**ပစ္စည်းမဲ့ယဉ်ကျေးမှု တော်လှန်ရေးကြီး၏
အကျိုးဆက်**

ပစ္စည်းမဲ့တော်လှန်ရေးကြီးသည် လှူရှောက်ချိနှင့် လင်း
ပြောင်တို့၏ ဓနရှင်အဆောက်အအုံနှစ်ခုကို ရှေ့ဆင့်နောက်ဆင့်
ဖြိုခွင်းပစ်ခဲ့သည်။

ဤတော်လှန်ရေးကြီး၏ အကျိုးဆက်အဖြစ် ပစ္စည်းမဲ့ အာဏာရှင်စနစ်နှင့် ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေးအခြေခံအုတ်မြစ်သည် ပိုမိုခိုင်ခံ့လာသည်။

ပြည်သူလူထုကြီးတစ်ရပ်လုံး၏ တော်လှန်ရေးစိတ်ဓာတ်သည် ပိုမိုထက်သန်တက်ကြွလာ၏။ လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ကုန်ထုတ်စွမ်းအားစုများသည်လည်း အလွန်လျင်မြန်စွာ တိုးတက်ထွန်းကားလာသော ဟူ၏။

ယဉ်ကျေးမှုတော်လှန်ရေးကြီး မဆင်နွှဲခင်က လျှော့ချခံရသူများ၏ ပြုပြင်ရေးလမ်းစဉ်ကြောင့် ပီကင်းမြို့ စက်မှုထုတ်ကုန်လုပ်ရေးနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းထူထောင်ရေးသည် ဆိုးဝါးဆုတ်ယုတ်ခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။

သံ၊ သံမဏိ စက်မှုလုပ်ငန်းဘက်တွင် လိုအပ်သည့် သံရိုင်း၊ သတ္တုရိုင်းများကို ဟိုင်နန်ကျွန်းမှ တင်ဆောင်ရလာပြီး တဖန် ကျိုချက် ပြီးသွန်းသံမဏိကို အကြမ်းကြိတ်ရန် ရပ်ဝေးသို့ တင်ပို့ရပြန်သည်ဟု ဆိုသည်။ ဤသို့ နည်းမှန်လမ်းမှန်မရှိသည့် အခြေအနေကို ပစ္စည်းမဲ့တော်လှန်ရေးကြီး ဖြစ်ပွားလာသောအခါ ပြောင်းလဲပစ်လိုက်နိုင်သည်ဟု ဆို၏။

‘တော်လှန်ရေးနှင့် ကုန်ထုတ်လုပ်ရေးပေါင်းလိုက်လျှင် ဝမ်းရေးပြဿနာကို ဖြေရှင်းနိုင်သည်’ဟု ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်က ပြောကြားခဲ့သည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော် ချမှတ်ပေးသော ပစ္စည်းမဲ့တော်လှန်ရေးလမ်းစဉ်၏ ရှေ့ဆောင်မှုအရ ကျယ်ပြန့်သောတောင်သူ လယ်သမားထုကြီး ပြုပြင်ရေးဝါဒနှင့် အရင်းရှင်စနစ်ဘက် တိမ်းညွတ်မှုများကို

ပြတ်ပြတ်သားသား ဝေဖန်ရှုတ်ချခြင်းဖြင့် ကျေးလက်ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ကို တနေ့တခြား ခိုင်မြဲလာစေကာ လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရန် တွန်းအားပေးနိုင်ခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။

ပစ္စည်းမဲ့ယဉ်ကျေးမှု တော်လှန်ရေးကြီးအတွင်း၌ ပညာရေးတော်လှန်မှုကိုလည်း ဆင်နွှဲခဲ့သည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော် ချမှတ်ပေးသည့် ပညာရေးဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားချက်များကို လက်တွေ့ကျကျ အသက်ဝါပါ ဖော်ဆောင်ခြင်းလည်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။

‘ပညာရေးသည် ပစ္စည်းမဲ့လူတန်းစားနိုင်ငံရေးကို အလုပ်အကျွေးပြုရမည်။ ကုန်ထုတ်လုပ်ရေး ကာယလုပ်အားနှင့် ပေါင်းစပ်ရမည်။’

ပညာသင်ကြားသူတိုင်းကို စာရိတ္တဗလနှင့် ကာယဗလဘက်များတွင် ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေပြီး ဆိုရှယ်လစ်အသိနှင့် ပညာအရည် အချင်းရှိသည့်လုပ်သားများ ဖြစ်လာစေရမည်’ဆိုသည့် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်၏ ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း ယဉ်ကျေးမှုတော်လှန်ရေးကြီးက ပညာရေးစနစ်ဟောင်းကို၎င်း၊ သင်ကြားမှုလမ်းညွှန်ဟောင်းနှင့် သင်ပုံသင်နည်းများ ကို၎င်းတော်လှန်ပြုပြင်ပစ်ရန် ဖြစ်သည်။

ပစ္စည်းမဲ့ယဉ်ကျေးမှုတော်လှန်ရေးကြီး မတိုင်မီက လျှော့ချခံရသူတို့လူသိုက်သည် ပညာရေးလုပ်ငန်းဌာန၏ ဦးဆောင်အာဏာကို ချုပ်ကိုင်ထားပြီး ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်၏ ပစ္စည်းမဲ့လူတန်းစားတော်လှန်ရေးလမ်းစဉ်ကို ဆန့်ကျင်ခဲ့ကြသည်။

ကျောင်းပညာသင်ကြားရေးစနစ်အားလုံးသည် တရုတ်

ပြည်မလွတ်မြောက်မီက ကျင့်သုံးသည့်နည်းဟောင်းနှင့် ဆိုဗီယက်မှ ကူးချ သည့်နည်းများအတိုင်း လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်၏။

စာသင်ကျောင်းများသည် ဓနရှင်လူတန်းစားများ၊ ပညာတတ်များ စိုးမိုးအုပ်ချုပ်ရာ နေရာအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသွားသည် သာမက ကျောင်းမှ သင်ကြားမွေးထုတ်လိုက်သော ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများမှာလည်း လယ်သမားထုနှင့်ကင်းကွာသော၊ လက်တွေ့နှင့်ကင်းကွာသော၊ ကာယအလုပ်နှင့် ကင်းကွာသော ပညာတတ်များ ဖြစ်ကုန်သည်။

ယင်းသို့ဖြစ်ခြင်းသည် လူ့ကိုယ်ပညာတတ်များကို မွေးထုတ်ပြီး အရင်းရှင်စနစ် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးအတွက် ပညာရေးကို လက်နက်ကိရိယာအဖြစ် အသုံးပြုခြင်းဖြစ်သည်ဟု ပစ္စည်းမဲ့ယဉ်ကျေးမှု တော်လှန်ရေးကြီးအရ ရှုမြင်သည်။

စာသင်နှစ်အပိုင်းအခြား၊ သင်ကြားရေးလမ်းညွှန်၊ သင်ပုံသင်နည်း၊ သင်ရိုးညွှန်းတမ်း၊ ကျောင်းသားသစ်လက်ခံရေးစနစ်၊ ကျောင်းဆရာများအားပြုပြင်ရေး စသည်တို့သည် ပညာတော်လှန်ရေး၏ အတွင်းသဘောပါ ဦးတည်ချက်များ ဖြစ်သည်။

ပထမအချက်အနေနှင့် တော်လှန်ရေးသဘောတရားများ လေ့လာရေးကို အလေးထားအားဖြည့် ဆောင်ရွက်ပေးသည်။

ဆရာများနှင့် ကျောင်းသူကျောင်းသားများကို တော်လှန်ရေးအတွက် ပညာသင်ကြားပို့ချခြင်း၊ တော်လှန်ရေးအတွက် ပညာသင်ယူလေ့လာခြင်း၊ ပြည်သူ့အတွက် ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ပါဝင်အလုပ်အကျွေး ပြုခြင်းစသော အတွေးအခေါ်များ ပြည့်ဝလာအောင် ပညာသင်ကြားပေး၏။

ယဉ်ကျေးမှုတော်လှန်ရေးကြီး မတိုင်မီတွင် တရုတ်ပြည်၏ ပညာသင်ကြားရေးစနစ်အရ မူလတန်းမှ တက္ကသိုလ်ရောက်သည် အထိ ၁၆-၁၇နှစ်၊ သို့မဟုတ် အနှစ် ၂၀ကျော်မျှ အချိန်ကုန်ခံ၍ ပညာသင်ကြားရသည်။

ဤမျှကြာသော ကျောင်းသင်ခန်းစာ သင်ယူရသည့် နှစ်ကာလအတွင်း အခန်းတံခါးပိတ်၍ စာဖတ်ခြင်း၊ ပုံသေကားချ ကျက်မှတ်ခြင်းတို့ဖြင့်သာ ပြီးနေသဖြင့် အလုပ်သမားများ မည်ပုံအလုပ်လုပ်၍ လယ်သမားများ မည်ပုံအလုပ်လုပ်ကြသည် ဆိုသည်ကို မတွေ့မမြင်ကြရပေ။

စာသင်နှစ်ကုန်ဆုံး၍ ကျောင်းမှထွက်သောအခါများ၌ လည်း ခေါင်းတွင်း၌ ပုံသေနည်းနှင့် ညီမျှခြင်းတို့ဖြင့်သာ ပြည့်သိပ်နေပြီး လက်တွေ့မလုပ်တတ်မကိုင်တတ် ရှိနေခဲ့သည်။ အလုပ်သမား လယ်သမားတို့၏ စိတ်နေသဘောထား ချို့တဲ့သော ပညာတတ်များဖြစ်နေကြသည်။

ထို့ကြောင့် ဆိုရှယ်လစ်တော်လှန်ရေးနှင့် ဆိုရှယ်လစ်စနစ် တည်ဆောက်ရေး၏လိုအပ်ချက်နှင့် အလှမ်းကွာဝေးနေခဲ့သည်။

ယဉ်ကျေးမှုတော်လှန်ရေးကြီးက ချမှတ်သောမူအရ ယခုစမ်းသပ်၍ ကျင့်သုံးလျက်ရှိသော စာသင်နှစ်အပိုင်း အခြားသည် မူလတန်း ၅နှစ်၊ အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်း ၄နှစ် သို့မဟုတ် ၅နှစ်၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်းက ၂ နှစ်မှ ၃ နှစ် အထိ ဖြစ်သည်။ ယခင်စာသင်နှစ်ထက် ၄-၅နှစ် တိုတောင်းသွား သော်ငြားလည်း လက်တွေ့နှင့် သဘောတရားရေးပိုင်းကို ယခင်ထက် ဖြည့်တင်းထားခဲ့၏။

လက်တွေ့လိုအပ်မှုနှင့်မညီသော သင်ရိုး၊ အသုံးမဝင်သည့် သင်ခန်းစာများကို ထုတ်ပယ်ခဲ့သည်။ အတွေးအခေါ်အရ ပညာပေးရေးကို အားဖြည့်လျက် စာတွေ့ပညာနှင့် လက်တွေ့ကုန်ထုတ်လုပ်ရေး ကို ပေါင်းစပ်ပေးခဲ့သည်။

စာသင်ကျောင်းများ၏ ကျောင်းသင်ခန်းစာများ ပို့ချသည့် နေရာဌာနသည်ပင်လျှင် ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုလိုက်၍ ပြောင်းလဲသွားသည်။ မြို့ပြနှင့် ကျေးလက်မှ မူလတန်းကျောင်း၊ အလယ်တန်းကျောင်း၊ အထက်တန်းကျောင်းများသည် အနီးတဝိုက်ရှိ စက်ရုံအလုပ်ရုံများ၊ ကျေးလက်ပြည်သူ့ဘုံအဖွဲ့များ၊ တပ်မတော်များနှင့် အဆက်အသွယ် ယူထားကြ၏။ ယခင်ကဲ့သို့ စာသင်ခန်းတွင်သာ သင်ကြားနေခြင်းမျိုး မဟုတ်တော့ချေ။

အခြေအနေပေးသည့် ကျောင်းများတွင် ကိုယ်ပိုင်စက်ရုံကလေးများနှင့် စိုက်ခင်းကလေးများ တည်ထောင်ထား ကြရုံမက အလုပ်သမား၊ လယ်သမား၊ တပ်မတော်သားများကို ဖိတ်ကြားပြီး အချိန်ပိုင်းကျောင်းဆရာအဖြစ် သင်ကြားပို့ချစေ၏။

တက္ကသိုလ်များတွင် သင်ကြားပို့ချရေး၊ သိပ္ပံပညာ သုတေသနပြုရေး၊ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာ ကာယအလုပ်လုပ်ရေးတို့ကို ပေါင်းစပ်ထားသည့် သုံးဖက်ပေါင်းစပ်ရေးစနစ်သစ်ကို ကျင့်သုံးသည်။

ကျောင်းပိုင်စက်ရုံနှင့် စိုက်ခင်းများတည်ထောင်ပြီး စက်ရုံအလုပ်ရုံများ၊ ကျေးလက်ပြည်သူ့ဘုံအဖွဲ့များနှင့် အဆက် အသွယ်ယူထား၏။

ဝိဇ္ဇာဘာသာရပ် တက္ကသိုလ်ကမူ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု

လုံးကို စက်ရုံအလုပ်ရုံအဖြစ် သဘောထားသည်။ စက်ရုံ၊ ကျေးလက်၊ ကုန်ဆိုင်များသို့သွား၍ လူမှုရေးစုံစမ်းမှုများပြုရသည်။ လူ့လောကကြီးအကြောင်းကို လေ့လာဆည်းပူးကြရသည်။ အလုပ်သမား၊ လယ်သမား၊ တပ်မတော်သားများထံမှ လေ့လာအတုယူရသည်။

လူတန်းစားတိုက်ပွဲ၊ ကုန်ထုတ်လုပ်ရေးတိုက်ပွဲ၊ သိပ္ပံစမ်းသပ်ခြင်းနှင့် တော်လှန်ရေးလှုပ်ရှားမှုများတွင် ပါဝင်ဆင်နွှဲရ၏။

အလုပ်သမား၊ လယ်သမားများနှင့်အတူ အလုပ်လုပ်ကိုင်ခြင်းဖြင့် ပြည်သူ့အပေါ် မေတ္တာတရားနက်ရှိုင်းလာစေပြီး ပြည်သူ့အတွက် အလုပ်အကျွေးပြုသည့် လက်တွေ့အတတ်ပညာများကို သင်ယူတတ်မြောက်လာစေသည်။

အထက်ပါရည်မှန်းချက်များ ပြည့်ဝလာနိုင်ရေးအတွက် ကျောင်းဆရာများနှင့် ကျောင်းသူကျောင်းသားများသည် သင်ကြားပို့ချရေးစီမံကိန်းအရ စက်ရုံ၊ နိုင်ငံပိုင်စိုက်ခင်း၊ သို့မဟုတ် ပြည်သူ့ဘုံအဖွဲ့သို့သွားပြီး စုပေါင်းကုန်ထုတ်လုပ်ရေး ကာယအလုပ်များတွင် လက်တွေ့ပါဝင် လုပ်ကိုင်ကြရသည်။

သင်ကြားပုံနည်းစနစ်ဘက်တွင် ဆရာက ဟောပြောပို့ချသည်ကို ကျောင်းသားများက ကြားနာရုံမျှဖြစ်သော သင်နည်းစနစ်ကို ဖျက်သိမ်းလိုက်၏။ ဉာဏ်ဖွင့်ပေးသည့်စနစ်ကို အစားထိုးပြီး ကျောင်းသားများ၏ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် တွေးတောဆင်ခြင်ခွင့်ကို လမ်းဖွင့်ပေးသည်။

ကျောင်းဆရာနှင့်ကျောင်းသား အတူတကွ ဆွေးနွေး၍ လိုအပ်သည့်အချက်အလက်များကို အပြန်အလှန် ဖြည့်စွက်ကြ၏။

ယဉ်ကျေးမှုတော်လှန်ရေးကြီး ပြီးသည့်နောက် ဥက္ကဋ္ဌကြီး

မော်၏ 'ကျောင်းသုံးစာအုပ်များကို အပြီးအပိုင်ပြုပြင် ပြောင်းလဲပစ်ရမည်' ဆိုသည့် ညွှန်ကြားချက်အရ တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ကျောင်းများတွင် ကျောင်းသုံးစာအုပ်သစ် အမျိုးတစ်သောင်းကျော်ကို ရေးသားပြုစုခဲ့ကြသည်။

ထိုကျောင်းသုံးစာအုပ်သစ်များသည် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်၏ ပညာရေးတော်လှန်မှုဆိုင်ရာ အတွေးအခေါ်နှင့်လမ်းစဉ်ကို ထင်ဟပ်ပြနေ၏။

ပစ္စည်းမဲ့နိုင်ငံရေးအတွက် အကျိုးပြုရေး၊ ဆိုရှယ်လစ်တော်လှန်ရေးနှင့် ဆိုရှယ်လစ်တည်ဆောက်ရေးအတွက် အကျိုးပြုရေး၊ ပစ္စည်းမဲ့တော်လှန်ရေးအရေးတော်ပုံကို ဆက်ခံမည့်သူများအား လေ့ကျင့်ပျိုးထောင်ပေးရေးအတွက် အကျိုးပြုရေးတို့ကို ဖော်ဆောင်သော ဦးတည်ချက်များ ပါရှိသည်။

စာမေးပွဲစနစ်ဟောင်းကို ဖျက်သိမ်း၍ မေးခွန်းပုစ္ဆာများကို တင်ကြိုအသိပေးထားသော စာအုပ်ကြည့်ခွင့်၊ ကျောင်းသားချင်း အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးခွင့်ပေးထားသည့် စာမေးပွဲစနစ်ဖြစ်သည်။

ကျောင်းသားသစ်လက်ခံရေးစနစ်ကို တက္ကသိုလ်ကျောင်းများ၌ အဓိကအဖြစ် ပြောင်းလဲခဲ့၏။ အထက်တန်းကျောင်းမှ လောလော လတ်လတ်အောင်သူတို့အား တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသစ်အဖြစ် ရွေးချယ်ခြင်းမပြုချေ။

ပြည်သူက နာမည်တင်ပြပြီးနောက် အဖွဲ့အစည်းများက လည်း အတည်ပြုသော ၂ နှစ်ကျော် လက်တွေ့အတွေ့အကြုံရှိသော အလုပ်သမား လယ်သမား တပ်မတော်သားများထဲမှ ထူးချွန်သည့် လူငယ်များကို ကျောင်းသားသစ်အဖြစ် ရွေးချယ်လက်ခံသည်။

လက်တွေ့အတွေ့အကြုံတွင် ကြွယ်ဝသော အလုပ်သမား၊ ဆင်းရဲသည့် အလတ်တန်း အောက်လွှာလယ်သမား၊ တော်လှန်သည့် ကေဒါများအတွက်မူ တက္ကသိုလ်ဝင်ရန် အသက်နှင့်ပညာအရည်အချင်း ကန့်သတ်ချက်များကို ချွင်းချက်ထားသည်။

'ဉာဏဗလသာ ပဓာန' ဟူသည့်မူဖြင့် လုပ်သားများနှင့် လယ်သမားများ၏ သားသမီးများ ကျောင်းမဝင်နိုင်အောင် မတရားတားဆီးထားသည့် စနစ်ဟောင်းပညာရေးစနစ်ကို အရင်းအမြစ်မှ တွန်းလှန်ပြောင်းလဲပစ်ခြင်းမျိုး ဖြစ်သည်။

ပစ္စည်းမဲ့ယဉ်ကျေးမှု တော်လှန်ရေးကြီးတွင်း၌ အလုပ်သမား လူတန်းစားသည် အထက်အဆောက်အအုံ နယ်ပယ်ဖြစ်သည့် နိုင်ငံရေးစင်မြင့်ပေါ်သို့ရောက်ခဲ့ကြ၏။ စာသင်ကျောင်းများ၌ ဓနရှင်ပညာတတ်များ စိုးမိုးချယ်လှယ်နေသော အခြေအနေမျိုးကို အရင်းအမြစ်မှ ပယ်လှန်ပြောင်းလဲခဲ့သည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်၏ ပညာတော်လှန်မှုဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားချက်များကို တိတိပပ လိုက်နာကျင့်သုံးခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။

ယဉ်ကျေးမှုတော်လှန်ရေးကြီးအတွင်း စနစ်သစ် ကျောင်းသားသစ် လက်ခံရေးမူအရ ပထမဆုံးလက်ခံခဲ့သော အလုပ်သမား၊ လယ်သမား၊ တပ်မတော်သားများသည် တက္ကသိုလ်ကျောင်းများသို့ တဖွဲ့ဖွဲ့ရောက်ရှိခဲ့သည်။

စာသင်နှစ်ကုန်ဆုံးပြီး အသီးသီး ကျောင်းဆင်းသွားခဲ့၏။ ကျောင်းအောင်သူများထက် အပိုကြီးသာသည်ဟု ဆိုသည်။

ယဉ်ကျေးမှုတော်လှန်ရေးကြီး ဆင်နွှဲခဲ့သည့်နောက်ပိုင်း ပညာတတ်လူငယ် ရှစ်သိန်းကျော်တို့သည် ကျေးလက်တောရွာများ

သို့ ရောက်ရှိခဲ့သည်။ ဆိုရှယ်လစ်ကျေးလက်သစ် ထူထောင်ရေး အတွက် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိ သည်ဟု ဆိုသည်။

လယ်သမားများကို အထင်သေးခြင်း၊ ကာယအလုပ်ကို ရွံရှာမုန်းတီးခြင်းတည်းဟူသော လွန်ခဲ့သည့်နှစ် ထောင်ပေါင်း များစွာကတည်းက တည်ရှိခဲ့ဖူးသည့် သွေးစုပ်လူတန်းစား အတွေး အခေါ်နှင့် ဓလေ့ထုံးစံများကို ထိုလူငယ်ထုက အဟုန်ပြင်းစွာ တိုက် ဖျက်နေရုံမျှမက အလုပ်သမား၊ လယ်သမားတို့ ၏ ကွာခြားချက်၊ မြို့နှင့်ကျေးလက်တို့၏ ကွာခြားချက်၊ ဉာဏအလုပ်နှင့် ကာယ အလုပ်တို့၏ ကွာခြားချက်များကို တဖြည်းဖြည်းချဲ့ပစ်ရေးတွင် လည်း ရေရှည်ဩဇာသက်ရောက်နေမည်ဟု ဆိုသည်။

ဆေးဝါးကုသရေး စနစ်သစ်

၁၉၆၅ ခုနှစ်တွင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်က ‘ဆေးဝါးကုသရေးနှင့် ကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းများကို ကျေးလက်တွင် အလေးထားလုပ်ကိုင်ရ မည်’ ဟု ဆော်ဩခဲ့သဖြင့် ကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းဘက်တွင် အလုပ် သမား၊ လယ်သမား၊ တပ်မတော်သားများကို မျက်နှာမူပြီး လူ အများစုအတွက် အကျိုးဆောင်မည့် တော်လှန်ရေးလမ်းစဉ် တစ်ရပ်ကို ထပ်မံချမှတ်ခဲ့သည်။

ယဉ်ကျေးမှုတော်လှန်ရေးကြီးနှင့် လင်းပြောင်၊ ကွန်ဖြူးရှပ် ဝေဖန်ရှုံ့ချရေး လှုပ်ရှားမှုကြီးအတွင်း၌ မြို့ကြီးပြကြီးကိုသာ အထင် ကြီးပြီး ကျေးလက်ကို အထင်သေးခြင်း၊ လုပ်သားပြည်သူများ အကြား တွေ့နေကျရောဂါနှင့် အဖြစ်များသည့် ရောဂါများ

ကာကွယ်ကုသရေး၊ သုတေသနပြုရေးကို လျစ်လျူရှုထားခြင်း၊ လူနည်းစုအတွက်သာ အလုပ်အကျွေး ပြုခြင်းဖြစ်သည့် လျူရှုရက် ချီနှင့် လင်းပြောင်တို့လူသိုက် ကျင့်သုံးသည့် ပြန်ပြင်ရေးလမ်းစဉ်ကို ဆေးဘက်အမှုထမ်းများစွာနှင့် လူထုသည် ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဝေဖန်ရှုံ့ချလိုက်သည်။

တစ်ချိန်တည်းတွင် လူများစုအကျိုးကိုဆောင်မည့် ဆေး ဘက်ဆိုင်ရာမှုကို လက်ခံကျင့်သုံးရ၏။ ကျေးလက်ဒေသအများစု ကျန်းမာရေးအသွင်အပြင်သည် အပြောင်းအလဲကြီး ပြောင်းလဲလာ သည်။

ခြေဗလာဆရာဝန်များစွာသည် ကြီးထွားရင့်သန်လာပြီး ကျေးလက်စုပေါင်းဆေးကုစနစ်ကို ကျင့်သုံးအကောင်အထည် ဖော်ခဲ့၏။

ကျေးလက်စုပေါင်းဆေးကုစနစ်မှာ လယ်သမားများက လယ်သမားများ၏ စုပေါင်းရိုင်းပင်းကူညီမှုဖြင့် ထူထောင်လိုက် သော ဆေးဝါးကုသရေးစနစ်ပင် ဖြစ်သည်။

ဘုံအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးသည် တစ်နှစ်အတွက် ယေဘုယျ အားဖြင့် တရုတ်ငွေ တစ်ယွမ်လောက်ထည့်ဝင်ခြင်းဖြင့် နာမကျန်း သောအခါ အခမဲ့ ကုသခွင့်ခံယူနိုင်သည်။

ပြည်သူ့ဘုံအဖွဲ့ဝင်များနှင့် ကျေးလက်ရှိ ပညာတတ် လူငယ်များထံမှ ရွေးချယ်၍ လေ့ကျင့်ပျိုးထောင်ပေးလိုက်သော ခြေဗလာဆရာဝန်များသည် လယ်သမားများနှင့်အတူ လယ်ကွင်း၌ ခိုးတူ ပေါင်ဖက်လုပ်ကိုင်နေသည်ဖြစ်၍ လယ်သမားများတွင် ဖြစ်ပွားတတ်သည့်ရောဂါနှင့် ကုသရန်နည်းလမ်း၊ ကာကွယ်ရန်နည်း

လမ်းများကို အသိကျွမ်းဆုံး၊ အနားလည်ဆုံး ဖြစ်နေသည်။
ခြေဗလာဆရာဝန်သည် ကျေးလက်တောရွာတိုင်းတွင်
အနံ့ရှိနေပြီဟု ဆိုသည်။

ပစ္စည်းမဲ့ယဉ်ကျေးမှုတော်လှန်ရေးကြီး ဆင်နွှဲခဲ့သည့်
နောက်ပိုင်းတွင် မြို့ပြမှ ဆေးဘက်အမှုထမ်းများသည် အဆက်
မပြတ် ကျေးလက်သို့ သွားရောက်အခြေစိုက်နေထိုင်ကာ ဆေးကုသ
ပေးကြသည်။ မြို့ပြတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်သော ဆေးဘက်
အမှုထမ်းများကလည်း ကျေးလက်သို့ အလှည့်ကျဆင်းပြီး နယ်လှည့်
ကုသပေးခဲ့၏။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ကိုယ်တိုင် ရှေ့ဆောင်ဆော်သြခဲ့သော လူထု
သဘောဆောင်သည့် မျိုးချစ်ကျန်းမာသန်စွမ်းရေး လှုပ်ရှားမှုကြီး
သည် ကုဋေကုဋာသော တရုတ်ပြည်သူများအတွက် ကြီးစွာသော
အကျိုးသွားကို ဖော်ဆောင်ခဲ့၏။

စင်စစ် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော် ဦးဆောင်ဆင်နွှဲခဲ့သည့် ပစ္စည်းမဲ့
မဟာယဉ်ကျေးမှုတော်လှန်ရေးကြီးသည် ဆုံးခန်းမတိုင်သေးသော်
လည်း ပြန်ပြင်ရေးဝါဒကို ဆန့်ကျင်ရန်၊ ပြန်ပြင်ရေးဝါဒပေါ်
မလာအောင်ကာကွယ်ရန်၊ သန်းပေါင်းများစွာသော ပစ္စည်းမဲ့တော်
လှန်ရေး အရေးတော်ပုံဆက်ခံသူများ လေ့ကျင့်ပျိုးထောင်ပေးရန်၊
ဆိုရှယ်လစ်တော်လှန်ရေးနှင့် ဆိုရှယ်လစ်ထူထောင်ရေးကို ပိုမို
လျင်မြန်စေရန်၊ တရုတ်ပြည်၏ ဆိုရှယ်လစ်အသွေးအရောင်
ပြောင်းလဲမသွားရန်ဆိုသော တော်လှန်ရေးကြီး၏ရည်မှန်းချက်ကို
များစွာ ဖြည့်စွမ်းပေးနိုင်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။

အခန်း (၁၇)

တော်လှန်ရေးမီးတောက်များအကြားမှ သံယောစဉ်မီးပွားကလေးများ

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်၏ဘဝသည် ခက်ထန်ကြမ်းတမ်းသည်။
ပင်ပင်ပန်းပန်း လှုပ်ရှားရုန်းကန်လာရသည့်ဘဝ။ ကျောင်းစာ
သင်ခန်းသို့ မရောက်မီကလည်း အအားနေရသည်ဟူ၍မရှိ။

အရွယ်ရောက်လာတည်းက ဖခင်ကြီး၏ လယ်ယာ
လုပ်ငန်းတွင် တနိုင်တထမ်း ဝင်ရောက်လုံးပမ်းခဲ့ရ၏။ ကျောင်း
စာသင်ခန်းသို့ ရောက်ပြန်တော့လည်း ဖခင်ကြီး၏ လယ်ယာ
လုပ်ငန်းနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများတွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ရ
သည်။ ဖခင်ကြီး၏ စာရင်းအင်းများကို ဝင်ရောက်ပြုစုပေးရသည်။

နေအိမ်နှင့်ဝေးကွာသော ကျောင်းစာသင်ခန်းသို့ ဝင်ရောက်သည့်အခါတွင် သူ့၌ အအားမနေတတ်သောအကျင့်က ကျင့်သားရနေပြီ။ တစ်ဖက်တွင် ကျောင်းသင်ခန်းစာများကို ဖတ်မှတ်လေ့လာရင်း တစ်ဖက်တွင် ပြင်ဗဟုသုတဖြစ်ဖွယ်ရာများကို ရှာကြံလေ့လာခဲ့သည်။

ကျောင်းအားရက်များတွင် ရင်းနှီးသော ရဲဘော်ရဲဘက်များနှင့် တောင်တက်ခြင်း၊ ရေကူးခြင်းစသည်ဖြင့် အပင်ပန်းခံနိုင်ရည်ကို လေ့ကျင့်ရင်း ကျန်းမာရေးကို လိုက်စားခဲ့၏။

ကျောင်းသင်ခန်းစာတစ်ချိန်နားသည့် ကြားကာလ (၁၀)မိနစ် ကလေးအတွင်း၌ပင် ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားလေ့ကျင့်ခန်းများကို တစ်ယောက်တည်း ပြုကျင့်ခဲ့သည်။

ချန်ဆားရှိ ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းမှ ဘွဲ့ရပြီးနောက်တွင်လည်း သူသည် အအားမနေခဲ့ပေ။ တစ်ဖက်တွင် တရုတ်ပြည်ကြီးကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲနိုင်မည့် အသိပညာ အတတ်ပညာများကို ရှာဖွေခဲ့သည်။ ပြည်သူ့သစ်အသင်း၊ စာပေပညာအသင်း စသည်ဖြင့် အသင်းများကို ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်း၍ တော်လှန်ရေးသဘောတရားများကို လေ့လာရှာမှီး၏။

ဆုံသာဆုံ မကြုံသည်လမ်း

စင်စစ် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်သည် တော်လှန်သောပီပီလီလာ သူဖြစ်သည်။ တရုတ်ပြည်၏ ဟောင်းမျဉ်းဆွေးမြည့်နေပြီဖြစ်သော ပဒေသရာဇ်စနစ်ဆိုး၏ အမွေအနှစ်များကို တွန်းလှန်ခုခံခဲ့သည်။

အရွယ်ရောက်ချိန်တွင် လူငယ်ချင်း မေတ္တာမျှသည်ဖြစ်စေ

မမျှသည်ဖြစ်စေ မိဘထိမ်းမြားပေးစားသူကို မျက်စိမှိတ်၍ယူရသည့် ပဒေသရာဇ်စနစ်၏ ယဉ်ကျေးမှုထုံးတမ်းစဉ်လာကို ဆန့်ကျင်တွန်းလှန်ခဲ့သည်။

သူ့အသက် ၁၄ နှစ်တွင် မိဘများက သူ့ထက်လေးနှစ်ခန့် အသက်ကြီးသော အမျိုးသမီးတစ်ယောက်နှင့် လက်ထပ်ထိမ်းမြားပေးခဲ့သည်။ သို့သော် လူငယ်မော်စီတုန်းသည် ဖခင်ကြီး၏ အမိန့်ကို မလွန်ဆန်နိုင်ခဲ့သော်လည်း ထိုအမျိုးသမီးနှင့် အတူအကြင်လင်မယားအဖြစ် အလျဉ်းမဆက်သွယ်ခဲ့။ ဤသို့လျှင် စနစ်ဆိုး၏ယဉ်ကျေးမှုကို ခုခံ တွန်းလှန်ခဲ့သည်။

တော်လှန်ရေးသမားတစ်ယောက်၏ အချစ်ဦး

‘အချစ်ဟူသည် ယောက်ျားသားများအတွက် ဘဝ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုသာဖြစ်သော်လည်း မိန်းမများအတွက် ဘဝတစ်ခုလုံးဖြစ်သည်’ ဟူသော ပညာရှိတစ်ယောက်၏အဆိုသည် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်အတွက် မှန်ကန်သောစကားပင်။

လူငယ်မော်စီတုန်းသည် ချန်ဆားရှိ အမှတ်(၁) ဆရာအတတ် သင်ကျောင်းတွင် တက်ရောက်နေခဲ့စဉ်က သူ့အလွန်လေးစားကြည်ညိုမှာ ကိုယ်ကျင့်တရားဘာသာသင်သည့် ဆရာ ‘ရန်ချန်းကျီ’ပင် ဖြစ်သည်။

‘ရန်ချန်းကျီ’သည် အနေအထိုင်ရိုးသားသည်။ ကျောင်းသားများအပေါ် စေတနာအပြည့်အဝထားသည်။ ကျောင်းချိန်ပြင်ပတွင်လည်း ကျောင်းသားများကို အိမ်၌ စာသင်ကြားခြင်း၊ ဆုံးမဩဝါဒပေးခြင်းများ ပြုခဲ့၏။

လူငယ်မော်စီတုန်းအပါအဝင် တိုးတက်သော အယူအဆ ရှိသူများအဖို့ ဆရာကြီးမစ္စတာ‘ရန်’သည် အတုယူဖွယ်ရာ ပုဂ္ဂိုလ် ကြီးတစ်ယောက်ပင်။ ခင်မင်လေးစားအပ်သော ဆရာသမား ကောင်းတစ်ယောက်လည်း ဖြစ်၏။

လူငယ်မော်စီတုန်းနှင့် အပေါင်းအပါများသည် ကျောင်း ဆင်းချိန်တွင် ဆရာရန်ချန်းကျီ၏ အိမ်သို့ရောက်ဖြစ်သည်။ သင်ခန်းစာများကို ဆွေးနွေးသည်။ ကမ္ဘာ့ရေးရာများကို နာကြား သည်။ ထိုအချိန်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် တော်လှန်စိတ် ခိုးကြားနေပြီ။

သည်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် မစ္စတာ‘ရန်’၏ သမီး ဖြစ်သူ ‘ယန်ကိုင်းဟွေ’နှင့်စတွေ့သည်။ ‘ယန်ကိုင်းဟွေ’သည် ရဲဘော် မော်စီတုန်းအတွက် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာအမျိုးသမီး ဖြစ်နေ၏။

ယန်ကိုင်းဟွေသည် ဖအေတူသမီးတည်း။ ဖခင်ကြီး၏ ဆုံးမဩဝါဒကြောင့် ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သည်။ အနေအထိုင်ရိုးသား သည်။ စာပေကြိုးစားသည်။ တိုးတက်သော အတွေးအမြင်များကို လက်ခံသည်။ ယန်ကိုင်းဟွေအား စတင်စိတ်ဝင်စားသည်မှ လက်ထပ်ယူပေါင်းသင်း ဖြစ်သည်အထိ ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ယန်ကိုင်းဟွေ၏အဆင်းထက် အချင်းကို အလေးပေးခဲ့ခြင်းသာပင်။

၁၉၁၈ ခုနှစ်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် တော်လှန်မှု လမ်းစသို့ ရောက်ရှိနေပြီ။ ပဒေသရာဇ်စနစ်နှင့် နယ်ချဲ့စနစ်ကို တွန်းလှန်တိုက်ဖျက်ရေးအတွက် အနာဂတ်ခေါင်းဆောင်များကို စုစည်းမွေးမြူနေပြီ။ ‘ပြည်သူ့သစ်’ စာဖတ်အသင်းကိုထူထောင်ခဲ့ ၏။ အလုပ်လုပ်ရင်း ပညာသင်ရန် ပြင်သစ်သို့ တရုတ်လူငယ်

များကိုစေလွှတ်ရန် စိုင်းပြင်းနေချိန် ဖြစ်သည်။

၁၉၁၈ ခုနှစ်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ပြင်သစ်သို့ ကျောင်းသားများစေလွှတ်ရန် အစီအစဉ်အတွက် ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်များ နှင့်တွေ့ဆုံရန် ပီကင်းမြို့သို့ ပထမအကြိမ် ရောက်ခဲ့သည်။

အမှတ်(၁) ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းတုန်းက ရဲဘော် မော်စီတုန်းနှင့် တိုးတက်သောကျောင်းသားစုက အတုယူခဲ့ရသည့် မစ္စတာရန်ချန်းကျီသည် ထိုစဉ်တွင် ပါမောက္ခဖြစ်နေပြီ။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် မစ္စတာ‘ရန်’ဆီသို့ လိုအပ်သော အကူအညီများတောင်းခံရန် ရောက်ခဲ့သည်။ မစ္စတာရန်ကလည်း တတ်နိုင်သည့်ဘက်မှ အကူအညီများပေးခဲ့သည်။ ရဲဘော်မော်စီ တုန်းက အလုပ်လုပ်ချင်သည်ဆိုသဖြင့် ပီကင်းတက္ကသိုလ် စာကြည့် ပိဋကတ်တိုက်မှူး လီတာ့ကျောင်းနှင့် မိတ်ဆက်ပေးသည်။

လီတာ့ကျောင်းက ရဲဘော်မော်စီတုန်းအား စာကြည့် ပိဋကတ်တိုက်လက်ထောက်အဖြစ် အလုပ်ပေးခဲ့သည်။ သို့ဖြင့် ပီကင်းသို့ပြန် အရောက်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ယန်ကိုင်း ဟွေနှင့် ပြန်ဆုံဆည်းခဲ့ကြသည်။

သို့သော် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် အချစ်ရေးကို ရှေ့တန်း မတင်ခဲ့ပေ။ ပီကင်းတက္ကသိုလ် စာကြည့်ပိဋကတ်တိုက် လက် ထောက် ပိဋကတ်တိုက်မှူးလုပ်ရင်း စာပေလေ့လာနိုင်သည့် အခွင့် အလမ်းများစွာရသည်။ သို့သော် တော်လှန်ရေးလှုပ်ရှားမှုများ အတွက် စည်းရုံးရေးတာဝန်များက ရှိနေသည်။

တော်လှန်ရေး၏ အခြေခံအင်အားစုသည် မြို့ပြထက် ကျေးလက်တွင် ပိုများသည်။ ထို့ကြောင့် မြို့ပြကိုမုန်းမုန်းချင်။ တော်

လှန်ရေးတစ်ရပ်၏ အမာခံများဖြစ်သော တောင်သူလယ်သမားများစုစည်းရာ ကျေးလက်သို့သာ ပြန်လို၏။

၁၉၁၈ ခုနှစ် စောစောပိုင်းတွင် ပြင်သစ်သို့သွားမည့် ကျောင်းသားတစ်ယောက်နှင့် ရှန်ဟဲမြို့သို့ရောက်ဖြစ်သည်။ ရှန်ဟဲမှနေ၍ ချန်ဆားသို့ ပြန်ရောက်လာခဲ့သည်။ ချန်ဆားသို့ ပြန်ရောက်သည်တွင် နိုင်ငံရေးစာအုပ်များကို မပြတ်လေ့လာရင်း ဟူနန်ကျောင်းသားများ၏ လေ့လာရေးစာစောင်တွင် အယ်ဒီတာတာဝန်ကို လုပ်ဆောင်လျက် ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုများကို ဦးဆောင်ခဲ့သည်။

အထွေထွေကျောင်းသားသပိတ်ကြီးကို ဦးဆောင်ခဲ့၏။ ဟူနန် စစ်ဘုရင်ခံဆန်ကျင်ရေး ကျောင်းသားသပိတ်ကြီးကို ဦးဆောင်ခဲ့သည်။ ထိုနှစ် ရှန်ဟဲသို့ ဒုတိယအခေါက်ရောက်ခဲ့သည်တွင် ကွန်မြူနစ်ပါတီကိုဦးစီး၍ ဖွဲ့ခဲ့သူ 'ချင်တူရှူး'နှင့်တွေ့ခဲ့ပြီး နိုင်ငံရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ညွှန်ကြားချက်များစွာကို ရရှိခဲ့သည်။

၁၉၂၀ ခုနှစ်၊ ဆောင်းရာသီအရောက်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် တော်လှန်ရေးလမ်းမပေါ်သို့ရောက်ခဲ့ပြီ။ အလုပ်သမားများအား ပထမဆုံး နိုင်ငံရေးအရ စည်းရုံးခြင်းကို လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။

ရုရှားပြည် အောက်တိုဘာတော်လှန်ရေး အတွေ့အကြုံနှင့် တော်လှန်ရေးသဘောတရားများကို တရုတ်အလုပ်သမားထုအား ဖြန့်ချိရင်း စည်းရုံးရေးလုပ်ခဲ့သည်။

ထိုနှစ် ပီကင်းသို့ ဒုတိယအကြိမ်ပြန်ရောက်တွင် ငယ်ချစ်ဦး ယန်ကိုင်းဟေနှင့် လက်ထပ်ထိမ်းမြားခဲ့သည်။ ယန်ကိုင်း

ဟေ့သည် ရဲဘော်မော်စီတုန်းထက် (၂)နှစ်ငယ်သည်။ လက်ထပ်သောအချိန်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် အသက်(၂၅)နှစ်ရှိပြီ။

လက်ထပ်ပြီး နောက်နှစ်ဖြစ်သော ၁၉၂၁ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလတွင် ဟူနန်ပြည်နယ် ကွန်မြူနစ်ပါတီကို ဖွဲ့စည်းဖြစ်သည်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ပြည်နယ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ အတွင်းရေးမှူးတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခဲ့ရသည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းတွင် တော်လှန်ရေးတာဝန်ဖြင့် မအားလပ်အောင်ပင် ရှိခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ အိမ်ထောင်ဦးကာလသည် အေးအေးချမ်းချမ်း စည်းစိမ်ကျကျ နေထိုင်သည့်ကာလ မဖြစ်ခဲ့။ ထိုအချိန်မှစ၍ တောင်သူလယ်သမားများ၏ နယ်ချဲ့စနစ်နှင့် ပဒေသရာဇ်ဆန်ကျင်ရေး အရှိန်အဟုန်သည် တစစ ပြင်းထန်တက်ကြွ ၍လာခဲ့သည်။

၁၉၂၅ ခု၊ မေလ(၃၀)ရက်နေ့တွင် တောင်သူလယ်သမားထု၏ ဆန္ဒပြလှုပ်ရှားမှုကြီး ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။

၁၉၂၇ ခုနှစ်တွင် ကူမင်တန်ပါတီခေါင်းဆောင် ချန်ကေရှိတ်သည် တောင်သူလယ်သမားလှုပ်ရှားမှုတွင် တပ်ဦးမှပါနေသော ကွန်မြူနစ်ပါတီကို စိုးရွံ့လာသဖြင့် တန်ပြန်တော်လှန်ရေးကို စခဲ့သည်။ ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် မဟာမိတ်ကို ချေဖျက်၍ ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင် အများအပြားကို ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်ခဲ့သည်။

ဆောင်းဦးကောက်ရိတ်သိမ်းပွဲ ပုန်ကန်မှုကြီးကို ဦးဆောင်ခဲ့သော ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ထိုစဉ်က ကူမင်တန်အလိုတော်ရိ တစ်ပိုင်းဖြစ်သူ တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ အတွင်းရေးမှူး 'ချင်တူရှူး' ၏ ငြိုငြင်ခြင်းကို ခံခဲ့ရသည်။

ပေါ်လစ်ပြုရုံအဖွဲ့ဝင်အဖြစ်မှ၎င်း၊ ပါတီတပ်ဦးကော်မီတီ အဖြစ်မှ၎င်း ပါတီကဖြုတ်ချခဲ့၏။ ကူမင်တန်ကလည်း လူဖမ်းဝရမ်း ထုတ်ခဲ့၏။ သို့နှင့် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ဇနီးနှင့်ရင်သွေးနှစ် ယောက်ကို စွန့်ခဲ့ပြီး ကျန်စီးပြည်နယ်၊ ကျင်ကန်းစန်တောင်သို့ ထွက်ခဲ့သည်။

ကူမင်တန်အစိုးရက ဆုငွေအမြောက်အများနှင့်ဖမ်းဝရမ်း ထုတ်ထားချိန်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ကျင်ကန်းစန်တွင် ရောက်နေခဲ့၏။ လေတွင်တလွင့်လွင့်ရှိနေသော အလံနီများအောက် တွင် တော်လှန်ရေးလုပ်ငန်းကို အားကြီးမာန်တက်လုပ်ဆောင်နေ ခဲ့၏။

၁၉၂၉ ခု နွေဦးတွင် 'ချူတေး'က စစ်ဦးစီးချုပ်အဖြစ် တာဝန်ထမ်း၍ ရဲဘော်မော်စီတုန်းက နိုင်ငံရေးမှူးတာဝန်ထမ်း ဆောင်သော တပ်နီတော်သည် ရန်သူနယ်မြေကို ထိုးစစ်ဆင်ခဲ့ သည်။

၁၉၃၀ ခု ဇွန်လတွင် တပ်နီတော်သည် ချန်ဆားကို ဒုတိယအကြိမ်မြောက် ထိုးစစ်ဆင်ခဲ့၏။ ထိုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သော အလုပ်သမားနှင့် တောင်သူလယ်သမား တော်လှန်ရေးကော်မီတီ တွင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးအဖြစ် ရွေးကောက်ခံရသော ရဲဘော်မော်စီတုန်း သည် အတော်သတင်းကြီးနေပြီ။ သူ့အပါအဝင် ချူတေးနှင့် အခြားခေါင်းဆောင်များ ကိုလည်း ကူမင်တန်အစိုးရက အသေရရ အရှင်ရရ ဆုငွေအမြောက်အများ ထုတ်ပြန်ထားခဲ့သည်။

တော်လှန်ရေး၏ သမီးကောင်း

ထိုနှစ်တွင် ကူမင်တန်တပ်သားများက ရဲဘော်မော်စီတုန်း မိသားစုကို ဖမ်းဆီးခဲ့သည်။ ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ဇနီး ယန်ကိုင်း ဟွေနှင့် သားနှစ်ယောက်ဖြစ်သော 'မော်အန်ရင်း'နှင့် 'မော်အန် ကျင်း'တို့သည် ရန်သူ့လက်တွင်းသို့ ကျရောက်ခဲ့သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏နှမ၊ ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ ညီနှစ်ယောက်ဖြစ်သော 'မော်စီဟုန်း'၊ 'မော်စီတန်'တို့နှင့် ဇနီးများ သည်လည်း ရန်သူ၏ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ခြင်းကို ခံခဲ့ရ၏။

ယန်ကိုင်းဟွေသည် ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင်တစ်ယောက် လည်း ဖြစ်သည်။ ကူမင်တန်များလက်ထဲတွင်ကျရောက်နေသော ယန်ကိုင်းဟွေသည် ပါတီကို၎င်း၊ ခင်ပွန်းသည်ကို၎င်း စွန့်ပယ် ရန်ငြင်းဆန်ခဲ့ခြင်းဖြင့် သိက္ခာရှိရှိ အသက်ကိုစွန့်လွှတ်သွားရှာ သည်။ ထိုနှစ်တွင်ပင် ကူမင်တန်များက သေနတ်ဖြင့် ရက်စက်စွာ ပစ်သတ်ခဲ့၏။

သားမော်စီတုန်း

မိခင်နှင့်အတူ ရန်သူ၏သို့ပန်းအဖြစ် ဖမ်းဆီးရရှိချိန်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏သားကြီး 'မော်အန်ရင်း'သည် ၁၀ နှစ်သား အရွယ်၊ 'မော်အန်ကျင်း'သည် ၉ နှစ်သားအရွယ် ရှိပြီ။

ကူမင်တန်များက ပြန်လွှတ်လိုက်ပြီးနောက်တွင် မိတ်ဆွေ များက ထိန်းကျောင်းပေးခဲ့၏။ ထို့နောက် ရှန်ဟဲသို့ သွားခဲ့ကြသည်။ ထိုမှတဆင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်း၌ ရုရှားသို့ သွားရောက်ပြီး

ပညာသင်နေခဲ့သည်။

မော်အန့်ကျင်းသည် ရုရှားပြည်တွင် အင်ဂျင်နီယာ သင်တန်းတက်ရောက်ပြီး တရုတ်ပြည်သို့ ပြန်ခဲ့၏။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ သားဦး မော်အန့်ရင်းသည် ဖအေတူ သားတည်း။ ဖခင်၏ဗီဇ အပြည့်အဝပါသူဖြစ်သည်။ နိုးကြား တက်ကြွသည်။ စစ်သား၊ တော်လှန်ရေးသမား ဖြစ်လိုသည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် ရုရှားပြည်မှ တရုတ်ပြည်သို့ ပြန် ရောက်ခဲ့၏။ အဆင့်မြင့် ကေဒါသင်တန်းကျောင်းသို့ တက်ရောက် ခဲ့၏။

ကိုရီးယားပြည်သူ၏ ဂျပန်နယ်ချဲ့ခံတွန်းလှန်ရေးစစ်ပွဲ သို့ တရုတ်ပြည်မှ ပထမဆုံးအသုတ်အဖြစ် စေလွှတ်သော အပျော် တမ်းဖွဲ့များနှင့် လိုက်ပါသွားခဲ့၏။ တရုတ်ပြည် အပျော်တမ်းတပ်၏ တပ်ရင်းမှူး ဖြစ်သည်။ ကိုရီးယားစစ်မျက်နှာတွင် ၁၉၅၀ ခု၊ အောက်တိုဘာလ (၂၅)ရက်နေ့တွင် တိုက်ပွဲ၌ ကျဆုံးသည်။

တော်လှန်ရေးကို ဖိလာဆန့်ကျင်လျှင်

ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ ညီဖြစ်သူ မော်စီတန်သည် ၁၉၅၂ ခုနှစ်တွင် အစ်ကိုဖြစ်သူ ရဲဘော်မော်စီတုန်း၊ ညီဖြစ်သူ ရဲဘော် မော်စီမင်းနှင့်အတူ ကိန်းဆီးနယ် ဆိုဗီယက်ဒေသထူထောင်ခြင်းနှင့် စီးပွားရေးတည်ဆောက်မှုများတွင် ပါဝင်ခဲ့၏။ ခရီးရှည်ချီတက်ပွဲ တွင် ငွေကြေးအလွဲသုံးစားပြုမှုဖြင့် အရေးယူကွပ်မျက်ခြင်းခံရ၏။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ ညီအငယ်ဆုံးဖြစ်သူ မော်စီမင်း သည် ၁၉၂၃ ခုနှစ်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်း၊ ရဲဘော်လျူရှောက်ချီ

တို့နှင့်အတူ ဟူနန်အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းများတွင် ပါဝင်ခဲ့၏။ နောင်တွင် တော်လှန်ရေးကိုဖိဆန့်သော ကွန်မြူနစ် ဆန့်ကျင်ရေးသမားဖြစ်သွားသဖြင့် ဖမ်းဆီးခံရပြီး ၁၉၄၂ ခုနှစ်တွင် သေဒဏ်ပေးခံရ၏။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ ဒုတိယအိမ်ထောင်

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ကိန်းဆီးနယ်သို့ တပ်နီတော် ထိုးစစ်ဆင်၍ လွတ်မြောက်သောဆိုဗီယက်ဒေသများ ထူထောင်စဉ် ကာလတွင် ဒုတိယအိမ်ထောင်ဖြစ်သူ ‘ဟိုဇူးချင်’နှင့် ဆုံစည်းခဲ့ သည်။

ဟိုဇူးချင်သည် ကိန်းဆီးမြေပိုင်ရှင်တစ်ဦး၏ သမီးဖြစ် သည်။ ခေတ်ပညာတတ်တစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး ရဲဘော်မော်စီတုန်းနှင့် လက်မထပ်မီတွင် ကျောင်းဆရာမဖြစ်ပြီး အမှုထမ်းခဲ့၏။ ၁၉၃၀ ခုနှစ်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းနှင့် အကြောင်းပါခဲ့သည်။

တော်လှန်ရေးသမားစစ်စစ်ဖြစ်သူ ရဲဘော်မော်စီတုန်းအဖို့ ဒုတိယအိမ်ထောင်ဘက်နှင့်လည်း အေးအေးလူလူ နေခွင့်မကြုံ။ သူတို့နှစ်ယောက် အကြောင်းပါသည့် ၁၉၃၀ ခုနှစ်သည် တော်လှန် ရေးမီးတောက် အရှိန်ရစဖြစ်သည်။

ထိုနှစ်ကုန်ပိုင်းတွင်ပင် လူအင်အားလေးသောင်းခန့်သာ ရှိသေးသော တပ်နီတော်အား ကူမင်တန်ဗိုလ်ချုပ် ‘လူတီပင်း’ဦးစီး သော အင်အားတစ်သိန်းခန့်ရှိသည့် ရန်သူများသည် ‘တပ်နီတော် ကို အပြုတ်တိုက်ရေး’ ပထမအကြိမ် ထိုးစစ်ဆင်ခဲ့သဖြင့် တပ်နီတော် သည် ထိုးစစ်ကို မီးကုန်ယမ်းကုန် ခုခံတွန်းလှန်ခဲ့ရ၏။

၁၉၃၀ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် ရန်သူ၏ ပထမထိုးစစ်သည် အရေးနိမ့်သွားသော်လည်း လေးလခန့်အားဖြည့်ပြီးနောက် လူအင်အား နှစ်သိန်းကျော်ခန့်ဖြင့် ရန်သူသည် စစ်ကြောင်းခွဲပြီး တပ်နီတော်အား ဒုတိယထိုးစစ်ကို ဆင်ပြန်သည်။

ဒုတိယအကြိမ်မြောက်ထိုးစစ် အရေးနိမ့်ပြီးနောက် တစ်လခန့်အကြာတွင် ချန်ကေရိုက်ကိုယ်တိုင်ဦးစီးသော အင်အား သုံးသိန်းဖြင့် ရန်သူသည် တတိယအကြိမ်မြောက်ထိုးစစ်ကို ဆင်ခဲ့ပြန်၏။

ဟိုဇူးချင်သည် နောင်တွင် ကွန်မြူနစ်စည်းရုံးရေးမှူး တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။

၁၉၃၇ ခုနှစ်။ ထိုနှစ်သည် ဒုတိယမြောက်တော်လှန်သော ပြည်တွင်းစစ်ကာလလည်း ဖြစ်သည်။ ပြီးနောက် ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် တစ်နေ့တခြား အန္တရယ်ကြီးမားလာသော ဂျပန်နယ်ချဲ့အား ခုခံ တွန်းလှန်ရေးအတွက် ညီညွတ်သော အမျိုးသားတော်လှန်ရေး တပ်ပေါင်းစုတည်ဆောက်ရေးကို ကြိုးပမ်းနေချိန်လည်း ဖြစ်သည်။

ညီညွတ်ရေးတပ်ပေါင်းစုကို ဆန့်ကျင်သော ပါတီတွင်းရှိ 'လက်ဝဲ' အစိတ်အပိုင်းများ၏ စောဒကတက်ခြင်းများကို အားစိုက်ခွန်စိုက် ပြန်လှန်ချေပနေချိန်လည်း ဖြစ်သည်။

ထိုအချိန်သည် တရုတ်တစ်မျိုးသားလုံး၏ ကံကြမ္မာကို ပြောင်းလဲဖန်တီးရမည့်အချိန်။ ထိုအချိန်၌ ဟိုဇူးချင်က ပြဿနာရှာလာသည်။

ခင်ပွန်းသည်မော်က စိမ်းကားအောင် ပြုကျင့်နေပါသည် ဟု စွပ်စွဲပုတ်ခတ်သည်။ ရဲဘော်မော်စီတုန်းက စွပ်စွဲခြင်းကို

ပြင်းဆန်သည်။ ပြီးနောက် ပါတီသို့ ကွာရှင်းခွင့်တောင်းသည်။ ပါတီ ဗဟိုကော်မတီက ဖွဲ့စည်းပေးသော ခုံအဖွဲ့က စစ်ဆေးပြီး ကွာရှင်းခွင့်ပေးသည်။

ဟိုဇူးချင်နှင့် သားသမီးနှစ်ယောက်ရခဲ့၏။ ခရီးရှည် ချီတက်ရသောအခါ ရဲဘော်မော်စီတုန်းက ရင်သွေးနှစ်ယောက်ကို ကိန်းဆီးတွင်ပင် ထားခဲ့၏။ တောင်သူလယ်သမားများက ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားကြသည်။ စစ်ပြီးသောအခါ ထိုကလေးနှစ်ယောက်ကို ပြန်မတွေ့ရတော့ချေ။

ဟိုဇူးချင်သည် 'ရှင်ဆီ'တွင် သမီးကလေးတစ်ယောက် မွေးခဲ့၏။ ထိုသမီးကလေးနှင့်အတူ ရုရှားသို့ သွားရောက်နေထိုင်လေသည်။

တတိယအိမ်ထောင်

ချန်ချင်း(လန်ပင်)သည် လူလတ်တန်းစားမိဘများမှ ဆင်းသက်လာသူဖြစ်သည်။ ချန်ချင်းငယ်စဉ်ကပင် မိဘနှစ်ပါး ကွဲကွာသွားကြသည်။ မိခင်ဖြစ်သူက ချန်ချင်းကို ပညာသင်ပေးခဲ့၏။ မူလတန်းကျောင်း အောင်မြင်ပြီးနောက် အစိုးရ၏ ထောက်ပံ့ကြေးဖြင့် ပြည်နယ်အနုပညာကျောင်းသို့ ဆက်တက်ခဲ့သည်။ ထိုစဉ်အတွင်း ချန်ချင်းသည် ပါတီသို့ လျှို့ဝှက်စွာ ဆက်သွယ်ခဲ့သည်။

၁၉၃၄ ခုနှစ်တွင် ချန်ချင်းသည် ပြဇာတ်မင်းသား တန်နာနှင့် လက်ထပ်ခဲ့သည်။ ရှန်ဟဲရုပ်ရှင်လောကတွင် နှစ်ယောက်အတူ ကျင်လည်ခဲ့သည်။

၁၉၃၇ ခုနှစ်တွင် သူတို့နှစ်ယောက် ကွာရှင်းပြတ်စဲလိုက်

၏။ ချန်ချင်းသည် အခြားရုပ်ရှင်မင်းသမီးတစ်ယောက်နှင့်အတူ ကွန်မြူနစ်တို့သိမ်းပိုက်ထားသော ယင်အန်းမြို့သို့ ထွက်ခွာလာခဲ့သည်။ ၁၉၃၈ ခုနှစ်တွင် ယင်အန်းသို့ရောက်ရှိပြီး ရှေ့တန်းစစ် မျက်နှာမှ တပ်နီ 'သူရဲကောင်း'များအား သွားရောက်ဖြေဖျော်ကြရသည့် 'လူရွှန်း' ဦးစီးသော အနုပညာအဖွဲ့သို့ ရောက်ရှိဆက်သွယ်လာသည်။

သည်တွင် ရဲဘော်မော်စီတုန်းနှင့်တွေ့ဆုံပြီး အကြောင်းပါခဲ့သည်။ ချန်ချင်းနှင့် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်တို့သည် သမီးနှစ်ယောက် ထွန်းကားခဲ့သည်။

အခန်း (၁၈)

နိဂုံးမမည်သော နိဂုံး

တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်စီတုန်းသည် ပီကင်းစံတော်ချိန် ၁၉၇၆ ခု၊ စက်တင်ဘာလ (၉)ရက်အကူး၊ ည (၁၂)နာရီ (၁၀)မိနစ် (မြန်မာစံတော်ချိန် စက်တင်ဘာလ ၈ ရက်၊ ည ၁၀ နာရီ ၄၀မိနစ်)တွင် ကွယ်လွန်သွားကြောင်း ပီကင်းအသံလွှင့်ဌာနမှ စက်တင်ဘာလ ၉ ရက်နေ့တွင် ကြေငြာသည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်သည် အဖိနှိပ်ခံ တရုတ်ပြည်သူများအား ပဒေသရာဇ်စနစ်နှင့် နယ်ချဲ့စနစ်အောက်မှ လွတ်မြောက်သည်အထိ ဦးဆောင်တိုက်ခိုက်လာသူလည်း ဖြစ်သည်။

အဖိနှိပ်ခံပြည်သူများဘက်မှ ထာဝရရပ်တည်ခဲ့သော

ခေတ်ပြောင်းတော်လှန်ရေးနှင့် လူမှုတော်လှန်ရေးခေါင်းဆောင် တစ်ယောက်လည်း ဖြစ်သည်။

ပစ္စည်းမဲ့ယဉ်ကျေးမှု တော်လှန်ရေးကြီးတစ်ရပ် ဆင်နွှဲရန် လိုအပ်ချိန်တွင် အဖိနှိပ်ခံ ပြည်သူများဘက်မှ ရပ်တည်ကာ အခွင့် ထူးခံ လူတန်းစားများအား တိုက်ခိုက်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် တစ်ချိန် က မိမိပင်ပန်းတကြီး ပျိုးထောင်ခဲ့ရသော ပါတီဗဟိုကို ဖျက်သိမ်း ပြီး သွေးသစ်လောင်း၍ အသစ်တဖန်တည်ထောင်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။

သူ့တွင် သူတထူးထက် ကျယ်ပြန့်သောရင်ခွင်ရှိသည်။ သူ သည် တော်လှန်ရေးကို မျက်ကွယ်မပြုသော၊ တရုတ်ပြည်သူနှင့် ကမ္ဘာ့အဖိ နှိပ်ခံပြည်သူများဘက်မှ ရပ်တည်သော ပစ္စည်းမဲ့ လူတန်းစား၏ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ယောက်လည်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သူ့တွင် တရုတ်ပြည်သူ 'သန်းရှစ်ရာ' အပြင် ထို့ထက် ကျယ်ပြန့်သောရင်ခွင်သည် ရှိ၏။

သူသည် တရုတ်တစ်ပြည်လုံးအား အမှောင်ခွင်း၍ အလင်း ဆောင်ခဲ့သော လူစွမ်းကောင်းဟု သူ့ကိုယ်သူ ဘယ်အခါမှ ယူဆခဲ့ သူ မဟုတ်စေကာမူ သူ၏ မှန်ကန်သောဦးဆောင်မှု၊ မှန်ကန်သော ယတိပြတ် ဆုံးဖြတ်ချက်များအရ ပါတီနှင့်ပြည်သူတစ်ရပ်လုံးက လိုက်နာခဲ့သောကြောင့် ခေတ်ဟောင်းတရုတ်ပြည်မှ ခေတ်သစ် တရုတ်ပြည်အဖြစ်သို့ ခုန်ပျံ့ကျော်လွှား၍ တိုးတက်လာခဲ့သည် ဆိုသည်ကိုမူ သမိုင်းတွင် မှတ်တမ်းတင်ရမည်သာ ဖြစ်သည်။

သူ့ချမှတ်ခဲ့သော လမ်းစဉ်၊ သူ့မြော်မြင်ခဲ့သော သဘော တရားများသည် သူ့နေရာကို ဆက်ခံမည့်သူများနှင့် တရုတ်ပြည်သူ သန်းပေါင်းများစွာအဖို့ ခံယူချက်၊ ယုံကြည်ချက်များအဖြစ်

ဆက်လက် တည်တံ့နေမည်ဖြစ်သောကြောင့် သူသည် ပါတီနှင့် တရုတ်ပြည်သူတို့အား နိဂုံးချုပ် လက်တွဲဖြုတ်သွားရပြီဟူ၍ ကား မဆိုသာနိုင်ချေ။

တီယန်းမင်းရင်ပြင်တွင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်မှ အလေးပြုခံယူစဉ်။ (၁၉၆၆)

ဆိုင်း - ၂

ခရီးရှည်ချီတက်ပွဲ တလျှောက်

သဘောတရားမပါသော လက်တွေ့လုပ်ရပ်သည်
အကန်းနှင့် တူပြီး
လက်တွေ့လုပ်ရပ်မပါသော သဘောတရားသည်
အကျိုးနှင့် တူသည်။

တွေဝေငေး မောစရာတွေကို အသာထားပြီး
ဦးနှောက်ကို အလုပ်ပေးထားပါ။

ထက်မြက်အောင် ဆည်းပူး၊
ပြောင်မြောက်အောင် လေ့ကျင့်ပြီး
ပြည်သူ့ကို အလုပ်အကျွေးပြု။

ဥက္ကဋ္ဌကြီး မော်

အခန်း (၁)

ကော်မီတီဝင်မော်နှင့် သူ့ကိုယ်ရံတော်

‘ချင်ချန်ဖုန်’သည် ဆင်းရဲတွင်းနက်လှသော လယ်ကူလီ တစ်ယောက်၏ သားဖြစ်သည်။ သူ့အသက် တစ်ဆယ့်တစ်နှစ်တွင် မိခင်ဆုံးသည်။ ဖခင်သည် မြေရှင်ယာရှင်များထံတွင် ကုန်းရုန်း လုပ်ကိုင်ပြီး မိသားစုကို ကျွေးမွေးရရှာသည်။

ကြွေးပြန်မဆပ်နိုင်သောကြောင့် မြေရှင်နှင့်မြေခံ ဓားမိုး အုပ်စိုးသူတို့က အိမ်ထဲက ဝှမ်းစောင်တစ်ထည်ပင် မကျန်အောင် အသိမ်းအလု ခံရခဲ့သည်။ ချင်ချန်ဖုန်သည် နွားကျောင်းသားဘဝသို့ ရောက်ခဲ့ရသည်။

ထိုအချိန်တွင် တပ်နီတော်၏သတင်းသည် ချင်ချန်ဖုန်တို့

ရွာသို့ ရိုက်ခတ်ပျံ့နှံ့လာသည်။ တပ်နီတော်သည် မြေရှင်ယာရှင် သူဌေးသူကြွယ်များကို တော်လှန်၍ ကျောမွှေးသူဆင်းရဲများကို ကယ်တင်သည်ဆိုသောသတင်း။ ထိုသတင်းစကားကြောင့် တပ်နီ တော်သို့ ဝင်ချင်စိတ်ပြင်းပြနေခဲ့သည်။

တပ်နီတော်နှင့် အဆက်အသွယ်ရခဲ့သည်တွင် တပ်နီတော် သို့ နာမည်စာရင်းပေးသွင်းခဲ့သည်။

ထိုစဉ်က သူ့အသက်သည် တစ်ဆယ့်သုံးနှစ်။ စစ်သည် တော်တစ်ယောက်၏ဘဝကိုခံယူရန် အသက်က ငယ်လွန်းနေသည်။ တပ်နီတော်တိုးချဲ့ရေးအဖွဲ့က သူ့ကိုဆန်းစစ်ပြီး သေနတ်ထမ်းနိုင်မှာ မဟုတ်သေးဘူးဟုခေါင်းခါသည်။ ချင်ချန်ဖုန်သည် တပ်နီတော် ကလက်မခံလျှင် မဖြစ်တော့ဟုဆိုကာ ဇွတ်ပေကပ်နေသည်။

ဖွဲ့နှင့် မဖြစ်မနေပေကပ်နေသောကြောင့် တပ်နီတော်က သူ့အလိုကို လိုက်လျောခဲ့၏။ သည်လိုနှင့် ချင်ချန်ဖုန်သည် တပ်မမှူး ရဲဘော်ချူတေး၏ အမှတ်(၄) အလုပ်သမားလယ်သမား တပ်နီ တော်တွင် ဌာနချုပ်တပ်ရေးရာဌာန၌ ခရာမှုတ်တပ်နီတော်သား တစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့၏။

ကော်မီတီဝင်မော်နှင့်တွေ့ဆုံရန် အကြောင်းကဖန်လာခဲ့ သည်။

၁၉၃၀ ခုနှစ်၊ မတ်လတွင် သူ့ကို တပ်ရေး‘လျူကျင်းထိန်’ က အလုပ်တာဝန်ပြောင်းလဲရမည်ဟု ဆိုသည်။

‘မင်းကို ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာက ကော်မီတီဝင်မော်ကို ပြုစုဖို့ စေလွှတ်မယ်’ဟု တပ်ရေး‘လျူ’က ပြုံးပြုံးရွှင်ရွှင်နှင့်ဆိုသည်။ တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာ ကော်မီတီကိုတော့

ချင်ချန်ဖုန် သိသည်။

သို့သော် ကော်မီတီဝင်မော်ဆိုသူကို သူမသိ။ ကြားလည်း မကြားဖူး။ ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်မှာဘဲဟုသာ ခန့်မှန်းမိသည်။ မည်သို့သောသူ ဖြစ်မည်နည်း။ စိတ်နေသဘောထားက မည်ပုံရှိမည် နည်းဟု သိချင်စိတ်ပြင်းပြနေခဲ့သည်။

တွေးတွေးငေးငေးဖြစ်နေသော ချင်ချန်ဖုန်၏ အမူအရာ ကို ကြည့်ပြီး ရိပ်စားမိသည့် တပ်ရေး‘လျူ’က လက်နှစ်ဖက်ဖြင့် သူ့ပခုံးကို အသာပုတ်ပြီး ‘ဟေ့ချာတိတ်၊ မင်း ကံကောင်းတယ်လို့ ဆိုရမယ်ကွဲ့။ အဲဒီကော်မီတီဝင်မော်ရဲ့ ကောင်းကြောင်းကိုတော့ ပြောမကုန်နိုင်ဘူး။ မင်း သူ့အနားမှာနေရလို့ကတော့ ထူးချွန်မှာ သေချာတယ်ကွဲ့’ ဟု အားပေးစကား ပြောလေသည်။

သူလိုငါလိုမော်

သို့နှင့် ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာ ကော်မီတီဌာနသို့ ကျွန်တော် ရောက်ခဲ့သည်။ ရောက်သွားသည်နှင့် ရဲဘော်‘ဝူ’ဆိုသူက ကော်မီ တီဝင် မော်ထံသို့ ကျွန်တော့်ကို ခေါ်သွားသည်။

ကော်မီတီဝင်မော်နေသောအိမ်သည် အခန်းနှစ်ခန်း သာရှိသော ပျဉ်ထောင်အိမ်ကလေးမျိုး။ တစ်ခန်းကအိပ်ခန်း။ ကျန် တစ်ခန်းက ရုံးခန်း။ အိပ်ခန်းကိုဖြတ်ပြီး ဝင်သွားရသည်။ အိပ်ခန်း တွင်း၌ ရိုးရိုး သစ်သားကုတင်တစ်လုံးကို တွေ့ရသည်။ ကုတင် ပေါ်တွင် ပိတ်အိပ်ရာခင်း ခင်းထားသည်။ ခေါင်းအုံးကိုမူ မတွေ့။ အခန်း၏မွမ်းမံပုံကို ကြည့်ရ ခြင်းအားဖြင့် အိမ်တွင်နေထိုင်သူသည် သာမညသာဖြစ်သည်ဟု ထင်စရာ။

အခန်း၏အပြင်အဆင်ကို ကြည့်ရပြီးကာမှ စောစောက ကော်မီတီဝင်မော်နှင့်တွေ့ရမည်အတွက် စိုးတထိတ်ထိတ်ဖြစ်နေခြင်းတို့သည် ပျောက်ပျက်သွားသည်။ ရုံးခန်းသို့ရောက်သောအခါ ကျွန်တော့်ကိုခေါ်ဆောင်လာသူ ရဲဘော်ဝူက 'ကော်မီတီဝင်မော် ဆိုတာသူပဲ'ဟု စကားပြောနေသူလူနှစ်ယောက်အနက် တစ်ယောက်ကို လက်ညှိုးညွှန်ပြရင်း ပြောသည်။

ကော်မီတီဝင်မော်ဆိုသူကို ကြည့်မြင်လိုဇောနှင့် ကျွန်တော် ရှေ့သို့တိုးပြီး ကြည့်လိုက်သည်။ ကော်မီတီဝင်မော်သည် ကျွန်တော့်လိုပင် မီးခိုးရောင်စစ်ဝတ်စုံကို ဝတ်ဆင်ထားသည်။ ခြားနားသည်က သူ့အင်္ကျီအိတ်က အထူးကြီးမားနေခြင်းသာ။ ကော်မီတီဝင်မော် သူနှင့်စကား ပြောနေသူကို လက်ဟန်ခြေဟန်နှင့် စကားပြောနေဆဲ။ အသံကတော့ အတော့်ကို ညင်သာသည်။ ပြောဆိုနေပုံကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် အတော့်ကို ဖော်ရွေမည့်သူဟု ယူဆရသည်။

အခန်းတွင်းမှ ဧည့်သည်ထွက်သွားပြီးမှ ရဲဘော်ဝူက ကျွန်တော့်ကို ကော်မီတီဝင်မော်ထံ ခေါ်ဆောင်သွားသည်။

'ကော်မီတီဝင်မော်အတွက် အကူရဲဘော်တစ်ယောက် ခေါ်လာပါတယ်'ဟု ရဲဘော်ဝူက ကျွန်တော့်ကို လက်ညှိုးထိုးညွှန်ရင်း သတင်းပို့သည်။

ပထမသော် ရှက်ရွံ့ထိတ်လန့်နေမိသည်။ တပ်နီတော်ထုံးစံအတိုင်း အလေးပြုလိုက်၏။

ကော်မီတီဝင်မော်က ကြင်နာသောအပြုံးဖြင့် တုန်ပြန်လိုက်သည်တွင် ရှက်ရွံ့ထိတ်လန့်ခြင်းများ ပျောက်ပျက်သွားရသည်။

'ရဲဘော်နာမည် ဘယ်လိုခေါ်သလဲ'

'ချင်ချန်ဖုန်ပါ'

'အသက်ကော'

'၁၆ နှစ်ပါ'

'တပ်နီတော်ထဲ ဘာကြောင့်ဝင်ခဲ့တာလဲ'

'တပ်နီတော်ဟာ နယ်ခံစားမိုးအုပ်စိုးသူတွေကို ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်တာမို့ ကောင်းမြတ်လို့ပါ'

ကျွန်တော် သတိအနေအထားဖြင့် မတ်မတ်ရပ်လျက် ရှိဆဲ။ ကော်မီတီဝင်မော်က ကျွန်တော့်အား ထိုင်ခိုင်းသည်။

'ရဲဘော်တို့ရဲ့နယ်မှာလည်း ဓားမိုးအုပ်စိုးတဲ့ နယ်ခံလူတွေ ရှိတာဘဲလား'

စိတ်ဝင်တစားနှင့် ကော်မီတီဝင်မော်က မေးသည်။

'ရှိပါတယ်၊ သူတို့ရဲ့ဖိနှိပ်မှုကိုမခံမရပ်နိုင်တာကြောင့် ကျွန်တော် ထွက်လာရတာပါ'

ကော်မီတီဝင်မော်က စကားစဖော်ပေးသောကြောင့် ကျွန်တော်က ကျွန်တော့်မိသားစုဆင်းရဲတွင်းနက်ပုံ၊ ကျွန်တော်ထွက်ပြေးလာပြီး တပ်နီတော်သို့ မည်ပုံဝင်ရောက်လာကြောင်းတို့ကိုပါ ဆက်လက်ပြောမိသည်။ ကော်မီတီဝင်မော်သည် ဂရုတစိုက်နားထောင်သည်။ မျက်နှာအမူအရာက ခပ်ပြုံးပြုံး။ တစ်ခါတစ်ရံ ခေါင်းညိတ်သည်။ ကော်မီတီဝင်မော်၏ အမူအယာကိုကြည့်ပြီး ကြောက်စိတ်များ လျော့ပါးသွားသည်။ သည်လိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးနှင့် ပူးပူးကပ်ကပ် အရှည်နေရမှာအတွက်လည်း အားတက်မိသည်။ စကားတွေကို ကရားရေလွှတ် တတွတ်တွတ် ပြောပြမိ၏။ ကျွန်တော့်ကိုခေါ်လာသူ ရဲဘော်ဝူက နောက်ကျောကို တစ်ချက်တို့ပြီး သတိပေးလိုက်မှပင်

စကားကြောရှည်မိမှန်း သတိရပြီး စကားစကို ဖြတ်ရ၏။

‘ကောင်းပြီ ရဲဘော်၊ ရဲဘော် ဒီမှာတော့ အလုပ်ကြိုးစား ပမ်းစား လုပ်ရမယ်၊ ပြီးတော့ ကြိုးစားပမ်းစားသင်ကြားလေ့လာ ရမယ်၊ ရဲဘော်ရဲ့ အမည်ကိုကော ရေးတတ်ရဲ့လား’

‘ကျွန်တော် ကျောင်းမနေဖူးပါဘူး။ စာလဲမရေးတတ်ပါဘူး’ ကော်မတီဝင်မော်သည် ပြုံးလိုက်ပြီး ထိုင်ရာမှထလိုက်သည်။ ‘ဒါဖြင့် ရဲဘော် စာရေးတတ်အောင် သင်ရမယ်၊ ရဲဘော်ရဲ့အမည်တင် မကဘူး ကျန်ရဲဘော်တွေရဲ့အမည်တွေကိုလည်း ရေးတတ်ရမယ်၊ ဒါအတွက် ရဲဘော်လည်း သဘောကျမှာပါ။ မဟုတ်ဘူးလား’

ကော်မတီဝင်မော်သည် ရဲဘော်ဝူဘက်သို့လှည့်ပြီး..

‘သူက ရဲဘော်အသစ်ဖြစ်တယ်၊ ရဲဘော်တို့က သူ့ကို တတ် စွမ်းသမျှ ကူညီကြရမယ်’ဟု ဆို၍ ကျွန်တော့်ဘက်သို့လှည့်ပြီး..

‘ရဲဘော် မရှင်းလင်းတာရှိရင် သူတို့ကိုမေးပါ’ဟု ဆိုသည်။ ရဲဘော်ဝူနှင့် လှေကားမှဆင်းလာသည်တွင် ရဲဘော်ဝူက ပြောသည် မှာ...

‘မင်းဘာလို့ စကားကြောရှည်နေတာလဲ၊ သူ ဘယ်လောက် အလုပ်များတယ်ဆိုတာကို မင်းမသိဘူးလား’ ဟူ၍...။

ကျွန်တော်က မသိကြောင်း ခေါင်းခါပြလိုက်သည်။

‘သူဟာ တကယ်အလုပ်များတယ်၊ သူ့စာဖတ်နေတဲ့အခါမှာ တောင် အသံဗလံမမြည်အောင် သတိပြုပါ။ ပြီးတော့ ညတိုင်းလည်း ညဉ့်နက်အောင်အလုပ်လုပ်တယ်၊ မနက်စာပို့ရင် စောစောကြီး မပို့နဲ့နော်...’

“ကောင်းပါပြီ...”

ကျွန်တော်သည် အလွန်ဝမ်းသာပြီး စိတ်လှုပ်ရှားနေသဖြင့် မိုးစင်စင်လင်းသည့်တိုင် တစ်မှေးမှအိပ်မပျော်ခဲ့ချေ။

နေ့စဉ်လုပ်ရမည့်တာဝန်အဖြစ် နောက်နေ့နံနက်တွင် သစ် သားရေပုံးကလေးဆွဲပြီး ရေခပ်မည်ပြင်နေစဉ်တွင် ရဲဘော်ဝူကြောင့် တန့်သွားရ၏။

‘မင်းဘာလုပ်ဦးမလို့လဲ’

‘ကော်မတီဝင်မော်အတွက် မျက်နှာသစ်ရေခပ်ပေးမလို့’ ကျွန်တော်က ဟုတ်လှပြီဆိုသည့် လေသံမျိုးနှင့် အပိုင်ပြော လိုက်သည်။

‘ကော်မတီဝင်မော်ဟာ ညဉ့်နက်သန်းကောင်မှ အိပ်ရပါ တယ်လို့ မင်းကိုငါမှာမထားဘူးလား။ မင်းရဲ့လှုပ်ရှားမှုကြောင့် သူ အိပ်ယာက မနိုးပါစေနဲ့’

ရဲဘော်ဝူက စိတ်ဆိုးမာန်ဆိုးနှင့် ဆိုသည်။

ကျွန်တော်က ကိုယ့်အမှားကို ကိုယ်သိသည့်အနေနှင့် ခေါင်းညိတ်ပြပြီး ရေပုံးကလေးကို အသာပြန်ချထားလိုက်သည်။

နောက်နေ့များတွင် မျက်နှာသစ်ရန်ရေကို စောစောကပင် ခပ်ငင်၍ အပေါ်ထပ်သို့ အသံမမြည်အောင် မ သယ်သွားပြီး ထား သည်။ ပြီးနောက် တံခါးဝဘေးရှိ ထိုင်ခုံတစ်လုံးတွင် တိတ်တဆိတ် ထိုင်၍ အမိန့်ကိုစောင့်စားနေခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ကော်မတီဝင် မော်သည် ရက်အတန်ကြာသည့်တိုင် ကျွန်တော့်ကို ခေါ်ပြီးခိုင်းခြင်း မရှိခဲ့။ သည်လိုပင် ကျွန်တော်ကလည်း ရက်အတန်ကြာထိုင် စောင့် ဆိုင်းနေခဲ့ခဲ့ဖြစ်သည်။

တစ်နေ့တွင်တော့ မျက်နှာသစ်ပြီးသောအခါ ကော်မတီ

ဝင်မော်က ကျွန်တော့်ကို မေးလာသည်။

‘ချင်ချန်ဖုန်... ဘာလို့ ဒီနေရာမှာချည်း အလုပ်မရှိဘဲ အမြဲထိုင်ထိုင်နေတာလဲ’

‘ခိုင်းစရာရှိရင် ကျွန်တော့်ကို မတွေ့မှာစိုးလို့ပါ’

သူက ကလေးငယ်တစ်ယောက်နှင့် စကားပြောနေသည့် ပုံမျိုး ဖြင့် ပြုံးကာဆိုသည်။

‘နောင်ကို ဒီလိုချည်း အအားမနေနဲ့၊ ဒီမှာအလုပ်မရှိရင် အခြား ရဲဘော်တွေနဲ့အတူ လေ့လာရေးလုပ်နေပါ။ ငါ့အတွက် လုပ်စရာတာဝန် သိပ်မရှိပါဘူး’

ကော်မတီဝင်မော်၏ဘဝသည် ဇီဝာမကျယ်။ မကြာခင် တွင်ပင် သူ့အလေ့အကျင့်များကို ကျွန်တော် လေ့လာသိရှိလာရ သည်။ သူ့ တွင် ပစ္စည်းပစ္စယဟူ၍လည်း များများစားစားမထား။ စောင်နှစ်ထည်၊ အိပ်ယာခင်းတစ်ခု၊ သာမန်ရဲဘော်များ ဝတ်ဆင် သည့် မီးခိုးရောင် စစ်ဝတ်စုံနှစ်စုံ၊ အပေါ်အင်္ကျီဟောင်းတစ်ထည် နှင့် မီးခိုးရောင်သိုးမွေးဆွယ်တာအင်္ကျီ တစ်ထည်တို့သာလျှင် ဖြစ် သည်။ ထိုပစ္စည်းများအပြင် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော ထီးစုတ်ကလေး တစ်လက်၊ ထမင်းခွက်တစ်ခွက်၊ မြေပုံများ၊ စာရွက်စာတမ်းနှင့် စာအုပ်များထည့်သိုရန်အတွက် အကန့်ကန့်ပါသည့် ပုခုံးပိုး လွယ်အိတ်တစ်လုံး။ စစ်ချီရာမှလည်း ကော်မီတီဝင်မော်သည် သူ့ပုခုံးပိုးအိတ်နှင့် ထီးကို ကိုယ်တိုင်သယ်ဆောင်သည်။ ကျန် ပစ္စည်းများကိုသာ ကျွန်တော်သယ်ရသည်။ စခန်းချသည့်အခါတွင် ကျွန်တော်က ပျဉ်နှစ်ချပ်ကိုရှာဖွေပြီး ဆက်ခင်း၍ ကွပ်ပျစ်လုပ်ပေး သည်။ စောင်နှစ်ထည်နှင့် အိပ်ယာခင်းကို ခင်းပေးသည်။ သူ့

စစ်ဝတ်စုံကိုတော့ ခေါင်းအုံးအဖြစ် ဖန်တီးပေးသည်။ သည်လိုနှင့် အိပ်ယာဖြစ်လာ တော့၏။

သူသည် အလွန်အအိပ်အနေ နည်းသည်။ ကျွန်တော်တို့ တွင် မှန်အိမ်ကလေးတစ်ခုတော့ပါလာသည်။ စစ်ချီချိန်တွင် သည်မှန်အိမ်ကလေးသည် လမ်းမြင်ရန်အတွက် အသုံးပြုရသော လက်နှိပ်ခါတ်မီးပင်။ စခန်းချပြီးဆိုလျှင်တော့ မှန်အိမ်အလေးကို အုတ်ခဲများပေါ်တင်ကာ သူ့ရုံးခန်းအတွက် အသုံးပြုရသည်။

ညစာစားပြီးသည်နှင့် မီးအိမ်ကိုထွန်းညှိပြီး ကိုးကန့်အိတ် အတွင်းမှ သူ့မြေပုံများ၊ စာရွက်စာတမ်းများ၊ စာအုပ်များ၊ စာရေး စက္ကူများ၊ စာရေးရန်စုတ်တံတို့ကိုထုတ်ယူပြီး အလုပ်စတော့သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ အရုဏ်ကျင်းသည့်တိုင် အလုပ်လုပ်လေ့ရှိသည်။ (နာမည်ကျော် ‘မြေယာပြန်လည်စစ်ဆေးရေးလှုပ်ရှားမှု’ ဆိုသည့် စာအုပ်ကို ထိုအချိန်မှစ၍ ရေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။)

ထိုအချိန်က ကျွန်တော်သည် အသက်အရွယ်အလွန်ငယ် သောကြောင့် မအိပ်ဘဲနှင့် ညလုံးပေါက် ငုတ်တုတ်ထိုင်မနေနိုင် သေးသည့်သူ။ ကော်မီတီဝင်မော် စာရေးနေလျှင်ဖြစ်စေ၊ စာဖတ် နေလျှင် ဖြစ်စေ၊ ကျွန်တော်သည် သူ့ဘေးတွင် ထိုင်နေကျပင်။

သို့သော် ကြာကြာတော့ ထိုင်မနေဖြစ်။ သူ့စာရေးခုံပေါ် တွင် ခေါင်းတင်ပြီး အသံထွက်အောင်ပင် ဟောက်၍နေတတ်မြဲ ပင်။ သူက ကျွန်တော့်ကို အသာပုတ်နှိုးပြီး သွားအိပ်ရန်ပြောလေ တိုင်း ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက် ပြုံးရယ်ကြ၏။

နွေရာသီညဉ့်နက်သန်းခေါင်ချိန်များတွင် သူက ကျွန်တော် ကို ရေခပ်ခိုင်းတတ်မြဲ။

ကျွန်တော်က သစ်သားဖြင့်ပြုလုပ်ထားသော ရေငင်ပုံးကလေးဖြင့် ရေအေးအေးကို သွားခပ်ပေးသည်။ ကျွန်တော်တို့တွင် မျက်နှာသစ်ရန် ရေလုံကလေးတစ်ခုတလေမျှပင် မရှိသဖြင့် မျက်နှာသစ်ခြင်း၊ ရေစိုမျက်နှာသုတ်ပုဝါဖြင့် ကိုယ်ကိုသုတ်ခြင်း ပြုလုပ်သည်။ ပြီးနောက် ဆာလောင်လာလျှင် ညနေက ချန်ထားသော (အထက်နှင့်အောက်တွင် ထမင်း၊ အလယ်တွင် ဟင်းသီးဟင်းရွက်ကိုညှပ်ထားသည့် သုံးထပ်ထမင်းကို ကျွန်တော်နှွေးပေးရသည်။)

တစ်ခါတစ်ရံတွင် ထမင်းခွက်တွင်မှထမင်းကို သူ ကုန်စင်အောင်မစားနိုင်ချေ။ ထိုအခါ နောက်တစ်နပ်စားရန်အတွက် စက္ကူဖြင့်ဖုံးပြီး ချန်ထားပေးရသည်။ တစ်ခါတွင် ထမင်းကျန်ကို သွန်ပစ်မိသဖြင့် နောက်နေ့တွင် သူကမေးပါသည်။

‘ချင်ချန်ဖုန် . . ငါချန်ထားတဲ့ ထမင်းကျန်တွေကော’

ကျွန်တော်က အဖြစ်မှန်အတိုင်း တင်ပြလိုက်သည်တွင် သူက ကျွန်တော့်ကို ဝေဖန်ပါသည်။

လယ်လုပ်ရသူတွေအနေနဲ့ ဆန်တစ်စေ့ရဖို့အတွက် လုပ်အား စိုက်ထုတ်ထားတယ်။ နောင်ကို ငါထမင်းကျန်ချန်ထားရင် သွန်မပစ်ရဘူး။ နောက်တနပ် စာအတွက် သိမ်းဆည်းထားရမယ်’

တစ်ခါသော် ကျွန်တော်တို့သည် နေ့စဉ်ရက်ဆက် မရပ်မနား စစ်ချီစစ်တိုက်နေရသည်။ ကော်မတီဝင်မော်သည် ရေခွေးကို တစ်ကျိုက်မှပင် ကျိုက်ချိန်မရပေ။ ကျွန်တော်က စိတ်မကောင်းဖြစ်ဖြစ်မိသည်။

ထို့ကြောင့် သူ့အတွက် ဓာတ်ဗူးတစ်လုံးတလေရအောင်

ကြံဆောင်ရန် အမြဲတစေကြိုးပမ်းခဲ့၏။ ရန်သူနယ်မြေကို သိမ်းပိုက်သည့်အခါများတွင် သိမ်းဆည်းရမိသည့် ပစ္စည်းများ ကျွန်တော်တို့လက်ဝယ် ရောက်လာတတ်မြဲ။ သို့သော် ကော်မတီဝင်မော်သည် ထိုပစ္စည်းများကို မက်မက်မောမောမရှိ။ သူ့အတွက်ခွဲတမ်းကို လက်အောက်ငယ်သားများသို့၎င်း၊ ဆေးရုံသို့၎င်း လွှဲပြောင်းပေးမြဲဖြစ်သည်။

၁၉၃၁ ခုနှစ်၊ ဆောင်းရာသီတွင် ကျန်ရိုးပြည်နယ်၊ ကျီးအန်းခရိုင်ကို ကျွန်တော်တို့သိမ်းပိုက်ခဲ့သည်။ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်သွားသော နယ်ခံလူဆိုး၏အိမ်မှာ ဓာတ်ဗူးတစ်လုံးကို ကျွန်တော်ရရှိခဲ့သည်။ တောင့်တမျှော်လင့်ချက် ပြည့်သဖြင့် ကျွန်တော့်အနေနှင့် မဖော်ပြနိုင်လောက်အောင် ဝမ်းသာမိသည်။ သို့သော် ကော်မတီဝင်မော် သိရှိတွေ့မြင်သွားမှာအတွက် ပူပန်လိုက်ရသည်ဖြစ်ခြင်း။

ထို့ကြောင့် သူမသိမမြင်နိုင်စေရန် စစ်ချီစဉ် ယင်းဓာတ်ဗူးကို အခြားသူတစ်ယောက်ယောက်ကို သယ်ခိုင်းရသည်။ ထိုဓာတ်ဗူး၏ ကျေးဇူးကြောင့် သူ့အတွက်ရေခွေးကို အဆင်သင့်ထားရှိနိုင်ပြီဖြစ်သော်လည်း ထမင်းအတွက်ပြဿနာကိုမူ မဖြေရှင်းနိုင်သေးပေ။

လက်ရှိအသုံးပြုနေသည့် ထမင်းခွက်ကလေးမှာ သေးသဖြင့် များများမဆန့်ပေ။ ညစာသာ တော်ရုံဖြစ်သော်လည်း မပြတ်စစ်ချီနေရ ချိန်မျိုးတွင် သိပ်ပြီးအသုံးမဝင်သလို ဖြစ်နေသည်။

မကြာခဏပင် တိုက်ပွဲတစ်ပွဲပြီးသည်နှင့် ရှေ့သို့ ဆက်လက် ချီတက်နေရတတ်သည်။ လမ်းခုလတ်တွင် ခေတ္တအနားရခိုက်

ပါလာသည့် ထမင်းများကို ကိုယ်စီထုတ်စားရချိန်များတွင် ကော်မီတီဝင်မော်သည် သူ့ထမင်းခွက်ထဲမှ အကြွင်းအကျန်သုံးထပ် ထမင်းကိုသာ စားရရှာသည်။

၁၉၃၁ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလတွင် ဇွေကျင်းမြို့၌ အလုပ် သမား ဒီမိုကရေစီအစိုးရကို တည်ထောင်ခဲ့သည်။ သူသည် သမ္မတ နိုင်ငံ့ဥက္ကဋ္ဌကြီးအဖြစ် ရွေးခံခဲ့ရ၏။ ထိုအချိန်မှစ၍ ကျွန်တော်တို့ တတွေ သူ့ကို ကော်မီတီဝင်မော်အစား ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ဟု ပြောင်းလဲ ခေါ်ကြသည်။ ထိုအချိန်အထိ သူသည် ယခင်ထမင်းစားခွက် ကလေးကိုသာ ဆက်လက် သုံးစွဲဆဲပင်။

၁၉၃၄ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ဖူကျင်းပြည်နယ် ကျွန်ကြီးမြို့ ကို သိမ်းပိုက်တိုက်ခိုက်ပြီးကာမှ အဆင့်သုံးဆင့်ပါသည့် ထမင်းချိုင့် တစ်လုံးကို ကျွန်တော် စီစဉ်ခဲ့ရပေသည်။

အခန်း (၂)

ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်အကူရဲဘော်၏ စာလေးတစ်စောင်

ခရိုင်တစ်ခရိုင် သို့မဟုတ် မြို့နယ်တစ်နယ်ကို ကျွန်တော် တို့ တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ပြီးတိုင်း ရန်သူ့ခရိုင် သို့မဟုတ် မြို့နယ်ရုံး သို့ ရန်သူတို့၏ မှတ်စုမှတ်တမ်း၊ စာရွက်စာတမ်းများကို လူလွတ်ပြီး သော်လည်း ရှာခိုင်းသည်။ သူ့ကိုယ်တိုင်သော်လည်း သွားရောက် ရှာဖွေသည်။

ပြီးနောက် ထိုဒေသရှိ စာတိုက်သို့သွား၍ သတင်းစာနှင့် မဂ္ဂဇင်းများယူလေ့ရှိသည်။ သွားတုန်းကတော့ ကျွန်တော်တို့တတွေ သည် လက်ချည်းသက်သက်။ အပြန်တွင်မူ ရဲဘော်များတွင် မဂ္ဂဇင်း နှင့် စာအုပ်စာတမ်းများ တပွေ့တပိုက်ကြီး ပါလာလေ့ရှိသည်။

ညနေတိုင်ကျပြီဆိုလျှင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်သည် ထိုစာအုပ် စာတမ်းများကိုဖတ်ရှု၍ ခဲတံဖြင့် တေးမှတ်တော့သည်။ ကျွန်တော် တို့က သူတေးမှတ်ထားသည်တို့ကို စုဆောင်းသိမ်းဆည်းထားရ၏။

တစ်နေ့တွင် ကျွန်တော်တို့ ကျန်းရိုးပြည်နယ်နှင့် ဖုန်းခရိုင် သို့ ရောက်ခဲ့ကြသည်။ ဤဒေသသို့ ကျွန်တော်တို့တတွေ အကြိမ် ပေါင်းများစွာ ရောက်ဖူးပြီ။ ထို့ကြောင့် ဒေသခံရပ်သူရွာသားများ သည် တပ်နီနှင့်ရင်းနှီးနေပြီး ဆိုင်တိုင်းပင် ဖွင့်လှစ်ထားသည်။

ရွာသူရွာသားများစွာတို့က အိမ်ပြင်ထွက်လာကြပြီး ကျွန်တော်တို့ကို ကြိုဆိုနေကြ၏။ စခန်းချလျှင်ချချင်း ဥက္ကဋ္ဌ ကြီးမော်က ကျွန်တော့်ကိုခေါ်သည်။

‘ချင်ချန်ဖုန်’ . . လာဟေ့၊ စာတိုက်ကို သွားကြရ အောင်။’

ထိုအချိန်အထိ စာတိုက်ဆိုသည်မှာ စာနယ်ဇင်းရောင်း သည့် ဆိုင်သာဖြစ်သည်ဟု ကျွန်တော့်အသိတွင် စွဲမြဲတုန်း။

စာတိုက်သို့ရောက်သော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်သည် စာအုပ်များ၊ သတင်းစာများကို လှန်လှောကြည့်ရှုပြီး အလိုရှိသည်တို့ကိုယူ၍ ကျွန်တော့်ထံကမ်းပေးသည်။ ကျသင့်သောငွေကိုပေးချေပြီး၍ ကျွန်တော်က ဝယ်ယူထားသောစာအုပ်နှင့် သတင်းစာများကို စုစည်းချည်နှောင်နေရင်းက ‘ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်၊ စာတိုက်ဆိုတာ ဘာ အလုပ်တွေလုပ်ရတာလဲ’ ဟု မေးကြည့်မိသည်။

‘အိုး . . . စာတိုက်မှာ အလုပ်တွေက တပုံကြီးပေါ့။ စာပို့ ရတယ်၊ သတင်းစာတွေပို့ရတယ်၊ ကြေးနန်းတွေပို့ရတယ်၊ စကား ပြောကြေးနန်းအဆက်အသွယ် လုပ်ပေးရတယ်၊ မင်းအိမ်ကို စာ လှမ်းရေးချင်ရင် သူတို့က မင်းစာကို အိမ်အရောက်ပို့ပေးရတယ်’ဟု

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်က ပြန်ဖြေသည်။

ကျွန်တော့်အိမ်ကို စာလှမ်းရေးချင်လျှင် စာတိုက်က တကယ်ပင် ရောက်အောင်ပို့ပေးလေသလားဆိုသည်ကို တအံ့ နွေးနွေး စဉ်းစားနေမိသည်။

စာတိုက်မှ ထွက်ခွာလာခဲ့သည့်တိုင် ကျွန်တော့်အတွေးတွင် ထိုအကြောင်းအရာသည် စိုးမိုးနေဆဲပင်။ သည်အတိုင်းဆိုလျှင် အံ့ဩဖွယ်ရာပင်။ ကျွန်တော့်အိမ်မှ ထွက်လာခဲ့သည်မှာ နှစ်နှစ်သုံး နှစ်ခန့်ရှိပြီ။ အဖေတစ်ယောက် မည်သို့ရှိသည်ကိုမသိရ။ သူ့အသက် ရှင်လျက်ပင် ရှိနေသေးသလော။ ကျွန်တော့်ဦးနှောက်ထဲသို့ တွေး စရာတွေ တသိတတန်းကြီး ဝင်ရောက်လာသည်။ အိမ်သို့ စာတစ် စောင်များပေးပို့နိုင်လျှင် ကောင်းလေစွ။

တပ်စခန်းချရာသို့ ကျွန်တော်တို့ ပြန်ရောက်လာချိန်တွင် လုံးဝမှောင်နေလေပြီ။ ကျွန်တော်က ပါလာသောစာအုပ်နှင့် သတင်းစာများကိုချထားပြီး ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်အတွက် မှန်အိမ်ထွန်း ပေးရသည်။

သူကလည်း ချက်ချင်းဆိုသလိုပင် သတင်းစာများနှင့် စာအုပ်များကို ကောက်ယူဖတ်ရှုတော့၏။ ညစာအတွက် ပြင်ဆင်ဖို့ အချိန် ရောက်ပြီ။ သို့သော် စာတိုက်ကိစ္စသည် ကျွန်တော့်အတွေးကို စိုးမိုးနေဆဲ။ ကျွန်တော်က ရပ်တံ့ပြီး အတွေးဖြင့်ဝိုင်တွေနေမိသည်။

“ဘာဖြစ်လို့လဲ ရဲဘော်” ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်က ကျွန်တော့် မျက်နှာ မကြည်မသာရှိနေသည်ကို သတိထားမိသဖြင့် မေးသည်။

‘ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော် . . . သူတို့က စာကို အိမ်အရောက် တကယ်ပို့ပေးနိုင်ပါသလား’

‘ဘယ်သူ့ကို ဆိုလိုတာလဲ’
 ‘စာတိုက်ပေါ့... စာတိုက်လေ’
 ‘တကယ်ကိုပို့ပေးနိုင်တာပေါ့...။ ရဲဘော်ရဲ့အိမ်က လွတ်
 မြောက်ပြီးဒေသမှာ ရှိနေမှဘဲ’
 သူသည် ကျွန်တော့်စိတ်ကူးနှင့်ဆန္ဒကို တွေးတောကြည့်မိ
 ပုံရသည်။
 ‘ရဲဘော်က အိမ်ကို စာရေးချင်နေလို့လား’
 ကျွန်တော်က ခေါင်းညိတ်ပြရင်း ရှေ့သို့တိုးသွားပြီး လေသံ
 တိုးတိုးဖြင့် ပြန်ပြောသည်။
 ‘အိမ်ကိုတော့ စာရေးချင်ပါတယ်၊ ဒါပေမယ့်...’
 ‘ခုထိ စာမရေးတတ်သေးဘူးဆိုပါတော့’
 ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်က ကျွန်တော့်စကားကို အဆုံးသတ်ပေး
 လိုက်၏။
 ‘ကဲ... လာ၊ ရဲဘော်အတွက် အိမ်ကိုစာရေးပေးမယ်’
 ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ အကြံပေးချက်အတွက် အတိုင်းအဆမရှိ
 ပီတိဖြစ်မိသည်ကတော့ အမှန်ပင်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးသည် အလွန်အလုပ်
 များသူဖြစ်သဖြင့် တန်ဖိုးရှိလှသော သူ့အလုပ်ချိန်ကို ဖြုန်းရာကျနေ
 လေမလားဟူသောအတွေးကြောင့် စိတ်မကြည်မသာ ဖြစ်ရပြန်
 သည်။ သို့သော် သူက စိတ်အားထက်သန်စွာ စကားဆက်လိုက်ပြန်
 သည်။
 ‘ရဲဘော်အဖေဆီ ဘာမှာချင်လို့လဲ’ သူက စကားဆုံးသည်
 နှင့် သတင်းစာများကို ဘေးသို့တွန်းဖယ်၍ စာရေးစက္ကူနှင့် စာရေး
 ရန် စုတ်တံကို ထုတ်ယူလိုက်သည်။

ကျွန်တော်... ကျွန်တော်... အဖေဆီ ဘာမှာရမည်
 နည်း။ စဉ်းစား၍မရချေ။
 ‘ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်သာ ကောင်းမယ်ထင်သလို ရေးပေးပါ။
 တပ်နီတော်ထဲနေရတာပျော်ကြောင်း၊ ဥက္ကဋ္ဌကြီးနားနေရတာ
 အဆင်ပြေကြောင်း၊ အစစ အလွန်အလွန်ကောင်းကြောင်းလောက်
 တော့ ပါစေချင်ပါတယ်၊ အဲဒါလောက်ပါဘဲ’
 သူက ကျွန်တော့်အိမ်လိပ်စာနှင့် ကျွန်တော့်အဖေ၏
 အမည်ကို ရေးမှတ်ထားလိုက်ပါသည်။ ပြီးလျှင် ကျွန်တော်လည်း
 ထမင်းပွဲယူဆောင်ရန် ထွက်သွားခဲ့ပါသည်။
 ထမင်းယူပြီး အခန်းတွင်းသို့ ကျွန်တော်ပြန်ရောက်လာ
 သည့်တိုင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်သည် လက်တစ်ဖက်ဖြင့် မေးကိုထောက်
 လျက် ကျန်လက်တစ်ဖက်ဖြင့် စာရေးစုတ်တံကိုကိုင်ကာ အတွေး
 နက်နေသည်ကို ကျွန်တော်တွေ့ရ၏။
 သည်လိုအချိန်မျိုးတွင် သူ့အားထမင်းစားရန်ပြောဖို့
 လျော်ကန်မည်မဟုတ်မှန်း ရိပ်စားမိသောကြောင့် ထမင်းချိုင့်ကို
 စားပွဲပေါ် အသာအယာချထားပေးခဲ့ပြီး ကျွန်တော် အခန်းပြင်သို့
 ပြန်ထွက်ခဲ့သည်။
 ပျော့အိအိ ကောက်ရိုးအိပ်ယာပေါ် ကျွန်တော်ပစ်လွှဲချ
 လိုက်သည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ကျေးဇူးကို မမေ့နိုင်လွန်းသည်ကြောင့်
 အိပ်ပျော်ရန် မလွယ်ချေ။ အိပ်ယာထက် လူးလွန်းရင်း သူ၏အကြင်
 နာတရားထားရှိ ဟန်များကို တစေ့စေ့ပြန်လည်တွေးနေမိသည်။
 ကျွန်တော်သည် အညတြလယ်ယာလုပ်သားတစ်ယောက်၏ သား
 တစ်ယောက်သာဖြစ်သည်။

ကျွန်တော့်မှာ တောင်သူလယ်သမားတပ်နီတော်သို့ ဝင်ရောက်ဖြစ်ခဲ့ရာမှ ယခုဆိုလျှင် သမ္မတနိုင်ငံဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ ကိုယ်ရံတော်တစ်ယောက်ဖြစ်နေပြီ။

(ထိုအချိန်တွင် ကျွန်တော်သည် အကူရဲဘော်အဖြစ်မှ သူ၏ ကိုယ်ရံတော်တာဝန်ကိုထမ်းဆောင်နေရပေပြီ။) ယခုဆိုလျှင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ကိုယ်တိုင် ကျွန်တော့်အတွက် အိမ်သို့စာရေးပေးနေချေပြီ။

ကုန်လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ကာလများအတွင်း၌ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်သည် ကျွန်တော်အပေါ်တွင် ဖခင်တစ်ယောက်နယ် ရှိခဲ့ပါ၏။ ကျွန်တော့်ဘဝကို လျစ်လျူရှုထားချေ။ ကျွန်တော့်ကို လေ့ကျင့်ပျိုးထောင်ပေးခဲ့သည်။

ဆရာကောင်းတစ်ယောက်သဖွယ် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးလာခဲ့သူ။ သူ့အား ကျွန်တော့်တစ်သက်တာတွင် မေ့ပျောက်နိုင်စွမ်းမည် မဟုတ်ပေ။ သည်အကြောင်းများကို ပြန်ပြောင်းစဉ်းစားမိသောအခါ မျက်ရည်ကို မဆည်နိုင်တော့ချေ။

မျက်ရည်ပေါက်များသည် ပါးပြင်မှနေ၍ ကောက်ရိုး အိပ်ယာပေါ်သို့ လှိုမ့်ဆင်းသွားလေသည်။ ညသည် အလွန်တိတ်ဆိတ်နေပြီ။ ကျွန်တော်အပြင်သို့ ထွက်လာခဲ့သည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်၏ အခန်းတွင် မီးရောင်ကိုမြင်ရဆဲပင်။ သူသည် အလုပ်လုပ်ဆဲပင်။

နောက်နေ့နံနက် ကျွန်တော်နံနက်စာ သွားပို့သောအခါ ကျွန်တော့်အတွက် သူရေးထားသောစာကို ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်က ကျွန်တော့်ကိုပေးသည်။

‘ဒီမှာလေ စာ... ပြည့်စုံလားမပြည့်စုံသေးဘူလားလို့

သိချင်သေးလား’

မည်သို့ တုံ့ပြန်ရမုန်းပင်မသိသေးအောင် ခံစားမိရင်း ထမင်းချိုင့်ကိုအသာချ၍ လက်အစုံဖြင့် စာကိုကမ်းယူကာ ‘ပြည့်စုံမှာပါ’ဟု တီးတိုးရေရွတ်ပြောဆိုလိုက်သည်။

‘စာတိုက်ကိုသွားပြီး ထည့်လိုက်ပေတော့’

‘ခု... ဥက္ကဋ္ဌကြီး ထမင်းစားဖို့ အဆင်သင့်ဖြစ်နေပြီပဲ’

‘ထားခဲ့ပါ။ ရဲဘော်မြန်မြန်သွားပေတော့’

ကျွန်တော်က ရုတ်တရက် အလေးတစ်ချက်ပြုလိုက်ပြီး သူ့ရုံးခန်းမှ ထွက်ခွာလာခဲ့သည်။ အခန်းအပြင်ဘက်သို့ မည်ပုံမည်နည်း ရောက်ရှိလာသည်ဆိုသည်ကိုပင် မတွေးတတ်တော့ချေ။ စာတိုက်မှ ကျွန်တော်ပြန်ရောက်လာသောအခါ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်က ကျွန်တော့်ကို လှမ်းကြည့်သည်။

‘ခုဆိုရင် ရဲဘော်စိတ်သက်သာသွားပြီမဟုတ်လား...’

အိမ်ကို အောင်းမေ့တုန်းပဲလား’

‘မအောင်းမေ့တော့ပါဘူး။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ပြန်ခိုင်းတောင်

ပြန်မှာ မဟုတ်တော့ပါဘူး’ ကျွန်တော်က ပြုံးပြီးဖြေသည်။

“တော်လှန်ရေးဆိုတာ
 ဂုဏ်ပြု ညစာစားပွဲမဟုတ်သလို
 စာစီစာကုံးတစ်ပုဒ်လည်း မဟုတ်ဘူး။
 ပန်းချီကားချပ်တစ်ခု မဟုတ်သလို
 ဇာထိုးပန်းထိုးတစ်ခုလည်း မဟုတ်ဘူး။
 ရှေ့ကိုတိုးရာမှာ
 ညင်ညင်သာသာလေး၊
 တရွေ့ရွေ့၊
 ကနွဲ့ကလျ၊
 ထောက်ထားစာနာ၊
 ယဉ်ကျေးပျူငှာ၊
 ရိုးသားစွာ၊
 ဣန္ဒြေရှိရှိ
 ရှေ့တိုးဖို့ မဟုတ်ဘူး။
 တော်လှန်ရေးဆိုတာ
 လူတန်းစားတစ်ရပ်က
 အခြားလူတန်းစားတစ်ရပ်ကို
 အုံကြွပြီး
 တွန်းလှန်ဖယ်ရှားခြင်း ဖြစ်တယ်။”

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်

အခန်း (၃)

ဥက္ကဋ္ဌကြီးအတွက် အားမလိုအားမရဖြစ်ရသည်က သူ့ကိုယ်ရံတော်

အခြေနေက ပြင်းထန်ဆိုးဝါးနေချိန်။ ရန်သူက ပဉ္စမ
 အကြိမ် ဝိုင်းဝန်းချေမှုန်းရေးအစီအစဉ်ကို အပြင်းအထန် ဖော်
 ဆောင်နေသည့်အချိန်။ ရန်သူ့လေယာဉ်များသည် တစ်နေ့တာလုံး
 ဆူညံစွာပျံသန်းရင်း ဗုံးများကို အဆက်မပြတ်ကြဲချနေချိန်။ စက်
 သေနတ်များဖြင့် တလစပ် ပစ်ခတ်နေချိန်...။

ထိုရက်များအတွင်း၌ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်သည် ပိုမိုအလုပ်များ
 တော့သည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်သည် တောင်ကမူလေးပေါ်ရှိ ဘုရား
 ကျောင်းကြီးတစ်ခုအတွင်း၌ ရဲဘော်ရှဲ့ကြွယ်ကျိုင်းနှင့်အတူ နေလေ

သည်။

နေ့ဘက်တွင် သုံးလီခရီးလောက် ကွာလှမ်းသည့် တောင်အောက်သို့ဆင်း၍ စစ်ရေးကော်မတီဌာနတွင် အစည်းအဝေးထိုင်သည်။ အစည်းအဝေးမှ ပြန်ရောက်လာလျှင် ညသန်းခေါင်တိုင် စာရေးတော့သည်။

ရေးပြီးသောစာတမ်းများကို ဒုဥက္ကဋ္ဌချူအင်လှိုင်နှင့် အခြားခေါင်းဆောင်များကို ဖတ်ရှုရန်အတွက် ကျွန်တော့်အား ပေးခိုင်းသဖြင့် ညတွင်းချင်း တောင်အောက်သို့ အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ဆင်းပေးရဖူးသည်။

ထိုစဉ်က ဘာတွေရေးထားသည်ဆိုသည်ကို ကျွန်တော် အလျဉ်းမသိခဲ့။ နောင်တွင် ထိုလက်ရေးမူများကို အနီရောင် အစိမ်းရောင်စက္ကူများဖြင့် စာအုပ်ရိုက်နှိပ်လိုက်တော့မှပင် ပြောက်ကျားသေနက်ဗျူဟာနည်းပရိယာယ်များဖြစ်ကြောင်း ကျွန်တော်သိရတော့သည်။

ကျွန်တော်တို့နေထိုင်ရာ တောင်ကမူလေးပေါ်သို့ နေ့တိုင်း လိုလို လူအများအပြား ရောက်လာလေ့ရှိသည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်သည် ကောင်းကောင်းမကျန်းမာချေ။ အစာကိုလုံးဝမမှီဝဲသည့် နေ့ရက်များရှိသလို အိပ်စက်၍မပျော်သည့်နေ့ရက်များကလည်း မနည်းချေ။

ကိုယ်အလေးချိန်လည်း သိသိသာသာကြီး ကျဆင်းသွားသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကိုယ်ရံတော်ရဲဘော်တစ်စုသည် ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ ကျန်းမာရေးအတွက် စိတ်သောကရောက်ကြရ၏။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့က မည်သို့ တတ်နိုင်ပါမည်နည်း။

သူ့အား အနားယူဖို့ကောင်းကြောင်း၊ အမြဲလိုလို ကျွန်တော် တို့တတွေ ဖောင်းဖူးသည်။ သည်သို့ဖောင်းဖူးတိုင်း သူက သူ့စားပွဲပေါ်ရှိ စာရွက်စာတမ်းပုံကြီးကို လက်ညှိုးထိုးညွှန်ပြရင်း တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းသဖြင့် ‘ဒီစာတမ်းတွေ ဖတ်ပြီးသွားရင်တော့ အနားယူပါမယ်။ ရဲဘော်တို့ ကျေနပ်ပြီလား’ဟု ဆိုတတ်သည်။

ထိုစာရွက်စာတမ်းပုံကလည်း စမ်းရေစီးသလို လျော့ပါးသွားသည်ဟူ၍မရှိချေ။ သူ့အတွက် ဆရာဝန်တစ်ယောက်ထားရှိရန် ကျွန်တော်တို့ ကြံဆကြတော့သည်။

တစ်ညနေခင်း ညစာစားပြီးနောက် ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ဘုရားကျောင်းရှိ လှေကားထစ်ပေါ်တွင် မတ်မတ်ရပ်ပြီး အတွေးနက်နေစဉ် ဗဟိုအထွေထွေရေးရာဌာနမှူး ယွမ်ဖုချင်းနှင့် ဗဟိုဆေးရုံ တာဝန်ခံရဲဘော်တို့ ရောက်လာကြသည်။

သူတို့နှစ်ယောက်ကို မြင်လိုက်ရသဖြင့် ကျွန်တော် အတိုင်းမသိ ဝမ်းသာသွားပါသည်။ သူတို့ရောက်လာခြင်းသည် ဥက္ကဋ္ဌကြီးအတွက် ဆရာဝန်တစ်ယောက် စေလွှတ်ရေးအတွက် တိုင်ပင်ရန် ဖြစ်မည်ဟု ကျွန်တော်က တစ်ထစ်ချယူဆထားသည်။ ကျွန်တော်ကြားရသလောက် နာမကျန်းဖြစ်လျှင် မည်သူမဆို မည်မျှတာဝန်ကြီးကြီး ဆရာဝန်၏ ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း လိုက်နာနေရသည်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

သူတို့တတွေနှင့် လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ပြီးနောက် စကားစမြည် ပြောကြတော့သည်။ ကျွန်တော်ကလည်း အခွင့်သာလျှင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးအတွက် ဆရာဝန်ကောင်းကောင်းတယောက်ထားရှိရန် စကားတစ်ခွန်းစနစ်ခွန်းစ ဝင်ပြောဖို့ အသင့်ပြင်ရင်း ဘေးတွင်

ရပ်စောင့်နေသည်။

ဋ္ဌာနမှူးယွမ်က စကားအစချီလိုက်တည်းက မြင်းထိန်းတစ်ယောက်လွှတ်ပေးမည့်ကိစ္စဖြစ်နေသည်။ ဆရာဝန်ကော... ဆရာဝန် အကြောင်းမပါသဖြင့် ကျွန်တော်က စိတ်မရှည်ချင်တော့ချေ။ အတန်ကြာကြာ ပြောဆိုနေပြီးကာမှပင် ဋ္ဌာနမှူးယွမ်က ဆိုသည်။

‘ဥက္ကဋ္ဌကြီး... ဥက္ကဋ္ဌကြီးအတွက် ကျွမ်းကျင်တဲ့ ဆရာဝန်တစ်ယောက်တော့ တွေ့ထားပြီ၊ သူ ဥက္ကဋ္ဌကြီးနဲ့အတူ မကွဲမကွာ လိုက်ပါ ပါလိမ့်မယ်’

ထ၍ပင် ခုန်လိုက်မိတော့မတတ် ကျွန်တော်ဝမ်းသာသွားမိသည်။ သည်တစ်ချိတော့ ဟန်ကျပြီဟုတွေးမိရင်းက ‘ကောင်းပါ့ဗျာ၊ မြန်မြန်လေးသာ လွှတ်ပေးလိုက်စမ်းပါ’ဟု ပါးစပ်မှ လွှတ်ကနဲ ထွက်သွားမိသည်။

ပြီးမှပင် ခေါင်းဆောင်ကြီးများ၏ရှေ့မှောက်တွင် သည်ပုံသည်နှယ် မပြောအပ်ကြောင်း ပြန်ပြောင်းဆင်ခြင်မိပြီး ကြောင်အမ်းအမ်း ဖြစ်သွားမိ၏။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ကျွန်တော့်ကိုတစ်လှည့် ဋ္ဌာနမှူးယွမ်နှင့် အဖော်ကိုတစ်လှည့် ကြည့်လိုက်သည်။ စီးကရက်တစ်လိပ်ကို မီးညှိပြီးမှ စကားကို ဖြေးညှင်းစွာပြောသည်။ ‘ဆရာဝန် လိုမယ်မထင်ပါဘူး၊ သူနာပြုတစ်ယောက်လောက်ဆိုရင် လုံလောက်ပါပြီ။ အပူတိုင်းရုံ၊ ဆေးထိုးရုံ’

‘ဥက္ကဋ္ဌကြီး... ဥက္ကဋ္ဌကြီးရဲ့ လက်ရှိကျန်းမာရေးအခြေအနေအရ ဆရာဝန်တစ်ယောက်အနားမှာရှိရင် ပိုကောင်းမယ်လို့ ကျွန်တော်ယူဆတယ်။ ပြီးတော့ ဆရာဝန်ကလည်း အသင့် ဋ္ဌာနမှူး

ယွမ်က ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ စကားအဆုံးကိုမစောင့်ဘဲ ကြားဖြတ်၍ ဝင်ပြောလိုက်သည်။

‘မဖြစ်ဘူး...’ ဥက္ကဋ္ဌကြီးကလည်း ဋ္ဌာနမှူးယွမ်၏ စကားမဆုံးမီ ချေပလိုက်ပြန်သည်။

‘တပ်မှာ ဆရာဝန်တွေသိပ်လို့နေတယ်၊ တို့မှာရှိတာက မဖြစ်စလောက်ရယ်၊ ငါတစ်ယောက်တည်းနဲ့ ဆရာဝန်တစ်ယောက်ကို သုံးလို့ ဘယ်ဖြစ်မလဲ’

ထို့နောက် ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ပြီးလိုက်သည်။

‘ငါ့ကျန်းမာရေးက သိပ်မဆိုးသေးပါဘူး၊ သူနာပြုတစ်ယောက်လောက်နဲ့ မလုံလောက်ပေဘူးလား’

ဋ္ဌာနမှူးယွမ်နှင့် ဗဟိုဆေးရုံတာဝန်ခံတို့က ထပ်ကွန့်၍ ပြောချင်သေးကြသော်လည်း ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏စိတ်နေစိတ်ထားကို သိထားရပြီးဖြစ်သဖြင့် ဆက်မပြောတော့ချေ။ မကြာခင် သူတို့ပြန်သွားကြတော့သည်။

ရက်အနည်းငယ်ကြာသွားပြီးနောက်တွင် အသက်ဆယ့်ရှစ်နှစ်ခန့်ရှိ လူငယ်တစ်ယောက် ကြက်ခြေနီတံဆိပ် ရိုက်နှိပ်ထားသော လွယ်အိတ်ကိုလွယ်လျက် ကျွန်တော်တို့ဆီ ရောက်လာလေသည်။ သူသည် ခရီးရှည်ချီတက်ရာ လမ်းတလျှောက် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်နှင့်အတူ လိုက်ပါရန် ရောက်ရှိလာသည့် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း ကျုံ့ဖျက်ပင်တည်း။

“ကျွန်ုပ်တို့
 ပြည်သူအပေါ်မှာ
 ယုံကြည်မှုရှိရမယ်။
 ပါတီအပေါ်မှာ
 ယုံကြည်မှုရှိရမယ်။
 ဒါဟာ
 ပဓာနကျတဲ့
 မူနှစ်ရပ်ဖြစ်တယ်။
 ဒီမူနှစ်ရပ်ကို
 သံသယရှိနေရင်တော့
 ဘာကိုမှ
 ကျွန်ုပ်တို့
 ပြီးစီးအောင် လုပ်နိုင်မှာမဟုတ်ဘူး”

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်

အခန်း (၄)

တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုနှင့် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်

၁၉၇၄ ခု၊ ဇူလိုင်လတွင် တပ်နီတော်သည် ရန်သူ၏ ပိတ်ဆို့ရေးစတုတ္ထစစ်ကြောင်းကို ထိုးဖောက်၍ ကွမ်းရိုးပြည်နယ်နှင့် ယူနန်ပြည်နယ်နယ်စပ်ရှိ ကားလမ်းမကြီးဆီသို့ ဆိုက်ရောက်ခဲ့သည်။ ထိုကားလမ်းမကြီးဆီသို့ ကျွန်တော်တို့ရောက်ရှိနေချိန်တွင် ပိန်းပိတ်အောင် မှောင်နေပြီ။ ကျွန်တော်တို့အနေနှင့် နေ့ခင်းချိန်တွင် ရန်သူ့လေယာဉ်များ တွေ့ရှိမည်စိုးသောကြောင့် ညဘက်တွင် သာစစ်ချီသည်။ အရုဏ်တက်ချိန်တွင် ကျွန်တော်တို့သည် တောင်ပေါ်ရွာကလေးတရွာဆီ ရောက်လာကြောင်း တွေ့ရှိရ၏။

တလျှောက်လုံးဆက်တိုက် စစ်ချိစစ်ထိုး လုပ်လာခဲ့ရသည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်သည် ထမင်းတစ်နပ်ပင် ဖြောင့်ဖြောင့်တန်းတန်း စားခွင့်မရရှာပေ။ ကျွန်တော်တို့၏တပ်ဖွဲ့များ ယာယီစခန်းချပြီး ဆိုလျှင် ကျွန်တော်နှင့် ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ကိုယ်ရံတော်တစ်ယောက်ဖြစ်သူ ရဲဘော်ကျင်စင်ကျီးတို့နှစ်ယောက်က အစာရေစာ အရှာအဖွေထွက်ကြ၏။ ကျွန်တော်တို့ယခု ရောက်ရှိလာသည့် ရွာကလေးသည် တကယ့်ရွာသိမ်ရွာမှားကလေးဖြစ်ပြီး ရွာသူရွာသားများကလည်း ဆင်းရဲတွင်းနက်လှပါဘိ။ ကန်စွန်းဥ တရုတ်ပိဿာချိန် အချိန် နှစ်ဆယ်သာ ဝယ်၍ ရရှိသည်။ ကန်စွန်းဥများကိုပြုတ်ပြီး ကျွန်တော်က ဥက္ကဋ္ဌကြီးရှိရာသို့ သယ်ယူလာခဲ့သည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးသည် ခွေးခြေတစ်လုံးပေါ်တွင်ထိုင်လျက် သူ့ဘေးပတ်လည်တွင် ဝိုင်းထိုင်နေကြသည့် ကိုယ်ရံတော်ရဲဘော်များကို စကားစမြည်ပြောနေကြသည်။

‘ရှန်းမြစ်ကြီးကို ဖြတ်ကျော်နိုင်တာဟာ ဧရာမအောင်ပွဲကြီး တစ်ရပ်ပေပဲ’ ဆိုသော ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏စကားကို ကျွန်တော် ကြားလိုက်ရသည်။ မှန်ပေသည်။ ကျွန်တော်တို့ ညက ရှန်းမြစ်ကြီးကို ဖြတ်ကျော်လာနိုင်ခဲ့ခြင်းသည် အောင်ပွဲတစ်ရပ်ပင်တည်း။

ကျွန်တော်နှင့် ကျင်စင်ကျီးတို့က မြေအိုးများကို ကိုယ်စီ ကိုင်၍ ထွက်လာခဲ့သည်။ ညစာအတွက် အရံသင့်ဖြစ်ပြီးဟုလည်း ကြေငြာလိုက်သည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးဆီသို့တိုးသွားပြီး ဥက္ကဋ္ဌကြီးကို စားသောက်ရန်ပြောသည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ကန်စွန်းဥတစ်လုံးကို လှမ်းယူပြီးစားရင်း...

မကြာခင်မှာ တို့ မြောင်လူမျိုးစုတွေ့ရဲ့ဒေသကို ရောက်တော့မယ်’ ဟုဆိုသည်။

မြောင်လူမျိုးစုဒေသဟူသော ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏စကားသည် ကျွန်တော်အဘို့တွင် သစ်ဆန်းနေသည်။ ယခင်နိုင်ငံရေးသင်တန်း တက်ခဲ့စဉ်က ဆရာတစ်ယောက်၏ သင်တန်းပို့ချချက်ကို သွားအမှတ်ရသည်။

မြောင်လူမျိုးများသည် လူနည်းစုဖြစ်ပြီး ယဉ်ကျေးမှုနှင့် စီးပွားရေးဘက်တွင် ခေတ်နောက်ကျ၍ သူတို့၏လေ့ထုံးစံများသည်လည်း ကျွန်တော်တို့နှင့် ကွဲပြားခြားနားကာ ကူမင်တန်တပ်ဖြူတို့၏ ဖိနှိပ်မှုကို ပိုပြီးခံစားခဲ့ရသည်ဟု ဆရာက ဆိုမိန့်ဖူးသည်။ မျက်ဝါးထင်ထင် မမြင်ရသေးသဖြင့် အသစ်အဆန်းဖြစ်နေသည်ကတော့ အမှန်ပင်။ သူတို့နှင့် တွေ့ဆုံကြုံကြိုက်ရမှာအတွက် စိတ်ဝင်စားဖွယ်လည်း ကောင်းပါသည်။

‘သူတို့ဟာ ငါတို့ဟန်လူမျိုးတွေလိုပဲ၊ တပ်ဖြူတွေရဲ့ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုကို ခုခံဆန့်ကျင်လိုကြတယ်၊ တော်လှန်လိုကြတယ်။ ဒီတော့ သူတို့ဟာ ငါတို့နဲ့ တစ်ခရီးထဲသွားရမယ့် ညီနောင်တွေပဲ’ဟု ဥက္ကဋ္ဌကြီး မော်က ဆက်လက်ပြောဆိုသည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်က တပ်ဖြူများလက်အောက်တွင် မြောင်လူမျိုးများ အဖိနှိပ်ခံရပုံ၊ သူတို့လေ့ထုံးစံ၊ သူတို့၏ ဘာသာရေးယုံကြည်မှုတို့ကို ဆက်လက်၍ အသေးစိတ်ရှင်းလင်းပြောဆိုသည်။ မြောင်လူမျိုးတို့၏ဒေသကို ရောက်သည်နှင့် ပိုပြီး စည်းကမ်းတကျရှိရန် ကျွန်တော်တို့ကို ဥက္ကဋ္ဌကြီးက နှိုးဆော်သတိပေးသည်။ သွားချင်ရာရာ အရမ်းလျှောက်မသွားရန်နှင့် သူတို့ပိုင်ပစ္စည်းပစ္စယများကို အရမ်းမယူရန် ကျွန်တော်တို့ကို မှာကြားသတိပေးသည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ မှာကြားချက်များကို ကြားနာရသည်တွင်

ကျွန်တော်တို့တတွေသည် စိတ်ကျဉ်းကျပ်သလိုဖြစ်မိ၏။ သည်တိုင်း ဆိုလျှင် ကျွန်တော်တို့ ရှေ့ဆက်ဖြတ်သန်းရန်နယ်မြေသည် ပိတ်ပင်တားဆီးရေးနယ်ပယ် ဖြစ်နေပြီလော။ ကျွန်တော်က ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်အား ရှင်းလင်းအောင် မေးရတော့သည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော် အတွက် ခါတိုင်းကဲ့သို့ အိပ်ယာခင်းကျင်း ပြင်ဆင်နိုင်ရန် တံခါးရွက် တစ်ချပ်ကိုဖြုတ်ယူလျှင် ဖြစ်နိုင်မည်လားဟု ကျွန်တော်က မေးကြည့် မိသည်။ ညဘက်စခန်းချလျှင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးအတွက် တံခါးရွက်ဖြင့် အိပ်ယာပြင်ဆင်ပေးခဲ့ရမြဲ ဖြစ်သည်။ (တောင်သူလယ်သမားများ သည် တပ်နီတော်အား အိပ်ယာအခင်းအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်ရန် တံခါးရွက်များကို ခေတ္တငှားရမ်းလေ့ရှိပြီး နောက်နေ့နံနက်တွင် ပြန်အပ်ရသည်။)

‘မဖြစ်ဘူးရဲ့ဘော်၊ မလုပ်ပါနဲ့’ သူက တားမြစ်သည်။
‘ဒါဖြင့် ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဘာနဲ့အိပ်မလဲ’
‘ဘာနဲ့အိပ်ရ အိပ်ရ၊ သူတို့တံခါးရွက်မဟုတ်ရင် တော်ပြီ’
ကျွန်တော်က စိတ်ဓာတ်အနည်းငယ် ကျဆင်းသွားသော် လည်း ပြောစရာစကားကို ရှာမရချေ။ မြောင်လူမျိုးများသည် ဟန်လူမျိုးတို့နှင့် အလွန်ပင်ကွာခြားမည်ဟု ကျွန်တော်ဖာသာ တွေး ကြည့်မိသည်။ သူတို့သည် ဟန်လူမျိုးတို့နှင့်စာသော် အပုံကြီး ပိုမို ခက်ထန်မည်ဟု ထင်မြင်မိသည်။ ဤသို့ တွေးဆနေမိခိုက် ဟောက် သံသ့သ့ကို ကြားလိုက်ရသည်။ အထမ်းသမားဝှမ်းအင်၏ ဟောက်သံ ဖြစ်သည်။ သူသည် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်၏နံဘေးတွင် ကန်စွန်းဥကို လက်တွင်ကိုင်လျက် အိပ်မောကျနေလေပြီ။
ဥက္ကဋ္ဌကြီးက သူ့ကိုသဘောကျပြီး ပြီးရယ်လိုက်သည်။

‘ဒါပဲရဲ့ဘော်တို့၊ စားသောက်ပြီးကြရင် အိပ်ကြစို့၊ ညကျရင် စစ်ဆက်ချီရဦးမယ်’

အိပ်စက်ရန်လိုအပ်သည်မှန်သော်လည်း ကျွန်တော် အိပ် စက်မပျော်. . . ။ ဝှမ်းအင်ဟိုကလွဲ၍ ကျန်ရဲဘော်များအားလုံးသည် လည်း ကျွန်တော့်နည်းတူ အိပ်စက်၍မပျော်ကြချေ။ သည်လိုနှင့် အရုဏ်ကျင်းရာမှ မိုးသောက်ယံတိုင်ခဲ့သည်။ ရန်သူလေယာဉ်ပျံ များသည် ကောင်းကင်ယံတွင် မရဏတမန်များအလား တဝီဝီ အော်မြည်ကာ အဆက်မပြတ် ဗုံးမိုးရွာချတော့သည်။ ဗုံးဒဏ် ကြောင့် ရွာသူရွာသားများ၏ အိုးခြေအိမ်ခြေများနှင့် လယ်ယာ တို့သည် ရစရာမရှိအောင် ပျက်ဆီးရတော့၏။

ထိုနေ့ညတွင် စစ်ဆက်ချီသည်။ နိုဝင်ဘာ၏ ညများသည် ချမ်းအေးလွန်းပါဘိ။ နှင်းမြူများကြောင့် လသည် အလျဉ်းကွယ် ပျောက် နေသည်။

နောက်နေ့ အရုဏ်တက်ချိန်တွင် ကျွန်တော်တို့သည် တောင်ကြောကို ဆင်းလာခဲ့ကြသည်။ ကျွန်တော်တို့ရှေ့တူရှု တောင်ခါးပန်းကလေးတစ်ခုတွင်မှ ကျွန်တော်တို့ မမြင်ဖူးသေးသော ပျဉ်ထောင် အိမ်မျိုးလေးများကို တွေ့နေရပြီ။ အိမ်ပုံစံများက တစ်ထပ်အိမ်လည်း မဟုတ်၊ နှစ်ထပ်လည်းမမည်၊ လေဟာပြင်တွင် ချိတ်ဆွဲထားသည့် တောင်းများနှင့် ဆင်ဆင်တူနေသည်။ ဥက္ကဋ္ဌ ကြီးမော်က မြောင်လူမျိုးစုဒေသသို့ ကျွန်တော်တို့တတွေ ရောက်ရှိ လာပြီဖြစ်ကြောင်း ပြောပြသည်။

တောင်ပေါ်ရွာကလေးသို့ ကျွန်တော်တို့ရောက်ရှိသွား ချိန်တွင် သူရိန်နေမင်းသည် အတော်ပင်မြင့်နေလေပြီ။ ရွာတွင်

စခန်းချ အနားယူကြသည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော် စခန်းချသောအိမ်မှာ သားသားနားနား တော့ အရှိသား။ အိမ်၏ပြုတင်းပေါက်များမှ မျှော်ရှုလေလျှင် ငါးသိုင်းများ စွာမွေးမြူထားသော ရေကန်ကြီးတစ်ခုကို လှမ်းမြင် နိုင်သည်။

‘ဟေ့... ဥက္ကဋ္ဌကြီးအတွက် ငါးလေးဘာလေး အကြံ အဖန် သွားလုပ်ရအောင်’

ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ ကိုယ်ရံတော်ရဲဘော်တစ်ယောက်ဖြစ်သူ ဝူကျက်ချိန်းက အကြံပြုလာသည်။ သူ့အကြံသည် စင်စစ်မဆိုးချေ။ သို့သော် သူ့အကြံအတိုင်း မည်သို့လိုက်ပုံမည်နည်း။ မနေ့ညကမှ ဥက္ကဋ္ဌကြီးက နှိုးဆော်သတိပေးထားခဲ့သည် မဟုတ်လော။

ကျွန်တော်တို့အားလုံး အတွေးကိုယ်စီနှင့် ငြိမ်ချက် သားကောင်းနေသည်။ မည်သူမျှ စကားပြန်မပြောဖြစ်ချေ။

‘ဒီရေကန်ကြီးရဲ့ပိုင်ရှင်ဟာ နယ်ခံလူဆိုးတစ်ယောက် ဖြစ် ကောင်းဖြစ်နေမှာပါ’

ဝူကျက်ချိန်းက သူ့အကြံပေးချက်အတွက် အချက်အလက် ကို တင်ပြပြန်သည်။

‘ဥက္ကဋ္ဌကြီးကို အရင်မေးကြည့်ရင် ကောင်းမယ်ထင်တယ်’ ဝှမ်းအင်ဟိုက တစ်လုံးချင်း ဝင်ဆွေးနွေးကြည့်သည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏အခန်းသို့ ကျွန်တော်က ရေသယ်ယူတော့ မည့် ဟန်ပြင်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျွန်တော်က ရေပုံးကို ဝါးစားပွဲတစ်ခုပေါ်တွင် တင်ထားပေးလိုက်ပြီး အတန်ကြာရပ်လျက် မည်ပုံစကားစရမည်ကို စဉ်းစားအကြံထုတ်နေမိသည်။

‘ဥက္ကဋ္ဌကြီး... ဆာပြီလား’
နောက်ဆုံးတွင် စဉ်းစား၍ ကျွန်တော်က စကားစလိုက် သည်။

‘စားစရာရှိလို့လား’
‘ရှိပါတယ်...’

ကျွန်တော်က မဆိုင်းမတွ ဖြေလိုက်သည်။
‘ဘာစားစရာရှိလို့လဲ’

ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ကျွန်တော့်ဘက်သို့ လှမ်းကြည့်သည်။
ကျွန်တော်က ရေကိုသွန်ထည့်ရင်း အသံကိုအတတ်နိုင်ဆုံး

မူမှန်ရန် သတိထားကာ...
‘ငါးရှိတယ်... တော်တော်ကြီးတဲ့ ငါးပါဘဲ’ ဟုပြန်ဖြေ

သည်။
‘ငါးက ဘယ်ကရမှာလဲ’

‘ဟိုမှာလေ’
ကျွန်တော်က ပြုတင်းပေါက်အပြင်ဘက်ရှိ ရေကန်ကြီးကို

လက်ညှိုးထိုးညွှန်ပြလိုက်သည်။
ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်က ပြုတင်းပေါက်ဆီသို့ လျှောက်သွားပြီး

အပြင် ဘက်သို့ လှမ်းကြည့်သည်။ ထို့နောက် ကျွန်တော့်ဘက်သို့ မျက်နှာပြန်မူကာ...
‘မနေ့က ရဲဘော်တို့ကိုပြောခဲ့တဲ့စကားတွေကို ချက်ချင်း

မမှပစ်လိုက်ပြီလား’ဟု လေသံခပ်ထန်ထန်နှင့် ပြောသည်။
ကျွန်တော်သည် ကြောင်တက်တက်ဖြစ်သွားပြီး ခေါင်းကို

ငိုက်စိုက်ချပစ်လိုက်မိသည်။ တစ်ခွန်းမှ စကားပြန်မပြောနိုင်။

ကျွန်တော့်ကိုယ်ကျွန်တော် ပြန်လည်၍ အပြစ်တင်မိသည်။ သူ့ စကားများကို ဘာလို့ အလေးအနက်မထားမိပါလိမ့်။

ကျွန်တော်စိတ်ညှိုးငယ်သွားသည်ကို တွေ့ရသောအခါ သူက ကျွန်တော့်အပါးသို့ လျှောက်လာပြီး ကျွန်တော့်နံဘေးတွင် ဝင်ထိုင်သည်။ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ၏ ထူးခြားချက်များနှင့် သူတို့တတွေနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်တော်တို့၏ မူဝါဒများကို စိတ်ရှည်လက်ရှည် ရှင်းလင်းပြောဆိုပါသည်။

‘ဘယ်လောက်ကြီးတဲ့ သိုးဖြစ်ဖြစ်၊ ဘယ်လောက်ကြီးတဲ့ ငါး ဖြစ်ဖြစ် ရဲဘော်တို့နဲ့မဆိုင်ဘူး။ ရဲဘော်တို့ လက်ဖျားနဲ့တောင် သွားမတို့ရဘူး။ သူတို့ နတ်ပူဇော်ဖို့အတွက်ထားရှိတာ ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်နိုင်တယ်’

ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ရပ်သူရွာသားများပိုင် ပစ္စည်းတစ်စုံတစ်ရာ ကို မယူရန်နှင့် ပိုက်ဆံပေး၍လည်းမဝယ်ရန် ရဲဘော်များအား ထပ်လောင်းသတိပေးဖို့ ကျွန်တော့်အား မှာကြားပြီး စကားကို အဆုံးသတ်လိုက်သည်။

ကျွန်တော်က ကျန်ရဲဘော်များကို ဆက်လက်နှိုးဆော်မည့် အကြောင်း ဝန်ခံကတိပေးပြီး အခန်းအပြင်ဘက်သို့ထွက်ခဲ့သည်။ ဝူကျက်ချိန်းသည် အပြင်မှနေကာ သတင်းထောက်လှမ်းနေရပုံ ရသည်။ ကျွန်တော် အခန်းထဲမှထွက်လိုက်သည်နှင့် သူနှင့် ပက် ပင်းတိုးနေလေသည်။ သူက မဆိုင်းမတွပင် အဖြေကို သိချင်ဇော နှင့် မေးလာသည်။

‘ဥက္ကဋ္ဌကြီးက သဘောမကျဘူး’
ကျွန်တော်က တိုတိုပြတ်ပြတ် ဖြေလိုက်သည်။

‘တန်ရာတန်ဖိုး ပိုက်ဆံပေးလို့ရသားဘဲ’
ပိုက်ဆံပေးပြီး ဝယ်လို့တောင် မဖြစ်ဘူး’
ကျွန်တော်က သူ့နားနားကပ်ပြီး ကျယ်လောင်စွာ အော် ပြောလိုက်သည်။
‘ဒါဟာ စည်းကမ်းဘဲ၊ မင်းသဘောပေါက်ပြီလား’
ကျွန်တော်က စကားဆုံးသည်နှင့် သူ့အပါးမှ ခွာလာခဲ့ သည်။

သဘောတရားမပါသော လက်တွေ့လုပ်ရပ်သည်
အကန်းနှင့် တူပြီး
လက်တွေ့လုပ်ရပ်မပါသော သဘောတရားသည်
အကျိုးနှင့် တူသည်။

တွေဝေငေး မောစရာတွေကို အသာထားပြီး
ဦးနှောက်ကို အလုပ်ပေးထားပါ။

ထက်မြက်အောင် ဆည်းပူး၊
ပြောင်မြောက်အောင် လေ့ကျင့်ပြီး
ပြည်သူ့ကို အလုပ်အကျွေးပြု။

ဥက္ကဋ္ဌကြီး မော်

အခန်း (၅)

ဂူးမြစ်ကမ်းတွင် နှစ်သစ်ကူးစဉ်

တွေ့ကြုံပြည်နယ် ၄၆မိနစ်ခရိုင်သို့ ဗဟိုတပ်နီတော် ရောက်
ရှိလာချိန်တွင် ၁၉၃၄ ခုနှစ်၊ နှစ်ကုန်ရက်နှင့်တိုက်ဆိုင်နေသည်။
လွတ်မြောက်ပြီးနယ်မြေဟောင်း ကျန်စီနယ်ကို ဖြတ်သန်းခဲ့ပြီး
သည်မှာ နှစ်လကျော်ကျော်ရှိပြီ...။

ထိုသည်အချိန်ပိုင်းကစ၍ တစ်လမ်းလုံးစစ်ချီစစ်ထိုး လုပ်
လာခဲ့ရသည်။ ကျွန်တော်တို့တတွေအားလုံး ခြွေကုန်လက်ပမ်း ကျ
နေပြီ။ နှစ်သစ်ကူးရန် စခန်းချနားနေမည်ဆိုသောသတင်းကို
ကြားလိုက်ရသည်တွင် ကျွန်တော်တို့တတွေ ဝမ်းသာလုံးဆို့သွား
ကြရ၏။

ဟိုချန်သည် မြို့ကလေးတစ်မြို့ဖြစ်သည်။ ဟိုချန်မြို့ကလေး၏ဈေးသည် အလွန်လည်းစည်ကားသည်။ ဇွေကျင်းမှ ခွာလာပြီးကတည်းက ဟိုချန်မြို့ကို အကြီးဆုံးမြို့အဖြစ် တွေ့ရှိရသည်။

သည်နေရာသို့ရောက်လျှင်ရောက်ချင်း ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်သည် စစ်ရေးကောင်စီစခန်းချရာသို့ သွားရောက်၍ အစည်းအဝေးထိုင်လေသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကိုယ်ရံတော်တပ်စိတ်၏ အလုပ်တာဝန်ခွဲဝေမှု အစီအစဉ်အရဆိုသော် ထိုနေ့တွင် ကျွန်တော်က ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်နှင့် အစည်းအဝေးသို့ ပထမခေါက်အဖြစ် လိုက်သွားရမည်။ ရဲဘော်ကျွဲကွေ့လန်းနှင့် ရဲဘော်လင်ယီချိုင်တို့ကတော့ ဥက္ကဋ္ဌကြီးအတွက် နေရာထိုင်ခင်း စီစဉ်ပေးရမည်။

နေမဝင်မီ ကျွဲက ကျွန်တော့်တာဝန်ကို လွှဲပြောင်းယူပြီး ကျွန်တော်က ထမင်းစားပြန်ရမည်။ သူက ဥက္ကဋ္ဌကြီးအား အိမ်သို့ စောစောပြန်ရောက်ရန်ကြိုဖို့နှင့် ထမင်းစားစောစောပြန်ရန် ကျွန်တော့်ကို တဖွဖွမှာသည်။

‘အားလုံး အစီအစဉ်အကျ ပြင်ဆင်ထားပြီးပလား’

ကျွန်တော်က မေးသည်။

‘မင်းသွားပြီးကြည့်လေ...’

သူက မျက်စိချိပြီး အဓိပ္ပာယ်လေးနက်သော အကြည့်နှင့် ကျွန်တော့်ကို ကြည့်နေသည်။

တပ်ဖွဲ့များစခန်းထောက်ရာသို့ ကျွန်တော်ရောက်သွားသည်။ ယခင်စခန်းချစဉ်များက အပြင်အဆင်မျိုးနှင့် ခြားနားလွန်းလေစွ။ ခါတိုင်းဆိုလျှင် မောပန်းနွမ်းနယ်သည်ကြောင့် စခန်းချပြီး

ချိန်တွင် ခြေပစ်လက်ပစ် အိပ်ပျော်သွားကြသည်ချည်းဖြစ်သည်။ သို့သော် ထိုနေ့တွင်မှ အားလုံးသည် စိတ်မြူးကြွနေလေဟန်။ ရဲဘော်အချို့က စစ်ယူနီဖောင်းပါးပါးလေးများနှင့်ပင် လမ်းများပေါ်ရှိ နှင်းပွင့်များကို လှဲကျင်းနေသည်။

အချို့ကတော့ တံခါးရွက်များဖြင့် ကွပ်ပျစ်ပြင်ဆင်နေ၏။ အချို့ကဆိုလျှင် သီချင်းကျင့်၍ ကောင်းဆဲ။ ကျွန်တော်တို့ ရဲဘော်များသည် အကြိုနှစ်သစ်ကူးချိန်မို့ မြူးမြူးကြွကြွနှင့် ပြင်ဆင်စီစဉ်စရာရှိသည် တို့ကို ပြင်ဆင်စီစဉ်နေခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်တော် လေ့လာသိရှိရသည်။

ညကျလျှင် နှစ်သစ်ကူးပျော်ပွဲ ဆင်နွဲ့ကြမည်။ အဆိုအက အစီအစဉ်များလည်းပါမည်ဟု သိရသည်။ ကြားသိရသည့်သတင်းကြောင့် ဝမ်းသာမဆုံးအောင်ပင် ဖြစ်ရ၏။

ရက်ပေါင်းများစွာ ဆက်တိုက်စစ်ချီခဲ့ရသောကြောင့် ပင်ပန်းနွမ်းနယ်ခဲ့ခြင်းများသည် နှင်းပွင့်များနှင့်အတူ ပျောက်ပျက်သွားလေကုန်ပြီ။ ကျွန်တော်က ကိုယ်ရံတော်ရဲဘော်တစ်ယောက်ဖြစ်သူ ရဲဘော်ကျင်စိကျီးကို လက်ဖြင့်ဆွဲကာ အသော့နှင့်လာခဲ့သည်။ ‘သူတို့ရဲ့ ခင်ကျင်းပြင်ဆင်ထားပုံကို ကြည့်စမ်းရအောင်၊ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော် ပြန်ရောက်လာတာနဲ့ တပျော်တပါး နှစ်သစ်ကူးကြမယ်’

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်အတွက် စီမံထားသောအိမ်သည် ခေတ်အမီသား။ ပီကင်းမြို့ရှိ အချို့အိမ်ပုံစံမျိုး။ လေးဘက်လေးတန်တွင် အခန်းလေးခန်း ဝိုင်းရံထားသည်။ အလယ်တွင် မြေကွက်လပ်ချန်ထား၏။ အိမ်တံခါးဝတည့်တည့်တွင် နှင်းလူရုပ်ကြီးနှစ်ရုပ် ပြု

လုပ်ထားသည်။ လေသာမြေကွက်လပ်ကို ဖြတ်သန်းသော အုတ်ခင်းလမ်းကလေးသည် မကြာမတင်ကလေးက ရေဖြင့်ဆေးထားသလို သန့်စင်နေ၏။ တောင်ဖက်ကို မျက်နှာမူထားသည့် သုံးခန်းတွဲ အဆောင်သည် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော် နေထိုင်ရန်ဖြစ်သည်။ ထိုအခန်းများသည် ကျယ်ဝန်းပြီး အလင်းရောင်သည် လုံလောက်စွာရမည်။ အလယ်ခန်းကမူ ဧည့်ခန်းဖြစ်၏။

မျက်နှာကျက်တွင် မှန်အိမ်တစ်လုံးချိတ်ဆွဲထား၏။ နံရံတစ်ဖက်နှင့်ကပ်လျက် ရှေ့ဟောင်းလက်ဖက်ရည် စားပွဲတစ်လုံးကို ထားရှိသည်။ လက်ဖက်ရည်စားပွဲရှေ့တွင်မူ လေးထောင့် စားပွဲကြီးတစ်ခုနှင့် စားပွဲနှစ်ဖက်တွင် လက်တန်းပါကုလားထိုင်နှစ်လုံးကို နေရာချထားသည်။ တံခါးဝတည့်တည့် နံရံတွင်တွေ့ရသော လက်ပိုက်လျက်ရယ်မောနေသော ရဟန္တာပုံပန်းချီကားချပ်ကြီးသည် ကျွန်တော်တို့ကို ကြိုဆိုနေသည့်နည်း။

လက်ဝဲဖက်အခန်းသည် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်၏အခန်းပင်။ ရုတ်တရက်ကြည့်မြင်လိုက်ရုံဖြင့်ပင် ကျွဲကွေ့လန်းနှင့် လင်ယိချိုင့်တို့နှစ်ယောက်သည် အပန်းတကြီး မွမ်းမံပြင်ဆင်ထားရခြင်းဖြစ်ကြောင်း သိလိုက်ရပါသည်။

အိပ်ယာအောက်ခံအဖြစ် ကောက်ရိုးများကို ပုံထားလိုက်သည်မှာ ဆိုဖာနှင့်နင်လားငါလား ယှဉ်ပြိုင်နိုင်မည့်နည်း။

လက်ျာဖက်အခန်းမှာမူ ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ ရုံးခန်းဖြစ်သည်။ စားပွဲငယ်နှစ်လုံးကိုဆက်ထားသောကြောင့် စာရေးစားပွဲဖြစ်လာသည်။ ထိုစားပွဲပေါ်တွင် စာရေးကိရိယာနှင့် တယ်လီဖုန်းတစ်လုံးကို ပြင်ဆင်ထားသည်။ ‘ခမ်းနားလှပေ’ဟု ကျွန်တော်နှင့် ကျင်စင်

ကျီးတို့နှစ်ယောက်က ဝမ်းသာအဲလဲနှင့် ချီးမွမ်းကြရင်း အခန်းဝန်းကျင်ကို လှည့်ပတ်ကြည့်ရှုကြသည်။ ခရီးရှည်ချီတက်ရာ လမ်းတလျှောက်တွင် မဆိုထားဘိ၊ လွတ်မြောက်ပြီး ဒေသဟောင်းလို နေရာမျိုးတွင်ပင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးသည် သည်မျှ ခမ်းနားထယ်ဝါသော အိမ်မျိုးတွင် မနေထိုင်ခဲ့ရဖူးချေ။

သည်လို ခန်းနားသိုက်မြိုက်သည့်နေရာမျိုးတွင် ဥက္ကဋ္ဌကြီး အပန်းဖြေနားနေနိုင်မည်ကို တွေးမိသည်မှာ ကျွန်တော်တို့အဖို့ ပီတိဖြစ်စရာပင်။ နှစ်သစ်ကူး အကြိုကာလများတွင်မူ အထူးမင်္ဂလာ ရှိနေပေသည်။

အခန်းများကို ကြည့်မြင်ရသည်မှာ ဟာတာတာကြီး ဖြစ်နေသည်ဟု ခံစားမိသည်။ မှန်သည်။ ထိုင်ခုံများ လိုအပ်နေပေသေးသည်။ မြန်မြန်သယ်ပေးဦးမှ။ ကျွန်တော်နှင့် ကျင်စင်ကျီးသည် အခန်းအပြင်ဘက်သို့ သုတ်သီးသုတ်ပျာ ထွက်လာခဲ့ကြသည်။

ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်က လေးထောင့်ထိုင်ခုံ အလုံးသုံးဆယ်ခန့်ကို သယ်ယူလာခဲ့ပြီး ဧရာမထမင်းစားပွဲကြီးသဖွယ် စားပွဲတွင် ဝိုင်းရံနေရန်ထားလိုက်သည်။ ကျင်စင်ကျီးက ထိုင်ခုံများ အဘယ်ကြောင့် သည်မျှလိုအပ်ရသည်ကို သိချင်သဖြင့် ကျွန်တော်ကပင် ရှင်းပြရသည်။ နှစ်သစ်ကူးတော့မည်မို့ ဗဟိုကော်မတီဝင်များနှင့် ဌာနချုပ်မှ ခေါင်းဆောင်ကြီးများ ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်အတူ လာရောက်စုဝေးဆုံစည်းရမည်ဖြစ်သဖြင့် ထိုင်ခုံမရှိလျှင် မည်သို့ရှိမည်နည်းဟု ကျွန်တော်က ရှင်းပြလိုက်သည်။

ကျွန်တော့်အဖြေကို နားထောင်ရင်း ကျင်စင်ကျီးက ခေါင်းကို တဆတ်ဆတ်ညိတ်လေသည်။ ကွက်ကျော်မြင်ပါလားဟု သူက

ကျွန်တော့်ကို သဘောကျနေလေသည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးအလာကို ရင်တလှုပ်လှုပ်နှင့် စောင့်မျှော်နေရသောကြောင့် ကျွန်တော်သည် ညစာကိုပင် မစားနိုင်အောင် ဖြစ်နေသည်။ ကျွန်တော်တို့ပြင်ဆင်မွမ်းမံထားပုံကို ဥက္ကဋ္ဌကြီးတွေ့မြင်လိုက်ရလျှင် မည်မျှ သဘောတွေ့သွားလေမည်နည်းဟု တတွေးတောတောနှင့် ပျော်တပြုံးပြုံးဖြစ်နေမိသည်။

ထို့နောက် ဥက္ကဋ္ဌကြီးအတွက် ညစာကို မည်သို့စီစဉ်မည်နည်းဟု ကျွန်တော်က ကျင်စင်ကျီးကို တိုင်ပင်သည်။

‘ဒါ နှစ်သစ်ကူးညစာစားပွဲလေ။ ဒီတော့ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ကြိုက်နှစ်သက်ဆုံးအစားအစာကို စီစဉ်ပေးရမှာပေါ့’ဟု သူကဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်က ဥက္ကဋ္ဌကြီးအနှစ်သက်ဆုံး အစားအစာများကို စီစဉ်ရေရွတ် ကြည့်သည်။ အမဲသား၊ ငရုတ်သီး၊ ပဲပြားကြော်။

‘ကောက်ညှင်းချိုကိုလဲ မမေ့နဲ့ဦးဟေ့’

ကျင်စင်ကျီးက တကယ့်အကြံကောင်းတစ်ခုကို တွေ့လိုက်ရသည့်ပုံမျိုးဖြင့် သံကုန်ဟစ်ပြီးပြောသည်။

အစစ အားလုံးပြင်ဆင်ပြီးချိန်တွင် ညသည် ပိန်းပိတ်အောင် မှောင်နေပြီ။ ကျင်စင်ကျီးနှင့် ကျွန်တော်သည် ဥက္ကဋ္ဌကြီးကို ကြိုဆိုရန် မီးအိမ်တစ်လုံးနှင့် ထွက်လာခဲ့ကြသည်။

အစည်းအဝေးသည် မပြီးဆုံးသေးကြောင်း တွေ့ရ၏။ ကျွဲကွေ့လန်းကို ကြည့်ရသည်မှာ အလွန်စိတ်ပျော်မြူးနေဟန် ရှိသည်။ ‘ဘယ်နှယ့် လဲရဲဘော်တို့၊ စိတ်ကြိုက်ဖြစ်ရဲ့လား’ ဟု သူက မေးသည်။

စောစောက သူ့အဘယ်ကြောင့် အဓိပ္ပါယ်ရှိရှိ မျက်စိ

မှိတ်ပြသည်ကို ကျွန်တော် ခုသဘောပေါက်ပါပြီ။ သူက ကျွန်တော်တို့ကို အံ့အားသင့်စေချင်သည်။ ကျွန်တော်က လက်မထောင်ပြုလိုက်သည်။ အကြိုက်တွေ့ကြောင်း မော်ပြသည်သဘောပင်။ သူကလည်း နှစ်သိမ့်ဟန်ဖြင့် ပြုံး၏။

ဆယ်နာရီထိုးသည်တိုင် အစည်းအဝေးသည် မပြီးပြတ်သေးချေ။ ဆယ်နာရီကျော်မှ အစည်းအဝေးပြီးသည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးအပေါ်အင်္ကျီရှည်ကို ဝတ်ဆင်နေစဉ်တွင် မှန်အိမ်ကလေးကို ကိုင်ကာ ကျွန်တော်က သူ့အပါးသို့ တိုးကပ်သွားသည်။ အတော်ကလေးလျှောက်လှမ်းခဲ့ကြပြီးသည်တွင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးက သူ့အနားယူရမည့်နေရာက မည်မျှဝေးသနည်းဟု မေးပါသည်။ ကျွန်တော်က နှစ်လီသုံးလီခန့်သာဝေးကြောင်း ပြန်ဖြေ၏။

နှင်းပွင့်ကလေးများကလည်း ထူထပ်သိပ်သည်းစွာ ကျဆင်းနေသည့်အချိန်။ ညလေကလည်း အေးမြလွန်းပါဘိ။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးဝတ်ဆင်ထားသော အဝတ်အစားများသည် အအေးဒဏ်ကို ခုခံနိုင်စွမ်းရှိမည်မထင်။ ကျွန်တော်က မှန်အိမ်ကိုဆွဲပြီး သူ့နောက်ပါးမှ လိုက်ပါလာစဉ်တွင် ကျွန်တော့်ရင်ထဲတွင် ဝေဒနာတစ်ရပ်ကို ခံစားလိုက်ရသည်။

လွတ်မြောက်ပြီးဒေသမှ ကျွန်တော်တို့ ထွက်ခွာလာခဲ့သည်မှာ နှစ်လကြာလေပြီ။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်သည် ထိုအချိန်ကစပြီး အလွန်ပင် အလုပ်ဒဏ်ပိခဲ့၏။ အနားယူရန်အချိန်ပင် လုံလောက်စွာမရခဲ့ချေ။ စစ်ချီရာတွင်လည်း ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်သည် သူ့အတွက်မြင်းကို အင်အားချိနဲ့သော ရဲဘော်များနှင့် နာမကျန်းသော ရဲဘော်များကိုစီးစေပြီး သူ့ကိုယ်တိုင်ကမူ ခြေလျှင်လျှောက်လေ့

ရှိသည်။ စခန်းချသည့်အခါတွင်လည်း အများစုက အိပ်စက်နားနေ နိုင်သည်။ သူကမူ အစည်းအဝေးများထိုင်ရသည်။ ကြေးနန်းစာ တွေကို ဖတ်ရသည်။ စာရွက်စာတမ်းတွေ ရေးရသည်။ သူ့မှာ အနားယူရသည်ဟူ၍မရှိ။

သည်ပုံအတိုင်းတော့ ရေရှည်တွင် မည်သို့ခံနိုင်စွမ်း မည်နည်း။ သည်လိုနေရာကောင်းကလေးတွင် ရက်အနည်းငယ်ခန့် အနားယူပြီး နှစ်သစ်ကူးအချိန်ကာလကို ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်နှင့် ကုန်ဆုံးစေလိုက်ရလျှင် မည်မျှကောင်းချိမ့်မည်နည်း။

ကျွန်တော်သည် ရင်ထဲတွင်ရှိနေသည်တို့ကို ဆက်လက် မအောင့်အည်းနိုင်တော့သောကြောင့် စကားစလိုက်မိ၏။

‘ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား... နှစ်သစ်ကူးတော့မယ်၊ ကျွန်တော် တို့ ဒီမှာ ကောင်းကောင်းအနားယူသင့်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ အားလုံး ပြင်ဆင်ထားပြီးပြီ...’

ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ခြေလှမ်းများသည် တုံ့ကန့် ရပ်တန့်သွား၏။ နောက်သို့လှည့်ပြီး ကျွန်တော်နှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်လိုက်သည်။

‘ဘာပြောတယ် ရဲဘော်... နှစ်သစ်ကူးဖို့ အားလုံး ပြင် ဆင်ထားပြီးပြီ... ဟုတ်လား’

သူက ကျွန်တော့်ဦးထုပ်ကို တည့်အောင်ပြင်ဆောင်းပေး ရင်း ညင်သာသောလေသံနှင့် မေးပါသည်။

‘ဟုတ်ပါတယ်... အစစအရာရာ ပြင်ဆင်ပြီးပါပြီ’

ကျင်စင်ကျီးက ဝင်ထောက်လိုက်သည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ကျွန်တော်နှင့်ကျင်စင်ကျီးကို တစ်လှည့်စီကြည့်ပြီး ဘာတစ်ခွန်းမှ ပြန်မပြောချေ။ ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏မျက်နှာမှာ တစုံတရာကို အလေး

အနက် စဉ်းစားနေလေဟန်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဘာများဖြစ်ပါလိမ့်ဟု စိတ်ထဲက ရေရွတ်မိ သည်။ ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက် ပြောဆိုသည်ကိုပင် မကြား၍ ပေလော။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးသည် အစည်းအဝေး၌ ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည့် ပြဿနာများကို ယခုတိုင် တအံ့နွေးနွေး စဉ်းစားတွေး တောနေ ဆဲသာ ဖြစ်ရမည်ဟု ကျွန်တော်တွေးထင်သည်။

အတော်ကလေးကြာအောင် ရင်တမမနှင့် နားစွင့် ထောင်နေပြီးကာမှ ဥက္ကဋ္ဌကြီးက စကားစလိုက်သည်။

‘တို့ဒီမှာ အနားယူနေလို့ မဖြစ်သေးဘူး။ နှစ်သစ်ကူးတာ ထက် သာလွန်အရေးကြီးတာကို လုပ်ဆောင်ဖို့ရှိသေးတယ်’

‘ဘာလုပ်ဆောင်ရမှာလဲ ဥက္ကဋ္ဌကြီး’
ကျွန်တော်က ဇဝေဇဝါနှင့် မေးလိုက်၏။

‘တို့ဟာ အချိန်လုပြီး သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြီးမားတဲ့ ဝူးမြစ်ကို အချိန်မီဖြတ်ကူးရမယ်’

ဥက္ကဋ္ဌကြီးက စကားကိုရုတ်တရက်ဖြတ်ထားပြီး ကျွန်တော် တို့နှစ်ယောက်၏ပုခုံးကို လက်ဖြင့်အသာအယာ ပုတ်လိုက်သည်။

‘ပျော်ဖို့ကောင်းတဲ့ နှစ်သစ်ကူးချိန်တွေ ရှေ့မှာတစ်ပုံကြီး ရှိပါသေးတယ်ကွာ။ ဝူးမြစ်ကိုဖြတ်ကူးပြီးလို့ ကျွင်ယိမြို့ကို သိမ်းပိုက် ပြီးချိန်ကျမှ နှစ်သစ်ကူးမယ်ဆိုရင် ပိုပြီးအသားပါလိမ့်မယ်’

ဥက္ကဋ္ဌကြီးက အရေးပေါ်အခြေအနေကို အကျဉ်းချုံးပြီး ကျွန်တော်တို့ကို ရှင်းပြသည်။ ချန်ကေရှိုက်က ရွဲ့ရွဲ့နှင့် ကျီးဝှင်းယွမ် တို့ အမှူးပြုသော တပ်မကြီးများကိုလွှတ်ပြီး ကျွန်တော်တို့နောက်မှ ထက်ချပ် အပြင်းလိုက်ခိုင်း၍ လိုက်လာနေပြီဟု သိရသည်။

ရန်သူနှင့်ရင်ဆိုင်မတိုးစေရန် ကျွန်တော်တို့သည် ဝူးမြစ်ကို အမြန်ဆုံးဖြတ်ကျော်မှ ဖြစ်တော့မည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးပြောသည့် စကားများကို နားထောင်ရပြီးသည်တွင် ကျွန်တော့်ရင်တွင် မည်ပုံခံစားရသည်ဆိုသည်ကို ဖွင့်ဟရန် မစွမ်းတော့ပါ။ မည်သို့ရှိစေ ဝူးမြစ်ကိုဖြတ်ကူးရန် အကြံအစည်သည် စိတ်တက်ကြွစရာတစ်ခုပင်။

စခန်းချရာသို့ ပြန်ရောက်သောအခါ အိမ်ခန်းအလယ်တွင် ချိတ်ဆွဲထားသည့် မီးအိမ်ကြီး၏အလင်းရောင်သည် ခန်းလုံးပြည့်လင်းထိန်နေသည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်က ကျွန်တော်တို့တတွေကို ပြုံးပြီးကြည့်သည်။

‘တကယ့်နှစ်သစ်ကူးချိန်ကျနေတာပဲ’ ဟုဆိုသည်။

ပြောပြောဆိုဆိုပင် စာရွက်စာတမ်းမှတ်တမ်းများကို ထုတ်ယူကာ ညဉ့်နက်တိုင်ထိ အလုပ်လုပ်ရန် ထုံးစံအတိုင်း ပြင်ဆင်နေတော့သည်။ ဋ္ဌာနချုပ်တွင် ညစာစားခဲ့ပြီဖြစ်သဖြင့် သူ့အတွက် ညစာပြင်ဆင်ပေးရန် မလိုတော့ကြောင်း မှာကြားသည်။

‘ဒါပေမယ့် ဥက္ကဋ္ဌကြီးအတွက် ကောင်းနိုးရာရာတွေ ပြင်ဆင်ထားပြီးနေပြီ’

ကျင်စိကျီးက ကဗျာကသီ ဖြေသည်။

‘ဘာများလဲကွဲ့’

ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ခေါင်းမော်ပြီးမေးသည်။

‘ဥက္ကဋ္ဌကြီးကြိုက်တဲ့ ကောက်ညှင်းချိုလေ’

‘ကောင်းပြီ... ဒီလိုဖြင့် ဒီမှာဘဲ အကြိုနှစ်သစ်ကူးပွဲ

ကျင်းပလိုက်ကြစို့’

ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ထိုင်ရာမှထလိုက်ပြီး ထိုင်ခုံများဝိုင်းရံထားသည့် စားပွဲဆီ လက်ညှိုးထိုးညွှန်ပြရင်း ပြောဆိုလိုက်၏။

စားသောက်ဖွယ်ရာများကို အနည်းအကျဉ်းသာ စားသောက်ပြီးနောက် ကျွန်တော်တို့အား အိပ်စက်အနားယူရန် မှာကြား၏။ သူကမူ အလုပ်ကို ဆက်လုပ်နေလေသည်။

နောက်နေ့နံနက် လေးနာရီခန့်အချိန်တွင် ကျွန်တော်တို့၏ ရှေ့ပြေးတပ်ဖွဲ့သည် ဝူးမြစ်ကမ်းသို့ ရောက်နေပြီဖြစ်ကြောင်း သတင်းကောင်းကို ကြားလိုက်ရသည်။ ကျွန်တော်တို့လည်း ဝူးမြစ်ဆီ ဦးတည်ကာ စစ်ချီလာတော့သည်။

“တော်လှန်ရေးဆိုတာ
ဂုဏ်ပြုညစာစားပွဲမဟုတ်သလို
စာစီစာကုံးတစ်ပုဒ်လည်းမဟုတ်ဘူး။
ပန်းချီကားချပ်တစ်ခုမဟုတ်သလို
ဖာထိုးပန်းထိုးတစ်ခုလည်း မဟုတ်ဘူး။

ရှေ့တိုးတိုးရာမှာ

ညင်ညင်သာသာလေး၊

တရွေ့ရွေ့၊

ကနွဲ့ကလျ၊

ထောက်ထားစာနာ၊

ယဉ်ကျေးပျူငြာ၊

ရိုးသားစွာ၊

အာကြွေရှိရှိ ရှေ့တိုးဖို့မဟုတ်ဘူး။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်

အခန်း (၆)

အလုပ်ဟာပစ္စည်းဟုဆိုသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်

၁၉၃၅ ခု ဧပြီလ ညနေခင်း၊ အမှတ်(၉) တပ်မတော် တပ်စု၊ အမှတ်(၁) တပ်မတော်တပ်စုနှင့် အမှတ်(၅) တပ်မတော် တပ်စုတို့ ပေါင်းစည်းဖွဲ့စည်းထားသည့် အမှတ်(၁)ရှေ့တန်းစစ် မျက်နှာ တပ်နီတော်နှင့် ဗဟိုကော်မတီရုံးဌာနတို့သည် သံရွှေဝါမြစ် ခေါ် ကျင်ဆားမြစ်ကမ်းသို့ ဆိုက်ရောက်လာကြသည်။ ဝူးမြစ်ကို ဖြတ်ကျော်ခဲ့ကြပြီးနောက် ပထမဆုံးတွေ့ရသည့် မြစ်ကြီးတစ်သွယ် ဖြစ်သည်။ လှိုင်းလုံးကြီး တွေထန်နေသည်မှာ စိတ်ဆိုးနေသော နဂါးကြီးတစ်ကောင် အမောက်ထောင်နေသလား ထင်မှတ်ရ၏။ ရေစီးကလည်း သန်ပါဘိ။ လှိုင်းကလည်း ထန်ဘိ။ ကျွန်တော်တို့

မှာရှိသည့် လှေအရေအတွက်က နည်းလွန်းစွာ။ ခေါင်းဆောင်ပိုင်းသည် ခေါင်းချင်းရိုက်ကာ တိုင်ပင်နှိုးနှောကြသည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်သည်လည်း မြစ်ကိုဖြတ်ကူးရန်အတွက် အခြားခေါင်းဆောင်များနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ရေးသည်မှာ မအားမလပ်အောင်ပင်။

အရုဏ်မကျင်းမိကလေးတွင် ကျွန်တော်သည် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်အတူ လှေတစ်စင်းဖြင့် မြစ်ကိုဖြတ်ကူးခဲ့သည်။ ကျွန်တော်တို့ကမ်းကို ကပ်နိုင်ရန် မနည်းပင်ကြိုးစားခဲ့ရသည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးသည် ကမ်းပေါ်ရောက်သည်နှင့် စစ်ဦးစီးချုပ်ဖြစ်သူ လှူပိုချိန်နှင့် ရှေ့ချီတက်ရန် အစီအစဉ်ကို ဆွေးနွေးတိုင်ပင်သည်။ ကျွန်တော်ကမူ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ယာယီရုံးခန်းအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်ရန်နှင့် နေထိုင်ရန်အတွက် နေရာရှာဖွေရန် ထွက်ခဲ့သည်။

မျှော်လင့်ချက်ကုန်ဆုံးရတော့မည့် အခြေအနေမျိုး။ ကမ်းရိုးတလျှောက်တွင် တွေ့ရသည့်က ကျောက်ကတုံးတွေချည်းသာ ဖြစ်သည်။ ဂူကလေးလို ချိုင့်ဝင်နေသည့် ကျောက်ဆောင်အချို့ကိုလည်း တွေ့ရသည်။ ရေများစိမ့်ဆင်းနေပြီး စိုထန်းထန်းဖြစ်နေသည်။ ဂူဟုခေါ်ရ လောက်အောင်လည်း မကြီးချေ။ အိပ်ယာခင်းအတွက် ပျဉ်ရှာသော်လည်း အချည်းအနီးသာ။ ပျဉ်မပြောနှင့် ကောက်ရိုးတစ်မျှင်ပင် ရှာမရချေ။ မတတ်သာသည့်အဆုံးတွင် ဆီစိမ့်ပိတ်စကိုခင်းရသည်။ ထိုပိတ်စပေါ်တွင် စောင်များကို ထပ်ခင်းလိုက်ရသည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ပြန်ရောက်လာလျှင် လဲလျောင်းအနားယူနိုင်လောက်ပြီဟုလည်း ကျွန်တော်ယူဆသည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးသည် တစ်ညလုံးမေးရသည်ဟူ၍မရှိသေးချေ။ ဥက္ကဋ္ဌကြီး အေးအေးဆေးဆေး အိပ်စက်အနားယူခြင်းမပြုနိုင်သည်မှာ ရက်အတန် ကြာ

သွားပါပြီ။

အိပ်ယာနေရာအတွက် ပြင်ဆင်ပြီးနောက် ကျွန်တော်ပြုလုပ်ရန်ကျန်နေသည့် အလုပ်တာဝန်က ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ စာရွက်စာတမ်းများ၊ မြေပုံများစသည့် ရုံးသုံးပစ္စည်းများကို နေရာချရန်ပင်။ ခါတိုင်းတော့ တစ်နေရာရာတွင် တပ်စခန်းချပြီဆိုလျှင် ကျွန်တော်နှင့် ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ အတွင်းရေးမှူးဝန်ထမ်းတို့ နှစ်ယောက်အတူတူ ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ ရုံးသုံးပစ္စည်းများကို ခင်းကျင်းနေရာချပေးလေ့ ရှိမြဲပင်။ ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက် ဥက္ကဋ္ဌကြီးအတွက် စားပွဲကို စီစဉ်ကြံဖန် လုပ်ပေးလေ့ရှိပါသည်။ ယခုတော့ အခက်တွေ့နေပြီ . . .။ စားပွဲလုပ်ရန်ကလည်း မြစ်၏တစ်ဖက်ကမ်းမှာပင် ရှိသေးသည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော် မည်သို့ အလုပ်လုပ်မည်နည်း။ မြေပုံတစ်ချပ်ကို နံရံတွင်ချိတ်ရန် ကြံသော်လည်း မဖြစ်ချေ။ သံနံရံဖြစ်သည်ကြောင့် သံမစွဲချေ။ ရုံးသုံးပစ္စည်းများကိုပင် နေရာချဖို့ ခက်နေသည်။ ကြံရာမရဖြစ်ရင်း အချိန်တွေ အချည်းအနီး ကုန်သွားသည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်သည် ဆွေးနွေးပွဲမှ အချိန်မရွေး ပြန်လာနိုင်မည့် အခြေအနေပင်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးအတွက် ရေနွေးအိုးလည်း မတည်ရသေးချေ။ ညနက်သန်းခေါင်တိုင် အလုပ်လုပ်ရပြီးသည်တွင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးသည် ရေနွေးကလေးတော့ သောက်ရပေဦးမှ။ သို့နှင့် စားပွဲပြင်ဆင်ရန် ပြဿနာကိုအသာထားပြီး ရေနွေးအိုးအတွက် ရေရှာရန်ထွက်ခဲ့ပါ သည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဆွေးနွေးပွဲမှပြန်ရောက်ပြီး ကျွန်တော့်ကို အခေါ်လွှတ်သည်တွင် မိုးလင်းချိန်ရောက်လှပြီ။ ဂူသို့ ကျွန်တော်ရောက်သည်တွင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးသည် မတ်မတ်ရပ်လျက် အတွေးနက်

နေဟန်ကို ကျွန်တော်တွေ့ရသည်။

‘ဥက္ကဋ္ဌကြီး ပြန်ရောက်နေပြီနော်’

ကျွန်တော်က နှုတ်ခွန်းဆက်သလိုက်သည်။

‘အေး... အေးလုံးပြင်ဆင်ပြီးပလား’

‘ပြီးပါပြီ... ပျဉ်ပြားကလေးတစ်ချပ်တလေတောင် ရှာမရတာနဲ့ မြေပေါ်မှာဘဲ အိပ်ယာပြင်ထားလိုက်ရပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ခဏတဖြုတ်လောက် အညောင်းပြေလှဲရင်း နားနေပါဦးလား။ ခုလေးတင် ရေခဲအိုးဆူတော့မှာပါ’

ကျွန်တော်က အိပ်ယာခင်းရာသို့ လက်ညှိုးညွှန်ပြပြီး ပြောလိုက် သည်။

စကားဆုံး၍ ရေခဲအိုးကိုကြည့်ရန် ပြန်လှည့်အထွက်တွင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ကျွန်တော့်ကို ပြန်ခေါ်လိုက်ပါသည်။

‘အလုပ်လုပ်ဖို့ နေရာကော’

‘ရဲဘော်ဝှမ်းလည်း အခုထိရောက်မလာသေးဘူး။ စားပွဲဖန်တီးဖို့ကလည်း ဘာပစ္စည်းမှမတွေ့လို့ စားပွဲကလေးတစ်လုံးစာတောင် ခက်နေပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ရေခဲအိုးကလေး အရင်သာ သောက်လိုက်ပါအုံးလား’

ကျွန်တော်က မစဉ်းမစား ပေါ့ပေါ့ပင်ဖြေလိုက်သည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးသည် ကျွန်တော်ပြောသည့်စကားကို မကြားသည့်ပုံမျိုးဖြင့် ရှေ့သို့တစ်လှမ်းတိုးပြီး လေးနက်တည်ကြည်သော အသံဖြင့် စကားပြောသည်။ သို့သော် သူ့အသံသည် ဒေါသထွက်သံမျိုး မဟုတ်ချေ။

‘ခုလိုအခြေအနေမျိုးမှာ အလုပ်ဟာပဓာနဘဲ ရဲဘော်။’

စာရေး သောက်ရေးဟာ အလုပ်လောက်အရေးမကြီးဘူး။ ငါတို့ရဲ့ ရဲဘော် သုံးသောင်းလောက်ဟာ မြစ်ကိုဖြတ်ကူးဖို့ တစ်ဖက်ကမ်းမှာ စောင့်နေကြတယ်။ ရဲဘော်သုံးသောင်းရဲ့ သေရေးရှင်ရေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ပြဿနာဘဲ’

ကျွန်တော်သည် မည်သို့ပြန်လည်ဖြေကြားရမည်မှန်း မသိတော့ချေ။ ငြိမ်သက်၍ ရပ်တံ့ရင်း ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏မျက်နှာကို မမှိတ်မသုန် ကြည့်နေမိသည်။ ကျွန်တော်နှလုံးသည် တဖျတ်ဖျတ်ခုန်သည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ကျွန်တော့်တည့်တည့်သို့ တိုးကပ်လာသည်။

‘ကဲ... ဆက်လုပ်၊ ဘာမှမလုပ်ခင် ပျဉ်တစ်ချပ်ဖြစ်ဖြစ်

ရှာ။ မရရင် ရတာနဲ့ပဲ စားပွဲကိုအရင်ဖန်တီးပါ’

ကျွန်တော်က သတိပြန်ဝင်လာပြီး တရှိုန်ထိုးပြေးထွက်ခဲ့ပါတော့သည်။ ထက်အောက်ဘေးဘီ ကျီးကန်းတောင်းမှောက် ရှာဖွေကြည့်သောအခါ ဂူတံခါးဝပိတ်ရန်ထားရှိသောပျဉ်တစ်ချပ် သွားတွေ့၏။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်သည် ပျဉ်ပြားကို သူ့ပီခိုင်းခင်းပြီး သူ့စာရွက်စာတမ်းနှင့် မြေပုံတို့ကို ထိုပျဉ်ပြားပေါ်တွင် ဖြန့်ခင်းလိုက်သည်။ ပြီးမှ ပင် ကျွန်တော်က ရေခဲအိုးကို သွားအမှတ်ရသည်။

ခုလောက်ဆို ဆူလောက်ပြီ။ ကျွန်တော်က ရေခဲအိုးဆီ ထွက်ခဲ့သည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးက လှမ်းခေါ်လိုက်ပြန်သည်။

‘ဟေ့... ချင်ချန်ဖုန်’

‘ခင်ဗျာ’

‘ပြန်လာခဲ့ဦး...’

ကျွန်တော်သည် ဂူဆီသို့ ပြန်လျှောက်ခဲ့ပြီး ‘စားပွဲ’အဖြစ်

စောစောကပြင်ဆင်ထားသည့် နေရာရှေ့တွင်ရပ်လိုက်သည်။
 ‘ရဲဘော်ကို ဒီနေ့အပြစ်ပေးစရာရှိတယ် သိလား’
 ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏အသံသည် ခါတိုင်းသို့ပင် ချိုသာနေသော်
 လည်း ကျွန်တော့်မှာ အနေရကြပ်နေ၏။ ကျွန်တော့် တာဝန်
 လစ်ဟင်းမှုကို ပြန်ပြောင်းဆင်ခြင်မိရင်းက ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏မျက်နှာကို
 စိတ်မချမ်းမြေ့စွာ ငေးကြည့်နေမိ၏။
 ‘ဒီနေ့ည ရဲဘော်မအိပ်ဘဲ ငါ့ဘေးမှာ ထိုင်နေစေချင်တယ်’
 ကျွန်တော်သည် ရှက်ပြုံးပြုံးကာ ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ရှေ့တွင်
 ထိုင်ချလိုက်ပါသည်။
 ‘ဟုတ်ကဲ့’
 ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ စားပွဲပေါ်တွင် ကြေးနန်းစာများ၊ စာရွက်
 စာတမ်းများ ပြန့်ကြဲလျက်ရှိသည်။ စစ်မြေပြင်သုံး တယ်လီဖုန်းမှာ
 လည်း မပြတ်မလပ်အောင်ပင် မြည်နေတော့သည်။
 ဥက္ကဋ္ဌကြီးသည် လက်မလည်အောင်ပင် အလုပ်များနေ
 လေသည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးသည် သူ့ကိုယ်သူသက်သာအောင် မိနစ်
 ပိုင်းမျှပင် အနားမယူချေ။ ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ တန်ဖိုးရှိလှသောအချိန်
 များသည် စာရေးစားပွဲအဆင်သင့်ဖြစ်သောကြောင့် ဆုံးရှုံး
 သွားရကြောင်း ပြန်ပြောင်းသိမြင်လိုက်သည်တွင် ကျွန်တော်သည်
 မျက်ရည်မဆည်နိုင်အောင်ပင် စိတ်မကောင်းခြင်းကြီးစွာ ဖြစ်မိ
 သည်။
 ကျွန်တော်သာ ကျွန်တော့်တာဝန်ပိုင်းကို သိထားခဲ့မည်။
 ကျွန်တော့်တာဝန် ကျေပွန်ခဲ့မည်ဆိုလျှင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးသည် သည်မျှ
 အလုပ်မရှုပ်တန်ရာ။

ကျွန်တော်သည် အအိပ်စုံမက်သူဖြစ်သည်။ ခါတိုင်း ဥက္ကဋ္ဌ
 ကြီး အလုပ်လုပ်နေလျှင် ကျွန်တော်သည် ဥက္ကဋ္ဌကြီးဘေးတွင်
 ထိုင်ငိုက်နေတတ်ပြီး ကျွန်တော့်ဦးခေါင်းသည် ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ စာရေး
 စားပွဲပေါ်တွင် ရောက်နေတတ်မြဲ။ ကျွန်တော့်အား မအိပ်ဘဲ အလုပ်
 လုပ်ရမည်ဟု ဥက္ကဋ္ဌကြီးက အတည်ပေါက်နှင့် ပြောလိုက်သော်
 လည်း ဥက္ကဋ္ဌကြီးသည် ကျွန်တော်အိပ်ငိုက်တတ်မှန်း သိပြီးဖြစ်၍
 ကျီစယ်ပြောဆိုခြင်းဖြစ်ကြောင်း ကျွန်တော်နားလည်သည်။
 သို့သော်ထိုညက ကျွန်တော်သည် ခါတိုင်းကျွန်တော်နှင့်
 ခြားလေစွ။ ဥက္ကဋ္ဌကြီး အလုပ်တွင်စိတ်အာရုံစူးစိုက် နစ်မြုပ်နေ
 သည်ကို ကြည့်မြင်ရင်း ကျွန်တော်သည် မျက်စိကျယ်လာသည်။
 အိပ်ချင်စိတ် အလျဉ်းမရှိချေ။
 ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ကျွန်တော့်အား ခင်ပြုံးပြုံးနှင့် လှမ်းလှမ်းပြီး
 အကဲခတ်သည်။ ကျွန်တော်က စိတ်မလုံပေ။ ထိုင်ရာမှထခဲ့ပြီး
 ဥက္ကဋ္ဌကြီးအတွက် ရေဇွေးတစ်ခွက်ကို ငဲ့ယူ၍ အအေးခံထားလိုက်
 သည်။
 ထမင်းနှစ်နပ်စားချိန်ခန့် ကြာအောင်ပင် အလုပ်လုပ်ပြီး
 နောက် ဥက္ကဋ္ဌကြီးသည် ထိုင်ရာမှထပြီး အညောင်းဆန်လိုက်သည်။
 ‘ရဲဘော် ငါနဲ့နေခဲ့တာ နေ့တွေကြာလှပြီ’...
 ဥက္ကဋ္ဌကြီးက စကားစလိုက်သည်။
 ‘ဘာက ပိုအရေးကြီးတယ်ဆိုတာကို ရဲဘော်မသိသေးပါ
 လား၊ စခန်းချတယ်ဆိုတာနဲ့ ရဲဘော်ပထမဆုံး ဦးစားပေးလုပ်ရမှာ
 က အလုပ်စားပွဲအတွက် နေရာဖန်တီးဖို့ပဲ။ အစားအသောက်နဲ့
 ကျန်တဲ့ဝေယျာ ဝစ္စတွေက ဘာမှ ဒီလောက်အရေးမကြီးဘူးရဲဘော်။’

အလုပ်စားပွဲ အတွက် အစီအစဉ်ချပြီးမှ ကျန်တာတွေကိုလုပ်ပါ။ အခြေအနေတိုင်း အချိန်အခါတိုင်းမှာ အလုပ်ဟာ အရေးကြီးဆုံး ဘဲဆိုတာ ရဲဘော် သဘောပေါက်ထားရမယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးသည် စကားကို ခေတ္တဖြတ်ထားလိုက်ပြီး ကျွန်တော့်ဦးခေါင်းကို သူ့လက်ဝါးဖြင့် အသာအယာပွတ်ပါသည်။

‘ကဲ... ရဲဘော် တရေးလောက် သွားမှူးလိုက်တော့ ရဲဘော် အိပ်ငိုက်နေပြီ’

ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ စကားဆုံးသွားပြီးသည့်တိုင် ကျွန်တော်သည် နေရာမှမထချင်ပေ။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ထပ်မံ၍ တိုက်တွန်းပြန်သည်။ ကျွန်တော့်မျက်လုံးအစုံတွင် မျက်ရည်တွေကျလာသည်။ ပြီးနောက် မျက်ရည်တို့သည် တုံ့မဆည်နိုင်တော့ဘဲ ဆင်းလေတော့သည်။ ကျွန်တော့်မျက် ညည်သည် ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ အဝေဖန်ခံရသောကြောင့် ကျသည့်မျက်ရည် မဟုတ်ပေ။

နောင်တနှင့် စိတ်ကြည်နူးမှုတို့ ပေါင်းစပ်ရာမှ ဖြစ်ရှိလာ သည့် မျက်ရည်ပင်။ အပြစ်ပြုမိသောသားအား မိဘများက ဆူပူပင် ဆူပူသော်လည်း ခွင့်လွှတ်ကျေချမ်းသောအားဖြင့် ‘ကဲ... နောင် ကို ဒီလို မလုပ်နဲ့နော်...။ သွားကစားချေတော့’ဟု မိဘ၏ ဆိုဆုံးမ စကားကြောင့် နောင်တနှင့်ဝမ်းသာခြင်းပေါင်းဖက်၍ ကျဖြစ်သော မျက်ရည်မျိုးသာတည်း။

သုံးရက်နှင့်သုံးညတိုင်တိုင် တပ်နီရဲဘော် ၃၀၀၀၀ တို့သည် ကျင်ဆားမြစ်တစ်ဖက်ကမ်းမှ မြစ်ကိုဖြတ်ကူးနေခဲ့ကြသည်။ ဥက္ကဋ္ဌ ကြီးကလည်း သုံးရက်နှင့်သုံးညလုံးလုံး သူ့အလုပ်စားပွဲမှခွာသည် ဟူ၍ မရှိခဲ့ချေ။

ကျင်ဆားမြစ်ကို ဖြတ်ကူးခဲ့ပြီး၍ ရှေ့သို့ဆက်လက်ချီတက် ခဲ့ရာ ရှိုးခန်းပြည်နယ်အရှေ့တောင်ဘက်မှ မင်နင်မြို့ကလေးသို့ ဆိုက် ရောက်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် ယီလူမျိုးစုဒေသကို ရောက်ရှိ လေမည်။

တစ်နေ့တွင် ကျွန်တော်တို့သည် အိမ်ရှင်ဦးကြီးနှင့် စကား စမြည်ပြောဆိုနေကြသည်။ အိမ်ရှင်ဦးကြီးသည် စကားဖောင်ဖောင် ပြောတတ်သော အဖိုးကြီးတစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး သူ့စကားပြောပြီ ဆိုလျှင် ရေပက်၍ပင်မဝင်နိုင်အောင် အမျှင်မပြတ်ရှိတော့သည်။

ကြားဖြတ်၍ ဝင်ရောက်ပြောဆိုရန်ပင်မလွယ်။ ခြံတောင် ပို့ကို တောင်ဖြစ်အောင် ပြောနိုင်စွမ်းရှိသည့် အာဝဇ္ဇန်းကောင်း သော ဦးကြီးတစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ ပြောရင်းဆိုရင်းက ယီလူမျိုးတို့ အကြောင်း စကားစပ်မိရာ ဦးကြီးသည် အထိတ်တလန့်နှင့် လှမ်း ပြောလိုက်သည်။

‘မင်းတို့ပြောတာဟာ ဟိုလိုလို’ လူမျိုးလား...။ အလို လေး တကယ့်ကို ကြမ်းကြုတ်တဲ့လူတွေပါ’

‘ဘယ်လိုကြမ်းကြုတ်တဲ့လူတွေပါလဲ’

ကျွန်တော်တို့တတွေက မေးကြသည်။ ဦးကြီးက စိတ် လှုပ်ရှား ကြောက်ရွံ့နေဟန်နှင့် စကားဆက်သည်။

‘တကယ့်အရိုင်းအစိုင်းတွေချည်းပါကွာ၊ စစ်တိုက်ဖို့ဆိုရင် တော့ သိပ်မက်မောကြတယ်၊ တို့ဟန်လူမျိုးတွေကိုဆိုရင်ဖြင့် ခါးခါး သီးသီး မုန်းတယ်၊ တို့ဟန်လူမျိုးများ မမြင်လိုက်နဲ့ မြင်လိုက်ရရင် ဒေါသမီး တောက်တော့တာပါဘဲ၊ အေး... မင်းတို့ကို မိများ သွားမယ်ဆိုရင်တော့ မလွယ်ဘူး၊ ကိစ္စတုံးရော ဆိုပါတော့’

‘ဒီလောက်တောင် ကြမ်းကြုတ်ရက်စက်နေရင်ဖြင့် သူတို့ကို ကွင်းရှောင်သွားဖို့ ကောင်းတယ်’ဟု ကျင်စင်ကျီးက ဝင်ပြောသည်။

‘မင်းတို့ သူတို့နယ်မြေကို ဖြတ်သန်းသွားလို့ကတော့ သူတို့ကို ဘယ်လိုရှောင်ကွင်းလို့ရမှာတဲ့လဲ’

အိမ်ရှင်ဦးကြီးက ကျင်စင်ကျီး၏ စကားကိုဖြေသည်။

‘သူတို့ပိုင်နက်ထဲရောက်လို့ သူတို့မြေပေါ် ခြေချမိပြီဆိုမှတော့ မလွတ်တော့ဘူးမောင်ရင်၊ ထောင်ချောက်ထဲ ဝင်မိသလိုနေမှာ။ တောင်ကုန်းပေါ်မှာ သူတို့လူတွေချည်း ဖွေးဖွေးလှုပ်နေတာတွေ့ရလိမ့်မယ်၊ ဝိုင်းပြီးညာသံပေးရင်း လိုက်ကြလိမ့်မယ်၊ ချောင်းမြောင်းပြီးလည်း ပစ်ခတ်တတ်တယ်’ လက်ဖြောင့်တဲ့နေရာမှာလည်း ဒင်းတို့အပြင် မရှိဘူးလို့ ကြားရတာဘဲ’

‘သူတို့က ဟန်လူမျိုးတွေကို ဘာလို့ဒီလောက်မုန်းရတာလဲ’

ကျွန်တော်တို့တတွေက အိမ်ရှင်ဦးကြီးကို ဝိုင်းမေးကြသည်။ အိမ်ရှင်ဦးကြီးက မျက်မှောင်ကြုတ်၍ ခေါင်းခါပြရင်း ‘ဒါတော့ ငါလဲ မသိဘူးကွာ’ ဟု ပြန်ဖြေသည်။

ယီလူမျိုးတို့နှင့်ပတ်သက်၍ ဦးကြီး၏ပြောစကားများကို အလုံးစုံ မယုံကြည်မိသော်လည်း ကျွန်တော်တို့တတွေသည် စိတ်ပူပန်မိသည်။ ချောင်းမြောင်းပစ်ခတ်တတ်သည် ဆိုခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အထူးပင်ပူပန်မိသည်။

ကျွန်တော်တို့ တက်ရောက်လာခဲ့ရသည့် နိုင်ငံရေးသင်တန်းတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများနှင့်ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးခဲ့ရဖူးခြင်းကြောင့်လည်း ဦးကြီး၏စကားများကို ကြားရသည်တွင်

ဖေဝေဝေါ ဖြစ်မိသည်။

ကျွန်တော်တို့ ကြားရသည်မှာ ယီလူမျိုးတို့သည် ဟန်လူမျိုးတို့ထက်ပင် တပ်ဖြူများ၏ ဖိနှိပ်ရက်စက်ခြင်းကို ခံခဲ့ရသည်ဟူ၍။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်တို့က ယီလူမျိုးတို့အပေါ် ညီနောင်သားချင်းတွေ့လို သဘောထားခဲ့သည်။

ယီလူမျိုးတို့သည် ဟန်လူမျိုးတို့အား သတ်ဖြတ်လေ့ရှိသည်ဟူ၍ ယခင်အခါများက ကျွန်တော်တို့ မကြားမိဖူးချေ။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်က ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ဆီသွားပြီး မေးကြည့်မိသည်။

‘ဥက္ကဋ္ဌကြီး၊ ယီလူမျိုးတွေဟာ သိပ်ကို ကြမ်းကြုတ်ရက်စက်တာတဲ့’ ကျွန်တော်က စကားစလိုက်သည်။

‘ရဲဘော်ကို ဘယ်သူကပြောသလဲ’

ကျွန်တော်က အိမ်ရှင်ဦးကြီးပြောသမျှကို ပြောပြပြီးနောက်...

‘သူပြောတာတွေ တကယ်ပဲလား ဥက္ကဋ္ဌကြီး’ဟု မေးမိသည်။

‘ရဲဘော်က ဘယ်လိုယူဆထားလို့လဲ’

ကျွန်တော်က ပြုံး၍ မယူဆတတ်ကြောင်းကို ခေါင်းရမ်းပြသည်။

‘စီချမ်းပြည်နယ်က ယီလူမျိုးနဲ့ ကွမ်းရိုးပြည်နယ်က မြောင်လူမျိုးတို့ဟာ ဘဝတူတွေပဲရဲဘော်၊ သူတို့တတွေဟာ တပ်ဖြူကုမင်တန်တွေရဲ့ အဖိနှိပ်ခံနင်းပြားတွေပဲ။ ဒီတော့ သူတို့တတွေဟာ တပ်ဖြူတွေကို အမုန်းကြီးမုန်းတယ်။ ဒါပေမယ့် တို့အပေါ်မှာတော့ သဘောထားတစ်မျိုးရှိပါတယ်။ ဘာလဲဆိုတော့ တို့က

သူတို့ကို အလေးထားတယ်။ ညီရင်းအကိုလို သဘောထားတယ်။ တို့တတွေဟာ သူတို့နဲ့ သွေးစည်းကြပြီး တပ်ဖြူတွေရဲ့ ဖိနှိပ်ညှဉ်း ဆဲမှုကို တွန်းလှန်တိုက်ခိုက်ကြတယ်။ ငါတို့ရဲ့ တပ်နီတော်စစ်ဦးစီး ချုပ်ချူတေးနဲ့ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ် လူပိုချင်းတို့ဟာ စီချမ်းပြည် နယ်က လာကြသူတွေဘဲ၊ ယီလူမျိုးတို့အကြောင်း သူတို့နှစ်ယောက် ကောင်းကောင်းသိတာပေါ့။

စစ်ဦးစီးချုပ်ချူတေးခေါင်းဆောင်တဲ့ ငါတို့တပ်နီတော် သူတို့ ဆီရောက်လာကြောင်း သာသိရင် သူတို့သိပ်ဝမ်းသာကြမှာ ပေါ့။ ဒီတော့ ဘာများစိုးရိမ်စရာရှိသေးလို့လဲ' ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ရှင်းပြသည်။

'ဒါပေမယ့် အိမ်ရှင်ဦးကြီးကတော့ တကယ့်ကို ဟုတ်တိ ပတ်တိပုံမျိုးနဲ့ ပြောနေတာပါ'

'ဒါကတော့ တပ်ဖြူတွေက လွင့်ထုတ်လိုက်တဲ့ ကောလ ဟာလစကားတွေပါ။ ဟန်လူမျိုးနဲ့ ယီလူမျိုးတွေအကြား မုန်းတီးပြီး ရန်မီးပွားအောင် တမင်ဝါဒဖြန့်ပြီး စိတ်ကိုဆွပေးတာပါ။ အိမ်ရှင် အဖိုးကြီးကလည်း မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့မဟုတ်တော့ အလွယ်တကူ ယုံတာပေါ့။ သူလည်း အလိမ်ခံရတာသာဖြစ်တယ်' ဟူ၍ ဥက္ကဋ္ဌ ကြီးက ဆက်လက်ရှင်းလင်းပြောဆိုပါသည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်၏ ရှင်းလင်းပြောကြားချက်ကို ကြားရပြီး မှပင် ကျွန်တော်တို့တတွေ စိတ်အေးသက်သာဖြစ်သွားပါသည်။

နှစ်ရက်ကြာသောအခါ ကျွန်တော်တို့ မင်နင်မြို့ကလေးက ထွက်ခွာခဲ့ပါသည်။ မွန်းတည့်ချိန်တွင် ယီလူမျိုးတို့ နေထိုင်ရာ ဒေသသို့ ဆိုက်ရောက်ခဲ့သည်။ ရာသီက မေလ။ ကျွန်တော့်ဇာတိ

ရပ်မြေ ကျန်းရှိုးပြည်နယ်မှာဆိုလျှင် ယခုလိုအချိန် လယ်ကွင်းပြင် များတွင် စပါးပင်များသည် ရွှေဝါရောင်တောက်နေပေရော့မည်။

သို့သော် သည်နေရာကတော့ မြေလွတ်၊ မြေရိုင်း၊ လွင်တီး ခေါင်ပြင်။ လယ်ကန်သင်းဟူ၍လည်းမရှိ။ တောင်ယာတလည်း မမြင်၊ သရောင်းတောများအတွင်း တင်းကုပ်ပုကလေးများကိုသာ ဟိုတစ်စု သည်တစ်ကွဲ တွေ့ရ၏။

တောင်တန်းထူထပ်နေသည့်နေရာသို့ ဝင်ရောက်လာခဲ့ပြီး မကြာမတင်တွင် ကျွန်တော်တို့အမြင်တွင် သစ်ဆန်းနေသည့် အဝတ်အစားများကို ဝတ်စားထားသူတစ်စုသည် အော်ဟစ်ရင်း ကျွန်တော်တို့တူရူသို့ တဟုန်ထိုးအပြေးလာကြသည်ကို ရုတ်တရက် တွေ့လိုက်ရသည်။

ကျွန်တော်နှင့် ကျင်စင်ကျီးတို့နှစ်ယောက်သည် အထိတ် တလန့်ဖြစ်သွားသည်။ သူတို့တတွေသည် ကျွန်တော်တို့အား တိုက်ခိုက်ရန်လာကြခြင်းမဟုတ်ချေ။ ခရီးဦးကြိုပြုရန်သာတည်း။

အရပ်ထောင်ထောင်မောင်းမောင်း အမျိုးသမီးငါး ယောက်မှာ လူအုပ်အကြားမှ ရှေ့သို့တိုးထွက်လာသည်။ လက်တွင် ကြက်ဖနီကြီး ကိုယ်စီပိုက်ထားကြ၏။ ထိုအမျိုးသမီးငါးယောက် သည် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်အနီးသို့ ဝိုင်းစုလာကြသည်။ ပြီးတော့ အားပါး တရ စကားများပြောဆိုကြသည်။ ကျွန်တော်တို့ကဖြင့် သူတို့ ဘာပြောသည်ဆိုသည်ကို နားမလည်ပါ။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ကလည်း ခေါင်းကိုတဆတ်ဆတ်ငြိမ့်ရင်း သူတို့ဟန်ပန်အတိုင်းလိုက်၍ လက် နှစ်ဖက်ကိုရှေ့တွင်ယှက်ကာ ကျေးဇူးတင်ကြောင်း အသွင်လက္ခဏာ ပြလိုက်၏။

ကျွန်တော်နှင့် စင်ကျင်ကျီးတို့ကလည်း ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ အပြုအမူ အတိုင်းပြုမူကာ သူတို့ကို ကျေးဇူးတုန့်ပြန်ကြောင်း ဖော်ကြသည်။

ကြက်ဖနီများကို ကိုယ်စီပိုက်ထားသည့် အမျိုးသမီးငါးယောက်က နောက်ပါးတွင်ခြံရံလျက် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်သည် ရှေ့သို့ ဆက်လျှောက်သည်။ ထိုအချိန်တွင် တောင်ခါးပန်းတွင်၎င်း၊ တောင်ခြေနှင့် တောင်ကြားလမ်းတွင်၎င်း၊ တောင်ထိပ်ပေါ်တွင်၎င်း ယီလူမျိုးများသည် နေရာတိုင်းတွင် ဖွေးဖွေးလှုပ်ရောက်ရှိနေချေပြီ။

ကျွန်တော်တို့အား နှုတ်ဆက်ကြိုဆိုကြပုံကလည်း အဖုံဖုံအနည်းနည်းပင်။ လက်မြောက်ပြုသူကပြ၊ ခေါင်းညွတ်သူကညွတ်၊ ပျော်ရွှင်မြူးတူးစွာ တေးဆိုသီကြွေးသူကကြွေးနှင့် ရှိတော့သည်။

သည်သို့ တလိုက်တလဲ့နှင့် ကြိုဆိုနေဟန်သည် ထူးဆန်းသည့် မြင်ကွင်းပင်။ ကျွန်တော်တို့၏ မျက်လုံးအိမ်များတွင် မျက်ရည်များ စိုစွတ်လာပါတော့သည်။

‘ကြည့်စမ်းဟေ့၊ အားလုံးက တိုက်မှာဘဲခိုက်မှာဘဲလို့ ပြောခဲ့ကြတယ်၊ ခု တို့ကို ခရီးဦးကြိုပြုရအောင်လာကြတာ။ ဘာကြောင့်လဲဆို တာတော့ ရဲဘော်တို့ အဖြေရှာကြည့်ကြပေတော့’

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်က ကျွန်တော်တို့ဖက်သို့ လှည့်ပြီး ပြောသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ရှေ့ဆက်လျှောက်လာရင်း အချင်းချင်း ဆွေးနွေးပြောဆိုခဲ့ကြသည်။

တအောင့်လောက်ကြာသည်တွင် ကျင်စင်ကျီးက ဥက္ကဋ္ဌကြီးဆီ သွားပြီးမေးသည်။

‘ဥက္ကဋ္ဌကြီး သူတို့တတွေဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ကောင်းကျိုးကိုလိုလားတဲ့ ညီနောင်တွေဖြစ်ပေမယ့်လို့ သူတို့ပြောစကားကို ကျွန်တော်တို့ နားမလည်ဘူး၊ ကျွန်တော်တို့တတွေ နိုင်ငံရပ်ခြားတိုင်းတပါးကို ရောက်နေသလိုပါဘဲ’

‘ဒါ အံ့ဩစရာမဟုတ်ပါဘူး’

ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ပြန်ဖြေသည်။

‘တို့ တိုင်းပြည်ဟာ ဘယ်လောက်ကျယ်တယ်ဆိုတာ ရဲဘော်အသိဘဲ။ ရဲဘော်လို ကျန်းရှိုးပြည်သားတစ်ယောက်အနေနဲ့ ငါ့လို ဟူနန်ပြည်သားရဲ့စကားကို နားမလည်ဘူးဆိုတော့ ယီလူမျိုးတို့ရဲ့ စကား ဘယ်နားလည်နိုင်ပါ့မလဲ’

ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏စကားကြောင့် ကျွန်တော်တို့တတွေ ဝါးလုံးကွဲရယ်ပစ်လိုက်ကြသည်။ ကျွန်တော်တို့ ရယ်သည်ကို တွေ့မြင်ရသော ယီလူမျိုးတို့ကလည်း သည်းလှိုက်အူလှိုက်လိုက်၍ ရယ်မောကြလေသည်။ သူတို့ရယ်မောဟန်မှာ အလွန်ပင်ရိုးသားသန့်စင်လေရာ သူတို့တတွေသည် ကြောက်ဖို့ကောင်းသော အင်မတန် ခက်ထန်ကြမ်းကြုတ်သူများဖြစ်သည်ဆိုသည့် လံကြုတ်စကားသည် အချည်းအနှီးသာလျှင် ဖြစ်သွားလေပြီ။

ဝမ်းသာရွှင်လန်းခြင်း၊ ခင်မင်ရင်းနှီးခြင်းတို့ဖြင့် ပြည့်လျှမ်းနေသည့် ‘ထူးထွေဆန်းပြားသော’ ယီလူမျိုးတို့ မှီတင်းနေထိုင်ရာ ဒေသကို ကျွန်တော်တို့တတွေ ဖြတ်သန်းလာခဲ့ကြပါသည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော် (၁၉၆၆)

အခန်း (၇)

နှင်းတောင်များဖြင့် မြက်ရိုင်းမြေ

၁၉၃၅ ခု ဇွန်လ။ ထာတူးမြစ်ကို ဖြတ်ကူးခဲ့ပြီးနောက် ကျွန်တော်တို့သည် မြင့်မားပြီး တောင်ထိပ်တွင် ဆီးနှင်းများဖုံးလွှမ်းနေသော ကျာကျင်းတောင်ခြေရင်းသို့ ရောက်ခဲ့ကြသည်။

ဇွန်လ၏ နေမင်းကြီးမှာ ယခုတိုင် ဝင်ရောက်ပျောက်ကွယ်ခြင်းမရှိသေး။ သို့ပေမယ့် အအေးလွန်ကဲပြီး ဆီးနှင်းများဖုံးလွှမ်းနေသော ဤနေရာ၏ မျက်နှာစာဘက်ခြမ်းတွင်မူ နေမင်းကြီး၏ အပူရှိန်စွမ်းပကားများ ပျောက်ဆုံးနေ၏။

ကျွန်တော်တို့သည် တောင်ခြေရင်း၌ တစ်ရက်နားနေခဲ့ကြသည်။ တောင်ကြီးကို တက်ကျော်ဖြတ်သန်းရာတွင် အအေးဒဏ်ကို

ခံနိုင်စေရန်အတွက် ဂျင်းနှင့်ငရုတ်သီးများ စုဆောင်းထားရန် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်က အကြံပေးသည်။

နောက်တစ်နေ့ မနက်စောစောတွင် ကျွန်တော်တို့ တောင်ကြီးပေါ် စတက်ကြသည်။

ကျာကျင်းတောင်ထိပ်မှာ နေရောင်ခြည်တွင် တလက်လက်တောက်ပနေသော မီးဦးချွန်သဖွယ် မိုးကောင်းကင်ထက်သို့ ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်နေသည်။ ကျာကျင်းတောင်ကြီး တစ်တောင်လုံးသည်လည်း ပြောင်လက်သော မှန်ပေါင်းများစွာဖြင့် တန်ဆာဆင်ထားသကဲ့သို့ ပြုံးပြုံးပြက်ပြက် တောက်ပနေ၏။ ထိုအရောင်ကြောင့် မျက်စိများပင် ကျိန်းမိသည်။

တောင်ထိပ်ပတ်ပတ်လည်တွင် ဝေ့ဝဲဝိုင်းပတ်နေကြသော နှင်းတိမ်များမှာ ဧရာမထီးကြီးတစ်လက်ကဲ့သို့ပင်။ မြေပြင်မှာနှင့် မတူ ဆန်းကျယ်သောမြင်ကွင်းတစ်ခုပင်။

အစပထမတွင် နှင်းထူက သိပ်မထူထပ်သေး။ လွယ်ကူချောမောစွာပင် လျှောက်လှမ်းနိုင်သည်။ သို့သော် မိနစ်နှစ်ဆယ်ခန့် လျှောက်ပြီးသောအခါတွင်ကား ခြေလှမ်းများက နှင်းထူထဲသို့ နှစ်သထက်နှစ်ဝင်လာသည်။ ပေါ့ပေါ့ဆဆ ခြေလှမ်းတစ်ချက်မှားရုံနှင့် ရေခဲပတ်ကြားအက်ထဲသို့ ခြေချော်ကျသွားနိုင်သည်။

ထိုအခါတွင် ပတ်ကြားအက်ထဲမှ ပြန်တက်နိုင်ရန် နာရီပေါင်းများစွာ အချိန်ယူရ၏။ အကယ်၍ နှင်းထူပါးသောနေရာတွင် လျှောက်မိပြန်လျှင်လည်း ခြေချော်သည်။ ရှေ့သို့ တစ်လှမ်းတိုးတိုင်း နောက်သို့ သုံးလှမ်းခန့် ပြန်ပြန်လျှောက်သည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်သည် ကျွန်တော်တို့ ရှေ့မှနေ၍ ဇွဲနဘဲကြီးကြီးဖြင့် ခက်ခဲစွာချီတက်

နေ၏။ တစ်ခါတရံတွင် နောက်သို့ ခြေလှမ်းအတော်များများ စာလောက် ပြန်လျှောက်လာသည်။ ထိုအခါတွင် ကျွန်တော်တို့ သူ့ကို ကူညီရသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့ကိုယ်နှိုက်က မိမိကိုယ်ကိုမိမိ အနိုင်နိုင်ရပ်တည်နေရသောကြောင့် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်က သူ၏ ခိုင်မြဲသောလက်အားနှင့် ကျွန်တော်တို့၏လက်မောင်းကို ကိုင်ထိန်းပေးထားပြန်၏။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်သည် ဝှမ်းကပ်အင်္ကျီဝတ်မထား။ မကြာခင်မှာပင် သူ၏ပါးလွှာသောမီးခိုးရောင်ဘောင်းဘီတွင် နှင်းများဖြင့်စိုရွံ့နေပြီး အနက်ရောင်ပိတ်ဖိနပ်မှာလည်း ဆီးနှင်းခဲလေးများဖြင့် ပြောင်လက်နေတော့၏။

တောင်တက်ခြင်းကား ပင်ပန်းလှသော အလုပ်တစ်ခုပါပေ။ ကျွန်တော်က သူ့ထံသို့ ခက်ခဲပင်ပန်းစွာ တက်သွားလိုက်သည်။

‘ဥက္ကဋ္ဌကြီး၊ ဒီတောင်ကိုတက်ရတာ ဥက္ကဋ္ဌကြီးအတွက် သိပ်ခက်ခဲနေတယ်၊ ကျွန်တော်တို့ ဥက္ကဋ္ဌကြီးကို ဝိုင်းပြီး တွဲကူပါရစေ’

‘ဟင့်အင်း...။ မင်းတို့လည်း ငါ့လိုပဲ ပင်ပန်းနေကြတာပဲ’

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်က တို့တောင်းစွာပင် အဖြေပေးပြီး ဆက်လျှောက်သွားသည်။ ခရီးတစ်ဝက်ခန့် ရောက်သောအခါတွင် လေကြမ်းက ရုတ်တရက်တိုက်ခတ်လာ၏။ မည်းနက်သိပ်သည်းသော တိမ်များ တောင်ကုန်းပေါ်တွင် လွင့်မျောနေ၏။ လေပြင်းက နှင်းများကို သယ်ဆောင်လာကာ ကျွန်တော်တို့အား အပြုံးကြီးစွာ ပက်ဖြန်းနေလေသည်။

ကျွန်တော်က ရှေ့သို့ခပ်သုတ်သုတ်ကလေး လျှောက်သွား
လိုက် ပြီး ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်၏အင်္ကျီကို လှမ်းဆွဲထားကာ အော်ပြော
လိုက်သည်။

‘နှင်းတွေကျလာတော့မယ် ဥက္ကဋ္ဌကြီး’

သူက လေတိုက်ခတ်လာရာအရပ်သို့ မျက်နှာမူကြည့်လိုက်
သည်။

‘ဟုတ်တယ်... ခုချက်ချင်းပဲ ကျလာတော့မှာပဲ၊ အားလုံး
အသင့်ပြင်ထားကြ’

ထိုသို့ပြောပြီး ချက်ချင်းဆိုသလိုပင် ကြက်ဥငယ်အရွယ်
ခန့်ရှိ မိုးသီးများ ကျွန်တော်တို့ကိုယ်ပေါ်သို့ ကြွကျလာသည်။ နှင်း
ရေခဲပင်လယ်ပြင်ကြီး၏လေရှူးကို ထီးများဖြင့် မည်သို့မျှမတားဆီး
နိုင်ပါ။

ဆီစိမ်ပိတ်ကို ကျွန်တော်တို့အပေါ်တွင်ဖြန့်မိုးပြီး ဥက္ကဋ္ဌကြီး
အား အလယ်ခေါင်တွင်ထားကာ တိုးဝှေ့ခိုလှုံကြသည်။ မြင်းထိန်း
လော်ယုမှာမူ အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်နေရ၏။

သူထိန်းကျောင်းရသောမြင်းမှာ မိုးသီးကြွေကျသည်ကို
အလန့် တကြားဖြစ်ပြီး ထိန်းသိမ်း၍မရတော့ချေ။ မုန်တိုင်းကလည်း
မိုးကောင်း ကင်ပြင်ကြီး ပြိုကျလာနေသည့်အလား ဒေါသထန်လှ
ဘိ၏။

ကျွန်တော်တို့ ကြားနေကြရသည့်အသံများမှာ လူများ
အော်သံ၊ မြင်းဟီးသံနှင့် နားကွဲလှမတတ် ကျယ်လောင်လှသော
မိုးခြိမ်းသံများပင် ဖြစ်၏။ ထိုစဉ် ကျွန်တော်တို့အထက်နားဆီမှ
ခပ်ပြာပြာအသံတစ်သံ ကြားလိုက်ရ၏။

‘ရဲဘော်တို့ ကြံ့ကြံ့ခံကြ၊ စိတ်ဓာတ်မကျကြနဲ့၊ အလျှော့
မပေးကြနဲ့၊ ဇွဲလုံ့လရှိရင် နောက်ဆုံးအောင်မြင်မှာဘဲ’

ကျွန်တော်က အသံလာရာဆီသို့ မော့ကြည့်လိုက်သော
အခါ လေထဲတွင် တဖျတ်ဖျတ်ပျံလွင့်နေသော အလံနီများကို တွေ့ရ
သည်။ ဝေ့ဝဲတိုက်ခတ်လာသော နှင်းများသည် အလံနီများ၏
တောက်ပသော အရောင်ကို ဦးညွှတ်သွားကြရသည်။ ကျွန်တော်က
ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ကို စူးစမ်းသောအကြည့်ဖြင့် လှမ်းကြည့်လိုက်သည်။

‘ဟိုမှာ ဘယ်သူတွေ အော်နေတာလဲ’

‘ဝါဒဖြန့်ချိရေးအဖွဲ့က ရဲဘော်တွေဘဲ၊ သူတို့ရဲ့ခိုင်မာတဲ့
စိတ်ဓာတ်နဲ့ မလျှော့သောဇွဲကို ငါတို့အတုယူရမယ်’

ရုတ်တရက်ဆင်လာသော နှင်းမုန်တိုင်းသည် ရုတ်တရက်
ရပ်တန့်သွား၏။ နွေးထွေးသော နေမင်းနီနီကြီး ထွက်ပေါ်လာပြန်
သည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်က ဆီစိမ်ပိတ်မိုးအောက်မှထွက်ပြီး နှင်းဖွေး
နေသော တောင်စောင်းတွင် ရပ်နေလိုက်သည်။ နောက်ဆုံး နှင်း
ကြွင်းနှင်းကျန်များက သူ့အနီးတွင် ဝေ့ဝဲတိုက်ခတ်နေဆဲ။

‘ဒီတိုက်ပွဲကနေ တို့ဘယ်လို ရုန်းထွက်နိုင်ခဲ့ကြသလဲ။
ထိခိုက်ဒဏ်ရာရတဲ့သူတွေကော ရှိသလား’

မည်သူမှ ထိခိုက်ဒဏ်ရာမရကြကြောင်း ပြန်သတင်းပို့
လိုက်သည်။ လော်ယုတစ်ယောက်သာ သူ့မြင်းကြီးကို ဆွဲထားရင်းက
အော်ပြောလာသည်။

‘မိုးသီးဒဏ်ကြောင့် ကျွန်တော့်လက်မောင်း ယောင်လာ
တယ်’

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်က လော်ယု၏လက်မောင်းကို ပြုစုရန်

ဆေးတပ်သားကျူဖူချန်းကို ချက်ချင်းပင်ခေါ်လိုက်၏။ သို့သော် လော်ယုက ပြုံးရယ်ပြီး ဆေးကုသမခံလိုကြောင်းငြင်းဆိုကာ သူ့မြင်းကိုဆွဲ၍ ထွက်သွား၏။

ကျွန်တော်က ကျင်စင်ကျီးနှင့်အတူ လမ်းလျှောက်နေရင်းက သူ့ကို နောက်ပြောင်ပြောဆိုလိုက်သည်။

‘ဘယ်လိုလဲ ချစ်သူငယ်ချင်း၊ တော်တော်ပင်ပန်းသွားသလား’

သူက ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ကို လက်ညှိုးထိုးပြရင်း ပြန်ပြောသည်။

‘ဥက္ကဋ္ဌကြီးတောင် ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်သေးရင် ကျွန်တော်တို့လည်း ခံနိုင်ရမှာပေါ့’

သူက နှင်းထုထဲတွင် မြှုပ်ဝင်နေသော သူ့ခြေထောက်ကိုပြန်ငုံ့ကြည့်ကာ ညည်းညည်းညူညူနှင့် နောက်ပြောင်ပြောဆိုလာ၏။

‘ဒီနှင်းတွေကို ကြည့်စမ်း၊ ကျွန်တော့်ခြေထောက်ကို ဝါးမြိုထားလိုက်တာ’

မှန်ပေ၏။ ခြေထောက်နှစ်ချောင်းမှာ အအေးဓာတ်ကြောင့်ထုံနေပြီး ခြေထောက်မရှိသလို ခံစားရ၏။

အမြင့်သို့ရောက်လာလေလေ အခက်အခဲများက ပိုမိုကြီးထွားလာလေလေ။ ကျွန်တော်တို့ တောင်ခြေရင်းတွင် ရှိနေခဲ့စဉ်က ဒေသခံနယ်သားများ ပြောခဲ့သည့်စကားကို ပြန်အမှတ်ရမိသည်။

‘တောင်ထိပ်သို့ရောက်ရင် စကားလဲမပြောကြနဲ့၊ ရယ်လဲ

မရယ်ကြနဲ့၊ ခင်ဗျားတို့စကားပြောမယ်၊ ရယ်မောမိမယ်ဆိုရင် တောင်စောင့်နတ်က လည်ပင်းညှစ်သတ်လိမ့်မယ်’

ကျွန်တော်တို့ အယူမသည်းတတ်ပါ။ သို့ပေမယ့် သူတို့ပြောလိုက်သည့် စကားတချို့မှာ သွေးထွက်အောင်မှန်နေ၏။ ယခုအသက်ကိုပင် အနိုင်နိုင်ရှုနေရပြီ။ ရင်ဘတ်တစ်ပြင်လုံး ကြိတ်ဆုံကြီးနှစ်ခုကြားဝယ် အဖိခံနေရသကဲ့သို့ပင်။ ကျွန်တော့် နှလုံးခုန်နှုန်းမှာ မြန်လာပြီး ရယ်မောဖို့မဆိုထားနှင့် စကားကိုပင် အနိုင်နိုင်ပြောနေရသည်။

ပါးစပ်ဖွင့်ဟလိုက်လျှင် ကျွန်တော့်နှလုံးသား ထွက်အံကျလာမည့်အလား ခံစားမိသည်။ ကျွန်တော်သည် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ကို လှမ်းကြည့်လိုက်မိပြန်သည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးကတော့ တိုက်ခတ်နေသော လေထုနှင့်နှင်းထုကို ဆန့်ကျင်ကာ ခိုင်မာသောခြေလှမ်းများဖြင့် ရှေ့သို့ လျှောက်မြဲလျှောက်နေ၏။ တောင်ထိပ်သို့ရောက်နေနှင့်သော ဝါဒဖြန့်ချိရေးအဖွဲ့က လှမ်းအော်ပြောပြန်သည်။

‘ရဲဘော်တို့ တက်ကြ၊ တက်ကြ၊ ရှေ့ကိုမျှော်ပြီး ဆက်လက်ချီတက်ကြ’

နောက်ဆုံးတွင် ကျွန်တော်တို့အားလုံး တောင်ထိပ်သို့ ရောက်လာကြသည်။ ဖြူဖွေးသောနှင်းများက အရာရာတိုင်းကို လွှမ်းခြုံထားသည်။ ရဲဘော်များသည် သုံးယောက်တစ်အုပ်စု၊ ငါးယောက်တစ်အုပ်စု စုနေထိုင်ကြသည်။ အချို့မှာ အလွန်မောပန်းသဖြင့် လဲလျောင်းနေကြသည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ကို တွေ့သောအခါ ရဲဘော်အချို့က ထထိုင်ပြီး အော်ပြောကြသည်။

‘ဥက္ကဋ္ဌကြီး အနားလာယူပါဦး’

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်သည် ထိုအဖြစ်ကိုတွေ့သောအခါ ချက်ချင်းပင် ထိုရဲဘော်များဆီသို့သွားပြီး ညင်သာစွာပြောသည်။

‘ရဲဘော်တို့၊ တို့ဒီကုန်းမှာ အနားယူလို့ မဖြစ်နိုင်သေးဘူး၊ လေထုက သိပ်ပါးတယ်၊ နောက်ထပ်ကြိုးစားလိုက်ကြပါဦး၊ တောင်အောက်ရောက်ရင် အမှတ်(၄) ရှေ့တန်းတပ်မတော်နဲ့တွေ့ရမှာဘဲ’

ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏စကားကြောင့် ကျွန်တော်တို့၏ စိတ်ဓာတ်များ ပြန်လည်တက်ကြွလာပြီး ဆင်ခြေလျှောအတိုင်း အပြေးအလွှားလျှော့ချလိုက်ကြ၏။ တောင်ထိပ်ပေါ်သို့ အောင်မြင်စွာတက်နိုင်၍ ဝမ်းသာမှုကြောင့်လား၊ အခြားအကြောင်းများကြောင့်လားမသိ၊ ကျွန်တော်သည် ရုတ်တရက် ခေါင်းထဲမှ မှူးနောက်နောက်ကြီးဖြစ်လာ၏။ ကျွန်တော့် ခြေဖဝါးအောက်မှ တောင်ကြီး တစ်တောင်လုံး သွက်သွက်ခါရမ်းနေသလိုပင်။ ခြေလှမ်းကိုပင် မထိန်းသိမ်းနိုင်တော့ဘဲ တုန်တုန်ရင်ရင် ဖြစ်လာ၏။ ကျွန်တော်က ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ဆီသို့ ယိုင်တိယိုင်တိုင်နှင့် လျှောက်သွားပြီး . . .

‘ဥက္ကဋ္ဌကြီး . . . ’ဟုသာ ပြောနိုင်ပြီး အရပ်ကြီးပြတ်သလို လဲကျသွားတော့သည်။ သို့ပေမယ့် ကျွန်တော်သည် လုံးဝသတိမေ့လျော့သွားခြင်းတော့ မဟုတ်ပါ။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်က ကျွန်တော့်ကို တွဲထူမပြီး ကျွန်တော့်နာမည်ကို ခေါ်နေသည်ကို ကြားနေရ၏။ ကျွန်တော်သည် လေထဲသို့ရောက်နေပြီး ဆန်းကျယ်သောတိုင်းပြည်တစ်ပြည်သို့ ရောက်နေသည့်အလား ခံစားမိသည်။ အသက်ကို ခက်ခဲပင်ပန်းစွာ ရှူနေရပြီး စကားလည်း မပြောနိုင်တော့ပါ။ ရုတ်တရက်တိုက်ခတ်လာသော လေကြမ်းက ကျွန်တော့်မျက်နှာကို

နှင်းပွင့်များဖြင့် ပက်ဖြန်းလိုက်သည်။ ကျွန်တော့်စိတ်အာရုံနှင့် မျက်လုံးများ ပြန်လည်ကြည်လင်လာကြသည်။ ရဲဘော်များက ဘေးမှဝိုင်းအုံ၍ ဘာဖြစ်သွားတာပါလိမ့်ဟု သိချင်နေကြသော အကြည့်မျိုးဖြင့် ကြည့်နေကြ၏။

‘ဘာဖြစ်လို့လဲကွ၊ မင်းအခု ပြန်ကောင်းသွားပြီလား’

ကျွန်တော်က ချက်ချင်းအားယူပြီး ထလိုက်သည်။ ထို့နောက် ကျွန်တော်တို့ ဆက်လက်ချီတက်ကြပြန်၏။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော် ခြေလှမ်းလှမ်းလိုက်တိုင်း ခြေထောက်က နှင်းထဲသို့ မြုပ်မြုပ်ဝင်သွားသည်။ ယခုတိုင် တောင်ထိပ်သို့ ရောက်မလာသေးသည့် ရဲဘော်များကို လှမ်းကြည့်သည်။ ရဲဘော်များသည် တောင်ထိပ်သို့ မြေကြီးတစ်ကောင် တွန့်လိမ်၍ တက်လာနေသကဲ့သို့ တန်းစီပြီး ဖြေးလေးစွာ တက်နေကြ၏။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးက သူတို့အား တက်စေရန် လက်ဝှေ့ရမ်းပြလိုက်သည်။

လေကြမ်းတိုက်လာသည်နှင့်အမျှ တိမ်မည်းညိုများ ကလည်း တဖန် စုစည်းလာကြပြန်သည်။

တစ်စုံတစ်ခုသောစွမ်းအားက တိုက်တွန်းလိုက်ဘိသည့် အလား ကျွန်တော်သည် ဥက္ကဋ္ဌကြီးဆီသို့ တဟုန်ထိုးလျှောက်သွား၍ ပြောလိုက်သည်။

‘ဥက္ကဋ္ဌကြီး၊ ဒီမှာရပ်နေလို့မဖြစ်ဘူး၊ ကျွန်တော်တို့ မြန်မြန် သွားရကြအောင်’

အဆင်းသည် အတက်ထက် ပိုမိုလွယ်ကူ၏။ သို့သော် ဤမှာဘက်ခြမ်းတွင် နေရောင်မရှိ၊ ပို၍အေး၏။ ကျွန်တော်တို့ အားလုံးမှာ ပိတ်ပါးအင်္ကျီများနှင့်မို့ အအေးဒဏ်ကြောင့် တကိုယ်လုံး

ခိုက်ခိုက်တုန်နေ၏။ ကျွန်တော်က စောင်ကိုခါးတွင် ပတ်ချည်ပြီး ဆီးနှင်းဖုံးအုပ်နေသော ဆင်ခြေလျှောများအတိုင်း လမ်းလျှောက်လိုက်၊ လျှောချလိုက်သည်နှင့် နည်းအမျိုးမျိုး သုံးနေရပါတော့သည်။

ရှေ့ဆက်ပြီး သိပ်မလျှောက်ရပါ။ 'စီချမ်းပြည်နယ် အရောက် မြောက်ပိုင်းတွင် တော်လှန်ရေးအခြေခံစခန်းများ တိုးချဲ့ရေး' ဆိုသည့် စာတန်းများ ကိုင်ဆောင်ထားသော အမှတ်(၄) ရှေ့တန်းတပ်မတော်မှ ရဲဘော်များကို တွေ့ရသည်။ သူတို့ကိုတွေ့ရသည်မှာ နှစ်ရှည်လများ ကွဲကွာနေခဲ့ရသော ညီရင်းအစ်ကိုများနှင့် ပြန်တွေ့ရသကဲ့သို့ ခံစားမိသောကြောင့် ကျွန်တော်တို့၏ ခန္ဓာကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းများအတွင်းသို့ အားအင်သစ်များ ဝင်ရောက်လာသည်ဟု ထင်မိ၏။

နောက်ဆုံးဆင်ခြေလျှောသို့ ရောက်သောအခါ နောက်ပြန်မော့ကြည့်မိသည်။ အလံနီနီများက နှင်းဖွေးဖွေး တောင်ထိပ်ပေါ်တွင် တဖျတ်ဖျတ်ပြန်လွင့်နေဆဲ။ ဝါဒဖြန့်ချိရေးရဲဘော်များ၏ လန်းဆန်းတက်ကြွသော ကြွေးကြော်သံများက ကျွန်တော့်နားထဲတွင် တဝေဝဲဝဲ။

ကျာကျင်းတောင်ကို ဖြတ်ကျော်ခဲ့ပြီးနောက် တောင်ကုန်းတွင် ရက်အနည်းငယ်မျှ စခန်းချရပ်နားနေခဲ့သည်။ ထို့နောက် နှင်းတောင် ကြီးတစ်တောင်ဖြစ်သည့် မွန်ပိတောင်ကို ကျော်လွှားရပြန်၏။ ကျွန်တော်တို့သည် စီချမ်းပြည်နယ် အနောက်မြောက်ပိုင်း ကျိုခိုကျိုသို့ ရောက်ခဲ့သည်။ ထိုအရပ်တွင် မြက်ရိုင်းတောကြီးကို ဖြတ်ကျော်ရန်အတွက် အပူတပြင်း ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ကြသည်။

ကျိုခိုကျိုသို့ ချီတက်နေစဉ်၊ ကျိုခိုကျိုမှာ နေရာကောင်း

တစ်နေရာဖြစ်ကြောင်း၊ တိဘက်ဗုဒ္ဓဘာသာဘုန်းတော်ကြီးများနှင့် ဒေသခံအုပ်ချုပ်သူများ၊ ပြည်သူ့လူထုများမှာ ကောင်းမွန်စွာ နေထိုင်ကြကြောင်း စသည့်သတင်းများကို ကြားနေခဲ့ရသည်။

အမှတ်(၄) ရှေ့တန်းတပ်မတော်နှင့် တွေ့ဆုံဆက်သွယ်မှု ပြုပြီး ကတည်းက ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်မှာ စည်းဝေးပွဲများ တစ်ပွဲပြီးတစ်ပွဲ တက်ရောက်နေရသည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် စည်းဝေးပွဲတွင် တစ်နေကုန်၏။

ထမင်းစားချိန်ပင် သိပ်မရှိတော့။ သူနေထိုင်ရာစခန်းသို့ ညဉ့်နက်မှပြန်လာတတ်ပြီး ချက်ချင်းပင် အလုပ်ထပ်လုပ်နေတတ်ပြန်၏။ တာတူးမြစ်ကို ဖြတ်ကျော်ပြီးကတည်းက ကျွန်တော်တို့တွင် အသီးအနှံအနည်းငယ်မှလွဲ၍ အဆီဓာတ်ပါသောအစားအစာသော်၎င်း၊ ဆီသော်၎င်း လုံးဝမရှိတော့။

ဆားမစားရသည်မှာလည်း ကြာပြီ။ သင့်လျော်လုံလောက်သော ရိက္ခာမရှိဘဲနှင့် ခရီးရှည်ကြီး ဆက်လက်ချီတက်နေနိုင်ရန်မှာ စိတ်ထဲတွင် စဉ်းစားစိတ်ကူး၍ပင်မရနိုင်သော အလုပ်တစ်ခုဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ကျိုခိုကျိုသို့ရောက်သည်နှင့် ကျင်စင်ကျီးနှင့် ကျွန်တော်တို့ ဥက္ကဋ္ဌကြီးအတွက် ရိက္ခာထွက်ရှာရတော့သည်။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့အတွက် အကြီးအကျယ် စိတ်ပျက်ဖွယ်နှင့် ကြုံတွေ့ရ၏။

ကူမင်တန်တို့၏ လိမ်လည်လှည့်ဖျားဝါဒဖြန့်ချိမှုကြောင့် ရဟန်းဒါယိကာ ပြည်သူ့လူထုတို့မှာ ကျွန်တော်တို့ မရောက်ခင်ကတည်းက ထွက်ပြေးကုန်ကြပြီ။ အစားအသောက်တစ်မျိုးမျိုးကို မဆိုထားနှင့်၊ ချုံပင်များကိုပင် မတွေ့ရ။

နောက်ထပ် အရေးတကြီးလုပ်စရာ အလုပ်တစ်ခုကလည်း ရှိနေပြန်သည်။ မြက်ရိုင်းတောကြီးကို ဖြတ်ကျော်နိုင်အတွက် မြက်ခြောက်ညှပ်ဖိနပ်များ ပြုလုပ်ရခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

မြက်ခြောက်ကြိုးများနှင့် အဝတ်စုတ်များရှာဖွေရာတွင် ကျွန်တော်တို့က ကျုံယုံဟို၏ သက်တော်စောင့်အဖြစ်နှင့် ပစ္စည်းသယ်သမားအဖြစ် လိုက်ပေးရသည်။

တစ်နေ့တွင် နယ်ခံအုပ်ချုပ်သူများ၏ အကြီးဆုံး အုပ်ချုပ်ရေးမှူးနေထိုင်ခဲ့သည့် နန်းတော်အတွင်းသို့ ရောက်သွားသည်။ မှောင်မဲနေသော အခန်းကျဉ်းကလေးတစ်ခုထဲတွင် ဆွဲခြင်းကြီးအပြည့် ဝက်သားရေများကို တွေ့ရသည်။

ကျွန်တော်တို့ကိုယ်တိုင်မှာ စိတ်လှုပ်ရှားလျက်ရှိသည်။ ဝက်သားရေများတွင် အမွှေးအမျှင်များ ရှိနေသေးသည်။ ဖိနပ်အောက်ခံသားရေအုပ်ရန် မည်သည့်ရာဘာပိုကောင်းမည်နည်း။ ကျွန်တော်တို့လည်း ခြင်းတောင်းကြီးကို ဝမ်းသာအားရ သယ်ဆောင်လာခဲ့ကြသည်။

ကျွန်တော်တို့ ပစ္စည်းပစ္စယအနည်းငယ်ဖြင့် ဖိနပ်အောက်ခံသားရေများကို စတင်ဖြတ်ထုတ်လေသည်။

ကျွန်တော်တို့ အသားမစားခဲ့ရသည်မှာ လပေါင်းများစွာ ကြာမြင့်ခဲ့ပြီးဖြစ်သော်လည်း သားရေထူကို စား၍ ရသည်ဟူသော အတွေးအခေါ်မျိုး ခေါင်းထဲသို့ရောက်မလာပါ။ စဉ်းစားမိခြင်းပင်မရှိ။

ပထမဆုံးစဉ်းစားမိသူက ကျုံယုံဟိုပင်။ သူသည် ရေနွေးအိုးတည်ရန် သံဖြူပုံးငယ်လေးတစ်လုံး အမြဲသယ်ဆောင်တတ်၏။

ကျွန်တော်တို့ကဲ့သို့ နယ်ခံလူထုထဲမှ အိုးခွက်ယောက်များ လိုက်လံငှားရမ်းနေရသည်ထက်စာလျှင်တော့ ပို၍အဆင်ပြေသည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်က ဒီတက်ပွဲအတွက် သူ၏ အကျိုးသက်ရောက်သော ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများကို ချီးကျူးပြောဆိုပြီး ကျွန်တော်တို့ကိုလည်း သူထံမှ သင်ခန်းစာယူရန် မှာကြား၏။

ကျုံသည် ထိုအခါမှစ၍ သူ၏သံဖြူပုံးငယ်ကို မျက်စိအောက်မှ အပျောက်မခံတော့ပါ။ ကျွန်တော်တို့နှင့် အချေအတင်ဆွေးနွေးငြင်းခုံသည့်အခါတွင် သူ၏သံဖြူပုံးအကြောင်းသို့ မရောက်ရောက်အောင် ဆွဲပြီး...

‘ကဲ... ဥက္ကဋ္ဌကြီးက မင်းတို့ ငါ့ဆီက အတုယူရမယ် သင်ခန်းစာယူရမယ်လို့ ပြောထားတယ်မဟုတ်လား၊ မင်းတို့ ဘာလို့ ငါ့ကို ခံငြင်းနေကြတာလဲ’

အမှန်အတိုင်းပြောရမည်ဆိုလျှင် ကျွန်တော်သည် ကျုံကို အလွန်ခင်မင်ပါ၏။ သူသည် ရိုးသားဖြောင့်မတ်ပြီး ချစ်ကြည်ခင်မင်ဘွယ်ကောင်း၏။ အလုပ်ကိုကြိုးစားပြီး အမိန့်ကို တသွေမတိမ်းနာခံ၏။

တစ်နေ့။ ကျင်စင်ကျီး၊ ဝူချီကျင်းနှင့် ကျွန်တော်တို့ စခန်းချနေရာ ခြံဝင်းအတွင်းသို့ ထမင်းစားချင်စဖွယ်အနံ့က ကျွန်တော်တို့ နှာခေါင်းတွင်းသို့ တိုးဝင်လာကြသည်။ ကျုံက မြေကြီးပေါ်လေးဖက်ထောက်ပြီး သံဖြူပုံးလေးတည်ထားသော မီးဖိုကို ကုန်းမှုတ်နေ၏။

ကျွန်တော်က အပေါင်းအသင်းများကို တစ်ချက်လှမ်းကြည့်ပြီး ကျုံ၏နောက်သို့ ခြေဖျားထောက်၍ လျှောက်သွားကာ ရုတ်တရက် ကျယ်လောင်စွာ အော်ပစ်လိုက်သည်။

'ဟေ့ . . . ခင်ဗျားဘာတွေလုပ်နေတာလဲ'
 သို့ပေမယ့် သူကတော့ အလန်တကြားထမခုန်ပါ။
 ဦးခေါင်းတောင် မော်ကြည့်မလာ။
 'မင်းတို့ကိုယ်မင်းတို့ သိပ်ဟုတ်လှပြီပေါ့။ ငါ့တစ်ယောက်
 ထဲ နေစမ်းပါရစေကွာ'
 'စိတ်ချပါ။ ခင်ဗျားတစ်ယောက်ထဲ အေးအေးဆေးဆေး
 နေရပါစေမယ်'
 ကျွန်တော်က ကျင်ကို မျက်စတစ်ချက်ပစ်ပြုပြီး ကျုံ့၏
 လက်မောင်းနှစ်ဖက်ကို ချုပ်ကိုင်ထားလိုက်၏။ ဝူနှင့်ကျင်တို့က
 သံဖြူပုံးထဲသို့ကြည့်ရာ ဝက်သားရေများကို တွေ့ရသည်။ ဝက်သား
 ရေမှ ထွက်လာသော အနံ့က မွှေးလွန်းလှ၏။
 'ခင်ဗျား ဒီဝက်သားရေတွေကို ဘာလုပ်ဖို့ပြုတ်နေတာလဲ'
 'စားဖို့'
 သူက ခေါင်းမဖော်ဘဲ ပြန်ပြောလာသည်။
 'ဟင် . . . ခင်ဗျားစားနိုင်မှာမို့လား'
 ပထမတော့ သူ့ကိုအယုံအကြည်မရှိ၊ သို့သော် တစ်ဖက်
 တွင်လည်း ဖြစ်နိုင်စရာအကြောင်း ရှိနေပြန်သည်။ မွှေးပျံ့သော
 အနံ့ကပင် လုံလောက်နေပြီ မဟုတ်လော။
 ကျွန်တော်က ချက်ချင်းပင် သူ့ကိုပြန်လွှတ်ပေးလိုက်ပြီး
 သူ၏ အံ့ဖွယ်တွေရှိချက်ကို ပြောပြရန် တောင်းပန်လိုက်သည်။
 သူက ဝက်သားရေများ ရလာပြီးသည့် နောက်တစ်နေ့
 ဖိနပ်အောက်ခံသားရေလုပ်ကြည့်ရန် အနည်းငယ်လှီးဖြတ်ယူမိသည်
 ဟုဆို၏။

သို့သော် ဝက်သားရေတွင် အမွှေးများသိပ်သည်းစွာ ရှိနေ
 သောကြောင့် ခြေတစ်ဖက်ကို နာကျင်စေသည်။ ထိုအမွှေးအမျှင်
 များဖယ်ရှားရန် နည်းအမျိုးမျိုး ကြိုးစားကြည့်သော်လည်း မအောင်
 မြင်ချေ။ ထို့ကြောင့် လော်ယုထံမှ အကြံဉာဏ် သွားရောက်
 တောင်းခံသည်။
 ကျုံ့က ပုံပြောလျှင် ပြေးပြေးလေးလေးနှင့် နည်းစနစ်
 ကျစွာ အသေးစိတ်ပြောတတ်သည်မှာ သူ့အကျင့်ပင်။ ကျွန်တော်
 တို့မှာ နောက်ဆုံးမည်သို့ဖြစ်လာမည်နည်းဟု ရင်တမမနှင့် နား
 ထောင်နေခဲ့ရသည်ချည်း။ ထို့ကြောင့် သူ့ကို အတိုချုံးပြောရန် တိုက်
 တွန်းရသည်။
 သူကတော့ သူ့အစီအစဉ်အတိုင်းပင် ဆက်ပြောနေ၏။
 'ငါလော်ယုဆီက အကြံတောင်းတော့ သူက ဒီဝက်သား
 ရေတွေကို ငါ့သံဖြူပုံးထဲ ထည့်ပြုတ်ပစ်လိုက်ရင် အမွှေးတွေ
 အလိုလို ကျွတ်ထွက်လာလိမ့်မယ်လို့ ပြောလိုက်တယ်။ အဲဒါနဲ့
 ငါလည်း သူပြောတဲ့အတိုင်း လိုက်လုပ်တာဘဲ။ ဟား . . . ဟား . . .
 ပြုတ်ပြီးမိနစ်နှစ်ဆယ်တောင် မကြာပါဘူးကွာ။ အနံ့က မွှေးကြိုင်ပြီး
 ထွက်လာတော့ ငါတောင် သွားရည်ကျမိတယ်။ အမွှေးတွေ တကယ်
 ဘဲ ကျွတ်ကုန်တယ်ကွ။ ပြီးတော့ ပျော့အိနူးညံ့ပြီး အဆီတွေဝင်းနေ
 တယ်။ အနံ့ကလည်း မွှေးလိုက်တာ လွန်ပါရော။ အဲဒါနဲ့ ငါနည်းနည်း
 ကိုက်ကြည့်မိတယ်။ စားလို့ အကောင်းသားကွ . . . ၊ တော်တော်
 အရသာရှိတယ်'
 ကျွန်တော်တို့အားလုံးသည် သူ့ပုံပြင်ထဲတွင် နစ်မောခဲ့ကြ
 ရသည်။ ကျင်က သံဖြူပုံးဆီသို့ လျှောက်သွားပြီး ခပ်တိုးတိုးပြောဆို

လိုက်သည်။

‘တကယ်ပဲ ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား’

ထို့နောက် သံဖြူပုံးဆီသို့ လက်လှမ်းရင်း လက်လှမ်းရင်း

ကျုံးကို ကြည့်ပြီး မေးလာသည်။

‘ငါနည်းနည်းလောက်ယူလို့ရမလား သူငယ်ချင်း’

‘မရဘူး’

ကျုံးက ကျင်၏လက်ကို အလစ်မပေးဘဲ စိုက်ကြည့်နေ၏။

ထို့နောက် ကျွန်တော်တို့ကိုပါ လှည့်ရှင်းပြသည်။

‘ဒါ... ဥက္ကဋ္ဌကြီးအတွက်ကွ၊ သူကောင်းကောင်းမွန်မွန်

မစားရတာ တော်တော်တောင်ကြာသွားပြီ မဟုတ်လား’

ဤစကားလုံးများက အတော်ပင် အကျိုးသက်ရောက်မှု

ရှိပါသည်။ သံဖြူပုံးဆီသို့လှမ်းနေသော ကျင်၏လက်မှာ ဆတ်ကနဲ

ပြန်ရုတ်သွား၏။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးသည် အဆီများသော ဝက်သားမကြိုက်

ကြောင်း ကျွန်တော်သတိရမိသည်။ ဝက်သားရေဆိုလျှင် သာ၍ပင်

မစားဦးမည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီး ပြန်ရောက်သောအခါတွင် မွန်းလွဲနေလေပြီ။

ကျွန်တော်တို့ ဝိုင်းထိုင်သည်ကို မြင်သောအခါ ‘ဘာလုပ်နေကြ

တာလဲ’ဟု မေးလာသည်။ ကျုံးက မတ်တပ်ထရပ်ရင်း ဖြေးလေးစွာ

ပြန်ပြောလိုက်သည်။

‘ကျွန်တော်တို့ ဥက္ကဋ္ဌကြီးအတွက် ရိက္ခာရထားလို့’

‘ဘာတွေ ရထားသလဲ’

‘ဝက်သားပါ’

ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ကျွန်တော်တို့ကို စူးစမ်းသောအကြည့်မျိုးဖြင့်

ကြည့်လာသည်။

‘မင်းတို့ဘယ်ကရခဲ့ကြသလဲ၊ အိမ်တိုင်းအိမ်တိုင်းမှာ ပိုင်ရှင်တွေ ရှိကြတာမဟုတ်ဘူးနော်၊ မင်းတို့ စည်းကမ်းချိုးဖောက်လာကြသလား’

‘မဟုတ်ပါဘူးခင်ဗျ’

ကျုံးက သူကြုံတွေ့ခဲ့ရသမျှကို ပြန်ပြောလိုက်ပြီး ဥက္ကဋ္ဌကြီးအား တွန့်ဆုတ်တွန့်ဆုတ်နှင့် မေးသည်။

‘စားမယ်မဟုတ်လား ဥက္ကဋ္ဌကြီး’

ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ကျွန်တော်တို့ကိုကြည့်ပြီး ပြုံးသည်။

‘မင်းတို့တောင် စားနိုင်သေးရင် ငါကကောဘာလို့ မစားနိုင်ရမှာလဲကွ’

ယခုမှ ကျွန်တော်တို့အားလုံး စိတ်အေးသွားရတော့သည်။

ဝမ်းသာအားရနှင့် ညစာစားရန်ပြင်ပြီး ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်အတူ စားသောက်ကြသည်။

‘ငါတို့ရဲ့ ညစာစားပွဲကြီးကို အောင်မြင်စွာ ကျင်းပလိုက်ပြီ’ ဟု ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ရယ်စရာပြောသည်။ ကျွန်တော်တို့ အားလုံး ဝါးလုံးကဲ့ ရယ်ချလိုက်ကြသည်။ ပြုံးရယ်ခဲသော ကျုံးယုံဟိုပင်လျှင် ရယ်မောနေ၏။

မိုးသားမိုးတိမ်များကင်းစင်သော နံနက်ခင်းတွင် ကျွန်တော်တို့ ကျိုးခိုကျိုးမှ ထွက်ခွာခဲ့သည်။ သို့သော်ပေနှစ်ဆယ်ခန့်သာ လျှောက်ရသေးသည်။ တိမ်မည်းညိုများဝင်ရောက်လာပြီး မကြာခင်မှာပင် မိုးဖွဲများ ရွာချလာ၏။ ကျွန်တော်တို့သည် ပုံစံအမျိုးမျိုးသော ကျောက်တုံးများဖြင့် ပြည့်နှက်နေသည့် တောခေါင်

ခေါင်တောင်တန်းဒေသကို ဖြတ်ကျော်ခဲ့ရသည်။ ရွက်ကြွေတောနှင့် ချွန်ထက်သောကျောက်ဆောင်များကြားတွင် ခြေတစ်နေရာစာ လူသွားလမ်းကလေး တစ်လမ်းပင်မရှိ။ ခေတ္တမျှ အကြာတွင် မိုးခြိမ်းသံနှင့်အတူ မိုးရေစက်များ ကျလာတော့၏။ မိုးသီးမိုးပေါက်ကြီးများနှင့် သစ်ခက်သစ်ရွက်များက ကျွန်တော်တို့အပေါ်မှ မညှာမတာ ဒလစပ်ပက်ဖြန်းနေ၏။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် ကျွန်တော်တို့၏ အဝတ်အစားများ ရွဲရွဲစိုကုန်တော့သည်။

ညနေလေးနာရီမှာပင် အမှောင်ထုက ဖုံးလွှမ်းလာသည်။ မိုးက လျှော့ပါးသွားခြင်းမရှိ၊ အဆက်မပြတ် ရွာသွန်းနေဆဲ။ ကျွန်တော်တို့မှာ ခိုနားရာနေရာနှင့် မိုင်ပေါင်းအတော်များများ ကင်းဝေးသောနေရာသို့ ရောက်ရှိနေသည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ လက်ဆွဲမှန်အိမ်မှာလည်း ရေနံဆီ ကုန်သွားပြီ။ ကျွန်တော်တို့သည် အမှောင်ထုအတွင်း၌ အဘယ်သို့ လျှောက်လှမ်းနိုင်ပါမည်နည်း။ ခက်ခဲပင်ပန်းစွာနှင့် ဆက်လက်ချီတက်နေသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးကို တွေ့ရသောအခါ လွန်စွာပင် စိတ်မကောင်းဖြစ်မိပါသည်။ စဉ်းစားကြည့်စမ်းပါဦး။ စခန်းချရာနေရာသို့ ရောက်၍ အခြားသူများ နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် အိပ်ပျော်နေကြစဉ်တွင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှာ အစည်းအဝေးပွဲထိုင်ရာ ကြေးနန်းစာများဖတ်ရာ မှတ်တမ်းစာမူကြမ်းများ ရေးရန်နှင့် အလုပ်ရှုပ်နေခဲ့ရသည်။ သူ့ကား ခွန်အားစွမ်းပကားနှင့် ပြည့်စုံလှပေ၏။

‘ဒီနေရာမှာ နားကြရအောင် ဥက္ကဋ္ဌကြီး’ ဟု ကျွန်တော်က အကြံပြုလိုက်သည်။

သူကခြေလှမ်းကိုရပ်ကာ ခေတ္တမျှ စဉ်းစားလိုက်သည်။

‘အေး... ကောင်းတယ်၊ ကျန်တဲ့သူတွေကိုလည်း ပြောပြလိုက်’

သို့သော် ကျွန်တော်တို့မှာ အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ရပြန်သည်။ ကျွန်တော်တို့ပတ်ပတ်လည်တွင် ရေပြည့်နေသောချိုင့်များ၊ ကျောက်ဆောင်များနှင့် အမှောင်ထုက ဝန်းရံနေ၏။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးအတွက် မည်သည့်နေရာတွင် အိပ်ရာပြင်ပေးနိုင်ပါမည်နည်း။ သို့သော် အမှောင်ထဲတွင်ပင် ကြိုးစား၍ ဥက္ကဋ္ဌကြီးအတွက် အိပ်ရာကို သစ်ပင်ငယ်နှစ်ပင်တွင် ပုခက်ကဲ့သို့ချည်ပြီး ပြင်ပေးလိုက်ရပါသည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးက စိုစိစိပုခက်ကို လက်ဖြင့်စမ်းသပ်ရင်း ဟာသနှော၍ ပြောလာသည်။

‘ငါတော့ ရှန်ရိုးက ကုတင်အေးအေးလေးပေါ် အိပ်ရမှာပါလားဟေ့’

ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ဟာသဉာဏ်က ကျွန်တော်တို့ အားလုံးကို ရွှင်မြူးသွားစေသည်။ မည်သို့ပင် အခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရကာမူ ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ ဟာသမြောက်သော စကားလုံးလေးများက ကျွန်တော်တို့အား စိတ်အာရုံပြောင်းလဲပေးနိုင်စွမ်းရှိ၏။

သူ၏ စိတ်ပျော်ရွှင်ဖွယ်ဟာသများက ပင်ပန်းနွမ်းနယ်မှုကို မေ့ပျောက်စေပြီး အားသစ်လောင်းပေးသကဲ့သို့ အစွမ်းထက်၏။ ကျွန်တော်တို့သည် အရာရာကို ရင်ဆိုင်ရန် အသင့်ရှိနေသည်သလို ခံစားလာရသည်။

ပုခက်အိပ်ရာထက်တွင် ဥက္ကဋ္ဌကြီး လဲလျောင်းနေပြီဆိုတော့မှ ကျွန်တော်တို့သည် ကျွန်တော်တို့အတွက် နေရာရှာရ

တော့သည်။ မိုးက ရွာသွန်းနေဆဲ။ ကျွန်တော်က အနီးပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ကျောက်ဆောင်များကို လက်နှင့်လိုက်စမ်းကြည့်သည်။ ကျောက်ဆောင်နံရံတွင် လက်ကို ဟိုရွေ့ ဒီရွေ့နှင့် လိုက်စမ်းရင်းက အခေါင်းပေါက်တစ်ခုကို စမ်းမိ၏။

ကျွန်တော်ဝမ်းသာသွားမိသည်။ ဘာမျှဆက်စဉ်းမစားနေတော့။ အတွင်းသို့ ခုန်ဝင်လိုက်သည်။ ကျွန်တော့်ခေါင်းမှာ အရာဝတ္ထုတစ်ခုနှင့် ဆောင့်မိတော့၏။

တကယ်တော့ ကျွန်တော်ထင်သည့်အတိုင်း လှိုင်ဂူကြီးတစ်ခု မဟုတ်။ လျှိုတွင်းချိုင့်ဝကလေးတစ်ခုမျှသာ ဖြစ်၏။ သို့သော် ကျွန်တော် ဝမ်းသာမိပါသည်။ နာကျင်ခြင်းကို မေ့ပျောက်ပြီး တွင်းထဲခေါင်းလျှိုကာ တစောင်းလှဲအိပ်လိုက်သည်။ နေပါဦး ကျောအောက်တွင် အဘယ်ကြောင့် ရေတွေ သည်လောက်များနေရသနည်း။

လက်နှင့်စမ်းကြည့်သောအခါ ကျွန်တော်အိပ်သည့်နေရာမှာ ရေအိုင်ငယ်လေးသဖွယ်ဖြစ်နေကြောင်း သိရတော့၏။ အို ဒါက အကြောင်းမဟုတ်ပါဘူးဟု မိမိကိုယ်မိမိနှစ်သိမ့်ကာ ပါလာသည့် အထုပ်ငယ်ကို ရေအိုင်ငယ်ဖြန့်ခင်းပြီး ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ထီးကို ခန္ဓာကိုယ် မိုးမစိုစေရန်အတွက် အသုံးပြုရ၏။ ဤသို့ အစစအရာရာစီစဉ် ဆောင်ရွက်ပြီးသည်နှင့် ကျွန်တော်လည်း နှစ်နှစ်ချိုက်ချိုက်ပင် အိပ်ပျော်သွားတော့၏။

ကျွန်တော်ပြန်နိုးလာသည့်အချိန်တွင် တောင်ကြားများ၌ နှင်းဖြူများဝေ့ဆင်းနေသည့်တိုင် နေမင်းကြီးသည် အားယူ၍ ထွက်ပြုနေသည်ကို တွေ့ရ၏။ မိုးတိတ်သွားပြီးဖြစ်သော်လည်း

သစ်ပင်ပေါ်မှ မိုးရေစက်များသည် လေရှူးကျီစယ်မြူထူးသွားတိုင်း သစ်ရွက်များက ခါခါချလိုက်သဖြင့် အောက်သို့ လွင့်စင်ကျလာကြရသည်။

မျက်စိနှစ်လုံးဖွင့်ပြီး မကြာခင်မှာပင် ကျွန်တော့်ဇက်မှာ နာကျင်သောဝေဒနာကို ခံစားလာရ၏။ ခေါင်းကို အောက်ငုံလိုက်မှ ဇက်နာလာခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် ခေါင်းကို အမြဲတမ်း မော့ထားရ၏။

မျက်နှာပေါ်သို့ မိုးရေစက်များကျလာပြီဆိုလျှင် နှာခေါင်းတွင်းသို့ ဝင်လိုလျှင်ဝင်စေ၊ ဇက်အနာမခံနိုင်သောကြောင့် ဥပက္ခာပြုထားလိုက်ရ၏။ အနာမှာ မပြောပလောက်သောကြောင့် သိပ်အလေး အနက်မထား၊ ထို့ကြောင့် မည်သူ့ကိုမျှ ဒီအကြောင်းဖွင့်မပြောမိ။

ကျွန်တော်တို့ ဆက်လက်ချီတက်ကြသည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်သည် အမြဲလိုလိုပင် အသေးအဖွဲကိစ္စကလေးများမှအစ အကဲခတ်လေ့လာနေတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော့်အဖြစ်ကို ပထမဆုံး သတိပြုသွားမိကာ လှမ်းနောက်လိုက်သည်။

‘မင်းဘာဖြစ်လို့ တစ်ချိန်လုံး မိုးပေါ်ကိုချည်းဘဲ မော့ကြည့်နေရတာလဲ ချင်ချန်ဖုန်၊ လေယာဉ်ယုံတွေကို စောင့်ကြည့်နေတာလား’

ကျွန်တော်က ခေါင်းပေါ်ရှိသစ်ရွက်များကို မော့ကြည့်ပြီး စကားပြန်လိုက်သည်။

‘ကျွန်တော်တို့အပေါ်မှာ ကောင်းကင်နှစ်ထပ်မိုးထားတာပဲ

ရန်သူလေယာဉ်ပျံတွေ ဘယ်လောက်ပဲတော်တော် ကျွန်တော်တို့ကို တွေ့အောင်ရှာနိုင်မယ်မဟုတ်ဘူး'

'ဒါဖြင့် မိုးပေါ်မှာဘာရှိလို့ ဒီလောက်တောင် စိတ်ဝင်စား နေရတာလဲ'

ကျွန်တော်က သူ့ဘေးသို့ လျှောက်သွားလိုက်သည်။

'ကျွန်တော့်ဇက် ဘာဖြစ်နေသလဲမသိဘူး ဥက္ကဋ္ဌကြီး၊ အောက်ငုံကြည့်လို့မရဘူး၊ နဲနဲလေး လှည့်ဖို့ပြုဖို့ကြိုးစားတာနဲ့ သိပ်နာလာတယ်'

ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ ခြေလှမ်းများ ချက်ချင်းပင် ရပ်တန့်သွား သည်။

'ဒါပေမယ့် ကိစ္စမရှိပါဘူး၊ တော်ကြာလောက်ဆိုရင် ပျောက်သွားမှာပါ' ဟု ကျွန်တော်က သူ့စိတ်ပူပန်မည်စိုးသဖြင့် ဖြေပြောလိုက်၏။

သူက ကျွန်တော့်စကားကို ဂရုမစိုက်ဘဲ ကျွန်တော့်လည် ဂုတ်ကို ညင်သာစွာစမ်းသပ်ကိုင်ကြည့်ပြီး ဆေးတပ်သား ကျုံ့ယုချန် ကို လှမ်းခေါ်သည်။

ယခုအခါတွင် ရဲဘော်များအားလုံး ကျွန်တော့်ဘေး ပတ်ပတ်လည်တွင် ဝိုင်းအုံနေကြပြီ။ ကျင်စင်ကျီးနှင့် ကျုံ့ယုဟိုတို့က ကျွန်တော့်ရောဂါကို အထူးစိတ်ဝင်စားနေကြသည်။ သူတို့က ကျွန်တော့်ခေါင်းကို ဖိချလိုက် ပြန်မော့လိုက်နှင့် လုပ်နေသဖြင့် စိတ်တိုလာပြီး ဘာပြန်ပြောရမှန်းမသိအောင် ဖြစ်ရသည်။

ကျုံ့ယုချန်က ကျွန်တော့်ကို စေ့စပ်သေချာစွာ စစ်ဆေး သည်။ ထို့နောက် ဥက္ကဋ္ဌကြီးဘက်သို့လှည့်ပြီး ပြုံးပြသည်။

'ဒီလူမမာအတွက်တော့ ကျွန်တော်ဘာမှ လုပ်မပေးနိုင်ဘူး ခင်ဗျ။ သူ ညကအိပ်ရင်း အုံးလွဲသွားတာဖြစ်လိမ့်မယ်'

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှာ ယခုမှပင် စိတ်အေးသွားပုံရသည်။

'ဒါပေမယ့် သူ့အတွက် တစ်ခုခုလုပ်ပေးဖို့ လိုလိမ့်မယ်ကွဲ့၊ ကျင်စင်ကျီး မင်းဆေးတပ်ဖွဲ့ကိုသွားပြီး ဒေါက်တာပုလင်ချန်ကို ခေါ်ချေ၊ ချင်ချန်ဖုန်ကို လာကြည့်ပေးပါဦးလို့'

'မလိုပါဘူး' ဟု ကျွန်တော်မပြောလိုက်ခင်မှာပင် ကျင်စင် ကျီး အပြေးကလေးထွက်သွားတော့၏။

ကျွန်တော်သည် မိုးကိုမျှော်၍ လမ်းလျှောက်နေရကာ ခလုတ်တိုက်၍ မလဲစေရန် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်က ကျွန်တော့်အား ယခင်က လမ်းလျှောက်သင်ကာစ ကလေးငယ်တစ်ယောက်ကို တွဲခေါ်သကဲ့သို့ ဖေးမတွဲခေါ်နေ၏။

ရဲဘော်ပုလင်ချန် ကမန်းကတန်းရောက်လာပြီး ကျွန်တော့် ကို မေးခွန်းပေါင်းများစွာ အသေးစိတ်မေးမြန်းသည်။

ကျွန်တော့်ဇက်ကိုကိုင်၍ ဟိုလှည့်သည်လှည့်လုပ်ပြီး ဆေး အဆီတစ်မျိုး လိမ်းပေးသည်။ ခဏအတွင်းမှာပင် ကျွန်တော့်ဇက် အနာသည် သက်သာလာ၏။

'မင်းအနာ ပျောက်သွားပြီလား'

ကျွန်တော်ခေါင်းငုံ့နိုင်သည်ကို တွေ့သောအခါ ဥက္ကဋ္ဌကြီး က မေးလာသည်။

ကျွန်တော်က ခေါင်းငြိမ်ပြပြီး သက်သာသွားပြီဖြစ်ကြောင်း ပြန်ဖြေလိုက်သည်။

'မင်းဟာ တကယ်အံ့ဩဖို့ကောင်းတာဘဲ၊ အိပ်ရမို့အတွက်'

ဆိုရင် မင်းခေါင်းတောင် လိုလိုလားလားနဲ့ အဆုံးခံနိုင်တယ်ပေါ့'ဟု ဥက္ကဋ္ဌကြီးက လှမ်းနောက်လိုက်လေသည်။

တောနက်ကြီးများနှင့် တောင်တန်းကြီးများကို နောက်တွင် ချန်ထားခဲ့ပြီးနောက် ကျွန်တော်တို့သည် မော်လ်ကိုင်သို့ ရောက်လာ ခဲ့ကြသည်။

ကျင်တိုင်းနှင့်စီချမ်းနယ်စပ်ရှိ မြက်ရိုင်းတောကြီးကို ဖြတ် ကျော်ရန်အတွက် ထိုနေရာတွင်ပင်ရပ်နားပြီး ပြင်ဆင်မှုများပြု လုပ်ကြ၏။

ကျွန်တော့် ငှက်ဖျားရောဂါ ပြန်ထလာပြန်ပြီ။ ကျာကျင်း တောင်ကို ဖြတ်မကျော်ခင်ကတည်းက ကျွန်တော့်မှာ ငှက်ဖျား ရောဂါ စွဲကပ်ခဲ့သည်။ တောင်ကိုဖြတ်ကျော်နေချိန်တွင်မူ ရောဂါ မဝင်ခဲ့ပါ။

ထို့နောက် မိုးကလည်း အဆက်မပြတ်မိ၊ ခရီးရှည်ကြီး ချီတက်ခဲ့ရသဖြင့်လည်း ပင်ပန်းနွမ်းနယ်နေရာ ယခု ရွံ့မြေများဖြင့် အန္တရာယ်များလှသော မြက်ရိုင်းတောခရီးကြမ်းကြီးကို ဖြတ်ကျော် ရန်ပြင်ဆင် နေစဉ်မှာပင် ကျွန်တော်အပြင်းဖျားပြန်ပြီ။ ဤမျှ အရေးကြီးသည့်အချိန်တွင် ဖျားနာခြင်းက ကျွန်တော်တစ်ယောက် ထဲအတွက် ဒုက္ခဝေဒနာ ခံစားရရုံမျှမက ကျွန်တော်၏ရဲဘော်များ နှင့် အထူးသဖြင့် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ကိုပါ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှုများ ခွဲဝေပေးသလို ဖြစ်နေပေမည်။ အနှောက်အယှက်ပေးသလိုလည်း

ဖြစ်နေပေမည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးကိုယ်တိုင်ပင်လျှင် ပင်ပန်းအားနည်းနေကာ ပိန်ချိုးသွားသောခန္ဓာကိုယ်မှာ ယခင်ကထက်ပင် အရပ်ပိုမိုမြင့်လာ သည်ဟု ထင်ရ၏။

ဤအချိန်တွင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှာ စည်းဝေးပွဲများစွာ တက်နေ ရသည်။ တစ်ခါတရံ ညဉ့်နက်သန်းခေါင်အထိ အစည်းအဝေး ထိုင်ရပြီး တဆက်တည်းမှာပင် အခြားခေါင်းဆောင်များနှင့် မိုးစင် စင်လင်းသည်အထိ ပြဿနာကို လေ့လာဆွေးနွေးရသေးသည်။ ဤမျှအလုပ်များနေသည့်တိုင် ကျွန်တော့်ထံ မကြာခဏ ရောက် ရောက်လာတတ်သည်။

ကျွန်တော် ပျင်းရိစိတ်ဓာတ်ကျနေသည်ကို တွေ့ရလျှင် ဘာကြောင့် မြက်ရိုင်းမြေကိုဖြတ်ကျော်ရမည့်အကြောင်းနှင့် သူ့သိထားသော အခြားပုံပြင်များကို ပြောပြပြီး အားပေးလေသည်။

ဤအခါမျိုးတွင် ကျေးဇူးရှင် ဖခင်ရင်းတစ်ယောက်အပေါ် ထားရှိအပ်သော မေတ္တာမျိုးဖြင့် ချစ်ခင်မိ၏။ လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲ ကျေးဇူးတင်ဝမ်းသာမိသလို ဤသို့သောအချိန်မျိုးတွင်မှ အဘယ့် ကြောင့် ဖျားနာရသနည်းဟု ကိုယ့်ကိုယ်ကို ခါးခါးသီးသီးအပြစ် တင်မိပါ၏။

ကျွန်တော့်ကြောင့် ရဲဘော်များအား အနှောက်အယှက် ဖြစ်စေရုံမျှမက ဥက္ကဋ္ဌကြီးကိုပါ အလုပ်အကိုင် နှောင့်နှေးစေသလို ဖြစ်နေ၏။

မော်လ်ကိုင်တွင် တစ်လခန့်စခန်းချရပ်နား နေခဲ့ပြီးနောက် ၁၆၃၅ ခု၊ သြဂုတ်လလယ်တွင် ယခင် လူသူပေါက်ရောက်ဖူးခြင်း

မရှိခဲ့ သည့် မြက်ရိုင်းမြေကြီးဆီသို့ စတင်ချီတက်ကြတော့၏။

လီပေါင်းလေးဆယ်ခန့်မျှပင် ချီတက်ခြင်းမပြုရသေးသော သဘာဝတောနက်ကြီးအတွင်းသို့ ရောက်သွား၏။ အခေါက်ထူ သော သစ်ပင်ကြီးများက မြင့်မားလှ၏။ တစ်ညတာရပ်နားချိန်တွင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်အတွက် သစ်ပင်နှစ်ပင်တွင် ပုခက်ကုတင်ဆင်ပေး ၏။

သို့သော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှာ အနားယူချိန် မရှိသလောက်ပင်။ အစည်းအဝေးမတက်ရလျှင် အခြားရဲဘော်များနှင့် သွားရောက် ဆွေးနွေးသည်။ ထိုအခါမျိုးတွင် ဆေးတပ်သား ကျုံ့ဖုချန်က ကျွန်တော့်အား ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ပုခက်ကုတင်တွင် အနားယူခိုင်းသည်။

ညတစ်ည။ အမှောင်မိုးကြီးကာစချိန်တွင် ကျွန်တော် သည် ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ ပုခက်ကုတင်ထက်တွင် လဲလျောင်းနေ၏။ ရဲဘော်များက မီးပုံကြီးများဖိုထားကြသည်။

ဤတောနက်ကြီးအတွင်းရှိ ကျေးငှက်တိရစ္ဆာန်များသည် ယခင်ယခင်က မီးကိုတွေ့မြင်ဖူးပုံမပေါ်။ ထို့ကြောင့် ထိတ်လန့် တကြား ဟစ်အော်ပြေးလွှားနေကြ၏။ ကျွန်တော့်ရဲဘော်များက မီးပုံပတ်ပတ်လည်တွင် လဲလျောင်းအိပ်စက်ကြသည်။

ကျွန်တော်သည် မော်လ်ကိုင်တွင်ရပ်နားစဉ်က ဥက္ကဋ္ဌကြီး ပေးထားသော ဝတ်စုံသစ်ဝတ်ထားပြီး ဥက္ကဋ္ဌကြီးစောင်ကိုပင် ခြုံထားရသေး၏။

သို့သော် ရုတ်တရက်ဆိုသလို ကျွန်တော့်တစ်ကိုယ်လုံး ထိန်းမနိုင်သိမ်းမရ တုန်တုန်ရင်ရင်ဖြစ်လာတော့၏။ ခိုက်ခိုက်တုန် မှု ချမ်းနေသော်လည်း အခြားသူများမနိုးစေရန် အံကို တင်းတင်း

ကြိတ်၍ ပါးစပ် ပိတ်ထားရ၏။ အထူးသဖြင့် ကျုံ့ဖုချန်ကို အနှောက် အယှက် မဖြစ်စေချင်။

ကျွန်တော် ငှက်ဖျားရောဂါထနေမှန်း သူသိသွားလျှင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးအား ချက်ချင်းပင် သွားပြောပေလိမ့်မည်။ ထိုအခါတွင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးက သူ့အိပ်ရာကိုပင် အသုံးပြုတော့မည်မဟုတ်ပေ။ ထို့ကြောင့် ဒူးနှင့်မေးစေ့ ထိအောင်ကွေးပြီး ငြီးငြူသံထွက်စေရန် ကြိုးစားသည်။ ရုတ်တရက် ကျွန်တော့်ရှေ့တွင် မြင့်မားသော အရိပ် သဏ္ဍာန်တစ်ခုကို သတိပြုလိုက်မိသည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော် ပြန်ရောက်လာပြီ။ ကျွန်တော်က ခြေ ထောက်များကို အားတင်းပြီး ဆန့်ထုတ်သည်။ မရ။ ကွေးမြိတိုင်း ကွေးနေ၏။ ကျွန်တော်၏လှုပ်ရှားမှုကို ခိုင်းစေ၍မရနိုင်တော့ပါ။ သွားများသည်လည်း အထက်အောက် တဆတ်ဆတ်ရိုက်နေကုန်ပြီ။ ကျွန်တော့်၏တစ်ကိုယ်လုံး ထိန်းမနိုင်သိမ်းမရ ပြင်းထန်စွာ တုန်နေ ၏။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ပုခက်ကုတင်နားသို့ ကပ်လာပြီး ငုံ့ကြည့်သည်။

‘ဘာဖြစ်နေတာလဲ ချင်ချန်ဖုန်’

ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ကျွန်တော့်ကိုယ်ကို စမ်းမိသောအခါ ‘ကျုံ့ဖု ချန် ချင်ချန်ဖုန် ဖျားနေပြန်ပြီ’ ဟုအော်ပြောလိုက်၏။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှာ စကားပင်ကျယ်ကျယ်မပြောတတ်သော် လည်း မီးပုံပတ်ပတ်လည်တွင် အိပ်နေကြသောရဲဘော်များ နိုးလာ ပြီး ကျွန်တော့်ဆီသို့ ဝိုင်းအုံလာကြ၏။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ကျွန်တော့် နဖူးပြင်ကို စမ်းရင်း...

‘မင်း ငါ့ကို ဘာလို့ စောစောကတည်းက မပြောတာလဲ’

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှာ ကျွန်တော်နေမကောင်းကြောင်း အစောက

တည်းက မသိရ၊ မကူညီနိုင်သည်ကို စိတ်မကောင်းဖြစ်နေမှန်း ကျွန်တော်သိပါသည်။

ကျွန်တော့်ကို ဝိုင်းအုံကြည့်နေကြသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်နှင့် အခြားရဲဘော်များကို တွေ့ရသောအခါတွင် ခန္ဓာကိုယ်တွင်းသို့ အားအင်များ ပြန်လည်ဝင်ရောက်လာသည့်အလား လှဲနေရာမှ ထထိုင်နိုင်သည် အထိပင် ဖြစ်သည်။

‘လှဲနေပါ’

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်က ညင်သာဖွယ် အမိန့်ပေးပြီး ကျွန်တော့် ပုခုံး နှစ်ဖက်ကို လက်နှင့်အသာဖိပြီး ပြန်လှဲနေစေသည်။ ထထိုင်ရန် ရုန်းကန်သေးသည်။ သို့သော် သန်မာသောလက်အစုံက ကျွန်တော့် ကို ပြန်လှဲနေစေ၏။

ကျွန်တော့်မှာ ခုခံနိုင်သောစွမ်းအား မရှိတော့ပါ။

ကျွန်တော် ငြိမ်ငြိမ်ကလေးလှဲနေသည်ကို တွေ့သောအခါ ကျုံ့ဖျတ်အား ဆေးတိုက်ရန်ပြောသည်။

ထို့နောက် ဆက်လက်အနားယူရန် အခြားရဲဘော်များ နှင့်အတူ မီးပုံများဆီသို့ ထွက်ခွာသွားသည်။

နောက်တစ်နေ့မနက် အိပ်ရာကနိုးနိုးချင်း ကုတင်ပုခက် ပေါ်မှ ခုန်ဆင်းလိုက်သည်။ တစ်ညလုံးနှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် အိပ်ပျော် သွားသည်ကား ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ ဖခင်သဖွယ် ကြင်နာယုယမှုကို ခံခဲ့ရ ၍လားမသိ။ အားအင်များ ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးလာသည်။

ကျွန်တော်ပထမဆုံး ပြုလုပ်မိသည့်အလုပ်က ဥက္ကဋ္ဌကြီးဆီ ဆီသို့ အပြေးကလေး သွားရောက်တွေ့ဆုံလိုက်ခြင်းပင်။

‘မင်းသက်သာရဲ့လား’

ကျွန်တော့်ပုခုံးကို လက်နှစ်ဖက်နှင့်ဆုပ်ကိုင်ရင်း မေးလာ သည်။

ကျွန်တော်သည် စကားတစ်လုံးတစ်လေမျှပင် ပြော မထွက်နိုင်ပါ။ မျက်ရည်များသာ ယိုစီးကျလာသည်။

ကျွန်တော်တို့ ဆက်လက်ချီတက်ကြပြန်သည်။ တောနက် အိုကြီးကို ဖြတ်ကျော်ခဲ့ပြီးနောက် မြက်ရိုင်းမြေအတွင်းသို့ စတင် ချဉ်းနင်းဝင် ရောက်သည်။ ကျယ်ဝန်းလှသော စိမ့်မြေတောကြီးက ကျွန်တော်တို့ကို ယှဉ်ပြိုင်အံ့တုနေသည်။

လူသူဟူ၍ တစ်ယောက်တစ်လေမျှပင်မရှိ။ အိမ်ခြေယာ ခြေ မရှိ။ ရေလေအတွင်း မြက်ရိုင်းပင်ကြီးများသာ ပေါက်ရောက် မင်းမူနေကြသည်။

ကျွန်တော်တို့ ခြေတစ်လှမ်းနင်းလိုက်သံ ကျိကျိဟူသော အသံသာ တစ်ချက်ချင်း မှန်မှန်ထွက်ပေါ်လာသည်။ ခြေတစ်လှမ်း မှားသည်နှင့် နက်ရှိုင်းလှသော ရွံ့တိုက်အတွင်း ကြောက်မက်ဖွယ် သေခြင်းတရားနှင့် ရင်ဆိုင်ရသည်။

ခြေတစ်လှမ်းကျွံသွားလျှင် ရဲဘော်များ၏ အကူအညီ မယူဘဲနှင့် ရွံ့တိုက်ထဲမှ ပြန်ရုန်းမထွက်နိုင်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်သည် သူ၏သန်မာလှသော လက်အစုံနှင့် ကျွန်တော်တို့ကို ကူညီခဲ့ရသောအကြိမ်များမှာ မနည်းလှပါ။

ရာသီဥတုက အေးပြီး အပြောင်းအလဲမြန်သည်။ အခု မိုးရွာလိုက်၊ အခုနှင်းကျလိုက်နှင့်၊ တစ်ခါတရံ မိုးသီးများပင် ကြွ တတ်သေးသည်။ ခြေလှမ်းတိုင်းခြေလှမ်းတိုင်း အားစိုက်ရုန်းကန် ရသည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်က ကျွန်တော်တို့ရှေ့မှ ချီတက်နေသည်။ မကြာခဏဆိုသလို နောက်သို့လှည့်လှည့်ပြီး ကျွန်တော်တို့၏ နာမည်များကို တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက်ခေါ်သည်။

လူစေတက်စေ ပြန်ထူးသံကြားရမှ ဆက်လက် ချီတက်ပြန်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ကျွန်တော်တို့ အော့အန်နွမ်းနယ်နေသည်ကို မြင်လျှင် ပုံပြင်များ၊ ရယ်စရာဟာသများပြော၍ ကျွန်တော်တို့ကို ရွှင်လန်းစေသည်။

ထိုအခါမျိုးတွင် ကျွန်တော်တို့လည်း ပင်ပန်းနွမ်းနယ်မှု များကို မေ့ပျောက်ကုန်၏။

မည်သူမျှ မကျေမနပ် ငြီးငြူခြင်းမရှိကြ။ ကျွန်တော်တို့သည် မြက်ရိုင်းမြေကြီးကိုဖြတ်ကျော်ရန် သံဓိဋ္ဌာန်ချပြီးသား။ အောင်မြင်စွာ ဖြတ်ကျော်နိုင်လိမ့်မည်ဟုလည်း မိမိတို့ကိုယ်မိမိတို့ ယုံကြည်ထားပြီး သား။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်နှင့်အတူ ချီတက်ရမည်ဆိုလျှင် ကျွန်တော်တို့အဖို့ အမြဲတမ်း အောင်မြင်မှုရရှိနေမည်သာ။

တပ်စုအတော်များများ မြက်ရိုင်းအတွင်းသို့ ချဉ်းနင်းဝင် ရောက်ခဲ့ကြပြီ။

သူတို့သည် ယူနီဖောင်းဝတ်စုံအမျိုးမျိုး ဝတ်ထားကြသည်။ အချို့က မီးခိုးရောင်စစ်ဝတ်စုံ၊ အချို့က သားရေအမျိုးမျိုးဖြင့် ချုပ်ထားသော ကုတ်အင်္ကျီရှည်ကြီးများ၊ အချို့က ကိုယ်တွင် စောင်ကို လွမ်းခြံထား၍ တဖုံ၊ အချို့က ဝါးဖြင့်ရက်သည့် ဦးထုပ်ကြီးများနှင့်၊ အချို့က ထီးကြီးများနှင့်။ သို့ပေမယ့် ကျန်လူစုလူဝေးကြီးက စိမ့်မြေခေါင်ခေါင်ကြီးကို သက်ဝင် လှုပ်ရှားလာစေ၏။

သူတို့အားလုံး တစ်ယောက်လက် တစ်ယောက်တွဲကာ ပြေးပြေး နှင့်မှန်မှန်ကြီး ချီတက်နေကြသည်။

တစ်နေ့တွင် ကျွန်တော်တို့သည် မြက်ရိုင်းမြေ၏ မိုးကုပ်စက်ဝိုင်းအတွင်း အမဲစက်ကလေးတစ်စက် ပေါ်လာသည်ကို ရုတ်တရက် တွေ့လိုက်ကြရ၏။ ရှေ့သို့ ဆက်လက်ချီတက်လေလေ . . . ထိုအမဲစက်ကလေးမှာ တဖြည်းဖြည်းကြီးလာလေလေ။

ကျွန်တော်တို့၏ စိတ်လှုပ်ရှားမှုကလည်း တဖြည်းဖြည်း ပြင်းထန်လာလေလေ။ ကျွန်တော်တို့နှလုံးသားအတွင်းမှ မျှော်လင့်ချက်များ ယိုစိမ့်ထွက်လာသည်။

ထိုအမဲစက်ကလေးက 'ပန်ယု' ဆိုသည့် နေရာပင်။ ကျွန်တော်တို့၏ ဝမ်းသာပျော်ရွှင်မှုကို ဖော်မပြတတ်တော့ပါ။ ပန်ယုသို့ရောက်လျှင် တိဗက်မိသားစုပိုင် နေလှမ်းနွားချေးခြောက်များ လှောင်ထားသော အိမ်တစ်အိမ်တွင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်နှင့် ကျွန်တော်တို့ စခန်းချကြသည်။

နွားချေးခြောက်များကိုမီးရှို့ပြီး အဝတ်စုံများနှင့် မှိုတက်နေသည့်အဝတ်များကို မီးကင်ကြသည်။

မကြာခင်မှာပင် ကျွန်တော်တို့ ပါစီသို့ဆိုက်ရောက်ပြန်သည်။ ဤနေရာတွင် ထူးဆန်းသောမြင်ကွင်းကို ချက်ချင်းဒိဋ္ဌမြင်တွေ့လိုက်ရသည်။ အမှတ်(၄)ရှေ့တန်းတပ်မတော်မှ ရဲဘော်အချို့သည် လေးလံဖင့်နေသော ခြေလှမ်းများဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ဦးတည်ရာနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်အရပ် မြက်ရိုင်းမြေဆီသို့ ချီတက်နေကြသည်။

ကျွန်တော်တို့မှာ ဤအဖြစ်ကို နားမလည်နိုင်သဖြင့်

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်အား မေးကြည့်မိသည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ချက်ချင်း ပြန်မဖြေ။ သို့သော် သူ့မျက်နှာရိပ်မျက်နှာကဲကိုကြည့်ခြင်းဖြင့် စိတ်ထဲတွင် အလွန်လှုပ်ရှား နေကြောင်း ခန့်မှန်းမိပါသည်။

ဤသည်မှာ ပါတီကို အစိတ်အစိတ်အမွှာမွှာ ဖြစ်စေရန် အတွက် 'ကျန်းကိုထောင်'၏ လျှို့ဝှက်ကြံစည်မှုမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော ရလဒ်ဖြစ်ကြောင်း ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ပြောပြသည်။ တကယ်တော့ ကျန်းကိုထောင်သည် ကျွန်များကို မောင်းနှင်သကဲ့သို့ အပြစ်မဲ့ ရဲဘော်များအား ပျက်စီးရာလမ်းကြောင်းပေါ်သို့ အတင်းအဓမ္မ လျှောက်ခိုင်းနေခြင်းပင်။

ခေတ္တမျှအကြာတွင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်က ကျွန်တော်တို့ကို မေးခွန်းထုတ်လာသည်။

'မင်းတို့ကော နောက်ကြောင်းပြန်လှည့်ပြီး ဟိုမြက်ရိုင်း မြေကြီးကို ဆက်ဖြတ်ချင်ကြသလား'

'ကျွန်တော်တို့ သေမင်းနဲ့သာ ရင်ဆိုင်မယ်၊ ဘယ်တော့မှ နောက်ပြန်မဆုတ်ဘူး' ဟု သံပြိုင်ဖြေလိုက်ကြသည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ထိုင်ရာမှထလိုက်ပြီး သူ့လျှောက်လှမ်းခဲ့သော ခရီးလမ်းအတိုင်း ပြန်လည်ချီတက်သွားနေကြသည့် လှုပ်လီလှုပ်လဲ့ ရဲဘော်များကို လှမ်းကြည့်လိုက်သည်။ ထို့နောက် တိုးလွန်း သော်လည်း ယုံကြည်ချက်ပြည့်ဝသောအသံနှင့် ပြောလာသည်။

'သူတို့ပြန်လာကြမှာဘဲ၊ သူတို့ပြန်လာနိုင်အောင် ငါတို့က ရှေ့ကနေပြီး လမ်းဖွင့်ပေးသွားကြရမယ်။'

အခန်း (၈)

အိမ်သို့ ရောက်သွားခြင်း

ကျွန်တော်တို့ ဆက်လက်ချီတက်ခဲ့ကြသည်။ ၁၉၃၆၊ စက်တင်ဘာလလယ်လောက်တွင် ကျွန်တော်တို့၏ သေနင်္ဂဗျူဟာ အရ ကန်းစုပြည်နယ်တွင်းသို့ ဝင်ရောက်နိုင်ခဲ့ကြသည်။

စက်တင်ဘာလကုန်လောက်တွင် ဝိစေ့မြစ်ရှိ ရန်သူ့အတား အဆီးကိုထိုးဖောက်ပြီး လျှို့ဝှက်တောင်ကို ဖြတ်ကျော်ချီတက်ကာ ကန်းစုပြည်နယ်အတွင်းရှိ ဟေ့လူမျိုးများနေထိုင်ရာ ဒေသအတွင်း သို့ ချင်းနင်းဝင်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

ရှန်ရှီးပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းနှင့် နီးသည်ထက် နီးလာလေ လေ လှုပ်ရှားလေလေဖြစ်ရကား၊ မောပမ်းနွမ်းနယ်မှုများနှင့်

နာဖျားမကျန်းခြင်းစသည်တို့ကိုပင် မေ့ပျောက်ကုန်၏။ ကျွန်တော် တို့မှာ အိမ်ကို ရောက်လိုစိတ်များ ပြင်းပြနေ၏။

တစ်နေ့ ကန်းစုပြည်နယ် ကွမ်ခရိုင်မှ ခရီးစတင်ထွက်ခဲ့ပြီး မကြာမီပင် တောင်တစ်တောင်၌ ကွေ့ပတ်တည်ရှိနေသော လူသွား လမ်းကလေးတစ်ခုပေါ်သို့ ရောက်သွား၏။

ရုတ်တရက် ကျွန်တော်တို့တည်ရှိရာသို့ ဦးတည်ဒုန်းစိုင်း လာနေသော မြင်းငါးစီးကို တွေ့ရသည်။ ရန်သူများမဟုတ်။ မိတ် ဆွေများပင်။ တောင်ခြေသို့ရောက်သောအခါ မြင်းပေါ်မှဆင်းပြီး ကျွန်တော်တို့ရှိရာသို့ လျှောက်လာကြသည်။

‘ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော် ဘယ်မှာလဲ’ ဟု အသံကျယ်ကျယ်နှင့် မေးလာသည်။

ကျွန်တော်တို့က သူတို့ကိုသွားတွေ့ပြီး လာရောက်ရသည် ကိစ္စကို မေးမြန်းလိုက်သည်။

သူတို့မှာ မြင်းကို ဒုန်းစိုင်းစီးလာကြရသဖြင့် မောပန်း နွမ်းနယ်ကာ မျက်နှာပြင်တွင်လည်း ချွေးများဖြင့် ရွှဲရွဲစိုနေ၏။ သူတို့ ထဲမှ အသက်ကြီးပုံရသော လူတစ်ယောက်က အသက်ကို လေးလေး နှင့် မှန်မှန်ရှုရင်းက ပြောလာသည်။

‘ကျွန်တော်တို့ကို ရဲဘော်ကြီးလှူက ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ဆီ စာပို့ ခိုင်းလိုက်လို့ပါ။ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဘယ်မှာလဲ’

ရဲဘော်ကြီးလှူ ဆိုသည်မှာ လှူကြည်သန်းကို ဆိုလိုသည် မဟုတ်လော။ ကျွန်တော့်မှာ စဉ်းစားနေရန် အချိန်မရပါ။ ထိုလူ များယူလာသည့်စာကို ယူလိုက်ပြီး ဥက္ကဋ္ဌကြီးဆီ ကမန်းကတန်း ပြေးရတော့၏။ သူတို့ယူလာသောစာကို ဖတ်ပြီးသောအခါ

ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ပြုံးသည်။

‘ရဲဘော်တို့ဟာ အလုပ်ကို တော်တော်ကြိုးစားကြတာဘဲ’ ထိုအခါကျမှပင် ရှန်ရှီးမြောက်ပိုင်းတွင် ပြည်သူလူထုက နှစ် ပရိစ္ဆေဒကြာမြင့်စွာကပင် မျှော်လင့်တောင့်တနေသော ဥက္ကဋ္ဌ ကြီးမော်ဆိုသူမှာ ဤပုဂ္ဂိုလ်ကြီးပါတကားဟု မြင်တွေ့သွားကြတော့ ၏။ သူတို့အားလုံး ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ကို ဝိုင်းအံ့ပြီး လက်ဆွဲနှုတ်ဆက် ကြသည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ရဲဘော်များ စခန်းချရပ်နားနေရာ အလယ် ခေါင်သို့ လျှောက်သွားပြီး အသံကျယ်ကျယ်ဖြင့် စကားပြောသည်။

‘ရဲဘော်တို့၊ ခုဆိုရင် ကျုပ်တို့ဟာ ရှန်ရှီးမြောက်ပိုင်း ဆိုဗီယက် နယ်မြေကို ရောက်တော့မယ်၊ ကျုပ်တို့ရဲ့ အမှတ်(၂၅)နဲ့ (၂၆)တပ်မတော်ကြီးဟာ ရန်သူရဲ့ ဒုတိယအကြိမ် ဝိုင်းဝန်းပိတ် ဆို့မှုကို အောင်မြင်စွာတွန်းလှန်ပြီး ကျုပ်တို့ကို လူလွတ်ကြိုဆိုခိုင်း လိုက်ပါပြီ’

ကြေငြာချက်ပြီးဆုံးသောအခါ ဝမ်းသာအားရ အော်ဟစ် ကြွေးကြော်သံများ ဆူညံစွာ ထွက်ပေါ်လာသည်။

ရဲဘော်များသည် ရယ်ကြမောကြ၊ အော်ဟစ်ကြ၊ ဆူကြနှင့် တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် ပွေ့ဖက်ရွှင်မြူးနေကြသည်။ အချို့မှာ ဝမ်းသာလွန်း၍ မျက်ရည်များပင် လည်နေကြရှာသည်။

ဤမျှ စိတ်တက်ကြွဖွယ်ရာ မြင်ကွင်းမျိုး ကျွန်တော့်ဘဝ တွင် တစ်ကြိမ်တစ်ခါမှ မတွေ့ဖူးခဲ့ပါ။

အကြိုထောက်လာသောရဲဘော်ငါးယောက် ကျွန်တော် တို့အား စန်းချောမြို့ကလေးဆီသို့ လမ်းပြအဖြစ် ဦးဆောင်ခေါ်

သွားကြ၏။ ထိုညနေမှာပင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးက သူတို့နှင့် အချိန်အတန် ကြာအောင် စကားထိုင်ပြောပြီး စာတစ်စောင်ရေးပေးလိုက်၏။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှာ ထမင်းစားဖို့ပင် အချိန်မရလိုက်ပါ။

နောက်တစ်နေ့တွင် အမည်မသိသော ရွာငယ်လေးတစ်ရွာ ၌ စခန်းချရပ်နားကြပြန်သည်။ ထိုရွာကလေးတွင် ဝယ်စားစရာ ဆန်မရှိ။ ရွှေရောင်ဝင်းနေသည့် လူးဆပ်ကိုသာ စားကြရသည်။

ကျွန်တော်တို့ တောင်ပိုင်းသားများမှာ လူးဆပ်ကို ချက် တတ်ဖို့ဝေးစွာ မြင်ပင်မမြင်ဖူးကြချေ။ ကျွန်တော်တို့ ဘာလုပ်ရမည် နည်း၊ ထိုစဉ်က ဆိတ်ပေါများသောကြောင့် ဆိတ်ကြီးတကောင် ဝယ်ကာ ညစာအတွက် ပြင်ဆင်ချက်ပြုတ်ရသည်။

‘ညစာက အသားချည်းသက်ပဲလား’

ညစာအတွက် ဥက္ကဋ္ဌကြီးထံ ဆိတ်ပေါင်တစ်ပေါင် သွားပို့ သောအခါ သိလိုဇောနှင့် မေးလာခြင်းဖြစ်သည်။

‘ဒီရွာမှာ ဆန်ကော့ကော့ ဝယ်လို့မရဘူး ဥက္ကဋ္ဌကြီး၊ ကျင်စင်ကျီးက လျင်မြန်စွာ အဖြေပေးလိုက်သည်။’

‘လူးဆပ်တစ်မျိုးပဲရှိတယ်၊ ဒါပေမယ့် လူးဆပ်ကိုဘယ်လို ချက်ရမှန်း ကျွန်တော်တို့မသိပါဘူး’

‘ဒါက မခဲယဉ်းပါဘူးကွာ၊ ချက်တတ်အောင်သင်ပေါ့၊ နေရာသစ်တစ်ခုကို ရောက်လာတဲ့အခါမှာ အဲဒီဒေသရဲ့ နေထိုင်စား သောက်ပုံ စရိုက်တွေကို တတ်အောင်လေ့လာဖို့လိုတယ်၊ ဒါမှ မဟုတ်ရင် တို့တတွေ ငတ်ပြီးသေကုန်ကြမှာပေါ့’

ကျွန်တော်တို့သည် ချက်ချင်းပင် လူးဆပ်များကို ချက်ပြုတ် ရန် ပြင်ဆင်ကြ၏။

ထိုအခါ ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ‘သိပ်လည်းအလျင်စလို လုပ်စရာ မလိုပါဘူး၊ ဒီတစ်နပ်စာအတွက်တော့ ဆိတ်သားညစာကိုပဲ စား လိုက်ကြတာပေါ့’ဟု ပြောသဖြင့် ကျွန်တော်တို့လည်း ဆိတ်သား နှင့်ပင် စားလိုက်ကြပါသည်။

ကန်းစုပြည်နယ် ရှန်ရှီးပြည်နယ်စပ်နှင့် ချီကျီပြည်နယ်တို့ ကြား လီပေါင်းရှစ်ဖက်သို့ ခရီးဆက်ခဲ့သည့် အချိန်အတွင်း ကျွန်တော်တို့သည် ကုမင်တန်စစ်ဗိုလ် မာဟုန်နွေ၏မြင်းတပ်နှင့် ဆယ့်ရှစ်ကြိမ်မျှ တိုက်ခိုက်ခဲ့ရ၏။ မာဟုန်နွေ၏ မြင်းတပ်မှာ ကျွန်တော်တို့တိုက်လိုက်ရုံနှင့် ဖရိုဖရဲ ထွက်ပြေးဆုတ်ခွာကြ၏။

သူတို့သည် ကွေ့ကြီးပြည်နယ် ဝမ်ကြားလျှက် လက် အောက်မှ ပဲပျော့ဖတ်တပ်လောက်ပင် ခံနိုင်စွမ်းမရှိကြဟု ကျွန်တော်တို့က လျှောင့်ပြောင်ရယ်မောကြပါသည်။

သူတို့တပ်စုများနှင့်ပတ်သက်၍ ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ ထင်မြင် ချက်ကလည်း ကျွန်တော်တို့၏စိတ်နှလုံးကို ရွှင်မြူးစေပါ၏။

‘တရုတ်ပြည်သူ့ အလုပ်သမားလယ်သမားတပ်နီတော် ဆိုတာကို သူတို့သိတာနဲ့ မတိုက်ရဲကြတော့ဘူးလေ၊ သူတို့က အပြေးဘက်မှာတော့ အထူးစံတင်လောက်တယ်’

တောင်တန်းထိပ်တွင် ကန်းစုနှင့် ရှန်ရှီးပြည်နယ်ကို ပိုင်း ထားသော နယ်ခြားမှတ်တိုင်တစ်တိုင် စိုက်ထူထားသည်။ မှတ်တိုင် တွင် နယ်ခြားကျောက်တိုင်ဟု စာလုံးမဲကြီးများဖြင့် ကမ္မည်းထိုး ထားသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် ကျောက်တိုင်အနီးရှိ သစ်ချပင်ကြီး အောက်တွင် အနားယူကြသည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်က ကျောက်တိုင်နောက်ကျောမှ စာလုံးကို

ဖတ်ပြီး ဝမ်းသာအားရနှင့် ပြောလာသည်။

'ငါတို့ ပြည်နယ်ဆယ်ခုကို ဖြတ်ကျော်လာခဲ့ပြီး၊ အခု ဒီတောင်ကဆင်းရင် ဆယ့်တစ်ခုမြောက်ပြည်နယ်ဖြစ်တဲ့ ရှန်ရှိုးကို ရောက်မယ်၊ ရှန်ရှိုးဟာ ငါတို့ရဲ့ အခြေစိုက်ဒေသပဲ၊ ငါတို့ရဲ့ အိမ်ပဲ' နယ်ခြားဒေသမှ တစ်နေ့ခွဲ ချီတက်လာပြီးသည့်နောက် ကျွန်တော်တို့သည် ဝူအိုမြို့ကလေးဆီသို့ ရောက်သွားသည်။ တောင်စောင်းများကို ဖောက်လုပ်ထားသော ဝူအခန်းကလေးများတွင် စခန်းချ ရပ်နားကြသည်။ တစ်သက်နှင့်တစ်ကိုယ် များပြားလွန်းလှသော ကျူစင်ဂူများကို ယခုမှပင် ပထမဆုံးအကြိမ် စတင်မြင်ဖူးခြင်း ဖြစ်၏။ ကျွန်တော်တို့သည် ဆိုဗီယက်နယ်မြေအတွင်းသို့ ရောက်နေပြီဖြစ်သည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှာ မာဟုန်နွေ၏မြင်းတပ်ကို သုတ်သင်တိုက်ခိုက်ရန် ပိန်ကီကွေး၊ လင်းပြောင်၊ ချင်တန်ဆိုသူနှင့် ဆွေးနွေးအလုပ်များ လျက်ရှိသည်။

ကျွန်တော်တို့ရဲဘော်များက တိုက်ရမည့်စစ်ပွဲအတွက် စိတ်ဓာတ်လှုပ်ရှားတက်ကြွလျက်ရှိကြသည်။

'တို့ အိမ်ကိုရောက်တော့မယ်၊ တို့ရဲ့အောင်ပွဲကို ရှန်ရှိုးမြောက်ပိုင်းပြည်သူတွေအတွက် လက်ဆောင်အဖြစ် ပေးအပ်ရမယ်' ဟု တပြိုင်နက် ကြွေးကြော်ကြ၏။

နွေကြီးရက်ကြီး ကျရောက်လာပြီ။ ကျွန်တော်တို့သည် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်အတူ တောင်ကတုံးတစ်ခုအပေါ်တွင် ရပ်နေကြသည်။

စစ်ပွဲစလျင်စချင်း ကျွန်တော်တို့ဘက်မှ စက်သေနတ်သံများ၊ ဆူညံစွာ ထွက်ပေါ်လာသည်။ မြင်းများမှာ ကြောက်အားလန့်

အားနှင့် ကျည်ဆန်မိုး ရွာသွန်းနေသည့်နေရာမှ လွတ်မြောက်ရန် တစ်ဖက်သို့ ထွက်ပြေးကြ၏။

သူတို့ကိုယ်ပေါ်မှ အရှင်သခင်များကိုပင်ခါချကာ တောင်ကြောများအတိုင်း ပြေးဆင်းသွားကြတော့၏။

စစ်ပွဲကို အထူးတန်းမှကြည့်နေရသော ကျွန်တော်တို့အဖို့မူ အားရဖွယ်ပင်။

'ဥက္ကဋ္ဌကြီး ကျွန်တော်တို့မှာ ခြေနှစ်ချောင်းထဲရှိတယ်၊ သူတို့မှာက ခြေလေးချောင်းတောင်၊ ဒါတောင်မှ သူတို့ထွက်ပြေးကြရတယ်'

ဥက္ကဋ္ဌကြီးကလည်း ကျွန်တော်တို့နှင့်အတူ ရောနှောရယ်မောလိုက်ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့တပ်စုများ ဝူချီတွင် စခန်းချရပ်နားနေစဉ် အတွင်း ကျွန်တော်တို့သည် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်နှင့်အတူ ရှန်ရှိုးကန်းစု ပြည်နယ်ပီတီကော်မတီနှင့် ဆိုဗီယက်နယ်မြေရုံးစိုက်ရာ ရှာစစ်ဝမ်းသို့ သွားကြသည်။

ကျွန်တော်တို့ စထွက်သည့်အချိန်တွင် နှင်းပွင့်ကြီးများ ကျနေသည်။ သို့တိုင် ကျွန်တော်တို့ကိုယ်ပေါ်တွင် အနွေးထည်များ ဝတ်မထားပါ။

ကျွန်တော်တို့ဖြတ်ကျော်ခဲ့ရသည့် တောင်ပေါ်ခရီးကြမ်းကြီးလောက်လည်း ရာသီဥတုက မပြင်းထန်ပါ။ ရှာစစ်ဝမ်းသို့ ရောက်သောအခါ မှောင်ရီပျိုးနေပေပြီ။ ဆိုင်းသံဗုံသံနှင့် လူသံများကို ကျွန်တော်တို့ ကြားလိုက်ကြရသည်။

ရွာအဝင်ဝတွင် လူစုလူဝေးကြီးရှိနေသည်ကို ခပ်လှမ်း

လှမ်းမှပင် မြင်နေရသည်။

ထိုသူများသည် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ကို ကြိုဆိုရန် စောင့်ဆိုင်းနေကြခြင်းပင်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးကို မြင်သည်နှင့် ဝမ်းသာအားရ အော်ဟစ်ကြိုဆိုကြသည်။ ဆိုင်းသံဗုံသံများဖြင့် အော်ဟစ်ဆူညံနေသည့် ကြားမှ အနီရောင်နှင့်အစိမ်းရောင် တံခွန်အလံငယ်များကို ဝှေ့ရမ်းကြသေးသည်။

ထိုအလံငယ်လေးများပေါ်တွင် ရေးထိုးထားသည်က တော့ . . .

‘ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ကို ကြိုဆိုပါသည်။’

‘ဗဟိုတပ်နီတော်ကို ကြိုဆိုပါသည်။’

‘ရှန်ရှီး-ကန်းစု-ရင်ရှု ဆိုဗီယက်နယ်မြေကို တိုးချဲ့ကြ’

‘ရန်သူ၏ တတိယအကြိမ် ပိုင်းဝန်းပိတ်ဆို့ခြင်းကို ချေမှုန်း

ပစ်’

‘တရုတ်ပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ အခွန်ရှည်ပါစေ’

ရှန်ရှီးပြည်နယ်မှယူလာသည့် သားရေကုတ်အင်္ကျီရှည်ကြီး ဝတ်ထားပြီး ဦးထုပ်အိုကြီးဆောင်းထားသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးက လူထုများဆီသို့ အကြိမ်ကြိမ်အဖန်ဖန် လက်ဝှေ့ရမ်းပြနေ၏။

ထို့နောက် ခေါင်းဆောင်ရဲဘော်များ ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်နိုင်ရန် လူထုကြီးက လမ်းရှင်းပေးလိုက်သည်။ ခေါင်းဆောင်ရဲဘော်များမှာ လျှူကြည်သန်း၊ ချူအင်လိုင်း၊ လျှူကြည်သန်း၏ညီမ မာမင်ဖုန်း၊ (ရှန်ရှီးမြောက်ပိုင်း ဆိုဗီယက်နယ်မြေ၏ ဥက္ကဋ္ဌကြီး) ရှီပိုင်တုန်း၊ (အမှတ် ၂၅ တပ်နီတပ်မှူး) လင်ပိုရှူ စသူတို့ ဖြစ်၏။

သူတို့လည်း အချင်းချင်းလက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ကြပြီး တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် မိတ်ဆက်စကားဆိုကြသည်။

‘ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ကို ကြိုဆိုပါသည်။’

လူထုကြီး၏ အော်ဟစ် ကြွေးကြော်သံ။ ကမ္ဘာမြေကြီးကိုပင် သိမ့်သိမ့်တုန်သွားစေသည်။

ကျွန်တော်နှင့် ကျင်စင်ကျီကလည်း ‘ငါတို့အောင်ပြီ၊ ငါတို့အောင်ပြီ’ဟု ဝင်ရောက်ကြွေးကြော်လိုက်မိပါတော့သည်။

သဘောတရားမပါသော လက်တွေ့လုပ်ရပ်သည်
အကန်းနှင့် တူပြီး
လက်တွေ့လုပ်ရပ်မပါသော သဘောတရားသည်
အကျိုးနှင့် တူသည်။

တွေဝေငေး မောစရာတွေကို အသာထားပြီး
ဦးနှောက်ကို အလုပ်ပေးထားပါ။

ထက်မြက်အောင် ဆည်းပူး၊
ပြောင်မြောက်အောင် လေ့ကျင့်ပြီး
ပြည်သူ့ကို အလုပ်အကျွေးပြု။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်

အခန်း (၉)

ကျွန်တော်တို့ပညာရေးကို ဂရုစိုက်သော ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်

ရုန်းရိုးပြည်နယ် မြောက်ပိုင်းသို့ ဆိုက်ရောက်ပြီးနောက်
မကြာခင်မှာပင် ကျွန်တော်တို့သည် အခြေအနေ အတည်တကျ
ဖြစ်လာသည်။

၁၉၁၆ ခု၊ ဆောင်းနှောင်းရာသီ နေ့တစ်နေ့တွင် တပ်နီ
တက္ကသိုလ်မှ နိုင်ငံရေးဋ္ဌာနညွှန်ကြားရေးမှူးရဲဘော်မို့ဝန်ဟွာက
ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် လာရောက်တွေ့ဆုံသည်။

တပ်နီတက္ကသိုလ်အတွက် ကျောင်းသားသစ်များစုဆောင်း
ရန်အတွက် လာရောက်တိုင်ပင်ခြင်းဖြစ်သည်။ သူတို့ နှစ်ယောက်
ဆွေးနွေးနေစဉ်အတွင်း ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ကျွန်တော့်ကို တည်ငြိမ်စွာ

စိုက်ကြည့်ရင်းပြောလိုက်သည်။

‘ဒီဋ္ဌာနချုပ်တွေမှာတော့ တပ်သားကောင်းတွေရှိတယ်၊ သူတို့ဟာ ခရီးရှည်ချီတက်ပွဲကြီးအတွက် စမ်းသပ်အောင်မြင်ထားတဲ့ ရဲဘော်တွေဘဲ၊ မင်းတို့ဆီကိုပို့ပြီး လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရင် မကောင်းဘူးလား’

ရဲဘော်မို့ဝန်ဟွာက ခေါင်းငြိမ်ပြသည်။

‘ကောင်းပါတယ်၊ ကောင်းပါတယ်၊ သူတို့ကို လှိုက်လှိုက် လှဲလှဲ ကြိုဆိုပါတယ်’

ထိုသို့ဆွေးနွေးပြီး ရက်အနည်းငယ်အကြာ တစ်ခုသော နံနက်ခင်းတွင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးအတွက် မျက်နှာသစ်ရေလာပို့ပြီး ပြန် ထွက်မည်အပြု ဥက္ကဋ္ဌကြီးက မေးခွန်းတစ်ခု ထုတ်လာသည်။

‘ချင်ချန်ဖုန်၊ မင်းကို တပ်နီတက္ကသိုလ်ပို့ပြီး ပညာသင်ခိုင်း မလို့ ဘယ်လိုသဘောရလဲ’

ကျွန်တော်ရုတ်တရက် ပြန်မဖြေနိုင်ပါ။ နှလုံးခုန်နှုန်းက လည်း မြန်ဆန်လွန်းနေသည်။ ကျွန်တော့်စိတ်ထဲတွင် စဉ်းစားတွေး တောစရာများ စုပြုံနေသည်။

မည်သည့်အခါကမှ ကျောင်းမနေဖူးဘဲ မြေပိုင်ရှင်များ၏ နွားများကိုသာ ထိန်းကျောင်းပေးခဲ့ဖူးသော ကျွန်တော့်အား ကျောင်းသို့ပို့မည်ဆိုတော့ . . .

ဝမ်းသာခြင်းတော့ ဖြစ်မိသည်။

သို့သော် ခြောက်နှစ်လုံးလုံး ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်အတူ နေခဲ့သည် မှာ တိုတောင်းသည့် အချိန်ကာလကလေးမဟုတ်။ ဆင်းရဲပင်ပန်းခံ ခဲ့ရသည့် အချိန်ကာလတလျှောက် ဥက္ကဋ္ဌကြီးသည် မည်မျှအလုပ်

များနေစေကာမူ ကျွန်တော့်ကို လျစ်လျူမရှု။ အရာရာကို သင်ကြား ပေး၏။

ကျွန်တော်၏ နိုင်ငံရေး၊ အထွေထွေပညာရေးနှင့် နေ့စဉ် ကြုံတွေ့ရသော အသေးအဖွဲ့ကိစ္စလေးများကိုပင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးက သူနှင့် မသက်ဆိုင်ဟု သဘောမထားဘဲ ကျွန်တော့်အား တိုက်ပွဲနှင့် အခြားအကြောင်းအရာများ၏ အနှစ်တရားများကို တဖြည်းဖြည်း နားလည်သဘောပေါက် တတ်မြောက်လာအောင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးကပင် ဖခင်သဖွယ် ကြပ်မတ်လေ့ကျင့် သင်ကြားပေးခဲ့သည်မဟုတ်လော။

တွေဝေနေသော ကျွန်တော့်ကိုကြည့်ပြီး ဥက္ကဋ္ဌကြီးက မေးလာ ပြန်သည်။

‘မင်းဆုံးဖြတ်ပြီးပြီလား’

‘ကျွန်တော် . . . ကျွန်တော် ကျောင်းသွားဖို့ လိုမယ် မထင်ပါဘူး၊ ဥက္ကဋ္ဌကြီးဆီက လေ့လာတတ်မြောက်ထားတာ လောက်နဲ့ကော မပြည့်စုံဘူးလား’

ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ကျွန်တော်ဆီသို့ လျှောက်လာပြီး ကျွန်တော့် ပုခုံးကိုလက်တင်ကာ အထိုင်ခိုင်းသည်။ သူ့ကိုယ်တိုင်လည်း ကျွန်တော့်ဘေးတွင် ဝင်ထိုင်ကာ ပျော့ပျောင်းသောလေသံနှင့် ရှင်းပြသည်။

‘ချင်ချန်ဖုန်၊ ငါတို့ရဲ့ တော်လှန်ရေးအခြေစိုက်စခန်းဟာ တစ်နေ့တစ်ခြား ကျယ်ပြန့်လာနေတယ်ဆိုတာ မင်းသိတယ် မဟုတ် လား၊ လုပ်ငန်းတိုင်းအတွက် ကေဒါတွေလိုနေတယ်၊ ပါတီအပေါ်မှာ သစ္စာရှိတဲ့၊ ပြည်သူတွေအပေါ်မှာ သစ္စာရှိမယ့် ကေဒါကောင်းတွေ အများကြီးလိုတယ်။ မင်းနဲ့ငါ အတူနေလာတဲ့ ခြောက်နှစ်တာ

ကာလမှာ လေ့လာဖို့အခွင့်ရေး ကောင်းကောင်းမရခဲ့ဘူး။ အခု မင်း စနစ်တကျ လေ့လာနိုင်အောင် ကျောင်းကိုသွားရမယ်။ မင်း ကျောင်းက ပြန်ဆင်းလာလို့ ပါတီအတွက် ကောင်းကောင်း အလုပ် လုပ်ပေးမယ်ဆိုရင် ငါလည်း ဂုဏ်ယူဝမ်းသာမိမှာဘဲ..’

‘ကဲ... မင်းဘာပြောချင်သေးလဲ’

စကားပြောနေစဉ်အတွင်း ဥက္ကဋ္ဌကြီးသည် ကျွန်တော့်ကို ချစ်ခင်ကြင်နာစွာ စိုက်ကြည့်နေ၏။

‘ကျွန်တော်မရှိရင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးကို ဘယ်သူပြုစုမှာလဲ’

ကလေးဆန်လွန်းသော မေးခွန်းတခုဖြစ်သွားကြောင်း ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် သိလိုက်သည်။

‘ဒီအတွက်တော့ မင်းဘာမှစိုးရိမ်ပူပန်မနေနဲ့၊ မင်းမရှိရင် တစ်ယောက်ယောက်က မင်းနေရာဝင်ယူမှာပေါ့။ ရဲဘော် လျှူ လျှောက်ချိနဲ့ကိုယ်ရံတော်လည်း ကျောင်းတက်မယ်ဆိုတာ မင်းသိပြီး ပြီလား’

ကျွန်တော်သည် မတ်တပ်ထရပ်လိုက်သည်။ စိတ်ထဲတွင် လှုပ်ရှားနေသဖြင့် ဘာလုပ်ရမှန်းမသိ။

မျက်နှာသစ်ရေထည့်ထားသော ကြွေလုံကြီးကို အပြင် သို့ ပြန်သယ်ယူသွားလိုက်မိသည်။ ကြည်လင်နေသော ရေထဲသို့ ကျွန်တော့် မျက်ရည်စက်များကျကုန်တော့မှ ဥက္ကဋ္ဌကြီး မျက်နှာ မသစ်ရသေးကြောင်း သတိရတော့သည်။

ဤသို့နှင့် ကျွန်တော်ကျောင်းသွားဖို့ကိစ္စ အတည်တကျ ဖြစ်သွားလေပြီ။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် ခွဲခွာရတော့မည် နောက်ဆုံးည၌ ကျွန်တော်

လုံးဝအိပ်မပျော်။ ကြုံတွေ့ရမည့် ကျောင်းသားဘဝ၊ အနာဂတ် ကာလနှင့် ဥက္ကဋ္ဌကြီးအကြောင်း စဉ်းစားတွေးတောနေမိသည်။

‘ကျွန်တော့်နေရာတွင် ဘယ်သူဝင်ယူမလဲ၊ တာဝန်ယူမယ့် အဲဒီရဲဘော်သစ်ကကော ဥက္ကဋ္ဌကြီးရဲ့ အနေအထိုင်ခလေ့ စရိုက်ကို နားလည်ပါ့မလား၊ တို့ရဲ့ခေါင်းဆောင်ကြီးကို ကောင်းကောင်း မွန်မွန် ပြုစုနိုင်ပါ့မလား’

သည်အတွေးများက ကျွန်တော့်စိတ်ကို အနှောက်အယှက် ဖြစ်စေပြန်သည်။ ကုတင်ပေါ်မှဆင်းပြီး အခန်းအပြင်သို့ လျှောက် သွားလိုက်သည်။

ညဉ့်နက်မိုးချုပ်နေသည့်တိုင် ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ အခန်းတွင် မီးရောင်ရှိနေဆဲ။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးအား ဝင်ရောက်တွေ့ဆုံပြီး ကျောင်းသို့ မပို့ရန် နောက်ဆုံးအနေနှင့် တောင်းပန်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ သို့သော် ပြုတင်းပေါက်နားရောက်၍ ဥက္ကဋ္ဌကြီးစာရေးနေသည်ကို တွေ့ရသောအခါတွင် ပြောမည်ဟုအားခဲလာသော ကျွန်တော့်သတ္တိ များ လွင့်ပျောက်ကုန်တော့၏။

အထဲသို့ဝင်သွားလျှင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ကျွန်တော့်ကို လက်ခံ ထားမည်မှာတော့ သေချာ၏။

သို့ပေမယ့် ဥက္ကဋ္ဌကြီးအလုပ်လုပ်နေသည်ကို ဝင်ပြီး အနှောက်အယှက်မပေးသင့်ဟု နှစ်ပေါင်းများစွာက ကြုံခဲ့ရသော အတွေ့အကြုံက ပြောနေသလိုပင်။

တစ်နိုင်ငံလုံးအတွက် ပါတီတစ်ရပ်လုံးအတွက် တာဝန် ထမ်းဆောင်နေရသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးကို ကျွန်တော်က ပြဿနာ အသေးအမွှားလေးနှင့် အနှောက်အယှက်ပေးသင့်ပါသလော။

ကျွန်တော်လည်း ကျွန်တော့်အခန်းရှိရာသို့ ခြေဖျားထောက်ပြီး အသာလှည့်ပြန်ခဲ့ပါသည်။

နောက်တစ်နေ့မနက်တွင် အိပ်ရာမှအစောကြီးထသည်။ ထုံးစံအတိုင်း ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်၏ရုံးခန်းကို ရှင်းလင်းသုတ်သင်၊ ပစ္စည်းပစ္စယ များကို နေရာတကျ ပြန်ထားပေး၊ ဤသည်က ကျွန်တော် ကျွမ်းကျင်ပြီး သားအလုပ်။ ယခုတော့ သည်ပစ္စည်းများနှင့် ခွဲခွာရတော့မည်။

‘ဥက္ကဋ္ဌကြီးက လက်ထဲတွင် စာအုပ်နှင့်ခဲတံများကို ကိုင်ထားရင်း ကျွန်တော့်ဆီသို့ လျှောက်လာသည်။

‘မင်းမကြာခင် သွားရတော့မှာဘဲ၊ အခန်းကို လှဲကျင်းမနေပါနဲ့တော့၊ အနားယူပါဦး’

ကျွန်တော့်ကို စာအုပ်နှင့်ခဲတံများ လှမ်းပေးရင်း...

‘ဒီပစ္စည်းတွေဟာ မင်းကျောင်းမှာ အသုံးပြုဖို့အတွက်ဘဲ၊ ကျောင်းက သင်ကြားပို့ချချက်တွေကို ဂရုတစိုက်လေ့လာပါ။ ခွင့်ရက်ရတဲ့အခါ ငါ့ဆီအလည်လာပေါ့’

ကျွန်တော်က ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ လက်ဆောင်ပစ္စည်းများကို လှမ်းယူလိုက်သည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးကို ငေးကြည့်နေရင်း လည်ချောင်းထဲ ဆို့နှစ်နှစ်ကြီး ဖြစ်လာသည်။

မျက်လုံးထဲတွင် မျက်ရည်များဖြင့် ပြည့်လျှံလာသည်။ ကျွန်တော်သည် ဥက္ကဋ္ဌကြီးကို နှုတ်ဆက်စကားလေးတစ်ခွန်းပင် မဆိုနိုင်ပါတကား။

ကျွန်တော် တပ်နီတက္ကသိုလ်သို့ရောက်ပြီး မကြာခင်မှာပင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးလည်း ရှေ့တန်းထွက်သွားသည်။

တက္ကသိုလ်တွင် စုစုပေါင်းရက်လေးဆယ် လေ့ကျင့်သင်ကြားပြီး အနောက်မြောက်ပိုင်း လုံခြုံရေးဗျူရီသို့ လုံခြုံရေး တပ်ခွဲ ညွှန်ကြားရေးမှူးအဖြစ် သွားရောက်အမှုထမ်းရသည်။

ထိုနှစ် ဩဂုတ်လမှာပင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်သည် ဝှန်ရှီရှေ့တန်းစစ်မှန်မှု ပြန်လာ၍ ကျွန်တော်သွားရောက်တွေ့ဆုံသည်။ အခန်းတွင်းသို့ ဝင်လိုက်သည်နှင့် ဥက္ကဋ္ဌကြီး စတင်မေးသည်ကတော့ ကျွန်တော်၏ လေ့လာသင်ကြားရေးနှင့်ပတ်သက်၍ပင်...

‘ကျွန်တော် အခုကျောင်းမှာမဟုတ်တော့ဘူး၊ အလုပ် လုပ်နေရပြီ’ ဟု ပြန်ပြောလိုက်သည်။

‘ဘယ်လိုအလုပ်မျိုးလဲကွ’ ဥက္ကဋ္ဌကြီးက စီးကရက်မီးညှိရင်း စိတ်ဝင်စားစွာဖြင့် မေးလာသည်။ ကျွန်တော်က အကြောင်းစုံ ရှင်းပြလိုက်သည်။

‘ကောင်းတယ်... ကောင်းတယ်၊ မင်း တပ်သားဘယ်နှစ်ယောက်ကို အုပ်ချုပ်နေရသလဲ’

‘နှစ်ရာကျော်လောက်ပါ’

ကျွန်တော့်စကားကို ကြားသောအခါ ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ခပ်ရွှင်ရွှင်ကလေး စိုက်ကြည့်ရင်း နောက်ပြောင်ပြောဆိုလာသည်။

‘လူပေါင်းနှစ်ရာကျော် ဟုတ်လား... ဒါဆိုရင် မင်း တပ်ရင်းမှူးကလေးဖြစ်နေမှာဘဲ။’ (ထိုအချိန်က ကျွန်တော်တို့၏ တပ်ခွဲတော်တော်များများမှာ လူ (၇၀)မှ (၈၀)ခန့် အထိသာရှိ၏။)

ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏စကားကြောင့် ကျွန်တော် အနေရကြပ်သွား

သည်။

‘မင်းအလုပ်ကို ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် လုပ်နိုင်ရဲ့လား၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးဆိုတော့ သတိသက်သာအနေအထားတွေကိုရော လုပ်တတ်ပြီပေါ့’

ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်အတူ အလုပ်လုပ်နေစဉ်က ကျွန်တော် သတိသက်သာအနေအထားများကို ကောင်းစွာမလုပ်တတ်ကြောင်း သတိရနေမိသည်။ ကျွန်တော့်ကို ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ယခုတိုင် မေ့သေးပုံမပေါ်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်ပြုံးလိုက်မိသည်။

‘ဟုတ်ကဲ့ တတ်ပါပြီ၊ ဒါပေမဲ့ ခုထိ မိန့်ခွန်းမပြောတတ်သေးဘူး၊ အထူးသဖြင့် ညနေပိုင်း စာအုပ်စာရင်းခေါ်တဲ့အခါမှာ...’

ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ပြုံးသည်။

‘မင်းစကားပြောတဲ့အခါ တပ်သာတွေက ခြေထောက်ဆောင့်ပြီး ခြင်ကိုက်တယ်လို့ ညည်းကြသလား’

ထိုစဉ်က ညနေပိုင်း စာအုပ်စာရင်းခေါ်နေကြချိန် မိန့်ခွန်းရှည်ရှည်ပြောလျှင် အချို့နောက်ပြောင်တတ်သော စစ်သားများက ခြေထောက်ဆောင့်တတ်၏။ မေးလျှင် ခြင်ကိုက်လို့ဟု အကြောင်းပြတတ်ကြသည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်သည် စစ်တပ်တွင်းမှ ဤသို့သော ရယ်စရာလေးများကိုလည်း သိထားပုံရသည်။

သို့သော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးက အလေးအနက်ထား၍ ပြောလာပြန်သည်။

‘ခုဆိုရင် မင်းဟာ ကေဒါတစ်ယောက်ဖြစ်နေပြီ၊ ကေဒါဆိုတာ တက်တက်ကြွကြွ ဖျတ်ဖျတ်လတ်လတ်ရှိရတယ်၊ စကားပြောတဲ့

အခါမှာလည်း တိုတိုနဲ့လိုရင်းပြော၊ စကားကြောမရှည်နဲ့။ ကြီးကြီးကျယ်ကျယ်လည်း မပြောနဲ့၊ ဟိတ်ဟန်လည်း မများနဲ့၊ မင်းလူတွေကော ရေးတတ်ဖတ်တတ်ကြရဲ့လား’

‘ဟုတ်ကဲ့...’

‘သူတို့ကို ဘယ်သူစာသင်ပေးသလဲ’

‘ကျွန်တော် သင်ပေးပါတယ်’

‘ဒါဆို မင်းက ဆရာပေါ့’

ဥက္ကဋ္ဌကြီးသည် အံ့အားသင့်သွားပုံရသည်။

‘မင်းကိုယ်တိုင်က စာလေးနဲ့နဲ့ပါးပါးတတ်တာ၊ သူများကို ဘယ်လိုလုပ်ပြီး သင်ကြားပေးနိုင်သလဲ’

‘ကျွန်တော် တစ်ဖက်ကလေ့လာရင်း တစ်ဖက်က စာပြပေးပါတယ်၊ ကျွန်တော်မသိတဲ့စာလုံးတွေပါလာရင် ကျောင်းသုံး အဘိဓာန်စာအုပ်ထဲမှာ ကြည့်ပါတယ်’

ကျွန်တော့်စကားကို ကြားရသောအခါ ဥက္ကဋ္ဌကြီးက အားပေးပါသည်။

‘ကောင်းတာပေါ့၊ အလုပ်ကိုကြိုးစားလုပ်ရင် အခက်အခဲမှန်သမျှ ကျော်လွှားနိုင်တာဘဲ၊ မင်းမှတ်မိမှာပေါ့၊ တို့ရန်ရှိုးမှာ တုန်းက ရဲဘော်ချွမ်တို့တသိုက် မင်းတို့ကို စာတတ်အောင် ဘယ်လို သင်ပေးခဲ့ကြသလဲဆိုတာ’

ဤအဖြစ်ကို အဘယ်သို့လျှင် မေ့နိုင်ပါမည်နည်း။ ကျွန်တော်က ခေါင်းညိတ်ပြလိုက်သည်။ ရှန်ရှိုးတွင် ကျွန်တော်တို့ စခန်းချ၍ နေရာထိုင်ခင်း အတည်တကျရှိပြီဆိုသည်နှင့် ခေါင်းဆောင်ကေဒါများက ကျွန်တော်တို့ကို သြဝါဒပေးပြီး ရေးတတ်ဖတ်

တတ်အောင် သင်ကြားပေးပါသည်။

ရဲဘော်ကြီးရဲ့က ကျွန်တော်တို့ စာပေလေ့လာရေးကို အထူးစိတ်ဝင်စားသည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးက မည်မျှပင်အလုပ်များနေစေကာမူ ရသမျှအချိန်ကလေးတွင် ကျွန်တော်တို့၏ လေ့လာရေးကို တတ်နိုင်သလောက် အကူအညီပေးပါသည်။ ထိုစဉ်က တပ်နီတော်သည် ရောက်လေရာအရပ်တွင် ကြွေးကြော်သံများ ရေး၍ကပ်လေ့ရှိသည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ကျွန်တော်တို့ကို ထိုပိုစတာများ၏ စာလုံးများကို ဖတ်တတ်အောင် သင်ကြားပေးသည်။ နောက်တစ်နေ့ ရောက်လျှင် ဖတ်တတ်မဖတ်တတ် ပြန်စစ်သည်။

ကျွန်တော့်လက်ကိုကိုင်ပြီး ကျွန်တော့်အမည် ရေးတတ်အောင် ကိုယ်ဖိရင်ဖိ သင်ကြားပေးသူမှာလည်း ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ပင်။ ထိုမျှမက ဗဟုသုတကြွယ်ဝအောင်လည်း သင်ကြားပေးပါသည်။

ကျောက်မီးသွေးထွက်သော ဖုကျင့်ပြည်နယ် လုံရမ်တွင် စခန်းချခဲ့စဉ် မြေအောက်တွင် ကျောက်မီးသွေး မည်သို့တည်ရှိနေပုံကို ရှင်းပြခဲ့သည်။

ရေပူစမ်းသို့ ရောက်သောအခါတွင်လည်း ရေပူထွက်ရခြင်း အကြောင်းကို ခိုင်လုံစွာ ရှင်းပြပြန်သည်။ လျှပ်စီးလက်ခြင်းနှင့် မိုးခြိမ်းရသည့်အကြောင်းများလည်း မကျန်ချေ။

ခွေကျင်းမှာတုန်းက ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ လစဉ်အသီးအနှံဘိုးမှာ ကျွန်တော်တို့နှင့်အတူတူပင်ဖြစ်၏။ သူ့မှာ ထမင်းချက်မရှိပါ။

ဝူကြက်ချိန်းနှင့် ကျွန်တော်က ဥက္ကဋ္ဌကြီးအတွက် တစ်လှည့်စီ တာဝန်ယူပြီး ချက်ပေးသည်။

ကျွန်တော်က ဈေးတွင်သွားဝယ်သော အသီးအနှံများကို မှတ်စုစာအုပ်ထဲတွင် ရေးမှတ်ထားလေ့ရှိသည်။ တစ်နေ့တွင် ဥက္ကဋ္ဌကြီး သည် ကျွန်တော့်မှတ်စုစာအုပ်ငယ်ကို တွေ့သွားသည်။

‘ဒါ မင်းမှတ်ထားတဲ့ စာရင်းတွေလား’

‘မဟုတ်ပါဘူး၊ ကျွန်တော်ကျက်ရတဲ့ စာလုံးတွေပါ’

‘ဟုတ်လား ဒီလိုကျက်မှတ်တာဟာ ကောင်းတဲ့နည်းလမ်းဘဲ၊ ဝူကြက်ချိန်းကော ဒီလိုပဲ ကျက်မှတ်ထားသလား’

‘မမှတ်ပါဘူး’

‘အဲဒါ ဆိုးတာဘဲ၊ သူ့ကို ဒီလာဖို့ပြောလိုက်’

ကျွန်တော်လည်း ဝူကြက်ချိန်းကို သွား၍ခေါ်ပေးရသည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ဝူကြက်ချိန်းကို ဆုံးမသည်။

‘ခုချိန်ကစပြီး မင်း အသီးအနှံတွေသွားဝယ်တိုင်း စားရင်း ရေးမှတ်ပြီး ငါ့ဆီပို့ရမယ်’

ဤသို့ပြုလုပ်ခြင်းက ဝူကြက်ချိန်းကိုလည်း စာရေးစာဖတ် စိတ်ဝင်စားလာစေသည်။

ဤသည်က ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်သည် ကျွန်တော်တို့၏ ပညာရေးကို နက်ရှိုင်းစွာ စိတ်ဝင်စားမှုရှိသည်ဟု ပြသခြင်းပင်မဟုတ်လော။

၃၀

ရဲဘော်ချင်ချင်ဖန်

နာယကကြီးကြီးစားပါ၊ ပါတီတော်ပေါ်သဇ္ဈာန်ပါ။

ပြည်သူ့တော်ပေါ်သဇ္ဈာန်ပါ၊ နာယကတောင်မြင်ပါစေ။

မော်စီတန်း

၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၇ ရက်။

အခန်း (၁၀)

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်အား တွေ့ဆုံနှုတ်ဆက်ခြင်း

မေလ ၁၉၄၆ ခု၊ ယင်အန်း ပြည်သူ့လုံခြုံရေးဗျူရီ၏ တုန်းကွယ်ရုံးခွဲ၏ ဋ္ဌာနမှူးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေစဉ် ပါတီ ဗဟိုစည်းရုံးရေးဋ္ဌာနမှ အကြောင်းကြား၍ ကျွန်တော်သွားရောက်ရ ပါသည်။ ကျွန်တော့် အလုပ်သစ်နှင့်ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးရန် ဆင့်ခေါ်ခြင်းဖြစ်၏။

ကျွန်တော်ရောက်သွားသောအခါ ရဲဘော်ဝမ်ဟိုဂ္ဂက ကျွန်တော့်အား ပါတီရှေ့တန်းလွှတ်ရန် စဉ်းစားထားကြောင်း၊ ကျွန်တော့်အနေနှင့် ပါတီက မည်သည့်နေရာသို့မဆို စေလွှတ်လျှင် သွားရန်အသင့်။ ထို့နောက် ပါတီကပင်ဆုံးဖြတ်ပေးရန် ပြန်ကြား

လိုက်၏။

ပါတီက စန်းတုန်းသို့သွားရန် ဆုံးဖြတ်သည်။ ဤဆုံးဖြတ်ချက်ပေါ်လာသော ညနေခင်းမှာပင် ကျွန်တော့်ခေါင်းထဲသို့ ပထမဆုံးဝင်ရောက်လာသော အကြောင်းအရာမှာ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ကို သွားရောက် နှုတ်ဆက်ရန်ပင်။ သည်တစ်ကြိမ် သွားရမည့်နေရာမှာ ယင်အန်းမှ ဝေးကွာလွန်းသည်မို့ ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တွေ့ဆုံရန် လွယ်ကူတော့မည် မဟုတ်ပေ။

ထို့ကြောင့် ဥက္ကဋ္ဌကြီးထံ ဖုန်းဆက်ကြည့်ရာ နက်ဖြန်မနက်တွင် တွေ့နိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း အကြောင်းပြန်၏။

နောက်တစ်နေ့ မနက်စာစားပြီးပြီးချင်း ကျွန်တော့်ဇနီးနှင့် အခါလည်သားကိုခေါ်ကာ ဥက္ကဋ္ဌကြီးဆီသို့ ထွက်ခဲ့၏။

သူနေရာထိုင်ရာ ပို့ဝမ်ချိပိန်းသို့ ရောက်သောအခါ သူ့ကိုယ်ရံတော် ဟိုချင့်ဟွာက ခရီးဦးကြိုပြုသည်။

‘မနက်အစောကြီးကတည်းက ဥက္ကဋ္ဌကြီး ခင်ဗျားတို့ကို စောင့်နေပါတယ်’

ကျွန်တော်တို့လည်း သူဦးဆောင်ခေါ်သွားရာ ခြံဝင်းအတွင်းသို့ လိုက်သွားကြသည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်၏ဇနီး ရဲဘော်ချန်ချင်းက ကျွန်တော်တို့ကို ထွက်ပြီးကြိုဆိုသည်။

ကျွန်တော်တို့နှင့် လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ပြီးကလေးကို ပွေ့ချီသည်။ မကြာခင်မှာပင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးရောက်လာသည်။

ယူနီဖောင်းပွပွကြီးဝတ်ထားသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှာ ယခင်ကထက် အနည်းငယ်ပိုဝလာပုံရ၏။

ကျွန်တော်က ယခင်အတိုင်း သူ့ကိုအလေးပြုလိုက်သည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးက သူ့ရုံးခန်းအတွင်းသို့ ခေါ်ဆောင်သွား၏။

ရုံးခန်းအတွင်း၌ နေရာထိုင်ခင်းယူပြီးသောအခါ ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ‘မင်းဘယ်ကိုသွားရမှာလဲ’ဟု မေးလာသည်။

ကျွန်တော်က စန်းတုန်းသို့ သွားရမည့်အကြောင်း ပြောပြလိုက်သည်။

‘ဒါဆိုမင်း မြောက်ပိုင်းရှန်ရှိုးကို ခွဲရတော့မှာပေါ့၊ ဘာအခက်အခဲတွေ ရှိသလဲ’

‘မရှိပါဘူး’

ထို့နောက် ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ကျွန်တော်နှင့်အတူ ဇနီးနှင့်ကလေးကော လိုက်မလိုက် လမ်းတွင်အခက်အခဲရှိမရှိ စသည်တို့ကို မေးမြန်းသည်။ ကျွန်တော် ပြန်လည်ဖြေကြားလိုက်သောအခါ ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ဇနီးနှင့်ကလေးကို ဂရုစိုက်ရန်ပြော၏။

ထို့နောက် ကျွန်တော့်ဇနီးနှင့်စကားပြောသည်။ ကျွန်တော်တို့ အိမ်ထောင်သာသာယာယာရှိသည့်အတွက် ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ဝမ်းသာသည်။

ကလေးကိုဆော့မြူကစားရင်း ကလေးအကြောင်း မေးမြန်းသည်။ ထို့နောက် ကျွန်တော် စန်းတုန်သို့အလုပ်ပြောင်းရမည့်ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ စကားပြောသည်။

ဒေသသစ်တခုသို့ သွားရောက်အလုပ်လုပ်လျှင် အခက်အခဲများနှင့် မလွဲမသွေ ကြုံရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ အခက်အခဲများကို ကျော်လွှားနိုင်ရန် ကျွန်တော့်အပေါ်တွင် မှုတည်ကြောင်း၊ လူထုနှင့် မကင်းကွာရန် စသည်တို့ကို မှာကြားသည်။

ထိုသို့စကားပြောနေစဉ် ရဲဘော်ဟိုချင့်ဟွာအား ဘိစကွတ်

မုန့်နှစ်ထုပ်နှင့် အမဲသားခြောက်များယူခိုင်းကာ ကျွန်တော့်ကို လှမ်းပေးရင်း ဆက်ပြောပြန်သည်။

‘အခု မင်းတို့ သွားရတော့မယ်၊ ငါ့မှာ မင်းတို့ဖို့ ပေးလိုက် စရာ ဘာမှ ကောင်းကောင်းမွန်မွန်မရှိဘူး၊ ဒါပေမဲ့ ဒီကလေး လမ်းခရီးမှာ စားဖို့တော့ ယူသွားပါ’

ကျွန်တော်က မှတ်စုစာအုပ်ကလေးထုတ်ပြီး ဥက္ကဋ္ဌကြီးကို လှမ်းပေးလိုက်သည်။

‘ကျွန်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနဲ့ ခွဲခွာရတော့မှာမို့ ကျွန်တော့် မှတ်စုစာအုပ်ထဲမှာ အမှတ်တရအနေနဲ့ တစ်ခုရေးပေးပါ’

‘ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ချက်ချင်းပင် အောက်ပါအကြောင်း အရာလေးကို ရေးပေးသည်။

သို့

ရဲဘော်ချင်ချန်ဖုန်

အလုပ်ကို ကြိုးစားပါ၊ ပါတီအပေါ်သစ္စာရှိပါ။

ပြည်သူ့အပေါ်သစ္စာရှိပါ၊ အရာရာအောင်မြင်ပါစေ။

မော်စီတုန်း

၁၉၄၆ခုနှစ်၊ မေလ ၁၇ ရက်။

သူ့ဓာတ်ပုံတစ်ပုံလည်း လက်ဆောင်အဖြစ် ပေးလိုက်ပါ သေးသည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော် စည်းဝေးပွဲသွားရန်ရှိသည်ဟု ဟိုချင့်ဟွာ ထံမှ သိထားသောကြောင့် ကျွန်တော်တို့မိသားစု ပြန်ရန်ဟန်ပြင် သည်။

ထိုအခါ ဥက္ကဋ္ဌကြီးက

‘အေးအေးဆေးဆေးမှ ပြန်ကြပါလေ၊ ငါအစည်းအဝေး သွားနေတုန်း မင်းတို့ဒီမှာ နေ့လည်စာစားပြီးမှ ပြန်ကြ။’

ရဲဘော်ဟိုချင့်ဟွာကိုလည်း ကျွန်တော်ကြိုက်ရာ ဟင်းမေး ပြီး နေ့လည်စာပြင်ပေးရန် မှာကြား၏။

ကျွန်တော်က ခရီးထွက်ရန်ရှိသေးသည်မို့ နေ့လည်စာ မစားနိုင်ကြောင်း ပြန်ပြောသည်။

ထိုအခါ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ကိုယ်တိုင် ကျွန်တော်တို့ကို တံခါးဝ အထိ လိုက်ပို့ပြီး အလုပ်ကြိုးစားရန်နှင့် ကျန်းမာရေးကိုဂရုစိုက်ရန် အကြိမ်ကြိမ်အဖန်ဖန် မှာကြားနေ၏။

ဥက္ကဋ္ဌကြီး ကမ်းပေးလာသောလက်ကို ကျွန်တော်က တင်း တင်းကြပ်ကြပ် ဆုပ်ကိုင်နှုတ်ဆက်လိုက်သည်။ ပါးစပ်ကတော့ စကားတစ်ခွန်းပင် ပြောမထွက်နိုင်။

၁၉၄၆ ခုနှစ် ၊ မေလ (၁၈)ရက်နေ့တွင် ကျွန်တော် ယင်အန်းမှ ထွက်ခွာသည်။ ထိုသို့ထွက်ခွာခဲ့ပြီးနောက် ရှေ့တန်း တိုက်ပွဲများတွင်ပင် ဖြစ်စေ၊ ငြိမ်းချမ်းရေးကာလ တည်ဆောက်ရေး အလုပ်လုပ်ရာတွင် ဖြစ်စေ ကျွန်တော်သည် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်နှင့်အတူ ရှိနေသည်ဟုပင် စိတ်ထဲမှ ခံစားမိသည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးကို သတိရမိတိုင်း ကျွန်တော့်အားအင်တွေ ပြည့်ဖြိုးလာသည်။ ယုံကြည်ချက်တွေ တိုးပွားလာသည်။ ယနေ့အထိ ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ဓာတ်ပုံနှင့် ဥက္ကဋ္ဌကြီးရေးပေးထားသော စာတမ်း ကလေးယခုတိုင် ကျွန်တော်ထံမှ ရှိနေဆဲ။

ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ သွန်သင်ဆုံးမချက်ကို အမြဲတမ်းလိုက်နာပါ

မည်ဟု သံဓိဋ္ဌာန်ချမိသည်။
အလုပ်ကိုကြိုးစားပါမည်။ ပါတီနှင့် ပြည်သူ့အပေါ် သစ္စာရှိ
ပါမည်။

နောက်ဆက်တွဲ (က)

ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် အောက်မေ့ဖွယ်ဖြစ်စဉ်

ယင်အန်းတွင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်နှင့် ခွဲခွာရသည်မှာ ဆယ်နှစ်
နှစ်ပင် ရှိသွားပြီ။ စန်းတုန်းသို့ မထွက်ခွာမီ ဥက္ကဋ္ဌကြီးကို သွား
ရောက်နှုတ်ဆက်သည့်နေ့မှာ ၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ မေလ (၁၇)ရက်
နေ့ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်တော်သတိရနေသည်။ ထိုစဉ် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်
စကားပြောခဲ့ရသည်။

‘ယခု မင်း စန်းတုန်းကို သွားရတော့မယ်ပေါ့။ စန်းတုန်းဟာ
နေရာကောင်းတစ်ခုပဲ၊ အဲဒီမှာ ငါတို့ရဲ့တော်လှန်ရေး အခြေခံစခန်း
ကြီးလည်းရှိတယ်၊ ပြီးတော့ လွတ်မြောက်ရေးနယ်မြေသစ်တွေလည်း
များလာတော့မှာမို့ ကေဒါကောင်းတွေ သိပ်လိုနေတယ်။’

မင်း ဟိုကိုရောက်သွားရင် ဒေသဆိုင်ရာ ခေါင်းဆောင်တွေကို လေးလေးစားစား ဆက်ဆံရမယ်၊ နယ်ခံကေဒါတွေနဲ့ စည်းလုံးရမယ်၊ သူတို့နဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမယ်'

ထိုသို့ ထပ်တလဲလဲမှာကြားသည်ကို ဂရုတစိုက်နားထောင်ပြီး ကျွန်တော်က အမှတ်တရစာတမ်းလေး ရေးပေးရန် မှတ်စုစာအုပ်ကလေး ပေးလိုက်သည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးက မှတ်သားလိုက်နာ ဖွယ်စာတို့ ကလေးရေးပေးပြီး ဓာတ်ပုံပေါ်တွင်လည်း လက်မှတ်ရေးထိုးပေးသည်။ ကျွန်တော်သည် ထိုအရာများကို အမြဲတစေ တရံတသေ သိမ်းဆည်းထား၏။

ကျွန်တော်သည် ဥက္ကဋ္ဌကြီးအတွက် ဝေယျာဝစ္စလုပ် ပေးခဲ့ရပုံ၊ ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ ကိုယ်ရံတော်အဖြစ် အမှုထမ်းခဲ့ရပုံ၊ ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်အတူ ခရီးရှည်ချီတက်ခဲ့ရပုံတို့ကို အမြဲတမ်း သတိရနေမိသည်။

ထိုစဉ်က ကျွန်တော့်အသက်မှာ (၁၅)နှစ်သာရှိ သေးသည်။ အမှန်တွင် ကျွန်တော်က ဥက္ကဋ္ဌကြီးကို ပြုစုစောင့်ရှောက်ရမည့်အစား ဥက္ကဋ္ဌကြီးကသာ ကျွန်တော့်ကို ပြုစုစောင့်ရှောက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။

ကျွန်တော့်ကို တော်လှန်ရေးဆင်ခြင်တုံတရားများနှင့် စာရေးစာဖတ်တို့ကို သင်ပေးရုံသာမက အိမ်ကိုသတ်ရတိုင်း ကျွန်တော့်အတွက် အလွမ်းပြေစာများ ရေးပေးခဲ့သည်မဟုတ်လော။ မိုးသည်းသောည ချီတက်ပွဲတွင် ကျွန်တော် ချော်လဲမကျစေရန် မီးအိမ်ကလေးဖြင့် ရှေ့မှ လမ်းပြပေးသူကလည်း ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ပင်။ လျှို့ဝှက်တောင်ကိုအကျော် ကျွန်တော် ငှက်ဖျားဝင်ပြီး မေ့မျောနေချိန်တွင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးသည် သူ၏ သားရေကုတ်အင်္ကျီ

ရှည်ကြီးကို ကျွန်တော့်အပေါ်တွင် လွှမ်းခြုံပေးကာ သူ့ကိုယ်တိုင်ကမူ အဝတ်ပါးလေးဖြင့် အအေးဒဏ်ကို ကြံ့ကြံ့ခံခဲ့သည် မဟုတ်လော။

ကျွန်တော်၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ သက်သာပြေပြစ်ရေးထက် ကျွန်တော်၏ နိုင်ငံရေးပညာရပ်ကို ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ပိုဂရုစိုက်သည်။

၁၉၃၆ ခုနှစ်၊ စစ်တပ်တက္ကသိုလ်သို့ ကျွန်တော်မသွားခင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှာကြားသည့် သြဝါဒကိုလည်း ယခုတိုင် ကြားယောင်နေမိသေးသည်။

ယင်အန်း ပြည်သူ့လုံခြုံရေးဌာနတွင် အလုပ်လုပ်နေစဉ် ကျွန်တော့်စိတ်ဓာတ်အပြုအမူမှာ ကလေးငယ်တစ်ယောက်ကဲ့သို့ပင် ရှိပါသေးသည်။ အခွင့်သာသည့်အခါတိုင်း ဥက္ကဋ္ဌကြီးဆီသို့သွားပြီး စိတ်ထဲရှိတာတွေ ပြောပြတတ်ပါသည်။

ထိုစဉ်က ကျွန်တော် ရာထူးလိုချင်စိတ်၊ အရာရှိဖြစ်ချင်စိတ်ကလေးများရှိနေသဖြင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးအဖြစ် လေးနှစ်တာဝန်ထမ်း ဆောင်ခဲ့ရသည်ကို လုံလောက်ပြီဟု ယူဆကာ...

'ဥက္ကဋ္ဌကြီး၊ ကျွန်တော် ညွှန်ကြားရေးမှူးအဖြစ်နဲ့ ဆက်လက် ဘယ်လောက်ကြာကြာဆက်နေရဦးမှာလဲ'ဟု မေးမိ၏။

လှေလာသင်ကြားတယ်ဆိုတာ ရာထူးရဖို့၊ အရာရှိဖြစ်ဖို့ မဟုတ်ဘူး၊ ပြည်သူတွေကို အလုပ်အကျွေးပြုဖို့သာဖြစ်တယ်၊ လှေလာ သင်ကြားရာမှာ အခက်အခဲတွေနဲ့ ရင်ဆိုင်ရမှာဘဲ။

ဒါပေမဲ့ ပြည်သူလူထုကို အလုပ်အကျွေးပြုဖို့ဆိုတာကို စိတ်ထဲမှာ ချမှတ်ထားသမျှ ကာလပတ်လုံး ဘယ်လိုအခက်အခဲမျိုးကို မဆို မင်း ကျော်လွှားနိုင်မှာဘဲ'

'ညွှန်ကြားရေးမှူးအလုပ်ဟာလည်း တော်လှန်ရေးလုပ်ငန်း

တစ်ခုဘဲ၊ မင်းကိုယ်မင်း အရာရှိဖြစ်သင့်တယ်လို့ မင်းထင်သလား၊ မှတ်ထား၊ ကွန်မြူနစ်ပါတီဟာ ကိုယ်ကျိုးရှာ အရာရှိလုပ်လိုသူတွေ အတွက် နေရာကြီးမဟုတ်ဘူး။ ငါတို့အားလုံးဟာ တပြေးတည်းညီ လူတန်းစားတွေဘဲ၊ ရာထူးရသည်ဖြစ်စေ၊ ငါတို့ဟာ ပြည်သူတွေ အတွက် အလုပ်လုပ် ပေးနေတယ်၊ ရာထူးတိုးချင်တဲ့လူ၊ ကြီးပွားချမ်းသာချင်တဲ့လူဆိုရင်တော့ တို့ဆီမှာ နေရာမရှိဘူး။’

ထိုစကားမှာ အလွန်ပင် တန်ဖိုးရှိကြောင်း ကျွန်တော် သိလာရပါသည်။ ယင်အန်းမှ ခွဲခွာခဲ့ပြီး စန်းတုန်းတွင်နေထိုင်ခဲ့ရ သည့် ကာလတလျှောက် မည်သည့်ရာထူး မည်သည့်နေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့လုပ်ကိုင်ရ သည်ဖြစ်စေ ကိုယ်ကျိုးမကြည့်၊ ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ ဆုံးမစကား ဩဝါဒစကားများကိုသာ ရင်ဝယ်ပိုက်ရင်း တာဝန် ကျေပွန်စွာ ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါသည်။

ခွဲခွာနေခဲ့သည့် ဆယ်နှစ်နှစ်ကာလအတွင်း ကျွန်တော် သည် မကြာခဏဆိုသလို ဥက္ကဋ္ဌကြီးကို မြင်လိုတွေ့လိုစိတ်များ ဖြစ်ပေါ်မိသည်။ စစ်အတွင်း လွတ်လပ်သောနယ်မြေများကို ရန်သူ က အဆက်အသွယ် ဖြတ်တောက်ထားသဖြင့် ဥက္ကဋ္ဌကြီးဆီသို့ စာသာရေးပို့နိုင်ခဲ့၏။ တဖန် အောင်ပွဲရပြီးနောက် ဥက္ကဋ္ဌကြီးရှိရာ ပီကင်းသို့ သွားရောက်တွေ့ဆုံလိုလှသော်လည်း တာဝန်နှင့်ဝတ္တရား များကြောင့် မသွားဖြစ်ခဲ့ပါ။

၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ နေ့တစ်နေ့တွင် ခေါင်း ဆောင် ရဲဘော်ကြီးတစ်ဦးကို လိုက်ပို့ရန်အတွက် သင်တန်းသားများ နှင့်အတူ စုရုံးရမည့်အချိန် ရောက်ရှိလာပါသည်။

ထိုစဉ်က ကျွန်တော်သည် နန်ကင်း၏ လေ့ကျင့်ရေး

သင်တန်း တက်နေချိန်။

ခေါင်းဆောင်ရဲဘော်ကြီးတစ်ဦးဆိုသူမှာ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော် ဖြစ်ကြောင်းသိရသောအခါ အလွန်အမင်း စိတ်လှုပ်ရှားလာရ သည်။ ကျွန်တော်တို့ရှေ့မှ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဖြတ်လျှောက်သွားပြီး စစ် သင်တန်းပေါ်တက်ကာ လက်ဝှေ့ရမ်းနှုတ်ဆက်ပြသောအချိန်တွင် ကျွန်တော်သည် ဥက္ကဋ္ဌကြီးဆီကို ပြေးထွက်သွားပြီး စကားပြောချင် စိတ်ပင်ပေါက်မိ၏။

သို့ပေမယ့် သည်သို့လုပ်၍ မဖြစ်နိုင်ပါ။ စစ်သင်တန်းက ကမ်းက တဖြည်းဖြည်းခွာပြီး ကျွန်တော်တို့မြင်ကွင်းမှ ပျောက်သွား သည်အထိ ငေးစိုက်ကြည့်နေရုံမှအပ ဘာမှမတတ်နိုင်ပါ။

များမကြာမီ၊ စစ်အရာရှိများအား အနားယူခွင့်ရက်ပေး သည့်စနစ်ကို အတည်ပြုလိုက်သောအခါတွင် ကျွန်တော် ထိုခွင့်ရက် ကို ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ရှိရာ ပီကင်းသို့ သွားရောက်လည်ပတ်ခြင်းဖြင့် တန်ဖိုးရှိစွာ အသုံးချမည်ဟု စိတ်ကူးပြီး ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ထားပါသည်။

သို့သော် မမျှော်လင့်ဘဲ အံ့ဩဝမ်းသာခြင်း ဖြစ်မိရသည်။ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၉)ရက်နေ့သည် နေ့ထူးနေ့မြတ်ကြီးပါပေ။ ကျွန်တော်သည် စန်းတုန်းပြည်နယ် ကျိန်တွင် တပ်မတော်ပါတီ အစည်းအဝေးသို့ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် တက်ရောက်နေချိန် ဖြစ် သည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ကိုယ်စားလှယ်များကို တွေ့ဆုံနှုတ်ဆက်ရန် ရောက်လာသည်။ ကားပေါ်မှဆင်းလာသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးကို တွေ့ လိုက်ရသောအခါတွင် အလွန်အမင်း ဝမ်းသာသွား၏။ သည်

တစ်ကြိမ်တွင်တော့ ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်စကားပြောနိုင်တော့မည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီး ကျွန်တော်တို့နှင့်အတူတွဲ၍ ဓာတ်ပုံအရိုက် ခံနေစဉ် ကျွန်တော်သည် စပြောရမည့်စကားလုံးများကို ရှာဖွေရင်း စိတ်လှုပ်ရှားနေမိ၏။

ထိုစဉ် အုပ်စုထဲတွင် ကျွန်တော်ရှိကြောင်း မည်သူက သွားပြောသည်မသိ။ အခေါ်လွှတ်ခိုင်းလိုက်၏။ ကျွန်တော်လည်း ဥက္ကဋ္ဌကြီးဆီသို့ ဝမ်းသာအားရပြေးသွားပြီး အလေးပြုလိုက်စဉ်မှာပင် စိတ်ထဲတွင် စိစဉ်ထားသော စကားလုံးများ ကွယ်ပျောက်ကုန်တော့၏။

စိတ်လှုပ်ရှားလွန်းသဖြင့် ကျွန်တော့်ပါးစပ်မှာ အစေးထည့် ထားသကဲ့သို့ ဖြစ်နေ၏။

စကားစတင် ပြောကြားသူကတော့ ဥက္ကဋ္ဌကြီးပင်။

‘ချင်ချန်ဖုန် မဟုတ်လား’

‘ဟုတ်ပါတယ်ခင်ဗျာ’

ဥက္ကဋ္ဌကြီးက လက်ဆန့်ကမ်းပေးလာသဖြင့် တင်းတင်းကြပ်ကြပ် ဆုပ်ကိုင်လိုက်တော့သည်။ စိတ်လှုပ်ရှားလွန်းသဖြင့် ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ကျန်းမာရေးကိုပင် မမေးမိ။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးကပင် စကားစလာပြန်သည်။

‘တို့ကွဲကွာသွားကြတာ ဆယ်နှစ်ကျော်သွားပြီနော်...။ နေကောင်းပါရဲ့လား...’

‘၁၂ နှစ် ရှိသွားပါပြီ၊ ဥက္ကဋ္ဌကြီးကော နေကောင်းပါရဲ့လား...’

‘မင်း အခုဘယ်မှာလုပ်နေသလဲ’

‘စစ်ဌာနခွဲ ဇုံနယ်တစ်ခုမှာ လုပ်နေပါတယ်’

ကျွန်တော့်ဘေးတွင် ရပ်နေကြသော နိုင်ငံရေးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးလီနှင့် တွဲဘက်ညွှန်ကြားရေးမှူးကျန်းတို့က ကျွန်တော့်မှာ စစ်ဌာနခွဲဇုံနယ်မှ ဒုဦးစီးဖြစ်ကြောင်း ပြောပြသည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ပြုံးပြုံးရွှင်ရွှင်ပင် ‘စစ်ဦးစီးတောင် ဖြစ်နေမှကိုး၊ မင်းဇာတိကိုရော ပြန်ရောက်သေးလား’

‘၁၉၅၃ ခုတုန်းက တစ်ခေါက်ရောက်ပါတယ်’

‘နိမိတ်တူးကို ပြန်တာမဟုတ်လား’

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှာ မှတ်ဉာဏ်ကောင်းလွန်းလှ၏။ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာညောင်းသည့်တိုင် ကျွန်တော့်ဇာတိမှာ နိမိတ်တူးဖြစ်ကြောင်း မမေ့သေး။ ကျွန်တော်က ဟုတ်မှန်ကြောင်း ပြန်ပြောလိုက်၏။

‘မင်းအိမ်သားတွေကော နေထိုင်ကောင်းကြရဲ့လား၊ ကလေးကော ဘယ်နှစ်ယောက်ရပြီလဲ’

‘လေးယောက်ရပါပြီ’

‘ကောင်းတယ်၊ ကောင်းတယ်၊ မင်းကော အသက်ဘယ်နှစ်နှစ် ရှိသွားပြီလဲ’

‘လေးဆယ်ကျော်ပါပြီ’

‘ဘယ်လောက်ကျော်တာလဲ’

‘လေးဆယ့်သုံးနှစ်ပါ’

ဥက္ကဋ္ဌကြီးက သဘောကျစွာ ရယ်မောရင်း..

‘မင်းလဲ မငယ်တော့ပါလား’ဟု ဆိုပြီး ကျွန်တော်လက်နှစ်ဖက်ကို တင်းတင်းကြပ်ကြပ် ဆုပ်ကိုင်ထားလိုက်သည်။

‘ကောင်းပြီ၊ တို့နောက်တစ်ကြိမ် ထပ်တွေ့သေးတာပေါ့’
ကျွန်တော့်လက်ကို ဆုပ်ကိုင်ထားသော ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏
လက်က သန်စွမ်းလှသဖြင့် ယခင်ကထက် ကျန်းမာရေးအခြေ
အနေ ကောင်းမွန်ကြောင်း ခန့်မှန်းမိ၏။

အဖြူရောင်ရုပ်အင်္ကျီ၊ မီးခိုးရောင်ဘောင်းဘီနှင့် သားရေ
ရှူးဖိနပ်ဟောင်းကြီးတို့ကိုသာ ရိုးသားစွာဝတ်ဆင်ထားသော
ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှာ လူတိုင်းနှင့် ရင်းရင်းနှီးနှီးရှိလှ၏။

ကျွန်တော်သည် အသင့်စောင့်နေသော ကားရှိရာသို့
သန်မာသောခြေလှမ်းများဖြင့် လျှောက်သွားနေသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးကို
ငေးကြည့်နေမိပါသည်။

အံ့ဩဝမ်းသာမှုကြောင့် ကျွန်တော်သည် ထိုညက တစ်ည
လုံးအိပ်မပျော်ပါ။ နိုးနေလျက်နှင့်ပင် ကျွန်တော်၏မှတ်ဉာဏ်များ
က ကျွန်တော့်အား အတိတ်ရက်ဟောင်းများတုန်းကလို ဥက္ကဋ္ဌကြီး
၏နံ့သွေးသို့ ပြန်ဆွဲခေါ်သွားကြလေသည်။

စိုးသွေး(မြန်မာပြန်)